

Konongo: Bible for 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Amos, Colossians, Ecclesiastes, Ephesians, Esther, Galatians, Habakkuk, Haggai, Hosea, Isaiah, James, Jonah, Jude, Lamentations, Malachi, Nahum, Nehemiah, Obadiah, Philemon, Philippians, Song of Solomon, Titus, Zephaniah

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

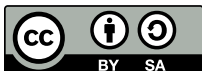
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Nehemiah

Chapter 1

¹Emagambo gaku Nehemia umwana lyaku Hakalia ndeyava, mgate ya mwezi kisleu, mgate ya mwaka gwa makumi avele, ndende mgate ya lekaya ihanya lya Sushani, ²umo wa vadugu vane, Hanani, ndaiza pamwi ni vantu evange mwifuma ku Yuda, nane ndenauzya kuhusu e Vayahudi awo ndevapela e Vayahudi vao ndevasigalela awo vwlekwenuko, ni husu e Yerusalemu. ³Ndevambalela, "Vale ndevale mgate ya mkoa yakifunga vehona vale ni shida hanya na nsoni kunguno igelele lya yerusalemu lyakabomolwa milango zyakwe zyakateketezwa ni moto." ⁴"Na mara duhu aho ndenaigwa emagambo alaga, ndenaikala nileta na kunsiku nyingi ndenaendelea mlyombolezwa ni funga ni lombamba mbele yaku Seva wamumalunde. ⁵Uhene ndenayomba, "Eve hoo ule Bwana, Seva wamumalunde, u Seva ule mhanya na wamaajabu, uyo ukutimiza emalagano ni utogwe widuhu pamwi ni vale evakutogilwe ni idima eamri zyako. ⁶Polekezya emaombi gane na lugula eminso hako, emangu upuleke esala zya mtumami wako agisi kusaleke hambele yako uusiku ni lyuva kunguno ya vantu va Israeli vatumami vako. Ene kuzumya ezambe zya vantu va Israeli, ezyo kwakavezya kuwako. Wonse ene ni nyumba yaku vava wane kwakavezya ezambi. ⁷Kwa kavezya uuwuvi sana higulu lyako, na ndekuzingatia eamri, ni sheria, i hukumu eyo ndewamuru umtumami wako u Musa. ⁸Tafadhali izukela igambo elondewamwamuru umtumami wako u Musa, 'Mkuvezya bila uaminifu, nkavasambazye, mgate ya vamataifa, ⁹Lakini mbemkasuve kuwane ni ilonda eamri zyane ni legivezya ninga vantu vako ndevasambalile hiselele ya malunde ga kutale, nawe nkavakungarinye mwifuma uko ni levaleta emahali aho ndena vasagulila ili mlelevezya elina lyane. ¹⁰Agese evakola vatumami vako awo na vantu vako awo ndewavaokoa kunguzu zyako ehanya ni kumkono gwako ugunguzu. ¹¹Bwana, kuloma, upulikizye agese amaombi ga vatumami vko ni sala zya vatumami vako, awo vakufurahi ni nileshimu elina lyako. Agese ufanikishe ene mtumami hambele ya mntu ndende." Mnyweshaji wa Mwami.

Chapter 2

¹Mgate ya mwezi gwa Nisani, mgate ya mwaka gwa ishirini gwa mwami Artashasta, ndasagula edivai na ndenasola edivai nilempa umwami. Sasa ndakale saye hambele yakwe. ²Lakini umwami ndambwela, "Nake ushu wako ule ni huzuni? Ukaoneke nibe ule mlwile. Eye lazima yeve huzuni ya mmoyo." Kisha ndenaogoha sana. ³Ndenamuwela umwami, "Umwami aikale milele! Nake ushu wane ukava ni huzuni? Mbe yava emahali pa makaburi gakovava wane, gale mgate ya mapagala ni malango gakwe gakanona ngeka ku moto." ⁴Ukene umwami anakubaliwa, "Ukukola mbeze ki?" Kunguno yeneyo ndenamlomba u Seva wamumalunde. ⁵Ndenamuwela umwami, "Mwami mbe waona vema, na mbeyava umntu mawi wako akavezya visoga hambele ya minso gako unakowola untume ku Yuda, ku kaya ya vava va vane, emangu mpandekete kunzenge hange." ⁶Umwami anikujibu, (ni mgoli ndaikile benhi), "Ukakikale ku muda ki?" Mpaka usuve?" Umwami ndaona visoga zaidi mletwala, nane ndenampa itungo. ⁷Ukene ndenamuwela umwami, "Mbe yekamtogezya umwami, mpe ivalala ku nguno ya vakulu mumwamba ni mtoni, emangu vapate mle nchihusu mbete mgate ya maeneo gawo mnzela mwiya ku Yuda. ⁸Hange leve lyeho ivaala kwa Asafu, umlinzi wa ipolu lya mwami, emangu ampe emamite kunguno yaivezya emihimili ga malango ga ngome ebehi ni misengelo, ni kwigelele lya lekaya, ni kuyumba eyo kaikale, kunguno ni kunguno ya mkono msoga gwa mwa Seva ndegule higulu lyane, umwami ndampa emahitaji gane. ⁹Nde nafika kuvakulu va hamwambu ni Mtoni, nilevapa ivalala lyaku mwami. Basi umwami ndavatwalile evakulu va majeshi ni vatanda farasi pamwi nawe. ¹⁰Usanbalati Mhoroni ni Tabbia mtumami lyaku Amoni aho ndevaigwa igambo ele, ndevatogwa sana kunguno umntu ndaiza uyo ndakugema mlevambelezya evantu vaku Israeli. ¹¹Basi, ndenasuva ku Yerusalemu, na ndeneko kwemuko ku mda gwa nsiku itatu. ¹²Nde natunula uusiku, ene ni vantu vadoo pamwi nane. Ndenkamvalile mntu yoyote echo u Seva wane ndatulile mgate ya moyo gwane mwivezya ku Yerusalemu. Na ndehaduhu indimu yoyote pamwi nawe, isipokuwa yeneyo ndetanzile. ¹³Ndembukila uusiku kunzela ya ilango lya kwibonde, mlyelekea kusima cha izoka na kulemlango lya nzala na mwikagua emagelele ga Yerusalemu, ezyo zikabomagulwa, ni milango zya mbao ezyo zikanonangwa ni moto. ¹⁴Kisha ndenaya kwi lango lya cemchemi ya mwami. Enafasi ndenfinye sana kundimu eyo ndetanzile mwiveta. ¹⁵Kwa hiyo ndejile uusiku wenavo kunzela ya kwibonde mpelo ni chungusa igelele, na kasuva kunguma ni leingela hange kwilengo lya kwibonde nakwevyo ndenasuva. ¹⁶Evatawala ndevakamanyu uko ndenayanga ao echo ndekuveya, na ndenkavavalele eVayahudi, wola ninga makuhani, wala ninga vakulu, wala evatawala, wala ninga vange awo ndevakutumama emulemo zyenizyo. ¹⁷Ndanavawela, "Muwine eshida eyo kulenayo ivyo Yerusalemu yele mgate ya mapagala ni milango yakwe evyo ya kanonangika kumoto. Izi kuzenge uupya igelele lya Yerusalemu, emangu kukiza kupate hange ensoni hange." ¹⁸Ndenavavalele mwiva umko msoga gwa mwa Seva gule higulu lyane na hange mwihusu emagambo ga mwami ago ndambalile, vanayomba hebu kuwuke ni zenga, kwa hiyo ndevaimarisha emikono zyawo kunguno ya milemo emisoga. ¹⁹Lakini u Sanbalati Mhoroni, ni Tobia umtumami wakwe ni Mwamoni, ni Geshemu, Mwarabu, aho ndevaigwa empola yeneyo ndevakuseka, nilekutukila vanayomba, "Ukuveya ki? Kenehe, mwakagombana ni mwami?" ²⁰Ukene ndenajibu, "USeva wammalunde akakupa uufanisi. Iswe kule vatumami vakwe na kukauka ni zinga. Lakini ule uduhu esehemu, kuduhu ehaki na kuduhu emadai lya historia uko ku Yerusalemu."

Chapter 3

¹Kisha Eliashibu, ukuhani mhanya, ndaimelala pamwi ni vaduguye makuhani, ndevazenga ilemlango lya nkolo. Ndevatakasa ni mwifula emilango zyakwe. Ndevatula ewakfu mpaka kumnara gwa Hamea mpaka kumnara gwa Hananeli. ²Baada yawo evantu va Yeriko ndevazenga ni baada yao u Zakuri umwana lyaku Imri ndazenga. ³Evana vaku Senaa ndevazenga elemlango lya nsamaki. Vakutula enhenge zyakwe ni tula emilango yakwe ni vyuma vyakwe ni makomeo gakwe. ⁴Umeremoth ndaandaa elwande ulo londile umkola mwana lyaku Uria umwana lyaku Hakosi. Ni baada yao u Meshulamu nda vegelezya ni mkola mwana lyaku Berekia umwana lyaku Meshezabeli. Behi nawo Usadoki ndavagelezya umkola ni mwana lyaku Baana. ⁵Baada yanhenaho Evatekoi ndevavegelezya. Lakini evatongelezi vawo ndevakana mwivezya emilemo eyo ndeyatongelwa ni vakulu vawo. ⁶Uyoyada umwana lyaku Pasea, ni Meshulamu umwana lyaku Besoeya, ndevanogelezya ilango lya kale. Ndevatula enhenge na ndevatula ni milango zyakwe ni vyuma vyakwe ni makomeo gakwe. ⁷Nao, Melatia Mgibeoni, ni Yadoni Meronoth, evantu vaku Gibeoni ni Mispā, ndevanogelezya hígulu ulwande aho umkulu wa mkoa gwahamwambu lya Mtoni ndaikile. ⁸Ni baada yakwe uzieli umwana lyaku Harhaya, umwi kati ya vasula ndalama ndavegelezya; ni baada henaho, hanania, umnogelezya manukato. Ndevazenga hange e Yerusalemu mpaka igelele ipama. ⁹Ni baada yao u Refaya umwana lyaku Huri ndazenga. Ndemtawala wa nusu ya wilaya ya Yerusalemu. ¹⁰Ni baada yawo yedaya umwana lyaku Harumafu ndezenga ebehi ni nyumba yakwe. Ni Baada yakwe u Hatushi umwana lyaku Hashabneya ndazenga. ¹¹Umalkiya umwana lyaku Harimu ni Hashubu umwana lyaku Pahar Moabu, ndevazenga ulwande ulunge pamwi ni mnara gwa tanuu. ¹²Baada yao Shalumu umwana lyaku Haloheshi, umkulu wa nusu ya wilaya ya Yerusalemu, ndazenga pamwi ni vabinti vakwe. ¹³U Hanuni ni venyeji va zanoa ndevazenga ilango lyaku bondeni. Ndevazenga ni tula emilango zyakwe, ni vyumba vyakwe ni makomeo gakwe. Ndevazenga dhiraā elfu mpaka ilango lya jaa. ¹⁴Umalkiya, umwana lyaku Rekabu, umkulu wa wilaya ya Beth - Hakeremu, ndezenga ilango lya jaa. Ndazenga ni itula emilango zya yakwe, ni vyumba vyakwe ni makomeo gakwe. ¹⁵Ushalumu umwana lyaku Kolhoze, umkulu wa wilaya ya Mispā, ndazenga ilango lya chemchemi. Ndazenga, ni itula ekefuniko hígulu yakwe ni itula emilango zyakwe ni vyumba uupya igelele lya m Pwani ya Silowamu kubustani ya mwami, mpaka hangazi ya lyangozya mwifuma nakaya yaku Daudi. ¹⁶Unehemia umwana lyaku Azbuki, umtawala wa nusu ya wilaya ya Beth - suri, ndazenga emahali henaho, ijuma hama kaburi gaku Daudi, mpaka hiveleka eho ndelyazengwa ni vantu ni nyumba ya vantu va nguzu. ¹⁷Baada ya henaho, eValawi ndevazenga, pamwi ni rehumu umwana lyaku Bani ni baada yakwe, Uhashabia, umtawala wa nusu ya wilaya ya keila, ku wilaya yakwe. ¹⁸Ebaada yao evantu va nse zyao ndevazenga, mbe yava pamwi ni Binui umwana lyaku Henadadi, umkulu wa nusu wilaya ya Keila. ¹⁹Baada yakwe ndanazenga Ezeri, umwana lyaku Yoshua, mtawala waku Mispā, ndazenga elwande ulunge mlilekea egara ya vilanga, kukona ya igelele. ²⁰Baada yakwe u Baruki, umwana lyaku Zakai, ndazenga kuliari ulwande unge mwifuma kukona ya igelele mpaka hamlango gwa nyumba yaku Eliashibu, ukuhani mhanya. ²¹Baada yakwe u Meremothi, umwana lyaku Uria, umwana waku Hakosi, ndazenga ulwande ulunge, mwifuma hamlango gwa nyumba yaku Eliashibu mpaka mwisho nyumba yaku Eliashibu. ²²Baada ya henaho emakuhani, evantu va eneo lyenelo ebehi ni Yerusalemu, ndevazenga. ²³Baada yavenao, u Benyamini ni Hashubu ndevazenga mlielekea kunyumba yao. Ebaada yao Azaria umwana lyaku Maaseya, umwana lyaku Anaia, ndazenga ebehi ni nyumba yakwe. ²⁴Baada yakwe u Binui umwana lyaku Henadadi ndazenga yaku Azaria mpaka kukona ya igelele. ²⁵Palali, umwana lyaku Uzai, ndezenga hígulu lya kona ya igelele ni mnara ugo gwenile hígulya mwifuma kunyumba ya hígulu ya mwami mgate ya uwanda wa valinzi. Baada yakwe Pedaya umwana lyaku Paroshi ndazenga. ²⁶Agese evatumami va misengelo awo ridevikile Ofeli ndevazenga mpaka ulwande lwa kifadhi ya minze ulwande lwa mkiya ni mnara uyo gukwifumezya. ²⁷Baada yakwe, e Watekoi ndevazenga ulwande ulunge mlyelekea kumnara mhanya ugo gulehibal, mpaka igelele lya Ofeli. ²⁸Makuhani ndevazenga hígulu ni mlango lya farasi, kila umo mlyelekea kunyumba yakwe. ²⁹Baada yao Sadoki, umwana lyaku Imeri, ndazenga ulwande lwenulo mlyelekea kunyumba yakwe. Ni baada yakwe u Shemaya ya umwana lyaku Shekania, umlinzi wa ilango lya mkeya ndazenga. ³⁰Baada yakwe Hanania, umwana lyaku Shelemia, ni Hanuni, umwana wa mkaga kwa Sarafu, ndezenga ulwande ulunge. Meshulamu umwana lyaku Berekia ndezenga mlyelekea kuvyumba vyakwe. ³¹Baada yakwe u Malkiya, umo wa vasula ndalama ndazenga, mpaka nyumba ya vatumami va misengelo, ni vafanyabiashara (vasuluzya) ao ndevelekie kwilango lya igereza na mpaka chumba cha hígulya cha mpelo mpelo. ³²Evasuluzya va ndalama ni vasuluzya ndevazenga hagate ya chumba cha hígulya cha hakona ni lango lya nkolo.

Chapter 4

¹Sanbalati aho ndaigwa mwiva ndekukuzenga igelele, ndagute sana mgate yakwe na ndakatesana anikuvaseka iVayahudi. ²Hambale ya vaduguye ni jeshi lya Samaria, ndayomba, "Evayahudi vagoigoi vakuve zyake? Kenahe, vakivezezya elekaya vasava? Kenahe, vakagumalizye umlemo lusiku lumo? Kenahe, vakavalele emawe mwifuma kukifusi baada ya itimwa ni moto?" ³Tobia Mwamoni ndale hamwi nawe ndayomba, "Mbe yava elembe mbeleline higulya eke echechovakuvezya mbekalebomole igelele lya mawe." ⁴"Kupulekezye, u Seva wiswe kunguno iswe kukutukelwa. Suvya emalalamiko gao kwigulu lya mitwe zyao evasava ni levapa vapandeki mwitekwa mnse umo vale vafungwa. ⁵Ukaufundekezya uwuvi wao na wala ukasinnyaga ezambi zyao hambale yako kunguno vakavagaisha vawo vakuzenga. ⁶Kwa hiyo ndekwazenga igelele ni gelele lyose ndelyalungiwa ku nusu ya alihu wakwe, kunguno duhu evantu ndevale ni hamu ya humama emlamo ⁷Lakini Sanbalati, Tobia, Waarabu, Waamoni, ni Waashdodi aho ndevagwa mwiva ukarabati wa magelele ga Yerusalemu ndeyendele na mwiva esehemu ezyo ndezya velike mgate ya magelele ndezyatungizye, eghadhabu hanya ndeyavaka mgate yao. ⁸Wonse ndevavezya emajadiliano pamwi nde vaiza mliguma dhidi ya Yerusalemu ni sababisha emachafuko mgate yakwe. ⁹Lakini ndekwalomba kwa Seva wiswe ni tula evalinzi katu ulinzi dhidi yao elyuva ni usiku kunguno ya itishio lyao. ¹⁰Kisha evantu vaku Yuda ndevayomba, "Enguzu zya vao vakusomba emlamo yekukindwa, kule ekefusi ekekuhu na kukasi kukowole mwizenga igelele." ¹¹Ni va adui zyeswe ndevayomba, "Na wala vakasi vanyane ni mwiwona mpaka aho kukaize hagate yao ni levaulaga, niligwimeleka mlemo." ¹²Uwakate wenuo eVayahudi ndevikile behi nao nde vafumile pande zyonse nissumla niswe mara ikumi, vakukulesha juu mipango ezyo vakuvezya dhidi yiswe. ¹³Kwa hiyo ndenatula evantu kulwande lwa hiselele ya igelele mgate ya lwande ezyo zilewanga. Ndenatula kela fumila evampanga, ni masumo ni uta. ¹⁴Nde linga, naimelala navawela, evakulu, ni vatawala ni vantu evange, "Mkogahaga. Mwizukele u Bwana, uyo ale mkulu na ashangaza mvagombanele avadugu vinywe, evana vinywe, evahala vinywe, vakinwa vinywe, ni nyumba zinywe." ¹⁵Aho adumi ziswe ndevaigwa mwiva emipango zyao ndezimanyike kumiswe ni Seva ndabadilisha emipango yawo wonse ndekwasuva kwigelele kela umo kumulemo gwakwe. ¹⁶Kwa hiyo tangu wakate wenuwo nusu yavatumami vane ndevakutumama emilemo duhu ezizenga igelelele ni nusu yao ndevagadima emasumo engao, ni uta, ni nzwala evilanga, uwakate evavungozi ndevemile kunyunwa yavantu wonse va Yuda. ¹⁷Na kwa hiyo evatumami venawo awo ndevakuzenga igelele ni somba emlamo nde vale nao vakulinda enafasi zyao. Kile mntu ndakutumama emlemo ku mkono gumwi, ni mkono ugunde ndaleni silaha yakwe. ¹⁸Kela mzengi nda zwilile ulupanga lwakwe mluvazu lwakwe na hvyene ndakuzenga. Uyo ndafula etalumbeta ndaikile behi nane. ¹⁹Ndena vewela evahanya ni vaviongozi ni vantu evange, "Mwiva umlemo msoga nagwa uhakika na kwa kitenga kwi gelele, kutale ni mntu wunge. ²⁰Lazima mpelele ulwande uko mkaingwe esauti ya tarumbeta nili kunganinya kwenuko. U Seva wiswe akakupeganele." ²¹Kwa hiyo kutumame emilemo eyo. Enusu yao ndevakuva vasolile emasumo mwifuma mumakingilima umlao mpaka umda isonda lekufuma sonda. ²²Ndenavawela evantu uwakate wenuwo, kela mntu ni mtumami wakwe vaye uusiku hakati ya Yerusalemu, emangu vave valinzi uwa kate wa usiku ni mntumami mlemo uwakate wenuwo." ²³Basi nkalene, wala evadugu vane, wala vatumami vane wala evantu va valinzi awo nde vakuva vandondile haduhu ninga umo kati yiswe uyo ndabadili emienda zwakwe, na kale umo wiswe ndasolile evilanga vyakwe, ninga mbe yeve ndaile mwisomba eminze.

Chapter 5

¹Kisha vale evagosha ni vake vawo ndevalelile kunguzu dhidi ya Vayahudi evichao. ²Ku maana ndekule baadhi ya vantu awo ndevayomba, "Ensu ni vana visu ni vahala viswe kule vingi hebu kupandekene enafaka kukowole mwilya na kwikale kuishi." ³Hange nde kule ebaadhi ya vantu awo nde vayomba, "Tukutula erehani emigunda zitu, emizabibu zitu, ni nyumba zitu emangu kupandekene enafaka uwakate wa nzala." ⁴Ni vange ndevayomba, "Kwakopesha ehela mwilepa ekodi ya mwami kumigunda zitu ezya mizabibu. ⁵Ninga vyenevyo agese amivele zitu ni magari na sawa ni vadugu vitu, ni vana vitu na sawa ni vava visu ni vahala vitu mwiva vazya. Baadhi yavahala vitu tayari vakava vazya. Lakini kule uduhu enguzu zyaaisaidia kunguno zitu ni mizabibu zitu." ⁶Ndenagaya sana aho ndenaigwa ekelelo chao ni magambo alaga. ⁷Kisha nde naiganeka juu ya lyenele nimwileta emalalamiko dhidi ya vakulu ni vatongelezi. Ndenavavalela, "Emumkukola eriba, kila umo mwifuma kumuduguye umsava." Ndenasangezya umkusanyiko mhanya juu yao ⁸vasava ni levavalela ensu kukadili ivyo kukowile kwavava kombola mwijuma kuuzya evadugu viswe e Vayahudi awo ndevale vaguziwe kumataya. Lakini ninga mkuvaguzya evadugu viswe ni valumbu viswe emangu vaguziwe hange kuwiswe, ndevale nasele ndevakapandike igambo elya iyomba. ⁹Hange ndenayomba, "Checho mkuvezya kikale kisoga. Kenehe, mkakutakiwa mwiwumba mgate ya wovawaku Seva wiswe emangu mwuzuia emisayo zya vamataifa awo vale vaadwi viswe?" ¹⁰Ene ni vadugu vane ni vatumami vane kukuvapa ehela ni nafaka. Lakini lazima kuleke mwifumia eriba higuu lya mikopo yeneye. ¹¹Vasuvezye uwalelo yeneye emigunda yao, emizabibu zyao, ni migunda zyao ezya mizeituni, ni nyumba zyao ni sehemu ya asilimia ya hela, enafaka, ni divai epya, ni mafuta gagondemwawatozya." ¹²Ndevayomba, "Kukasava checho ndekwasola mwifuma kuwawo, na wala kukakuaki enkintuyomba. Uhene ndenavawela." Evakuhani, nilevalapelezya mlevavezya kativyo ndevaahidi. ¹³Ndenakukumula emienda zyane, ndenayomba, "Basi u Seva asinnye enyumba ni nsawo ya kela mntu uyo akakutimizya eahadi yakwe. Kwa hiyo akunkumlwe na asigale eleduhu enkentu ukunganelo lyonse ndelyauka lyayomba "Amina, "Na vamdeha u Bwana. Ni vantundeva vezya kativyo ndevaahidi." ¹⁴Kwa hiyo uwakate uwo ndetulilwe mwiva mkulu wao mgate ya nse ya Yuda, tangu umwaka gwa ishirini mpaka umwaka gwa salasini na kavele wa mwami Atarshasta, miaka ikumi ni vele, ene ni vadugu vane ndekukalile echailya echo ndeke fumila kwa Gavana. ¹⁵Lakini evakulu va kale ndevakuva kabla yakuwane ndevatula evantu miligo mitimba, na ndevasola kuwao eshekeli makumi ane ezya hela kunguno ya chakulya ne divai yao ya kela lusiku. Ninga vatumami vao ndevavadudhulumu evantu. Lakini ndekavezizye vyenivyo kunguno ya hofu yaku Seva. ¹⁶Ndenendelei mwivezya emilemo kunigelele na ndekugulile earidhi. Ni vatumami vane wonse ndevikungannya kwenuko kuajili ya milimo zyenizyo. ¹⁷Mgate ya meza yane ndevale e Vayahudi ni va maafisa, vantu 150, kuleka vale awo ndevakwiza kuwiswe na wijuma ku vamataifa ndevakuva vakukupilima. ¹⁸Kila kintu echo ndechandaliwe kela lusiku ndekekuva ng'ombe yemo, ni nkolo mkaga ezyo ndezisagwilwe, ni tunoni ns kels nsiku ikumi aina zyonse ezya divai enyingi. Na ninga kwaga donse ndekakwitaji emahitaji ga chakulya chaku gavana, kunguno ya madai ndematumbu sana kuyulu lya vantu. ¹⁹Nyinzukele Seva wane, kuwema kunguno ya gonse ago ndenavezya kuvantu alava.

Chapter 6

¹Uwakati u Sanbalati, Tobia, Geshemu Mwarabu ni vaadui viswe evange aho ndevaigwa mwiva ndenazenga uupya igelele ni mwiva kuduho ulwande ulu lusigile ulule ewanga, ningevyo kale utule enilango mgate ya malango, ²sanbalati, ni Geshemu ndatuma evantu evakombe ayomba, "Izi, kusangizye hamwi emahali fulani mgate ya tambarare ya Ono." Lakini ndeva kukola mlenzulu.³Ndenavatuma evakombe kuwao, ndenayomba, "Kutumama umlemo' mhanya kwa kowele mwisoka. Nake umlemo gweme uwakati nkave nizile kuwako?"⁴Ndevatuma uukombe wenuwo kanne, ni ngene ndenajibu vyenivyo kela wakati.⁵Usanbalati ndamtuma umtumami wakwe kuwane kunzela yelene katano, ni ivalala lelo lela wanga kumikono zyakwe. ⁶Lyandikwe, "Yakalipotiwa mwiva mgate ya mataifa, ni ku Geshemu hange akumpumba eve ni Vayahudi mle ni mpango mwihasi, kunguno yeneyo uhenemkuzenga igelele. Mwifumelela ni taarifa zyenizi ukusungela mwiva mwami wao.⁷Nanho wakavasagula evalaguzi mwitangazya empola zyako mwihusu e Yerusalemu, vakuyomba, "Vate kule umwami kule ku Yuda!" Ukowolile mwiva ni ulakikaumwami akaigwe eripoti ezi. Basi, wize kusunsumula.⁸Kisha ndenamtuma igambo ndenayomba, "Emagambo kate genago gakale gavezyeke kativyo eve ukuyomba, kunguno mgate moyo gwako wakabuni." ⁹Kunguno wonse ndevakula mlekutisha, vakwiganika, "Vakaleka emikono zyawo mwiyumama emilimo zyao, na yekavezyeke." Lakini ageze, Seva, tafadhali imarisha emikono zyane.¹⁰Ndenaya kukaya kwa Shemaya umwana lyaku delaya, umwana laku Mehetabeli, uyo ndatungilwe mkaya yakwe. Anayomba, "Hebu kusangezye pamwi mgate ya nyumba yaku Seva, mgate ya misengelo, na kulugale emilango zya misengelo, kunguno vizile mlekuwulaga. uuziku vizile mlekuulaga." ¹¹Ndenajibu, "Kenahe! Umntu kete neentalame? Ni mntu kate nee ningele mumisengelo emango pate mlikala? Kakwingela."¹²Ndenagundula mwiva akale Seva uyo amtumile, lakini ndevezyaga uulaguzi dhidi yakuwane. Tobia ni Sanbalati ndevamwajili.¹³Ndevampa umlemo mlembezya mbee ni wova emangu mbezye echo ndayomba nivezya ezambi, evyo mbende vakowola mlempe elina ivee emangu vanyaibishe. ¹⁴Seva wane, vizukele Tobia ni Sanbalati, na gose ago vakavezya. Hange mwizukele umlaguzi Nowadia ni valaguzi ivange awo ndevagema mumbezya nogohe.¹⁵Kwa hiyo igelele ndelyamala ulusiku lwa makumi avele ni tano ya mwezi gwa Eluli, baada ya nsiku hamsini ni vele.¹⁶Adui vuswe wose aho ndevaigwa genago, emataifa gonse ago ndekuzyungulwike, ndevaogoha na ndevakata etamaa sana paminso gao vasava. Kunguno ndevamanyile umlemo gwenugo ndeguveyike kumsaada gwaku Seva wiswe.¹⁷Uwakati wenuwu evakulu va Yuda ndevatuma emavalala mingi kwa Tobia, ni mavalala gaku Tobia ndega vizela. ¹⁸Kunguno ndevale vingi kwenuko ku Yuda awo ndevatungilwe kukelapo chakwe na kunguno nde mkwiye kyaku Shekania, umwana lyaku Ara. Umwana lyaku Yehohanani ndanakava mkee lyaku Meshulamu umwana lyaku Benekia. ¹⁹Hange ndevasunsumula nane mwihusu muwela amagambo gane. Emavalala ndegaletwa kuwane mwijuma kwa Tobia mlenkanga.

Chapter 7

¹Uwakati igelele aho ndeleyamala ni milango ya kaimелеkwa ni valinzi va milango ni valyemba ni valawi vakamala mwisagulwa, ²ndenampa umdugu u Hamani mwiva ni higulu ni Yerusalemu, pamwi ni hanamia uyo nde msimamizi wa kijiji, kunguno nde mwaminifu na ndamuogilwe u Seva zaidi mwikela evingi. ³Nawe ndenavavalela ngena mligule elango ya Yerusalemu mpaka elyuva hahalekava hagata uwakati evalinzi va milango vakulinda, ukowolile mwilugala. Ni kazyia emilango. Sagula evalinzi, mwifuma kuvale awo vikalile ku Yerusalemu, evange emahali pa kituo chao echa ulinzi, ni vange hambele ya nyumba zyawo vasava. ⁴Agese elekaya ndelyava ipana na ihanya lakini ndekule evantu vadoo mkate yakwe na ndekuduhu enyumba ezyo ndezya zengwa hange. ⁵U Seva wane ndatula mumoyo gwane, mleva kungannya pamwi evakulu, maofisa, ni vantu mlevandeka mgate ya familia zyao. Ndenapata eketabu cha huuto lwa vale awo ndevasuva eva kwanza na ndenaona mwiva yandikwe mwenumo. ⁶Ava huvene evantu va mwijimbo awo ndevayea mwijuma kuuhamisho wa vale awo ndevasanulwa awo Nde kandreza umwami wa Babeli ndavasola emateka. Ndevasuva ku Yerusalemu ni Yuda, na kela mwiya kukaya yakwe. ⁷Ndevaiza ni Zerubabeli, Yoshua, Nehemia, Sereya, Reelaya, Nahamani, Mordekai, Bilshani, Mispari, Bigwai, Rehumu ni Baana. Idadi ya vana va Israeli ndeyava. ⁸Evana va Paroshi, 2, 172. ⁹Evana vaku Shefatia, 372. ¹⁰Evana vaku Ara, 652. ¹¹Evanavaku Pehath Moabu, ¹²Kuvana vaku Yeshua ni Yoabu, 2, 818. ¹³Evana vaku Elamu, 1, 254. ¹⁴Evana vaku Zatu, 845. Evana vaku Zakai, 760. ¹⁵Evana vaku Binnui, 648. ¹⁶Evana vaku Bebai, 628. ¹⁷Evana vaku Azgadi, 2, 322. ¹⁸Evana vaku Adonikamu, 667. ¹⁹Evana vaku Bigwai, 2, 067. ²⁰Evana vaku Adini, 655. ²¹Evana vaku Ateri, vaku Hezekia, 98. ²²Evana vaku Hashumu, 328. ²³Evana vaku Besai, 324. ²⁴Evana vaku Harifu, 112. ²⁵Evana vaku Gibeoni, 95. ²⁶Evana vaifuma Bethlehemu na Netofa, 188. ²⁷Evana va Anathothi, 128. ²⁸Evantu vaku Beth Azmaweth, 42. ²⁹Evantu vaku Kiriath Yearimu, Kefira, na Beerothi, 743. ³⁰Evantu vaku Rama ni Geba, 621. ³¹Evantu nvaku Mikmasi, 122. ³²Evantu vaku Betheli ni Ai, 123. ³³Evantu vaku Nebo, 52. ³⁴Evantu vaku Elamu amuvele, 1, 254. ³⁵Evantu vaku Harimu, 320. ³⁶Evantu vaku Yeriko, 345. ³⁷Evantu vaku Lodi, Hadidi, ni Ono, 721. ³⁸Evantu vaku Senaa, 3, 930. ³⁹Emakuhani evana vaku Yedaya (evanyumba yaku Yeshua), 973. ⁴⁰Evana vaku Imeri, 1, 052. ⁴¹Evana vaku Pashuri, q1, 247. ⁴²Evana vaku Harimu, 1, 017. ⁴³Evalawi, evana vaku Yeshua, eva Kadmieli, ni vaku Binui, ni Hodavia, 74. ⁴⁴Avakwemba evana vaku Asafu; 148. ⁴⁵Awo ndevalugula umlango evana vaku Shalumu, evana Ateri, ni vana vaku Talmoni; evana vaku Akubu, evana vaku Hatita, evana vaku Shobai, 138. ⁴⁶Evatumami va Hamisengelo evana vaku Siha, evana vaku Hasufa, ni vana vaku Tabaothi, ⁴⁷Evana Kerosi, evana vaku Siaha, evana vaku Padoni, ⁴⁸Evana vaku Lebana, evana Hagaba, evana vaku Salmi, ⁴⁹Evana vaku Hanani, evana vaku Gideli, evana vaku Gahari. ⁵⁰Evana vaku Reaya, evana vaku Resini, evana vaku Nekoda, ⁵¹Evana vaku Gazamu, evana vaku Uza, evana vaku Pasea, ⁵²Evana vaku Besai, evana vaku Meunimu, evana vaku Nefusimu. ⁵³Evana vaku Bakhuki, evana vaku Hakufa, evana vaku Harhuri, ⁵⁴evana vaku Baslith, evana vaku Mehida, evana vaku Harsha, ⁵⁵Evana vaku Barkosi, evana vaku Sisera, evana vaku Tema, ⁵⁶Evana vaku Nesia, evana vaku Hatifa. ⁵⁷Evana vaku Sulemani, evana vaku Sotai, evana vaku Sofereth, evana vaku Peruda, ⁵⁸Evana vaku Yaala, evana vaku Darkoni, evana vaku Gideli, ⁵⁹Evana vaku Shefatia, evana vaku Hatili, evana vaku Pokerethi Sebaimu, evana vaku Amoni. ⁶⁰Evatumami wonse vamisengelo ni vama va vatumami va Sulemani, ndevale 392. ⁶¹Ava hovene evantu awo ndevayile mwihuma ku Tel Mela, Tel harsha, Kerub, Addon, ni Imeri. Lakini ndevakakowolile mwithibisha kativyo evasava va jamaa ni vansowo nde vana va vaIsraeli, ⁶²Evana vaku Delaya, evana vaku Tobia, ni vana vaku Nekoda, 642. ⁶³Ni ifuma kuvamakuhani evana vaku Habaya, Hakosi, na Barzilai (ndamsola umkee) mwifuma kuvalala vaku Barzilai wa Gileadi na ndaitanwa kulina lyawo). ⁶⁴Ava ndevakola erekodi zyao mgate ya vao ndevaiunga ni kuwuto lwao, lakini ndevakekowolile mwipatikana kwa hiyo ndevasimiwa muukuhani kativyo valeni najisi. ⁶⁵Nawe umkulu wa Gavana ndavawela vakaneziwe mwilya ichalya cha makuhani mwifuma kudhabihu mpaka aho akave awuka ukuhani Urimu na Thumimu. ⁶⁶Ikunganiko lyonse ndelele 42, 360, ⁶⁷Ipokuwa evatumami vawo evagosha ini vatumami vao evakema awo ndevale 7, 337. ndevale ni vagosha ni vakema va lyemba 245. ⁶⁸Efarasi zyao ndezle 736 ku idadi, enyumbu zyawo, 245, ⁶⁹Engamia zyao 435, ni mpunda zyawo 6, 720. ⁷⁰Baadhi ya vakulu va familia zya vansawo ndevafumia ezawadi kuajiri ya milimo. Ugavana nda fumia sadaka ya darkoni elfu ezya dhahabu, ni mabakuli 50, ni mavazi 530 ga vakuhani. ⁷¹Baadhi ya vakulu va familia zya va nsowo ndevavapa mgate ya hazina kumilimo darkoni eyu ishirini zya dhahabu ni mane 2, 200 ezya hela. ⁷²Evantu evange ndevavapa darkoni ezya dhahabu elfu ishirini ni dhahabu elfu mbili ezya hela, ni mavazi 67 kuvakuhani. ⁷³Basi evakuhani, evalawi, ni valinzi va malango, ni valyemba, evantu evange, evatumami va hamisengelo, ni Israeli wonse ndevaikala mgate ya makaya gawo mpaka mmwezi gwa mpungate, evantu va Israeli nde vikile mgate ya makaya gawo."

Chapter 8

¹Evantu wonse ndevikungannya kate mntu umwi mgate ya isesa lya wanga hambele ya ilango lya minze. Vamlomba Ezra untoni akerete eketabu cha sheria yako Musa, echo u Bwana ndavamlisha eva Israeli. ²Ulusiku lwa kwanza lwa mwezi gwa mpungate, Ezra, ukuhani, anakaleta esheria hambele ya mkutano, evagosha ni vakema na wonse awo nde vale ni uwezo wa ipulika ni manya. ³Ndalinga eeneo lelo le wanga hambele ya ilango lya minze, na ndasomile kufuma ndiyu mpaka mpende hambele ya vagosha ni vakema, ni yoyote uyo uyo akowolile mwimanya na wose ndevapulikizya kumakini. Eketabu cha sheria. ⁴Ni Ezra, umtani, ndaimelela higulu ya jukwaa lya mbao elo evantu ndevale nogelizye kunguno ya mlemo gwenugo. Hampelo yakwe ndevenule u Matithia, Shema, Anaya, Uria, Hilkia ni Maaseya, ulwande lwakwe ulwa mlyela ni Pedaya, Misbaeli, Malkiya, Hashumu, Hashbadani, Zekaria ni Meshulamu ndevemelile ulwande lwa mumoso. ⁵Ezra ndalugula eketabu hambele ya vantu wonse, kunguno ndamuelile higulu lya vantu wonse, aho ndagulugulu evantu wonse ndevaema. ⁶Ezra ndamulomba u Bwana, u Seva mhanya; ni vantu wonse ndevasha emikono zyawo, ndevajibu, "Amina! Amina!" Ndevainamisha emutwe zyawo, ndemwabudu u Bwana ku ushu wao ndeule hanse. ⁷Yeshua, Bani, Sherebia, Yamini, Akubu, Shebethai, Hodai, Maaseya, Kelita, Azaria, Yozabidi, Hanania, Pelaya nao nde valami, ndeva vambelezya evantu mwimannya esheria, evantu ndevaikata sehemu yao. ⁸Evakola ndevasoma mgate ya ketabu esheria yaku Seva, vaelezya wazi kutafsiri ni fumia emaana emangu evantu velewe ago gakusomwa. ⁹Nehemia, ugavana, ni Ezra ukuhani, ni mtoni, ni valawi awo ndevakutafisri ku uvantu, ndevawela evantu wonse, ulusiku ululutakatifu, kwa Bwana, u Seva wiswe. Mkombolezyaga ninga ilela. Kunguno evantu wonse nde va kulela uwakate aho ndevaigwa emagambo ga sheria. ¹⁰Nehemia ndavavalela, "Yangi mkalye echo kenonile, mkate ni mange ga inywa, na mmtwalele uwa aleuduhu ekentu, kumaana uhisiku alalu lutakatifu kwa Bwana wiswe. Ngenamve ni huzuni, kunguno efuraha yaku Bwana ni nguzu zinyu. ¹¹Basi e Valawi ndevavezya evantu mwiva ne utulivu, ndevayomba, "Pumzeli! Kumaana ulusiku ulu lutakatifu. Ngena mveni huzuni." ¹²Evantu wonse ndevaya mwihaya ni nywa ni mwigavana echalya ni shelelekea kufulaha ehanya kunguno nde vamanya emagambo ago ndevahubiriwa. ¹³Ulusiku lwa wuvele eviongozi va makaya ga vaguku mwifuma kuvantu wonse, makuhani Valawi, ndevaikunganya kwa Ezra, umtoni emangu mwipandeka uufahamu, mwifuma kumagambo ga sheria. ¹⁴Ndevaona gandikwe mgate ya sheria ivyo u Bwana ndamlagelezya u Musa mwiva evana va Israeli vikale mgate ya mahema au makombe uwakate wa sikukuu zya mwezi gwa mpungate. ¹⁵Vakupaswa mwifumya igambo mgate ya kaya zyao zyonse, nu ko ku Yerusalemu nde vayomba, "Yangi hibala kunse ya tumilima, na mkalete ematambi ga mite mwifuma kumizeituni zya mwipolu ni matambe ga mihandisi, ni matambe ga mitende ni matambe ga mite emigunu emangu mwivezya emakambe ga muda katevyo ndeyetonilwe." ¹⁶Basi evantu ndevafuma ni legauta ematambe, nilivezezya emakambe kela umo higulya lya paa zyao, mgate nyuva zyawo, mgate ya mavazna ga nyumba yaku Seva, esehemu ya wanga pilango lya minge na mgite ya mraba gwa ilango lyaku Efraimu. ¹⁷Kiaha ikusanyiko lya vale wonse awo ndevasuva mwifuma kukifungo ndevavezya emakambe nilikala mgate ya makambe, kunguno tangu kufuma enzi zyaku Yoshua, umwana lyaku impaka ulusiku lwenulo evantu va Israeli ndevakazimisha esikukuu yeneyo. Ni furaha nde hanya sana. ¹⁸Hange kele lusiku, tangu ulusiku lwa kwanza hadi lwa mwisho, Ezra ndakusoma mwifuma mketabu cha sheria yaku Seva. Ndevavezya esikukuu kumda gwa nsiku mpungate ni kusiku lwa mnane nde mkusanyiko msoga kuu utiifu wa amri.

Chapter 9

¹Ulusiku lwa ishirini na nne ya mwezi gwenugo evantu va Israeli ndevakusanyika, nao ndevafungila, nao ndevazwalile emagunila, nao ndevatula emaluvundu kumitwe zyao. ²Evanteva va Israeli ndevaitunga ni vageni wonse. Ndevaimelela nizumya edhambe zyawo vasava ni matambe emaovu ga va nsawo. ³Ndevaimelela emahali pa hunene, ni robo ya lusiku ndevasoma mwifuma mketabu cha Sheria ya Bwama u Seva wao. Ni eyenge ya lusiku ndevazunya niliinama hambele ya bwana, u Seva wao. ⁴Evalawi, Yeshua, Bani, nindi Kadimieli, Shebaniya, Buni, Sherebia, Bani, ni Kenani, ndavaumelela higulu ni ngazi vana kumwitana u Bwana, u Seva wao kusauti ehanya. ⁵Uhene eValawi, ni Yeshua, ni Kadmieli ni Bani, ni Hashabneya, ni Sherebia, ni Hodia, ni Shebania, ni Pethalia, ndevayomba, "Imeleli mkamsifu u Bwana, u Seva wiswe, milele ni milele." "Lebarikiwe elina lyako itakatifu, elo lekumalwike mwiveta e baraka zyonse ni sifa zyonse. ⁶Eve ule Bwana. Eve ule eve umwi. Eve uvezizye emalunde, emalunde ga muligulu ni vamaika wonse evavita vita, ni welelo, ni kela kintu echo kela higulu lyakwe ni bahari pamwi ni vintu vivyo vyemo. Ukuvapa wonse uupanga, ni majeshi ga vamaika vakukusujudia. ⁷Eve hule Bwana, u Seva uyo ndamsagula Abrahamu. anamfumya mwifuma Uri wa e Vakaldayo, ndamwitana Ibrahimu. ⁸Ndewaguwona umoyo gwakwe ndegele mkamilifu hambele yako nanho nde wavezya pamwi nawe ilagano lya levapa evana vakwe ense ya Vakaanani, ni Mhiti, ni Mwamori, ni Perizi, ni Myebusi, ni Wagirgashi. Wakatula eahadi yako kunguno eve hule msava haki. ⁹Ndewaona eshinda zya nsinswe, ku Misri na ndewapulika ekelelo chao mpelompelo ya bahari ya Shamu. ¹⁰Eve ndewavezya ishara ni maajabu higulu lyaku Farao, ni vatumami vakwe wonse, ni vantu wonse eva nse yakwe, ku maana nchi umanyile mwiva e Vamisri ndevavezizye mlivuna. Lakini ndewaivezezya elina elo lyemelile mpaka kulusiku lwa walelo. ¹¹Ndewagamanya ebahari hambele yao, ndevavuka hagategate ya bahari higulu ya nse eyaywa; na ndewasemba vale endevaulaga mgate ya kina kate iwe mgate ya minze ga kina. ¹²Eve ndewatongelela kuhange ya ilunde wakate wa liguva ni ku gange moto uwakate wa usiku, emangu mleva mulekela mnzela vavezye mwiwumba umwape. ¹³Nde wasoka mgate ya mlema Sinai ndewasunsumula nao mwifuma mumalunde ndewapa eamri ezya haki ni Sheria zya kweli, amri nsoga ezya malogelezyo. ¹⁴Ndewavajulisha enguno yako etakatifu, ndewavapa eamri ni Sheria, ni malagelezyo mwivelela kwa Musa umtumami wako. ¹⁵Ndewapa echailya mwifuma mmalunde kunguno ya nzala yao, ni mwifuma mwitale ku nkangu yao, wavawela vaye vakayemtiki ense eyo nde wavapa kukelapo mlevapa. ¹⁶Lakini evakola ni vansinswe ndewavezya uuasi, nao ndevakaidi, na wala ndeva kazitii eamri zyako. ¹⁷Ndevakana mwipulikizya na wala ndevakiganeka kujuu ya maajabu ago ndewavezya higulu lyao, lakini nde vava vakaidi, na mgate ya uasi wao ndevatula ukiongozi emangu vayesuvele ehali ya uza lakini eve huu ule Seva uyo aokile ekesa, umsava, huruma ni rehema akale mbulu wa kisila ni mingi wa utogwe thabiti eve ndoka valekile. ¹⁸Wala ndukavalekile aho ndemala mwifumya endama mgate ya chuma echo ndechatimwa ni yomba, "Uyu hao Seva wiswe uyo ndakufumya mwifuma ku Misri, "Aho ndevaluvya zaidi. ¹⁹Eve, kukisa chako, ndukavalelakile mgate ya ijangwa. Ehenge ya ilunde ndeyavatongelela mnzela ndeyakavale kile uwakate wa lyemi, ninga ehenge uwakate wa usiku ndayavamulekela ebarabara eyo ndevakutakia wa mwiwumba. ²⁰Ndewawapa Umwego gwako msondo muevahembeka, ni maana yako ndukavimile mmilomo zyawo, na ndewavapa eminze kunkangu yao. ²¹Ku miaka makumi ane ndewaruzuku mwijangwa, na ndevakagaiwe kintu chochote. Emienda zyao ndezikachakalile ni migulu zyao ndezikavimbile. ²²Ndewapa uwami ni vantu, na ndewapa ense mgate ya kila kona ya kutale. Basi ndevayemiliki ense ya Sihoni umwami wa Heshboni, ni nse ya Ogu umwami wa Bashani. ²³Ndewavezya evana vao mwiva vingi kate nsonda zya mumalunde, na ndewavingezya mgate ya nse. Ndewavaela evansawo vingele ni miliki. ²⁴Basi evantu ndevaingela, niliyemiliki nse, ndewavakinda evenyeji va nse e Vakanaani. Ndewatula mumikono zyao, pamwi ni vani vawo ni vantu va nsee, emangu Israeli avezya nao kativyo ndevakovile. ²⁵Avakola nde vateka emiji ya vanguzu ni ensee eya ustawi, nao ndevasola enyumba nzyunse nde zile ni vintu vyonse evyema, emaveleka ago gasembilwe, kumizabibu ni mite zya mizeituni, ni mite zya mayao egange, kwa hivyo ndevalya ndevaikuta na ndevatosheka na nde vatogwa kuwema wako. ²⁶Basi nde vakakutii na ndevavaasi. Ndevayesumba esheria yako kuyuma ya migongo yao. Ndevavaulaga ni valaguzi vako awo ndevavalesha vakusuvele eve, nao ndewavezya ukaidi uuhanya. ²⁷Kwa hiyo ndewavatula mumikono zya makaidi gawo, uyo ndavatesa. Ni wakati wa mateso gawo, ndevakulelela nanho ndewapulika mwifuma mumalunde ni mara nyingi ndewaokoa mgate ya mikono zya makaidi gawo, kunguno ya huruma zyako enyingi. ²⁸Lakini baada ya isuha, ndewavezya emave tena hambele yako na ndewavalekanezya mgate ya mikono zya makaidi gawo, kwa hiyo emakandi gawo ndegatawala higulu lyao, kwa hiyo ninga aho ndevasuvela ni lekulelela, ndewagwa niwijuma mumalunde mara nyingi ndewa vakombola, kunguno ya huruma yako. ²⁹Ndewavadakela emangu vapate mwisuva ku sheria yako. Ninga vyenevyo ndewavezya ekeburu na ndevakakupulikizya amri zyako. Ndevavezya edhambi dhidi ya amri zyako. Ezyo zikumpa uupanga kela mntu uyo yoyote uyo akuzitii. Ndevakazitii,

ndevakazivezya na ndevakana mlezi pulikizya.³⁰Ku miaka mingi ndemwisola nao nilevalesha ku Mwego gwako kunzela zya valaguzi vako. Ninga vyenivyo ndevakadeleka. Kwa hiyo ndewatula mumikono zya vantu va jirani.³¹Lakini kuhuruma zyao hanya ndukasha kabisa, ao mlevaleka, kunguno eve ule Seva umsava rehema ni huruma.³²Basi, u Seva wiswe, u Seva wiswe umhanya, umsava nguzu ni msava itisha, eve ukutula ilagano lyako ni utogwe wako, eshida zyonse ezyo ndezyakupata ensu, evami vitu, evakulu vitu, ni vakuhani visu, ni valaguzi visu, va nsinswe ni vantu, vako wonse kufuma nsiku zya vami va Ashuru mpaka walelo ngena uzivazye mwiva ndoo.³³Eve huu ule msava haki mgate ya gonse ago ndegakupandeka kunguno wakavezya kuuaminifu, na kwa kevezya uovu.³⁴Evami vitu, evakulu vitu, evakuhani vitu, ni vansiswe ndevakayedimile esheria yako, na wala ndevakazingatia eamri zyako ninga shuhuda zyako ezyo ndewavashuhudia.³⁵Ninga mgate ya wami wao vasava, uwakati ndevatogilwe uwema wako kuwao, mgate nsee ehanya ni ya mazao ago ndewatula hambele yao ndevakizukila ao mwileka enzela zyao embe.³⁶Sasa ageze iswe kule vazya mgate ya nsee eyo ndewavapa evansiswe mwitogwa emayao gakwe ni zawadi zyakwe ensoga, na linga, ensu vazya!³⁷Emavuno emasoga mwifuma kunsee yiswe yiswe gakuya kuwami awo ndutulile higulu liswe kunguno ya dhambi ziswe. Evatawala higulu lya mivele zitu ni higulu lya mifugo ziswe katevyo vatogilwe. Kule ni shida nhanya.³⁸Kunguno ya gose aga, kukuvezya ilagano thabiti mwitunwa. Ku hati eyo yetungilwe ni mina ga vakulu viswe, e Valawi, ni makuhani."

Chapter 10

¹Awo ndevatula emina gawo mnyaraka ezyo nde fundekeziwe nde vale u Nehemia mwana lyaku Hakalia gavana, ni makuhani awo ndevatulilwe Sheekia, ²Seraya, Azaria, Yeremia, ³Pashuri, Amalkiya, ⁴Hamshi, Shekania, Maluki, ⁵Harimu, Meremothi, Obadia, ⁶Danieli, Ginethoni, Baruki, ⁷Meshulamu, Abiya, Miyamini, ⁸Maazia, Bilgai, ni Shemaya. alava nde vamakuhani. ⁹Evalawi nde vale Yeshua umwana lyaku Azaria, Binui jamaa yaku Henadadi, Kadmieli, ¹⁰Ni Valawi eveye, u Shebania, Hodia, Kelita, Pelaya, Hanani, ¹¹Mika, Rehobu, Hasgabia, ¹²Zakuri, Sherebia, Shebania, ¹³Hodiya, Bani, ni Beni u. ¹⁴Evaviongozi va vantu ndevale Paroshi, Pahath - Moabu, Elamu, Zatu, Bani, ¹⁵Buni, Azgadi, Bebai, ¹⁶Adoniya, Bigwai, Adini, ¹⁷Ateri, Hezekia, Azuri, ¹⁸Hodia, Hashumu, Besai, ¹⁹Harifu, Anathothi, Nobai, ²⁰Magpiashi, Meshulamu, Heziri, ²¹Meshezabeli, Sadoki, Yadua, ²²Pelatia, Hanani, Anaya, ²³Hoshea, Hanania, Hashubu, ²⁴Haloheshi, Pilha, Shobeki, ²⁵Rehumu, Hashabna, Maaseya, ²⁶Ahia, Hanani, Anani, ²⁷Maluki, Harimu ni Baana. ²⁸Ni vantu evange awo ndevakuhani, ni Valawi, ni valinzi vamilango, ni vembu, ni vatumami va hamisengelo, na wonse awo ndevamalile mwitenga venekele ni vantu vanse zya jirani, kusheria zyaku Seva, ni vakema vawo, ni vana vawo, ni hala vawo, na wose awe ndevale ni ujuzi wa ufahamu, ²⁹Ndevaunga ni vadugu vao, vakulu vao, nilitunga mgate ya laaana ni kelapo cha iyomba mgate ya sheria yaku Seva, eyo ndeyafumeziwa ni Musa umtumami lyaku Seva, ni zingatia mwitii eamri zyonse ezya Bwaba u Seva wiswe ni hukumu ezyakwe ni sheria zyakwe. ³⁰Ndekwa ahidi mwiva kukasi kuvape ubinti ziswe evante vansee ao mwisola evabinti vao kuvana viswe. ³¹Hange ndekwaahieli mwiva mbeyava evantu vansee vakaleta ebidhaa ninga nafaka yoyote eyaiguzya ulusiku lwa Sabato, kukasi kugule mwifuma kuwao ulusiku lwa Sabato ao lusiku lolote ulutakatifu. Kila mwaka gwa mpungate kukaleke emigunda ziswe kusuhe na kukafute emadeni gonse gago ndegafumila ku Vayahudi evange. ³²Ndukuzumizye eamri zya ifumya eshilingi zya shekeli kela mwaka kunguno ya huduma ya nyumba yaku Seva wiswe, ³³Mwifumya umkate guva gweho ni sadaka ya nafaka ya kawaida, ni sadaka ziteketezya ensiku zya Sabato, ni nsikukuu epya zya mwezi ni sikukuu zya heketetezya ni sadaka takatifu, ni sadaka zya dhambi zya ivezya ni milemo zya nyumba yaku Seva wiswe. ³⁴Ni vamakuhani, e Valawi, ni ndevapega ekura kunguno ya sadaka nkwi. Ekura ndeyasagula unani alenifamikia ziswe akaleta enkwi mgate ya nyumba yaku Seva wiswe kunyakate ezyo zitulilwe kukila mwaka. Enkwi zye nizyo ndezikutimwa higulu ni madhabahu gaku Bwaba u Seva wiswe, kativyo ndeyetonilwe mgate ya sheria. ³⁵Ndekwaahidi mwileta kunyumba yaku Bwana emayawo ga kwanza ago ndegafumilwe ni ulongo wiswe, ni mayawo ga kwanza ga mte kela mwaka. ³⁶Na kativyo ndeyetonilwe mgate ya sheria ndekwaahidi mwileta kunyumba yaku Seva ni ku Vakuhani ni vakutumama henaho evawatwa va kwanza evana viswe niva nyama ziswe. ³⁷Kukaleta kufuma wa kwanza ni sadaka zitu ezya nafaka ni mayao gisu ga kala mte, ni divai empya ni mafuta kukaleta kuvakuhani, mgate ya nyumba vya itulila vya nyumba yaku Seva wiswe. Kukavaletele evalami sehemu ya 10 mwifuma kuulongo wiswe kunguno evalawi, vakunganya kila mwaka ezaka ku kila kaya mgate yakaya ezyo kukutumama emilimo. ³⁸Ukuhani, uuwuto lwaku Harun, lazima ave ni Valawi uwakate aho vakupokela ezaka. Evalawi vakupaswa mwileta esehemu ya lwande lwi kumi ya zaka mgate ya nyumba yaku Seva wiswe mgate vyumba vyakuhifadhia ehazina. ³⁹Ku maana evana vaku Israeli ni vana vaku Lawi, vakaleta sadaka zya nafaka, ni divai epya, ni mafuta mgate ya vyumba vyaitulila evyo evintu vya patakatifu vikwimelesiwa ni mahali pa Vakuhani evatumami ni valinzi va milango, ni vakwemba. Kukasi kuleke enyumba yaku Seva wiswe.

Chapter 11

¹Eviongozi va vantu ndiviikili m Yerusalemu, ni vantu vangi ndiva guma kura mangu mmileta yumo kati ya vantu ikumi mlikala m Yerusalemu, ekaya ya huukulu ni vangi kenda ndiva sigara mkati ni kaya zingi. ²Ni vintu ndivavabariki wonse vao ndivai fumia ku uhiyari mkuikala m Yerusalemu. ³Eva hoo viongozi va mkoa kwo ndiviikile m Yerusalemu. Ningivyo, kati kaya yakuguda kila muntu kikile mkati ni nsii yakwe mwenekele, yaiva ndilimwi ni Vaisraeli, ivakulu vaivalazya i Valawi, matumami vaisengelo, ni vautwa va vatumami vaku Sulemani. ⁴Mkati ni Yerusalemu ndiviikile baadhi ya vana vaku Yuda ni baadhi ya vana vaku Benyamini. Ewantu vaku Yuda ndivali hamo ni Athaya, mwana lyaku Uzia, mwana lyaku Zekaria, mwana lyaku Amaria, mwana lyaku Shefatia, mwana lyaku Mahalaleli, mwana lyaku Peresi. ⁵Ni Maaseya, mwana lyaku Baruki, mwana lyaku Kolhoze, mwana lyaku Hazaya, mwana lyaku Adaya, mwana lyaku Yoyaribu, mwana lyaku Zakaria, mwana lyaku Mshelani, ndalimwana lyaku Baruki. ⁶Evana wonse vaku Peresi vaondivikile m Yerusalemu ndivali 468. Ndivali vasiri ganzi. ⁷Vao ho vana vaku Benyamini, Salu, mwana lyaku Meshulamu, mwana lyaku Yoedi, mwana lyaku Pedaya, mwana lyaku Kolaya, mwanalyaku Maaseva, mwana lyaku Ithieli, mwanalyaku Yehaya. ⁸Ni baada yakwe, Gebai ni Salai, vantu 928. ⁹Yoeli mwana lyaku Zikri ndiari muulagu wao' ni Yuda mwana lyaku Hasenua ndali mkulu wa uvili lya kaya. ¹⁰Mkufuma kwa mkulu aivarazya u Yedaya, mwana lyaku Yoyaribu, Yakini, ¹¹Seraya mwana lyaku Hilikia, mwana lyaku Meshulamu, mwana lyaku Sadoki, mwana lyaku Merayoti, mwana lyaku Ahitubu, mkulu wa kaya yaku Seva, ¹²ni vichakwe vaondiva tumama mlimo gwa udugu, vantu 822. ni Adaya mwana lyaku Yerohamu, mwanalyaku Pelalia, mwana Amzi, mwana lyaku Zekaria, mwana lyaku Pashuri, mwana lyaku Malkiya. ¹³Nawo ndivali vashirika vakwe vaondili vakulu va unywaji vagosi 242, ni Maasai mwana lyaku Azareli, mwana lyaku Azai, mwana lyaku Meshilemoth, mwana lyaku Imeri; ni ¹⁴vadugu vao 128 evapiganaji vali ni usiliganzi, evali ni usinganzi; u Waziri wao veyo ndiakuongoza ndali Zabdieli, mwana lyaku Hageoli. ¹⁵Ni Valawi Shemaya mwana lyaku Hashubu, mwana lyaku Azrikamu, mwana lyaku Hashabia, mwanalyaku Buni, ¹⁶ni Shabethai, ni Yozabadi, avo ndivatongelezi va Walawi, avovimilile mulimo gwa hibala ya kaya ya mwanyangasa Seva. ¹⁷Ndiiho Matania, mwana wa mwa Mika, mwana wa mwa Zakri, mwana wa mwa Asafu, uyo ndi mukomu uyowalamula kulumba ku sala, na Bakbukia, wa uvele mugate ya vaduguye, na Abda mwana wa mwa Shemaya, mwana wa mwa Galali, mwana wa mwa Yeduthuni. ¹⁸Mugate na lugo lose musondo ndivali Mulawi 284. ¹⁹Valinzi emalango Akubu, Talmoni, na vashirika wawo, avo valinda mizigo, vagosha 172. ²⁰Na vale vasizalila va Israeli, na vakuhani na Malawi, ndivali mugate na kaya zyose zya mwa Yuda. Ekila muntu wikala mugate na emiliki yakwe musava. ²¹Vatumami va isengelo vikala Ofeli, na Siha na Gishpa ndivali vakuvatongelela. ²²Mtongelezi mukomu higulya na Malawi ndivali valiyitumamila Yerusalemu nda ali Uzi mwana wa mwa Bani, mwana wa mwa Hashabia, mwana wa mwa Matania, mwana wa mwa Mika, mwana wa mwa Asafu, avo ndivimbi va mulimo mugate na kaya ya mwa Seva (linyangasa). ²³Ndivali hansi ya ilagilizyo kufuma kumwami na malagilizyo masoga ago afumiwa na vimbi kila lyise ulo wukoviwa. ²⁴Pethahia mwana wa mwa Meshezabeli, mwana wa mwa Zera, mwanawa mwa Yuda, ndiate wupande wa mwami kumagambo gose ga vantu. ²⁵Ehusu mahala na migunda zyawo, baadhi ya vantu va mwa Yuda vikala Kiriath - arba, na mahala gakwe na Diboni, na mahala gakwe na Yekabzeeli na mahala gakwe. ²⁶Vikala mugate Yeshua, Molada, Beth - Peleti, ²⁷Hazar - Shuali, Beersheba na mahala gakwe. ²⁸Nawo ndivikala Siklgi, na Mekona, na mahala gakwe, ²⁹Enrimoni, Sora, Yarmuth, ³⁰Zanoa, Adulamu, na mahala gakwe, na Lakishi, na migunda zyakwe, na Azeka, na mahala gakwe. Agese ndivivika kufuma Beer - sheba hadi ku ibonde lya Hinomu. ³¹Vantu va Benyamini hangi ndivakwikala kufuma Geba, kuya Mikmashi na Aiya, na Beth - eli na mahala gakwe. ³²Vikala Anathothi, Nobu, Anania, ³³Hazori, Rama, Gitaimu, ³⁴Hadidi, Seboimu, Nebalati, ³⁵Lodi, na Ono, ebonde lya vafundi. ³⁶Malawi vangi vikala Yuda vangi Benyaminu.

Chapter 12

¹Henaho hene vami na Walawi avo mbiviza hakimo na Zerubabeli umwana wa Shealueli, hakimo na Yoshua Seraya, Yeremia, Ezra, ²Amaria, Maluki, Hatushi, ³Shekania, Harimu na Meremothi. ⁴Mbi nkuli na Iddo, Ginethoni, Abiya, ⁵Miyamini, Maazia, Bilgai, ⁶Shemaya, Yoyaribu, Yedaya, ⁷Salu, Amoki, Hilikia, na Yedaya. vemva mbivali vahanya va makuhani na vashirika vao mgate ya ensiku zya Yoshua. ⁸Evalawi mbi vali Yeshua, Binui, Kadmieli, Sherebia, Yuda, na Matania, uyo mbiali uwungozya enyimbo zya kalumbile, hakimo na avashiriki vakwe. ⁹Bakbukia na Uno, ni vashirika vakwe vimilila hampelo yakwe itungo lya ehuduma. ¹⁰Yoshua mbiali vava yakwe na Yoyakimu, Yoyaakimu mbi ali vava va Eliashibu, Eliashibu mbi ali vava yakwe na Yoyada, ¹¹Yoyada wamuuta Yonathani, Yonathani wamuuta Yada. ¹²Mugate ya nsiku zya Yoyakimu avambi vali vami vahanya va vanwami; Meraya mbi ali mhanya va Seraya, Hanania mbi ali muhembeki wa Yeremia, ¹³Meshulam mbi ali muhembeki wa Ezra, Yehohanani mbiali muhembeki wa Amaria, ¹⁴Yonathani mbiali muhembeki wa Maluki, na Yusufu mbiali muhembeki wa Shekania. ¹⁵Ki lyendelea, Adna mbiali muhembeki wa Harimu, Helkai muhembeki wa Meremoth, ¹⁶Zekaria mbiali muhembeki wa Ido, Meshalamu mbiali muhembeki wa Ginethoni, ¹⁷na Zikri mbiali muhembeki wa Abia wa Miyaamini. Piltai mbiali muhembeki wa Maazia. ¹⁸Shamua mbiali muhembeki wa Bilgai, Yehonathani mbiali muhembeki wa Shamaya, ¹⁹Matenai mbiali muhembeki wa Yoyaribu, Uzi mbiali muhembeki w Yedaya, ²⁰Kalai mbiali muhembeki wa Salu, Eberi mbiali muhembeki wa Amok, ²¹Hashabia mbiali muhembeki wa Hilikia, na Nethanel mbiali muhembeki wa Yedaya. ²²Mngatei na ensiko zya Eliashibu, Walawi Eliashibu, Yoyada, Yohana, na Yada vatonwa kiti mitwe zya efamilia, na vahozya avo vatonwa itungo lya utemi wa Dariyo wa Persia. ²³Vana va ku Lawi na vahembeki vao va efamilia avo vatonwa mgate na alatabu cha atarehe hadi nsiku zyaku Yohana umwana wakwe Eliashibu. ²⁴Vahanya va bWalawi mbivali, Hashabia, Sherebia, na Yeshua umwana wakwe na Kadmieli, hakimo na vatumami vawo, awo nde vemelile hambele yawo mule mutukuzya ni le mushukuru, nde wajibu ipanda kwi panda ku lye simu ilako lyaku Daudi, muntu waku Seva. ²⁵Matania, Bakbukia, Obadiya, Meshalamu, Talmoni na Akubu nde vale valinzi va muveta ugo nde vale vemelile mu vyumba vya hela mpya ha muveta. ²⁶Vatumeke nu nsiku zya Yoyakimu, muwutwa wa ku Yoshua, muwutwa waku Yosadaki, ni mu nsiku zya Nehemiya, va gavana ni Ezra mwami ni mutoni. ²⁷Mu kwifumya moyo kwisoleya kwigelele wa Yerusalemu, vantu vakovage Walawi hosehose ahe nde vale wuwikala, valeta Yerusalemu mangu vasherehekea vashangilia mu kwifumya moyo ku wutogwe, hamo ni kudeha ni kwemba ku ngoma, vinanda ni vinubi. ²⁸Wuwumo wa vembu vesanja hamo kufuma muwilaya eyo yapilima Yerusalemu ni kufuma magunguli iya va Wanetofathi. ²⁹Nde veza kufuma Beth - gilgali ni kufuma mu machalo ga Geba ni Azmawethi, kunguno vembu nde vale vezyengela magunguli abehi ni Yerusalemu. ³⁰Vami ni Valawi vale wozya, hakumala vawozya vantu miveta milango ni igelele. ³¹Kumala nde ndemi vahanya va Yuda nde vamulonda ivele mihanya ya awo nde vashukuru. Yumo waya ipande lyaky lyela higulu yi gelegele kwiya muzigo gwa jaa. ³²Hoshaya ni nusu ya vahanya vaku Yuda ndevamulonda, ³³Ni kuamala kwakwe nde waya Azaria, Ezra ni Meshalamu, ³⁴Yuda, Benyamini, Shemaya, Yeremia ³⁵nivawutwa va vami awo nde vale ni tarumbeta, ni Zekaria muwutwa wa Yonathani, muwutwa wa Shemaya, muwutwa wa Mataniya, muwutwa wa Mikaya, muwutwa wa Zakuri, muwutwa wa Asafu. ³⁶Ni hange Zekaria, Shemaya, Azareli, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaneli, Yuda, Hanani, hakemo ni viseme vya muziki vyaku Daudi muntu waku Seva. Ezra mutoni ndale mbele ya venekele. ³⁷Ni ku muveta lya chamchemi nde vayasola kwa solo ku mavukelo ga kaya ya Daudi hugukaya kulina kwi gelegele higulu ya kaya ya Daudi, kwi muveta gwa menze wupande wa kumashalike (mweli). ³⁸Ni vembu awo vadelela vava wupande wunge. Navalonda higulu ya igelele hakemo ni nusu ya vantu, kwigulya ya mnara gwa sanamu mpaka igelele ihanya, ³⁹ni kwigulya ya mzigo gwa Efraimu, ni mzigo gwa kale, niku mzigo gwa nswii ni mnara gwa Hananeli ni mnara gwa Hamea, ku mzigo gwa nkolo, na vaimilila ku mzigo gwa valinzi. ⁴⁰Kwivyo, masangizyo avili ga awo ndivamlumbila ndivapata nafasi yao mkati ni kaya yaku Seva, nane nasola nafasi yane nusu ya vakulu hakimo nane. ⁴¹Ni vahozya vahanya vasola nafasi ziao Eliakimu, Maaseya, Miyamini, Mikaya, Elioenai, Zekaria, ni Hananiaali ni tarumbeta, ⁴²Maseya, ni Shemaya, Eleazari, Uzi, Yehohanani, Malkiya, Elamu, Ezeri. Vembu ndivamba ni Yezlahia kate vasimamizi. ⁴³Ndivafumya zabibu hanya lusiku ulo, vatogwa, kunguno Seva ndiali avatogeziwaga kwitogwa ihanya. Ni vakima ni vana ndivatogwa. Evyo utogwa waku Yerusalemu yaigwa kufuma kule. ⁴⁴Lusiku ulo vantu ndivasogolwa kwigulya ya kaya ya hazina kunguno ya kusogia, matunda ga kwanza ni zaka, mangu zikwitajika mkati ni miiko zya vahozya ni Valawi. Kila yumo ndiateuliwe kuvezya milimo mmigunda behi ndiawatogwa kwigulya ya vahozya ni Valawi awo ndivali vemilile kumbele yao. ⁴⁵Ndivavezya utumami wa Seva wao, ni huduma ya wogiwa, kumujibu wa amli yaku Daudi ni yaku mwane Sulemani, nevyo. ⁴⁶Kale zya kale, mkati ni nsiku zyaku Daudi ni Asafu, ndikuli ni vemiliziva vembu, na ndikuli nyembo zya sifa ni kalumbilo kumwa Seva. ⁴⁷Mkali ni nsiku zya Zelubabeli ni mkati ya nsiku zya Nehemia, Israeli wose ndivafumia

sehemu zya kila lusiku kuva imbaji ni valinzi va mizigo. Vatula kumpelo sehemu yava Walawi, ni Valawi vatula sehemu ya vana va Haruni.

Chapter 13

¹Lusiku lunulo nndevasoma igano lya mwa Musa mugate ni matwi gao nde. Yaonekana yandikwe kuva kuduho Mwamoni ningaMmoabu alitakiwa liza mugati ni wikungyane lya mwa Mulungu emilele. ²Iyi yavage nguno vakizile kuvantu va Israeli mkate ni manze kumbe wavagi vamutumaga Balaamu hiilani Israeli. Inga venivyo Mulungu wiswe ndewagaluzya numbwo ni chelu. ³Itungo ndevigwa ilapezyo ndevavatenga Israeli kufuma kukila mugeni. ⁴Igisi kufuma haho Eliashibu ndamvezezya ekuani watulwa igulya ya kaya ya mwa Mulungu wiswe. Wavagi ni mausiano ni Tobia. ⁵Eliashibu ndamwandalia Tobia kaya hanya lyo aho kale ndivatula kalumbelo nenefaka, euvumba makala, ni sehemu yikumi ya nafaka, divai, ni maguta, izyo ndizyatulwa nguno ya va Malawi, vembu, ni vemelinzi va malango, ni kusogya kuvatozya vaanhanya. ⁶Itungo linelo lyose ndikaviko ku Yerusalemu. Ku mwaka gwa makumi atatu ni twala tuvili wa Artashasta mtemi wa mwa Babeli, ndenaya kumtemi. Ibaadala ya itungo ndenamulomba mtemi eruhusa ya kuya, ⁷na ndenasuva Yerusalemu. Nde nagamanya mauti ago Eliashibu nde wavagi vavezyaga kumpa Tobia ekaya yakutula mugate ni maakama ya kaya ya mwa Mulungu. ⁸Navagi na kisila sana ni taga igano lya kaya ya Tobia ibala ya kaya ya kutulela. ⁹Ndenasemulya kuva vakuse vituo vitulila, nane ndemsuzya akati yavo emakala ga kaya yamwa Mulungu, kalumbelo ni nafaka, neuvumba. ¹⁰Ndenamanya kuva esehemu zyenge ndezya fumiwa nguno ya livapa Valawi zikaumiziwe kuwao, ili vezye isuwa wanga mmisengelo, kila yumo kuya kumugunda gwakwe keti vyo vembu vavezya kuya. ¹¹Nguno gese ndikwasunsumula ni vanya na kuyomb, 'Nike kaya ya mwa Mulungu yakalekwa ndevakuminga wose na livatula kunafasi zyao. ¹²Ohene Yuda vose wakaleta zaka na enafaka, edivai mpya, ni maguta kuvituo zyao. ¹³Ndivatula kiti vatuzya nsavo igulya ya nsao Shelemia muanya ni Sadoki mtoni, wavalawi, Pedeya. Hanani, emwana wa Zakuri, emwana wa Matania, wavagi nievafaasi wawo, kunguno ndeva vaziwa mkuva vaminifu. Mlemo zyawo ndezyava zya isambazya evifaa kuva shilika wawo. ¹⁴Nkumbule, Ee Seva wane, higulu yale, kuhu usinywe ematendo masoga goveziwe kunga ya kaya yaku u Seva wiswe ni hukumu zyakwe. ¹⁵Nsiku zyenezzyo naona vantu vaku Yuda vawo vato vile emvinyo nsiku zya Sabato, nileta emadale ganafaka, ne linya epunda, ni diva, ni izabibu, ni tini, ni kukela aina ya miligo mutimbu, gago vakaleta Yerusalemu nsiku Sabato. Naona kuwa ndevalenguzya ahalya lusiku lulihu. ¹⁶Vantu ifuma Tiro vawonde vaikala ku Yerusalemu ndevaleta esamaki ni kela aina ebishaa, na vanguzya lusiku lwa Sabato kuvantu va Yuda ni mgate ni miji! ¹⁷Hene navawela eviongozi vaku Yuda, "Je! Uvike wuwo mkuvezya, mkunajisi nsiku va Sabato? ¹⁸Je! Vasenyu ndevaka vezizye vivyo? Je, u Seva winywe ndeakaletele mave higulu iswe, ni higulu ya mji uguu? Ageze akuleka kesila zaidi ya Israeli mbwibweta e Sabato." ¹⁹Hange haho yawa giti kumizigo zya Yerusalemu kabla ya Sabato, ndena muwa emogongolo ilugalwe na kuwa ekafuaya ilugulwa hadi ebaadae ya Sabato. Ndevatula ebaadhi ya vatumami wane kumzigo mangu mzigo gosegose kuduho uletwe lusiku lwa Sabato. ²⁰Vasaluzya ni vaguzi vakila aina ya bidhaa ndevapela hibala ga Yerusalemu kamwi au kavele. ²¹Kumbe ndevadakela, "Mbona mkwikala hanse ya igelele? Mbeyava mkuvezya vivyo hange, nakutula mmikono!" Ifuma itungo helo ndevakizile lusiku lwa Sabato. ²²Navalegekezya Walawi kwitesa nizile kulinda mizigo, mangu kukusa nsiku ya Sabato. Nkumbule kwele hange, u Seva wanne. ²³Mgate ni nsiku zizyo ndena ona e Vayahudi vawo nde vatoni lole vakema wa Ashdodi, Amoni ni Moabu. ²⁴Enusu ya vana vawo ndevapilima kuluga Ashdodi, ndeva kowile iyomba lugha yaku Yuda, kumbe lugha ya yumwi kuvantu vingi. ²⁵Nane navagisha nawo, nane hava adhibu, navaguma ebaadhi yawo ikwesa nde zyawo. Navapisha kumwa Seva, nayomnba, Kuduho mvape evana vavahala vingi mkavasolaga umhala wao kunguno ya vanna vinyu, wala enyu vasava. ²⁶Vihe, u Sulemani umwami uwa Israeli ndakavezizie edhambe kunguno ya vakema ava? Mgate ni mataifa emingi ndehadoho umwami kate msava, na ndamtogwa u Seva wakwe. U Seva akamvezia ave mwami higulo Isareli wose. Ninga vivyo, evakevakwe eva ugeni ndevamuvezia avezie edhambe. ²⁷Vihe yekowolike kukupolekezye ni lekuvezia uve uwo ninga elemuwela Seva wisu ni wona evakema evageni? ²⁸Yumwi umwana aku Yoyada, umwana aku Eliashibu, umwami umkola, nde mkwiye ni Sanbalati Mhoroni. Kungunondena mlezia ifuma hambele yanne. ²⁹Vakwizokezie, u Seva wane, kunguno vambieda umwami ni lagano lia mwami ni Walawi. ³⁰Kunguno nakavezia ifuma kukila kentu ekingeni, elimalisha umlemo gwa vami ni Valawi, kela yumo kumlemo gwakwe umsava. ³¹Ndenafumia esadaka zia nkwiit itungo elondelia ni matunda ga kwanza. nyizokela, Seva wane, kumasoga.

Esther

Chapter 1

¹Mgate ensiku zya emamlaka ga Ahasuero (huyo ni Ahasuero huyo ndava mamlaka hifuma ku India mpaka Ethiopia, ezaidi ya emajimbo 127), ²Mgate ensiku zizyo umwami Ahasuero ndakikala mgate ekiti chakwe cha emamlaka mgate ya ngome yamu Shushani.³Emwaka gwa utatu gwa emamlaka wakwe ndavandalia eshelehe eviongozi ni vazya vakwe wose nde vahiza mgate eshelehe yeyo bdevale evakulu va evasilikale va Uajemi na Umedi, evantu awo, na viongozi wa majimbo. ⁴Umwami akatula hapo usavi ni wukulu wa wami wakwe ni sima ya utukufu wa ukuu alio upata kwa siku nyingi, kwa siku 180.⁵Ensiku ezi hahondezyafika, Umwami ndaanda ekalam yeyo ndeyahikala kunsiku mpungate. Ekalam eyendeyele kuvantu wose awo ndevikile mgate ya lekaya liya Shushani, ifuma mkulo mpaka myanda. Hiholi liya bustani ya mwami hoyene ekalam ndeyavezyeka. ⁶Hiholi liya bustani ndelyapambwa emapazia gapee ga pamba ni urujuani, nde gatungwa ni ngoye zya katani ensoga ni zambalau, ndega sagikwe ni pete zya hela ni henge zya malimali. Ndekule emakochi ga dhahabu ni ela igulo ya sementi ya malimali, emawe egaza ni gape, ni ga njano bi gaffi.⁷Evinywaji ndevi andaliwa mgate evikombe vya dhahabu. Na kela kekombe nde kele cha heke na kunguno usoga waku mwami ndekole umvinyo mwingi. ⁸Umwami ndavawela evahudumu evantu vavagawole evinywaji kokela mntu ilingana ni vivo akovile. Kunguno tayari umwami ndafumia ilagelezio kuva tumami lekaya elevavezezya evageni ilingana ni vivio akovile umgeni. ⁹Evakema nao ndeva alekwa mgate ekalamu ni Malkia vakinda Vashiti mgate ya kaya ya mwami Ahasuero. ¹⁰Mgate isiku ya mpungate emwego gwa mwami hahondegwawa ni utogwa kunguno ya unvinyo, ndavalagelezya Mehumani, Biztha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Zethari ni Karkas (eva mpungate hovene ndevahundumia hambele ya mwami) ¹¹Elemleta u Malkia Vashiti ndale mgate emavazi gakwe gake Malkia. Ndale nilengo lya levalangesha evantu emakida emalembo gakwe, emana nde mlembo.¹²Hakemo ni lagelezio la Mwami, Malkia Vashiti ndakana iya kate vivyonda valagelezya evatongelezi vakwe. Vivyo umwami akagaya muno; eghadhabu yakwe yakavaka mgate yakwe¹³Umwami akaveyela evamasala, vawo nde vamanyaile itungo (kunguno uwo mowene nde wotalatibu wa mwami ihusu vale ndevale evatalamu va miiko ni emalapezyo. ¹⁴Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish, Meres, Marsena, na Memucan, emajimbo mpungate ga Uajemi na Umedi ndevale behi ni mwami nandevale vyeo vikulo mgate ni umwami. ¹⁵Mgate yatafasiri kenani kevezyeke ko mjibu gwa miiko na hifuma ni empaka u Malkia Vashiti edhidi ya ilagezyo lya mwami Ahasuero Malkia Vashiti.¹⁶Yumo wawo ndamanyika ku lina lya Memukani ndayomba hambele ya Mwami na hambele vatongelezi, u Malkia Vashiti akamkosiye doho u Mwami evakuu ni vantu wose awo mgate emajimbo ya mfale Ahasuero. ¹⁷Kunguno igambo lya u Malkia lekamanyike kuvakema wose. Vakavavezezye evagosi vawo eviva. Vakayombe, 'Umwami Ahasuero Malkia Vashiti akamtulile isima umgosi wakwe, umwami Ahasuero haho nda kova aize hambele yakwe.' ¹⁸Ekabula ya isiku ele evakema evakuwa Uajemi na Umedi ndevapata etaalifa ya ikana u Malkia Vashiti vakavavezezye evagosi vawo, evatongelezi va mwami. Kokave eghasia enyingi ekesila.¹⁹Kate nigambo isoga kwa mwami, uruhusu itangazo lefumiwe, na yeve mgate emiko ya Uajemi na Wamedi, awo vakakowola itongela, iva Vashiti akashe aize hange hambele ya mwami kate u Malkia. Enafasi ya Vashiti apiwe uyonge uyo msoga ezaidi ya Vashiti. ²⁰Itangazo lya Mwami aholelafumiwe mgate umwami wose, evakema wose vakavatulele isima evagosi vawo, ele yanzezi veyo.²¹Uyangu uwu ndewole usoga kwa mwami nivahanya evange, umwami akafumia kate Memkani evyondapendekezya. ²²Atuma ivalala mgate ya majigambo gose umwami, kukela igambo ni utonwe wakwe, ni vantu ko makabila gawo. Ndaamuru iva kela mgosi ave melezi mgate ni kaya yakwe umsava. Itangazo ele leletilwe mgate ya elugha ya kela mntu mgate umwami.

Chapter 2

¹Ebaada ya emambo aga ni baada ya kesila ya ku mwami Ahusiero itulia, ndaiganeka ihusu u Malkia Vashiti ndasola ndake vezya nitangazo elonda amulu lefumiwe Vashiti isumbe ka esifa zyaiva u Malkia. ²Hange evijana awo ndevamtumamela umwami vakayomba, umwami akovelwe. ³Umwami na msagole evemelezi mgate emajimbo gose umwami wakwe, ili vava kuminge emabikira evasoga wose harem mgate ikolo ya Susa. Emabikira eva vave hange ya wemelezi wa Hegai, umwemelezi uyo ni ikulu wa vakema, navapiwe evidozi vyao vyose. ⁴Ni muhala yule akakove elemtogezya umwami omwene akave Malkia itungo lya Vashiti." Umwami ndatogwa uyangu na avezya kate evyo nda yangulilwe, ⁵Mgate ya kaya ya Shushani ndaeho u Myahudi uyo ndaitanwa ni Modekai umwana akujailla ummwana aku Shimei umwana aku Kishi, uyo ndale wakabila ya Benjamini. ⁶Umsava ndale hamwi ni Vayahudi awo ndevasoliwa hamwi ni Yekonia, umwami wa Yuda ifuma ku Yerusalemu ni filwa kuhamishoni ni mwami Nebukadreza. ⁷U Modekai nda kumlela, Hadasa, yanihu Esra, umhala akumamie kunguno ndaluduhu ivavyazi yose vavyazi wose vavele. Modekai ndamsola kate mhala wakwe. Esta ndatundilwe visoga niushonde usonga. ⁸Evakema vingidevaletwa haleka yaliya ku Shushani, ebada ya itangazo ni semzio lya mwami ifumiwa. devatulwa hanse ya uwemelezi wa Hegai. Esta nakwe ndale hambele ya vakema awo ndevalekwa nitulwa hanse ya wemelezi wa Hegai. Umwangalezi wa vakema. ⁹Esta ndatogeziwa, na dapata ekebali hambele ya Hegai. Ndampa evipodozi na kumwi ni chailiya. Akampa evahudumu evakema mpungate ifuma mgate ya kaya mwami na akamfila ni vatumami evakema mgati kumwi kusoga mgate lugoya vakema. ¹⁰Esta ndakamvalile umtu ni nga ihusu evanuaye kunguno u Modekai ndamdimelela. ¹¹Kela isiku u Modekai ndaya ni suva hambele ibala ya luva ya logo ya vakema, mango apuleke ihusu emagambo gaku Esta ni akavezezo. ¹²Ezamu aho nde yafika ya kela mkema iya kwa mwami Ahausiero kwilomba emaelekezo kuvakema, kela mkema alakukova imala emiezi ikumi ni ivele akwino gelezia emiezi mkaga emanguta ga manemane ni miezi mkaya ya evipodozi. ¹³Itungo umkema aho ndaya kwa mwami, ndapiwa chosechose echo ndakovile ifuma mgate ya logo ya vakema mangu aye nacho mgate mlogo lwamwami. ¹⁴Umkema ndakukova iya uwakati wa usiku ni suva mgate kaya ya vakema, ni kumwimelezi Shaashigazi, umwimelezi wa mwami, uyonde msava akuvasanga emasulia. Umkema ndakamdhumeziwe iya hange kwa mwami yekale amtogenzya umwami ni mwami ndasemuzia asuve hange. ¹⁵Ezamu yaku Esta ahondeyafika (umwana aku Abihaili, umami Modekai ndamsola kate mhala wakwe) iya hambele ya mwami, akakukova ekentu chosechose yekele veene vile evyo Hegai, umwimelezi wa vakema akomkova avisole. ¹⁶Esta akapata ekebali hambele kela uyondamuwine. Esta afilwa kwa Mwami Ahusiero mgate emakazi gakiami umwezi gwa ikumi ugo ni mwezi gwa Tabeti, mgati mwaka gwa mpungate aisagala msava. ¹⁷Umwami ndamtogwa Esta mmoi kela evakema evange, na pata ekembali ikela neusoga hale zyakwe mno ikele emabikira ewingi nevyo mwami amzweka itaji uyaki malikia ebada ya Vashiti. ¹⁸Umwami ndavaveezye ekalame nkuru evemilezi ni va sulozu wakwe wose, ekalamu yaku Esta avapa avasuhunya kipande mgate emjimbo, hange hakavapa ezawadi kusoga. ¹⁹Modekai ndaikile mgate cha mzigo ngwaku mwami uwakati mabikira aho ndevaikunganyaga kumala ya uvele. ²⁰Esra ndalonda uyangu waku Modekai iyaleka elemwela mntu wose wose ihusu evanywa ni vakwe ndaedeleya elonda uyangu waku Modekai kate vivyo ndavye zizye haho dakale myanda. ²¹Mgate nsiku zya Modekai ndaikile hamzigo kwa mwami, u Bighani Tereshi, uwemelezi vaku mwami vawo ndevalinda ilando, ndevagaya na ndevakava elemuwolaga umwami Ahusiero. ²²Igambo delyatulwa hape kwa Modekai, ndamvalela u Malkia Esta ni Esta ndamlondola kele ndawelwa ni Modekai. ²³Umuhanya ugu ndegwalondwalomdwa ni wonekana iva hanna ni vagosi vate. Nimpola eye ndeya endekwa mgate eketabu cha mpola hambele ya mwami.

Chapter 3

¹Ebaaa ya kentu eke, Umwami Ahausiero ndamnliya echeo ukonde umwana aku Hammesatha u mwagagi, na ndatula isumbe lwakwe lya ukulu igulu yavakulu wose awonde valenawo hakemo nankwe. ²Ni vatumami wose vaku mwami awo ndevale mgate hamzigo gwa mwami ndevakova isungama ele mshujudia ukonde kate mwami evyo ndalagelezya. Ila u Modekai akasunga ime nilemsujudia hambele ya ukonde Hamani. ³Hange evatumami vaku mwami awo ndeva lehamzigo gwaku mwami ndevamuwela u Modekai, kunguno ulewodoho isima liya mwami? ⁴Ndevayomba nankwe isiku kwi siku, ila ndakana ilonda emihayo zyawo evyo ndevayomba ukonde iwona kate iswala lyaku Modekai mbende lesigale vivyone ndavapa empola iva u Modekai nde Muyahudi. ⁵Ukonde aho ndawona iva u Modekai akakusungama wala elemsujudia, nda dimwa ni kesila. ⁶Ndale ni wazo lyaku muwolaga u Modekai, evatumami vaku mwami ndevamuwelile iva u Modekai ni vanuaniye nde Vayahudi. Umwami ndaamuwa elevangamezya e Vayahudi wose, evantu waku Modekai, ao ndevale mgate kwa mwami wa Ahausiero. ⁷Mgate umwezi gwa kwanza, (ugo mwezi e Nisani) mkate ya mwaka gwa ikumi na kavele gwa kumwami Ahusiero, ndevagoma ekula hambele ya Hamani ekula kela isiku ni mwezi isagula isoko ni mwezi mpaka aho ndevasagula umwezi gwa ikumi na kavele, (umwezi gwa Adari. ⁸Hange Hamani ndamuwela umwami Ahausiero, "Kule vantu va mwi mgate emajimbo dose umwami wako evakakulonda emiko zyako. Nikunsembo zyawo ezyaileka emiko zyako vakaku kindi eliendelea iva vapanga. ⁹Kate mbe yependezye umwami, fumi ilagezyo evantu eva wose vasumbwe kutale, nane nkapeme etalanta eelfu ikumi zya ela mgate ni mawoko ga vale awo evemelezi va vintu vyaku mwami, ili mangu vatule mgate eazina yaku mwami." ¹⁰Ohene umwami akazyole epete yake eyaumuhuri ni lempa Hamani, ensiku ya Vayahudi. ¹¹Umwami akamuwela Hamani, "Nkakondelonde iva ehela yesuve kuwako ni kuvantu vako. Ili muyetumele kete vivyo mkovile." ¹²Hange evatoni va mwami ndeva ikungania mgate isiku lya ikumi ni tatu ya mwezi gwa kwanza, embiu eyo ndalomile Hamani ndega ndikwe nifilwa kuvemelezi va majimbo, ni vale wose awo ndevale igulu ya vemelezi va majimbo gose ni vemelezi va vantu, ni kukela ijimbo kutonwe wawo, ni kele lugha yawo. Ni mbiu eye nde yetonilwe kulina lya mwami Ahausiero ni gumwa umuhuri gwa pete yakwe. ¹³Mavalala alaga ga ikova ele valomezya kutale e Vayahudi wose ndegasambazyo mgate emajimbo dose ga mwami Ahusiero, ele angamezya iwolaga ni levaveya e Vayahudi wose ifuma umuyanda mpaka umkulu, evana ni vakema, mkati ya isiku lemwi mgate isiku lya ikumi ni tatu ya mwezi gwa ikumi nivele (awo mwaezi gwa Adari) ni daiya ensawo zyawo. ¹⁴Ivalala nde liavezya iva miko ni filwa kela ijimbo. Ifila higolo malomezyo ga Vayahudi nde yaenela mgate kela ijimbo iva evantu wose viyanda mgate ya nsiku lelo. ¹⁵Evasambazi ndevasambazya ilagezyo lya mwami itangazo ele hange nde liafumiwa ni sambazyamgate kaya yaku Shushani. Umwami ndale ni Hamani ndevaikala ninywa, ila ekaya ya Shushani, nde yele mgate malumezyo .

Chapter 4

¹Modekai aho ndaigwa echo nde chapangwa ikela evasava ndatandula emavazi gakwe ni zyala emangunela ni matunde. Ayo hakati ya kaya ni lela kusauti ni usongu wingi. ²Aya mpaka hamzigo kwa mwami; kunguno kuduhu uyo nda luhusiwa elingela mbe azyalile emagunila. ³Eamri eye aho ndeyaafika mgate kela ijimbo, nde kulekelo kekulo ku Vayahudi, ni lulaga, ilela ni maombolezo. Evingi wawo valala mgate emagunila ni matunda. ⁴U Malkia Esta aho nda pata ehabari ifuma kuva suluzya vakwe, ndapatwa ni misayo. Ndatuma evantu vamfile emienda u Modekai mangu azyule emagunila ni zyala emlenda emisoga, ila u Modekai ndakazyumizye. ⁵Ange u Esta amwitana akanile, yumo wavangalizi umwami, uyo ndale apiwa uwajibu mtunziya. Ndamlagelezya iya kwa Modekai ili amanye kunguno u Modekai aamuaivezya vivyo. ⁶Vivyo akanile aya kwa Modekai mgate ekaya hambele ya mzigo gwa mwami. ⁷Modekai amuwela akanile emambo gose ihusuematumezyo ga Vayahudi ago gapangwa ni kedo echa ela checho Hamani akahidi elevapa etunzya ela umwami, ili vavaulage e Vayahudi. ⁸Ni hange akampa ivalala liya mbiu elo nde liafumiwa ni Shushani kulumezyo wa Vayahudi ndavezya vivyo ili mangu akanile amuwela Esta asole emadalaka ga iya ni lemlomba umwami ni lemu uyangula kuniaba ya e Vayahudi. ⁹Vivyo, akanile ndaya ni lemuwela u Esta kele checho ndawelwa ni Modekai. ¹⁰U Esta akayombaHathaki na umuwela asuve kwa Modekai. ¹¹U Esta akamuwela Hathaki, "Evatumami wose vaku mwami ni vantu wose mgate emajimbo gose vamanyile iva umntu yoyose akwingila kwa mwami bila kepande akukova igula la akale vele uyo umwami akamsonte ni mulanga gwakwe gwa edhahabu. Ni nsiku makumi atatu sasa nkalenje hambe ya mwami. ¹²Hathaki akamuwela u Modekai emihayo zizyo ndamuwela u Esta. ¹³U Modekai ndasuva umuhayo: "Ukiganekaga iva eve ukapulogoke ileka eVayahudi wonse. ¹⁴Mbe wikale na sele kwitungo ele, u Seva akalete uwokovu nzela ezinge, ila eve ni logo lwaku vava mkasusiwe. N yee amanyile waiza mgate kufusi alaye kuaka umhafaka kate ugu. ¹⁵Ange Esta akatuma empola kwa Modekai, ¹⁶"Yaga, ukavakunganie e Vayahudi wose awo vakwikala mgate ekaya yaku Shushani, na vafunge kuajili yane. Vakalyaga wala mwinya ku nsiku itatu ene ni vatumami vane vakaliaga kukafunge ku nsiku zizonne ni hange nkaye hambele ya mwami kukenyume cha miko. Na mbe nkafue na nfee. ¹⁷Modekai aya na avezya gose ago u Esta ago ndamlagelezya ivezya.

Chapter 5

¹Ebaadala ya nsiku itatu, u Esta aizyeke emenda zyakwe zya ke Malkia na aemelela musehemu ya munyumba ya luva ya ikulu ya mwami. Umwami ndaikile mgate isumbe lyakwe elya enzi na akulinga umzigo gwa lingelela.

²Umwami haho ndamuwona u Malkia u Esta ekepande kwa mwami. Ndampa umlanaga gwa dhahabu mmawoko mwa Esta. Vivyo u Esta ndamsungela umwami ni dima umlanga gwa litawala.³Ni Hange umwami akamuwela u Malkia Esta, "Akukova apiwe kenani? Iwombi lyako lehee? Ninga nsu ya wami wane ukapiwa." U ⁴Malkia Esta akamuwela umwami, mbe napo ekepande kuminso gako, nkulomba eve ni Hamani mwize elelo mgate ekalamu yeyo na kateyalisha kunguno ya kweve.⁵Umwami akayomba, "Mumlete wangu Hamani esawasawa ni togwa lya ku Malkia Esta." Umwami hakemo ni Hamani vaiza mgate ekalamu yeyo dadiye u Malkia Esta. ⁶Umvinyo aho nde gwa gaulwa mgate ekalamu, umwami amwuzya u Malkia Esta ukukova kenahe? Na ukulomba kenahe? Ukapiwa ninga nusu ya wami."⁷U Esta akamuwela mwami, "Itaji ni lombamba lyane ole, ⁸Mbe ukupendeze umwami, kulempa ehaja yane nilelieshi ilomba lyane, eve ni Hamani mwize hange mgate mkalamu yeyo nkata yalishe igoro ni raha aende nkakuwela ehaja yane.⁹Hamani akaya kulugo kuwakwe nda nyomilwe mwego gwakwe ila aho ndamuwona Modekai mgate hamzi gwa ku mwami, u Modekai akakwemelela wala itetema hambele zyakwe, ndava ni kesila kunguno yaku Modekai. ¹⁰Ila ndaizuwia na aya kulugo kuwakwe. Akavaleka eviye vakikungania hakemo ni Zereshi, umke. ¹¹Hamani akavawela ivautukufu wa nsawo ni dadi lya vana vawo ndalenawo ni vile vivyo alemwigolo ikela evemelezi ni vazi wose vaku mwami.¹²Hamani akavawela, "Ninga igolo u Malkia Esta akandaa ekalamu kunguno ya mwami na ene doni mwami awo ndekwa iza mgate ekalamu yeyo ndaada u Malkia Esta. Ninga igolo kukakateke umwaliko gonge hakemo ni mwami. ¹³Ila ago gose yekale kentu kate Modekai akaendeleze elikala mgate hamzigo gwa mwami.¹⁴Hange Zereshi, mke Hamani akamuwela ugosi ni vichakwe wose, "Mwandae umte gwa utale wa futi makumi atano. Ni wati wamulawo yomba ni mwami ili u Modekai asungekwe mgate ya mte gugo hange yaga ni utogwe ni mwami mgate ekalamu yeyo ndaada u Malkia.

Chapter 6

¹Usiku wole umwami ndakapata etulo akingezya evitabu vya mwizo gwa ematukio ga mwami wakwe vielwe na visomwe hambele yakwe. Evitabu visomwe kumzi hambele ya ku mwami. ²Ndelasangwa iva u Modekai ndafumizye etalifa hihusu Bighana ni Tereshi, valinzi awo nakulinda umzigo gugo ndevapangile elemulumezya umwami Ahusiero. ³Hange umwami akawoza, Modekai ndavezezya kenani echa isima kwiyoomba yeyo ndafua? Ohene evatumwa va mwami vakamuwela, "Ndakavezizye ekentu chosechose." ⁴Hange umwami akauza, "Onani ale muyuba luva." Ni Hamani ndangela mgate muluva lwa mwami mangu amulombeumwami afume ekepande mango Modekai asagekwe kumte gugo akaandaa. ⁵Evatumwa vakamuwela, "Hamani aemelile maate luva ya mwami." Umwami akayomba, "Muweli aingele munyumba." ⁶Hange Hamani aho ndeingela, umwami akamuwoza, avezezye kentu vele uyo umwami amtogilwe na akummwisimu?" Hamani akiganeka mmwego gwakwe, "Unani uyo umwami amtogilwe ni lempa isima ezaidi yane?" ⁷Hamani amuwela umwami, ku mntu yule uyo mwami amtogilwe ni lemwesimu, ⁸azuekwe emienda zya ki mwami, emienda ago umwami akazyala ni farasi uyo akatumelwa ni mwami nuyo alinitaji lya mwami kumutwe gwakwe. ⁹Emeenda zizyo ni farasi apiwe umwemelezi umsoga ikela wose. Na vamzyeke yule uyo mwami amtogilwe ni lemwesimu na amlinie igulu ya farasi ni muvetwa mgate emitaa zyonse zya kaya. Itangaza hambele yakwe, "Evi ovenne ndavezezya umntu uyo mwami amtogilwe ni lemwesimu!" ¹⁰Hange umwami akamuwela, Hamani "Vezya wangu, muzyeke Modekai emienda na umulinie hafarasi na lekangelaga ninga igambo ni ngalemwi mgate ni gago wayomba." ¹¹Hange Hamani akasola emienda ni farasi. Akatangaza hambele yakwe. Eye yevezike kwa mntu uyo mwami amutogilwe ni lemwesimu!" ¹²Ebaada ya gago u Modekai ndasuva kumzigo gwa mwami. Uko Hamani asuva wangu wangu kukugo lwakwe, uku akulela, na ainime umtwe gwakwe. ¹³Akavawela eviye hakemo Zereshi umke. Hange evi chakwe avamasala hamwi eVayahudi vakasheva mkowole, hange akaendeleze igwa hambele zyakwe." ¹⁴Hahondeva kusunsumula evemelezi va mwami vakamwizela Hamani mangu aye kukalamu eyo akandaa u Esta.

Chapter 7

¹Enguno umwami ni Hamani ndevaya kuishelekea ni Malkia Esta. ²Mgate isiku lwa kavele, ebadala ya iletwa umvinyo, akamuwela Esta, "Kenani ehaja ya mwego gwako? Na kee nani ilomba lwako? Ninga nusu ya wami wane nkakupa." ³Hange u Malkia amuwela umwami, kate napata ekepande haminso gako na kate mbeye kupengeze, mpiwe umzenzo gwane, ni le holiene nkangu ya mwego gwane, nile hange nkulomba kuvantu vane hange. ⁴Kunguno ene ni vantu vane kwakaguziwa, mangu kuvefiwe. Kuwolagwe, na kulumeze, kate kwalekugoziwe, kutumwa, kte vagosi ni vakema, nale mpumbule nasele nanale nkakowole elemsusha umwami." ⁵Hange umwami Ahusiero akamuwela Malkia Esta, "Onani uyu? Ndakusudia mumwego gwakwe ivezya igambo ele?" ⁶Esta akayomba, "Uyu uvezya dhambe Hamani, mve!" Hamani akadimwa ni mova hambele zya ku mwami ni Malkia. ⁷Ni kokesila umwami akafuma kukalamu mgate esehemu ya kumwisho na aya mgate kubustani kwikola ila Hamani ndashala akumyangula u Malkia Esta mangu adhukulule umzenzo gwakwe kunguno ndawona umwami akavezya empaka uve. ⁸Umwami akasuva ifuma mgate mbustani ya ikulu, ni lingela mgate ya chumba umo ndemle umvinyo. Hamani ndagwa hanse ya ikochi alo ndaikalile Esta. Umwami ndagaya ni yomba, "Akamdharirisha u Malkia hambele zyane mgate ni kaya yane?" Ni hange emihayo ezi ahondezyafu mulomo mwa mwami evazya vafundekezya usho waku Hamani. ⁹Hange Habona, yumo uwavazya uyo ndamtumikia umwami akamuwela umwami, "Umute umuli gwa futi makumi atano kukukulugo kwa Hamani. Nde gwaandaliwe kunguno Modekai, uyo ndafumia ehabari ihusu upango gwa liangamizwa kuwako." Mwami akayomba, "Msageki Hamani higulo yakwe." ¹⁰Kunguno vamsageka Hamani ku mte gugo naada kunguno ya Modekai. Ni kesila cha ku mwami chatulia.

Chapter 8

¹Isiku lelo Mwami Ahusiero nampa u Malkia Esta ensawo yose eya Hamani, ansika ni Vayahudi. Ni hange akamlinia echewo u Modekai ili atumame hambele zyakwe, kunguno u Malkia Esta ndadamuwela umwami uhusiano wakwe ni Modekai. ²Hange umwami akampa pete yakwe yeyo ndampa Hamani. Malkia Esta akamlinia Modekai mangu ave mkulu mgate mgosha gwa kua Hamani. ³Hange u Esta akayomba hange ni mwami. Akagwa hanse ni lela hambele ya mwami akumuyangula umwami akave enjama ya levahulaga e Vayahudi wose eyo nde yatangazwa ni Hamani Muagagi ⁴Hange umwami amsonta u Esta ni mlanga gwakwe gwa dhahabu, akawoka ni liemelela hambele yaku mwami. ⁵Esta ayomba, "Mbe anogelwe ni kete napata ekepande hambele yako, lagelezya embiu yegomwe mangu ikava ivalala zizyo ndezya tonono ni Hamani mwana wa Hammedatha Muagagi, ivalala ezyo ndewatona mangu ava lumezya e Vayahudi wose ndevale mgate ni majimbo gose gaku mwami. ⁶Nkowile vihe iwona uve mbewavapa evantu vane? Nkowile vihe ilinga uve vichanne?" ⁷Umwami Ahusiero akamuwela u Esta ni Modekai, u Muyahudi, linga nampa u Esta ulugo lose lwa Hamani na vamsageka Hamani mga mte kunguno ndavezizye empulutwi elevalumezya e Vayahudi wonse. ⁸Vivyo utone ebiu eyenge kunguno ya Vayahudi kulina lya mwami ni gumwamuhuri gwa pete ya mwami. Na yekakowola ikava. ⁹Hange evatoni va ku mwami vakikumenga kuwakati wuwone mgate umwezi gwa utatu, vivyo ni mwezi gwa Sivani, isiku liaamakumi avele ga mwezi gwa utatu embiu ndeyatonwa yose eyo ya Modekai nda amrisha ku Vayahudi vavezezywe ni venyeji vakela ijimbo. Embiu nde yetonilwe kwa maakida emagavana ni vakuu va majimbo gose agonndegafumile ku India adi Ethiopia, emajimbo 127 kela ijimbo ndelatonwa iva utonwe wakwe, ni kela vantu kulugha yawo, ni ku Vayahudi utonwe wa lugha yawo. ¹⁰Modekai akatona kulina lya Mwami Ahusiero na azigoma umuhuri ku pete ya Mwami. Akafila emavalala kuvatarishi, akava lina kufarasi eva yile wangu wangu awondevatumama kule vasunga avami, awondeva wote kwa Mwami. ¹¹Umwami ndavapa e Vayahudi wose mgate emajimbo ga utawala wakwe ekepande cha likungania ni tunza wonse niluhusa ya ilumezya, iwolaga ni vefya utu wose wose uyo ndale ni feeli zyalevawulaga e Vayahudi wose ni levapuzya esawo zyawo. ¹²Igambo alale ndelekukoviwa lepulekeziwe mgate emajimbo gose ga ku Mwami Ahusiero, ulusiku lwa ikumi na katatu ya mwezi gwa ikumi na kavele, ugo umwezi gwa Adari. ¹³Ivalala lya mbiu ndelekukoviwa ifumia kate miko nitangazwa kuvantu wose. Evayahudi ndevaletayari kwi siku lelo ndevakwilepa ekesasi kuvansika zyawo. ¹⁴Vivyo emtarishi ndeva endelea efarasi awo ndevatumelwa mgate ele vasu ekiamwi. Ndevaya uwanguwangu. Embiu eye hange nde yefumiwe mgate mkaya yaku Shushani hange. ¹⁵Hange u Modekai akawoka hambele zya Mwami ndazute emienda zya kiami, umwenda gwa bululu nigwape ni taji ikulo lya dhahabu ni johu lya zambarau. Ekaya yaku Shushani nde yatogwa. ¹⁶EVayahudi ndevale ni nuru, ni utogwe ni sima. Mkaya zyonse umo embiu ndezyagumwa, e Vayahudi ndevatogwa na ndevavezya ekalamu ni suha. ¹⁷Evantu vingi ndevatamani iva e Vayahudi enguno wova wa Vayahudi eyonde yele mwigulu lyawo.

Chapter 9

¹Itungo lela mgate umwezi gwa ikumi na kavele, isiku lya ikumi na katatu eya isiku lya Adari, isiku elo ansika ya Vayahudi navakutegemea ipulekezya emiko zya Mwami nipata enguzu edhidi ya Vayahudi. Aho ndezia veta eVayahudindevapata enguzudhidi ya vasika zyawo. ²Evayahudi wose ndevaikungania mgate mkaya yawo mgate emajimbo gose ga Mwami Ahusiero, itia emawoko igulu ya valendevatula empaka kuve kudoho veyonda tayari eliemelela kunguno uwova wawo ndewavaweaga evantu wose. ³Evakulu wose evamajimbo, umaakida ni emagavana, ni vatawa va Mwami, ndevavakwasha e Vayahudi kunguno yawova waku Modekai nde ya vagwelaga. ⁴Kunguno u Modekai nde mkulu mgate ya lugo lwa Mwami, ni ukulu wakwe nde wasambala mgate ni majimbo gose kunguno u Modekai nda kwinezya mkulu. ⁵Vayahudi vatinga kunsawo zyawo ni mpanga, vakuvezya vivee kate vivio ndevezya emave dhidi ya vasava ndevavezya kate evyo ndevawona visoga haminso gao. ⁶Mgate ni ngome kaya yaku Shushani yinene kujumla ya vansika awonde valowolagwa ni vefiwa ni Vayahudi ni vagosi magana atano. ⁷Msululu kuvawo ndevawolagwa hakemo ni Parishandatha, Dalphoni, Aspatha, ⁸Poratha, Adalia, Aridatha, ⁹Parimashita, Arisai, Aridai, Vaizatha, ¹⁰Ni vana ikumi eva Haman, umwana aku Hammedatha, ensika ya Vayahudi. Ila nde vakavasolile emateka gose gose. ¹¹Idadi yavale ndevawolagwa ensiku zizyo mgate ekaya yaku Shushani, ndevayefikia kwa Mwami Ahusiero. ¹²Mwami akamwelau Malkia Esta. Umwami akamuwela u Malkia Esta, "Evayahudi vakawolaga evagosi magana atano mgate ya kaya yaku Shushani, nde vemo evana ikumi eva Hamani ensikaya Vayahudi. Vihe vakavezya kee mgate emajimbo egange? Itungo lele ukukova kenani? Kapiwa. Ukulomba kee?" ¹³Esta akamuwela, "Umwami kate mbe unogelwe, uvatume eVayahudi awo vale mgate mkaya yaku Shushani vagome embiu eye ni golo, ni mivele zya vana vaku Hamani vasagekwe igulu ya mte." ¹⁴Umwami akatuma iombi lyaku Esta lepuleziwe. Embiu yegumwe mgate ya kaya yaku Shushani, ni vana ikumi vaku Shushani ndevasagekwa igolo ya mte. ¹⁵Evayahudi mgate ya kaya yaku Shushani ndevaikungania hamwi isiku lya ikumi nakane ya mwezi gwa Adari, nilevaulagwa evansika zyawo magana atatu mgate ya kaya yaku Shushani, ila ndevakakumia eyaraka ziao. ¹⁶Ni Vayahudi mgate emajimbo mingi vakikumina mangu visunge na vakampa efaraja ifuma kuvansika na vavawolaga evansika zyao emaelfu mpungate ni tano, ila ndevakantuma eviasamani gao kuviulagwa. ¹⁷Mgate isiku lya ikumi ni tatu eye mwezi gwa Adari, eVayahudi vasuna mgate ulusiku lwa ikumi na kanne, ndevasuha ensiku zizyo eziakalamu utogwe. ¹⁸Ila e Vayahudi awondevikile mgate ekaya ya Shushani ndevaiza hamwi isiku lia ikumi na katatu ni ya ikumi na kanne. Ni nsiku lia ikumi na katano vasuha ni vakuvezya ekalamu ni togwa. ¹⁹Eye oyene esababu e Vayahudi va mvijiji, vakwikala mkepugo cha mvijiji, vakuvezya isiku lwa ikumi na kanne eyamwezi gwaku Adari kate isiku ya utogwa ni kalamu ni siku elo vakwitumila ezawadi kukela yumo. ²⁰U Modekai akatula ekentu na akatuma ivalala ku Vayahudi wose awo ndevalemgate utawala waku Mwami Ahusiero, ²¹mbakukova ivezya isiku lia ikumi ni nne na ikumi ni tano umwezi gwa Adari kela mwaka. ²²Ezi ozienne nsiku zizyo e Vayahudi ndevapata usoga ifuma kuvansika ziao na vakazumia uwu howene uwakati uwo msoga ku Vayahudi ndevaguluzwa iva utogwe, ni fumakwikela mpaka kwisuha. Ndevakukowa elezizya ensiku za kalamu nitogwa, ni ntomela ezawadi ya chailia, ni zawadi kuva pena. ²³Vayahudi nde vaendelea eleta ndevakuvezia kele echo u Modekai nd avatonela. ²⁴Nitungo lelo u Modekai mwana aku Hammedatka Mwagagi, wansika ya Vayahudi uyo ndapagile enjama ya levalumezwa e Vayahudi, ni goma epuli (yani ndayuma ekula) mangu avalumezye nhana. ²⁵Ila Umwami Ahusiero aho napande epola upango umuve ugu ndagopanka u Modekai edhidi ya Vayahudi, ndalagelezya kuivalala avezezwe u Modekai umsava, niva umsava vakema vtungelelwe kwigolo ni mte. ²⁶Ovyene e Vayahudi vakazitana ensiku ezi e Purimu, ifuma ni lina u Puri. Kunguno ya vintu voose ago ndatonile mgate ni valala, ni vintu vyose evyo nde vaviona ni minso gao, ni galende vagapata, ²⁷Edesituri empia. edesituri eye yeve kunguno yao, evana vao, nake uyo aiungile na aonaye kave iva emadhimisho kukentu kemwi ntungo lelone kela mwaka. ²⁸Ensiku ezi ndezikukova elieta eliaeta mgate kela luwoto na kela ukoo, kela ijimbo na kukela kaya e Vayahudi eva ni vana vawo nandevakaleka ivezya ensiku ezi zya Purimu, ili vakaza zilavelaga. ²⁹U Malkia Esta ni Modekai vakatona emamlaka gose ni tulawazi ivalala ele lya uvele iva u Purimu. ³⁰Ivalala ndeliafilwa mgate emajimbo 127 ga Mwami Ahusiero, ndde zikuvalombela e Vayahudi wose ukonde ni nhana. ³¹Ni wona ensiku zya Purimu sawasawa ni londolwa u Modekai ni Esta gago nde gakuvakova Vayahudi vavezye. Vayahudim valeni mwengo mve emalagezyo kunguno yao ni mbialo, yao, kate vivyo ndevavani sima ensiku zya ilugala ni lela. ³²Ilagezyo lya ku Esta ndelialonde emiko ezi mangu u Purimu, yakatonwa mgate ni ketabu.

Chapter 10

¹Hange Umwami Ahusiero akatula ekodi igulu ya nse ni magunguli ga mito. ²Ndenapata gose ni nguzu ni ukulu wakwe hamwi ni va Modekai ao Umwami ndamuwosha, gatonilwe mgate eketabu cha mwizo cha Mwami wa Wamedi ni Waajemi. ³U Modekai Muyahudi nda uvele ifuma kwa Mwami Ahusiero. Nde mkulo na demalufuku msololo mva duguye e Vayahudi, kunguno ndavafula ekesa ematumizi ga vantu vakwe kuzya vantu na akavafulake ukonde kuvantu wose.

Ecclesiastes

Chapter 1

¹Aga ho magambo gaku Muhembeki, mwana lyaku Daudi na mwami mgate ni Yerusalemu. ²Muhembeki ayomba evi, "Kate mtutu gwa kafwa, kate muyaga msoga mgate ni muyaga, kukela kintu chusine ka ni ileka emaswali mingi. ³Faida kee zyo wuzipata vanadamu kufuma mgate ni milemo zyose zizyo vakuzivezya hanse ya lyuva? ⁴Kevya zi kemwi kekuya, ni kevyazi kenge kekwiiza, kumbe ense yekusiga milele. ⁵Lyuva lyudula na lyuva lyuloka na iya kukasi, na isuva haho leku famelaga hange. ⁶Muyaga gukuvuma kudakama na gupilima kusukuma, ni hange zyose kakupilima mgate ni nzela yakwe ni suva hange. ⁷Myongo zyose zyose zyufila manze mgate ni bahari, kumbe ebahari ekakuokala. Haho miongo, ziile ukwene zaille hangi. ⁸Kila kentu vuvu uzou, na kuduhi yoseyose veyo akowoliwe kukeyombela. Linso lekakwikuta kukela lekukuona, ninga itwi lwkakwikutakukele checho lekugiwa. ⁹Chosecose checho cheho huchene kekava xheho, kukele chaka vezyeka huchene kekavezyeka. Kuduhi ipya hanse ya lyava. ¹⁰Kwenigambo lolote lelo vantu wak wile iyomba, 'Linga, lel ipya'? Chosechose checho chemo chakava chemo itungo ilihu, itungo lelondelyeho kabla iswe. ¹¹Kuduhi veyo awonike lizukela checho dechande cha fumela kwitungo lya kale. Ni magambo gago ndega fumela nsiku zizyo zya vetile gago gakafumele siku zya hambele nago ga kase ga kumbulwe." ¹²Ene nde muhembeki, na nave Mwami higulya ya Israeli mgate ya Yerusalemu. ¹³Ndenatia masala gane mgate ni soma ni kola kwisima kukikelu chucho cheku vezyeka hanse, welelo. Elolyo ijukumu itumbu lelo uva akavepa vana vanavatu kwilumanya nalyo. ¹⁴Naona magambo gose gauvezekana hanse ni lyuva, na lingi gose mtutu ni igema legusunga muyaga. ¹⁵Haho hagodime hakawo kugololwa! Checho vhe haduhu kekakowolika kuvaziwa! ¹⁶Naguwela mwego gwane nayomba, "Linga, na pandeka isima ikulu kukela vawo nde vaikala ku Yerusalemu ekabla yane. Masala gane gawona isima ikulu ni manya." ¹⁷naguti mwego gwane ni manya isima ni ule leniungaiwa masala. `Nagundula kuva elenalyo angese nde lyaku ngema leusungu umuyanga. ¹⁸Mkuva mgate mwingi mwa isima kule maduko mingi, nawe akuongezya masala, veyo akuongezya misayo.

Chapter 2

¹Nayomba ku mwego, "Izi, na kavagemela kuutogwe. Kuvyene togwa." Kumbe linga, egunago ndemuyaga gwa itungo. ²Nayomba higulu ya iseka, "Ni kesila, " Ni uhusu utogwe, "Soga yeneneni?"³Niuzelezya kumwego gwane mgate, ninamuna ya kutimiza ehamu yane kumvinyo. Naluhusu masala gane gogozwe ni isima ninga evyo kale kushiliki ulele. Nale nkukolo igambo elolele isoga kuvantu kuvezya hanse ni welelo mgate ni siku zya kwikala vasava.⁴Ndena gelanezya magambo makulu. Ndena zyenga enyumba kunguno yne ni hamba mite zya emizabibu. ⁵Ndena vegelezya ebustani ni viwanja; nahamba eaina zyose zya mayava mugate yakwe. ⁶Navegelezya malambo gamanze mangu kwilelela ipolu haho mite ndeze hamb⁷Ndenagula vazya vakegosha ni nivake gosha; ndenanavazya vawo va utilwe mngate ni ikulu lyane. Hange nava ni madale makulu ni ndimuzya isava, ezaidi velende atawala akale yane mgate ni Yerusalemu. ⁸Hange ndeni kunganizya ehela ni zahabu, kuhazina ya Vami ni emajimbo. Ndena pata vembu vagosha ni vakema kunguno yane, nitogwa kufuma kuvana welelo, emasulia ni vakema.⁹Evyo nava ni mkulu na navande tajili kukela wose awondevale ku Yerusalemu aho yane, ni sima lyane ndele mkati yane. ¹⁰Elolote elo minso gane ndegigomelwa ndenkagakanizye. Ndenkagukanizye mwego gwane mkati ni utogwe wowote kunguno mwego gwane ndegwatogwa mgate ni milemo kumilemo zyane zyose.¹¹Hene naona maveziwa gose ambago alemmikono zyane ago ndenavezya higulu ya mlemo gugo ndenaguvezya, kumbe hange, kila kintu ndechava mtutu nigema legusungu myaga. Ndekuduhu efaida hanse ni lyova. ¹²Hene ndenageluka elepambanua isima ni ulele ni ungaiwa masala. Ku maana kintu kee mwami veyo aizile ebaada yane avezye checho kekavezike?¹³Hene nanzia lyelewa mkuva isima lele ni faida kukela ulele, kate emwanga vivyo msoga kukela giti. ¹⁴Jeyo alenisima akutumela minso gakwe mkati ni mtwe gwakwe iwona kuko aile, kumbe mlele akuyumba mkati ni giti, vivyo manyile mkuva nhelelvyo ya aina yemwi yetulilwe kukila yumwi. ¹⁵Hene nayomba mmwego gwane, "Chechokeku fumila kumlele, chene kikafumele niku mwane. Kwena utofauti kee kate ene nenisima sana/" Namalezya mmwego gwane, "Ugu hange mtutu duu." ¹⁶Mkuva veyo alenisima, kate mlele, akakukumbulwa kwitungo ilihu. Mkati nisiku zizile, kila kintu kikave chakela velwa. Waisima akufwa kate vivyo akifwa mlele.¹⁷Evyo ndenaugaya upanga kunguno ya milemo zyose zizyo ndenazivezya hanse ya lyova ndembi kuwane. Kunguno kukila kintu mtutu nigema legusunga myaga. ¹⁸Nagaya gonse gago ndenagatimizya, gago ndenasanga nagavezya hanse yalyova kunguno lazima ngaleke kumtu veyo aizile ebaada yane.¹⁹Nde amanyile kate akave nisima aumlele? Alave mwangalezi higulu yakila kintu hanse ya lyova ambago mlemo gwane nisima lyane igazyengile. Ugu hange ho mtutu. ²⁰Ukene mwego gwane gwanzia ikata etamaa higulu ni milimo zyanse zizyo na kazivezya hanse ya lyemi.²¹Mwiva kule mntu ana vezya mlemo kwisima, kumasala ni manya, kumbe akaleka kila kentu checho alenacho ku mntu vele akaleivezya chosechose. Ugu nago mtutu na mvi mkuu. ²²Maana faida mntu akupandeka veyo akutumama milimo kukatapani gema kuwego gwakwe kugela nezya milemo zyakwe hanse ya ya lyova? ²³Kila siku milemo zyakwe zya kulumila ni misayo, vivyo itungo lya usiku mwego gwakwe gukakusuha. Ugu hange mtutu. ²⁴Kuduhu igambo isoga kumtu yoseyose kuleka kulya ni myua ni lizika kele kisoga mkati milemo zyakwe. Naona kuva ehana eye ukufuma ifuma kumikono mwaku u Seva. ²⁵Mkuva nani akawolile kulya au akowolile kupandeka utogwe wosewose kukela u Seva?²⁶Mkuva kukila ayu umtongezya msava, u Seva umpa iwona ni utogwe. Ninga evyo msava umpa zambe zya kukusanya milemo ni tunza manga mkuva ampe mntu veyo amtogilwe u Seva. Ugu gwene nago mtutu nigema legu sunga muyaga.

Chapter 3

¹Mkuva kila kintu ni tungo lyakwe, ni tungo kila mpaka hanse ya welelo. ²Kule itungo lyakuutwa ni lyakufwa, itungo lyakuhamba nitungo lyakudubula gago gahambilwe, ³itungo lyakuulanga nitungo lya kupizya, itungo lya kuumlomo ni itungo kuu zyenga. ⁴Kwena itungo lyakulela nitungo lyakuseka, itungo lyakulela nitungo lyakisapa, ⁵itungo lyakusumba maweni tungo lyakukuminga mawe, itungo lyaikumbatia vantu vange nitungo lyaileka ikumbatia. ⁶Kwenitungo lyaikova vintu ni tungo lyaileka ikola, itungo lyaitula vintu nitungo lyalevisumba, ⁷itungo lyaitandula myenda ni tungo lyalegasuma, itungo lyaihuleka nitungo lyaiyomba. ⁸Kweni tungo lyaitogwa nitungo lyaigaya, itungo lyaisola ni tungo lyankonde. ⁹Faida kee yeyo akuipata mtamani mkati ni mlemo gwakwe? ¹⁰Naona mlemo gugo u Seva akavapa evanadamu legutimiza. ¹¹Seva avezya kila kintu kuvela kwitungo lyakwe. Hange akatula umilele mkati ni myego zyao. Kumbe emwanadamu akakola imanya maveziwa ago u Seva agavezizye, ifuma mbuke yao hadi hanyuma. ¹²Manyile mkuva kuduho kisoga kumntu yoyote kukila kuleka nivezya masoga mradi akwikala - ¹³akutakiwa alye ninywa na kutakiwa lyelewa namna yaitogwa masoga gago kakifuma mkati ni milemo zyakwe zyose. Eye hoo zawadi ifuma kumwa Seva. ¹⁴Manyile kuva chosechose checho akukivezya u Seva kekikalee milele. Kuduhu checho kikoolile lyongeziwa au isinika, kunguno u Seva ho msava akivezizye, mangu mkuva vantu vamwegele kwisima. ¹⁵Chosechose checho cheho chakava cheho; chosechose checho kikave cheho chakava cheho. U Seva avavezya vanadamu ikola vintu vivyo vivisile. ¹⁶Naona kuva hanse ni lyuva uviwe ho haho yekatakiwa haveni hana, ni lwende ha hana mala kingi kule uvi. ¹⁷Nayomba kumwego gwane, "Seva akafumya masumule kuvele aleni haki na muvi kwitungo isoga ku kila igambo isoga nikula igambo. ¹⁸Nayomba ku mwego gwane, "Useva akugema vanadamu levalangisha kuva vasava kate ndimu." ¹⁹Kuwa nhelezyo ya vanana vavanadamu ho nhelezyo ya vadimu yegelanile. Lufu lwa yumo lugelanile ni lufu lwa yunge. Wose valeni pumzi yegelanile. Kuduhu usoga kumwanadamu zaidi ya ndimu kuva kuduhu kilakentu isipokuwa epumzi? ²⁰Kila kentukukuya sehemu ywmwi. Kila kentukukufuma kuluvundu, ni kila kentukukusuva kubuvundu. ²¹Nani amanyile kuva mwego gwa kumwanadamu gukuya kwigwilu ni mwego gwa ndimu gukuya hanse ya mwelelo? ²²Kumbe hange namanya kuva kuduhu isoga kulikole ezaidi ya itogwa mlemo gwakwe, mkuva lelo ho ijukumu lyakwe. nani akowolilelemu leta hange iwona checho kekufumela ebaada yakwe?

Chapter 4

¹Uhene hange nafikili iwusu luduko lose lolo lule hanse ya lyuva. Linga ndilelo zya vantu vavawondevateswa. Kuduhu vevyo akumfaliji kunguno yakwe. Enguzu zelekuvawo vakuvatesa, kumbe vawo vakutesa valeuduhu emfaliji. ²Evyo navapongezya vantu vawo vakafwa, vale vawo tayali vakafwa, vakale vale vakwikala, vale vawoo vapanga. ³Ninga, ebahati zaidi kukela wose vavele ni yule akale aikale, msava vele akale awone magambo gogote manvi ambago gaku vezeka hanse ya lyuva. ⁴Uhene naona kukila kitendo cha milemo na kila milemo zya likovela zyava wivu wa jilani ya vantu. Ugu hange ho mvuke nigema isunga umuyaga. ⁵Mlele akukunja mikono zyakwe na akakutumama mlemo, evyo chailya chakwe mvele gwakwe. ⁶Kumbe nafuu ya konzi ya faida hakemi ni mlemo gwa wangu kuke konzi evele hakemwi ni milemo zezyo ugeme isunga umyaga. ⁷Hene niganeka hange iusu eubatili, mtutu guku tageka zaidi hanse ya lyuva. ⁸kule aina ya mntu veyo aumwi. Aleuduhu, mntu ale uduhu mwana, ninga waudugu. Kuduhu nhelezyo ya milemo zyakwe zyose, ni minso gakwe gakakutosheka mkupandeka utajili. Akushangaa, "Kwitusha ni vipya utogwe wane kunguno yakunani?" Egu nago mtutu, mvi. ⁹Vantu vavele vakuvezya visoga zaidi ya yumwi; kuhamwi vakowolile vapandeka emalipo kunguno ya mlemo gwao. ¹⁰Mkuva yumwi mbee agwe, yunge akowolile kumuusha mnywanie. Ninga, vivyo euzuni ukumvezya msava vele aleyumwi haho akugwa kate kuduhu muntu wa kumuusha. ¹¹Nambe vavele valala hamwi, va kowolile ipandeka iduta, kumbe emntu yumwi akuwolile ipandeka idutu mbe aleumwi msava? ¹²Emntu mbee aleumwi akowile ipotwa nguzu, kumbe vavele vakowile lyema mgale ni ishambulio, na kate ya nyuzi itatu yeka kuputeka wangu. ¹³Nafu uve wemsumba ipena kukila kuva wemwami mdike ni mlele veyo akamanya ipulekezya emaonyo. ¹⁴Ee hana ninga kate mntu mdomdo huko akuwa mwami ifuma kwegeleza, au ninga autilwe mpena mkati ni Wami wakwe. ¹⁵Ninga, vivyo ndenavaona kukela yumwi veyo ndeale mpanga nipilima hanse ni iyuva vakwitia hanse kuyule msumba mdomdo veyo ndaauka kale mwami. ¹⁶Kuduhu helezyo kuvantu wose vavovakola kumtii Mwami mpya, kumbe vange vasava vakamsifu msava. Hana ehali alae, mtutu nanigema legusunga umyaga.

Chapter 5

¹Ulinde mwenendo gwako haho uile kunyumba yaku Seva. Yaga kule ukapulikezye. kupulikezya kusoga kukila valele haho vakufumya ezabibu itungo vakamanya checho vakukivezya mkati ni maisha kivi.²Ngene uve mbohu wa iyomba kumlomo gwako, na kuduuvezye mwego gwako kuleta igambo lyase lyose kuwangu kuutongi wa mwa Seva. Seva alikwilunde, kumbe ule hanse, kwa hiyo mihayo zyako zive mido.³Mbe ule nimagambo mingi gaivezya nituka, hangi ukapata ndoti mbi. Ni hangi ukayombe mihayo mingi zyaulele.⁴Mbewatula enazili kumwa Seva, kuduukelezye leeezya, mkuva Seva akatogwa ulele. Vezya checho ulapizye lekivezya.⁵Visoga ileka itula enazili kukela itula enazili yeyo ukashe uisinie.⁶Kuduuzumye mlomo gwako isababisha mvele gwako guvezye ezambe. Kuduuyombe kumzya lyaku mwami mkulu, "Lele ilapezyo nde lya makosa." kunguno lemvezya Seva agaye kwilapelezya lyauafi, lempembelezya Seva avipye milemo zya mikono zyaako?⁷Mkava mkati ni ndoti nyingi, kate evyo yele mkati ni magambo mingi, kule mtutu mvi. Vivyo magohe u Seva.⁸Haho ukuona mpena akuteswa nipuziwa ehaki niveziwa mave mkati nijimbo lyakwe, hapana kate kuva haduhu mkati ni mamlaka vawo vakulinga, kule vamge vale higulu yao.⁹Kunyongezya uuti wansee kukila yumwi, ni mwami msava akusola uuti ifuma mmashamba.¹⁰Veyo atogilwe ehela akatosheke ni hela, ni veyo atogilwe usavi mala akukola zaidi. Ugu hange mtutu.¹¹Kadili yamafanikio vivyo gakongezeka, vyene vakengezeka vantu vao vakutumila. kule faida kee mgate ni usavi wa msava kuduhu kulinga kuminso gakwe?¹²Tulo twamtumami tusemu, kate akulya kidogo au sana, kumbe usavi wamntu msavi ukakumzumezya msava ilala visoga.¹³Kuli igambo ive sana lelo naleonaga hanse ya lyova: nsawo yeyo itulilwe akiba nimsava, ikumpelisha luduko msava.¹⁴Itungo msavi haho akusumba usavi wakwe kubahati mbi, mwane, veyo amuwutile, akakulekelwa chochote mmikono zyakwe.¹⁵Kate mtu vivyo autilwe duhu ifuma mda yakunyina, vyene akawuke mgate ni maisha ga ale duhu. Akakusola chochote ifuma mkati ni milemo zyakwe.¹⁶Igambo lenge ivi sana, kate mntu vivyo ale liza lazima aye vivyone. Evi faida kee mntu yoyote akuyepata mgate ni vezya kunguno ya myaga?¹⁷Itungo lya nsiku zyakwe akulya mgiti na akufezeheshwa ni malwilwe ni kesila.¹⁸Linga, kele nkewine kuva kisoga kefaile ilya ningwa nitogwa sana ifuma mgate ni milemo ziswe zyose, kuzivezya hande ya lyova kwitungo lya nsiku zyalikala aha ambazyo u Seva apandekaga. Mkuva ugu ho wajibu wa vantu.¹⁹Yoyose uyo u Seva wakampa esawo ni utajili ni uwezo wa wipokela esehemu uyakwe ni togwa mkati ni milemo zyakwe eye hazawadi kufuma kumwa u Seva.²⁰Mkuvamala nyingi akakwizukila ngikuzyalikala kwakwe, kunguno u Seva akumzya isaka ni magambo gago akutogiziwa kugavezya.

Chapter 6

¹Kule uvi uwo nakauona hanse ya lyova, na mvi ku vantu. ²U Seva akowile lempa mntu nsawo niutajili ni sima kukiasi kuva akagaiwa chosechose checho akuketamani msava, kumbe akakumpa uwezo wa kuketogwa. Ebaada yakwe mntu nyunge akutumila vintu vyakwe. Ugu mtutu tesomunvi. ³Mbee mntu auta vana igana ni likala miaka mingi, mangu kuva nsiku zya miaka zyakwe mingi, kumbe kate mwego gwakwe gukakutosheka kuma sogu na akakuzyekwa kwisima, nkuyomba kuva, mwana veyo autilwe afwile ni msoga kukela vivyo ale. ⁴Ninga mwana veyo autilwe bila faida na akuveta kugiti, nilinalyakwe lekusiga lenvi silwe. ⁵Ninga vyoo eve mwana akakuona lyuva au imanya kentu chose chose, akusuha ninga vivyo mntu veyo ndeaka suhile. ⁶Ninga mntu aikale miaka elfu ivele kumbe akakwifundisha itogeziwa vintu visoga, akuya sehemu yemwi kate mntu yoyote yule. ⁷Ninga vyo mlemo gose gwa mntu ni lyokazya mlomo gwakwe, ila hamu yakwe ikakwi kutekwe. ⁸Kumbe faida kee yeyo atite wa isima kukela mlele? Faida kee yeyo atite mpena ninga mbe amanyile ejinsi ta ivezya kuutongi ni vantu? ⁹Visoga ilizika nikele checho na minso ga kukeona kukela ligomelwe kele checho chamu yeyo etulile yekutamani, yeyo angese mtutu nigema legusunga myaga. ¹⁰Chosechose checho cheho, tayari chakapiwa lina, ni vile mntu vivyo kate tayali akamanyeka. Vivyo yavayeka fwaya igombana nawe viyo mhukumu mkulu wawose. ¹¹Magambo mingi gago gakuyombiwa, gene gale uduhu emaana gakuongezyeke, kumbe faida keyeyoyele kumwanadamu? ¹²Mkuva nani amanyile ke nani kesoga kumntumgate niwikale wakwe itungo lya ubatili wakwe, nsiku zizyoze vaziwe ambazyo kuzizyo akaveta kate mlaka? Nani akowolile mntu kele kekaize hanse ya lyuva ebaada ya iveta?

Chapter 7

¹Lina isoga na isoga kukela emanukato ga ghalama, ni lusiku lwikufwa lusoga kukela nsiku zya kuutwa. ²Visoga kuya kunyumba ya lyombolezya kukela nyumba ya kalamu, mkava ilela lekweza kuvantu wose itungo lya hanyuma ya upanga, kwahiyo vantu vawo vakwikala lazima vatule elemyego. ³Uzuni usoga kukela seko, mkuva ebaada ya ushu wa uzuni hakwiza utogwe mmyego. ⁴Mwego gwa kuvele alenisima galemgate ni nyumba ya ilela, kumbe mwego gwa valele gule mnyumba ya ekalamu. ⁵Visoga ipulekezya vivyo akudaka mntu wa isima kukela ipulekezya lwembo lwa vapumbavu. ⁶Mkuva kale mle vamiiba hanse ya nyungu, huvene zile seko zyavalele. Ugu hange mtutu. ⁷Hana epaka zekumvezya mntu wa isima kuva mlele, na kulusha ivipya mwego. ⁸Nafuu kunguno ya igambo kukela kumbele; ni vantu vale ni ukonde vasoga kukela vale vakwivuna ku mwego. ⁹Kuduhu ugae wangu ku mwego gwako kunguno kesila kekwikala mgate ni myego zya valele. ¹⁰Kuduhu uyombe, "Kunguno nsiku zya kale nde nsoga kukela nsiku ezi?" Mkuva ikale kunguno ya isima ukuuzya iswali ele. ¹¹Isima isoga kate vintu vyasamani kupyana kufuma kuvavywazi viswe. Elosizye efaida kuvale vakuleona lyuva. ¹²Mkuva isima lekufumya ulinzi kate vile hele vivyo ekowile ifumya ulinzi, kumbe efaida ya masala kuva isima lyumpa upanga kuyoseyose veyo alinalyo. ¹³Iganeke maveziwa gaku u Seva: Nani akowile limalisha chosechose checho akake linywa? ¹⁴Itungo matungo vikuva visoga, ikala kuutogwe mgate ni haliyeyo, kumbe itungo ukuva uvi, iganike ele: Seva aluhusu ehali zyosezive zyehe, kunguno eye, kuduhu emwanadamu yoseyose veyo amanyile chosechose checho chizile ebaada yakwe. ¹⁵Naona magambo mingi mgate ni nsiku zyane zya ubatili. Kule vantu vahaki vawo vakutukalicha ya kuva vale ni haki, na kule vantu vawo licha ya kuva ni mave. ¹⁶(usiwe mwenye haki katika macho yako mwenyewe, kwa nini kujiharibu mwenyewe?) ¹⁷Kuduhu uve muve sana au mlele. Kunguno ufwe kabula ya itungo lyako? ¹⁸Visoga kuva udime isima ele ni vakuduhu uleke ehaki eye zakwe. mkuva mntu akumchaa u Seva akagelanizya ehadi yakwe yose. ¹⁹Isima leleni nguzu mkate ya veyo aleni sima, ezaidi ya vatawola ikumi mkati ni mzyengo. ²⁰Kuduhu mntu veyo aleni haki higulu ya nse veyo akuvezya masoga na akakuvezyo ezambi. ²¹Kuduhu upulekezye kila igambo lekuyombiwa, kunguno ikowolile kwigwa kumtumishi wako akukulumbeleziwa. ²²Viviyone umanyile eve msava mgate ya mwego gwako waka valumbelezya vange mala kaza. ²³Aga gose nagasibitisha kwisima. Nayomba, "Kavawaisima, "Kumbe ezaidi vivyo ndenava. ²⁴Isima lelembali ni kina sana. Nani akowolile leipandeki? ²⁵Nagalozya mwego gwane lefundisha ichunguzya ni kola isima ni ufafanuzi wa nhana, nimanya kuva unvi ulele na kuva unganwa masala na usazi. ²⁶Namanya kuva usungu kukela lufu, evyene ale mkema yoseyose veyo mwego gwakwe gokalile emitego, ni nyavu, ni veyo emikono zyakwe minyororo. Yoseyose veyo amtingilwe u Seva akafume kufuma kuwakwe, kumbe veyo alenizambe akasolwe na kwe. ²⁷"Iganeke kele nde chavumbula, "Ayomba mhembeki. "Nava nkongezya ufumbuzi uwmi hadi uge mangu kuva pandeki ufafanuzi wa nhana. ²⁸Eye hene nkale nkuekova, kumbe kale kupandeka. Ndepandekile mgosha yumwi vele ale ni haki mmiongoni mwa elfu, kumbe ndekapandekile mkema mmiongoni mwavale wose. ²⁹Mbende manye ele: kuva Seva amuumbile ebinadamu mbee ava agolokile, kumbe vakufuma mgate ni ugotoku vakula malambu umingi.

Chapter 8

¹Mntu kee aleni sima? Viyo amanyile ematukio yeni maana kee mkate ni maisha? isima mgate ya vantu usababisha ushu wakwe uvela, ni ulambu wa ushu wakwe ukubadilika.²Kukushauli leetii isemozyo lyaku Mwami kunguno ya kila pelezio lyaku u Seva chalem Linda msava.³Kuduhu wanguhe iwuka kuutongi wa wigele wakwe, na kuduhu weme iguzya mikono kwigambo lekafwaya, mkuva Mwami akuvezya chose chose checho akwigomelwa.⁴Igambo lyaku Mwami utawala, nani akamuwela, "Ukuvezya ke?"⁵Yoseyose veyo akadima isemuzyo lya kumfalme akukwepa mave. Mwego gwaku veyo ale ni isima akumany emwenendo ni mwelekewo ni tungo lya iya.⁶Mkuva kila igambo lyena ijibu sahihi, nitungo lyaijibu, kunguno ya ituka lya mntu ikulu.⁷Kuduhu veyo amanyile checho chekulonda. Nani akowolile lemuwela kee checho kizile?⁸Kuduhu veyo aleni uwezo higulu ya mwego legukanezya mwego, aleuduhu emamlaka higulu ya nsiku zya kufwa; wala kuduhu izumya mgate ni ugonvi ule; ninga uwovu ukamkombole veleakazyo weya (akalendelela).⁹Magambo aga gose naga wona, nipa mwego gwane mgate ni mlemo gugo nguvezike hanse ya lyava kule itungo lelo mntu yumwi ale ni mamlaka higulu mwiye kukesila chakwe.¹⁰Vivyo nakavawona vanvi vakuzyekwa hazalani. Vaushiwe haho hasondo ni zyekwa haho vaka ndehezwa ni vantu ndevezya magambo manvi.¹¹Itungo ilapezyo ezidi ya ingambo akakuhukumiwa ushawishi mmyego zya vanadamu ivezya unvi.¹²Ninga kate wa ezambe avezye mave mala igana na kale akate kwikala itungo ilihu, nkale manye iva kuvale visoga kuvale vawo vaku mdeha u Seva, vawo vaku mdehelezya kuwigele wakwe uwo valenawo.¹³Kumbe ikave visoga kumntu muovu; akakendelezya. Nsiku zyakwe kate kisoga checho che kusinika wangu, kunguno mkakumdehelezya u Seva.¹⁴Kule mtutu gonge gokafaya, igambo lenge lekovezyeka higulu ya welelo. Magambo gange gakofumela kuvantu vale ni haki kate vivyo gafumela kovawo vale ni haki kate vivyo gakofumela ku vavi. Nkuyomba le hange mtutu mvi.¹⁵Vivyo natogeziwa nitogwa, kunguno mntu aleoduhu igambo isoga hanse ya lyova zaidi yakulya ninywa niva niutogwe. Utogwe hene ukamlonde mkati ni milemo zyakwe kunsiku zyose zya likala lyakwe zizyo u Seva ampile hanse ya lemi.¹⁶Nagutula mwego gwane imanya isima nimanya milemo zizyo zikuvezyekana higulu yanse, milemo zizyo zikuvezyekana mala nyingi bila yifumba minso ufuku au lyova.¹⁷Uhene niganeka maveziwa gose gaku Seva, na kuva mntu akakola kumanya mlemo vivyo kukuvezyekana hanse ya lyova. Bila kujali mntu akuvezya kupata majibu, akugapate. Ninga msava isima agowile lyamini amanyile, kintu nhana kekamanya.

Chapter 9

¹Mkuva ndeniganeka aga gose mkati nimasala gane imanya iihusu vntu valeni haki ni vale vatenusima na maveziwa gawo. Vonse vate mkati ni mikono zyaku Seva. Kuduhu veyo amanyike kate utogwe au ugaye ukize kumntu.²Kila yumwi ale ni nhelezyo sawa. Nhelezyo sawa ukulindela vantu vale ni haki ni vavi, vasoga, vawo vale safi ni vawo vakale safi, veyo akufumya ezabibu. Kate vile vantu vasoga vakafwe vale ni zambe nao vakafwe vivyone. Kate vile yule akulapelezya vivyone. Kate vile yule akulapelezya vivyo akafwe, vivyone mntu yule akogoha ifumya ilapelezyo nakwe akafwe.³Kute nhelezyo mvi kukila kintu checho chekavezyeke hanse ya lyova, nhelezyo kukila mntu. Mwego gwaku mwanadamu gokalile uvi, ni usazi weko mkati ni myego zyao itungo vakwikala. Vivyo ebaada ya lelo vakuya kuvafwile.⁴Veyo akwisaleganya ni vose vapanga akwipa mwego, kate vile embwa mpanga nsoga kukela nsimba yeyo yefwile.⁵Mkuva vantu vapanga, kumbe vawo vafwile vakamanya chosechose. Valeoduhu hange tuzo yoyote kunguno nkumbu yao yakalavelwa.⁶Utogwe wao, ugaye ni wova vitagilwe kule itungo ilihu. Vakashe vapate esehemu mkati ni kintu cosechose checho kikovezyekana hanse ya lyova.⁷Yaga zyako, lyaa mkate gwako kuwutogwe, ninywa emvinyo gwako ni mwego gwa utogwe, mkuva Seva akuzumya ishelekea mlemo msoga.⁸Myenda zyako zive zyape nsiku zyose, ni mtwe gwako ugupake mafuta.⁹Ikala kuutogwe ni mkema veyo umtogilwe nsiku zyako zyose zya maisha gako ga ubatili, nsiku zizyo u Seva akupile hanse ya lyova itungo lya nsiku zyako zya ubatili. Vivyo sawabu kunguno ya mlemo gwako hsne ya lyova.¹⁰chosechose mkono gwako gukukivezya, kivezye kunguzu zyako kunguno kuduhu mlemo, au lyelezea au ijuzi au isima mkati ni Sheol, haho lule.¹¹Naona ebaazi ya vintu vya kumpendezya hanse ya lyemi: Vilikindye ukakufuma kuvantu vawo vale ni mbelo. Isola likakofumela ikazye. Mkate gokakufumela ni vantu vale nisima. Nsawo zikafumela ni vantu vale ni umanye. Kiba kikakufumela ni vantu vale ni ujuzi. Ebaadala yakwe itungo ni bahati vikuvazulu vawo wose.¹²Mkuva kuduhu veyo amanyile itungo lyakwe lyakufwa, kae vile nsamaki zikudimayaga mkati ya nyavu ni lufu, au kate vile noni zikudimayaga mkati ni mtego. Kate ndimu vantu vatungilwe mkati nitungo ivi lelo gafla lekovagwela.¹³Hange naona isima hanse ya lyova mkuva enamna yeyo kuwane ndeyaonekana nkulu.¹⁴Nde kule mji mdomdo ni vantu vado mkati yakwe, ni Mwami mkulu aiza vinge ni mji gugo agopilima na azyenga mina kunguno ya ishambulia.¹⁵Ni mgate ni mji nde kule vapena, mntu wa isima, veyo kwisima lyakwe ndeaokoa mji. Ebaadaye ndeamkumbula vele mpena.¹⁶Vivyo, nayomba, "Isima isoga kukela nguzu, kumbe isima lyamntu mpena lekubyedeka, ni magambo gakwe gakakupulekwa."¹⁷Magambo ga vantu vaisima ndega yombwa hado hado gakupulekwa visoga kukela ibobo lya mwami yoyote miongoni mwa valele.¹⁸Isima isoga kukela vilanga, vya isola, kumbe veyo alenizambi yumwi akowile ivipya masoga mingi.

Chapter 10

¹kate sasi vawo wafwile vakusababisha emanukato ifumya ununhu wa uwole, vivyone mlele kidongo akukinda isima ni isima. ²Mwego gwa mntu veyo aleni sima kukuya kumlyela, kumbe mwego gwaku mlele kukuya nkumonso. ³Haho mlele akuyumba mubalabala, mawazo gakwe gale ni upungufu, mbe yasibitisha kukela mntu kuva mlele. ⁴Kate kesila chaku mwami mbe chauka ke vingi na hoo. Kuduhu uleke milemo zyako. Mtungi akowolile kutuliza wukatili mkulu. ⁵Kule uvi wuwo nakawuwona hanse ya lyuva, eaina ya ikosa lelolekwiza ifuma kumwa mtawala. ⁶Valele vakupiwa enafasi zya uwongozi, wakati vantu vawo vakafaulu vakapiwa enafasi zya hanse. ⁷Navawona vazya mbe valina falasi, ni vantu vawo vakafaulu vakuyumba kate vazya higulu ya nse. ⁸Eyoyote veyo akusimba lina akowolile igwele msava, na hosehose mntu veyo akuvela ye kwiza, nzoka yekowolile kumluma. ⁹Yoseyose veyo akuchonga mawe, akowolile alumele nago. Ni mntu veyo akuchonga embawo, akowolile alumele kulelo. ¹⁰Kate choma kepana checho chelu uduhu uduhu, ni mntu akakunala, hene akutumela nguvu nyingi, kumbe isima lekufumya efaida kuvawo vaifaulu. ¹¹Kate nzoka mbee yaluma anho akole atogwe, vivyo kuduhu efaida kumtongiwa. ¹²Mihayo zya mlomo kumntu vevyo aleni sima aleni kesa. Kumbe mlomo zya mlele zekummila msava. ¹³Kate mihayo vivyo zekulamla lizakumlele ulele ukufuma, ni nhelezyo mlomo gwakwe kukuleta usazi uvi. ¹⁴Mlele akuongezya mihayo, kumbe kuduhu veyo amanyile checho chizile. Nani amanyile ebadala zyakwe? ¹⁵Iduta lya mlele lekuvazyala vasava vivyo vaka manya ninga balabala ya kuya kumjini. ¹⁶Ole yoko nse kate Mwami wako msumba mdondi, na kate eviongozi vako vakulala ekolamu ndiyu! ¹⁷Kumbe ubalikiwe nse kate Mwami wako ni mwana lya kumugwana, na kate eviongozi vako vakalya itungo isoga, kunguzu, na kukale ku ukolwe. ¹⁸Kunguno ya uvila mgamba lekugwa. nakunguno nyumba yeyo yekakutuma yekupandeka mlala. ¹⁹Vantu vakuanda chailya kwiseka, edivai yekuleta utogwe kumanisha, ni hela yekutimiza emahitaji kukentu. ²⁰Kuduhu umlumbelezye Mwami, ninga mgate nimasala, na kuduhu uvalumbile zye vasava sawo mkati ni silo yako yiyo ukulala. Mkuva noni vahigulya yekowile isola mihayo yako. Chosechose checho chele ni manana kekowile isambazya igambo.

Chapter 11

¹Lwala umkate gwake higulu lya manzi, mkuva ukagupate hangi baada ya usiku nyingi. ²Ulishiki umkate ni vantu saba, ninga mnane mkuva ukagumanya mavii kii giizile higula lya nsii. ³Kati malunde kookile nkila, gakuizwila masava hansi ni nsii. Ni kati umti mbee gwagwaa mkuya kudakama au mkuyu sukuma, hohote nili hahogulagwila haha hone gukagwila. ⁴Yoyote akagulinga umyaga iwezekine akatagagaga, ni yoyote akulinga malunde iwezekane aimbulaga. ⁵Kativyo ukaima inzila ya myaga, wala evyo myanda hikile mnka, vivyone ukekowola mligumanya umlimo gwaku Seva, awumbile kila kintu. ⁶Umlawo langa imbuto yako; mpaka mpindi nozya mlimo kumikono zyako kativyo ikowolilelwe mkuva ukaimanya yuhe ikafanikiwa, impindi au umlao, au iyi au yile zyonse zikava nsoga. ⁷Kweli lyuva isemu, na kintu cha itogeziwa kunguno ya minso mkuona ilyuva. ⁸kati mntu mbee akala miaka mingi, na aitogezya yonse, ila na aiganika higulu lya nsiku ziizile zya yii mkuve zikava nyingi. Kila kintu kiizile lyonsi likuteketela. ⁹Itogezye msumba, mkati ni usumba wako, ni mwego gwako uitogezye nsiku zya usumba wako. Ulondelale gale galimasoga ga mwego gwako. Chose kili hambele minso gako. Ninga manya mlava u Seva akukuleta kumsumile kunguno ya vintu vii vyonse. ¹⁰Lezya kisila mkufuma mmwego gwako ukalingaga usatu wowote mkati ni mvili gwako, kunguno usumba ni nguzu zyakwe na lyonsii.

Chapter 12

¹Hange mwizukili muumbi wako mkati ni nsiku zya simba, kabla ya nsiku zya ulambu zekahe zize, na kabla ya miaka zekale ifikohaho ulayombe, "Ene ndeuduhu utogwe mkati zizyo," ²Vezi evi kabla ya enulu ya lyuvani mwezi ni sonda zekali zeveeni giti, ni malunde isuva ebaada ya vula. ³Lelo levave itungo ambalo mlinzi woikulu akateteme, ni vagosha imala vinime, ni vakema vawo vakusha ni koma, kunguno vado, ni vawo vakusu nekela mmadilisha vakaku anavisoga hange. ⁴Ule ukave itungo mbalo mizigo zilugalilwe mkati ni mitaa, ni muko gwa isha kukoma itungo vagosha vakatimikela milio gwa noni, ni lwembo lwa sauti ya vakema kukoma. ⁵Ekave itungo lelo vantu vakaogohe vivyo viukile ni vinvi vivyo vyehoha balabala, ni tungo lelo mlozi akasambule emauwa, ni tungo ndilihaho vakave vikwese vasava, ni tungo haho ehamu zya asili haho zikapotwe. Hene mntu akaye mkati ni kaya yakwe ya upanga ni vapezya vashuka mwihala. ⁶Mkumbuli Muumba wako kabla ya lugoye lwa hela iputwa, au ibakuli lya zahabu ivelwa, au gudulia iveelwa kuu nsoka, au itololi lya minze iveleka kukisima, ⁷Kumbu ya kuvudu kusuva mahali aha, haho gafumile, ni mwego isuva kumwa u Seva yolende atumya. ⁸Kate kamufwa la mtutu, "Ayomba mhembeki, kela kent u mtutu gugo gukutageka. ⁹Mhembeki ndealini isima na nda avihembeka vantu va nse. Ndea soma ni kuazimu na kutunga mesali nyingi mkati ni mipango. ¹⁰Mhembeki ndeakova itonywa kwitumila visibitisho edhahili, magambo gamaba gago gemelile. ¹¹Magambo ga vantu vawo vake ni isima kale uvila, kate misumali vivyo nde zya gogomelwa kuu mkati huvyene gale magambo gakumgosha mkati ni misumali zizyonde zya gogomelwa mkati, uvyena gale magambo ga mgosha mkati ni mkusanyike mesali zyawo, zezyo akaufundisha ni mdemi yumwi. ¹²Mwana wane uve makini ni vantu zaidi, iveyelezya evitabu vingi, checho kelave esima nyuma, ni soma sana hikwe uzou kumvele. ¹³Nyuma yaigambo ebaada kila kent u gwa kaigiwa, mkuva lazima uchee u Seva idima amla zyakwa, mkuva ile hi ijukumu lyose lyose vaku mwanadamu. ¹⁴Mkuva u Seva akati kukila itendo lya, kumu, hakemwi ni kila checho kevisike, kesoga au kevi.

Song of Solomon

Chapter 1

¹Lyimbo ulu lusoga, ambalo ni lya mwa Selemani. Mukima mudo akusunsumula na musumba wake ²Mbe, wa nsuna na isuna lya mulomo gwako, kwa kuvi wutogwa vako ni wusoga kukila muvinyo. (wukolwe). ³Maguta gavo ga vupako gina emanukato masoga; lina lyako ni kate emarashi (wunuhu) agoguvembete, kate vakema vado valikutogwa. ⁴Nsole kuwako na kulapele mukima akusunsumula mwiniwili mwami wanfila muvyumba vyakwe. Mukima akusunsumula na musumba wakwe ndinawutogwe; Nina wutogwe kuhusu leka togwe wutogwe wako; ni wusoga kukila wukolwe (muvinyo) ni nsoga kuvakima vangi kutogwa mukima akusunsumula na vakima vangi. ⁵Ene ni wafi iva wimusoga, igwe vanike va mugosha wa Yerusalemu - wafi kate hema zya ga Kedari, musoga kate mawiso ga Sulemani. ⁶Kuduhu wushangae kunguno ni wafi, kunguno lyuva lyantima. Vana va mwamau wane ndivi na kisala higulya yane vetu mutundi wa migunda zya emizabibu, iva mugunda emizabibu nkagatunzizye. Mukima akusunsumula na musumba wakwe. ⁷Mbwele, eve uyo nkutogwile, kuhe ndimizya visava vyako? Kuhe usuhwa visava vyako? Mutogwe wakwe ujibu ⁸Kate ukamaya, uyo musoga mugate na vakima, londa mpambala zya visava na wulishe vana vako na mbuzi beha na ehene lya vademi. ⁹Ndi kwikolanizya, mutogwa wane, na farasi nsoga nkima mugate na farasi ya magari gwa mwa Farao. ¹⁰Matama gako ni masoga na matembo, nhingo yako na mikufu zya emadini. ¹¹Ndakwitwile matembo ga dhahabu ago gose tegeniwa na hela. Mukima akusunsumula musava. ¹²Itungo mwami akuviwalala hakitanda chakwe, emarashi gane gakwisambaziwa wununku. ¹³Mutogwa wane ni kuwane kate isandiko lya emarashi avoulala navo wusiku mugate na mavele gane. ¹⁴Mutogwe wane ni kuwane kate ishurushi lya emaua ga hena mugate na migunda zya emizabibu zya Eni Gadi. Mutogwa akusunsumula nawe. ¹⁵Lola, ive ni musoga, mutogwa wane; wona eve ni musoga; minso gako ni kate ga hua. Mukima akusunsumula na mupenzi wakwe. ¹⁶Wona, eve musoga, mutogwa wako, ivi musoga. ¹⁷Nhingi zya kaya yiswe ni zya matambi ga mierezi, na edari yiswe ni matambi ga miberoshi.

Chapter 2

¹Ene ni lyawo mugatale ni fulilo, eminyororo mugate ibonde. Mkema akusunsumula nave ²Kate minyororo mugate ya ndaa, viviyone eve, mutogwe wane, mugate ya vanike vangi vose. Mukima akusunsumula musava ³Kate muti kwa mupera ivyogute mugate ya mite zya mwipolu, vivyo mutogwe wane alivyo mugate na vagosha. Ndiwikala hansi ya mutaka gwane ku wutogwe muno, na lwayo lyakwe ni isemu ku elaza yane. ⁴Wandeka kute kumaluvundu ga maakuli, na ebendera yakwe higulya yane ndiyite wutogwe. Mukima akusunsumula na mutogwa wakwe. ⁵Nawikate ku ekeli zya emizabibu na kuyinusha na mapera, kwakuvi navipa na wutogwe. Mukima akusunsumula musava ⁶Mukono gwakwe gwa mumoso gwihansi ya mutwe gwane, na mukono gwakwe na lyila valiku mbatiya. Mukima akusunsumula na mukima yunge. ⁷Ndikova muhaidi, vanike va Yerusalemu, kwiswala na paa (mbuzi va mupulu), kuvi vakashe vatogwe viswe ninga ahogalamale masava. ⁸Muzwi gwa mutogwa wane yule! o, uyu uwiza, akulukaluka higulya, na ngulu, akuka vingulu. ⁹Mutogwa wane ni kate swala (mbuzi ya mwipolu) au mwana mudo wa epaa; loli, imile kunyuma ya igelele lya vantu, akukamalwa kuvita hidilisha, akusunuka kuwavu. ¹⁰Mutogwa wane akusunsumula nane na kuyomba, "Tunula, mutogwa wane; musoga wane, kuye hamwi nane. ¹¹Ikomi, mbeho ywita; mvula yutonya na kuya. ¹²Mavua gafumila higulya nansi; itungo lya kupunguza matambi na kwimba kunoni wiza, na muzwi gwa hua zigwa muni yisu. ¹³Muti gwamutini gwanywezya tini zyakwe za ekijani, na emizabibu zyamela; gufunywa mununhu wakwe. Wuka, mutogwa wane, musoga wane na wize nane. ¹⁴Huva wane, mugate na wulambu wa mawe, mugate na walambu wa iviso lya wutanduke wa maluguru, seka mbone wushu vako. Lika nigwe muzwi gwako, kwa kuvi muzwi ni musoga, na wushu wakwe ni musoga." Mukima akusunsumula msava ¹⁵Vadime hivabweha kunguno yiswe, vabweha vado avo vuvipya migunda zya mizabibu, kwa kuvi mugunda gwa izabibu gwapamba. ¹⁶Mutogwa wane ni wangu, na mimi ni wake; anakula penye nyinyoro kwa raha. Mwanamke anaongea na mpenzi wake. ¹⁷Enenda zako, mpenzi wangu, kabla pepo za jioni hazija vuma na vivuli kutoweka. Nenda zako; kuwa ayala au mtoto mdogo wa paa katika milima mawe mengi.

Chapter 3

¹Wusiku mugate na kitanda (ilalilo)nlyane ndinena wusoga na musava uyo mutogwile; namukova, iva nkamupandikele. ²Nayomba musava, "Ndawula na kuya kuvita kaya kuvitila emitaa na isokoni (igulilo) ndamukove, iva nkamupandikele. ³Valindi vapata aho ndivakulinda mugate na kaya. Ndinavamuzya, "Mwamuwonaga mutogwa wane?" ⁴Ni ebaada ya itungo iguhe kuvita ahondinaveta namupata uyo mutogilwe. Ndinamudima na kumuleka ninga mulete mulugo lya mwa mayu wane, mugate na echumba cha musava uyo wasombela ndaa. Mukima akusunsumula na vakima vangi. ⁵Ndikova mulahizwe, vanike va vagosha va Yerusalemu, ku ayala na mbuzi va mwipolu kuvi vakeshe vavipye wutogwe wiswe ninga aho ndamate ene musava. Mukima mudo akusunsumula musava ⁶Kii icho kufuma kuhenyikani kate henge zya lyonsi, wifilwa emanemane na wubani, hakimwi na wufuma wose wa emanukato uwowuguziwa na vavesha ebiashara? ⁷Lola, ni kitanda cha mwa Sulemani; vashujaa makumi sita vazunguka, vanajeshi eelfu makumi sita va Israeli ⁸Vasava vazowefu va lupanga na vinawujuzi wa evita. Ninga mugosha wina lupanga lwakwe hampelo yakwe, akajizatiti na emaasi gawuziku. ⁹Mwami Sulemani wizyengela isumbi lya umwami cha kusolwa na mbawo zya Lebanoni. ¹⁰Hangi zyakwe zayazwengwe na hela; kumyuma kwa fulwa edhahabu, na isumbi ekifamba cha edhambalau. Mugate yakwe kwapabwa na wutogwe wa vanike va vagosha va Yerusalemu. Mukima mudo akusunsumula na vakima va Yerusalemu ¹¹Yoga hibala, vanike va vagosha va Sayuni, na mumulote mwami Sulemani, akuvilwa etaji iyo nyinya wa muvika nsiku ya winga wakwe, mugate na nsiku zya wutogwe wa emaisha gakwe.

Chapter 4

¹O, eve wiwusoga, mutogwa wane; eve wimusoga. Minso gako ni ga huva kunyuma na ekitambala chako cha wushu. Nywele zyako ni kate idale lya mbuzi likuya hansi mugate na Ngulu Gileadi.²Mino gako ni kate nkolo avovamogiwa, wafumile emahali aenziwa. Na kila mimwi iva ipasa na kuduhu ninga wumwi mugate yavo uyo wafyifwa.³Mulomo gwako kate wuzi waza; Mulomo gwako gutogezwa. Matama gavo ni kate masi ga komamanga nyuma ya kitambala chako cha wushu.⁴Hingo yako kate munara gwa mwa Daudi gwavi gwazyenga kate mustari gwa mawe, na kinga elfu yimwi yikuniginila mwigulya yakwe na kinga zyose zya vanajeshi. ⁵Mavele gako aveli ni kate swali vavili mapasa va ayala, vakulya mugate na munyinyoro.⁶Ninga mpendi yifike na mutaka kusinike, ndaye kungulu lwa manemane na vilugulu vya wubani. ⁷Eve wimusoga kukila namna, mutogwa wane na kuduhu elawama mugate yavo.⁸Izu nane kufuma Lebanoni, mwinga wane. Izu nane kufuma Lebanoni; izu kufuma mwigulya ya Amana, kufuma mwigulya ya Seneri na Herimoni, kufuma mwishimo lya nsimba, kufuma mwishimo lyalugulu lya wulogi.⁹Wagwiva mwego gwane, irumbuyo, mwinga wane; wagwiva mwego gwane, kumutazamo gumwi du gwako kuwane, kumbufu gumwi gwa muhingo yako.¹⁰Ngunokii wutogwe wako ivi musoga, ilumbuyo, mwinga wane! Nguno kii muno wutogwe ivi wusoga kukila muvinio, na wunuhu wa emarashi(gako kukila emanukato maguta) gogote. ¹¹Mulomo gwako, mwinga wane, gutiririka muki na mavele nansi na lulimi lwako; wunuhu wa mavele gako ni kate emarashi ga Lebanoni. ¹²Ilumbuyo, mwinga wane ni ebustani iyo ya lyugalwa, ha insembo iyo yalugalwa ku muhuri. ¹³Matambi gakwe ni isaka lya komamanga iyo yina mayawo hekeheke, na miti ya hina na nardo, ¹⁴Nardo na zafarani, mchayi na mudarasini hakimo na aina zyose wuvumba manemane (maguta) na wudi na eaina hekeheke za maguta. ¹⁵Eve ni ebustai zya chemchemi, lyinzi lya manzi gape, emifeleji iyo yusoko kufuma Lebanoni. Mukima mudo akusunsumula musava duu ¹⁶Tunuli, muyaga gwa sukuma; izu, muyaga kwa kudakama; vuma mugate na bustani yane mangu (maguta) manukato gose gafunye wunuhi. Mutogiwa wane na ize mugate na bustani yane na kulya mayawo tosha yako.

Chapter 5

¹Nize mugate na bustani yane, ilumbu wako, mwinga wane; nakunganywa wudi wane na maguta (manukato) gane. Nalya muzinga gwane gwa wuki; Nimekusanya muvinyo gwane hakimwi na mavele gane; vamwani valisunsumula na vatogiwa wavo kelene, vamwani gwagi mukolwe na wutogwe. Mukima mudoo akusunsumula msava²Ndendalile, iva mwego gwane ndigwatunula mugate na ndoti zyane. Muzwi gwa mutogiwa wane yuguma na kuyomba, "Ndugulile, ilumbu lyane, mutogiwa wane, huva wane, wane uyowigete na itola (ndova), kwakubi mutwe gwane, gwatotaga na matonye, nywele zyane na lume lya wusiku."³"Nazyula ejoho lyane; yakubidi ndivute hange? Nakusa migulu yane; yakubidi nj chafue?"⁴Mutogiwa wane utula mukono gwane mugate na ekitasa, na mwego gwane ndigwavaka nguno yakwe.⁵Natunula kumulugulila muzigo mutogiwa wane; mikono yane yikushoka na udi, malagane na lume lya udi mugate ni komeyo (ilugulizyo) lya muzigo.⁶Namulugulila mutogiwa muzigo, iva mutogiwa wane uyo wagaluka na kuyo mwego gwane gwanyumela; nagayiwa kwipa wengo. Namukovanywa, iva kamupatile; namwitana, iva akajibile.⁷Valindi avo ndivakusunsumula mumujini ndi vampata ene; ndivanguma hansi na kunvulazwa; askari mugate ni gelele ndivasomba vywenda zyane zya higulya, mukima mudo akusunsumula na vakima va lugo⁸Nukova mulahizwe, vanike va Yerusalemu, kwimbe mwamuwona mutogiwa wane, mwite ndwile nguno ya wutogwa wane kuwakwe. Vakima vakaya yingi, vakusunsumula na mukima mudo⁹Mutogiwa wako ina wusoga kii kukila vagosha vangi, eve uyo musoga ninga ukuwuziwe nadhiri kate iyi? Mukima mudo akusunsumula na vakema va kaya¹⁰Mutogiwa wane wanyelela na ukema, kate vagosha elfu ikumi. ¹¹Mutwe gwakwe ni dhahabu yape; nywele zyakwe na mbuhu na yafi kate ikunguru.¹²Minso gakwe ni kate ya huva hampelo nivimongo vya manzi, gakuswa na mavele, kuvegeleziwa kate mikufu.¹³Matama gakwe ni kate malalipo (ekitanda) cha emaguta, ivyovyufunyuwa wunuhu wa emarashi. Milomo yakwe ni nsoga iyo yuzwa wudi.¹⁴Mikono yakwe ni ya emianzi ya edhahabu ilyo yazungulushwa emikufu; inda yakwe ni ipembe ilo lyakundikilwa yakuti samavi.¹⁵Migulu yakwe ni henge zya marimari, iyo yatulwanmwigulu lya edhahabu yape; mwigele gwakwe ni kate Lebanoni, misoga kate mierezi.¹⁶Mulomo gwakwe ni musemu; ni musoga muno. Uyu ni mutogwa wane, na uyu ni munwani wane, vakine va Yerusalemu.

Chapter 6

¹Mutogwa wako wayaga kuhe, uyo wimusoga mugate na vakema? Kunzila kii mutogwa wane wayaga? Mangu kumukove nave? Mukima mudo akusunsumula msava²Mutogwa wane wayaga mugate na ebustani yakwe, kuvitanda vya emaguta, kuya kulya mugate na ebustani na kukunganywa minyinyoro. ³Ene mutogwa wako, na mutogwa wane ni wamna kulya mugate na minyinyoro kueraha. Mutogwa wa mukima akusunsumula nave⁴Eve ni musoga kate Tirza, mupenzi wane, uvela kate Yerusalemu, vuamanisha kate ejeshi ilo lina ebendera hambele. ⁵Galula minso gako kule na nane, kwakuvi kukila wudaki. Nywele zyako ni kate idale lya mbuzi likusoka hansi kufuma emiteremko gwa Ngulu Gileadi. ⁶Mino gako ni kate ikundi lya nkolo likusoka kufuma esehemu ya kukusilwa. Kila yumwi inamapasa, na kuduhu ninga wumwi uyowazumalifwa. ⁷Matama gako ni kate madutu ga ekomamanga kuyuma ya kitambala chako cha wushu. Mutogwa wa mukima akusunsumula inene musava⁸Kwina emalikia makumi sita, masuria ethemanini, na vakema vado ebila idadi. ⁹Huwa wane, uyowigele winga wako, ni musava du; na vanike va kweli na nyinya yavo; huwe mutogwa wa mukima uyo wawutwa. Vanike vichane vamuwona na nakwumwitana mulumbilwa; vamalikia na masuria vamuwona hangi, na kumupaheko: kite vayomba vamalikia na masuria¹⁰"Ni nde uyo wifumbula kate kwasha, musoga kate mwezi, na ukema kate lyuva, uamanisha kate ebendera ya ejeshi?" Mutogwa wa mukima akusunsumula musava¹¹Nayabmugate nisaka ya muti gwa milozi kuvona mimelo mido yukula mwibonde kuvona kate mizabibu yamela, na kate mikomamanga yamela. ¹²Ndi nina wutogwa mbeniganika kate na linaga mwigari lya farasi lya mwana wa mwami. Mutogwa mukima akusunsumula nave¹³Sanuka kunyuma, sanuka kunyuma, eve mukima emukamilifu; sanuka kunyuma, sanuka kunyuma mangu kovole kukushangaa. Mukima mudoo akusunsumula na mutogwa wakwe nguno vashangaa, mukima emukamilifu, kate kuvi ndi sapa mugate na emusfsri ivele ya vasapi?

Chapter 7

¹Kate kii migulu yako ivyowigela misoga mugate na evilatu, mbili vya va mwami! Matango gako kate ni kufu, kati mulimo gwa muzyengi.²Igombo lyako katwi muzunguluko gwibakuli; ninga kuduhu kugawiwa museleganyo gwa emuvinyo. Ndaa yako kate engano iyo yanika nakupilimwa na nyinyoro.³Mavele gako avele ni kate vana va aya, mapasa ga ayala. ⁴Hingo yako kate munara gwipembe; minso gako ni kate na vete ga Heshiboni mugate ni lango lya Bathi Rabimu. Nyindo ni kate munara gwa Lebanoni avo valayiyumile Damasko.⁵Mutwe gwago kate Karmeli; Nywele zyako kumutwe ni zya zambarau yapi. Mwami akatogeziwe na evifundo vya nywele zyakwe. ⁶Kate kii ivi wumusoga na wakuvela, mutogiwa na masoga gako.⁷Urefu wako ni kate muti gwa ngazi, na mavele gako kate ilundo lya mayawa. ⁸Ninganika, "Nukova kugulina ugo muti gwa ngazi; ndadime matambi gakwe na mavele kate vilundo lya muzabibu, na wunuhu wa nyindo yako gave kite mapera.⁹Na mulomo gwako na guve kate emuvinyo musoga, ukusoka taratibu ku mutogwa wakwe akutyelemula mimilomo ziswe na mino. Mukima mudo akusunsumula musava¹⁰Ene hii ndi mutogiwa wane, na akunigomejwa. ¹¹Izu, mutogiwa wane, kuye hibala na lugo; kulala musiku muviji. ¹²Kutunule emapema (wangu) kuye mugate ni miganda zya mizabibu, kulole mzabibu mbe yamelaga, kaye yamela na kate mikomamanga yafunywaga mau. Hale ndakupe wianzi wane. ¹³Mintalantu yufunywawa wumotu wakwe; mugate na muzigo ahovalikale kwina kila aina ya mayawo, mapya na gakate, iyo nakutulila muhala wane.

Chapter 8

¹Nuwigomelwa mbe ukavi kate kaka yane, uyowonga ivele lya mwa mayu wane. Mangu mbe yavi nakuwona hibala mbe nakusuna ninga kuduha muntu kubyeda.²Ndakutongezwe na kukuleta mugate na lugolya mwa mayu wane, na ulahembeke. Ndakupe (emvinyo) ugo gwagasa ungwe na ebaazi ya ejwisi ya komamanga. Mukima mudoo akusunsumula musava³Mukono gwakwe gwa mumoso gwihansi ya mutwe gwane na mukono gwake gwa kulyila gunkumbatiya. Mukima akusunsumula na vakima vangi⁴Ndikova mulahizye, vanike va vagosha, va Yerusalemu, kuvi mukashe muvipye wutogwe wiswe ninga galamale iswe vasava. Mukima na Yerusalemu akusunsumula⁵Nde munuyo izile kufuma mwigulu (enyikani) wamwegimelaga mupenzi (mutigwa) wakwe? Mukima na musumba wakwe nukufunuzwa hansi amuti gwa mupera; hale mayu wako wasombela ndaa; hale wakuwuta, wifungula eve.⁶Ntute kate emuhuri mugate na mwego gwane, kate emuhuri mumukono gwako, kwa kuvi wutogwe wina nguzu kate lufu. Wutogwa wutumbu kuduha kusava kate kuyalufu; miyale zyakwe zyulipuka; ni miyala zyamoto ugo guvaka, miyale iyoyiniduta kukila moto gogote.⁷Manzi agogazuka gakakovola kuzinywa wutogwe, ninga emafuriko gakavola kusinika. Mugosha akufunywa nsavoyose nguno ya wutogwe, wakwe ulabyediwe. (Musumba) zyakwe va mukima mudoo vakusunsumula vasava⁸Kwina ilumbu mudoo na mavele gakwe gakali ikula. Kii kulamwitile ilumbu liswe nsiku yile alalolwe?⁹Kate ni egelele, kulamuzyengele higulya yakwe munara gwa hela. Kate ni muzigo, kulamupambe kumbawa zya mierezi. Mukima mudoo akusunsumula musava duu¹⁰Ndindi egelele, iva mavele gane ageze ni kate hange nsoga; vivyo nakomaga kuminso gakwe. Mukima mudoo akusunsumula musava¹¹Sulemani ndi ina mugunda gwa mizabibu kule Baali Hamoni. Wavakodosizya avo valalituzye. Kila umwi ndiyutakiwa kuleta shekeli elfu yimwi zya hela ku mayawa gakwe.¹²Mugunda gwane gwa mizabibu ni lyane, shekeli elfu yimwi i zyako, Sulemani mutogwa na shekeli mgana avele ni zya vale avovuluzya mayawa gakwe. Mutogwa wa mukima akusunsumula nawe.¹³Ive uyouwikala ugate na ebustani (mugunda) vamwami vane validegeleka muzwi gwako; leka na nane uyowigwa hangi. Mukima mudoo akusunsumula na musumba wakwe¹⁴Anguha, mutogwa wane, na uve kate epaa au mwana wa epaa mugate na ngulu zya emanukato.

Isaiah

Chapter 1

¹Ndoti zyamwa Isaya umwana umwa Amosi mbi wagaona ehusu Yuda na Yerusalemu mgate na evipindi vya uutawala umwa Uzia, Yothamu, Ahazi, na Hezekia, vami vikumwa Yuda.²Degeleka enyu mdund, tega matwi enyu ensi; kuvi Yahwe akuyomba: "Namlagilizwaga na kuvalela vana,, ila eve vagalukaga. ³Eng'ombe ammanyile uyo amusavile na epunda ammanyile esehemu anho utulwa chilwa, ila eve Israeli vakamanyile, ninga vakamanya."⁴Eole! Eitaifa, avo vina ezambi, umntu mkenaguzi, vana vawo va zambi, vana avo valivezya igaluzyo, vakamtelekezwa Yahwe, vakaidharau (vakaibyeda) yule wakonde wa israeli, vakitenga vasava kufuma kuwakwe.⁵Ku kii mbiuli ukwendelea kugumwa? Ku kii ulezidi kumleka na iasi? Umtwe gonse gukusala, mwego gonse ni gukasuga utogwa. ⁶Kufuma kulupambala lwa mngulu hadi kumtwe kila esehemu yinaemaumini, na vilonda na emalonda emapya ago galekwaga ewazi, gwako gakatungilw, kukusa, kutunga evilonda vyawo, ninga kuvapizya kumaguta.⁷Ensi yinyu yavipaga; ekaya zinyu zyatimwaga emoto; emigunda yinyu--- hambele, vageni vazivipya; vaitelekezyaga mgate na uvipya, uwo wagwishwi na vageni. ⁸Umwaniki Sayuni walekaga kiti ekibanda mgate na mgunda gwa ezabibu, kiti kizimizimi mgate na mugunda lya emelengo, kiti kaya eyo yililomba.⁹Kate Yahwe wa emajeshi akakulekile kwitungo efupi kwalikuva kate Sodoma, kwalikukuvi kate Gomora.¹⁰Degeleki egambo limwa Yahwe, enyu vatongelezi va Sodoma; degeleki miko yimwa Seva wisu, enyu vantu va Gomora: ¹¹"Ekalumbilo kinyu ni kingi ekiasi kii kuwane?" Akuyomba Yahwe." Nigwaga evya itosha ekuhusu kalumbilo kinyu ka mwana wa nkolo na endimu eyoyenonile, na emagazi ga ng'ombe, endama, ninga embuzi nkatogilwe.¹²Anho wiza wigelisha wikalile hambele yane, Unani yule wakovaga lile higulya yako, ktuva mgate emiko yane. ¹³Mkaletaga hange kalumbilo ezyozikavile na emaana; emaana zekunyongezezya uchafu mwikumungaga mgate ensiku yinyu empya ya mwezi na Sabato -- Ene nkakowola enimilia wikumingi yiniyo yaukenaguzi.¹⁴Muyikaga esherehe yinyu empya ya mwezi na esherehe ezyozyayombwa ni mligo kuwane nazovaga isomba. ¹⁵Vivyo hene anho nubagulwa emikono yinyu mgate na emaombi, nkavalole ninga kate mkulomba sana nkandegeleke, emikono zinyu zykakalile magazi. ¹⁶Ikusi mwisafishe inyu vasava; sininwi

emagambo emavi hambele ya inso gane; leka kutezya ezambi; ¹⁷ihembeki kutezya masoga, kovi ehana; mkavanyanyansaga, vapi ehaki valekwa vasungi vasimbe. ¹⁸Isi gisi, isi kwiyangula, akuyomba Yahwe ninga kuva ezambi zinyu ni zyaza kate ebendela zikuva zyape kate nsakala; ninga evyo ni zyaza kate magari zikuva kate pamba. ¹⁹Kate mbi ukazumya na lyeshimu, ukulya masoga ga ensi, ²⁰ila eve mbi ukane na kugaluka, lupanga lukagwangamiza, emaana Yahwe wayomba. ²¹Ni kunzila kii kaya eyo mbiyaminiwa gwavaga mahaya! Yali kaya ya usawa na ehaki, ila eve egisi kaya yakalaga uwulagi. ²²Ehela zinyu zyakachafuka, na vinyo gwinyu guseleganiwe na manzi. ²³Vatongelezi vinyu vamgalukaga Seva vavaga vanwani va vivi; yensoyenso uyoakutogwa erushwa na kuyipelela. Vakavile ijabi eyatima ninga vasimbe avoaliza enyenyekia hambele zyawo. ²⁴Vivyo ninga linili etamuko lya Mugosha, Yahwe wa emajeshi, wanguzu w Israeli: Kanehe kuwinyu! nkusola ehatua kwa vavi vale avo vali igaluzyo nane na kuvalapilizya vavo vakupinga; ²⁵Nkuugaluzwa mkono gwane higulya yako, nkusafisha echuma echo chakevipa na kusiwa ekutu yonse. ²⁶Nkuyilinda ehukumu yako kate evyo mbiyile mbuke na vayangu vako kate evyo mbiyili haho mbuki, ebaada ya haho mkwitanwa kaya ya ehaki kaya ya konde. ²⁷Sayuni yikakombolewe kuhaki, na vavo valitubu kuhaki. ²⁸Avo vamleka na vavo va zambi valaangamizwe hakimo, na vale vakuvezya igaluzyo na Yahwe vakulagwe. ²⁹Kwikulu ukuona ensoni higulya ya miti ya mialoni eyowaigoyilwa, na ulave na wova higulya ya ebustani yiyo wayisagula. ³⁰kwi kula ukuva kate mualoni gugo emadutu gakwe gakalaga, na kate ebustani eyo yikavile na manzi. ³¹Umntu wa nguzu akuva kate kitu kikazu, na mlimo gwakwe gukuva kate nsase; zikuvaka emoto kuhakimo, na kuduhu ninga umwi akukowola kuguzimya."

Chapter 2

¹Evintu evyo Isaya umwana umwa Amози mbi wavamanya mgate na ndoti, ehusu Yuda na Yerusalemu. ²Na yilave mgate na ensiku zya melo, gule lugulu lwa kaya yimwa Yahwe yilanzishwe kate lugulu lurihu mno, na ulalushiwe higulya ya ngulu, na emataifa gonse galakumingwe hale. ³Vantu vangi valize na kuyomba, "Ezi, kuye higulya ya lugulu lumwa Yahwe, hanyumba yimwa Seva umwa Yakobo, kwivyo akowolile kukuhembeka ebaadhi ya nzila zyakwe na kukowolile kuyumba mgate na enzila zyakwe." Hibala ya Sayuni yikuya emiko na muhayo gumwa Yahwe lilafume Yersaemu. ⁴Alahukumu hagate ya ensi na alafumye emanuzi kuvantu wonse; valagagume enyundo emaanga gawo kuva majembe, na makimu gawo kate ga kupulila endovani; ensi yikashe yiwushe lupanga higulya ya ensi yingi, na ninga vakashe viandae kuulugu hangi. ⁵Ekaya yimwa Yakobo, ezii, a kuyumbemgate na emwanga gumwa Yahwe. ⁶Ku nguno mwavatekelezwaga evantu vinyu, kaya yimwa Yakobo, wokaziwagwa na edesturi ifuma kukiya na edalili kwigelisha kate Mfilisti, na valigishe kumikono na vana va vageni. ⁷Ensi yawo yokile hela na endalama, na kuduhu emipaka mgate na usavi wawo; ensi yawo hakimo yokile efarasi, ninga kuduhu emipaka ya emagari. ⁸Ensi yawo hakimo yokile esanamu; wusanizwa evegelezya kumikono yawo vasava, evintu emala gawo gavezyaga. ⁹Evantu vinama hansi, na kila umwi akugwa hanis, vivyo hangi mkavaushaga higulya. ¹⁰Yagi emaeneo gaminva na mkivise hale hansi kuwova umwa Yahwe na kunkonde ya isumbe lyakwe. ¹¹Muntu yule akulola kikwiona akutelemlwa hansi, na empanzila ya vantu yilatelemlwe hansi, na Yahwe msava alaiyushe ensiku yiyo. ¹²Kunguno kulave na ensiku zimwa Yahwe wa ejeshi higulya ya yeyote uyo akwipanga na kwiusha higulya na hagate ya yeyote wa mpanzila na akatelemulwa hansi- ¹³na hagate ya emierezi ya Lebanoni yile ya higulya ya emialo ya Bashani. ¹⁴winsi lwinulo lumwa Yahwe wa majeshi yilave hagate na engulu zyonse ndihu, nahagate ya engulu zyonse ezyozaushiwa higulya, ¹⁵na edhidi ya eminara mirihu, na hagate ya kila igelele ilo likwitokezwa, ¹⁶na edhidi ya Merikrbu zyonse zya Tarshishi, na edhidi ya eyomba visoga vya meli. ¹⁷Wmpanzila cha mgosi kila shushiwe hansi, na empanzila cha mngosi kilagwishiwe; Yahwe musava alaushiwe lwiswi lule. ¹⁸Esanamu zyonse zilaziniwe. ¹⁹Vagosi valingile mgate ya emapango ga migamba na mashimo ga hansi, kuvova umwa Yahwe, na kukonde ya isumbi lyakwe, ako akuwuka na kwitana ensi. ²⁰Lwiswi lulo vantu valalumbe esanamu zyawo zya hela na ndalama kwizo vatunda vasava kunguno ya kusanizizya halali ku mfuko na epopo. ²¹Vantu valingile kumigamba wila emwanya yilave emigamba zyakale, kuwova yimwa Yahwe na konele ya ensumbi lyakwe, ²²ukamwaninigi mntu yule emyiie yakwe yifumile magate munyindo yakwe, ni kukiasi kii?

Chapter 3

¹Ona, Mugosha , Yahwe wa emajeshi, uwegela kuvasola ifuma Yerusalemu na Yuda evasaidizi na vatumami, evakusambazya wonse va emikate, evasambazaji wonse va manzi; ²mntu yule wa nguzu, mngimu, myanguzi, mlaguzi, edalili zya msomi, na mnamala; ³deleva wa meli wa makumi atano, mwenyeji muutwa, myanguzi, fumeli, emtarajiwa, na mlohi mhanya. ⁴Namtulaga msumba du kate mtongelezi winyu, msumba akumtongelela enyu. ⁵Vantu valainyanyasika, kila umwi umwi na kila umwi na ejirani wakwe; evana valavatukile vanamala, na emivulano yilavape echangamoto vieshimike. ⁶Mugosi alamdimile mduguye mngate na kaya yimwa vava wakwe na kuyomba, "Winayo ekanzo, uvemtongelezi wisu na uvipya winuwu uve mmikono yako. ⁷Lwinsi lulo alatumye muzwi na kuyomba, 'Ukasheuve mfumu; nkausuga umkate ninga emuyenda. Akashe ambezwe kuva mtongelezi wa vantu. ⁸Kunguno Yerusalemu kwina emashaka na Yuda wagwaga, kunguno emazungumzo gawo na esembo zyawo zili igaluzyo na Yahwe, wugapinga eminso ga sondo wakwe. ⁹Lola esura zyawo zilishuhudiwa igaluzyo lyawo; na vakuyomba ezambi zyao kate Sodoma; vakashe vaziwise, kanche kuwawo! Nguno vakamilisha ejanga lyawa vasava. ¹⁰Muwile muntu yule wa ehaki kuva yilave visoga, nguno valalwe visumo vya nsembo zyawo. ¹¹Kanche kawo vale vakenaguzi yilave vivi kuvasava, nguno emalipo ga emikono yakwe galatendeke kuwakwe hakimo. ¹²Vantu vane- na vana vane valivakandamizya, na vakima vatimtongelela vasava kunzila yinyu. ¹³Yahwe esanamu higulya ya emashitaka, umsava emilele kuvashitaki vantu. ¹⁴Yahwe aliza na ehukumu higulya ya vanamala na vantu vawo na vatongelezi vawo: "Wakavipya mngunda, enyara kufuma ku mpina zyemo mgate na kaya zinyu. ¹⁵Kunguno ya kii utananga vantu vane na kuvashaa ushu na vapina?" Lyanili ni etamko lya Mugonsha Yahwe wa emajeshi. ¹⁶Yahwe akuyomba vivyo kunguno ya vaniki va Sayuni valindaki, vakuyymba vinene du na mitwe yawo vaukizwe mwigulya, na kwitanila ku miso gawo, na ikola kokote vakuya na lyamua uupatu kumigulu zyawo, ¹⁷Kwivyo Mugosha akuvezwa malwile ga upele mgate na mitwe ya vanilei va Sayuni, na Yahwe akuvavezwa vave na wanga (upale). ¹⁸Lwiswi lulo Mugosha akusinwa emapambo masoga agogali mgate na kitungo cha migulu, ebidi ya mitwe yawo, kaya zyawo, ¹⁹ebangili zya matwi, ebangili zya emigulu na etaji zyawo; ²⁰ekitambala cha mtwe, kokundu zya magulu, emafungu na emabkisi ga emaguta na sembo ya ebahati. ²¹Alafumye ebangili na ekipini cha nyindo; ²²esherehe ya emavazi, emapazia na emabegi ga mmikono; ²³emalole ga mmikono, esanda sogu, masimangila ga kumitwe na etaji. ²⁴Ebadala ya maguta masoga kulave na eharufu embi; na ebadala ya eukunda, lugoye, ikumbila kumyinda zya egunila, kutula nyara we mumuvili kumoto ebadala ya usoga. Vagosi vawo valagwe kulupanga, ²⁵na vagosi vanguzu valagwe kuulugu. ²⁶Umlango gwa Yerusalemu lilamalizizye ni imalizya, na alave inene du ikalile hansi ya ulongo.

Chapter 4

¹Lwiswi lulo vakima mpungate valamsole mgosi umwi na iyomba, "Kukulya chilwa chisu vasava, kukuvala emyenda zisu vasava. Ila eve kulikola esola elina lyako ilikusinwe ensoni." ²Na lwiswi lulo atambi esoga lya mwa Yahwe na konde, na evisemo galave na usemu usoga na ipendezwa kuvawo vakwikala Israeli. ³Yilitokezwe kuva yule walekwaga ku Sayuni na vawo awo vashala Yerusalemu valitanwe vanknde, yensoyenso yule atonilwe hansi akwikala Yerusalemu. ⁴Yiniyi yilatokee anho Mugosha alasafishe uchafu wavaniki va Sayuni, na alasafishe emavalaga magari ifuma hagata ya Yerusalemu, kunguno ya mwego gwa ehukumu na mwego gwa kupya na moto. ⁵Hange higulya ya lugulu lonse lwa Sayuni na emahali pakwikuminga, Yahwe akwita ilunde lya lyonki kwitungo lya limi na moto akutumbula itungo lya usiku na yikave kano higulya ya konde yonse. ⁶Kulave na mtaka hagata ya wukalo itungo lya kuzuiya limi, na epelelo na emfuniko ifuma mgata na llunde lya mvula.

Chapter 5

¹Leka mve kumtoga wane msoga, lwimbo lwa mtogiwa wane ehusu mkunda gwa emzabibu. Mtogiwa wane enamgunda kulugulu lwa erutuba. ²Akulima, akusinwa emawe na akumyezya eaina zya emizabibu yile esoga. Na akuzyenga emnara hagata na mugunda akusimba ishimo eshinikizo mgate yakwe. Akulinda umzabibu guutwe evisiuro,ila eve guliuta ezabibu zya mwipolu.³Kwivyo egisi vikazi va Yerusalemu na vantu vaku Yuda, fumi ehukumu hagati yane na mgunda gwa ezabibu. ⁴Vihe ni kintu kii cha eziada ukowolile kukitezya mugate na mugunda gwane gwa emizabibu, kicho nkali lyita? Anho kutegemea yiute visumo, kukii yuuta evisumo vya mwipolu?⁵Agese nkuvavalila kutu echo akwita mngati na mgunda gwane lya emzabibu: Nkusinwa engomwa, nkuligaluzwa kuva emalisho, 'Nkuvela igelele lyakwe hansi. Na yikutoviwa hansi. ⁶Nawe kuvipya ninga likashe lisakulilwe ninga ilimwa, ila ndasinwe embigili na emiva nawe nalagikizwe emalunde gakatoshaga emvula higulu yakwe.⁷Nguno mgunda gwa emizabibu yimwa Yahwe Mugosha wa emajeshi ni kaya ya Israeli, na umntu umwa Yuda hemwene emazawo gakwe ga kumtoghisha, akayilindila ehaki, ila badala ya ehaki kwina uulagi, kunguno ehaki ila eve ebadala yakwe ni ibubu zikukola umsaada.⁸Kanche vavo vakuungana kay akukaya, na mgunda kumgunda, empaka valivamala, na washalaga eve mgate na mgunda! ⁹Yahwe wa emajeshi wambwilaga ene, kaya enyingi zikuva wazi, ninga hanya na ezyo zikuvutia, kuduhi umwenyeji yonse.¹⁰Nguno emigunda ya mizabibu lya eheka ikumi lyafumya ebathi yimmwi du, na homeri ya mbiyu yafumya kihumbi du. ¹¹Kanche vavo avovakutunula mlawo na emapema kukola uwalwa inywa vavo vakwikala usiku wa emanane empaka walwa wudaka (wuvaka) moto. ¹²Vakusherehekea kukinubi, ekinanda, engoma, filimbi na envinyo, ila vakazimanyile milimo zimwa Yahwe, ninga vakavile kuzidima milimo zya mikono yakwe.¹³Kwivyo vantu vane vandaa hakulugalilwe kuukenaguzi wa kugayiwa umanyi; vatongelezi vavo vakweshimiwa vakundila na nzala, na vantu vavo vakasaga ekintu cha kunjwa. ¹⁴Vivyo hene ekuzimu kongozwaga eladha yakwe na yalugulaga ummlomo gwakwe kukiasi kihanya avasomi vavo, vatongelezi vavo, valaguzi na avo efuraha emgate yao, vakushuka ekuzimu. ¹⁵Umntu alalazimishwe linama hansi, na vantu valave valungi, na emiso gawo gagwivuna gakatagwe hansi, ¹⁶Yahwe na emajeshi alaushiwe mgate na ehaki yakwe, na Seva mkonde alionyeshelalailagye kuva amakonde ku haki yakwe. ¹⁷Hene enkolo zilalisjiwe kate ziliko mgate na emadimilo gawo vasava, na mgate na uvipya, enkolo ziladimwe kiti vageni. ¹⁸Nkanche vavo vakukwesa hakimo na vakenaguzi kulugoye ulu lukavile na emaana na vavo vakukwesa hakimo na ezambi kulugoye lwa gali. ¹⁹Nkanche kuvavo vakuyomba, "Hene Seva ete wangu, hange ete wangu, ili kukowole iona echokilitokea; na kuleka emipango ya konde ya Israeli yize, ili kumanye."²⁰Nkanche vavo vakwitana uvi masoga, na usoga ni uvi iyoyikuwakilisha egiti kate emwanga, na emwanga kate giti eyoyikuwakilisha ekintu kate kisemu, na kisemu kate kilulu! ²¹Nkanche kuvavo vale vamasala haminso gawo na ebusara kulwelewa lwavo!²²Nkanche vavo avo ni vameshahidi kunywa umvinyo, na evazoe fu vichanganya walwa udaki; ²³kwavo vali uhuru limpa ehaki mtezwa mavi, na kuvanyima ehaki avo vina ehaki! ²⁴Hivyo hangi kate endimi zya moto ezyozikala emaulule, kate madutu gakalile agogakutimwa mntu hivyo hange emizi yakwe yikuola na emauwa gakwe galapepemke kate luwuwu. Yiniyi yilatkee kunguno vaikanaga emiko ya mwa Yahwe wa emajeshi, na kunguno vamwelaga igambo lya konde ya Israeli. ²⁵Hivyo hange igisila kimwa Yahwe chavaga higulya ya vantu vakwe. Wagugololaga mkono gwakwe higulya yawo na kuvalapiliza vavo lugulu lutikisika, na milambo ni kate uchafu mmitaa. mgate na magambo gonse genaga kisila chakwe kikali ipngua; ebadala yakwe wagugololaga ukono gwakwe hibala. ²⁶Akulima ebendela ya nyalama embali mbali ya ensi na akafula efilimbi kuvavo avova melo ya ensi. Lola valize vapelile emayimo. ²⁷Kuduhi umsavi ninga emashaka mgate yawo; kuduhi yule akupunila ninga ilala tulo ninga kate emkanda uoguleyile, ninga engoye zya vitatu kuputika. ²⁸Emasonga gawo ni mugi na uta wavo wigwandile, ekwato zya efarasi zyawo ni kate iwewa egari lyawo ematayiri gakwe ni kate miva. ²⁹Umuliyo gwawo kate vile gwa simba vakuyuma kate mwana wa simba vakuunguruma (vakuyuma) na kudima emawindo na ekwesa mbali, na kuduhi yule akokolewa. ³⁰Lwiswi lule alayume higulya ya uvendi kate vile ebahari kumkindo. Yonse yonse yule akulola ensi, ekuona giti na uduki; ninga emwanga gulaveziwe kuva gwafi kumalunde.

Chapter 6

¹Itungo galega lufu lwa mtemi Uzzia, mbinamona Mugosha akwikala mgate na isumbi lwa utemi, mbiali higulya na emahali anho mbi honukile, na ipindo lya mwenda gwakwe mbilyokile mmisengelo. ²Higulya yakwe kwina emalaika, ekila umwi wina manana mkaga; vavili vakumbilile usu wawo, na vavi vikumbilile emigulu zyawo na vavili giruka. ³Kila umwi ekumwitana mwiye na akuyomba, "Emkonde, Mkonde, Mkonde. Ni Yahwe wa emajeshi! Welelo yonse yokile konde yakwe." ⁴Emisingi ya evizingiti yashilukaga ku muzwi gwa mntu yule ali hibala, na kaya yokile lyoki. ⁵Hene nayomba, "Nkanche kane" kustahili eadhabu kunguno enendi mntu yule wa mlomo mchafu, na kuishi na vantu vale valina milomo mivi, kunguno minso gane gamuonaga Mtemi Yahwe, Yahwe wa emajeshi. ⁶Hene umwi wa emalaika waruka higulya yane, umkono gwakwe mbigusombile emkala gwa mawe agogakungala wagesolaga kwikaleo hamisengelo. ⁷Wagukumya mlomo gwane kumakala gamawe na kuyomba, "Lola, makala ga mave gadimaga milomo yako; ukenaguzi wako gasiniwagwa, na ezambi zyako zyalipwaga kwili." ⁸Nigwa muzwi gumwa Mugosha akuyomba, 'Mtume unani; unani akuya kuniyaba yisu?' Hene wayomba, 'Ndaha; ndagikizwe ene.' ⁹Wayomba yaga na uvaiwle vantu, 'Mudegeleke ila mkalyelewa, muwuna ila mkakulola. ¹⁰Yaga ukayivezwa emyego ya vantu vavo kuva milambu, na ematwi gavo kuva matimbu, na emiso gawo kuva vapafu. Vivyo hange vakowolile iona ku minso gawo, gwigwa ku matwi gawo, na elwelewa kumyego yawo vakaguluki na kapiziwa. ¹¹Hene wayomba, "Mugosha, itungo kii?" Wajibu, empaka kaya anho ykupandika eajali na ivipiwa haduhu vikazi, na kaya ehazina ya vantu, na ensi yagwaga ngate yiligele mduha kintu, ¹²na empaka hale Yahwe anho akuvafila evantu hatali, na winene wa ensi ni uhanya. ¹³Ninga kate emakumi ga vantu galashale mgate na ensi, yilavipiwe kumara yingi kate emwaloni gule guputilwe hansi na etina lyakwe lyashala, embiyu esondo mgate ekisiki chakwe."

Chapter 7

¹Ensiku zile itungo Ahazi umwana wakwe Yothani umwana umwa Uzia, mtemi wa Yuda, rezeni mtemi wa Amramu, na Peka umwana wa Remaelia, mtemi wa Israeli, mbi vaya Yerusalemu kwiguma ulugu navo, ila eve vakakowolile ikinda ulugu. ²Mbiyajulishiwa kuva kaya yimwa Daudi kuva Amramu wiwungaga na Efaraimu. Mwego gwakwe na myego zya vantu vakwe zyatetema, kate vile emiti ya mwipolu evyo yikupepea kumyaga. ³Hene Yahwe wamuwila Isaya, "Yaga hibala na msumba wako, Sheari Jashubu akione na Ahazi melo ya umfereji gwa evilika lya kwigulya mgate na nzila ehanya yauwanja wa Dobi. ⁴Muwile, 'ave emakini ave mtungi, akogohaga ninga evitisho kunguno ya mikila yiniyi ya mivili ya vingi vivyo vikufumya lyonso, kunguno ya kisila kihanya cha Resini na Amramu, na umwana wa remalia. ⁵Amramu, Ephraimu, na umwana umwa Remaeli vapangaga mavi higulya yako; vakuyomba, "Ezi kuvavamia Yuda, na kuwogohya, ⁶ezi kwipange na kumtule mtemi wisu mgate yimwa Yuda, umwana umwa tabaeli." ⁷Mugosha Yahwe akuyomba, "Yikasheyitikee; yikaonekana, ⁸nguno mtwe gumwa Amramu ni damaskasi, na umtwe gwamwa damaskasi ni Rezini. Mgate ya emiaka makumi mkaga na itano, endoti yimwa Ephraimu zilasambazwe na kukashe kuve na vantu. ⁹Efraimu ni mtwe gwa Samaria ni umwana umwa Remaria. Na kate mkashe mwima visoga mggate na konde yinyu, hana mkashe muve vapanga." ¹⁰Mugosha wayomba hange na Ahazi, ¹¹"Lomba eishara yimwa Yahwe Seva wako; lombamba higulya ya lilo kuundani ninga kikiwangu cha higulya." ¹²Ila Ahazia akuyomba, nkalombe ninga kumgema Yahwe." ¹³Vivyo Isaya wajibu, "Degeleki, kaya yimwa Daudi. Vihe yikale itosha kuvantu kuvagema uuvumilivu wa vantu? Vihe ni lazima kumgemela uuvumilivu umwa Seva? ¹⁴Vivyo hangi Seva musava akuvapa msava eishara: Lola, umkima ubikira akupandika mwitungo na kumuuta umwana, na akumwitana Emanueli. ¹⁵Akulya emaguta na wuki na itungo anho akumanya ekana emaukenaguzi na na isogola maosga. ¹⁶Nguno ekabla umwana akalimanya kugakane emavi na isogola masoga, ensi yiyo eve ukuvagaya vatemi yilave ukiwa. ¹⁷Yahwe ataleta higulya yako, higulya ya vantu vako, na higulya ya kaya yimwa vava yako ensiku yikale itimia ifuma Efraimu anho wampokela YUda- akumleta mtemi wa Asiria." ¹⁸Itungo lilo Yahwe alafule efilimbi ku nguno ya kaluka ifuma emkondo kwa hatali na Misri, na emaana ezuki ifuma ensi ya Asiria. ¹⁹Zilize na kwikala hansi ya yikorogwa, mgate ya emapango ga migamba, mgate ya masala ga miva, na mgate ya madimilo. ²⁰Mgate na itungo lilo Mugosha alamusenye mtwe kumtwe na nyele zya migulu kungembe kule lwazimwagwa mongo Efrarate-- mtemi wa Asiria - na vilene ukusafisha endezu zyonse. ²¹Lwiswi lulo, muntu alatule endama na enkolo evili, ²²na kunguno ya mavele agogakwigela ni mingi, alalye emaguta, kunguno kila yule akushala mgate na ensi akulya maguta na wuki. ²³Itungo lilo, kulave na mavihumbi ga emizabibu na ethamani kihumbi zya hela, zya vale kukashe kuve na kate ezaidi ya ezalishe mbigiri zya miva. ²⁴Vantu vakuya hale evenda kuuta, kunguno ya ensi yonse yikuzalisha embigiri zya miva. ²⁵Vakwikala hatali na tugulu vilalimwe kumajembe, kunguno ya vova va mbigiri na miva, ila eve haho halave esehemu ya idemila eng'ombe na enkolo

Chapter 8

¹Yahwe wambwelaga ene, "Sola emeza ehanya na utone higulya yakwe, 'Maheri Shalal Hash Baz.' ²Nkusogola emashahidi emwaminifu vambwila ene, mwami Uria, zakaria umwana umwa Yeberekia." ³Mbinaya kuyule mlaguzi mkima wapandika mwitungo na wauta umwana. Hange Yahwe wambwila, "Mwitane lina lyakwe Shalal Hash Baz; ⁴Nguno yakwe umwana akakwimanya kulila vava wane, 'Mayu wane; usavi umwa Damaskasi, na emateka vamwa Samaria vakusolwa na mtemi wa Asiria. ⁵Yahwe wayomba nane hange, ⁶ku nguno vantu vale vagakanaga manzi ga Shiloa na niutogwe umwa Rezeni na umwana umwa Ramalia, ⁷Vivyo hange Mugosha uwegela kuvaletela manzi, manzi ga mongo gale ga nguzu na mingi, mtemi wa Asiria na ukulu wakwe ulize higulya na ivita higulya ya emifereji yakwe zilaokale higulya ya ngomwa zyankwe zyonse. ⁸Mongo gulokale lyelekee kumwa Yuda, gulokale empaka ifika mgate na ishimo lyakwe emanane gakwe agogalagilwaga gulokale uupana wa ensi Emanueli." ⁹Inywe vantu mkuveleka evipande vipande, 'Degeleki, wonse awomuwikala ensi ezyo zili kule iandai enyu vasava na mkuvaleka evipande evipande. ¹⁰Ukuvezwa empango, ila eve ukakuveziwa mlimo; nguno Seva ali hakimo nisu. ¹¹Yahwe wambwilaga ene, kumkono gwakwe mlambu higulya yane, na wakanizyaga nkayumbaga mgate na enzila zya vantu venava. ¹²Mkayombaga, ni nsiku ya magambo ago vantu vakagayomba, na nisinka mkogohaga ninga mogohe. ¹³Yahwe wa emajeshi yule mkumkola mumweshimu kate msondo, umsava himwene mukumogoha na umsava himwene, mkumwogoha. ¹⁴Msondo; ila eve akuva kate iwe lya ekikwazo na umgamba gwa kwikwesa ku kaya zyonse zya Israeli. Na akuva mtego na mtego gwa vantu vakwe va Yerusalemu. ¹⁵Vangi valikumpe higulya yawo na kugwa na kuveleka, na etekwa na kudima emateka. ¹⁶Utunge wuwo uwushuhuda, tula umuhuri, na uvape valondelezi vane, ¹⁷Nkumlinda Yahwe, liyoakuvisa ushu wakwe ifuma ekaya yimwa Yakobo; Nkumlinda. ¹⁸Lola, Ene na vana vale Yahwe wampaga ene na eishara ma emajabu du mgate na Israeli ifuma kumwa Yahwe wa Emajeshi umsava mwikala haluulu lwa Sayuni. ¹⁹Valakuwile eve, "Kola engambo lya vantu vale va makatavi na valogi, "Vale vina kate noni na nyonga edua. Ila eve vakashe valeki ikola emagambo ga mwa Seva wawo? Vihe vava kuvantu avo vafwile ebadala ya vavo vapanga? ²⁰Kumiko na uushuhuda! Kate vakagayombe imagambo gago ni kunguno kuduha emwanga gwa mlao. ²¹Ndamuluke hagata ya ensi ku eshida hanya ya nzala. Aho mbivali na kisila na kumpilizya mtemi wavo na Seva wawo, na vagaluzya eminso gawo higulya. ²²Valayilolele ensi na iona uduki, giti, na ikandamizya lya egiti. Valafilwe mngati ya ensi ya giti.

Chapter 9

¹Egiti yiyasiniwe kuyeyote yule aiko mgate na udaki. Mgate na itungo lya nyandyo wayimbyidisha ensi ya Zebuloni na ensi ya Naftali, ila ekipindi lya ebadaye akuyita yishimike enzila ya kuya kule kubahali hambele ya Yordani na ensi ya Galilaya. ²Vantu vavo vakuyumba mgate na giti vaonaga emwanga mhanya, vale vakwikala mgate na ensi ya nitaka gwa mulambo, emwanga wakatula higulya yawo. ³Valyongezya etaifa wongezwaga utogwe wawo. Vatogagwa hambele yako kate utogwe wa itungo lyalimbula, kate vantu avo vakutogwa egavana enyara. ⁴Nguno ijoki lya mligo gwakwe, eboriti mgate na mavega gakwe, mlanga gwa mkandamizi, gwagaulaga (isambazwa0 endoti kate lwiswi lwa Midiamu. ⁵Kila ebuti elolikutrova egasia na evazi lyamalaga mgate na magari yilatiwwe, imaguta ku moto. ⁶Kuwisu umwana wautugwa, kuwisu umwana wafumaga na mhanya alave mgate ya mavega gakwe, na lina lyakwe akwitanwa myanguzi wa emaajabu, Seva yule wa nguzu vava wa emilele mtemi wa Nkonde. ⁷Uwani wakwe na konde yakwe yikashe yive na melo, kunguno akutawala mgate na esumbi lya utemi umwa Daudi, na higulya ya utemi wakwe, akuanzisha ehukumu ya ehaki, ifuma gisi na ninga emilele. Engzuz yimwa Yahwe wa emajeshi yilite genega. ⁸Mugosha walagikizwa imhayo higula yimwa Yakobo, na wagwa higulya ya Israeli, ⁹Vantu vonse valize ninga Samaria na vikazi wonse va Samaria, vakuyomba kumpanzila na mwego gwa mpanzila, ¹⁰Ematofali gagwaga, ila eve kukuzyanga hange kwiwe lya epatasi, emkuyu gwaputwa ga hansi kukumezya emizi mgate na emelo lilo. ¹¹Vivyo hange Yahwe akuwusha higulya yawo Rezini, wansika yakwe, akuvakinwa wansika yahwe, ¹²Valasamile lwande lwa kukiya, na Wafilisti lwande lwa kumweli. Nawo vakumlya Israeli kumlomo ugo guli wazi, mgate na magambo gonse genaga empanzila yakwe yikalipungua; ebadala yakwe waguushaga umkono gwakwe hibala. ¹³Ila eve vakashe vagaluke kuyele akuvaguma vavo, ninga kumkola Yahwe wa majeshi. ¹⁴Vivyo hange akuputa mutwe na kivilivili chaku Israeli, ekuti na emasi, mgate na lwiswi lumwi. ¹⁵Vatongelezi va vantu vavo va evyeo na valaguzi avovakuhembeka kuufi ni mkila. ¹⁶Vale vakuvatongelela evantu vale vakuongozya vivi, na vale vakutongelelwa vakangamia. ¹⁷Vivyo hange Mugosha akutogwa higulya ya vasumba vadovado ninga akashe ave na kisa kuvayatima na vamayu vasimbe, kunguno kila umwi akusuga Seva na vavezya ukenaguzi wa edhambi, na kila umolomo gukuyomba esembo embi. Magambo gonse genaga, mpanzi umkono gwakwe gwakolokaga ninga gisi. ¹⁸Ensembo embi zilapye kate moto, moto gwakulwa embigiri; yilakimi ninga emasaka ga mwipolu, na esafu ya lyonki ehanya ulapae. ¹⁹Ninga ekisira kimwa Yahwe na emajeshi gatimwagwa, na vantu ni kate maguta mgate na moto. Kuduhu umntu yule wamlekaga umdugu wakwe. ²⁰Vakasola chilwa mgate na mkono gwa mlyila ila eve akali vakwigwa enzala; vakulya chilwa kumkono gwa mmoso. Ila eve vakatogwe. Kila umwi akulwa enyama ya mkono gwakwe msava. ²¹Manase; kuhakimo vakuvamia Yuda. Magambo gonse genago ni kisira chakwe kikapungue; ebadala yakwe, wagololaga mkono gwakwe ninga gisi.

Chapter 10

¹Nkanche vavo avovakutimizya emiko ezya zikavile zya ehaki na utone uwoukavile na ehaki. ²Vakuwima emahitaji ga ehaki yawo, vakuvivila evantu vane avo vali vapina va ehaki zyawo, vasumba emateka vawo, na kuvita avo vafwilwa na vava vawo mmavenda gawo! ³Ukwita kii lwiswi lwa ehukumu hale lwinse lwa uvipya anho lulafika ifuma kutali, ulapelele na ilomba umsada kumwanani? Na ulaleke usavi wako? ⁴Kuduhu edo kilashale, na ulalote mgate mwa evafungwa ninga igwa emiongoni mwa vaulagi. Mgate na magambo gonse gale kisila chakwe kikali ipungua; ebadala yakwe umkono gwakwe wagugololaga ninga egisi. ⁵Nkanche kuwawo evantu va Asiria lelale lya kisila chane, umlanga gwa kisira chane! ⁶Namlagikizwaga higulya ya ensi ya mpanzila higulya ya vantu vale vasombile uwingi wa kisira. Nulagikizwa chilwa enyara, chilwa cha muwenda, na kuvatova vavo kate matope ga mumtalo. ⁷Ila eve ichi kikavile echombiuvawila, ninga yikavile vyene akwiganika. Nguno mgate na mwego gwakwe ni kuvipya na kusinwa ensi. ⁸Nguno akuyomba, "Vahanya wonse vakavile vatem? ⁹Vihe? kalno yi kavile kate Karkemish? Je Hamathi yikavile kate Arpadi? Je Samaria yikavile kate Dameski?" ¹⁰Kate emikono yane yakindaga utemi wa ebada ya esanamu, mbiyili esanamu zyao zya echonga ni nsoga kukila esanamu zya Yerusalemu, ¹¹na kate evyonita kule Samaria na esanamu zyakwe zikavile na emaana, vihe nakowole ikwita vivyo ku Yerusalemu na esanamu zyakwe?" ¹²Itungo embalo Mugosha anho wayimdziza imilimo mgate na lugulu lwa Sayuni na higulya ya Yerusalemu, nkugalapiliza emihayo ya mwego gule guli na emanzila ya mtemi wa Asiria na kwigamba umsava gwakwe. ¹³Kunguno akuyomba, "Kunguzu zyane na kumasala gane yiyo nayitaga, na lwelewa, na nasinwaga emipaka ya vantu. Navivilega eakiba yawo, ni kate yilonayilelaga hansi kumwenyeji wakwe. ¹⁴Na umkono gwane gwafumyaga ensawo zya ensi, kate vile umntu evyo akukuminga emagi kate evyo nakuminga ewelelo yonse. Kuduhu yule akupeperusha emanana gakwe ninga kulugulu milimo yakwe ninga ilila." ¹⁵Vihe empasa yisifu ensava higulya ya vantu vale vakuyitumila? Vihe likwisifia ensava ezaidi ya yule akutumila kuputula? Ninga mwalanga gule gukumuusha umsava yule akuvile mti. ¹⁶Vivyo hangi Yahwe na emajeshi akulagikizwa vavila mgate mwa vasomi va emajeshi; na hansi ya ukulu na iteketea kate iteletea kumoto. ¹⁷Umwanga gwa Israeli kukuva moto, na msondo kuwakwe kukava ni moto kule gukuteketezwa na ilya embigili lwiswi lumwi. ¹⁸Yahwe akuuteketezwa ukulu wa iporu lyakwe na mgunda gwakwe lilo lya stawi, vyonse enafasi na muvili; vilave kate vile mlwile yule akutaga emaisha gakwe. ¹⁹Emavala ga miti zya mwipolu yilave mido sana, kwiyo moto gukowolile kugasolozya. ²⁰Lwiswi lili, emabaki ga Israeli, umgana gumwa Yakobo kugo gwapelaga, vakesha itegemee kukilya ila eve vakumtegemea Yahwe, Mkonde wa Israeli. ²¹Emabaki gaku Yakobo valasuve kumwa Seva wa nguzu. ²²Kwivitila vantu vawo, Israeli ni kate msengasenga kate epwani lya ebahali, Emabaki gawo du higene galasuve. Uvipya wa isemuzyo, na upandike wa wingi wa uhaki. ²³Nguno Mugosha wa emajeshi, akwegela ileta uvipya ulasole enafasi hanya mgate na ensi. ²⁴Hevyo hange Mugosha Yahwe wa emajeshi akuyomba, "Vantu vane avomuwikala Sayuni, nikogohaga vantu va Asiria. Akumwangamiza inyu kumlaga na akumuulaga na vatumami higulya yinyu, kate vivyo yigelisha ku Vamisri. ²⁵Mkamogohaga, kwitungo ifupe ekisira chane kikumala higulya yinyu, na kisira chane kikuleta uvipya." ²⁶Hevyo Yahwe wa emajeshi akuguma mlanga higulya yinyu kate vile wayikinda Midiani mbinhi na ninga ya Orebu. Na akuusha umlanga gwakwe higulya ya ebahari kate evyowile kule ku Misri. ²⁷Lwiswi lulo mlingo gwakwe guleushiwa mgate na mavega gawo va ijoki mgate na ensingo zyawo, nayo emira yikwuvipiwa kunguno ya uginu. ²⁸Vavi vizaga Aiathi na wavitilaga Migroni; mgate Michmashi wagatuzyaga emahitaji gakwe. ²⁹Vavukaga higulya ya enzila na vasuhaga kuko Geba. Rama utetema na Gibeja ya Sauli yapelaga. ³⁰Lila ku muzwi, eve na mwaniki wa Galimu! Degeleka Laishashi! Mpina Anathothi! ³¹Madmena ni emkimbizi na mwikazi wa Gebuni vikumingaga vakupela ikova umsaada. ³²Ensiku zile zya lelo akusimulia kuko Nobi na akutingisha ulugu lwa mwaniki wa Sayuni, ulugulu lwa Yerusalemu. ³³Lola, Mugosha Yahwe wa emajeshi akupunguzwa ematambi ku nguzu zya kogohya; umti murihu yilaputwe hansi avo vakwivuna valagwishiwe. ³⁴Aladumbule emasaka ga mpaporu kumpansa, Lebanoni na ukulu wakwe ulagwishiwe.

Chapter 11

¹Emite yilafulume mgate na emizi ya Yese, na ematambi agogakutokea na emizi zilaute evisumo. ²Na myego gwa Mugosha alashuki higulya yakwe, mwego gwa isima na kwiyelewa, na mwego gwa emaelezo na ukulu, na mwego gwa umanyi na vuva yi umwa Yahwe. ³Utogwe wakwe ulave wuva wa Mugosha; akaohwe ifumya ehukumu kunguno ya kile akukisha, ninga akufumya emamuzi kukile echo alikigwa. ⁴Ebadala yakwe alahukumu mpina ku ehaki na akwita emamuzi kuusava na inyenyeikia akwamulisha umgomo gwa welelo kumlanga na mlomo gwakwe, na myuye ya milomo yakwe, akuvaulaga vagenaguzi. ⁵Ehaki yilave emkanda gwa mumkimbili gwakwe izunguka imatango gakwe. ⁶Empugi alikale hakimo na ekelo na esuvi zilalale hansi hakimo na vana va mbuzi, ndama, vana va simba na endama hakimo na endama zinonile. Umwana undo alatongelele nawo. ⁷Ng'ombe na edubu valadimwe hakimo. Na vana vavo valalale hakimo na. simba yilalye emasi kate ng'ombe. ⁸Umwana alasapa higulya ya ishimo lyanzoka, na umwana yule wahekagwa alatule umkono gwakwe mgate ya pango ya enzoka. ⁹Vakashe vagulalike ninga kuvipiwa mnate na lugulu msondo, kunguno welelo yilave yokalaga umanyi umwa Yahwe, kate manzi evyogakola mgate na ebahari. ¹⁰Lwiswi lwinho emizi ya mwa Yese alimilile kate ebendela ya vantu. Etaifa lilamlonde umsave hibala, na emahali hawakwe hakusuhila. ¹¹Lwiswi lwimulo Mugosha alaguusha umkono gwakwe hangi ilyokoa emabaki ga vantu vakwe ago gaselaga kuko Asiria, Misri, Pathrosi, Kushi, Shinari, Hamathi, na epwani ya ebahari. ¹²Akutula ebendela kunguno ya ensi na akukuminga Waisrali avovaleziwa na vantu vamwa Juuda avovasambala mgate na epembe ene zya welelo. ¹³Akaugaluzwa iwuva lya mwa efraimu, na ukatili umwa Yuda alakomeshwe. Efraimu hange. ¹⁴Ebadala yakwe valashuke hanse mgate na lugulu lwa Wafilisti lwande lwa kumweli, na hakimo valateke vantu valwande lwa kukiya valavamiwe na Edomu na Moabu, na vantu va Amoni valavadegeleki vawo. ¹⁵Yahwe alaguvipye hana eghuba ya ebahari ya Misri. Ku mavimbi madaki gwako galiwima higulya ya umwana umwa Efurate na yilagawanyika mgate na umfereji mpungate, yiyo ukowolile ivita higulya kuvilatu. ¹⁶Kulave na enzila ekulu kunguno ya emabaki ga vantu isuva ifuma Asiria, nguno kulina Waisraeli vawo vakwiza ifuma ensi ya Misri.

Chapter 12

¹Ensiku lulo ukuyomba, "Ndakulumbe eve, Yahwe. Ninga mbiuli na kisila nene, ilapilizyo lyako lyamkaga kule wantulaga ene, ²Lola Mugosha ni upanga wane; kukusanizya na ngavaga na vova kumwa yahwe, hene, Yahwe ni nguzu yane na lwimbo lwane. Wavaga upanga wane."³Kuutogwe ukudahya emanzi mgate na isima cha upanga. ⁴Ensiku lwinulo ukuyomba, "Mlumbe Yahwe na itana lina lyakwe.; gayomba (iyomba) esembo yakwe hagata na vantu, yomba lina lyakwe lyaushiwagwa.⁵Mwimbila Yahwe, nguno watendaga esembo ya kutogiwa; leka lile limenyiki haweelo yonse. ⁶Lila kunguzu na guma ibubu kuutogwe, inyu vikazi va Sayuni, nguno hagata yinyu ni nkonde wa Israeli.

Chapter 13

¹Etamko lya kuhusu Babeli, ilo Isaya umwana umwa Amози wapokela: ²Mgate ya lugulu lwa wazi yituliwe ebadala ya ishala, lila kumuzwi kuwawo vapungile imikono vaye mgate na ilango lya vavo va vyeo (milimo). ³Navalagikizwaga vasondo vane, haho, navitanaga vantu vane vale vanguzu iteketewa ekisira chane, na ninga vantu vane vavo vakwidai na kwiusha kusava. ⁴Ibubu lya vantu edale mgate na lugulu, zya vantu vingi! Ibubu zya efujo zya mtemi kate ensi nyingi zikumingaga hakimo! Yahwe wa emajeshi akupanga ejeshi ya ulugu. ⁵Vafumaga mgate na ensi ya kutali, ifuma higuha ya iwona ku minso. Ni Yahwe na esilaha zyakwe zya ehukumu, kuvipya ensi yisu. ⁶Elyomboleza nguno ya ensiku zimwa Yahwe yegelega; yilize na uvipya ifuma kumwa mpizwa. ⁷Hevyo hange emilemo yitugwe na kuva kate nilema, na kila mwego gule kwayeyukaga. ⁸Akuvogohya; usatu na usatu, akuvapa vawo kate mkima yule akwipekule. Valakale kukukumya (kukamala) kukila umwi umwi ushu wao zilave kate moto. ⁹Lola, nsiku zimwa Yahwe zilize na ilapelizyo idaki na emingi wa kisila kuyivezwa ensi ya ukiwa na kuvipya vale na zambi mgate na ensi. ¹⁰Esondo na imalunde na ematangamano vikashe vifumye emwanga gwakwe. Limi lilave giti na ninga umwezi gukashe gwagaze. ¹¹Ndadhibu ensi kuukenaguzi wakwe na uvifi na emakosa gawo. Nkuma empanzila na migambo na ndavashushe vale vampangzila vakavaga vadaki. ¹²Mkuvita vantu kuva vado ezaidi ya ndalama ensoga na vantu kuva vilambu ipatila ana ezaidi ya ndalama ensoga ya Ofiri. ¹³Hevyo hange nkuzita embingu zitegunyike, na welelo yikuyumba ifuma eshemu iyoyili na kisira kimwa Yahwe na emajeshi, na lwiswi lwa kisira chakwe. ¹⁴Kate Epaa yule akuvenda bninga kate enkolo vavo vakavile na mndimi, kila umntu akugalukila vantu vakwe na ipela mgate na ensi yakwe. ¹⁵Kuyoyote yule akwigelisha akaulagwa, na yoyote yule akudimwa akuulagwa kulupanga. ¹⁶Evana vawo valaputwe evipande vipande hambele ya minso gawo. Enyumba zyawo zilavamiwe na vake vawo valingililwe kimuvili (ibakwa). ¹⁷Lola, nuwegela kumdakya, Wamedi ili vavavamia vavo kwavo vakalionga nguno ya hela ninga utogwe wa ndalama. ¹⁸Emasonga gawo galavakime ivasumba vado vado. Kukashe kuve na eshimo kuvana vavo na vakashe vavaleki vana vawo. ¹⁹Na Babeli mtemi akuukwesela ezaidi, ya uwezo wa ipambana na Wakaldayo, yilaangamizwe na Seva kate Sodoma na Gomora. ²⁰Kukashe kuve na evenyeji ninga vikazi ifuma ekizazi kimwi hadi ekizazi kingi. Umwarabu akuguma ehema lyakwe kuko ninga vadimi vakashe ilazya evisaviwa vyawo hale. ²¹Ila eve endmu zya mwiporu na mwimbalangu zilalale hale. Enyumba zyawo zilolile, ensiku, na embuni zilikole kuko na mbuzi zya mwipolu zilaruke hala. ²²Empinti zilalile mgate na ngomwa yawo, na embe mgate na mmagambo gawo masoga. Itungo lwao lyigelega, na lwinsi lwawo zikukendela.

Chapter 14

¹Yahwe alave na kisa higulya yimwa Yakobo, alamsagule hangi Israeli na kurusuva hangi mgate na ensi yakwe. Vageni valangane navo valambatane vasava na kaya yimwa Yakobo. ²Ensi zilaletwe mgate na emaeneo gawo vasaa. Hene kaya ya Israeli yilavasole mgate na ensi ya yimwa Yahwe kuvatumami va kigosi na kikima. Valashe evafugwa vale vadimilwe, na valavatongelele vale aho mbivali vakuvanyanyasa. ³Ensiku lulo Yahwe alafumye usuhi ifuma mgate na utuki na emaumivu, na ifuma mgate na mlimo gwa nguzu kugo mbivakoviwa kuziita (kuzitumama), ⁴mkwimba yile akauli ya lwimbi lwinulo higulya ya mtemi wa Babeli, "Ni kunamuna kii vakunyanyasa vafika melo, empanzila ya kisila chamalaga! ⁵Yahwe wavelaga vatumami vakinaguzi, umlanga gwa vavo vatongelezi, ⁶yiyo yikuvala vantu mgate na ilapilizyo na vigomo galegakavile ipimaka, vakongozwa ensi kukisira. ⁷Gonse gali mgate na isuhyo na upole, vanzya esherehe na wimba. ⁸Ninga miti gwa Mseprasi yilitogwa hakimo na emierezi ya Lebanoni; yikuyomba ifuma anho vatula hansi, kuduhu umtiva kuwiyule wiza kugugwisha isu. ⁹Ekuzimu yakasuga ehamu kunguno yako eve yule ukaya hale valazyuke vale vafwa kunguno yako vatemo wonse vawelete, winze wafume mgate na masumbi gawo ga utemi wonse wa ensi. ¹⁰Valayombe na kukuwila eve, 'Mvila kate isu. ¹¹Empanzila yako yashushwaga ekuzimu na muzwi ekifaa cha lugoye lwako. Buu wongezekaga hansi yako na evidudu vyakukumbilaga eve. ¹²Kunamana kii evyo wagwaga ifuma kwilunde, ensondo ya lwiswi limi lya mlao! Ni kunamna kii evyomwashushwaga hansi, mwakindaga ensi! ¹³Ukuyomba mngate ya mwego gwako, Nkulaka ifuma higulya kwilunde, nkuusha utemi wane higulya ya nsondo zya mwa Seva, na kwikala mgate na lugulu lwa kwikumilingila, kuumbali ifika dakama. ¹⁴Nkuluka higulya hatali kumalunde; Nkulyita ene msava kate Seva evyo ali kwigulu mno. ¹⁵Ila eve gisi washushiwagwa hansi ete uzima mgate na ishimu. ¹⁶Vale vakukuona vakukukola eve, vakukulola eve mno. Vakuyomba, Vihe uyu ni mntu yule watunda welelo yiteteme, unani yule wategunya utemi, ¹⁷unani yule wita welelo kate ibalagu, unani yule wavipya ekaya yakwe, na akamile kuvalekela valugalilwa vaye kukaya? ¹⁸Vatemi wonse va ensi, wonse kuhakimo valalaga hansi kwisima, kila mntu ku kaburi lyakwe. ¹⁹Ila watagagwa hibala ya kavuli lyako kate itambi evyo lyalagwa hatali. Milambo yakukumbilaga kate myenda, na valevakutimwa kulupanga, unani yule vakushuka empaka emisingi ya ishimu. ²⁰Ukashe uunganishwe hakimo mgate na kuvikilwa, kunguno wayivipyaga ensi yako na kuulaga vantu vako. Vana vansembo mbi vakashe vakuyombiwa hange. ²¹Eanda emasinzilo ku nguno ya vana vakwe kunguno ya ukenaguzi wa vaguku vawo, vivyo hange vakashe vuka higulya na emiliki ya earidhi ya ensi yiyo yokalile kaya zya welelo yonse." ²²Nkulina higulya yawo"- Lyinili hi uyombe umwa Yahwe wa majeshi. Nkudubula lina mgate na Bbeli, uuzao, na uukoo"- Lyinili hilyene uyombe umwa Yahwe. ²³Hange nkuyivezwa ensi yiyo wikalo, wa nsihi, ilambo lya manzi, na ndampyagule kumiteyo gwa uvipya"- Lyinili huuyombe umwa Yahwe wa emajeshi. ²⁴Yahwe wa emajeshi wakalapilizya, "Hana, kate vivyo niganikaga, yakuva kate vivyo na kate vivyo napangaga yikuva: ²⁵Nkuvavela Vaasiria ku mkono gwane, na kutova engulu ku ngulu zyane musava. Vivyo ejoki lyane lilaishiwe higulya yawo na mligo higulya ya mavega gawo. ²⁶Ngwinugu ni umpango gule gwapangagwa mgate na esni yonse, na wuwu higwene mkono uogowaishiwa higulya ya ensi. ²⁷Kunguno Yahwe wa emajeshi wapangaga evi unani yule akumkanizya umsava? Mkono gwakwe gwawushiwagwa higulya ninani yule akumsuva kunyuma? ²⁸Mgate ya emiaka iyo mtemi Ahazi ahowafwa, lyinili hilyene itamko iloliza: ²⁹Mkashangiliyaga, enyu Wafilisti wonse, kuva mlanga gwa kukugumila eve gwaputika. Nguno mgate na enzela ya nzoka akufuma fira, na vana vakwe vakuva moto ezyo zikuluka. ³⁰Na umwana wa nyandyo wa upina vakudima nkolo zyawo mgate ya udimi wane, na vakovi vakulela hansi salama. Nkuyiwulaga emizi yinyu kunzala kwiyo akuvaulaga vikazi vinyu wonse. ³¹Saya, eve lang, lila, eve kaya; inyu wonse mkuyuyukila hatali, Ufilisti. Nguno ifuma dakama lyafumaga ilunde lya lyonsi, na kuduhu ninga umwi wakuuka mgate na enafasi yakwe. ³²Ni vihe umntu umwi akumjibu mkombe wa ensi? Kuva Yahwe wayipandikaga Sayuni, na mgate yakwe avo vaonelwa vakukola epelela.

Chapter 15

¹Itamko ehusu Moabu, hana, kuusiku umwi Ari ya Moabu yavipiwagwa hana na lyangamizwa, hana, kuusiku umwi Kira ya Moabu ya kuvipiwa na lyangamizwa. ²Vayaga kwigulya na isengelo lya vantu lya Diboni vayaga kwigulya iombezeza, Moabu vakuombolezwa higulya ya Nebo na higulya ya madeba. Mutwe zyao zyamwogagwa vili wazi na endeze zyao zyamwogagwa. ³Vavilaga emyinda zya magunila mgate na emitaa yawo, higulya ya kano yawo na ekila ekona ya emitaa yawo eyeyuka kuemwanga indililo. ⁴Hishiboni na Elealehi vakulila vakukola, umsaada, muzwi gwawo zikusikika empaka na Jahazi. Vivyo hange vasumba va ulugu umwa Moabu vakulila vakukola umsaada, vakutetema wonse vasava. ⁵Umwego gwane gukulila higulya yimwa Moabu; evatuhimiwa vapelelaga Zoari na Elgathi Shelishiyahi. Vakupandika higulya yimwa Luhithi vakulila; mgate na ebarabara ya kaya Koronaimu vakuguma ibubu nkanche higulya ya uvipya. ⁶Emanzi ga nimvimu gakalaga emadutu gapolaga na emadutu gakalaga galifwa; kuduhu ukijana ninga hado. ⁷Hevyo hange evintu vingi vyavaga na utule vafilaga higulya ya kakinele emarufu. ⁸Ekililo chapilimaga mgate na utawala umwa Moabu; emalalamiko gafikaga ninga Eglaimu na Beer-Elimu. ⁹Nguno manzi ga Dimoni gakila emagazi; Simba yikuvavamia vale vapelaga ifuma Moabu hange na vashela mgate na ensi .

Chapter 16

¹Mfile umwana wa nkolo lyongozwa ensi ifuma Sela kuko kwibalangu, mgate na lugulu gumwa mwaniki wa Sayuni. ²Kate endege ezyozikuzulula, vinchali vyene lile, vivyo hange vakima na Moabu vakwika mgate na mongo gwa Arnoni. ³Fumya emaelezo, uutekelezaye ehaki, fumya umtala kate usiku itungo lwa limi, vatuzwe evatuhumiwa, mlavalapilizyaga evatuhumiwa. ⁴Evado valamala mgate ninyu, evakimbizi ifuma Moabu; muve emahali hakwivisila inyu vasava vakaangamizwagwa." Nguno uduki ukumala, na uvipya ukupungula gulave na melo, vale vakutetema vakupokela mgate na ensi. ⁵Isumbi lya utemi likuanzishwa mgate na ilagano lya uaminifu, na umwi mgate na ehema limwa Daudi akwikala hale kuuaminifu. Akuhukumu kuukulonda ehaki na yule akutenda ehaki. ⁶Kwigagwa impanzila yimwa Moabu, empanzila yakwe, mkwigamba kuwakwe, na kisila chakwe. Ila eve mkwigamba kuwakwe na emihayo du. ⁷Vivyo hange Moabu akulila higulya yimwa Moabu-ownse vakulila! Vakaombolezya, inyu avo mwavipiwa hane, emikate ya Kira Haresethi. ⁸Umkunda gwa Heshboni lyakalaga hana hakimo na emizabibu ya Sibma. Mtongelezi wa ensi watovaga emizabibu yiyo yasagulagwa na lyelekea Jazeri na lyelekea mwimbalangu. Emizi yakwe hibala ya ensi; ya yaga higulya ya ebahari. ⁹Hana nkulila hakimo na Jazeri kunguno ya mgunda gwa emizabiu lya mwa Sibma. Nkukutosha kundililo zyane, Heshboni, na Eleale. Nguno mgate migunda yinyu itungo lya emajira gi iduta evisumo na emazao ndadugile kukuguma ibubu lya utogwe. ¹⁰Utogwe na utogwe zyazimiwagwa na visumo vya miti zyamigunda na kuduhu enyimbo ninga ibubu mgate na mgunda gwa ezabibu, kunguno natulaga melo na kuguma ibubu kuyeyote yule akuyumba. ¹¹Hevyo, mwego gwane kukulila kate ekinubi, na mgate yane emaana kunguno ya Kiri Hareseth. ¹²Itungo lilo Moabu vavalaga emahali pa higulya, na lingila mgate na lisengelo ilomba, emaombi gakwe gakashegatimile chonsechonse. ¹³Genaga hegene magambo agowagayomba Yahwe ehusu Moabu yabita. ¹⁴Hange Yahwe akuyomba, "Mgate ya emiaka itatu utemi umwa Moabu ulatoweke; ninga vantu vakwe vingi vavo valashale ni vado na vakavile ni faida.

Chapter 17

¹Etamko lya ehusu Dameskasi. ²Ekaya zya mwa Aroera yilavipiwe. halave na enafasi ku nguno ya itunzizwa evisaviwa na kудuhu yule alizuwiye. ³Ekaya ezyo zyalekwa ifuma Efraimu, mtemi ifuma Dameskasi, na vavo vashale, Aramu-valave kate utemi wa vantu va Israeli-lyinili hitamko limwa Yahwe wa emajeshi. ⁴Yilave lwiswi lwa utemi umwa Yakobo ulapungue na ulave mgunda na inona kumuvili gwakwe gulapungue. ⁵Yilave kate mwimbuzi vivyo akukuminga emavuno, na mkono gwakwe gukimbula emaganda ga emazao. Yilave kate mntu akufumya emaganda ga emavuno mgate na embonde lya Refaimu. ⁶Emasagila galalekwe, ninga vivyo, umti gwa emzabibu ngulatishiwe: Emizeituni evili ninga itatu yiyo yili higulya sana na matambi gakwe gali kwihulya ane ninga atano mgate na matambi ga higulya mgate mti uogokuuta - lyenili hitamko limwa Yahwe, Seva wa Israeli. ⁷Lwiswi lule entu valamlolele mtunda wakwe na miso galamlolele mtemi wa Israeli. ⁸Vakashe valele imisengelo, milimo zya mikono yawo, ninga vakashevalole kile kiliwitwa wa mala gawo, ehingi zya Ashera na epicha ya limi. ⁹Lwiswi lule kaya ya nguzu yilave kate iporu elolwapolwa na higulya ya lugulu, enho halelewe kunguno ya vana va Israeli halave wukiwa. ¹⁰Nguno mwakamlavila Seva mpinza winyu, na mwakabweda umgamba gwa nguzu zyako. Hevyo hangi waleamezwa miti misoga, zya emizabibu misoga yile yafuma kwuheni, ¹¹Lwiswi lulo wamezwa na ehansi na ilima embiyu zyako zilamela mangu na ikula. Ila eve emavuno galashindikana lwiswi lulo yilave misayo na ikate atamaa. ¹²Nkanche! Vantu vale va efunjo, Mkindo gwakwe ni kate myumo gwa ebahari, na ekasi ya emataifa, vakuyuma kate myumo gwa manzi mingi! ¹³Ensi zilayume kate manzi mingi gakuya kasi, ila eve Seva akuvakanila. ¹⁴Valapele kutali mno na valapeziwe kati punda mgate na lugulu hambele ya myaga, kati malongo agogakupilima mgate na myaga, itungo lwa usiku, lola ugoga! na ekabla ya mlawo valenya. Lyinili heivyene igambo lya vale vakukupuzta ensao zisu.

Chapter 18

¹Nkanche ku ensi ya vivi na vatenzya emavi, iyoyile hatali ivitala myingo ya Ethiopia; ²Vale vakuvalagikizwa emabalozi vavo kwiivitila ebahari, na evyombo vya higulya ya manzi. Yahi inyu vakombe vabubu, ku vantu varihu na vakudu vakwikala mgate na ensi, kuvintu vale vakuona hatali na mbihi ensi ya nguzu, vakutova vantu, vale emyongo yigaulile ensi yawo. ³Vantu wonse avo vikalile haweelo nawo avo vikalile mgate na ensi hale nyalama yikuwushiwa higulya ya lugulu, lola; na tekeleka ambiyu anho yikufulwa. ⁴Yahwe akuyomba ivi, "Nkuchunguza selesele ifuma hakaya hawane, kate ivetila idutu na mgate ya limi, na kate ikungugu mgate na idutu lya emavuno. ⁵Ekabla ya emavuno, hale itungo lya emaua anho kilimela, na emana gakwe itayari kuva ezabibu. Alaaute ematambi kukupogoa ensovano na alaputilwe hansi na isola ematambi agogagawanyika. ⁶Valalekwe ku hakimo ku nguno enoni zya kulugulu na endimu zya welelo. Noni zilatuwe kuwawo kwi tungo lya iduta na endimu zyonse zilave kuwawo itungo lya mbenho." ⁷kwitungo lilo yilabetwe kumwa Yahwe wa emajeshi kuvantu varinhu na vakondu, kuvantu vakogohya utali na ubihi wa ensi imara na kutoviwa hansi, kwiyo ensi yawo yigaulilwe na myongo, kuesechemu ya lina limwa Yahwe wa emajeshi empaka halugulu lwa Sayuni.

Chapter 19

¹Etamko ihusu Misri. Lola, Yahwe akusafiri mgate na emavimbi mabuhu na akwiza Mmisri; Esanamu zya Misri zikutetema hambele yakwe, na emyigo ya Vamisri yikuyeyuka mgate yao vasava. ²Mkuvachanganya Vamisri higulya na Vamisri: Umntu akwiguma na umduguye, kaya na kaya na utemi na utemi. ³Emyigo za Misri yikuvipiwa ifuma mngate. Nkuuvipya uyangu wakwe, ninga valaviganika uyangu wa esanamu, emyigo zya vantu avovafwa, na emizimu, ⁴Nkuvaleka Vamisri mgate na mikono ya vatongelezi vakatili, mtongelezi eimara akuwongozwa vao- Lyinili liamko lya mwa Yahwe Mugosha wa emajeshi. ⁵Emanzi ga mmbahari galakale higulya, na mongo gulakale na kuva mtupu. ⁶Myongo yilave michafu, emikono ya Misri yilave dhidi na ikala, emwanzi na ebendela zyakwe zilalushiwe hatali. ⁷Emianzi ya Nile, umlomo gwa mongo Nile, na mbiyu zyonse ezyo zikakuva mgate na mgunda gwa Nile zilakale zyonse, zilagaluke kuva malongo, na erushiwa hatali. ⁸Evazuvi valalile na lyombolezya, na vale avovalashushe eneti mgate na manzi valasaye. ⁹Vatumami va itandula ekitani valafaidike na vavo vakusuma emyenda zyape valagaluke kuva msumi. ¹⁰Vasuma myenda va Misri valaangamizwe na wonse vale vajiliwa valesaye enafasi zyawo. ¹¹Vakulu va Zoana ni valele hana. Vayangu vale va masala vamwa farao ni vapumbafu. Ukowola vihe kumuwiwa Farao, "Ene ndi umwana va vantu valo vamasala, ¹²"Valilwe vale vantu vamasala? Umwana wa mtemi wa kale? Valeki vakwile? na yijulikana ekintu echo Yahwe wa emajeshi wakipangaga ehusiana na Misri. ¹³Vakulu va Zoana vavaga vilele vakulu va Memphis vagagaunkanwa; vakaita Misri yiye igaluzyo, na mawe ga melo ya emakabila gawo. ¹⁴Yahwe wachanganya mwego gwa ivulugwa mgate yawo, na vitaga Vamisri iya igaluzyo kugonse ago vakugita, kate mnywi evyo akuyumbayumba kukuakuluka. ¹⁵Kuduhu kintu echo umntu yeyote akowolile kkukwita kunguno ya Misri, kate mtwe ninga mkila, itambi ninga imwanzi. ¹⁶Lwiswi lulo Vamisri valave kate vakima. Vakutetema na lyogoha mkono gumwa Yahwe na emajeshi gugo gwaushwagwa higulya yawo. ¹⁷Ensi ya Yuda yilave ku nguno ya lyogohya ku Misri. Yensoyenso avoakuvakumbusha vavo ehusu umsava, valaogoha sana, ku nguno ya empango gumwa Yahwe, ugoakupanga higulya yawo. ¹⁸Lwiswi lulo kulave na kaya itano mgate na ensi ya Misri vavo vakuyomba elugha ya kanaani na ilahizya kumwenyimu Yahwe wa emajeshi. Yimo hagata ya kaya yiniyi yikwitanwa kaya ya eyoyavipiwa. ¹⁹Lwiswi lulo kulave misengelo kunguno yimwa Yahwe mgate ya ensi ya Misri, na iwe lya munyu bihe na Yahwe. ²⁰Yilave kate eishala na uushahidi kumwa Yahwe wa emajeshi mgate na ensi ya Misri. Akuvatumila umpizya na umlinzi, na akawoleowa vavo. ²¹Yahwe alamanyike ku Misri, na Vamisri valamzumye Yahwe lwiswi lulo. Valamsanizye kukalumbilo na ematoleo, na vatatule ilagano na kulitimizya. ²²Yahwe akuyiguma Misri, akuyiguma na kuyipizya, hangi valamsuvile Yahwe, aladegeleje emaombi gawo na kuvapizya. ²³Lwiswi lulo kulave na enzila hanya ifuma Misri kuya Asiria, na Vaasiria valaize ku Misiri, na Vamisiri valasanizye hakimo na Waasiria. ²⁴Lwiswi lulo, Israeli yilave ya utatu hakimo na Misri na Asiria, ebaraka hagata ya ensi; ²⁵Yahwe wa ejeshi akuvabariki na iyomba, "Vabarikiwe Vamisri, vantu vane; Vasiria, imilimo ya mikono yane; na Israeli isalo lyane.

Chapter 20

¹Mgate ya mwaka ugo Tartani anho mbiwafika kumwa Ashdodi, ahowalagikiziwa na Sarjoni wa Asiria, nawe wiguma na Ashdodd na wasola. ²Itungo lilo Yahwe akuyomba na Isaya umwana umwa Amosi, "Yaga ukasinwe umyendo zya magulila mgate na mkimbili gwako, na msinwe vilatu vinyu mgate na migulu." Wita vivyo, nduhu na migulu wazi. ³Yahwe akuyomba, "Kate evyombiyili kuvatumami vane Isaya evyo wayumba duhu na bila ivala vilatu kumiaka itatu, ni ishara na edalili ehusu Misri na ehusu Ethiopia--- ⁴Mgate na enzila yiniyi umtemi wa Asiria akuvongozwa emateka va Misri, na vale aho vali wovohemishoni wa ifuma Ethiopia, vana kuanamala vale validuhu na vakusuga vilatu, na vavo vakali ivala kuyitula Misri mgate na nsoni. ⁵Valasaye na iona ensoni kunguno ya Ethiopia ni vatumami vavo na Misri ni utemi wawo. ⁶Evenyeji va ipwani yiniyi valayombe lwiswi lulo, ehana, chinichi hihene nyandyo yisu ya itumaini ifuma kumtemi wa Asiria, vihe ni kunanmna kii kukukoowla ipila?"

Chapter 21

¹Etamko ehusu ibalagu hamelo ya ebahari. Kate muyaga gwauwezo umyaga kukogukufumila ivitila Negevi lyelekea kwibalangu, ifuma mgate na ensi ya kogohya. ²Napiwagwa edoti ya kusayisha evasaliti vapangaga enjama na vavipya, vavipye. Yaga higulya na uvamile, Elamu; uzingile Media; Ene kwimika emaumivu gawo gonse. ³Vivyo hange simba zyane zyokalile na usatu kate mkima yule akwipekula kuusungu gampataga ene; Nimanaga hansi kwicho kile nakipulikaga natushiwagwa kwa kile echo na kionaga. ⁴Umwego gwane gulumila na tegunikaga kunguno ya vova. Emlao, empindi, itungo lyane isoga kulusiku yandetelaga wova. ⁵vandaaga emeza, vasambazyaga evitambala, na valilya na inywe, ifuma, mkulu soli emyenda yinyu kumaguta. ⁶Lyinili hilyene Mugosha wambwila, "Yaga, ebadala ya emlinzi elazima afume mola ku kila echo akukiona. ⁷Kate akuona egari epeya ya farasi, efarasi higulya ya epunda na efarasi higulya ya ngamia, hivyo hange akukowiwa kuva eva emakini na kuva minso." ⁸Umlinzi akulila hibala, "Mugosha, nimililile higulya ya emnara ensiku zyonse, kile lwiswi, na myenda yane nkwimilila usiku wonse." ⁹Lola egari lizile na vali vavili vavili akwitana, "Babeli wagwaga, wagwaga, na esanamu zya echonga zya vaseva vangi yao zyavelekaga hansi." ¹⁰Vantu vane navalagikizwa na kuvapepeta, vana vavo avo navafumya mgate na esakafu yane msava echanakigwaga ifuma kumwa Yahwe wa majeshi, Seva wa Israeli, Nakutangazizya eve. ¹¹Etamko ehusu Dumu. Umntu umwi wanyitanaga ene ifuma Seiri, "Umlinzi, ni kintu kii echo chashalaga usiku? ¹²Umlinzi akuyomba, "Umlao yikuteka na vile ne usiku. Mbiyili ukuleola iwuzwa hangi wuzwa, na usuve hange." ¹³Etamko ehusu Arabia. Mgate na ibalengu lya Arabia mwagutunilaga usiku, enyu emsafara gwa Dadanite. ¹⁴Leti emanzi kuvankangu, vali na ensi ya Tema, valingi evatuhumiwa kumikate. ¹⁵Nguno vagupeaga alupanga ifuma ulupanga lulo lukufumiwa, ifuma mgate na uta uwo wigondile na ifuma na utimbu wa ulugu. ¹⁶Nguno lyinili hilyene Mugosha echowakoyomba na ene, "Mgate ya mwaka gumwi kate mntu yule waajiriwa kumwaka akuona, utemi wa Kedari ukumala. ¹⁷Ni ebaazi ya avlwesa wuta, vanguzu va Kader valashale, "Nguno Mugosha, Seva wa Israeli, akuyomba.

Chapter 22

¹Etamko ehusu ebonde lya ndoti: ²Kaya yile ya ibubu, kaya yokalile ukinaguzi, vafuile vakiulagile kulupanga, na vakafwile mgate na ulugu. ³Vatongelezi vinyu vapelaga hakimo, ila eve vadimwaga bila kuva na wuta, wonse kuhakimo vadimwagwa na vadimwagwe hakimo, valipapelaga ifuma halali. ⁴Hivyo hange, Mkandolaga ene, nkulila kuusatu; nkagemaga, mkufariji ehusu na kuvipiwa kumwanwaniki wa vantu vane. ⁵Nguno kulina lwiswi zya efujo, utovile hansi, na efujo zya Mugosha, Yahwe wa emajeshi, mgate na ebonde lya ndoti, ingwa hansi kwigelele, na vantu vakulila higulya ya lugulu. ⁶Elamu sola epodo higulya, na egari ya vantu na efarasi, na kirghizameweka evyenda wazi. ⁷Lwiswi lulo kule kwimbonde gale wagasagula gakokale emagari na efarasi valasole enafasi zyawo mgate na mlango. ⁸Akuusinwa hatali uuulinzi umwa Yuda; na akuona lwiswi lulo akuona isileha mgate na ejumla ya eporu. ⁹Waonaga ematambi ga kaya ikaya yimwa Daudi, ivyo valivingi na ikuminga manzi mgate na evilika lya hansi. ¹⁰Wasolozwaga ekaya zya Yerusalemu, na watandulaga enyumba hansi kuuvegelezwa igelele. ¹¹na witaga uutuzwi mgate na magelele avili ku nguno manzi ga ivilika lya kale. Nguno ukashirikisizwe vale vagazwengela ekaya vavo vapanga kaya ifuma kale. ¹²Mugosha, Yahwe wa emajeshi vavitanaga lwinsi lulo vantu vize lyombolezwana na ilila, vasenye mitwe yawo na ivala myenda za magunila. ¹³Ila eve lola, ebadala yakwe esherehe na utogwe iwulaga eng'ombe na isenza ekolo inzi kulye na inywa evinyo ku nguno igolo kulafwe. ¹⁴Lyinili lyakomelagwa mgate na matwi gisu na Yahwe wa emajeshi: hana ukenaguzi genaga gakashe gasamehewe, ninga anho alafwe, "Wayomba Mugosha wa emajeshi. ¹⁵Mugosha, Yahwe wa emajeshi, akuyomba ivi, "Yaga kumwa yule mtongelezi, wa Shebana, yule wa kwigulya ya kaya, na umuwile, ¹⁶Unde yule wakurusugu isimba ekaburi eyako eve msava, kwikala higulya ya ekaburi na higulya ya urihu mgate na esehemu na hakuuhila mgate ugamba?" ¹⁷Yahwe uwegela kukutaga hansi, na umntu yule wa nguzu, akwegela kukutaga hansi; akagugasi. ¹⁸Akwakikisha alikazungusha ezungusha na ilezwa emsukosuko kate empira mgate na ensi hanya. Hale anho alafwe, na hale egani yako ensondo halolilave yilave nsoni ya kaya ya Mugosha wako! ¹⁹"Nane ndakusinwe mgate na eofisi yako na mgate na ekituo chako. na alakweswe hansi. ²⁰Na yilave evi ehusu lwiswi lulo ndamsole Eliakimu umwana umwa Hilikia tumami wane. ²¹Ndamvike umsave kukanzo yinyu na kumveka umkanda gwinyu, na ndasanye emamlaka ginyu mgate na emiko yakwe. Alave vava wa venyeji va Yerusalemu na mgate na kaya yimwa Yuda. ²²Ndazitule efungulo zya kaya yimwa Daudi mgate na mavega gakwe; alalugule na kuduhu yule alafunge, na alalugale na kuduhu yule alalugule. ²³Nane ndamwimarisha umsava ekigingi mgate emahali essalama, na alave hisumbi lya utemi mgate na kaya yimwa vava wakwe. ²⁴Navo valagwile higulya yakwe ya utemi wonse umwa vava hakaya yakwe, evana vakwe na uuti wakwe na ekila ekiseme ekido ifuma evikombe empaka emajeshi gonse. ²⁵Lwiswi lulo- lyinili hilyene etamko limwa Yahwe wa emajeshi - ekigingi echo kitulilwe mgate na emazingira eimara kilafumye enzila, uleveleke, na igwa, na utimbu wule winao ulasiniwe - nguno Yahwe akuyomba.

Chapter 23

¹Etamko ehusu Tiro, Elyombolezya, inyu enkolo zya Tarishishi; ²nguno kuduhu kaya ninga ebahari; ifuma mgate na ensi ya Kyprusi vafunuliwa lilo. ³na higulya ya manzi mingi ni enafaka zya Shilo, emazao ga Nile, na uuzalishaji wao; mbiuli wavita ebiashara va ekimataifa. ⁴Vaga na ensoni, Sidoni; nguno ebahari ya yombaga, mahanya ga ebahari. Yikuyomba, "Nkitile umlimo ninga iwuta, ninga ikuzwa vasumba vado ninga ilelaevaniki. ⁵"hanho emola anho yafika ku Misri, valasaye ehusu Tire. ⁶mgate higulya ya Tarashishi; Nkanche kuwinyu inyu vikazi va epwani. ⁷Vihe lyinili lyawahi itoke ahakaya hawova utogwe, awo kumbuki yakwe wafumyaga mgate itungo lya hatali. Kwilo emigulu zyakwe zyamfilaga hatali eishi mgate na magambo ga kuugeni? ⁸Unse yule wapangaga genaga mgate ya Tire, mfumye emataji ago evafanyabiashara vakwe ni vakulu, avo evafanyabiashara ni vantu va lyeshimika haweleo? ⁹Yahwe wa emajeshi wapangaga ivipya empanzila yakwe na utemi wakwe, na iyaibishwa vakulu wonse va welelo. ¹⁰Lima mgate na mgunda gwako, kate mntu yulle akulima Nile, eve mwanike wa Tarishishi. Nguno kuduhu hange ieneo lya esoko kule Tite. ¹¹Yahwe waushaga umkono gwakwe higulya ya ebahari, na wategunshaga uutemi na wapiwagwa isemuzyo higulya ya Fonensia, kuzivipya engomwa. ¹²Akuyomba, "Mkashemtogwe hange, vaniki va evilika lya Sidoni yule wanyanyasika, wuka ivita Kyprusi; ila ninga hakashe have usuhi." ¹³Lola ensi ya Wakaldayo. Venava vantu vimikaga eishi hale; Vaasiria valyitaga ibalangu lya endimu zya mwipolu. vayipilimaga eminara valivipyaga eneo lyawo; valyitaga kuva enyungu ya uvipya. ¹⁴Ombolizi inyu ekolo zya Tarishishi; nguno ipelelo lyako lyavipiwagwa. ¹⁵Mgate na esni lulo, Tire yilalavilwe kwitungo lya emiaka makumi mpungate, kati lwiswi zya mtemi. Ebaada ya emiaka makumi mpungate iishi kule Tire kulatolee ekintu kate lwimbo lwa emalaya. ¹⁶Sola ekinubi, yaga izunguka kaya, mwa valavilaga emalaya, sapa ekinubi visoga, emba inyimbo nyingi, ili ukowole kwizukila. ¹⁷Yilatoke ebadala ya itungo lya emiaka makumi mpungate, Yahwe alayisaidiye Tire, na valalamle kukukola hela hange kwiyumama milimo yaumalaya, na alaita utumami wakwe mgate na utemi wa welelo. ¹⁸Efaida yakwe na emapato gakwe galatengwe kunguno yimwa yahwe. Gakashe gatulwe ninga gakashegave gaakiba, kunguno efaida yawo valapiwe vale vakuishi mmisengelo gumwa Yahwe na galatumike isambazwa chilwa cha itosha na ipandika imavazi gale gaewiwango visoga.

Chapter 24

¹Lola Yahwe akwegela kuyivezya ewelelo kuva uutupu, kuyivipya, ivipya ushu wakwe, na itavanya venyeji wakwe. ²Yilave kate evyo yili kuvantu yilave viyo kuvahanya, na kuvatumami na k mugosha wakwe, na kumsavi wakwe, hiviyene evyo yilave kuyule akuguzwa yule akugula, hiviyene evyo na vale va masonga, na vale vakukopisha efaida yilave hiviyene kwawo vakufumya efaida. ³Welelo yilavipe hana na iveziwa uukiwa; nguno Yahwe wayombaga emagambo genaga. Welelo yakalaga hana na ikala, ⁴Welelo yikuzimia yuganda. Vantu emarufu va welelo valatangweilezya. ⁵Welelo yikukwiswa na vantu avo vakwikala mgate yakwe kunguno vakanyonganwa emiko vakaigaluzya isemuzyo na vakavela ilagano lya emilele. ⁶Hivyo hange ilapilizyo yileyitafumye ensi na evenyeji wakwe vasangagwa vinaukenaguzi. vakwikala haweelo vakutetema, na vantu vado vakalekwa. ⁷Edivai empya yakalaga, emizabibu ya nyalaga na emyego yonse yile yali yizamile yikulwala. ⁸Emuzwi gwa utogwa umwa Kigoma yikwima, na ibubu lya vale vutogwe zyamalaga na utogwe wa ekinubi yakaniziawagwa. ⁹Vakashevave na emvinyo hange na lyimba ebila kuva na nyungu kwavo vakunywa. ¹⁰Ekaya yile wachafumaga yagwishiwagwa hansi,, kila kaya yaligalagwa na kuduhu akintu. ¹¹Kwina evwavantu mmitaa kunguno ya emvinyo; uutogwe wonse watulilwe giti, uutogwe wa ensi watagikaga. ¹²Mgate ya kaya kwasigaga wukiwa, na mlango gwambomolwaga kuuvipya. ¹³Hivi hiviyene evyo yilafanyile ku welelo, yonse mgate mwa ensi, hale umti gwa mzabibu anho gulagumwe, na anho vakusolela ezabibu ebaada ya emavuno gakwe kuva etayri. ¹⁴Valaushe emizwi zyawo na igume ibubu lamwa Yahwe yule wa utemi, na alafumye muzwi ifuma mgate na ebahari. ¹⁵Hivyo hange kukiya mumusanizya Yahwe, na mgate ya ekisiwa cha ebahari lisanizi lina lya mwa Yahwe, Seva wa Israeli. ¹⁶Kufuma hatali wa esehemu ya welelo kuigagwa enyimbo, "Utemi wa vantu vale va ehaki! Ila eve nkuyomba, "Navitaga hatari, Nkanche higulya yane! Vasaliti vakughulika na vale hila, livene vasaliti vate vatimama na vale vahila." ¹⁷Wova, ishimo, na emitego yako higulya yako, evenyeji va welelo. ¹⁸Wapelaga kunguno muzwi gwa wova gukugwa mgate ya ishimo, na yule akwiza higulu hagate ya ishimo akudimiwa na mtego. Emadirisha ga kwilunde gakulugulwa, na emisingi ya welelo yikutetema. ¹⁹Welelo yilangamizwe hana, welelo yilatanduke hatali; Welelo yilatagunyike vihanya. ²⁰Welelo yilikongoje kate mnywi na yilasapesape isuva kunyuma na kumbele kate ekibanda. Edhambi yawo alave utimbu higulya yawo na zitagwe na zikashezimile hange. ²¹Yilave lwiswi lulo ulu Yahwe alalyazibu ejeshi lya yule ali kwigulya emahali hakwigulya, na utemi wa welelo mgate na welelo. ²²Valikuminga hakimo evafungwe mgate na ishimo, na valalugalilwe mwigereza; na ebaada ya ensi nyingi valazibiwa. ²³Ninga umwezi gulatulilwe ensoni na limi nalyo lilatulilwe, ensoni, ku nguno Yahwe wa emajeshi alatawala mgate na lugulu lwa Sayuni na Yerusalemu, ekabla ya vanamala wakwe mgate ya utemi.

Chapter 25

¹Yahwe eve ni Seva wane; nkukusifu eve, nkulisanizwa lina lyako, kunguno wambezezwa esembo ya ajabu, emagambo gale wagapangaga ifumila kale kuuwaminifu na ugelanila. ²Nguno wavezwaga kaya kuva nyungu, ngomwa ya kaya, uvipya wa ngomwa ya vageni kuva yikuvile kaya. ³Hevyo hange vantu vale vanguzu valakusanizwe eve, na kaya evyo vakwikala vantu avo valina uukatili valakogohe eve. ⁴Nguno wavaga mgate na ieneyo ipanga ku yule ali efakala, emakazi ku mkowi yule aliko mggate na wikola kumyo aliko mgate na mnyaga na umtaka kuyule aliko mgate ya limi. Hale emyuye ya vantu evakalili yavaga kati mnyaga na ya igelele, ⁵na limi mgate ya ulongo ukazu, na valazue ibubu lya vageni, kate vile limi evyo likuzuwiwa na mtaka gwa malunde, hivyo hange enyombo vale vakavile na ukenaguzi zyajibiwigwa. ⁶Mgate na lugulu lule lumwa Yahwe wa emajeshi akuvezya kuvantu esikukuu ya vintu evyo vinonile, na emvinyo gule gwasagulwa, kuva ezabuni ya enyama ya sikukuu ya higulya ya Sira. ⁷Na mgate ya lugulu lule akuluvipya umfuniko gule gwatulwa higulya ya vantu wonse, na umtando gwa isuka higulya ya ensi. ⁸Alamile lufu edaima, na Mugosha Yahwe alafute indililo mgate na wushu wisu, na ensoni ya vantu vakwe yilaleziwe hatali ifuma ha welelo yonse, ku nguno Yahwe akuyomba vivyo. ⁹Galayombiwe mgate lwiswi lulo, "Mwenuyu ni Seva wisu; na yule kukumlinda, na alakokowe,. Mwenuyu ni Yahwe; yule kukumlinda,, kutlatogwe na eshangilia uwupizwa wakwe." ¹⁰Nguno mgate ya lugulu lule umkono gwa Mugosha gulasuke; na Moabu yilatoviwetoviwe hansi mgate ya ieneo lyakwe, na ninga emadutu galatowetoviwe hansi mgate na ishimo ilolyokile embolea. ¹¹Valazisambazwe emikono zyawo hagata yawo, kate vile umoge evyo akusambazwa emikono yakwe aho akogelea. Ila eve Mugosha alawaswe impanzila yawo hansi ninga evyo na umanyi mgate na emiko yawo. ¹²na akayigwisha hansi mgate na ulongo wa magelele gangomwa, mgate na luwuwu.

Chapter 26

¹Lwiswi lulo ulwimbo lule lulimbwe mgate ya ensi ya Yuda: kwina kaya eiara; Seva wavezyaga upizwa mgate na igelele na ngomwa zyakwe. ²Lugula emlango, ili ensi yile ya ehaki yakowola itunzya ekowolile yukowole kwingila mgate. ³Emasala gale mlinago, mkumtunzya umsava mgate na nsonde ekamili, nguno akumwamini inyu. ⁴Umwamini Yahwe edaima; nguno Yaha, Yahwe, na nhingi ya emilele. ⁵Nguno akuvasosha vale wonse vampanzila; ekaya yile higulya yilashushiwe hansi, alayishushe hansi mgaye naulongo, na alangulinganishe na luwuwu. ⁶Alatovangizwe tovangizwe hansi na migulu ya vale avo vapina na vakovi. ⁷Imavito ga vale va ehaki gagolike, Vale va ehaki; evintu lya vale vahaki gagololwagwa. ⁸Hene, mgate ivitilo lya ehukumu yako, Yahwe, kukulindile eve; lina lyako na esifa zyako ni miganiko gisu. ⁹Nakutamanigi eve itungo lya usiku; hene, mwego gule guli mgate yane yina ukovi kuebidii. Itungo ehukumu yako anho yilize hawelelo, venyeji va welelo valize ehaki. ¹⁰Na kulagye utogwe wa ukenaguzi, ila eve vakashe vihembekwe ehaki. Mgate na ensi ya vagolokile itenda uvi na akakuona ukulu umwa Yahwe. ¹¹Yahwe, umkono gwako gwawushiwa higulya, ila eve vakakupandika zile emola, ila vakuona ebidii kuvantu na vakuona ensoni, ku nguno iedadi ya vanska vakuvakola. ¹²Yahwe, akuleta konde kuwisu, nguno hana, waganizwaga umlimo zisu zyonse. ¹³Yahwe Seva wisu, mtongelezi, vangi ebadala yako vakutawala isu; ila eve kulisanizwa lina lyako. ¹⁴Vakafwa, vakashe vashi hangi; ni vamarehemu vavo, vakashe valembuke hangi, hana wizaga kuvahukumu na kuvavipya vavo, na witaga kile ekumbukumbu ifumiwa. ¹⁵Walyongezwaga ensi, Yahwe, wayongezwaga ensi weshimiwagwa, wawushiwagwa mgate na emipaka yonse ya ensi. ¹⁶Yahwe, mgate uduki wawo valivakulola eve; vapandikwa na ewova mgate na emaombi gawo ku nguno eadhabu yawo mbiyili higulya yawo. ¹⁷Kate mkima wa mwitungo yule ali bihi mkwipekula, upandikagwa na usungu na ulilaga kuusungu, hivyo hivyene mbikuli ekabla ya Mugosha. ¹⁸Mbkuli na mwitungo mbikuli mgate na uduki, ila eve ni kate kwakwifungula mgate na emasala gisu. Kukauletile upozwa wa welelo, na vizazi va welelo va kagwile. ¹⁹Evafwile vakuwinyu valaishil vantu vinyu vale vafwa valazwukulukwe. Tunula na wimbe kuutongwe, hibala emelo luwuwu; nguno ulume lwinyu, ni lume lwa emwanga, na welelo yilavalete hambele ya vafwile vakwe. ²⁰Yaga, vantu vane, ingili mgate na evyumba vinyu na mlugale mlango kunyuma kuwinyu ivisi kwitungo ifupe empaka kisira aho kikamala. ²¹Nguno, lola, Yahwe akwegela ifuma mgate na ieneo lyakwe na ekashe avavise hange; vale vafwa.

Chapter 27

¹Mgate na lwiswi lulo Yahwe kulupanga lwakwe lule lulambu, luhanya na lugi, ulamwazibu Leviathani na enzoka yile yikutamba kwipenya, na alaamuwe emmnyama yule akwikala mubahari. ²Lwiswi lulo: Mgunda gwa ezabibu, gulivike. ³"Ene Yahwe nde mwangalizi wakwe; Nkutililila emanze kila itungo; hivyo kuduhu uyo akulilima, nkulelinda usiku na limi. ⁴Nkasuga kisila, Oh, kate embigiri na miva! Mgate na ulugu nkuyumba nawo; Nkuvakima wonse kuhakimo; ⁵hamo vakumanya wangelizi wane na vite konde na ene, valeke vite konde na ene. ⁶Kulusiku lule lukwiza, Yakobo alasole emizi; Israeli yilafumye emana na ifuluma, na yilayokazwe ensi yonse kuvisumo. ⁷Vihe Yahwe alamgume Yakobo na Israeli na gako ensi ezyozyamguma? Vihe Yakobo na Israel vaulagwa na vavo kate avomwavansenza mgate na ensi yiyo mwavaulaga vavo? ⁸Mgate na ipimilo lyahana cha edhisha, valagikizwe Yakobo na Israeli hatali; wavaasinwa hatali kumyaga mndaki, mgate na lwiswi lwa myaga gwa kukiya. ⁹Hevyo kunzila yinili, uwukenaguzi umwa Yakobo galalipwe, kunguno yiniyi yilave evisumo vyonse vyakusiniwa ezambi zyakwe: Hale aho akwita lisengelo lya mawe kate enswakala na elyangamizya mgate na evipande evipande, na kuduhu ehingi zya Ashera ninga misengelo yile yilalekwe yimile. ¹⁰Nguno kaya eimara yavipiwagwa, wikalowakwe na efaraga yakwe yalekagwa kate ibalangu. Kwina ndama zikudemwa, na kuko kwene anho akulela na kugalya ematambi gakwe. ¹¹Ematambi gakwe anho galavi gakala galegwe. Vakima valize na kugalumila ipembe emoto, nguno vale yikavile vamanyi. Hivyo hange mutunda wawo akashe ave na kisa higulya yawo, na umsava yule wavalunda alave na kisa higulya yawo. ¹²Na lwiswi lulo yilave kuva Yahwe alapurare ifuma mongo Efrate empaka Wadi ya Misri na inyu, vantu va Israeli, kulikuminge esehemu yimwi. ¹³Lwiswi lulo etarumbeta hanya lilifulwe, na vantu avo vatagika mgate na ensi ya Asiria valize, na vale vatagwa mgate na ensi ya Misri, valamsanizye Yahwe mgate na lugulu msondo kuko Yerusalemu.

Chapter 28

¹Nkanche kwitaji lya empanzila kwilo lyavatwa na ekila mnywi wa efraimu, na ninga elolikuffia lya utemi wa usoga wakwe, ninga elo lyatulwa kumtwe na embonde ilolikustawi na haho avovakupotwa na evinyo! ²Lola Mugosha akulagikizwa yule wa nguzu kate muyaga gwa emvula ya mawe na muyaga mndaki gulegukuvipya, na alikapa ekila etaji ya ina hansi mgate na malongo. ³Etaji ya ensika ya vanywi va Efraimu eloliliko hansi ya higulya ni pawo. ⁴Eua lilolyafifia lya utemi wa usaga wakwe, higulya ya mtwe gwa ibonde lya usavi, yilave kate etunda lilolyapyaga hamiti ekabla ya manzi gakwe, kuva, itungo umntu anho akuliona itunda, itungo anho likali limikono zyakwe, akulekwesa hansi. ⁵Mgate lwiswi lulo Yahwe wa emajeshi alave na etaji esoga na etaji ya usoga kuvantu vakwe avovashala, ⁶mwego gwa ehaki kumsava yule aikalile mgate na chukumu, nguzu kuwo avo vabadilisha vansika zyawo mgate na milango yawo. ⁷Ila vale vakuyumbayumba kunguno ya emvinyo, na vakwigonga kunguno ya walwa udaki. Umhanya na mlaguzi vakuyumbayumba kunguno ya walwa udaki, na valamilwe na emvinjo. Valigongegonge kunguno ya walwa udaki, valikwese mgate na ndoti na iyumbayumba mgate na emamuzi. ⁸Hana, emeza zyonse zyokile maluki. Hivyo hange kuduhu esehemu eyonisafi. ⁹Unde yule akukola kuhembeka emataifa na unde yule alikutetemlila empola? Kuva vale avo valekwa emavele ninga anho vakonka? ¹⁰Nguno ni isemuzyo higulya ya isemuzyo uutawala higulya ya utawala, na haho hadi na hanho ekido. ¹¹Hana, kumdo wa kubweda na elugha zya vageni alayombe na vantu vakwe. ¹²Itungo elo lyavita wavawila, "Venava ni vangi, vape isunhyo vale vazovaga; kunguno kuku ni kwitogisha, "Ila eve vakadegelekile. ¹³Hivyo hange umuhayo gumwa Yahwe gulave kuwawo isemuzyo, isemuzyo, higulya ya iseuzyo uutawala higulya ya uutawala, na hado anho na hado hale, ilivaye na igwa kunyuma, na kuvelwa, itengwa, na idimwa. ¹⁴Hivyo hange tekeleki umuhayo gumwa Yahwe, yensoyenso yule akutezya emashariti, eve ukuvatongelela vantu venava awo vale Yerusalemu. ¹⁵Yiniyi yilatokee kunguno ukuyomba, "Kwitaga ilagano na lufu; nguno ekuzimu vakafikila ekubaliana. Hivyo hange ehumu anho yilavitewe kuwingi, yikashe yikupandike isu ku nguno kwatezwaga emagambo gaulamba kuva ipelelo lisu na ulamba kuva wikalo wisu. ¹⁶Hevyo hange Mugosha Yahwe akuyomba ivi, "Lola: nkuyitula Sayuni umsingi gwa mawe, iwe lya kugemela, iwe lya mpelo la msawo uumsingi gwa hana. Na yeyote yule akusanizwa akashe aibike hana. ¹⁷Kuvezwa ehaki kuva mlanga gwa uusawa, na kuva na eaki ipima anzi. Akusafisizya hatali ipelelo lya ulamba, na emafuriko galokale ebadala mgate emahali hasiri. ¹⁸Ilagano lyako lya lufu lilafutwe, na emaelewano gakwe na ekuzimu galaime. Hanho emafuriko emadaki galavite galamsombe inyu. ¹⁹Nguno anho galavite, galamsombe inyu galavite mlao na mlao, na galavite hangi limi na usiku ulafike. Haho emola anho yilafike ulasababishe wova. ²⁰Nguno ekitanda ni kiguhi kumntu igolola umkono gwakwe hibala, na eblangeti ni ibubu kumsava kwipilimya mgate" ²¹Yahwe akuke kate lugulu lya Perazimu; Alavahiiza umsava ivezya mlimo yakwe mnate na ebondel lya Gibeoni, umlimo gwa ajabu, na kwita ensembo ya eajabu. Hivyo ageze mkitaga emashaka (ewasiwasi) edhamana yako yilakazwe, 'Nigwaga ifuma kumu Mugosha, Yahwe wa emajeshi, isemuzyo ya kuyivipya ensi. ²³Kuva etayari na idegeleka muzwi gwane, kuva emakini na idegeleka emihayo yane. ²⁴Vihe mlimi yule akulima ensiku zyonse kunguno ya ihamba, akulima du mgate na ulongo? Vihe akwendelea ilima mngunda gwakwe ebila ihamba? ²⁵Na anho akulinda umgunda gwakwe, Vihe akufumya eajira ya mbiyu akuhamba jira, akutula engano mgate na umstari, eshairi, mgate na esehemu hale, na gatonilwe esehemu ivili? ²⁶Seva wakwe wamwelekezwa, akumuhembeka umsava kumasala. ²⁷Ezaidi ya gago, jira zile zikavile ipululwa kukiseme chugi; ninga ematayili ga iputula lilolikuzunguka higulya ya jira, ila eve ejira likugumwa kumlanga na ejira kumlanga. ²⁸Enafaka ni nyandyo nimkate ila eve ni mkondu mno, ematayiri ga egari yakwe na efarasi vazisambazyaga, na efarasi yakwe vakali itunanga. ²⁹Genaga galifuma kumwa Yahwe wa emajeshi, umasava yule myanguzi wa eajabu na yule wa masala.

Chapter 29

¹Nkanche kumwa Arieli, Arieli, kaya ugo Daudi atulile inkambi! Emwaka ehadi emwaka akuongezeka; hange etamasha lyowegela kwiza. ²Ila eve ndaupilime Arieli, na valalile na lyombolezwa, na valave kuwane kate Arieli. ³Nkutula enkambi hagata yako mgate ya emzunguko, ndakupilima kukulule engomwa hagata yako. ⁴Ulaletwe hansi na ulayombe ifuma hansi mgate ya malongo, uwuyombe wako ulashushiwe ifuma mluwuwu; muzwi gwako gulave kate muyaga mgate na ulongo, na imihayo yako yilave yiwuduhu enguzu ifuma mluwuwu. ⁵Ejeshi lya vanska vako valave kate luwuwu ludo, na ewingi wa vakoghyaa ulave kate emakapi galegalivita. Yilatokee emara yimwi hanho na haho. ⁶Yahwe wa ejeshi alize kuwisa kukuva, chamtitimya ya muulongo, umuzwi mhanya, na muyaga mndaki na kimbunga kidaki, na emwali gwa moto gwiteketezwa. ⁷Yilava kate ndoti, endoti ya usiku: Ejeshi lya ensi yonse galigume mgate ya Arieli na ngomwa zyakwe. Valivamiaye umsava na engomwa zilezikuvanyanya vale. ⁸Yilava kate umntu yule wa nzala yule akulota alilya, ila mgate anho akutunula inda yigele ekintu. Yilave kate umntu yule wankangu yule akulota alinywa manzi, ila eve akumisha, akuzimia, hene evyo yilave eiddadi hanya ya vigumi na ya Lugulu lwa Sayuni. ⁹Kamalwi inyu vasava na mwikamalwe; evezi mlivapofu na uve mpofu! Uve mnywi, ila eve yikavile emvinyo tovatova ila eve yikavile ebya. ¹⁰Nguno Yahwe walekulaga mwego gwakwe mgate na tulo lwa hana, wagafumbaga emiso gako, valaguzi, na wakumbilaga umtwe gwako vaoni. ¹¹Ukudukule wonse wizaga kuwako kate mihayo ya mkitababu echochalulilwa emuhuri, kwicho vantu vakowolile kumpa umntu yule akwihembeka, na kuyomba, evi." Esoma iki." Naakuyomba, "Nkakowola kunguno yitulilwe emuhuri." ¹²Kate ekitababu kilapiwe kuvantu yule akakowole isoma, na kumuwila, "Esoma kiki, "Na akuyomba, "Nkakowole isoma." ¹³Mugosha akuyomba, "Vantu venava vakumpelela ene na kumwesima kumilomo awo, ila eve myigo yili hatali nane. Isima lyawo kuwane ni kunguno du ya isemuzyo lilo vahembekwa. ¹⁴Hevyo hange, lola, 'Nkwendeleya ivezya magambo ga nsoni mgate na vantu venava, emaajabu ebadala ya emaajabu. Isima ya yule wa masala yilatajike, na umanyi wavantu vale va masala uladuge." ¹⁵Nkanche vavo vale vakavisa emipango yavo kumwa Yahwe, na vale avo esembo yawo ni ya giti. Vakuyomba, "Unde yule akuwine isu, na unde yule dikumanya isu?" Enyu vale mkubadilisha evintu vya kwigulya nansi! Vihe umuumbi wa nyungu ukowola mgwiganikilwe kate ulongo, hivyo hange evintu vile vikuveziwa viyomba ehusu yule vavivezya akalilwlewe?" ¹⁷Mgate na itungo ido ilo lyashalaga, Lebanoni yikugaluziwa kuva mugunda, na mugunda gukuva iporu. ¹⁸Lwiswi lulo vankiva valaigwe emihayo ya mkitababu, na miso ga vapofu galaona mgate na giti entimbu. ¹⁹Vale mbivazulumiwa valatogwe hakimo na Yahwe, na emasikini mgate ya vantu valatogwe ku mtemi wa Israeli. ²⁰Nguno vantu avovakavile vakatiti valave vamalaga, na vale na kabweddu valatagike. Vale wonse avo vatogilwe ivezya ukenaguzi valasiniwe, ²¹unde na kumuhayo kii lilamwite umntu kwiva mkenaguzi. Valamtulile umtego kumsava yule akuyikola ehaki mgate na ngomwa na itula ehaki hansi kuulambu ule ukavile na ehintu. ²²Hevyo hange Yahwe akuyomba ivi ehusu enyumba yimwa Yakobo- Yahwe uyo mbiwamkomboa Ibrahimi, "Yakobo akashe apandike ensoni hange, ninga ushu wakwe akashe ugaluke erangi yakwe. ²³Ila eve anho akuvaona evana vakwe mlimo gwa emikono yakwe, valalisafishe (kuligusa) lina lyakwe. Valaliguse lina lyako mtemi umwa Yakobo, na valimilile mgate na vova umwa Seva wa Israeli. ²⁴Vale avo vakulagika kumwego valapandike umanyi na vale avo vakusaya valihembeke umanyi."

Chapter 30

¹Nkanche wa vana va ilekwa, "Lyimili itamuko lya Yahwe." Valatule emipango, ila eve yikashiyifuma kuwane; valaungana na ensi yingi, ila eve vakatongelelilwe na mwego gwane, hivyo vakongezwa ezambi ebada ya ezambi. ²Vakupanga ishuka hansi ku Misri, ila eve vakali vandombe mbelekezwa, valikola uulizi ifuma kumwa Farao isola ipelelo mgate na mtaka gwa Misri. ³Hevyo hange uulinzi umwa Farao ulave wa nsoni yinyu, na ipelelo lisu mgate na mtaka gwa Misri, kilave kilizalilisha inyu, ⁴ninga vakulu vako Sayuni, na vakombe vavo vizaga Hanesi. ⁵Valazona ensoni kunguno ya vantu na efaida, ila eve ni soni na kumbwendya. ⁶Etamko ehusu endimu lya Negevi: Ivitila mgate na mlango gwa uduki na eaatrai wa simba ekima na Sima ngosi, enzoka na enzoka na emoto yile yikuluka vasombaga usavi wavo mgate na mgongo gwa punda, na ehazina yawo mgate na mavega ga ngamia kuvantu vale vakasuga umsadakuwavo. ⁷Nguno umsaada gwa Msri gukasuga emana; hivyo hange namwitana Rahabu, yule ila alalile akali. ⁸Agese yaga, tona linyinili hambele yawo higulya ya emeza, na ugatone mgate na ekitabu iligatuziwe kwitungo irihu (hatari) kate uushuhuda. ⁹Nguno ni vantu vakenaguzi, vana vaulamba, vana avo vakavilekudegeleka emaelezo gamwa Yahwe. ¹⁰Valamuwila ukuona vihe, "Mkandolaga; na kuvalaguzi, "Ukatabirigi galegahana kuwinyu yumba emihayo ya kwitogisha inyu lagula ulembe. Galuki mgate na enzila, ¹¹woki mgate na enzila kunguno mtemi wa Israeli wakanizwaga iyomba hambele ya ushu wisu. ¹²Hivyo hange mtemi wa Israeli akuyomba, "Kunguno wakanaga emihayo yiniyi na kwihembeka ikandamizya na ulamba, ¹³Hevyo ezambi yeniyi yikuva kuwinyu kate ekintu echochaveleka etayari kwigwa, kate kintu mgate na igelele irihu ilo uwugwe wakwe likwegela hanho kuhaho." ¹⁴Alavela kate kiseme cha mumbi wa nyungu evyo chikuveleka, hivyo hange kikashe kikashale ekintu, vivyo kuduhi evipande vyonsevyonse vya majonjo vitoshelezya kusola moto impindi, idaha emanzi mwisima. ¹⁵Nguno Mugosha Yahwe, Msondo wa Israeli akuyomba ivi, "Kwisuva na kuuisuha mlokolewe, mgate na upole na na konde yilave na enguzu zyako, ila eve mbi mkavile etayari. ¹⁶Wayomba, "Kuduhi, nguno ipela kufarasi; vivyo kukupela; ipela kukutumila efarasi embuku; vivyo hange vavo vakwiingizwa vakuva vabubu. ¹⁷Vantu kihumbi kimwi valapela kulyogoha umntu umwi; kukukagwa na vantu vatano mkupela ehadi mkuva kate nguzu ya ebendela iyoyile kwigulu na lugulu ninga kate ebendela mgate na kalugulu. ¹⁸Ila eve Mugosha akuvalinda ili vapandike edrelu chakwe, hevyo hange aliko etayari kuvalagila kisa. Nguno Yahwe na Seva ni vahaki; Vakabarikiwagwe vale vakumlinda umsava. ¹⁹Nguno vantu vakwikala Sayuni, na Yerusalemu na vakashe valile hange. Hana alave na chulu kuwinyu ku muzwi gwa ilizi linyu. Ahoaligwe du alavajibu inyu. ²⁰Ivitila Yahwe kulapandike umkate gwa uduki na manzi ga uduki, ninga egisi, muhembeki wako akashe ivuka umsava hange, ila eve akumuwona muhembeki wako kuminso gako msava. ²¹Ematwi gako galaigwe emagambo gale gakuyombaiwa kunyuma, linyinili hiyene enzila vitila eyi, "Anho ukugaluka lwande lwa mlwila ninga ukugaluka lwande lwa ni moso. ²²Mlakivipya ikumfuko chinyu echo mwakitula higulya ya hela na endalama na kukitaga. Mlakitage hatari kate blindi endaki, "Ulavawila vasava, "Wuki henaha." ²³Nawe alafumye emvula mgate na mbiyu zinyu ahomlazitumaga mgate na ulongo, na umkate gulave kuwingi ifuma mgate ya ulongo na emazao galaute kuwingi, mgate na lwiswi lulo eng'ombe zyako ziladimwe mgate na eeneo ihanya. ²⁴Eng'ombe na punda ezyozikulima mgate na ulongo zikulya chilwa cha itungo ilo lyakamilika gwi ekoleo na euma. ²⁵Higulya ya lugulu lurihi na higulya ya kalugulu larihi, vilapishane evijiko na emifereji ya manzi, mgate na lwiswi lwa emachichio makulu (ahanya) hale eminara yonse haho yilagwe. ²⁶Emwanga gwa umwezi gulave kate umwanga gwa limi, na umwanga gwa limi gulang'aa emara mpungate. Yahwe ahoalafunge ivela kuvantu vakwe na kuvapizwa emavamba gale vagapandika. ²⁷Elina limwa Yahwe likuva ifuma esehemu ya hatali, likuvaka kukisira chakwe a mgate na lyonsi ihanya. Eilomo yakwe yokalile ekisira, na elugha yakwe enia kate moto gule gukuangamizwa. ²⁸Myuye yakwe ni kate manzi galegokile gale gakufika empaka hagate ya singo, kunguno evela ensi kwisamya uvipya, myuye yakwe ni emizabibu mgate na emataya ga vantu vale vakusababisha itangatanga hatali. ²⁹Ulave gwiku na lwimbo kate usiku hale hasherehe esondo yiyo yilafanyike, na mwego gule gwa utogwe, itungo umwi aho alave akuya na mgate na lugulu umwa Yahwe, mgate na mngamba gwa Israeli. ³⁰Yahwe akwita emapambo ga muzwi gwakwe golegoligikwa na akuvalagya enamna umkono gwakwe evyogokusuka na muyaga gwa kisira chakwe na moto ugo gulivaka hakio na mnyaga mhanya, emvula hanya, na mvula ya mawe. ³¹Nguno kumuzwi guma Yahwe, Asiria yilepumbuziwe alavipye kulanga. ³²Na kila iadhabu yilesagagulwaga wasagulaga mlanga gule Yahwe akutula higulya yao na vakufililiziwa na emuzi gwa ngoma na kinubi kate vakuanzisha ulugu na kwiguma navo. ³³Nguno esehemu ya etima yile yandaliwa ifuma kale. Hana yakaandaliwa ku mtemi, na Seva walivezwaga kuva na ekima na upana. Rundo lili etayari kumoto na kwivi zya itosha, myuye yimwa Yahwe, ni kate emkondo gwa kibiriti, na ukuvasha moto.

Chapter 31

¹Nkanche wavo avovakushuka Misri ilomba umsaada na itegemea efarasi itula konde mgate na emagari (kunguno vali vingi) na kunguno ya efarasi zikavazika. Ila eve vakuhusiana na mkonde wa Israeli ninga vakavile kumlonda Yahwe! ²Ila eve ni wamasala, na akuleta uwulagi na akukanusha emihayo yakwe. Na akwiza higulya ya kaya zile zikutenzwa uvi na hagate ya vale vakumsaidia itezya eambi. ³Misri ni vantu na yikavile Seva, na farasi wa muvili na yikavile mwego. Yahwe anho akufumila hibala kumkono gwakwe, wonse vale wavasaidia valave na ewasiwasi, na yonseyonse yule alasayidiye alagwe wonse kuhakimo valatagike. ⁴Hivyo hevyene Yahwe akuyomba na ene, "Kate simba na ninga umwa wa simba evyo yikuunguruma higilya ya uvendi wakwe, hale endale lya vadimi anho gakiwtanwa hagate yakwe ila eve akashe ugohe umuzwi gwakwe, ninga akashe aye kunguno ya mabubu gane, hevyo Yahwe wa emajeshi alashuke kwiguma mgate na lugulu lwa Sayuni, mgate na kalugulu kako. ⁵Kate enoni evyoyikuluka, vivyo Yahwe wa emajeshi alayilinde Yerusalemu; alayilinde na kuyokowa kate ivyo akuvita higulu na kuyilinda, ⁶Msuvi umsaava ifuma yule mwamngalukila evantu va Israeli. ⁷Nguno mgate na lwiswi lulo kila umwi alasinwe na Seva vangi hela na umwaseva vangi na ndalama yileyaveziwa kumikono yinyu vale va ezambi. ⁸Asiria alaangamizwe kulupanga, na lupanga lule lukapotwaga na umntu ulikumala isuva sava. Alalupele ulupanga, na vasumba vakwe vado valatumikishwe emilio milambu. ⁹Na valadume liamini kunguno ya wova, na mhanya wavo alagohe hambele ya ebendela ya ejeshi ya mwa Yahwe."- Lyinili ni etamko lya mwa Yahwe , kwilo umoto guli uko Sayuni na uko ifulile lya moto ugo guli Yerusalemu.

Chapter 32

¹Lola, mtemi akutawala kuhaki, vakulu valatongelele kuhaki. ²Kila umwi alave kate wikalo ifuma mgate na muyaga naipelelo ifuma mgate na kivugwa, kate emifereji mgate na esehemu yanhya, kate mtaka mgate na mangamba mhanya mate na ensi yile yazova. ³Hange emiso gavavo vakuona gakashe iwona galaone giti, na matwi gavale avo vakwigwa galigwe visoga. ⁴Vale vatungi valiganike kuumakini kuumanyi wao, na vale vantama valasunsumule visoga na kuurahisi. ⁵Umlee ashe itanwe hange mkulu, ninga mlambu akashe itanwe mkulu. ⁶Nguno umlele akuyomba ulele, na myego gwakwe kukupanga emavi na ensembo ya ava vakavile kumsanizya Seva, na akuyomba emagambo emavi ehusu Yahwe. Na akuvavezya vava na enzala kuva ngele na vale kukigaule igayiwa manzi. ⁷Enzila ya mlamba na uvi. Amanyile ibuni emipango mivi ya kuvakonga emasikini kulamba, na ninga kate emasikini akuyomba hana. ⁸Ila vantu wa ikuzyo vakupanga emipango ya lyeshimiwa na kunguno ya ensembo ya vale vaikuzyo kulimelile. ⁹Wuki higulya, enyu vakima avo mlivabuhu na tekeleki muzwi gwane, enyu vanki vale mkavile vaangalifu mpulike ene. ¹⁰Nguno kwitungo ifupi mno lya emwaka ugimu winyu ulaveleke, inyu vakima avo mkaangalila, nguno emavuno ga emizabibu ga lakwama, emavuno gakashe gigele. ¹¹Tetemi, enyu vakima avo mlivanyonge, tuki enyu avo mkavile vaangalifu sini emyenda zinyu emisoga msige wazi; ¹²Vali emyenda zya magunila mgate na mikimbili zinyu. ¹³Nkanche vale valivalisolele emigunda misoga, kumizabibu gule gwauta mno. ¹⁴Mgate na ulongo wa vantu vane kulamele emiva yambigiri, ninga higulya ya kaya ya utogwe na kaya yile ya shangwe. ¹⁵Nguno lilalekwe, kaya yile yamsongamano ulave efaragha, kalugulu na emnara vilave emapambo edaima, utogwe wa punda, udemo wa visaviwa; ¹⁶empaka myego gukugaye isu ifuma higulya na ibalangu gulave mgunda gule kukuuta, na mgunda gule kukuuta gulaswelwe kate ipolu. ¹⁷Vale va ehaki valaishi hibangu na mgate ya ehaki valikale mgate na mgunda gule kukuuta visumo. ¹⁸Umlimo gwa msava wa ehaki yilave ni ya konnde, na ematokeo ga yule wa ehaki, ni utungi na lliamini edaima. ¹⁹Vantu vane valaikale mgate ya wikalo wa konde, wa mgate ya kaya esalama na esehemu esoga hakusuhila. ²⁰Ila eve ninga kate ni emvula ya mawe na ipolu lwavipiwagwa, na kaya yatimwagwa, ²¹yule kule yulene lwande lwa hamelo mwa emfereji alabairkiwe, na yule ne yule akuzifila eng'ombe na epunda kwidima.

Chapter 33

¹Nkanche winyu, vavipya avo mkalivipiwa! Nkanche vavo evasaliti avo mkali mkanilwe! Itungo haho mlave mwaleka uvipya, ninywe mlevipiwe. Itungo aho mlwiwaleka uusaliti, ninywe mlasalitiwa.²Yahwe, kusayile isu kwakulinda eve, vakava mkono gwisu kila mlao, na mpizwa wiswe mgate na itungo lya uduki.³Vantu vakapela kukwigwa muzwi muhanya ahombiwaushiwa, ensi zyakasambala, ⁴emateka vako vikumingaga kate wulunde wa nzige, kate nzige evyo zikuruka, vantu vataluki higulya yakwe.⁵Yahwe waushiwagwa. Akuishi emahali higulya. Akuyokazwa Sayuni kuhaki na uusawa, ⁶Akuva eimara mgate na itungo linyu, vingi va upizwa, emasala, na umanyi, uvova umwa Yahwe wuli mgate na ehazina yakwe.⁷Lola, vakombe vakulila mumuta, vamasala vumsanizya na konde kukulila kuusangu. ⁸Ebarabara ehanya yalekwaga efaragha, kuduhu visafiri hangi. Emaagano gavinzikaga, umashahidi vakubwedeka, na wuta wa mntu ukalyeshimika. ⁹Ensi yikuombolezya na ikalila hatali; Lebanoni yikuyaibisha na hatali; Sharoni yavaga kate ibalangu wazi; Bashani ni Karmeli zygawishaga emadutu gakwe.¹⁰"Egisi nkuwuka, "Akuyomba Yahwe; "Egisi nkuwushiwa higulya, egisi nkuwushiwa. ¹¹Akudima mwitungo gwa uchafu na gulaute emaulule, na myuye yako ni moto ugo gule kutime eve. ¹²Vantu valatimwe na kuva kate enswakala, kate mivaaga mwipolu evyo gakuputwe na itimwa. ¹³Enyu avo mli hatali mno tegeleki echo nakitumama, na ivyu avo mli bihi zumiukulu wane." ¹⁴Vatezwa ezambi va Sayuni vakogoha enyamtilimya lyavasangaga vakavile na Seva. Unde yule mgate yisu akowolile kwikala mgate na moto mndaki? Unde yule mgate yisu akowolile kwikala mgate ya moto gwa emilele?¹⁵Enyu vale mkuyumba mgate mgate na ehaki na iyomba kunaminifu, umsava yule akumbweda emapalo ga wikandamizya, umsava uyu akukana isola erushwa, yule akwigwa mgate na ipanga esola zya usambe, na yule akakulola uvi- ¹⁶Akutula ekaya yakwe higulya; esehemu yakwe ya ulindi yilave ngomwa ya mngamba, endila na manzi gakwe gakashe imelo. ¹⁷Emiso gawo galamuona mtemi mngate usoga wakwe; valilole wnsi hanya. ¹⁸Umyego gwako gulizukile wova, alilwe umtono, alihe yule yule wapima hela? Na alihe umsava yule akutisha emira? ¹⁹Ukashe umuone umntu yule akapinga, vantu vale va elugha ya eajabu kwiyo ukakowole lyelewa. ²⁰Yilole Sayuni, kaya ya esikukuu yisu; miso gawo gakuona Yerusalemu kate wikalo wa utungi mwihema kwilo likashe lifumiwe, vingi vyakwe vikashe vifumiwe ninga ngoye zyakwe zikashe ziputike. ²¹Ebadala yakwe Yahwe mgate na ukulu wakwe akuva hakimo na isu, mgate na eneo lya manzi mingi na umfereji mingi kuduhu eviseme na umpira avo vakuvita haho na kuduhu emashuwa yile yikuvita kuko. ²²Nguno Yahwe ni ehakimu wisu, yahwe ni umwawamiko wisu, Yahwe ni mtemi wisu; akakukomboa (kukupizwa) isu. ²³Ngoye zako zyalegeyaga, zikakowola kudima emilango mgate na eeneo lakwe; zikakowola izunguka emeli; haho emateka vayusambala, ninga evalema valavasinwe hibala kate emateka. ²⁴Na venyeji vakuyomba, "Ndyile;" Vantu vale vakwikala hale vasalamchewe ukenaguzi wavo.

Chapter 34

¹Enzi mbihi enyu ensi, tekeleki na muvena umakini, enyu vantu! Welelo na wonse evyo vyokile vikukoviwa idegelekwa, welelo na wonse evyovilifuma, ²Nguno Yahwe ali na kisila na ensi yonse, ali na kisila mgate na emajeshi gawo, waangamizwagwa vavo hana, wavakabidhigi kuvasinzi. ³Emili ya vantu vavo avovafwa yilatagwe hibala. Hange emivili yiyo yafwa yilave ekila esehemu; na engulu yilalovekwe kumagazi gawo. ⁴Ensonda zyonse kwilunde zilafifie, na ilunde lilekunhwe kate ekitabu; na ensi evyo lilekala hagati na emnzabibu, kate etunda elolyakomela hagati na umti. ⁵Nguno hale ulupanga lwane ahoukunywe na kwikuta kwilunde; Lola, nguno agese ulize hansi kuko Edomu, kuvantu avo ni avatula hatali na eadhabu. ⁶Ulupanga lwa mwa Yahwe lugwisha matonie ga magazi na ikumbilwa ku maguta, ematonye ga magazi ga nkolo na mbuzi, gakumbililwa kufigo zya nkolo. Nguno Yahwe wafumyaga kalumbilo mgate na Bozra na emauaji mgate na ensi ya Edomu. ⁷Eng'ombe wa mwipolu zilasinzwe hakimuna navo enzagamba ehanya na enzagamba edo. Ensi yawo yilakolwe kumagazi, na luwuwu lwakwe galitwe kuva maguta na maguta gali emanonu. ⁸Nguno yilave ni lwiswi lwa ekisasi kumwa Yahwe na emwaka ugo akuvalupa kunguno ya Sayuni. ⁹Umfereji gwa Edomu yilagaleke kuva elami, na luwuwu lwakwe lulave kiberiti na ensi yilave kateblami yiyo yikupyaa. ¹⁰Yilapye usiku na limi; lyonsi lyakwe ilolilifuma edaima na halave na mapolu ekizazi ninga ekizazi; na kuduhu ninga umwi yule akuvita haho emilele na milele. ¹¹Ila noni na ndimu zya mwipolu zilikalale hale; ensihi na mahyahya zilavezye vijali vyawo hale. Alagolole higulya yakwe efuti ya ngoye zya uvipya naipimo manzi ga ukenaguzi. ¹²Valeva vyeo vakashe vave na kintu echochashala kwitanwa na mtemi, na vakulu vonse valave yikavile kintu. ¹³Minva galamele mgate na emaeneo gawo, viwavi na embigiri vilave mgate na ngomwa zyawo. galave mikalo ga kaya wukalo wa embuni. ¹⁴Endimu zya mwipolu na empiti zilikuminge hale, na embuzi zya mwipolu ziladimile haho kuvawo. Itungo lya usiku indimu zilikalale hale na zilikovele insava emahali hakusuha. ¹⁵Ensihi zilavezye vichali vyawo, na kukomagulila emagi gawo kila umwi na mwie. ¹⁶Ikulu ivitila ekitabu cha mwa Yahwe; kuduhu ninga umwi kwicho kikashe kive chicho. Kuduhu echo kilagayiwe umwiye; nguno umlomo gwakwe gwalagikizwaga vivyo, mwego gwakwe gwavakumingaga vavo. ¹⁷Akuguma ekura mgate ya eneo lyawo, na umkono gwakwe gwavapimaga kulugoye. Vakuyimiliki edaima, ifuma ekizazi ehadi kizazi vakwikala hale.

Chapter 35

¹Ejangwa na Arabu valatogwe na ejangwa lila togwe na echanua. Kate emaua, ²Galachanua kuwingi na galashangillie kuutogwe na enyimbo; lilapewe udehelwa wa Lebanoni, emapambo ga Karmeli na Sharoni; valauone udehelwa umwa Yahwe, emapambao ga mwa Seva wisu. ³Yituleli enguzu emikono yile yikasuga enguzu, na ebadala ya mayungo galegakulegeya. ⁴Muwili yule ali na mwego gwa wova, "Vave eimara, vakogohaga! Lola, Seva wako akwiza na malipizyo, ku nguno ya emalipo gamwa Seva. Akwiza na kukokowa." ⁵Hangi eminso ga vapofu galaone, na ematwi ga ankiva galigwe. ⁶Hangi umlema alaluke luke kate ikungulu, na lulimi lyamwa bubu alembe, nguno manzi agalatiririke Araba, na emifereji hijangwa. ⁷Umsenga gule gwapye gulave lwizwi; na ulongo wule na ngangu yilave kasela -mgate na wikalo wa kiye, hale aho mbi vali vakwikala, kulave na masi hakimo na emyanga. ⁸Ebarabara ekulu yelitanwe nzila nsondo. Avo vakavile esafi vakashe vayilonde yile enzila iyo. Ila eve yilave ya untu yeyote yule akuyumba higulya yakwe. Kuduhu umlele yulealayivite. ⁹Kuduhu simba hale ninga endimu endaki mgate na yile ebarabara yiyo; vakashe vave viho hana hale, ila eve vakvakombolewa valavite hale. ¹⁰Efaida yimwa Yahwe yilasuve na yilize kulwimbo lwa Sayuni, na utongwe wa emilele yilave mgate na mitwe yawo; utogwe na eshagwe vilazidi kuwawo; uusungu wa malwile galasinike hatali.

Chapter 36

¹Mgate na mwaka gw aikumi na tune gwa mtemi Hezekia Senecherebi, umtemi wa Asiria, mbivamila ekaya zyonsezyonse ku Yuda na kuvadima. ²Hange uutemi wa Asiria akamtuma kamanda mkulu na ejeshi nhanya ifuma Lachishi empaka Yerusalemu ku Mtemi Hezekia. Ahombiwafika mgate na umfereji mgate ya lwinzi lwa kwigulya, mgate na enzila ekulu na mgate na mgunda kwa ku dobi na wimilila hale. ³Vakulu va Israeli vale avo mbivalagikiziwa ezungumuzya nawo mbivali na Eliakimu umwana umwa Hilikia, umtongele wa jumba, Shebna wa mtemi, na Joa umwana umwa Asapha, yule akutona emelewano ga eserekali. ⁴Mkulu umhanya wa ejeshi wavawila vavo, "Mlombi Hezekia kuva mtemi mkulu, na utemi wa Asiria, akuyomba, 'Kii enyandyo ya ugimu wako?' ⁵Ukuyomba magambo gakovile na emaana du ukuyomba kate kwina uyangu na enguzu zya ulugu. Egisi ude yule akumwamini? Na ude yule wakupa ugimu wa kundeka ene. ⁶Lola, watulaga konde yako Mmisri, nguno ebanzi lya emwanziukulitumila kate mlanga gwa iyumbila, mbi yule vivyo umntu akulyegamila na kuyidima mgate umkono gwakwe yilamkime. Hevyo hevyene ejinsi Farao umtemi wa Misri mbi evyo ali yeyote yule akumwamini. ⁷Ila mbiyava ukuyomba nane, "Kumsanizwa Yahwe Seva wisu, "Vihe yikavile umsava yule Hezekia waushiwigwa emehali aho hawukila na misengelo, akuyomba kumwa Yuda na Yerusalemu, "Elazima kusanizya hambele ya misengelo genaga mgate na Yerusalemu?" ⁸Hivyo egesi, nukola kukuvezya eve kuva ezawadi ensoga ku Mugosha umtemi Asiria. Nkukupa efarasi vihumbi viwili, kate ukakowola kuvakola vadereva. ⁹Ni ku namna kii ukowolile kumguma umwi hagata ya vadereva yule umdo mgate na vatumami va Mugosha wane? Mwakatula konde yinyu Misri mgate na egari na efarasi! ¹⁰Hange egisi, Vihe nakowola vihe isafiri empaka haho aho bila kuva na Yahwe kwiguma mgate na ensi yiniyi na kuyivipya? Yahwe akuyomba nane, Evamia ensi yiniyi na uyeupye. ¹¹Hange Eliakimu umwana umwa Hilikia, na Shebna na Joa akuyomba kumwa kamanda mkulu, nalomba muyombena vantu vako kulugha ya Kiashuru, nguno Kiashuru kukimanyile. Ukayombaga na isu kulugha ya Kiyahudi mgate na matwi ga vantu avo valiko kwigelele." ¹²Ila eve umkulu umhanya akuyomba, "Vihe mgosha winyu walagikizwaga ku mugosha wako na izanguya genaga magambo? Vihe ukandagikizizwa kuvantu vale avo valikala mgate na igelele, ili valye emavi gawo vasava na inywa ematuzi (masu) gawo?" ¹³Hange umkulu umhanya wimilila na kuguma ibubu kumuzwi muhanya kulugha ya Kiyahudi na iyomba, ¹⁴"Mtemi akuyomba, 'Mkamuruhusugu Hezekia amkonge inyu, kunguno akakowole kumokoa inyu. ¹⁵Mkamuruhusugu Hezekia amwite mli vahemba vakwe Yahwe, 'Nkumuwila Hana Yahwe alakupizwe isu; kaya yiniyi yikashe yisolwe na mtemi wa Asiria." ¹⁶Mtekeleki Hezekia, nguno yiniyi heyene umtemi wa Asiria akuyomba: 'Eti konde nanena mwize kuwane. Hange kila umwi mgate ninyu akulya kuwinyu emzabibu gwakwe umsava, na etunda lya umti gwakwe umsava na inywe emanzi ga lwiswi lwakwe umsava. ¹⁷Mkwita evi empaka nize kumsole na kumfila mgate na ensi kati ya kuwinyu. Ensi ya emavuno na emvinyo empya, ensi ya mikate na mgunda. ¹⁸Mkamuruhusugu Hezekia amkonge inyu akuyomba, Yahwe alakukowe insu; Vihe kulina vava vangi va aina yonseyonse ya vantu yiyoyamkombola ifuma mmikono zya mtemi wa Asiria? ¹⁹Valihe vaseva vangi va Hamathi na Arpadi? Yilihe vaseva vangi va Sefarvaimu? Vihe vayikomboaga Samaria ifuma mgate na nguzu zyane? ²⁰Mgate na vaseva vangi vonse va ensi yiniyi, 'Vihe kwina vaseva vangi va aina yonseyonse yile ya ikombo ensi yawo ifuma mgate na enguzu yane, na kati Yahwe akowolile kuvokowa Yerusalemu ifuma mgate na enguzu yane?" ²¹Ila vantu vakushala sele na vakanile ijibu, nguno isemuzyo lya mtemi lyalilili, "Mkamjibugu." ²²Hange Eliakimu umwana umwa Hilikia, umsava yule kwigulu ya kaya, Shebna mtoni, na Joa umwana umwa Asafu, na emtuzya ekumbukumbu, wiza kumwa Hezekia na emyenda ezyo zidulikile na vafila emagambo ga mhanya mkulu.

Chapter 37

¹Yava lwiswi lulo umtemi Hezekia aho mbiwigwa emola zyawo, waleka emyenda yakwe, na kwikumbila mwenda gwa magunila, na wayaniya ehadi hakaya yimwa Yahwe. ²Na aho walagikizwa Eliakimu, yule ni mtongelezi wa kaya na Shebna umtoni, na vanamala va emakuhani wonse mbivikumbila emyenda zya magunila, kumwa Isaya umwana umwa Amози, mlaguzi. ³Vamuwila umsava, Hezekia akuyomba evi, 'Lwiswi lwinulu ni lwansi lwa uduki, ikemia na ensoni, ni kate moto yule ali etayari ewutwa ive umama yakwe akasuga nguzu zya kumteka umwana. ⁴Yilave Yahwe Seva winyu akwigwa emihayo yimwa kamanda mkulu, avo umtemi wa Asiria Mugosha wakwe wamlagikizwa ikumguma Seva yule akwishi, na akukemea emihayo iyo Yahwe Seva winyu wagigwaga. Egese muushi emaombi ginyu higulya ya emabaki egogashale henaha. ⁵Egese vatumami va mtemi Hezekia wiza kumwa Isaya, ⁶na Isaya wamuwila, "Muwili Mugosha winyu: "Yahwe akuyomba, "Mkogohaga kumihayo kwizo mwazigwaga, emihayo eyo umtemi wa Asiria watukilaga ene. ⁷Lola nkuyitula umwego gwane mgate yakwe na akutekeleka emola efulani na akusuva mgate ya ensi yakwe umsava. Na ndamwita agwe lwande mgate na ensi yakwe msava. ⁸Hene umkulu umhanya wasuva na kumsanga mtemi wa Asiria akugumana na Libna, Nguno mbiwigwaga kuva umtemi wayaga hatali ifuma Lachishi. ⁹Hange Sennacheribi wigwa kuva Tirkhaka umtemi wa Ethiopia na Misri viyangula kwiguma na mawe gakwe. Hivyo wamlagikizya umkombe emara enyingi kumwa Hezekia afile kombe: ¹⁰"Muwile Hezekia, utemi waku Yuda, 'Ukamruhusugu Seva yule ukumsanizya akukonge (akulambahele), "Yerusalem yikashe yilunde mmikono mu mtemi wa Asiria. ¹¹"Wigwaga kintu echo umtemi wa Asiria echo wakitaga kuu ensi yonse kukwangamizya hana. Vihe ulokolewe? ¹²Vihe vaseva vangi ya ensi yamkombowaga? Ensi iyo vava yane wayangamizya: Gozani, Harani, Rezefi na vantu vaku Edeni mgate Telassari? ¹³Alihe umtemi wa hamathi, mtemi wa Arpadi, umtemi wa kaya yaku Sefarvaaimi, wa Hema na Ivva?" ¹⁴Hezekia wapokela ivalala lyinili ifuma mmikono mmwa mkombe na kuyisoma. Hange waya higulya mgate ya kaya yimwa Yahwe na kuwusoma hambele yakwe. ¹⁵Hezekia wamlomba Seva: ¹⁶"Yahwe wa emajeshi, seva wa Israeli, eve yule wiko higulya ya emalaika eve ni Seva msava higulya ya utemi wonse wawealelo. Wazitaga emalunde na ensi. ¹⁷Galuzya ematwi gako, Yahwe, na utekeleke. Fumbula emiso gako, Ee Yahwe na uone na utekeleke emihayo ya Sanacheribi, kwiyo walagikizyaga kumvezezya endyege Seva yule akuishi. ¹⁸Ni hana Yahwe, umtemi wa Asiria waangamizwaga ensi yose na earidhi yawo, ¹⁹Vayitulaga vaseva vangi vavo mgate na moto, nguno mbiyikavile vaseva ila mlimo gwa mmikono zya vantu, ni kwina mawe du. ²⁰Hivyo Vakisila vavangamizyaga vavo. Hivyo itungo Yahwe Seva wisu, kokowe kunguzu zyako, ili utemi wonse wa welelo zimanye kuva eve ni Yahwe iwnene du. ²¹Haho Isaya umwana umwa Amози walagikizya emola kumwa Hezekia, na kuyomba, yahwe Seva wa Israeli akuyomba, ku nguno waombaga kuwane ehusu Sannacheribi umtemi wa Asiria, ²²Genaga mamihayo ago Yahwe wagayomba ehusu umsava, "Mwaniki ubikira waku Sayuni vakumbwedile na kukusekela kukumbweda; vaniki va Yerusalem wutingisha mitwe yawo kunguno yako. ²³Ude yule akumpinga na kumtukila? Na uda yoye akayomba kumuzwi gwako na kuwusha minso gako ku mpanzila? Na ya mkonde wa Israeli. ²⁴Kwivitila vatumami vako wamgumaga Mugosha na akuyomba, 'Kuwingi wa emagari natandaga higulu hamelo ya lugulu mgate na emelo ya uwuke wa Lebanoni. Kuyiputa emierezi yakwe na isagula emti ya miseprasi hale, ni iporu ilolikuuta mno. (sana) ²⁵Nasimbaga lwinzi na inywa manzi, nasimbaga myongo yonse ya Misri hansi ya mpambala zya migulu yane. ²⁶Vihe akali kwigwa enamana eyonakamua ifuma nsiku nyingi na nakalitumamila mlimo ifuma itungo lya kale? Nugaleta egisi ili gakowole itimia. Mli henaha kuyivipya kaya eimara na yile ya uulinzi witosha na kuusungu cha uvipya. ²⁷Vikazi vakwe, vale vavila, avo vakate etamaa na vale vanson. Valamezye kumigunda, emasi mavesi, masi higulya ya ipawa ninga mgate na mgunda ekabla ya myaga gwa kukiya. ²⁸Ila mmanyile kwikala kuwinyu hansi ifuma kuwinyu hibala, anho mkwingila mgate na anho mva vadaki mgate na yane. ²⁹Kunguno muva vadaki na hagata yane, Kunguno empanzila yinyu yfikaga kumatwi gane nkutula endovani mgate na nyundo zinyu; Nkumngaluzya kunyuma mgate na enzila yiyo mkwiza nayo. ³⁰Yiniyi lukuva lwimbo kuwinyu emwaka gwangu mklye echo kikumele mwipolu na emwaka gwa uvili mlalye echekikumele henaha. Hevyo umwake gwa utatu yukubidi muhambe na mwimbule, hambi emzabibu na mlye evisumo vyakwe. ³¹Emashala ga kaya yimwa Yuda avo na vatumami valasole emizi hangi na izalisha visumo. ³²Nguno mgate ya Yerusalem vavovashe valafume; ifuma mgate na lugulu lwa Sayuni avavashalaga valize. Ejuhudi yimwa Yahwe wa emajeshi yilagelanizye ili. ³³Hevyo hange Yahwe akuyomba evi ehusu Asiria: "Alize mgate na kaya, ninga kutaga ikumu aha. Ninga aliza henaha hambele kungao ninga izyenga engomwa hanzila ya kamaka hagata yawo. ³⁴Enzila yilealavitile alize na nzila yiyo alasuvile, alingilile mgate na kaya yile. Lyinili ni Uyombe umwa Yahwe. ³⁵Nguno ndaulinde yiniyi kaya na kuvikowola, kuiniaba yane ene musava na kniaba yimwa Daudi mutumami wane. ³⁶Hange emalaika vamwa Yahwe mbiwaya hibala na ivamia enkambi ya Waasiria, na kuvaulaga vasikale elaki yimwi na vihumbi makumi mnane ni atano. Vantu aho vamisha mlao

emapema, emilambo yalalaga kila esehemu. ³⁷Hevyo Sennacheribi umtemi wa Asiria waleka Israeli na kuya kukaya na wikala Ninewi. ³⁸Ebadaye, na ahombiali akusalila mate na kaya ya Nisrochi seva wakwe, umwana wakwe Adramaleki na Shereza mbiwamuulaga kulupanga. Hange wapelela mgate na esni ya Ararati. Hange Esarhadoni umwana wakwe watawala mgate na esehemu yimwa vava wakwe.

Chapter 38

¹Na nsiku zile Hezekia mbiali alwile ibihi ya kufwa. Hivyo Isaya umwana umwa Amози, umlaguzi mbiwiza kuwakwe na kumuwila, "Yahwe akuyomba, ;Lupanga emagambo gako nguno ulafwe, ukashe wikale." ²"Hange Hezekia waugulukila igelele na wamulomba Yahwe. ³Na akuyomba, "Esmahani Yahwe, izokila ejinsi evyo mkuya kuuwaminifu hambele yako kumwago gwane gonse na ejinsi evyonitaga ensembo nsoga mgate na miso gako." Na Hezekia walila ku muzwi. ⁴Hanho umhayo gumwa Yahwe gwamwizila Isya, na kuyomba, ⁵"Yaga ukamuwile Hezekia, mtongelezi wa vantu vane, "Hivyo hevylene Yahwe, Seva umwa Daudi uguku winyu, akuyomba: Nagapulikaga emaombi gako na nagaonaga nazonaga endililo zyako. Lola nuwegela lyongezye emiaka ekumi na itano mgate na emaisha gako. ⁶Nkakukomboa eve hakimo na kaya yiniyi ifuma mgate na mkono gwa mfalime wa Asiria, na nkuwulinda higulya ya kaya. ⁷na ili likuva alama kuwako ifuma kuwane, yahwe, kuva kwita echonakyomba: ⁸Lola, nksababisha untaka mgate na kaya yimwa Ahazi kuya kunyuma ehatua ikumi." Hivyo hangi umtaka mbigwasuva nyuma ehatua ekumi higulya ya kaya yile yaliniwa higulya. ⁹genaga higene mautone ga emaombi ga Hezekia umtemi umwa Yuda, aho mbiali alwile hange wapila: ¹⁰"Nayomba kuva enusu ya emaisha gane kuvita mgate na mlango gwa ekuzimu; mbinalagikiziwa hale emiaka yane yonse. ¹¹Nayomba nkashe muone hange Yahwe, Yahwe mgate na ensi yile iyo muwikala nkshe ndole vantu hange ninga umwenyeji wa welelo yiniyi. ¹²Emaisha gane gasimwagwa na ifilwa hatali na ene kate ehema lya mndemi, mbinagakunja emaisha gane higulya kate mfumi wa myenda wasinwaga mgate na ekifungo; hagate ya limi na usiku wagakomeshaga emaisha gane. ¹³Nalila empaka mlawo, kale simba yikuvela emaguha gane hagate ya usiku na limi wagakomeshaga emaisha gane. ¹⁴Kate mtambila hevyo mbnalila; kate nalila kate kunda, miso gane gazova ilola higulya. Mugosha nkuteseka nsaidiye ene. ¹⁵Njombe kii? Wonse vyayomba na ene na witaga vivyo; nkuyumba polepole emiaka yane yonse kunguno nugaginda kuusonga. ¹⁶Mugosha, uduki uwuwaulagikizya na usoga kuwane, mbiyikuwezekana nsuviziwe hange emaisha gane, wagaluzyaga emaisha gane na eafya yane. ¹⁷Ni kufaida yane kuva navitilaga imisayo kate yiniyi. Wakombowaga ifuma mgate na ishimo lya uvipya; nguno watandaga ezambi zyane vakuma gako. ¹⁸Nguno mgate na ishimo vakasuga ematumaini ga uaminifu wako. ¹⁹Umntu yule akuishi, umntu yule akuishi, himwene alikulumbila eve, kate evyo kwita walelo; vava alamjulisha evana uaminifu wako. ²⁰yahwe akukalibia kukombola ene, na kulasherehekea kumuziki ensi zyonse za emeisha gisu mgate na kaya yimwa Yahwe. ²¹Ageze Isaya akuyomba, "Valeke vasole endonge lya emitu na kulitula mgate ipute mawe akupila. ²²"Hezekia hange akuyomba, "Vihe ni eishara kuya kuva nkuya higulya mgate ya kaya yimwa Yahwe?"

Chapter 39

¹Mgate itungo lya Merodaki umwa umwa Baladani, umtemi waku Babeli, mbiwalagikizya na ivalala kumwa Hezekia; kunguno wigwa Hezekia mbiali alwile na wakapila. ²Hezekia mbi watogishwa na evi vintu; vya ethamani evintu kate hela, ndalama euungo na zyakwe, na evintu vyonse evyovigela mgate na kihenge chalewe, mbikugawila na ekintu mgate na kaya yakwe, ninga umtemi wakwe wonse, Hezekia akavalagilile vawo. ³Agese Isaya mlaguzi wiza ku mtemi Hezekia na kumuuzwa, "Vihe vantu venava vakwilaga kii? Vafumaga kuhee? Vizaga kuwane ifuma kutali ensi yaku Babeli." ⁴Isaya wamuuzya vihe na evintu kii ivyo vaonaga ekila mgate nakaya yako? Hezekia wajibu, "Vauonaga ekila kintu mgate nakaya yako. Kuduhu kintu mgate evitu vyane vya ethaman evyo nkavalagilile." ⁵Haho Isaya wamuwila Hezekia, "Tegeleke igambo limwa Yahwe wa emajeshi: ⁶"Lola usiku kukwegela kwiza hale kila kintu mgate na kaya yako, evintu evyo evaguku vao vavintu zya hatali empaka itungo lyinili lya egese vikafika Babeli. Kudubu echo kulahsale, akuyomba Yahwe. ⁷Na vana vakuutwa ifuma kuwako, awo eve musava ukuvautwa- valasolwe hatali, na valave na avalave emaloashi mgate na enyumba lya mutemi wa Babeli." ⁸Agese Hezekia wamuwila Isaya, "Umhayo gwamwa Yahwe guguwaguyomba na msoga." Nguno wuganika, "Halave na konde utungu mgate na nsilau zyane."

Chapter 40

¹"Hado hado vantu vane,"Kuyomba Seva. ²"Yomba kuutungi eve Yerusalemu; na utangazwe ulugu vyamalaga, nguno ukenaguizwawo wasamehewagwa, nguno wapokela evili ifuma kumlomo gumwa Yahwe ku ezamvi zinyu."³Muzwi gukulila hibala, "Mgate na imbalagu vezwa enzila yimwa Yahwe; golola enzila ya Araba mgate na nzila hanya yimwa Seva." ⁴Kila iembonde lilaushiwa higulya, kila lugulu na kalugulu kilasambaziwe, na ensi ya umwinuko yilasambaziwe, esehemu yila yalemwa halasambaziwe; ⁵na ukulu umwa Seva ulakudukulwe, na vantu wonse valaone kuhakimo; nguno mlomo gumwa Yahwe gwayombaga.⁶Muzwi gukuyomba, "Lila." Ijibu lingi, "Ku kii ulile?" "Umwili gonse ni masi na emalagano gale ganunika na kati iuwa mgate na mgunda. ⁷Emasi gakula na emaua galaupeluka hale Yahwe anho akuputilizya emyuye yakwe higulya yakwe; hana umntu na masi. ⁸Emasi gakula, emaua gakupepeluka, hivyo umuhayo gwa mwa Yahwe lilimilile edaima."⁹Yaga higulya ya lugulu mnfu, Sayuni, somba emola ensoga. Vawile ekaya yimwa Yuda, "Henaha ni hamwa Seva wako!" ¹⁰Lola, Mugosha Yahwe izile kate mwigumi na mkindi na emajeshi eimara lilave higulya yakwe. Ona, ezawadi yako yili kuwako, na vale vavo vaokolewa valaye hambele yakwe.¹¹Alalilishe indale lyyakwe kate mndimi, Alazikununge enkolo mgate na ejeshi lyakwe, na kulisola bihi na mwego gwakwe, kuupole akuvatongelela vakwe kuvalwazya vana vawo.¹²Unde yule wapimaga emanzi ga mwishimo kumkono gwakwe, yule akupima ilunde kuurihu wa mkono gwakwe, na itula evumbi zya ensi mkangi na kikapu ilima engulu ku emuzani ninga tungulu kumngelanilo?¹³Unde yule wamanyaga emasala ga mwa Yahwe, ninga kumwelekezya umsava kate myangu?¹⁴Unde itungo kii lya esekunde wapokele emaelekezo emilele? Unde wamhembeka ejinsi ya uhana ya kusita evintu, kumhembeka umsava umanyi, ninga kumulagila enzila ya umanyi?¹⁵Lola, ensi ni kate itonye mgate na ndoo, na kati emavumbi mgate na mizani; lola, na ulipime ekisiwa kate itundu. ¹⁶Lebanoni yikuvile mafuta gitosha ninga endimu zya mwipolu zyakwe zikatosha kukalumbilo kakutima. ¹⁷Ensi yonse gakatosha hambele yakwe, vakusolwa na umsava kate kuduhu ekinyu.¹⁸Ni unani hangi yule akumngelanizwa na Seva? Ni kusababu ya sanamu kilihe echo ukumfananisha nacho? ¹⁹Sanamu! eyo efundi wayilezwaga: Msuzya ndalama watulaga hakimo na emikufu bandi ya hela. ²⁰Kuvezya ekalumbilo kenaka umntu akusagule ekwini ezyo zikaolaga; akumkola efundi yule wa umanyi wa ivezya esanamu iyo yikashye yigwe.²¹Vihe mkamanyile? Vihe Mkamanyile? Vihe mkawililwe ifuma mbuki? Vihe mkamanyile ifuma emisingi gwa ensi? ²²Umsava himwene aikalile higulya ya melo ya minso ga ensi? Na venyeji vakwe ni kate indili hambele yakwe. Mbiwigololo hibala ya ilunde na kate epazia na ifuma hibala kate iehema lya wikale.²³Akuvapunguzwa vatongelezi kuva yikavile ekintu na wavavezyaga vatongelezi eva ensi kuva vakavile vale va emuhimu. ²⁴Lola vavaga valambu imezwa; lola vavaga valambu ihamba; yavaga vilambu isola emizi mgate na ensi, ekabla akaliifula kuko kwigulya yawo, na vakala, na umyaga guvasimwa na ifila hatali kate madutu.²⁵Unani hange yule akamngelanizwa na ene, unde yule kufananile nakwe?" Akuyomba msondo. ²⁶Lola higulya hagata na ilunde! Unde yule wazitunda ensondo zile yzonse? Akulileta hibala ejeshi na akwilana kumina gawo gonse. Kuhuuhanya na enguzu zyakwe na kuu uuimara wa enguzu zyakwe, kuduhu ninga umwi yule alagayiwe.²⁷Kuki ukayomba, Yakobo, na itangazwa, Israeli, "Nzila yane yawisagwa Yahwe aleke iona, na Seva wane akatulilwe ewazi ehusu ehana yane?" ²⁸Vihe akamanyile? Seva wa emilele, Yahwe tunda wa emelo ya ensi, akavile ipandikwe na uvininga izova, kuduhu empaka mgate na umanyi wakwe.²⁹Akuvapa enguzu vavo vazovaga, na akuvapa enguzu empya vale vavile. ³⁰Ninga vasumba vado vakupandikwa na uzowu izova, vasumba vadovado vakupandika emashaka na igwa: ³¹Ila eve vale avovakuva vamlindile Yahwe vakupiwa enguzu empya; na vakupandika kuva na manana leati emalaika; valapele ninga vakashe vazove vakuyumba ninga izimia.

Chapter 41

¹"Tekeleki hambele yane kuusele, enyu avo mwikalile ipwani, leki ensi gapandike enguzu kuupya aleki vize mbihi na isusumula; na kwegele mbihi na kusunsumule ematatizo. ²Unde yule akuchochea higulya umwi ifuma kukiya akumwitana mgate na ehaki yakwe mgate na ehuduma yakwe? Wamukabidhigi ensi higulya yakwe ili yimsaidiye umsava kukulaga vatemu wavagaluzwa kuva malongo kumuhayo gwakwe kate muyaga gule kukuvuna mgate na maululega uta wakwe. ³Wavasola vavo na kuvavitwa esalama, mgate na nzila mbulu iyo migulu yakwe yakumyaga eshida. ⁴Unde yale wakatezwaga na ikamilisha isembo yiniyi? Unde yule wachunguzwaga ekizazzi ifuma mbuki? Ene, Yahwe ndi nyandyo na melo, ene ndimwene. ⁵Epwani vyamelaga na lyogoha; emelo ya welelo yikutetema vakalibiyaga liza. ⁶Kila umwi umsayidiye umjirani wakwe; na kukila umwi esemuzye na mwiye, "Kuva amfariji; ⁷Hevyo hange uselemala akumfariji msuzya relalama, yule akutumama milimo kwitumila enyundo akumfariji yule akutumama umlimo gwa vyuma akuyomba kumihayo ya emisemo usamehe. ⁸"Ni nsoga; nawe akukumilala kuumakini emisumari yikagondamaga. ⁹Ila eve, Israeli umtumami wane, Yakobo yule wa kusagula, umwana umwa Ibrahimu mwanu wane, ¹⁰eve yule nkakusuva ifuma melo ya ensi, na yule nakwitanaga ifuma esehemu ya hatali, na kuwako yule nakuwilaga, "Eve ni mtumami wane; ¹¹"Nakusangulaga eve na nkakukanile. ¹²Ukogohaga nguno ene ndi hakimo na eve ulevaka na wasiwasi, nguno ene ndi Seva wako. Nalakupe enguzu, na ndakusaidie, eve, na Nkakudime kumukono gwa ehaki gwane. Lola, valave na ensoni na vakashe veshimiwe, ninga wonse vale mbivali na kisira nwe, valave kikavile kintu na valapele malale, ninga vavo valakagume vasava. ¹³Ulavakile na ninga ukashe uvapandike ninga vale vakwiguma naho; ninga vale vakwita ulugu hagata yako valave kate yikavile kintu yikavile kintu hana. ¹⁴Nguno ene Yahwe Seva wako, ndavadime umkono gwako gwa mllyila, mbikuvalile eve, "Ukogohaga; nkukusaidia eve. ¹⁵Ukogohaga, Yakobo eve edudu, na enyu vantu va Israeli; Nitawasaidia"- hili ni tamko la Yahwe, Mkombozi wako, Mtakatifu wa Israeli. ¹⁶Lola, nkukwita kuva kiseme kidaki cha kusesela echo kili na wungi lwandezyonse wili, ulasesa engulu na kuyetunanga; ukwita tungulu kate emakapi. ¹⁷Ulavasambazye vavo, na muyaga gulavasombe na kuwapeka mbali; upepo utawatanya wao. Utashangilia mgate Yahwe, utashangilia mgate nosndo gwa Israeli. ¹⁸Vale vadhuluiwa na emasikini valikola emanzi, ila kuduhu kintu, endimi zyawo zyakalaga kukangu; Ene Yahwe, nkujibu emaombi gwawo; Ene Seva wa Israeli, nkashe mleke inyu. ¹⁹Nkuvezya emikono ya manzi ishusha hansi, na evinele hagata ya ekololo; nkulyila ijangwa kuva lwaizi cha manzi, na ensi ekazu kuva kinele cha manzi. ²⁰Mgate ya ejangwa nkulamba emierezi, emshita, na mii gwa mizeituni. Nkumezya mbevoshi mgate uwazi wa ijangwa, hakimo na manyanga nkuhamba mberoshi mgate na ijangwa lilolyawazi. ²¹Nkugita genaga ili vakowole iona, na imanya lyelewa kuhakimo, kuva umkono gumwa Yahwe gwavezyaga genaga kate mkulu wa Israeli yule wavilunda. ²²Vakulishe ekila yako, "Akuyomba Yahwe; "Wakilisha ehoja zisu sugu ku esanamu yinyu, "Akuyomba Mtemi umwa Yakobo. ²³Valeke valeta ehoja zyawo vasava; valeki vize hambele ya vakutangazizye isu kii echo kilatokee ili kukowole lyelewa genaga magambo masoga. Kuvaleke vakupe etamko emapema, ili kukowole kulinganike na kukoowle imanya kunamna lilagelanile. ²⁴Vatenzwe ekintu ehusu ebadaye, ili kumanya kuva inyu mlivaseva; eta ekintu kisoga ninga kive, kwicho kigakulisha na kukukamalwa. ²⁵Lola esanamu zinyu yikevile kintu na ensambo yinyu yikavile kintu yule wamsagula ni uvipya. ²⁶Namunushaga umwi ifuma kusukuma nawe wizaga ifuma mlao ga limi na msagulaga umsav yule akulitemla lina lyakwe, na akuvatova vatongelezi kate emalope, kate muwumbi evyo akutova ulongo. ²⁷Unde yule watangazwa lyinili kufuma mbuki, ili kukowole imanya? Na ekabla ya itungo, ili kuyombe, "Alihe alisawasawa?" Hana kuduhu ninga umwi yule akukiri vyinivi, hana kuduhu ninga ninga umwi yule wapulikaga echo ulikiyomba. ²⁸Mbuki mbinayomba na Sayuni, "Lola aho valiho;" Namlagikizwaga mtumami ku Yerusalemu. ²⁹Aho mbinalola, kuduhu ninga umwi, kuduhu ninga mgate yawo yule akuwolile ifumya uyangu usoga, unde, nanali muuzwe, yule akowolile kujibu igambo. ³⁰Lola, ensimbo yawo yikavile kintu, esanamu zyawo zya chuma zyatagwa na mnyaga na uwazi.

Chapter 42

¹Lola, umtumami wane, yule mkuudima yule nakusagula kuwane mpandike utogwe. Nayilulaga umwego gwa na higulya yakwe, akuteta ehaki kungsi. ²Akashe alile ninga kuguma ibubu, ninga muzwi gwakwe gwike mmitaa. ³Umwanzi gule gwatimwa gukashe gweleke na ninga uutambi gule gukuvaka na ifumya emwanga gukashe gupye alitime ahaki kuuwaminifu. ⁴Ninga izima ninga ikataa mpaka aho alanzishe ehaki mgate na ensi, na epwana yikulinda miko yako. ⁵Seva Yahwe akuyomba evi-- umsava yule wazitunda embingu na umsava wazigolola hibala, umsava yule wazitunda ensi na evintu vyonse vyonse evyo zikuuta umsava yule wavapa myuye evantu na vale vakwikala kwigulya: ⁶Ene Yahwe nakwitanaga kuhaki yane na kukusima mkono gwane. Nkukutunza eve, na nkakotula eve kate ilagano kuvantu vane, kate emwanga gwa Vayunani ⁷Kugafumbuka eminso ga vapofu, kuvafumya vale vafungilwe mwigeleza, kuvafumya vale vali mgiti ifuma mgate na kaya yie yafungilwa. ⁸Ene ndi Yahwe, Lyimilo hilina lyane ene na ukulu wane nkashe shirikisha na mtu yungi ninga esifa zyane nkashe shirikiane na esanamu ya iehonga. ⁹Lola, emagambo ga kunyuma gizaga na ivita, egisi nkwegela itangazwa magambo mapya. Ekabla gakale kwanza itokea ehusu vawo. ¹⁰"Mwimbe Yahwe lwimbo lupya, na esifa zyakwe ifuma kumelo ya ensi; eve ukushuka hansi mgate na ebahari, na vyonse evyovilimo mgate yakwe, avo vakwikala epwani na vale vakwikala kuko. ¹¹Valaleke ijangwa na ekaya zile, ekijiji evyo vakwikala na Kaderi, lila kuutongwe! Valeke vakumo ibubu higulya ya melo ya lugulu. ¹²Valeke vamsanizye Yahwe na itangazwa esembo zyakwe mgate na ensi ya epwani. ¹³Yahwe alafume hibala kate mkindi, kate mntu wa ulugu alaichochee witume wakwe. Alagume ibubu, hene, alalile, kumkindo mgate na ulugu wakwe; alavangishe evavi vakwe na enguzu zyakwe. ¹⁴Napumbulaga sele kwi tungo efupi, nkali; nkwendelea mkwizuiya ene msava; Ndalile kate nkima yule akukola kwipekula, ndasaye na ilwala. ¹⁵Ndayivipye engulu na tungulu na ikazwa emasi gakwe ga asili, ndagaluzwe myongo kuva evisima na ndakazwe na emaleve. ¹⁶Nkuvaleta vapofu kunzila yile vakayimanya, mgate na enzela yile vakayimanya kuvavitwa vawo. Kuligaluzwa egiti kuva emwanga hambele yawo na kuhagolola esehemu yile yikagoloka. Magambo gonse genaga ndagite na nkashe mbaleke vawo. valagaluke kunyuma, valaibishwe mno, vale wonse vala vakuyisanizya esanamu yichonga, vavo vakuyomba na kuzivalila esanamu zya chuma, "Inyu ni vaseva vangi vakwisu. ¹⁷Tekeleki enyu vakiva; lola, eve mpofu, ili ukowole iona. ¹⁸Yule muhofu ni mtumami wane? Ninga ukiva ni kate mkonde yule namlagikizwa? Unde yule mulufu kate mtogiwa wane wa ilagano, ninga umuhofu kate mtumami umwa Yahwe? ¹⁹Mwaonaga magambo mingi, ila mkelewagwe mmatwi galugukaga, ila kuduhu yule akupulika. ²⁰Yikumtogisha Yahwe kusanizya ehaki yakwe na kuyeshimu emiko yakwe. ²¹Ila vantu venava ni vale avo mbivaputwa na itelewa wonse vandimwagwa mgate na ishimo evafungwa wonse vatulagwa mwigereza, vavaga emataka na kuduhu ninga umwi na kuwokokowo vavo, kuduhu wiyomba, vasuvi. ²²Unde mgate ninyu akutekeleka lyinili? Unde akugatekeleka na unde, akwigwa itungo ilo lizile? ²³Unde yule wamfumya Yakobo kuvajambazi na Israeli kuva ivi? Vihe kuduhu Yahwe, hagata vale vakutenda ezmabi, avo vakana iyomba mgate na enzila na vale avo vamkana kuheshima emiko yako. ²⁴Hivyo hange uwuta akisila chakwe kidaki hibala hagati yawo, kuuvipya na ulugu. Mbiyili kuvapilima vavo, ninga vakamanyile lilo, hivyo vakagasolile gago mmwego gwawo.

Chapter 43

¹Ila egese genaga hegene Yahwe akuyomba, umsava yule wa kutunda eve, Yakobo, na umsava na eve, yule wakutunda eve Israeli: "Ukogohaga, kunguno makukombolaga eve; nakwitanaga kuli na lyako, eve na wakuwane.²Anho ukuvita mgate na manzi akuva hakimo na eve, na mgate ya myongo zikashezikuzuru eve, aho akuyumba mgate na moto ukashe upye na moto gukashe gukuvipye eve. ³Nguno ene Yahwe Seva wako, ni Mkulu wa Israeli Mpezya wisu. Navapaga Misri kate efidia yinyu Ethiopia na Seba valikava kuwako. 'Ku nguno waki wina ethamani na emalimu mgate ya minso gane nkukutogwa kunguno yiyo nkufumya vantu kunguno yako, vantu vangi kunguno ya emaisha gako. ⁵Ukogoha, nguno Ene ndi hakimo naho nkuvasuva evana vako ifuma kukiya na kuva kuminga inyu ifuma kumweli. ⁶Nkuyomba na esukuma, 'Vakabidhi vawo na kudakama, ukalolaga kunyuma,; Lete vasumba vane ifuma hatali na vaniki vane ifuma mujiji vya emikowa mgate na ensi, ⁷yonse yonse yule akwitanwa lina lyane, yule namtunda kuukulu wane, yule namtunda, hinwene, Ene mamwita. ⁸Valeti hibala vantu vavo ni vapofu, ninga kati vana vamiso, na vasamba, ninga kate vana vamatwii. ⁹Ensi yonse zilikuminge kuhakimo na vantu valikuminge. Nkuki mgate mwinyu yulle akuyomba na itangazwa etumila magambo ya mboki? Valeke valet emashahidi, ishuhudiya vavo kate vali esahihi, valeke vuteketeke na ethibitisha, 'Kate ni hana. ¹⁰Enyu mlivashahidi vane watangazwaga Yahwe, "Na vatumami vane valenavasagula, ili vakowole imanya na lyamini ene, na lyelewa kuva ene himwene, ekabla yane kuduhu seva yungi yule watundya, ninga akashe itokezwa ebaada yane. ¹¹Ene, Ene yahwe, na kuduhu Mmpizwa ezaidi yane. ¹²Natangazwaga, nokowaga, na itangazwa, na kuduhu Seva yungi mpezwa winyu, Enyu ni mle vashahiid vane akuyomba Yahwe, "Ene ni Seva. ¹³Ilamla lelo na lyendeleya ene himwene, na kuduhu ninga umwi yule akumpizwa mgate na mkono gwane. Nkwita na unani yule alikowola lizuwiya?"¹⁴Yahwe akuyomba evi, Mpizya winyu, umsava Mkulu wa Israeli: "Ku niaba yinyu nkumlagikizwa mkombe iya ku Babeli na kuvatongelela vavo wonse hansi kate evakenaguzi, igaluzwa ibubu lya utogwe wa vantu va Babeli' na kuva na lwimbo lwa eyombolezya. ¹⁵Ene ni Yahwe yule Nkulu, Mtundi wa Israeli, Mtemi winyu. ¹⁶Yahwe akuyomba ivi, Unde yule watugulaga enzila mgate na bahari, na enzila gate na emanzi gale ga nguzu, ¹⁷unde yule akwendisha egari na efarasi, emajeshi makulu. Mbivagwa hansi kuhakimo vakawukile hange, vazimwagwa, kate utambi gule ukupya. ¹⁸Mkiganikaga gale emagambo gale gavita, ninga kugiganika emagambo ga mboki. ¹⁹Lola nkupelela lyita emagambo emapya; egisi galawegela itokeya; Vihe mkagamanyile genaga? Mkwita enailz yamwi ejangwa na emikondo ya manzi mgate na ejangwa. ²⁰Endimu zya wmipolu na zya kumugunda zyikushe shimila ene, Ekeye na embuni, kunguno nkufumya emanzi mwijangwa, na umongo mwijangwa, ili vantu vane vavo navasagula vapandike enywa kunguno nkufumya emanzi na mongo na wijangwa, ili vantu vave vale navasagula vapandike inywa, ²¹Vantu venava navatunda ene msava, kuva vasolozwiwe hangi esifa zyane. ²²Ila eve mkanyitanile ene, Yakobo; wazovaga na ene, Israeli. ²³Mkandelile ninga enkolo zyako kate kalumbilo kakutimwa, ninga ukali kunyishimu ene; kukalumbilo hako nkalikuligikizyaga eve kukalumbilo ka emazao, ninga nkali kuvazovya kalumbilo kinyu ka uubani. ²⁴Mkangulilile ene emaguta emaosoga kuhela, ukamwagile ene maguta ga kalumbilo kinyu ila eve mkuzovya ene na ukenaguzi winyu na mkuzovya ene kusembo zinyu embi. ²⁵Ene, himwene, Ene himwene yule nitaga uvi winyu kuniaba yane ene msava, na nkashe mwitane na kuvizakizwa zinyu hangi hangi. ²⁶Nizukizi ene kile chatokeyaga. Enzi kusunsumula hakimo, leti ehoja zinyu, ili ekusudi yitambulikane kuva ukasuga uvi (ehaki) ²⁷Uvava wako wa nyandyo watenda ezambi, na vatongelezi vinyu vatezya ezambi hagata yane. ²⁸Hevyo hangi nkumpa ugimu vatongelezi vasondo nkumkabidhi yakobo kuvavipya ekabisa, na Isreali kulapilizya uunyanasaji.

Chapter 44

¹Egese tekeleke, Yakobo mtumami wane, na Israeli, Nakusagula: ²Yahwe akuyomba evi, umsava yule wakwita na kukulunda eve mgate na mnda na eve yule wakusaidiyaga eve: Ukogohaga, Yakobo mutumami wane; na eve Yeshuruni, enenakusagula. ³Nguno nkusovya evula mgate na ensi yile ya nkagu, na enzyilo zya manzi mgate na ensi nkazu; Nkusovya mwego gwane kuvana vako, na ebaraka zyane kuvana vako. ⁴Vakuva mgate na masi, kati mti hapelo ya zyilo ya manzi. ⁵Umwi akuyomba, 'Ene ndi Yahwe; na yungi atewitana lina lyamwa Yakobo, na yungi akutona mgate na mkono gwakwe, 'Ene ndi Yahwe, na kwitana umsava kulina lya Israeli. ⁶'Yahwe akuyomba ivi-Umtemi wa Israeli na Mpizya wakwe, Yahwe wa emajesi: "Ene ndi mbuki na melo na kuduha Seva ila ene. ⁷Unde yule kate ene? Na atangazwe na elezwe ematukio gale gatokea ifuma aho manzisha vantu vane va kale, na valeke vatangazwa ematukio ago gizile. ⁸Ukogohaga ninga kusaye. Vihe ene yule nakutanganzizyaga ifuma kale, na natangazwaga? Inyu mle vatumami vane: Vihe kulina na Seva yungi ezaidi yane? Kuduha Umgamba ngungu ezaidi yane; mmayile kuduha. ⁹'Emagemelo gonse ga esanamu yikavile kintu; vintu valinavyo evyo vavitogilwe mgate vikasuga emaana; emashahidi vakwe vakakowola iona ninga imanya chonsechonse, na vakupandikwa mgate ensoni. ¹⁰Unde akuvezwa vaseva vangi ninga esanamu ezyo zikasuga emaana? ¹¹Lola, evashirika wonse vakupandikwa na ensoni, evafundi na vantu du. Valeki vadimilile umsimamo gwawo kuhakimo vakogohaga na lyayibishiwa. ¹²Mzuzya yule akutumama mlimo kwa viseme vyakwe, itumama mlimo mgate na emakala ga mawe. Ulekebishwa kwitumila enyundo na utumama mlimo kumikono zyakwe yule wanguzu kuduha enzala, na enguzu zyakwe zikumumalila. Akali inywa emanzi na izimia. ¹³Useremala akupima embao kulugoye na kulutula nyalama kukintu chugi. Akuchonga ku evyombo vyakwe na itula nyalama kwitumila adira. akuchonga ebaada ya esanamu ya mntu, kate mntu yule akuvutia, ili akonde likala mgate ya kaya. ¹⁴Akuyiputa hansi emierezi, akusagula emiti ya Miseprasi ninga emti ya Mialoni. Akusola umti umsava mgate na epolu. Akumezwa mvinje na emvula yilivezwa yikule. ¹⁵Hanho umntu akutumila kumoto na kupandika iduta. Hene akuvasha moto kutimila mkate. Hangi akuvezwa vaseva vangi ili agusanizwe' ¹⁶Akutima esehemu ya kwiwi kumoto, na akutima enyama yakwe higulya yakwe. Akulya na lekwikuta. Akotela moto na akuyomba, 'Ah, Napandika iduta, naguona moto. ¹⁷'Kwitumila embao akutengenezwa vaseva vangi evsanamu zyakwe; akuyisanizya na kuyeshimu, akuyipa esifa na kuyomba, "pizwe ene, nguno eve ni seva wane. ¹⁸'Ukavamanyile vale vakukwelewa, nguno minso gawo gapofukaga na vakakuona, na myego zyawo yikakowola imanya. ¹⁹Kuduha yule akwiganika, ninga lyelewa na iyomba, "Nalimaga esehemu ya mbao mgate na moto; na hange natimaga mkate kwitumila makala gakwe. Natimaga enyama kwitumila makala gakwe nalya. Egese Vihe nukowola itengenezwa ekintu kilimdakya kunguno yakusanizya kusehemu ya mbao zile zyasalaga? Vihe mkowole isanizwa esanamu ya mbao? ²⁰'Ni kate yule akwilisha ematunde myego gwakwe mlamba msava, mlaga msava. Akakowola kwiwokowa msava, ninga akakowola iyomba, "Chinichi kintu mgate na mkono gwako gwa mlila yileavile seva wa hana. ²¹'Eganike ehusu evintu evi, yakobo na Israeli, nguno eve ndi mtumami wane: nakutunda eve; eve ule mtumami wane: ²²Nagafutaga emakosa, gako, kate ilunde itimbu, esembo yako embi, na ilunde, na kate ezambi zyako; nguno nakukombolaga eve. ²³Emba, enyu malunde, nguno Yahwe wagatumamaga genaga; guma ibubu enyu avo muwikala mgate na ensi. Fumi emuzwi enyu ngulu na tungulu, enyu mapolu ega miti mgate yakwe, eve lugulu, eve epolu eve wina kila aina ya mti mgate yakwe. Nguno Yahwe wamukombolaga, Yakobo, na kukulagila ukulu wakwe mate na Israeli. ²⁴Yahwe akuyomba ivi, Mpizya wako, umsava yule wakulunda eve ifuma mnda." Ene ndi Yahwe, ene nita gonse kila ekintu, ene musava ndi zigolola emalunde, ene ninene kuvezwa ensi. ²⁵Ene naziputa edalili zya valamba na kuvaibisha vale vakusoma edalili zyakwe; Ene nazigaluzya ebusara zya yule wa masala na kugaluzya uyangu wawo wa kuva valele. ²⁶Ene, Yahwe, yule na ziyomba emihayo zya vatumami vane na igelanizya ulaguzi wa mkombe wane. Yule wayomba ehusu Yerusalemu, 'Akuva emwenyeji, na mgate ya kaya yimwa Yuda, 'Vakuvezwa hangi na kuhavezwa hale haviapiwa; ²⁷Ukowola iyomba ku ebahari ehanya, 'Ikala, 'Na kukala itungo lilo. ²⁸'Yahwe himwene akuvawila Koreshi, ' Ni mdimi wane, akwita ekila lile nkulikola, akufumya isemuzyo ehusu Yerusalemu, 'Ukazwenga kuupya na ehusu Lisengelo, "Hanho na emsingi gwakwe gwazwe itulwa."

Chapter 45

¹Yahwe akuyomba ivi kwa vavo valilwa muguta, leuva Koreshi, yule namndimaga ku mkono gwane gwa milila ili kowole lyangamizwa ensi hambele yakwe, ivalinda Vatemu, ilugula mlango hambele yawo, ili umlango guve wazi.²"Nkuya hambele yako na isawazisha engulu nleuzivela evipande vipande emilango ya eshaba na isanga evipande ehangi zya chuma, ³Nkukupa ehazina yile mgate na usavi wule ukaioneka hatari, ili umanye kuva ni ene Yahwe, yule nakwitanaga kulina lyako, Ene, Seva wa Israeli.⁴Kuniaba yimwa Jakobo mtumami wane, na Israeli isagulo lyane, Nakwitanga eve kulina lyako nakupaga eheshima yiliye ensoga ninga evyo ukamanyile ene.⁵Ene ndi Yahwe na kuduhu yungi, kuduhu Seva ila ene nkukuimalisha mgate na ulugu, ninga ukamanyile ene; ⁶kuva vanyu vamanya ifuma uchilo wa limi, na ifuma kumweli, kuva kuduhu seva yungi ila ene: Ene ndi yahwe, na kuduhu yungi.⁷Nitaga umwanga na natundaga egiti; kuyomba konde na kutunda emajanga; Ene Yahwe, nkuita gele gonse. ⁸Enyu malunde, tonyi ifuma kwigulya! Leka wape litelemke hansi ehaki, na leki ensi yinyonye ehaki, wupizya ukowolile ifuluma higulya, na ehaki isambala kutakimo. Ene Yahwe namtunda wonse kuhakimo.⁹Nkanche kuyonseyonse yule akuyomba ku yule wamtunda msava, kuwakwe umsava ni kate nyungu ya ulongo mgate mwa vyungu zya ulongo mate na ulongo! Vihe ulongo umuwile munumbi, ategenezwe kii? Ninga mlimo gwakwe gukasuga ekintu cha idima?¹⁰Nkanche wakwe akuyomba kumwa vava, 'wambutaga kii? Ninga kumkima, 'Wambutaga ene kii?'¹¹Yahwe akuyomba ivi, umsava yule nu Mkulu wa Israeli, Mtundi wakwe: 'Ku nguno kii aleuuzwa eswali ehusu kii echokukwita ku vana vane? Vihe ukowolile kumbwila ehusu na ekazi ya emikono yane?¹²Nayitaga ensi na itunda umntu higulya yakwe. Ni mkono gwane ene yiyo nayigolola higulya ya malunde, na mazilagikizwa ensonda zyonse zigelishe.¹³Namuushaga Keroshi higulya gate ehaki yane, na kulainisha enzila zyakwe zonse. Akukuzenga ekaya yane kuupya; akuvalekala vale vauhamishoni isuva kukaya kuwawo, na yikavile kuhela ninga kurushwa, 'Akuyomba Yahwe wa emajeshi.¹⁴Yahwe akuyomba ivi, emapato ga Misri na evintu vya Ethiopia hakimom na Waseba ninga gwa vantu varihu, kuvaleta kuwinyu. Vakuva vakuwinyu. Vakulonda ebaada yinyu, vakwiza na eminyoror. Vakukwinamila liansi na kukulomba uku vakuyomba, 'Kuduhu Seva ali hakimo naho na kuduhu yungi ila eve."¹⁵Kuduhu mlina Seva yule akavile kuoneka a ali mgate yinyu, Seva wa Israeli, Mpizya.¹⁶Wonse valaayibishwe na ibwedya kuhakimo; vale vakupanza esanamu valayumbe mgate na ibweddu. ¹⁷Ila eve Israeli yilakombolewe na Yahwe kuva upizwa wa emilele; na ninga vakashe vaibike, hange ninga ibwedya.¹⁸Yahwe akuyomba ivi, unde yule watunda malunde, Seva wa hana himwene watunda ensi nakuyivezwa himwene wayazisha ensi. Vatunda msava, yilavile kate uchafu, wimba ili have na wenyeji: "Ene ndi Yahwe, na kuduhu yungi.¹⁹Nkayombile mgate na esiri, mgate na emaeneo ga esiri; Nkauwilele uwko umwa Daudi, 'Nkuva ebure! Ene ndi Yahwe nkuyumba ehana; Nkutanfaza evintu evyo vya hana.²⁰Ekumingi inyu vasava na mwize! Ekumingi kuhakimo, inyu vazya ifuma mgate na ensi! Mkasuga emasala, ninga vale vakusomba esanamu ya ichonga na ilomba emizimu yileyikavile kumsaidia.²¹Egeli mbihe na mtangazizwe ee, lete uushahidi! Valeki valeta emihayo kuhakimo. Unde yule wamulagilaga genaga ifuma kale> Unde yule watangazwaga? Vihe nkavile ene, Yahwe? na kuduhu Seva yungi ila ene, Seva yule wa ehaki, na mpizya; kuduhu yungi ezaidi yakwe.²²Ngalukili ene, na nokolewe, emelo yonse ya ensi; Nguno ene ndi Seva, na kuduhu yungi. Ene musava kulapizya, na kuyomba mgate na ehaki yane, na nkasuvaga kuyuma: ²³"Kuwane kila iyungo lilagumwe, na kila lulimi lulayombe.²⁴Valambwile ene, Ni mgate Yahwe inene kulina upizya na enguzu." Valaibike vale wonse vale va kisira na Seva. ²⁵Mgate Yahwe emakabila gonse ga Israeli galazumiliziwe, valasole empanzila mgate yakwe.

Chapter 46

¹Beli ukugwa hansi, Nebo akwisenga; mizimu yawo yasombagwa na endimu emiligo ya endimu. Esanamu zizyo zilemsombile ni miligo mtimbu ku ndema ya kuchonga. ²Kuhakimo vakushuka hansi vakakowola lyokowa esanamu zyawo, na vavo vasava vayaga uhamishoni. ³Tekeleki ene, kaya yimwa Yakobo, wonse vale mwashalaga mgate na kaya ya Israeli vale mwesolagwa na ene ifuma ekabla mkali iwalwa, mbimwasolwa mbili mnda. ⁴Ninga kuinyu vanamala ene himwene, empaka mwakapandika mvi nkumngaya. namtunda inyu na kuvasomba inyu; Nkumsola enyu nakuvakombola inyu. ⁵Vihe ukunikolanizya ene na nde? Na ene nikolile na nde, ili ukugalinizwe? ⁶Vantu vakumwaga endalama ifuma mgate na emabegi gawo na utimbu wa hela mgate na kilo. Vakuvajiri fundi wa kusuzya endalama, na ivezya kuva ndalama, na kwinama hansi na kazilumbilizya. ⁷Vakuziusha mwigulu ya mavega gawo na kuzizomba; vakuzitula mgate na eshemu yakwe, na yikwimilila mgate na eneo lyakwe, na likashe lyegele ifuma hale, likulilila, ila eve likakowola ijibu ninga kumokoa yeyote yule wamatatizo. ⁸Enganike ehusu evi evintu; kanehe ukapuuzaga enyu va ileka! ⁹Enganike ehusu evintu vya nyando, itungo lile zyavitile, nguno ene ndi Seva, na kuduhu yungi, Ene ndi Seva na kuduhu kate ene. ¹⁰Ene kutangazwa melo ifuma mbuki, na ekabla ya ekintu echo kikalitokea; Nkuyomba, "Empango gwane gulatokee na nkwiata kate vivyokwiganika." ¹¹Nkumwitana enoni ya uviendi ifuma kukiya; Mntu yule na usagula wane ifuma ensi ya hatali; Hene nkuyomba, na hangi nkugatimizya genaga, nakolaga, na hangi kwita vivyo. ¹²Mpuliki ene, enyu vantu va vakaidi, vavo mli hatali na itenda masoga. ¹³Nkuyileta ehaki yane bihi, na ninga yikavile hatali, na upizwa wane ukakulinda na kufumya upizwa wane ku Sayuni na usoga wane ku Israeli.

Chapter 47

¹Ezii hansi na wikale mgate na luwuwu, mwaniki velene ubikira wa Babeli; ikala higulya na ulongo aho haduhu utemi eve mwaniki wa Wakaldayo. Ukaitanwa hangi mtogiwe uanasa na eimaisha ya uwusihya. ²Sola iwe lya kushela na ushe ufume, sinwa epazia lyako, sinwa emyenda yako, sinwa vilatu kumigulu, na vuka mzwilo gwa manzi. ³Eduhu yako yakulagiwa, hene na ensoni yako yikuonekana; Nkusola uuti na nkamleke umntu, ⁴Mpizya, Yahwe wa emajeshi helyene lina lyakwe, Mkulu wa Israeli. ⁵Ikala sele na yaga mgate na giti, eve mwanike wa Wakaldayo; nguno ukashe witanwe hangi umalikia wa mtemi. ⁶Nali ndenakisila na vantu vane; Nauvipyaga isalo lyane na kuvakabidhi inyu mgate na mkono gwinyu, ila eve mkalagizye kisa, watulaga emira hanya kuvanamala. ⁷Wayomba, "Nkutongelela edaima emalikia ehuru." Ukavisolile evintu vile mgate na mwego, ninga akiganikile enjinsi evi evintu vile vikagaluka. ⁸Hivyo egese tekeleki lyinili, Eve utogilwe umalaya na kwikala esalama; eve yule ukyomba mgate na mwego gwako, 'Kuishi, na kuduhu yungi kate ene, nkanile msimbe ninga nkamnila ifulwana vana. ⁹"Ila eve evintu vile vilize kuwako lwiswi lumi mgate na itungo lya lwiswi lumwi kunguzu zya itosha galize kuwako, ninga uloza wako na emadua gako na ehirizi. ¹⁰Watulaga konde mgate na emapungufu gako na iyomba, "Kuduhu yule ambwile ene; "Emasala na umanyi wako galikulaga, ila eve ukuyomba mgate na myego gwako, "Nehu na kuduhu ninga umwi kate ene." ¹¹Efu zikuzidi eve; ukakowola kugasinwa ku emadua gako msava. Uvipya ulave higulya yako; ukakowole ikana, malufu galakwagaize gafla, ekabla ukali imanya ekintu. ¹²Endelea ifumya uganga wako na valozi vingi avo mwasala isoma ifuma wana winyu; hamo ukafanikiwe, hamo ukagakinda malufu. ¹³Wagemaga mno kuvayangula mno, valeki vawo vantu vimilile na kukokowa eve ninga vavo vakukola malunde na vavo vakulola isonda, vale vakutangazwa umwezi mpya valeki vavokowe inyu ifuma na gale gavapandika. ¹⁴Lola, valave kate maulule. Umoto ulagatime higulya. Gakashe gakowole kwisaidiya msava ifuma mkono gwa moto. Kuduhu makala kumpa iduta vasava na kuduhu moto gule gwalulwa hapelo ku nguno yawo! ¹⁵Vinivi hiviyene vavaga kuwako, vale ukuyuma nawo emilimo, na ukaguzwa na igula na vasava ifuma aho uli mdo, na vale vakwendelea izezwa magambo gawo gaulele, na aho akulila ikola umsaada. Kuduhu ninga umwi yule alakukombole eve."

Chapter 48

¹Tekeleka eli, enyumba yimwa Yakobo, vavo mwilanilwe kulina lya Israeli, na mwafumaga mnate na mbiyu yimwa Yuda; umsava akielele kulina lya mwa Yahwe na kumulisisha Seva wa Israeli, ila eve yikavile hana ninga kunaman ya ehaki. ²Nguno vakwitana vatungi vantu va kaya ya mkulu na kumwamini Seva wa Israeli; Yahwe wa emajeshi hilyene lina lyakwe. ³"Natangazwaga evintu ifuma nsiku nyingi vizaga hibala ifuma mumilomo gwane, na vitiga vamanyike, hangi gafla navevezezyaga na itimia. ⁴Kunguno mbi manyile kuva eve uli mkaidi, emisuli ya singa yaleo ni kate ya chuma ushu ni kate shaba, ⁵Hivyo hangi nalangazwa evitu vile akabla vikali itokea evi, mbinakujulisha eve, 'Esanamu yane ya ichanga na esanamu na yane na iyeyusha, yagalagikizwaga genaga. ⁶Wapulikaga ehusu magambo genaga; lola uushahidi wonse; na eve, Vihe ukakuzumya kuva echokuyomba ni chaukweli? Kulamla egisi na lyendelea nkuvalagila evintu evipya, magambo gali gakavileionezana ago mkagamanyile. ⁷Agese, gakavile gale gakavita gawaga egisi na ekabla ya lelo mkapulekile chusu vasava, hivyo ukakowola iyomba, "Hene, mbinamanya ehusu vasava. ⁸Ukapulikile, ukelewilwengenaga magambo gakafunulilwe mgate na matwi ekabla ya emaana mbimanyile kuva wavaga mlamba, kuva wavagawi muasi ifuma ewutwa. ⁹Kuniaba ya lina lyane kuairisha (ileka) ekisila chane na ku isima lyane kwiuzwa kulekuteka ivipya umsava. ¹⁰Lola, Ene mbinavandaa enyu, ila eve mkavile kate hela; Nakusafisha eve mgate na itabulu lya uduki. ¹¹Kuniaba yane, kuniaba yane mwita,; nguno nilaunamana kii duhusu lina lyane ukeshimikaga? Nkashempe udehelwa wane mntu yonseyonse. ¹²Napulika ene, Yakobo, na Israeli yule mbinalewitana: Ene himwene; Ene ndi wa nyandyo, na hangi ndi wa melo. ¹³Hene, umkono gwatulaga umisingi gwa ensi, na umkono gwane gwa mlila gwasambazyaga imalunde, zimaga higulya kuhakimo. ¹⁴Ekumingi enyu vasava, inyu wonse, na puleki; ni unde mgate ninyu akutangazwa magambo genaga? Yahwe akukamilisha ilengo lyakwe hagata ya Babeli. Akusola utogwe umwa Yahwe hagata ya Wakaldayo. ¹⁵Ene, nayomba, hene, namusagulaga umsava, na mletaga umsava, na umsava akuvegelezwa, (aleupandika) ¹⁶Egela bihi na ene, pulika lyinili; ifkuma nabuki nkayombile mgate na esiri; ila eve ahombi yatokea, Ene ndiho henaha; na agese Mugosha Seva wandagikizwaga ene, na Mwego gwakwe. ¹⁷"Yahwe akuyomba ivi, Mpinzwa wisu, Mndehelwa wa Israeli akuyomba, "Ene ndi Yahwe Seva winyu, yule kuvahembeka higulya ya upandike, wute nkuvatagile enzila yile mkuvita. ¹⁸Mbiyili kate mkweshimu isemuzyo lyane! Hivyo konde na emaendeleo gakutiririka kate mongo, na upizwa winyu ni kate mavumbi mgate na ebahari. ¹⁹Evana vako vakuva vangi kate msengasenga, na vana ifuma mgate na enda zinyu valave vingi kate enafaka mgate na sengasenga; elina gawo gakashegasiniwa ninga ifutwa hambele yane. ²⁰Fumi hibala ya Babeli! Vapeli Wakaldayo! Kumuzwi gwa kuguma ibubu tangazi kuva! Lyakikisha lyinili likumanyuka, lyakikisha lyinili empaka melo ya ensi! Yomba 'Yahwe wamkombolaga Yakobo mtumami wakwe. ²¹Vakapandikilwe na ekintu aho mbi wavatogelela mgate na eijangwa, wavezwa manzi ifuma mgate na mngamba kunguno yawo; wagugaula mgamba, na manzi gafuma. ²²Kuduhu konde kuvavezwa ukenaguzi -akuyomba Yahwe."

Chapter 49

¹Mpuliki ene, inyu vikazi va pwani! Na kuva emakini, enyu vantu avo mwikalile kutali. Yahwe wanitanaga ene ifuma kuutwa kulina, umama yane aho wandeta hawealelo. ²Navezyaga umlomo gwane kuva kate lupanga ludaki; wambisaga ene mgate na mtaka gwa mkono gwakwe; wambizyaga ene kuva isonga lilo likung'aa mgate na podo yakwe wabisaga ene. ³Wayombaga na ene, "Eve ni mtumami wane, Israeli, ivitila msava nkuvalagila udehelwa wane." ⁴Ila eve ndajibu, "Ninga haho mbi niganika mbnita ekazi ya gere, natumilaga enguzu zyane gere, mbiyili ehaki yane yili hakimo na Yahwe, na ezawadi yane yili kumwa Seva wane. ⁵Na egeze Yahwe akuyomba ivi, umsava yule watenzwa ene fuma iwutwa na kuva mtumami wakwe, kumsuvila Yakobo hange kuwakwe msava, na Israeli vikuminge kuwakwe. Ene nakeshimika mgate na miso gamwa Yahwe, na Seva wane wavaga na nguzu zyane. ⁶Akuyomba ivi, "Ni kintu mno ku msava kuva mtumami wakwe ili lyanzisha igongo lya mwa Yakobo, na kuvasuva vale vakwikala Israeli. Nkukwita eve kuva umwanga gwa Vayunani, ili uve upizwa wako mgate na emelo ya ensi. ⁷Yahwe akuyomba ivi, Mpinzwa wa Israeli, Mkuziwa wawo, kumsava yule emaisha gakwe gambwedekaga, igayiwa na ensi, na mzyawa vatongelezi, "Mtemi alakuona eve na konde hansi, kunguno yimwa Yahwe yule ali mwaminifu, ninga udehelwa wa Israeli yule wamusagula inyu." ⁸Yahwe akuyomba ivi, "Kwitungo lyinili namuaga kuvalangisha chelu chane na kuvajibu enyu, na lwiswi lya upanga mkavasaidia enyu; Nkukulinda eve; na nkuvapa kate ilagano kuvantu, kuyivezwa hangi, kuvasazya isalo elo mbiwinaukiwa. ⁹Akuyomba kuva fungwa, 'Fumi hibala; kuvavo avo mli mgate na iti ya mwigereza, 'Ilangishi enyu vasava. "Valandeme hamelo ya ebarabara na higulya ya emiteremko ya wazi galave emademilo gakwe. ¹⁰Vakashe vigwa enzala ninga nkagu; ninga iduta ninga limi likashe livatime kumsava yule wa kisa higulya yawo akuvatongelela vasava. Akuvatongelela vasava mgate na enzwilo zya manzi. ¹¹Na kwita engulu yonse kuva ebarabara, na kwita enzila higulya kuva mgelanilo" ¹²Lola, genaga galafuma ifuma hatali, ebaadhi ifuma kusukuma na kumweli, na vangi ifuma ensi ya Sinimi. ¹³Emba, eve malunde, na uve na utogwe, eve ensi fuma muzwi gwa kwimba enyu ngulu! Nguno Yahwe akuvafariji vantu vakwe, na valave na kisa kwa vale vakuteseka. ¹⁴Ila Sayuni akuyomba, Yahwe wandekaga ene, na Mugosha wandavilaga ene." ¹⁵"Vihe umkima alikowole kumlavila umwana wakwe, yule wamwoshe, hivyo iuduhu kisa na mwane yule wamuuta? Hene, vakamlavilile, ila eve nkakowola kukulavila eve. ¹⁶Lola, nalitonaga lina lyako mgate na kiganza cha mkono gwane; magelele gako zikwendelea kuva hambele yane. ¹⁷Vana vane vasuvaga mangu, itungo lile vale vakumwangamiza inyu vayaga hatali. ¹⁸Lola bihi na uone, wonse vikuminga na valize kuwako. Ndahakikisha kate kuishi - lyinili itamko lya mwa Yahwe- hana mlavale kate ekijiti kate mwinga. ¹⁹Ninga wavipiwagwa na kuva na upena wa ensi yile yavipiwa, egisi yilave ndo mno kuvenyeji, na vale avo vali valikumila valave hatali, ²⁰Vana vale vakuutwa mgate na itungo lyakililo vakuyomba mfwilwa akumpulika, 'Esehemu yiniyi na mpena kuwinyu, vegelezi achumba kunguno yinyu, ili kukowole likala haho. ²¹Hange akwiuzwa msava, unde yule akukowola vantu vanava kuwane? Ene mbi nafwilwa nani mgumba, yule mbi natungwa na ipwa etalaka. Unde yule wamlee inya vana? Lola, nalekelwa gonse ene msava; Vihe genaga gafumaga kuhe?" ²²Yahwe akuyomba ivi, "Lola, nkuwusha umkono gwane higulya ya ensi; Nkuwusha ebendela yane ya eishara kuvantu vakuvaleta vana vako mgate na emikono yawo na vakuvasomba vaniki vavo higula ya mavega gawo. ²³Watemi valave vavava vako vasungi, na emalikia valava vatumami va mgate valakusunkambile hansi eve kuushu wawo ku ensi na ikung'uta luwuwu lya migulu yinyu; ninga vale vakundinda ene vakashe vaibike." ²⁴Vihe emateka vakowolile isolwa kunguzu zya ukindi, ningavafungwa ikombolewa ifuma kummndaki? ²⁵Ila eve Yahwe akuyomba ivi, "Eve wafungwa valasolwe ifuma kuvakindi, na emateka valakombolewe, kunguno alamgume wansika yako na kuvakombola vana vako. ²⁶Na kuvalisha vale vakuonelwa kunguno ya muvili gwao vasava; na valakolwe kumagazi gawo vasava, kate ivyo yili emvinyo, na vantu wonse valize kuva Ene Yahwe, ni Mpinzwa winyu na Mkindi einyu, umsava yule ali mhanya wa Israeli.

Chapter 50

¹Yahwe akuyomba ivi, "Kilihe echeti cha etalaka echo nakupaga etalaka umama yako? Na kunguno mbinamnguzwa ene? Lola, wawaguzwaga kunguno ya ezambi zyako, na kunguno ya ileka kuwako na umama yako wafilagwa hatali.²Kuki nizaga kunguno kuduha umntu hale? Kuki nitanaga ila eve kuduha yule wajibu? Vihe umkono gwane nguli mfupi ifidia eve? Vihe kuduha enguzu mgate ya upizwa wane kuwako? Lola, isemuzyo lyane, nayikazyaga ebahari; nagwitaga mongo kuva ijangwa; na samaki zyakwe zyafwaga na iwola kukugayiwa manzi.³Nalivalikaga giti; na kukukumbila myenda zya magunila."⁴Mugosha Yahwe wampaga ene elugha kate vate vakuhembikwa ili kuva njombe emihayo ya idumisha ku msava yule wakazova, akutumzya ene mlawo gwa ndiyu ukatunazya natwi gane kate vale vakuhembeka.⁵Mugosha Yahwe walugulaga itwi lyane, na walekile kwigwa, ninga isuva kunyuma.⁶Navapa mgongo vantu vale vakunguma ene, na itana lyane kavale vakumpuzwa hibala endezi zyane; Nkauvise ushu wane kunguno ya nsembo ya ensoni na itagikwa mate.⁷Nguno Mugosha Yahwe akusaidia ene; hivyo hangi nkapandikwe na ensoni; hivyo nauvezyaga ushu wane kate iwe, nguno manyile kuva nkaabyibishwe.⁸Umsava yule wangusaga ene ali mbihi. Unde yule akunguma ene? Haho na kwimilile na kwifariji umwi na umwi. Unde yule wamushitakigi? Muleke ize bihi nane.⁹Lola, Mugosha Yahwe akusaidia ene. Unde yule akutangazwa kuva ene ndimahatia? Lola, vakuvala hibala kate evazi mlomo gukuvalya vawo higulya.¹⁰Unde mgate ni nyu yule akumogoha Yahwe? Unde yule akuheshimu muzwi gumwa Yahwe? Unde yule akuyumba mgate na giti ntimbu ebila kuva na umwanga?¹¹Lola, enyu wonse avo mkuvasha, ni unde yule wampaga inywe etochi: Yumbi mgate na umwanga gwa moto gwinyu na mgate na moto gule mwaguvashaga. Lyinili hilyene ilomwalipkela ifuma kuwane ukulala hansi mgate na esehemu ndulu.

Chapter 51

¹Ntekeleki ene, enyu va esembo zya ehaki, enyu avo mlmkola Yahwe: Lola mgate na magambo gule gwachongwa, na isembwa ifuma hale ahokowile.²Mloli Ibrahimu, uvava winyu, na Sara, yule wamuntu inyu; Nguno ahobiali na upina umvava mwinikili, namwitana umsava. Nambariki umsava na kumvezya umsava kuva vingi.³Hene, Yahwe akuyifariji Sayuni; Akuyivezwa emakaya gakwe gonse gale ago gali na upina hijangwa lyakwe akulevezya kate Ebustani, na ijangwa elilo liwazi hapelo na ebonde lya mongo gwa Yordani kate bustani ya Yahwe; Utogwe na vilave vyakuwakwe, kalumbilo na muzwi gwa lyimba.⁴"Vaga emakini kuwane, vantu vane; na tekeleki ene, vantu vane! Nguno kufumya isemuzyo, na kuyita ehaki yane kuva miko ya ensi. ⁵Ehaki yane yile mbihi; wupizwa wane ukuya hibala, na emikono yane yilayihukumu ensi; Epwani yikundindila ene; Nguno valina naba ya ilindila umkono gwane.⁶Wushi emiso ginyu higulya ya malunde, na lola ensi hansi, nguno emalunde hakusiniwa hatali kate lyonsi, na esni yikusakala kate mwenda, na venyeji vakwe valafwe kate nsasi. Ila eve uupizya wane ukwendelea edaima, na ehaki yane yikashe yileke itenda milimo.⁷Tekeleki ene, enyu vavo mmanyile ehana, enyu vantu wane vavo msombile miko yane mgate na mwego yinyu: Mkogohaga ematusi ga vantu, ninga ikatishiwa etamaa na unyanyasaji wao. ⁸Nguno Nonda valemlye vasava kate mwenda, na eminyoo yili mlye vasava kate upamba; ila ehaki yane yilalekwe edaima, na upizwa wane mgate na evizazi vyonse.⁹Tunula, tunula, vala eve msava kunguzu, zya mkono gumwa Yahwe. Tunula kate lwiswi za kale, ekizazi cha itungo lya kale, Vihe yikavile eve yule waangamizya endimu zya ebahari, na yule wayetima ezoka? ¹⁰Vihe ukakazizye ebahari, emanzi ga ekina kitali, na kwita ekina cha ebahari kuva enzila ya upizya ivita?¹¹Efidia yimwa Yahwe yikusuva na iya Sayuni kukilio cha utogwe na utogwe wa milele yilave mgate na mitwe zyawo, na miseyo na lyombolezya vilaziniki hatali.¹²"Ene, ene hemwene yule nkuvapa efaraja. Ku kii uwogohe vantu, avo vakufwa, vana va vantu, valevitwe kate manyi?¹³Ku kii warikavilaga Yahwe Mutunda, umsava ezyo wawusha emalunde na itula msingi gwa ensi? Enyu avo mlina wova wa emara kumara ekila lwiswi kunguno ya kisila cha moto gwa vanyanyasaji aho alalwita emaamuzi ga lyangamizya kilihe ekisira cha vanyanyasaji?¹⁴Umsava yule ainamila hansi, Yahwe akutumama mangu kumulekula, akashe afwe ninga mgate na hansi ya ishimo, ninga akashe agayiwe umkate. ¹⁵Nguno Yahwe Seva winyu, gale akugita ebahari yiyumbe, hivyo emavimbi gakwe gavune kumkondu- Yahwe wa emajeshi helyine lina lyakwe.¹⁶Ntule emihayo yane mulomo mwako, na nakukumbilaga eve kumtaka gwa mkono gwane, ili nkowole ilina kwilunde, itula umsingi gwa ensi, na itamkiya Sayuni, 'Inyu mle vantu vane.'¹⁷Tunula, tunula, imilila higulya, Yerusalemu, eve ukunywa mgate na kikombe cha ekisira kimwa Yahwe ifuma mnkono gwako; wanywaga mgate na kikombe, kikombe cha uduki, na wanywaga na imala. ¹⁸Kuduhu ninga umwi mgate na vana yule wamuuta wa kumtongelela umsava; kuduhu ninga umwi mgate mwa wonse yule wamilele na kumdima umkono gwakwe.¹⁹Uduki winuwu uvili mbizyavafumila inyu- unde akusaya hakimo ninyu? - Mbiuli na uvipya, na nzala na lupanga. Unde yuyu akuvafariji eve? ²⁰Vana vako vazimia; valola kila ekona ya mtaa, kate swala mgate na mtego; Vakalililwe na kisira kimwa Yahwe, ilapilizyo lyamwa Seva wako.²¹Ila agese tekeleka lyimili, eve yule umbwedekile na ikolwa, ila eve ykavile ku mvinyo: ²²Mugosha winyu Yahwe Seva, yuye akumuyangula vantu vakwe, akuyomba ivi, "Lola, Nasolaga kikombe cha uhanya mmkono gwako- uhanya na kikombe cha kisira chane - iliyakakowolaga mywa hangi.²³Nkukutula mgate na mkono gwa vatesaji, vale vakuwilaga eve, Lala hansi, ili kuyumbe higulya yako'; vagwetaga umgongo gwako kate uwanja na kate vasava."

Chapter 52

¹Tunula, tunula, vala enguzu zyako, Sayuni; vala evazi lyako isoga, chelu kidehelwa; nguno kuduho hange ileka itahiriwa ninga vale vakavile vasafi elingila kuwako.²Ikung'ute eve msava ifuma maluwuwu wuka na wikale, eve Yerusalemu; simwa wambo hagati na singo yako, valugalililwe vamiki va Sayuni. ³Nguno Yahwe akuyomba ivi, waguzwaga ebure, na ukukomboleka bila kuva na hela."⁴Nguno Mugosha Yahwe akuyomba ivi, "Aho hambuke evantu vane vashuka hansi ku Misri likala kwitungo iguhi; Vaasiria vanyanyasa vavo mbihi.⁵Agese ni kintu kii echo ndinacho henaha- linyinili huuyombe umwa Yahwe- akuona kuva vantu vakwe vakusoliwa ebure du? Ninga vale vakuvatongelela vavo vakwita ekilege- linyinili hiitamko lyamwa Yahwe- lina lyane lyubwedeka limi lyonse. ⁶Hivyo hange vantu vane vakulimanya lina lyane; vakwiza kuva lwiswi lulo kuva ene hemwene nkuyomba, "Hene, Ndi Ene!"⁷Ni kuusoga kii higulya ya lugulu ni migulu ya mkonde yule waletaga emagambo masoga, atangazwe konde, eyoasombile usoga wa uhanya, yule watangazyaga upizya, yule akuyomba kuva Sayuni, "Seva wako akutawala!"⁸Tekeleki enyu valinzi woshi mizwi zinyu, ku hakimo gumi ibubu lya utogwe, kunguno kumuona, kukila linso linyu, isuva kumwa Yahwe Sayuni.⁹Fumi muzwi kulyimba kuutogwe enyu vazya va Yerusalemu; Nguno Yahwe wvafarijika vantu vakwe; wakombolaga Yerusalemu. ¹⁰Yahwe wavalagilaga kuva umkono gwakwe msondo mgate na emisoga ensi yonse; ensi yonse yikuwona upizya umwa Seva wisu.¹¹Wuka, wuka, endeleahatali na aha; mkintu umyaga ekintu chonsechonse echo ni cha uvi; ninga likale mgate yakwe; ikusi inyu vasava enyu vale msombile eviseme vyimwa Yahwe. ¹²Nguno ukashe uye hibala kukimba ninga ukashe uweki kukogoha; Nguno Yahwe akuva hambele yako,; na Seva wa Israeli aleuva mlinzi wako wa kunyuma.¹³Loli, umtumami wane akwita emasala; akuva higulya na akuwushiwa higulya, na akulinwa higulya. ¹⁴Na vingi valakamalwe umsava - uwigelishe wakwe wigondaga hibala ya wigelishe wa mntu, hivyo hangi ulwande lwakwe mbiuli hatali na ekintu chonsechonse echo cha mntu-¹⁵Na hivyo umtumami wane akunyunuzia ensi nyingi na vatemi valafunge emilomo yavo kunguno yakwe. Kate kuva vakalivakowola lwilwa vakuona, kate kuva vakali kwigwa, na lwelewa.

Chapter 53

¹Unde yule waliakukowole lyamini mbi gwagapulika? Na umkono gumwa Yahwe, kuwakwe mbigwigelisha?

²Nguno atulile hambele yimwa Yahwe kate esampuli na kate fulumeda hagata na malongo makazu; kuduha emaono gale gigela ninga emalambo, aho mbi kwamuona umsava, mbi hakavile na usoga wa ifutia isu.

³Mbiwabwediwa na ikanwa na vantu; umntu wa upina, na yule usungu. Kate umwi yule wafuma kuvantu vale vakuvisa ushu zyawo, mbi wabwediwa; na kwanika kuva akavila ni faida.⁴Ila eve ehaki yautagwa ulwile wisu na isombe upina wisu; mbikukudhani wawilwa na Seva, wagumwa na Seva, na itabbishwa.⁵Ila eve watimwa ku nguno ya kuleka na esembo yisu; waangamizwa kusababu ya ezambi zisu. Utuke wa konde yisu mbiyi higulya yakwe, na kuvilonda vyakwe isu kwapila.⁶Isu ni kate ekolo kutagikile, kila umwi wagalukile mgate na enzila yakwe na Yahwe wakamutula higulya yakwe akenaguzi waju isu wonse.Waduke; ila eve wanyenyekea umsava kalugulile umlomo gwakwe, ate ekolo yile yifiliwe kukasinzwa, na kate nkolo hambele ya mntu yule akayitipa mawoza gakwe polepole, hivyo akalagulile umlomo gwakwe.⁸Kwitumila enguzu na ilapilizyo umsava yule walapiliziwa; ni hagati na ekizazi echo akwiganika ezaidi ehusu umsava? Ila eve mbi wasiniwa mgate ya ukenanguzi wa vantu vane na ilapilizyo mbilili higulya yakwe.⁹Vatulaga ekaburi lyakwe hakimo na vavipya kuusavi wa mntu mgate na lufu lwakwe ninga mbi akasuga na masala mlomo gwakwe.¹⁰Ila eve mbi uli ni utogwe umwa Yahwe kumponda umsava na kumvezya umsava apile. Aho wagita eimaisha gakwe kuva kalumbilo kunguno ya ezambi, akuona vana vakwe, akongozwa ensiku zyawo, na vatogiwa vamwa Yahwe galalimiliziwe ivitile umsava.¹¹Ebadala ya uduki wa eimaisha gakwe, akuona emwanga na akagutogwa kumganiko gakwe.

¹²Hivyo hange Vihe nukowola kumpa umsava esehemu yakwe mgate na vngi, naw eakugavanwa evazya kuwingi, kunguno wilangishaga umsava mgate na lufu na vasoloziwagwa na vahuvi. Wautaga ezambi zya vingi na lyita emaombolezyo kuvavipya.

Chapter 54

¹"Emba, eve mkima mgumba, eve yule ukali ivyala, imba lwimbo lwa utogwa na lila kunguzu eve yule ukali upandike usungu wuita. Nguno vana vale vali mgate na vingi ikila vana va mkima yule watolwa, "Akuyomba Yahwe.²Ita ihema lyako live ikulu na sambazya emapazia hatali, yikavile hado golola engoye zyako na zitule visoga evigingi vyako. ³Nguno isambaziwa mgate na mkono gwa mlyila na gwa mmoso na igongo lyako likukinda ensi na kuvapa evijiji evyo vilina upina.⁴Ukogohaga kunguno ukashe waibike, ninga ikaishwa, epema nguno ukashe upandikwe na ensoni; ukashe ulavile ensoni ya usumba wako wa iteketezwa.⁵Nguno Mtundi ni mugosha wako; Yahwe wa emajeshi hilyene lina lyakwe. Mkonde wa Israeli umsava ni mpizwa wisu alewitanwa Seva wa ensi yonse. ⁶Yahwe akukwitana eve suva kate mkima yule walelewe na yule wa mwego gwa upina, kate mkima mdo yule watolwa na ilelewa akuyomba Seva.⁷"Kwi itungo ifupi namleka inyu, ila eve kukisa kihanya nkumkuminga inyu. ⁸Mgate na etaabu ya kisira nakavisa ushu wane kwitungo. Ila eve kwilagano la emilele lya kwaminika nkuva na kisa ninyu- akuyomba Yahwe, yule wamukombola inyu.⁹Nguno ya genaga ni kate Nuhu kuwane: Kate evyo malapilizya manzi gamwa Nuhu gakashe gavite hangi mgate na ensi, hivyo nalapilizya kuva akashe pandikwe na kisira ninyu ninga kuvakemea inyu. ¹⁰Ninga ngulu zikowolile igwa na tulugulu vikowolile itingishiwa ninga wuimara wa utogwe wane ukashe ugaluke kunyuma ifuma kwinyu, ninga ilagano lyane lya konse lakisa- atogunyika- akuyomba Yahwe, umsava himwene yule wakisa higulya yinyu.¹¹Vavovakuhangaika, valevakuvita moduki na vale vakavile na utogwe, lola, nkutula elami kurangi ensoga, na kutula umsingi gwa yakuti. ¹²Nkugweta umnara gwa hana na umlango gwakwe gwa almasi na magelele gakwe ga hibala ni gamawe masoga.¹³Na vana vako wonse valahembekwe na Yahwe; na konde ya vana vako yilave hanya. ¹⁴Mgate ehaki nkukulamula hangi. Ukashe uone uduki hangi, nguno ukashe wogohe na kuduhu ekintu cha gogohya echo kilize mbihe yako.¹⁵Lola, mbiyili yonseyonse yule walogaga ematatizo, egisi fuma hawane; yonseyonse yule akuseleganwa ematatizo hakimo nawe alagwe kumkindo. ¹⁶Lola, nmutundaga efundi, yule akupuga makala gakuvaka na lyandaa esilaha kate milimo yakwe, na mtundaga umvipya ili avipye.¹⁷Kuduhu esilaha yile yaveziwa hagate yako yafankiwa; na ulamlapilizya kila umwi yule alikutukila eve. Wenuwu hiwene isalo lya vatumami vamwa Yahwe, na umanyile walwe ifuma kwane- wenuwu huyombe umwa Yahwe."

Chapter 55

¹"Ezi, kila yule wa nkengu, enzi mgate na manzi! Na eve yule ukavile na hela, enzi, mgule na mlye! Enzi, mgule emvinyo na mavele bila kuva na hela na bila kuva na eghalama.²Kukii kulipima hela ku ekintu echo kikavile mkate> Na kwita mlimo gule gukavile na usoga? Ntekeleki ene kuumakini na kile echo ni kisoga, na kwitogeziwa msava kuusamu.³Galuzi ematwi ginyu, na mwize kuwane! Tekeleki iliukowole likala! Nkwita ilagano lya milele na inyu; utogwe wane wa lyaminika lilo nalyahidi kumwa Daudi. ⁴Lola, namtulaga umsava kate ushahidi ku ensi, kate mtongelezi wa msilikale vavantu.⁵lola, ukulitana ensi iyo ukayimanya, na ensi eyo likakumanya eve lilakupelela eve kunguno eve uli Yahwe Seva wawo, msondo wa Israeli, umsava yule alikusanizya eve.⁶Mkole Yahwe nguno akupatikana; mwitani umsava kunguno ali bihi. ⁷Kuleke uvi vazileke enzila zyawo, na vantu vale va ezambi emiganiko gakwe. Muleke umsava asuve kumwa Seva wisu, umsava yira umsava, na kunguno yimwa Seva wisu, umsava yule akumsamehe yule kuwingi.⁸Nguno emiganiko gane gakavale ginyu, ninga enzila zinywe zikavile nzila zinyu- linyinili huwombe umwa Yahwe- ⁹Nguno kate vile malunde evyo gali mwigulya ikila ensi, hivyo hivylene enzila zyane evyo zili kwigulya enzila zinyu.¹⁰Nguno kate emvula na eswakala evyo zikushuka hansi ifuma kwilunde na zikakusava hangi hale, ila du lyene hansi na lyita uuta wa fulumeda na ifumya embiyu kuvalimi vavo vahambi na mukate kuvali, ¹¹hivyo umhayo gwane gulave gulifumila mgate na mlomo gwane likashe hisuve hangi eve ebura, Ila eve lilatimiye lile lyapagwa na llatimie lilo nalilagikizwa.¹²Nguno akuya hibala mgate na utogwe na alatongelelwe kukonde; Engulu na tulugulu vilafumya muzwi gwa utogwe hambele yako na emiti yonse mgunda yilpamatile. ¹³Ebadala ya emiva ga mwipolu, emisonobari yilave na ebadala ya mbigiri, emihadasi yekufumya, na yilave kumwa Yahwe, nguno lina lyakwe, ni kate nyalama ya emilele yikaowola isiniwa."

Chapter 56

¹Yahwe akuyomba ivi, "Iti gale galimasoga, iti gale gai gahaki; nguno uupizyi wane ulimbihi na ehaki yane yikwegela gwilangisha. ²Adehelwe umntu yule akutenda genaga yule akugadima mno. Akuyilonda esabato, na yikavile lyeshimu uchafu, yule akunguzuwiya umkono gwakwe ukatendaga ukenaguzi." ³Ukamlekaga mgeni yeyote yule ali muhamba umwa Yahwe akuyomba, "Yahwe akuakikisha akusinwa kuvantu vakwe." Etosha akukowola iyomba, "Lola, ene ndi mti mkazu." ⁴Yahwe akuyomba ivi, kuwahembeki vale vakuyitimiza esabato yane yikusagula emagambo gale gakutogisha ene, na idima nyandyo ya ilagano lyane, ⁵kuvawo nkunyitula ekaya yane na mgate ya magelele gane ekumbukumbu eyo ni hanya kukila kuva na vasumba na vaniki. Nkuvapa ekumbukumbu ya eilele hivyo yikashe yifumiwe. ⁶hange mgeni avo mlaungana navo kumwa Yahwe- ku nguno ya kumtumamila umsava, na umsava, na umsava yule alitugilwe lina lya mwa Yahwe, kumsaniza umsava, na kila yule uyoakwisima esabato na vavo vakwiyitunza yikatulilagwa uchafu, na vavo vakavile idima ilagano lyane. ⁷Nkuvaleta mgate na lugulu lwane ludehelwa na luvite muve na utogwe mgate na kaya yane ya emaombi ku ensi zyonse. ⁸Lynili hii etamko lya mwa Yahwe, ule akuvakuminga vantu vale vapina mgate na Israeli- nkwendeleya kuvakuminga vangi ili kuwongezeza vasava." ⁹Enyu wonse endimu zya mwipolu inyu mlimwipoli, inzi na mlye, enyu ndimu avomli mwipolu, evalinzi vawo wonse ni vapofu, vakakwelewa. ¹⁰Wonse ni mbwa vatungi vavo vakakowola imoka. Vakufumya na vakulala hansi nguno vatogilwe ilaa. ¹¹Embwa valinahamu hanya; vakaliwahi kurizika; vadimi vavo vakamanyile; (vakamanya) vakagaluka mgae enzela zyawo vasavi, kila umwi anapima ipandika efaida yile yikavile ya ehaki. ¹²Enzi, "Kunywe emvinyo na walwa. Igolo yilave kate walelo, lwiswi luhanya ezaidi ya ipimilo."

Chapter 57

¹Vale va ehaki valafumiwe, ila kuduhi mntu yule alalisamizya, na mntu wa ilagano lya kwaminika vikumingaga hatali, ila eve kuduhi umlu yule amanyile kuwa wahaki vikumingaga hatali na uvi. ²Vingilaga mgate na konde vasuhaga mgate na vitanda vyawo vale vakuyumba mgate na ehaki. ³Ila eve izi aha, enyu vana va valogi, vana vamaalaya na umkima yule akwita umalaya. ⁴Unde yule mkumwitila enkilaga, hagte ya vale vakufungula milomo yawo na ifuma hibala endimu zyawo? Vihe inyu mkavile vana va ileka, vana va ulamba? ⁵Enyu vale mkuvasha vasava kwilala hakimo hansi ya hamlolu, kila hansi ya umti mvisi, eve yule ukuuwlaga vana vako mgate na embonde gale gakakala, hansi ya migamba yiyo yikunigna. ⁶Mgate mwa evintu file ini mgate nia ebonde lya mongo ni igambo lilo wapiwa ugatumamile mlimo. Ni evintu vya ebaada yako. Wamwagaga hibala ekinywaji chako kuvavo na ifumya kalumbilaga emazao, mgate ya genaga magambo, Vihe nkwilile kuwa na isima na magambo genaga? ⁷Wandaaga ekitanda chako higulya ya lugulu lurihu hange wayaga hale higulya ifumya kalumbilo. ⁸Enyumba ya mlango na evizingiti ya milango, na atulaga eishara zyako watulaga ene kufalaga, wilanganga eve musava, na iya kwigulu witaga ekitanda chane kuwa kihanya, witaga ilagano na vavo watogwaga evitanda vyawo mbiwaona esehemu zyawo zya iviso. ⁹Mbiwaya kumwa Moleki hakimo na emaguta wongezwaga emarashi. Mbi wamtuma ebalozi wako hatali mno; Mbiwaya hansi ekuzimu. ¹⁰Mbiwazova kulugendo lwako lulihu, ila eve mbiukayombile, "Yikasuga ematumaini." Wagakolaga eimaisha mgate na mkono gwako; Hivyo hange mbiukazovile. ¹¹Unde yule wamwogoha/ Unde yule mbi wamuhofia ezaidi yule mbiwakwita eve itenda ulamba, kuwingi enamna yiyo kwiyo ukakowola kunizukila ene ninga kuniganika ehusu ene? Nguno mbindi ndisele kwitungo irufu, ukavile kunogoha ene hange. ¹²Kutangazwa ensembo ya ehaki yako na kuvawila kila ekintu chile wakaita, ila eve vakashe vakusaidiye. ¹³Aho ukuva ukulila hibala, valeke esanamu ezyowazikuminga zikusaidiye eve. Ebaada yakwe umuya ulavipepelushe vyonse, emyuye vilavipeperusha hatali. Ila eve yule akupelela ene alasare isaro na alasole uumiliki mkangate na ngulu yane msondo. ¹⁴Akuyomba, "Zyenga, zyenga! Yesafisha enzila! Zinwi evizuizi vyonse mgate na enzila ya vantu vane!" ¹⁵Nguno umsava yule kwigulya kule kuwukile, akwikala mgate upanga wa emilele, yule lina lyakwe ni msondo, akuyomba evi, "Kuishi emahali pa higulya na esehemu pasondo hakimo na umsava kulegukwigwa iliyekeya na mwego zya vale vanyenyekevu na kuyezyukulula emyengo ya vale vakuduka. ¹⁶Nguno nkasha mbahukumu emilele, ninga nkashe mbe nakisira emilele, hene mwego gwa mntu gulazimie hambele yane, emaisha gale na mwitila. ¹⁷Kunguno ya ezambi ya emapato ga ekasa kalewe. Mbinapandikwa na kisira, na mbinamuvipya umsava; nauvisa ushu wan, mbindi na kisira, ila eve mbiwasuva kunyuma mgate na enzila zya mwego gwakwe umsava. ¹⁸Nazionaga enzila zyakwe, ila eve mkumpizya umsava. Nkumtongelela umsava na kumuhani na kumuyangula vale vakumiliki vasava, ¹⁹na kutengenezwa ekisumo cha milomo, konde konde, kwa vavo vali hatalimno na vale vali mbihi-akuyomba Yahwe nkumpizwa enyu. ²⁰Ila eve vakenaguzi ni kate ebahari yiyo yachafukaga, yikakowola itulia, na manzi gakwe gatandaga higulya ya ulolo. ²¹Kuduhi konde kuvakenanguzi akuyomba Seva."

Chapter 58

¹"Lela kumuzwi; ukahulikaga. Fumya muzwi gwako higulya kate itangazwa. Ipambana na vantu vane vale vakuleka, na enyumba yimwa Yakobo na ezambi zyawo. ²Ila vakukola ene kila lwiswi na ifurahiya mgate ya umanyi wa enzila yane, kate ensi yiye yikutenda ehaki na vakalekile miko ya mwa Seva wawo. Vakumbuzwa ene ehusu ilapilizyo lya ehaki; vapandikaga uutogwe mngate na miganiko gawo gakumwegela Seva³Kukii kwafunga; vayomba, 'Ila eve mkawine lilo/ Ku kii mbikwanyenyekea mgate, ila eve akamanyile?' Lola, lwiswi ikola ukenaguzi kuiwny, mkole utogwe winyu vasava na inyanasya vatumami vinyu wonse.⁴Lola, enyu nalifunga ili muve vabuhu kukuikenwa na liguma, na kumagumi ya ukenaguzi wako; ukafungile walelo kuyeta umuzwi gwako gukadimaga higulya. ⁵Kuubuhu eaina y mfungo gwenugu heneavo nkuvakola: Lwiswi ulo kila umntu akunyenyekea msava, uwinemisha utwe gwakwe hansi kate emwanzi, na isambaziwa emyenda ya magunila na ematunde hansi yakwe? Vihe hana ugukwitana gwenugu umfungo, lwisilwa kumtogisha Yahwe?⁶Gwanugu gakavile umfungo ugo nagusagula ene ifunga evifungo vya ukenaguzi itungula lugoye zya ijoki, mkuvatulila ehuru vale valyangamizwa, na ivipya ekila ijoki? ⁷Yikavile ilya umkate na gule gwa nzala na kuvaleta vapena na kuvaleta vala valeavile na vikalo mgate na kunyuma yako?" Aho ukumuona umntu ali duhu, ulikoviva uvuke emyenda; na ukivisaga eve msava vaduguyo.⁸Hangi emwanga gwako gukulugulilwa kate lini na upuzi wakwe ukufulume higulya kuwangu ehaki yako yikuya kumbele yakwe, na udehelwa umwa Yahwe ukuva kunyuma kukulinda.⁹Hangi ukumwitana na Yahwe akukupulika; ukulila mbi witaji umsaada, na akuyomba, "Ezi aha." Mbi ukuyisinwa ijoki yigayiwe eminyororo yako, lyala likukushitaki, uyombe wa ukenaguzi, ¹⁰Mbi yili eve msava ukuvapa vale va nzala na kuvatogisha vakovi mgate na uduki na giti yako likuva kate limi.¹¹Hange Yahwe akwendelea kuvatongelela inyu na kuva eridhisha inyu mgate na emikoa yiyo kuduha manzi. Alagavegelezwe emagunila ginyu. Mlave kate ebustani iyo yatolagwa emanzi nakate nzwilo zya manzi kwago manzi gakwe gakavile ipungua.¹²Ebaadhi yinyu mkuzwinga hange esehemu zya kale zile zyavipiwa; mkutengenezwa esehemu zile zyavipiwa na evizazi vingi; na mlitanwe "Mtengenezwa wa magelele, "Kuvasuva mgate na chalo cha kwikala."¹³Tuyombe kuva waliugalike kunyuma emigulu yinyu ifuma esafari mgate na lwiswi lwa Sabato, ivezya uchafu lwinsi lwane lusondo. Tuyombe kuva witanaga lwinsi lwa utogwe na witanaga lwinsi lwa ugosha Yahwe msondo na yakuheshimiwa. Kwayombaga kuva ukukweshimu lwinsi lwa sabato kwileka ebiashara zyako, na ukavile ikola uchafu wako musava na ukavile iyomba magambo gako musava.¹⁴"Hange ukupandika uutogwe kumwa Yahwe; na kuyeta (kulwita) ulugendo lwako higulya ya urihu wa ensi; Nkukulisha eve mgate na usazi umwa Yakobo vava winyu- nguno mlomo gumwa Yahwe gwayombaga."

Chapter 59

¹Lola, umkono gwa mwa Yahwe gukavile mngulu kugugukakowole kukokowa eve; ninga itwi lyakwe likavile itimbu lipotwe kukwigwa. ²Ensembo yako ya ezambi, ninga vivyo, zyakakutenga eve na Seva, na ezabi zinyu zyakumwita auvise ushu wakwe mkauonaga ninga kumpulika msava. ³Nguno emkono yinyu yilina malonda ga magari na emala ginyu vyokalile ezambi. Emilomo zinyu yikuyomba ulambu na lilimi lwinyu lukuyomba kuilengo ivi. ⁴Kuduhu ninga umwi yule akuyikola ehaki, na kuduhu yule akuvapangula emagambo gakwe mgate na ehaki. Vakugaamini emagambo ago gakavile ga hana, emagambo gaulamo; valeudima ematatizo na iwuta ezambi. ⁵Vatelaga emagi ga nzoka zile zya sumu na ivezya umtandao gwa ebuyibuyi. Yonseyonse yule akulya emagi gakwe akufwa, na mbi aliigi likuveleka, likusonyagula enzoka yile ya sumu. ⁶Emitandao yawo yikashye yitumike kate myenda, ninga vakakoowla kwitulila vasava kumilomo yawo. Milimo zyawo ni milimo zya ezambi, na esembo ya sola yawo mmikono zyawo. ⁷Vaseva vangi vakuvawo, yikupelela ukenanguzi na vakupelela imwaga magari gale gakavile na ukenanguzi. Emiganiko gawo ni miganiko ga ezambi, ensola na uvipya hemwene lunzita yawo. ⁸Enzila ya konde vakavezya ezila enzila zili zikuvalaga, yonseyonse yule akuvila ivitila enzila zinizi ekayemanya ekonde. ⁹Hivyo ange ehaki yili hatali na isu, ninga ehaki yikalikukupandika isu. Kulindilile umwanga kukuona giti; kukukola umwanga, ila eve kukuyumba mgiti. Kukupalapasha mgate na magelele kate vapofu, kate vale vakalion, ¹⁰Kuli nanwuva limi kwape kate mgate umwanga gukufifia, mgate na yule wa nguzu kuli kate vantu vavafwa. ¹¹Esu kukuunguruma kate edubu na lyomboleza kate nkunda, kulindilile ehaki, ila kuduhu kintu; ku uupuzwe, ila eve ulihatali na isu. ¹²Nguno ukenanguzi wisu wingi uli hambele yako, na ezambi zisu zilijulisha isu; nguno ukenanguzi wako hakimo na isu. ¹³Kwakaleka kumkana Yahwe na ileka kumlonda Seva. kwalikwayombela uulasi igaluka kunyuma, na ilamla ilalamika ifuma mmwago na magari ga ulamba. ¹⁴Ehaki yasuviwagwa kunyuma, vale vahaki vimilile hatali mno; nguno ehana yile lihaduhu mgate na emraba gwa wonse, chaki yikakowola liza. ¹⁵Vaminifu vayaga zyawo, na yonseyonse yule akugaluka hatali na nkenanguzi akwilwazya musava. Yahwe waliona lilo na akatogwe, nguno kuduhu ehaki. ¹⁶Waona kuva kuduhu umntu, na wakamalwa kuva kuduhu umntu wa iwona. Hivyo hangi umkono gwakwe ugokukuleta ukenanguzi wakwe, na ehaki yakwe akumtosheleza umsava. ¹⁷Akuyevala ehaki kate engawo hakikuva na kofila ya chuma ua upezya umtwe gwakwe. Akuvale umsava ku emyenda ya ilepizya na ivala mwanda gwa ukindi. ¹⁸Akulipa hangi ku echochatokeaga, ilapezyo lya kisira kuwansika yakwe na kuwansika na akayongezwa ilapizyo ya ekisiwa kate ezawadi yawo. ¹⁹Hevyo vakulyogoha lina limwa Yahwe ifuma kumweli na udehelwa wakwe ifuma kukiya; nguno izile kate ikululu ya mongo, yikwendeshwa na myuye yimwa Yahwe. ²⁰Umpinzwa akwiza na Sayuni na vale avo vakugaluka ifuma esembo yawo ya ileka mgate na ekaya yimwa Yakobo- Wenuwu huuyombe umwa Yahwe. ²¹Na kate ene, lyinili ni ilagano lyane hakimo nawo- akayomba Yahwe- Mwago gwane gule gulihigulya yinyu, na emagambo gane gale gatulilwe mumilomo yinyu gakashe gasinike mmilomo zinyu isinika hatali na milomo vizukulu vinyu, ninga kuya hatali akuyomba Yahwe- ilamla egese ninga emilele."

Chapter 60

¹Wuka, ulole; nguno umwanga gwako gwazaga na undehelwa wa mwa Yahwe wizaga kuwako.²Ninga evyo giti yitandile mgate na esni, na egiti ntumbu mgate na ensi; Ila Yahwe akwiza higulya yinyu, na udehelwa wakwe ukwigilisha kuwinyu.³Ensi zilize mgate na emwanga gwako, na vatemi mgate na emwanga gwako umndaki gule guliza.⁴Lola na angalila lwande zyonse. Vikumingaga vasava kuhakimo na vizila kuwako. Vana vako vakufuma hatali, na vaniki vavo vakusobwa mgate na emikono yinyu.⁵Hange valalole na kuva na utogwe, na mwego gwako kukutogwa na itogwa, nguno wingi wa manzi galamwagwe higulya yinyu, usavi wa ensi ulize kuwinyu.⁶Umsafara gwa engamia gulamkinde inyu, na engamia zya Midiani na Efa; wonse valize ifuma Sheba; valetе ndalama na uubani, valimbe udehelwa umwa Yahwe.⁷Emadale gonse ga Kaderi galikuminge kuhakimo kuwako, enkolo zya Nebaioti zilazombe evikoviwa vyawo; valizumalize ifumiwa kalumbilo magate na misengelo gane, na ndalisanizye ekaya yako esondo.⁸Vale vakubulumka vasava kate malunde, na katenkunda mgate na wikalo wawo?⁹Epwani yikukola ene, na emeli ya Tarshishi kuvatongelela, nkuvaleta vana vinyu ifuma hatali, hakimo na hela zyawo na ndalama zyawo, nguno lina limwa Yahwe Seva winyu, na Mndehelwa wa Israeli, nguno wakweshimugu eve.¹⁰Evana va vageni vakuzyenga hange magelele ginyu na vatemi vawo vakuvatumamila inyu; ninga mgate na ilapilizyo lyane na valapilizya inyu, ila eve kuchelu chane nkumusayila inyu.¹¹Emilango yinyu yikendelea kuvi wazi, yikashе yilugalwe limi na usiku, hivyo usaviwa masala ili akuwole iletwa, hakimo na vatongelezi vakuongozwa.¹²Hana, ensi na utemi eyo yikashiyikutimikia eve salasiniwe; ensi zizyo zilatimwa hana.¹³Udehelwa wa Lebanoni ulize kuwako, umti gwa msonobari hakimo na msonobari ili ipamba emisengelo gane;na ndalisanizya eineo lya migulu yane.¹⁴Valize kuwako kukusenga eve vana va vale vakukunyenyekea eve valayidehelwa emigulu yako valakwitana eve chalo cha Yahwe, Sayuni ya Mndehelwa wa Israeli.¹⁵Ebadala yakwe kuva mweho inyu mwakalekwa nayigayiwa kunguno kuduho ninga umwi yule akuvila mgate yinyu ndamwite kuva ekintu cha mpanzila, emilele, uutogwe ifuma ekizazi hadi ekizazi.¹⁶Hange ukunywa emavele ga ensi, ukutunziwa mgate na kifula cha mtemi; ukwiza kuva Ene Yahwe, Ene ndiMpiza winyu, yue Mkulu wa Israeli.¹⁷Ebadala shaba Nkuleta ndalama, ebadala ya chuma nkuleta; ebadala ya embao, shabana ebadala ya iwe, echuma. Nkusagulanonde kumtongelezi winyu, na ehaki ya mtongelezi winyu.¹⁸Ensola zikashе zipulike mgate na ensi yinyu, uvipya ninga uveli mgate na emipaka yinyu; ila ensi emagelele ginyu uwupiza, na wikale winyu mlagitane udehelwa.¹⁹Limi likashe live na mwanga ginyu itungo lya limi, ninga umwanga gwa umwezi itungo lya usiku likashe limvakile inyu; Ila Yahwe alave mwanga gwinyu gwa milele, na Seva winyu na Udehelwa winyu.²⁰Limi linyu likashelive lyiho ninga umwezi gulasiniwe na kutagika; nguno Yahwe alave emwanga gwinyu edaima, na ensiku zya lyombolezya zilamele.²¹Vantu vako wonse valave va ehaki; valasole isalo lya ensi kwi itungo lyonse, itambi lya emazao gane, na ekazi ya mmikono yane, ili nkuwole kuyisanizya.²²Umwana alave mavihumbi, na udo alave ensi ya vale vanguzu; Ene Yahwe Ndagagelanizya genaga itungo aho lilave lyagelanila.

Chapter 61

¹Mwego gwa Mugosha Yahwe guli higulya yane, nguno Yahwe wambilaga maguta ene kulitangazwa magambo masoga kuvale va uduki. Wadakizwaga ene kuvapizwa avo valumilile emyigo itangazwa uuhuru kuvafungwa na ilugula egeleza ili vavo vafungilwa vakowole ifuma.²Wandagikizwaga ene itangazwa umwaka gumwi Yahwe guli guzumiliziwe, lwiswi lwa kulepiza kumwa Seva wisu, na kuvahani vale wonse vakuomboleza.³Wadagikizwaga ene - kuvapa vale vakuomboleza gate na Sayuni - kuvapa vavo ekilemba cha matunde, maguta ga utogwe badala ya lyomboleza, umwenda gwa udehelwe mgate na ieneo lya mwego gwa udehelwa kuvitina mumialoni ya ehaki mbi walotishiwa na Yahwe, ili akowole idehelwa.⁴Vakuyezyenga hange emahali hale hakale haho havipiwa vakuhasuva emahali aho hali gali (tupu) vakuyisuva chalo echo chavipiwa, Emahali hale ha ukiwa ifuma evizazi vingi vile vuyaveta.⁵Vageni valimilile na ilisha emadale gawo, na vana vavo va vageni vakwita ekazi mgate na migunda yawo na emizabibu.⁶Mlitane emakuhani vamwa Yahwe; valavitane vatumami vamwa Seva wisu. Mkulya usavi wa ensi, na ulivunele mgate na usavi wakwe.⁷Ebadala yakwe ensoni yinyu yilongezeki na ebadala ya hela mbivatogwa higulya ya esehemu yawo. Hivyo hangi esehemu yawo yilaongezeki emara ivili mgate na ehaki na utogwe wa emilele yilave kuwawo.⁸Nguno Ene, Yahwe, ntogilwe ehaki, na mgayile usomba na nsola zile zikavile zya ehaki nkuvalipa vavo mgate na ehaki na nkwi ilagano lya emilele na vavo.⁹Uto wawo ukamanyika mgate na ensi na vana vavo mgate na vantu. Wonse vavo vakuvaona valavazumya vavo kuva ni vantu vane avo Yahwe wavabarikigi.¹⁰Nkutogwa mno mgate na Yahwe; mgate na Seva nkutogwa. Nguno wavikaga ene ku mwenda gwa upiza wavikaga ene umwenda gwa ehaki, kate mugosha mtozi yule wipambaga msava kukilemba, na kate mwinga yule wipambaga ku vito.¹¹Nguno kate ensi vile yukuzalisha emiti yili yikufuruma na kate ebustani vive yikwita emiti yakwe yikule, hivyo Mugosha alavezye emiti na undehelwe umlele hambele ya ensi yonse.

Chapter 62

¹Kuniaba ya Sayuni nkashetulie, na kuniaba ya Yerusalemu nkashetulile sele, empaka ehaki yakwe ahoyilatokee, na upizwa wakwe kate kimuli. ²Ensi zilaona ehaki yako, na vatemi wonse va kaone udehelwa wako. Ulitanwa kulina ipya lilo Yahwe alalisagula. ³Hange ulave na etaji nsoga mgate umkono gumwa Yahwe, na ilemba lya mtemi mgate na umkono gumwa Seva wako. ⁴Ukashe uwilwe hange, "Walekwa"; Ninga kuva ensi yako ukashe uyomba hange, "Upina." Hana, Yilatanwa "Chelu chane kili kuwakwe, "Na ensi yawo "Hiyene" Nguno utogwe umwa Yahwe mgate yinyu, na ensi yinyu yikutolwa. ⁵Hana, kate msumba umdo mbi akuona umkima umdo, hivyo vana vako valavaone inyu, na kate mugosha mtozi evyo akutogwa higulya ya mwinga, Seva winyu akutogwa higulya yinyu. ⁶Namtulaga umlinzi mgate na magelele ginyu Yerusalemu; vakashe vatuliye limi ninga usiku. Ulashale kuva Yahwe, ukatuliyaga. ⁷Ukamalekaga asuhe empaka alamule hangi Yerusalemu na kumwita adehelwe hawebele. ⁸Yahwe walapelilaga kumkono gwakwe gwa lila na kumkono gwa nguzu yakwe, "Kuduhu sitawapa tena nafaka kama chakula cha maadui zenu. Wageni hawatakunjwa mvinyo wenu uliompaya maana mlifanya kazi. ⁹Kwavo valaimbule enafaka valazilye na kumdehela Yahwe, na vale vakuyava ezabibu vakunywa umvinyo mgate na emahakama ga misengelo gane masondo." ¹⁰Ezii vitili, vitili mgate na mlango! Vegelezi uvitilo wavantu! Vegelezi enzila ihanya! Kumingi emawe! Wushi higulya eishara ya ebendela kunse! ¹¹Lola, Yahwe watangazwaga emilo ya ensi, "Vawile vaniki Sayuni: Lola, Umpizwa winyu akwiza! Lola, asombile ezawadi yakwe, na emalipo gakwe gali hambele yakwe." ¹²Valakwitana eve, "Umntu msondo; Mpizwa wa Yahwe, "Nawe ukwitana, "Wule waleka ekabla; chalo echo kikalekilwe."

Chapter 63

¹Unde yule akwiza ifuma Edomu, yule avalile myenda zya rangi yaza ifuma Bozra? Unde yule uyo ali mgate na myenda zya ekifahali, yule akuyomba kukiyamini kunguno ya ukulu wa enguzu zyakwe? Himwene ene njombe ehaki na uwezo nkulu wa lyokowa. ²Kukii uvalile emyenda ya rangi yaza, na kukii vakuonekana kate yule akutova emizabibu mgate na viseme vyakwe. ³Natovaga emizabibu zile ili mgate na viseme visava, na kuduhu ninga umwi ifuma kungsi yile vaungana na ene. Navatova kukisira chane na mbi navatova vasava kukisira chane. Emagazi gawo galukaga mgate na mwenda gwako na itula emadowa ku mwenda zyane zyonse. ⁴Nguno mbinalola kumbele mgate na lwisi lya malipezi, na emwaka gwa upiziwa gwagelanilaga. ⁵Ene mbinalola, na haho mbihakavile na mntu ninga umwi ninga wifumya kalumbilo, ila eve umkono gwane msava gwandetela ukindi ene, na kisira chane kihanya mbi cha atongelela ene. ⁶Mbinavatova evantuvane hansi kukisira chane na kuvita vavo ilapizyo lyane, na mbinamwaga magari gawo higulya ya ensi. ⁷Nkakuganikila ensembo ya ilagano lyamwa Yahwe lilo lya kwaminika, ensembo ya udehelwa umwa Yahwe. Nkuvaganikila wonse avo Yahwe wakutendeaga esu, na ukulu wa usoga wakwe mgate na enyumba ya Israeli. Ekisa kiniki echo wakulangisha esu kunguno ya chelu chakwe na ensembo ya ilagano lyakwe lya kuaminika. ⁸Nguno akuyomba, "Ebaadhi yawo ni vantu vane, evana vavo vakavile vaminifu." Wavaga mpizwa wawo. ⁹Ivitila uduke wawo wonse, waduka hakimo na emalaika ifua hambele yakwe wavikova vawo. Mgate na utogwe wakwe wa chelu wawakombola vavo, na vavausha higulya na vavasomba wonse mgate na itungo lyonse lya kale. ¹⁰Ila eve mbi vamleka na kumsayisha mwego msondo. Hivyo hange wavavansika wawo na liguma hagata yawo. ¹¹Vantu vakwe mbiviganika ehusu itungo lyakale limwa Musa. Vayomba, "Alihe Seva, yule wavaleta higulya hibala ya ebahari hakimo na mudimi wa edale lyakwe? Alihe Seva, yule watula mwego msondo hagati ninyu?" ¹²Alihe Seva yule wawita uwingi wa udehelwa wakwe iya mgate na umkono gwakumlyila gwaku Musa, na watova emanzi hambele yako, wita lina lyakwe emilele umsava du? ¹³Alihe Seva, yule wavutongelela mgate na manzi emingi? Kate efarasi yileyikupela mgate na ulongo ensi yile ni isesela, vakavile na ewova. ¹⁴Kate eng'ombe yile yikushika hansi mgate na ikololo, Mweg gwa mwa Yahwe gwavapaga uwusuhe. Hivyo wavatongelelaga vantu vako, kuvezya eve umsava lina lya mdehelwa. ¹⁵Lola ensi ifuma kwilunde na pata emola kufuma mate na wikalo wa mndehelwa wako. Yilihe uutogwe winyu na esembo makulu? Esembe yako ya kisa gakaniziwagwa ifuma kuwinyu. ¹⁶Nguno eve vava visu, Ninga ivyo Ibrahimu akakumanya isu, na Israeli yikakumanya isu, eve, Yahwe, eve ni vava isu. Umpizwa wisu lyavaga lina lyako ifuma itungo lya kale. ¹⁷Yahwe, ku kii ukukola itangatanga na kuyeta myego yisu kuva na milambu, hivyo kwiikevile kukwishiwa eve/ Suva kuniaba ya vatumami vako, kabla lya usazi wako. ¹⁸Vantu vako vasala emahali pandono ku itungo ifupi, hange vansika visu vavatova. ¹⁹Kwavaga kate kwigulya ya vale avo vakali itongelelwa, kate vale avo vakalilitanwa kulina lyako.

Chapter 64

¹"Oh, mbi wayigaulaga kuva kuyigunga embi na isoka hansi! Engulu zyantegunyikaga hambele yako, ²ni kate vile umoto ivyo gukutima emasaka, umoto gale gukusevya manzi. Oh, lina lyako lyali limanyike kuvansika vako, na ya kuva ensi yaliyikutetema hambele yako!³Mbuki, aho wita magambo ga ensoni ago gambikukali itegemea, wasuka hansi, engulu zya tetema hambele yako. ⁴Ifuma itungo lya kale kuduhu ninga umwi yule wigwa, ninga imanya ninga linso kumuona Seva yonseyonse embihi yakwe unde yule akwita magambo genaga kuwakwe yule akumlinda musava.⁵Wizaga isaidia vale vakutogwa itenda galenega ehaki, ninga vale vakuwitana vakavizukuzwa enzila zyakwe na lyeshimu umsava wapandikwa na kisira cha kwa vezya ezambi mgate na enzila yako edaima kulakomboleke.⁶Nguno wonse kwavagwa kate umwa yule alina uchafu, na ensembo yisu ya ehaki yavaga kate msunga mndaki. Wonse kwakalaga kate manyi, ukenaguzi wisu, ni kate muyaga gulegukukupeperusha isu hatali. ⁷Kuduhu ninga umwi yule akwitanwa lina lyako kuduhu yule akwita enguzu zyakukulinda eve; nguno wawuvisaga ushu wako hatali na ninga na isu na kukuvezya isu kuva uchafu mgate na umkono gwa ukenanguzi gisu.⁸Na kumbe, Yahwe eve uli vava wisu; isu kuli ulongo. Ene uli muwumbi wisu; isu ni ekazi ya mkono gwako. ⁹Ukavaga na kisira kikulu, Yahwe ninga edaima ukagizukilaga emavi hagate nisu, kulomba isu wonse, vantu vako.¹⁰Evyalo visu midehelwa yavaga ibalangu; Sayuni yavaga ibalangu, Yerusalemu yavaga upena. ¹¹Lisengelo lisu idehelwa na esoga. Emahali aho vana visu vakasanizya eve, lyatimwagwa kumoto, na kila echo mbikili mbihe cha vipiwa. ¹²Vihe ukowolile lyendelea limshitaki Yahwe? Ukowole vihe ituliya sele na lyendelea kukunyanyansa isu?"

Chapter 65

¹Mbinava etayari isagulwa na vavo avo mlivakadombilile, mbinava etayari ipatikana kuvale avo mbivakakola. Nayomba, "Ndi aha! Kungsi iyo mbiyikilanilwe kulina lyane. ²Natandazyaga emiko yane ensiku zyonse isumbua evantu vane, vale vakuyumba mgate na enzila yile yikafwaya, vale vakuyumba kwilunde miganiko gawo vasava na emipango yawo. ³Kulina vantu vale vakwendeleya linguma ene vakufumya kalumbilo kawo mgate na ebustani na itima uubani higulya ya ematofali. ⁴Vakwikala mgate na emabakuri na ilole usiku wonse, na ilya enyama ya nguruve, na embuzi enchafu, wa enyama mgate na eviseme vyawo. ⁵Vakuyomba, 'Ima hatali, ukegelaga ebihi na ene, nguno ene ndi mndehelwa mno ekola eve.' Evintu ivi ni lyonsi mgate na enyindo yane, umoto gule gukuvaka limi lyonse. ⁶Lola, yitonilwe hambele yane: Nkashe hulike, Nguno nkuvalipa vavo hangi; kuvalipa emalipo gawo mgate na emigulu yawo, ⁷kunguno ya ezambi zyawo na ezambi zya vava yawo kuhakimo." Akuyomba Yahwe. "Nkuvajibu vavo kukutima uubani higulya ya ngulu na kumbezyezya ene higulya ya tungula. Hevyo hange nkupima higulya ya esembo zyawo zya kale mgate na emigulu yawo." ⁸Yahwe akuyomba ivi, "Mbiyili kate msunga gule gukigila mgate na etungi ya ezabibu, itungo limwi alo akuyomba, 'Ukayipipyaga yiyo nguno ni sunga, mgate yakwe; chenichi kilimo echokikita uniaba ya vatumami vane nkashe mbavipye vavo wonse. ⁹Nkugaleta emagongo ifuma kumwa Yakobo, na ifuma Yuda vavo avo vakuzisara engulu zyane. Vavo navasagula valayisare ensi, na vatumami vane valikale hale. ¹⁰Sharoni yilave udemilo wa undela, na ikolo gwa lya Akori lilave esehemu ya isuhila ya madale gane, kuvantu vane vale vakukola ene. ¹¹Ila eve umsava yule valekana na Yahwe, yule akulavila ulugulu lwane msondo, yule akwandaa emeza kubali yimwa Seva na lyokazy ekikombe cha emvinyo gule guleguseleganiwe na vaseva vangi yile yikwitanwa Hatama. ¹²Nkugufila handi melo yisu kulupanga, na ewato mlinamo hansi kwisenzwa, kunguno haho mbinakwita eve ukitawukile, ahombi nkuyomba akapulikile. Ila eve mbimwita gale emavi mgate na eminso gane na isagula ivezya agogakevile gakuwutogisha ene." ¹³Mugosha Yahwe akuyomba ivi, "Lola, mtumami akulya, ila eve akudimwa na enzala; lola umtumami wane akunywa ila eve akava na nkangu, lola umtumami wane akushangilia, ila eve akutulwa mgate na ensoni. ¹⁴Lola, umtumami wane akuguma ibubu lya utogwe kunguno ya utogwe wa myego, ila eve akulila kunguno ya usatu wa mwego, na akuguma ibubu kunguno ya ishima umwego, kumyego zisu. ¹⁵Ninyu mlalileke elina linyu kunyuma kate ilapilizyo kuvantu vale navasagula vayomba; Ene Mugosha Yahwe, 'Nkuva eve nkuvitana vatumami vane kulina lingi. ¹⁶Yonseyonse yule nkumpa echelu higulya ya ensi akubarikiwa na ene, Seva wa hana. Yonseyonse yule akasola ilapilizyo higulya ya ensi akulapiliziwa na ene, Seva wa hana, kunguno ematatizo ga kunyuma galalavelwe, kunguno galaviswe haminso gane. ¹⁷Nguno lola, 'Nuwegela ilunde emalunde emapya na ensi empya na magambo ga kale gakashe gizukilwe handi ninga kwiganikwa mgate na masala. ¹⁸Ila eve mlave na utogwe na eshangilia edaima kwicho nukilunda. Lola, Nuwegela itunda Yerusalemu empya kate utogwe na vantu vakwe vale va utogwe. ¹⁹Nkutogwa higulya ya Yerusalemu vantu vane; lyombolezya na ekililo cha mugate kikashe gigwike hangi mgate yakwe. ²⁰Kuduhu hange umwana yule alikale hale ninga kunsiku ndoo; ninga mnamala ifwa ekabla ya itungo lyakwe. Yule akufwa mugate na isemuzyo lya emiaka igana limwi akusolwa kate mntu umdo. Yonseyonse yule akupotwa ifika isemuzyo lya emiaka igana lemwi akusolwa kate ilapilizyo. ²¹Walazizyenge enyumba na kwikala kuko, na valahambe emizabibu na kulya evisumo vyakwe. ²²Vakashe vazyenga enyumba na vangi vakwishi mumo vakashe vahambe, na vangi vale kunguno kate lwiswe lwa emiti zilave ensiku zya vantu vane. Vantu vane valikale kitimike kukazi ya emikono zyawo. ²³Vakashe vatumame emilimo ebure, ninga iwuta kukusayiwa, kungunno evana vale vabarikiwa na Yahwe, hakimo na magongo gawo. ²⁴Ekabla vakali litanwa; na itungo vakuendeleya izungumzya, kupulika. Ebwa zya mwipolu na enkolo ziladimwe hakimo, na simba akulya emanyi kate eng'ombe; ila eve ulongo ulave chilwa cha nzoka. ²⁵Vakashe valumile hange ivipya higulya ya lugulu lwane umsondo, "Akuyomba Yahwe.

Chapter 66

¹Yahwe akuyomba ivi, "Malunde hiwikalo wane, na ensi ni migulu yane. Yilihe enyumba yile wambezeze ya ene? Yilihe esehemu yiyo nkukowole izuhila? Umkono gwane gwitaga genaga gonse; evi hivyo ejinsi iyo evintu evyovilatokee—wenuwu hiwene uyombe umwa Yahwe. Umntu yule namvitwa yule wa mwego yile yatunagwa na gule gwa itukila mwego, na yule akutetema kunguno ya muhayo gwane.³Yonse yonse yule akusenza eng'ombe akuwulaga umntu hangi; umsava yule akufumya kalumbilo kakole ekuputa singo ya mbwa hangi umsava yule akufumya kalumbilo ka emavuno ekafumya kalumbilo ka magari ga nguruwe; umsava yule akufumya ekumbukumbu, akuvabariki vakenaguzi hangi. Vakasagula enzila zyawo vasava vakugaya erazi kuuchafu wawo vasava.⁴Mgate na enzila yiyo kusagula ilapilizyo lyawo evasava; Nkuleta higulya yawo ekintu chicho vachogohile, nguno ahombinavitana, kuduhi yule witauka; anho mbinayomba yule mbiwapulika ene mbivita gale mavi hambele yane. Naisagula gele gakavile kumpendezya ene."⁵Tekeleki umuhayo gumwa Yahwe, eve yule ukutetema kumuhayo gwane, "Vakuluyo vako vakuyigaya na kukutenga eve kunguno ya lina lyane valeuyomba, 'Na asaniziwe Yahwe, hange kukuuwona utogwe wisu; Ila eve mkutulwa mwidale lya vasoni."⁶Emuzwi gwa ulugu wa ghasi vilize mgate na chalo, umuzwi ifuma mwisengelo, umzwi gumwa Yahwe akuvasuvila vansika vyakwe.⁷Ekabla akali iya mgate na echumba duwilugula, ekabla ya usungu kumfuma mkwipekula umwana wakigosi.⁸Unde yule akupulike emagambo genaga? Unde nagawona emagambo genaga? Vihe ensi yikowolile lyanzishwa kwi itungo limo? Ila eve kuhasara Sayuni ahoyiyle mgate na edumba mlifungula umwana wakwe.⁹Nukuwolavihe ilimuleta umwana awutwe na nkamruhusugu umwana awutwe? Yahwe akuwuzwa? – Ninga Vihe nkumleta umwana itungo gu evantu lipekula na hangi mndimile hangi - akuwuzwa Yahwe."¹⁰uwutogwa na Yerusalemu na utogwe kunguno yakwe, inyu wonse vale mtogilwe umsava; utogwe wahakimo na umsava, inyu vavomkombolezya higulya yakwe!¹¹Nguno ukumulwazwya na akutizika, mgate na mavele gakwe akukufariji; ukunywa empa wikute na kutogwe kuwingi wa udehelwa wakwe.¹²Yahwe akuyomba ivi, "Nkwigela isambazya emafanikio higulya mgate na mongo, na usavi wa ensi kate emingi wa zwilo gwa manzi. Ulwamulwazye kulwande lwakwe, na isobwa mugate na emikono yakwe mlasobwe higulya ya mayungo gakwe.¹³Kate vile umama evyo akumfariji umwana wakwe, hivyo hangi nane nkumfariji inyu, na nkupandika umwego mugate na Yerusalemu."¹⁴Ukagaina genaga, na mwego gwako gukatogwa, na emaguha gako gakufuluma mgate na ezabuni ya manzi. Ulongo umwa Yahwe ukumanyika kuvatumami vakwe, ila eve akuvalangisha ekisira chakwe hagate yavansika vakwe.¹⁵Kwilola, Yahwe akwiza kumoto, na egari lyakwe likwiza kate myaga gwa mbahari ileta iduta mugate na kisira chakwe na ikimea kuwakwe ni kate moto gule gukuvaka.¹⁶Nguno Yahwe watekelezyaga ilapizyo higulya ya vantu ku moto na kulupanga lwako, ninga vale vakuulagwa na Yahwe valave vingi.¹⁷Valitula ewazi vasava na kwisafisha vasava, ili vakowole lingila mugate na ebustani, kumlonda yule alimgate ya vale vakulya enyama ya nguruwe na evintu vishafu kate enkoso." Valafike melo wenuwu huyuuyombe umwa Yahwe.¹⁸Ngunoensembo zyawo na magambo gawo. Itungo lilafike aho ndagakuminge ensi zyonse na elugu zyonse valalye na iwena udehelwa wane.¹⁹Nkutula eishala ya uhanya wane mugate yawo. Hange kuvalagikizwa vikazi ifuma mugate yawo ku nse. Ku Tarshishi, Puti, na Ludi, uwuta vile vakusola uwuta wawo, ku Tubali, Javani, na kutali lwelekea mgate na epwani kule uko vakali ipulika chonsechonse ehusu ene ninga iwona udehelwa wane valatangazwe welehelwa wane mgate na ensi.²⁰Valaveleta valumbuvewo wonse hibala ya ensi yonse, kate kalumbilo kamwa Yahwe. Valize ku efarasi na emagari, na egari, higulya ya enyumba na higulya ya ngamia lyelekea kulugulu lwane umsondo Yerusalemu - akuyomba Yahwe. Nguno vantu vangi wa Israeli vakuleta kalumbilo ka emavuno mgate na eviseme evisafi mgate na enyumba yimwa Yahwe.²¹Ebaadhi ya evitu evi ndavisagula kati vadimi na valawi – akuyomba Yahwe.²²Nguno yilave emalunde mapya na ensi empya kwiyo ndaviveze yishale hambele yane - Wenuwu huwuyombe umwa Yahwe – Hivyo hivyene igongo linyu evyo lilashale na lina linyu lilashale.²³Kufuma umwezi gumwi ehadi gungi, na ifuma sabato yimwa empaka yingi, vantu vonse valize kukusungamila hansi – akuyomba Yahwe.²⁴Vakuya hibala na iona imivili ya vavo vafwile vantu vavo vandeke ene, nguno emadudu avo vakuvalya vavo kashe vafwe, na umoto gukashe guvatime na yilave ni uvi kuvavo vonse vale va muvili."

Lamentations

Chapter 1

¹Kaya eyo ha mbuke nde gule ni vantu vengi egese gwakasigala gwi nene. Akava kate mfyulwa, (mjane) ningevyo nde nse nhanya. Nde mwana wa Mwami mugate mwa nse, hagese wakadimwa muwuzya. ²Ulela ni kusaya wuziku, ni ndelelo zyakwe zyu vimbela matama ggakwe. Mduhu ninga mtogwa wakwe uyo umuliwazya. Vanwani vakwe wose vakamuwula. Vakava maadui vakwe. ³Hamwisho ya wupena ni wuteswe, Yuda wayaga muwudimwe. Uwikala hame munsu na akapandeka wusuhelo wosewose. Awo wu vapezya vavapandeka mugate ni wuwumo wakwe. ⁴Enzela zya Sayuni zyu saya kunguno haduhu uyo uwiza kukwishangilio elo lyaandaliwa. Miveta zyakwe zyose misayo. Vami vakwe wose valini isayo. Ya vahala vakwe vale ni ukiwa nawe mwenekele alemugate ni wulambu. ⁵Vave vakwe vakava vahanya vakwe; vave vakwe wupandeka. Yahweh wamusuhubu ku makosa gakwe mingi. Ga vana vakwe vadovado wuya muwusekwe ku vave vakwe. ⁶Wusoga wamuleka muhala wa Sayuni. Vana va Mwami vavaga kate idimu (ayala)uyo akakuwona maliwa, na wuya kuduha nguzu ku awo wuvapezya. ⁷Mugate ni nsiku zya kususiwa kwakweni kugayiwa kaya, Yerusalemu yelizukeke ehazina zyakwe zya kale azyo nde wenazyo ha mbuke. Itungo vantu vakwe aho nde vagwila mumiwoko mwa makandi, haduhu ziyo wamugwasha. Makandi nde vavawona ni kuseka emaangamizo gakwe. ⁸Yerusalemu ndeyavezya emakosa muno, henyte lote waaibika kate kentu ekechafu. Wose awo vamudehage hagese eueumususa ku nguno vawona waze wakwe. Usaya ni kugema kugaluka mupelo. ⁹Wavaga ni zoma hanselele ni lesikesi lyakwe. Ndakafikiliya umwisho gwakwe. Wugwe wakwe nde wuve. Ndehaduhu wa kumbembelezya. Walila, "Linga luduko lwane, Yahweh, ku nguno ikandi lyava ihanya sana." ¹⁰Iwandi letulele muwoko gwakwe hake henge eliswe cha rama. Wawona vanse guwingela hipande lyakwe isondo, ni ngovyo waamuru vakingelaga mugate ni pange lyako lya kukunganela. ¹¹Vantu wose wusaya aho wukova bofulo. Vafumya vihenge vyawo vya gharama kunguno ya keliwa cha kusuvya wapanga wawo. Linga, Yahweh, ngizukele ene, kunguno nava ndegele samani (faida). ¹²Kokavele kentu kuwako, wose awo muveta? Linga na uwone mbe kale mntu ale ni makiwa kate wuzuni uwo kuteswa nawo, kufuma Yahweh wantesa ene mugate ni nsiku ya kesila chakwe kedaki. ¹³Ya kufuma kwigulu ho kwene uko wa tuma umoto /mulilo kumagula mafupa gane na wankinda. Wenezya nyavu ku migulu yane ni kungalula. Wambezya mkiwa na ndemunyonge. ¹⁴Nia (Nira) ya wukenangule wane ya tungwa ni miwoko yakwe. Wavezya uwukowole wane kupotwa. Mgosha wankabizi mumiwoko mwa, na nkakowile kwemelela. ¹⁵Mgosha wakupa hampelo vagosha vane hpdstri awo vampezya. Witana isanjo zidi yane kupenga vagosha vane vanguzu. Mgosha vavate vangezya muhala bikira wa Yuda kukiseme cha ishela malwa. ¹⁶Ku vntu evi nulela. Minso gsne, minze gusoks hansenys minso gane kufuma mubembezezi uyo walazimu kusulya wikale wane ale kule nane. Vana vane valeni wupweke kunguno muve wane wakindaga. ¹⁷Sayuni wasambazyaga miwoo yakwe; kuduha wakuva mbembezezi. Yahweh walagilizya awo behi ni Yakobo vave vave vakwe. Yerusalemu ne kentu cha zoma kuwawo. ¹⁸Yahweh howa haki, kunguno nakahansi nguno ya ise muzyo zyakwe. Igwa, inywe vantu, na mulole misayo zyane. Vahalavane ni vagosha vanguzu vakaya muwutekwe. ¹⁹Nitanwa vanwani vane, ila nde vale ni hiyana kuwane. Vami vane ni vanamala vateketela mukaya aho nde wukova keliwa cha kusulya wupanga wawo. ²⁰Linga, Yahweh, ku nguno ndeho kuwulambu; ende yane yuwuguluma, mwendo gwane changanywa mugate yane, ku nguno nakava wakwitenga hasa. Hibala, ulupanga lwa mulezya umayu, mugate ya kaya mule lufu du. ²¹Vaigagwa misayo yane, ila kuduha wakuntulizya. Makandi gane gose gigagwa wukove wane na vatogagwa wambezezya evi. Waleta lusiku ulo waahidi; gese leke vave kate ene. ²²Leka uwuve wose wizahambele zyako. Vavezezye venekele katevyo wavavezezya nane ku nguno ya wukose wane wose. Misayo yane mingi ni mwendo gwafwa kakusu.

Chapter 2

¹Mgosha wamkumbila mhala wa Sayuni hanse yilunde lya kesila chakwe. Wukupa wukulu wa Israeli hanse kufuma kwilunde kufikela hawebele. Akapamwilile stuli yakweya migulu lusiku lwa kesila chakwe. ²Mgosha wamitaga na akavele ni wutagwe kukaya zyose zya Yakobo. Nsiku zya kesila chakwe wagwisha makaya malambu ga muhala wa Yuda; ku nsoni wasosha hanse Wami ni vakulu vakwe. ³Ku kesila ke hanya waputa kela ipande lya Israeli. Wagusu vya muwoko gwakwe kufuma ku vave. Watima Yakobo kate moto mudaki ugo gutekelezya kela kentu behi yakwe. ⁴Kate muve wawugonda wuta wakwe gwakwe ale wonse, ni gwa kumulyela gwakwe ale tayari kushambulia. Wavasenza wose awo nde vamtongelezizye mugate yi hema lya muhala wa Sayuni; Wafumya kesila chakwe kate moto. ⁵Mgosha wa vaga kate muve. Wamila Israeli. Wamila makaya gakwe gose. Wanenanga ngutu zyakwe. Waongezya kelelo ni lyombolezya mugate ya vahala va Yuda. ⁶Washambulia ihema lyakwe lya kwisangizyakate kakaya ka bustani. Wanonanga ipande lya isangezya. Yahweh waletenezya kwisanja ni Sabato kwilavelwa Sayuni, kunguno wamubyeda Mwami wakesile chakwe. ⁷Mgosha wakana isengelo lyakwe ni kuyekana ipande yakwe nsondo. Wafumya magelele ga manyumba mumiwoko newa makandi. Vaangula ibubu mukaya mwa Yahweh, kante lusiku lwa shangwe. ⁸Yahweh nde wamuwa kunonanga igelele lya kaya ya mwa mhala wa Sayuni. Wagolola lugoye lwa kepimo na akuzuwiye kuwoko gwakwe gukanonanga igelele. Wavezya eminara ni gelele mulyombolezya; hakemo nde vya tageka. ⁹Emilango yakwe yakagwa hanse, wanonanga ni kuvuna vyuma vi gelele. Mwami wakwe ni vana va Mwami veho mugate ni mase, miko yeheduhu hange ni valaguzi vakwe vakakupandeka masala kufuma kwa Yahweh. ¹⁰Vanamala va vahala va Sayuni vekala hanse na kuva sele. Valusha luvundu kumitwe zyawo ni kuzwulamagunila. Vakema va Yerusalemu venamisha mitwe zyawo hanse. ¹¹Minso gane gakalelagwa minsozi gakwe; enda yane guwunguluma; pande lyane lya mugate zitekanga hanse kunguno ya wenoni wa muhala wa vantu vane, vana ni vadevado vazimiaga mumitaa zya mkaya. ¹²Wuyomba ku vanyinawo, "Embegu zyeko kuhe ni wulevi?" Mbe venavyo zimala kate muntu uyo walumeziwa mumitaa mwa kaya, wikale wawo giteka ku kufuva cha vana nyinawo. ¹³Vihe nkwile kuyomba kwako, muhala wa Yerusalemu? Nkwile kulenganesha nake, mangu nkuhani, muhala bikila wa Sayuni? Igeleza lyako ihanya kate lebahali. Unani akowolile kukupezya? ¹⁴valaguzi vako vawona wufi ni masala mave ku nguno yako. Vakale kufula hape ezambe zyako kusuvya nsawo zyako, ila kuwako vakafumya magambo ga wufi niga idanganya. ¹⁵Wose awo wuvetahampelo ya balabala wupamantela makofi kuwako. wugunani tingisha mitwe zyawo zidi ya vahala va Yerusalemu ni kuyomba, "Eye ho kaya ugo vetana 'gukamilike ku wusoga; 'Wutogwe wa Lewelelo yose?" ¹⁶Vave vako wose valugula milomo yao ni kukusekelela. Vayumela ni kusha mino ni kuyomba, "Kwa mumila mwenekete! Ulu lusiku ulo ndekulindile! Kwikala kakowole muleyewona!" ¹⁷Yahweh wavezya evyo wapanga kuvezya. Watimezya igambo lyakwe. Wakupendula bila kesa, kunguno wamuluhusu muve mule kushangilia; winulaga mapambe ga vave zyako. ¹⁸Myenzo yawo yamulelela Mgosha, magelele ga vahala va Sayuni! Vezya ndelelo zyako zyu mwageka hanse kate mongo wusiku ni lyuva. Kuduwipatele kudukowole, minso gako bila kukowola. ¹⁹Inuka, lela wusiku, ha mbuke wusiku wa manane! Nulu ya mwendo gwako kate minze hambele ya wusiku wa Mgosha. Golola mwigulu miwoko zyako ku nguno ya wupanga wa vana vako awe wufwa hakusu ku nzala ku nzala ku nzala ya kela mutaa. ²⁰Linga, Yahweh, wizukele awo nde wavetela aga. Vakema awo itunda lya wulyazi wawo, vana awo nde vajali? Vami ni valaguzi va senzwe mapanda masondo ga Mgosha? ²¹Wose vado ku vahanya vekalile ku wulongo wa mitaa. Vakema vane vadovado ni vagosha vane vadovado vakagwa ku lupanga; wakavasenza ninga kuva wonela huruma. ²²Witanaga kate mbe walukavetane vantu mugate ni nsiku ya viliwa, wova wanekela ipande, mu nsiku zya wugaye wa Yahweh kuduho uyo watoroka; awo nde na vajali na kuvakuzya, vave vane wavanonanga.

Chapter 3

¹Ene nde mwana mgosha na wine luduko hanselele ya igongo lya kesila cha Yahweh. ²Wantukuzya ni kumbezezya njumbe mugate ni giti kuleka mu mwanga. ³Nhana wangakukezezya muwoko gwakwe mugate yane hange na hnge, nsiku yose. ⁴Wavezya muvele gwane ni nkanda yane mwiganda; wavele maguha gane. ⁵Wazyenga malundo ga wulongo mugate yane ni kumpilima ni wusungu ni wulambu. ⁶Wavezya ni kale mapanda ga giti, kate awo evafyela kale. ⁷Wazyenga lukenga kumpilima na nkakowola mwitoloka. Wavezya eminyororo yane mitimbu. ⁸Ninga mbe nuwitana ni kulelela mu saada, wugwasha ungapumbulela mawulombe gane. ⁹Wakilya nzela yane kwigelele lya mawe gi punza; avezya nzela yane mbee. ¹⁰Mwenekele ale kate duhu ulindela anshambuliye, nsimba mugate ni wivese; ¹¹Wagalula hampelo nzela zyane, wambezya wukiwa. ¹²Wagondamya wuta wakwe ni kumbezya ene kate hashabaka ya masonga gakwe. ¹³Wadulaga matema gane ku masonga ga mfuko gwakwe. ¹⁴Ndende kechekesho ku vantu vane wose, kewonyesho cha bubyede wawo lusiku luzima. ¹⁵Wanyokazya ku wusungu ni kundazimisha kungwa minze malulu. ¹⁶Ndewavela mino gane ku nkokota; wansukuma hanse ku luvundo. ¹⁷Wupande wane vagaiwa wusalama; nalavela wutogwe ho ke. ¹⁸Gese nuyomba, "Uwuvumiliye wane wagwa na hange mategemelo gane kwa Yahweh." ¹⁹Izukela emateso gane ni kugwa kwane, manze malulu ni wululu. ²⁰Nuwendeleya mukwizukela na ninama mugate yane. ²¹Ila wukwese uwu mumasala gane nevyo nde ni wutegemele. ²²Wutoge walole wa Yahweh wukakumala ni huluma zyakwe zikale kumala, ²³Yele mpya kela diyu; waminfu wako wuhanya. ²⁴"Yahweh ni salo lyane, " Nayomba, vyene ndamntumainiye. ²⁵Yahweh ale msoga ku wawo awo wumulindela, kuyo umukova. ²⁶Vile visoga mwilindela wutalatibu ku wokoke wa Yahweh. ²⁷Vile visoga ku mntu kusomba nira muwusumba. ²⁸Leka aikale winene muwukonde, aho yekuva yatulwa higulya yakwe. ²⁹Leka afumbe mulemo gwakwe kuluvundu kunava yekale yeve ni itegemelo. ³⁰Leka afumya itama lyakwe ku mwenekele uyo umuguma, na aokaziwe. ³¹Ku nguno Mgosha akakukane daima, ³²Ninga evyo uleta misayo, akava ni huluma ku kadili ya wingi wa wutogwe wakwe wa wuhakika. ³³Ku nguno akakuvazibu kufuma mumwenzo gwakwe au mukutesa vana va vantu. ³⁴Kutova hanse ya kugulu vatungwa wose va lewelelo, ³⁵Kumwima ehaki muntu hambele ya wiho wa aluyo mwigulu, ³⁶Lemwima ehaki umntu - Mgosha akakowile kuluhusu vintu kate evyo! ³⁷Unani uyo va sunsuula na yatimela? Kate akavele Mgosha watamka? ³⁸Yekavele kufuma mumulomo mwa uyo ale mwigulu mave ni masoga guwiza? ³⁹Mntu uyo ale mpanga akowelile vihe mwilalameka? Mntu akowolile viche kwilalameka kulyazibuwa ku wukose wakwe? ⁴⁰Na kwi linga linge enzela siswe ni kuzigema na kumusuvele Yahweh. ⁴¹Na kwinule myenzo yiswe ni miwoko yiswe kwa Yahweh mumalunde: ⁴²"Kwakosela ni kuhansi na ukasamehe. ⁴³Wikumbelaga ni wugaye ni lekupezya, wawulaga na ukale upezya. ⁴⁴Wikumbelaga ni lunde mangu kengele kukava ni lombela lyikowola kuveta. ⁴⁵Wakuvezya kate zoma ni ukolele mugate ni galewelelo. ⁴⁶Makandi vave viswe wose vakupatelezya. ⁴⁷Wusupe ni lina lyakwizela, lufu ni wononi. ⁴⁸Minso gane gufumya ni nufeleji ya ndelelo ku nguno ya vantu vane. ⁴⁹Minso gane gufumya minsozi bila kuleka; bila nafuu, ⁵⁰Kufikela aho alalinge hanse na Yahweh alawene kufuma mwilunde. ⁵¹Minso gane gale nsambezezya misayo kunguno ya vahala va kaya yane. ⁵²Vavendwa kate tunoni awo ndevale makandi vave vane; mbe vavend ninga nguno. ⁵³Wansumba mu lina na vansumbeta iwe. ⁵⁴Ni minze gamwagekala lugulu ya mutwe gwane. Ndenayomba, "Napatwa kule!" ⁵⁵Nitana lina lyako, Yahweh, kufuma mugate ya lina. ⁵⁶Wigwa esauti yane. Wigwa esauti yane ake ndenayomba, "Kuduhu lugale twi lyako kukelelo chane chawagwasha." ⁵⁷Ndewiza behi lusiku ulo nakwitana; ndewayomba, "Kuduhu wegohe" ⁵⁸Mgosha, ndewatetea ishitaka lyane, wapezya wikale wane. ⁵⁹Yahweh, wawona mave ago vambezezya mukatwa kesi yane - ⁶⁰Wawona ntusi zyawo, epango yawo yose zidi yane. ⁶¹Wigwa imelo lyawo, Yahweh, ni mipango yawo yuhusu. ⁶²Milomo ya awo wuwima tofauti nane, mashitaka gawo, guwiza mugate yane nsiku nzima. ⁶³Wona evyo wuwikala ni kwuka; wumbyeda ni nyembo zyawo. ⁶⁴Wulepelezye, Yahweh, kwevyo ya evyo wavezya. ⁶⁵Ukaleka myenzo yawo yegele kwilawumu! Wamuwe wako yeve higulu yawo! ⁶⁶Uvapezya ku kesila ni kuvanonanga munse ya mwilunde, Yahweh!

Chapter 4

¹Edhabu ya chakalaga; namna ke ehahabu ensoga yabadilika! Emawe masondo gasambalile mu kela nzela ya mutaa. ²Vana va galama va Sayuni nde vale ni galama ya wutumbu wa dhahabu nsoga, ila egese valuduhu galama kukela ya majagi ga wulongo, mulemo gwa miwoko ya muwumba! ³Ninga mbwa wa mumitaa wufumya mavele gawo mukuwonsha vana vawo, ila muhala wa vantu vane wakava mukatili, kate mbuni mwi jangwa. ⁴Lulemi lwa mwana mkeke uyo uwonka gufika higulu ni mulomo gwakwe ku nkangu, vana wutoba keliwa, iha kuduhu kunguno yawo. ⁵Venekele valendelela kulya keliwa cha galama gese valem shida ya nzala mu mtaa; venekele awo valelwa kwi zwala myenda zya zambalau, gese valalaga mumajalala. ⁶Akuazi ya muhala wa vantu vane nhanya kukela evyo ya Sodoma, na yapendulwa ku dakika na kuduhu uyo wawusha muwoko ku mugwasha. ⁷Vahanya vakwe nde vasondo kukela eseluji, vape kukela mavele; mivela yawo nde yele imala kukela iwe, muvele gwawo nde gule kate yakuti samawi. ⁸Wigelele wakwo waa gwafii kate giti; vakamanyika mumutaa. Nkanda zyawo zigandile ku maguha gawo; yakava nkazu kate nkwii. ⁹Vale nde wulaga kulupanga nde vale ni wutogwe sana kukela awo ndevafwa ku nzala, awe nde vasumbeka, vadulwa ku kugaiwa viliwa mumashamba. ¹⁰Miwoko ya vakema va hluma yavasokozya vana vawo; vava keliwa chawo itungo elo muhala wa vantu vane ahe ndu unonangwa. ¹¹Yahweh nde wawenyisha kesila chakwe chose; wafumya kesila chakwe kedaki. Wavasha moto Sayuni gwateketezya nguzu zyakwe. ¹²Vami va lewelelo nde vakazumya, ninga vekazi va lewelelo, ate makandi ninga vakazuzye ndevakowola mukwigela mumiveta zya Yerusalemu. ¹³Aga gafumela ku nguno ya zambezya valaguzi ni kuhasi vaami vadoo awo veta mugazi gwa awo venahaki hambele zyawo. ¹⁴Ndevatangatanga ngune ya uhofu, mumutaa. Nde vengezya ni wunajisi ku mugazi gwenugu eyo kuduhu uyo waruhusiwa kudima myenda zyawo. ¹⁵"Ikala kutale! Eve mnajisi!" Vantu ndevavahumela sauti. "Ikala kule! Kuduhu ukumye!" Vyene vatanga; vantu vayomba mugate ya gawelelo, "Vakakewile kwikala aha hange." ¹⁶Yahweh mwenekela wa vasambazya; vakakulinga hange. Ava veshimu Vami, na vakawongisha mwipendelaya ku vanamala. ¹⁷Minso ginywe nde ga kwama, gazyama bule ku wugwasha; kufuma minala yiswe ya walinzi kwalelinga lense akavele ni wukowile kupezya kuwokova. ¹⁸Valonsa ntambo ziawe, maishe wishe nde gule behi na lusiku ziswe zyavaziwa, hamwisho gwiswe ndegwafika. ¹⁹Awo ndevakupezya ndevabuhu kukela lekalimba lya mwigulu. Ndevakupezya kungulu ni lekuvenda mwipolu. ²⁰Epumzi munyiindo ziwe - muvelwa maguta wa Yahweh - homwene uyo wadimwa mugate ni lina, ho uyo mwene uyo wayombelwa, "Hanselele ya chamvuli chakwe kelikale mugate mwa mataifa." ²¹Velingela na utogwe, muhala wa Edomu, eve uyo uwikala hanse ya Uzi. Ila kuwako ni kekombe kela vetiwe, ulakolwe ni kuziyula myenda. ²²Muhala wa Sayuni, ilapezyo lyako yelagele hamwisho, akasha aongezye vadimwa vako kuleka muhala wa Edomu, ala mwazibu; alafunule makosa gako.

Chapter 5

¹Izukela, Yahweh, ago gakufumila na uwone nsoni ziswe. ²Isalo liswe wagaluziwa ku vageni; kaya ziswe ku vageni. ³Kwa kava vayatima, kwegele vava, ni mayu veswe kule kate vajane. ⁴Yulazimika kulepe hela ku miuze ago kunywa, na kulepe hela kupandeka embawo ziswe. ⁵Vale wuwiza kuwiswe vasungela hanyuma yiswe; kwaze vana kukakowola kupandeka wusuhelo. ⁶Kwifumya ku Misri ni ku Assilia kupandeka keliwa cha kutosha. ⁷Vava va veswe vavezya makosa, na vehaduhu hange na kwasomba makosa gawo. ⁸Vazyva vakutawala, na kuduhu valekokova ni miwoko zyawo. ⁹Kupandeka bofulo yiswe aho kuhatalishi wikale, ku nguno ya lupanga lwa mwipolu. ¹⁰Nkanda ziswe zyava niwusewu kate ijiko kunguno ya wusewu wa nzala. ¹¹Vakema wubakwa (zinaa ya nguvu) Sayuni, na mabinti (vahala) mabikila mukaya ya Yuda. ¹²Vana va Mwami vanyongwa ni miwoko yawo, kuduhu isima eyo yulangisiwa ku vanamala. ¹³Vagosha vasumba wukakaiswa kwisha mbiyu kwi wiwe lya kushela, ni vasumba wuwanekwa hanse ya miligo zya nkwi. ¹⁴Vanamala valekile muzigo gwa kaya, ni vasumba valeka miziki. ¹⁵Wutogwe wa mwenzo yaleka ni sapa kuwiswe kwagakika kelelo. ¹⁶Itaji lyakagwa hamutwe gwiswe; balaa yiswe, kunguno kwa vezya ikosa! ¹⁷Kunguno mwenzo gwiswe gwa kava gusatatiwa, ni ndelelo ziswe zya punguka, ku vintu evi minso giswe gudaha. ¹⁸Kunguno lugulu Sayuni gwahala wukiwa, embwa zya mumutaa zyusapo higulu yakwe. ¹⁹Ila ive, Yahweh, utawala milele, n ukikala musumbe lyako lya enzi watawala, wuwutwa ku wuwutwa. Kunguno yake ukulavela milele? ²⁰Kunguno yakwe ukuselekezya ku nsiku nyingi? ²¹Kusuvye kuwako, Yahweh, niswe kulasuve. vezya wupya nsiku ziswe katevyo nde zile hambuke - ²²vingeninge hamo uve wakakukana ule ni kesila kuwiswe kuveta ha keyasi.

Hosea

Chapter 1

¹Lyimili ni igambo lya mgosha aho mbilyafika hamwa Hosea umwana umwa beeri insiku zya mwauzia, Yothamu, Ahazina na Hezekia, vami va wa Yuda. ²Itungo mgosha mbi wayomba hambukikuvitila Hosea, wavawila, "Yoga ukisolele mkimu uyo malaya. Akuva na vana awoni minza gaumalaya wakwe. Kunguno ensi yuvezya uwuzizi mkula kumlela mngosha." ³Hene Hosea mbiwaya kumulomba gomeri mwamki Diblaimu, nakwe mbi wasomba enela, wauta mwana mngosha". ⁴Mngosha wamuwila Hosea, mwitanelina lyakwe Yezraeli. Kunguno kwitungoitape nkuyikenagula kaya yimwa yehu kunguno ya kwita mngazi kule Yezredinane, kuumala wani wa kaya ya Israeli. ⁵Yiligelishe iwisi ulo ndevele uwuta wa Israeli mngati na ebonela lya Yezreeli. ⁶Gomeri mbiwava na mwitungo hangiwamuuta mwaniki. hewe mgosha wamuwila Hosea "Mwitane lina iyakwelo Ruhama; kunguno nkashe mbasayile hangi kaya ya Israeli, kundumize mbayayele kunamna yeseyese. ⁷Ninga vivyo nkuvasayila kaya yimwayuda, nane kuwakuwa ene msava, mngosha, seva wao nkashe mbokowe kuuta, lupanga, evita, efarasi ninga valine efarasi. ⁸Ebaada ya Gomeni kumlengunkanywa Lo Ruhama, mbi wava na mwitungo na wamnuta mwana mgosha. ⁹Hewa Mgosha wayomba, "Mwitanelina lya Lo Ami; kunguno inyu mkavile vantu vane, minga ene nkavile sevawinyu". ¹⁰Ninga vuvyo eidadi ya vantu va Israeli kinti evyo msenga senga gwayilave ebahali, kwivyo gukakowoleka ipimwa. minga kusoluziwa. Yilave achoawo mbivawilwa. " Enyu mkale vantu vane " valamuwele inyu ni vantuva mweseva uyo mpanga". ¹¹Vantu va Mwayud na vantu va Israeli valisanje hamwi. Vaseva valatule mtongelezi yumo wawasava, na valafume kutuma ensi, Kwinguno yelave nsiku ya Yezreeli kuu.

Chapter 2

¹Vawili vadugu vinyu wagosha, "vantuvana" na kuvalumbuyo walagilagwa kisa.²Leti emashataka mngati na nyinyinyweleti emashataka kunguno umsava akavilemki lwakwe, ninga ena nkavile mngosi. Na usinywe uwuyanzi hambele yakwe. nametendo gankwe ga ujanzi hagati ya nsunzi yakwe. ³Mbi yikavile vyeno nkumvula myendana kumlagila nduhu yakwe kiti ivyo lwisi ulo wautwa. Nane ndamwite kiti ejangwa, kiti ensi iyoyalkenaguka, nane ndamwite afwe kunguno ya upanga.⁴Nkashembe na kisa kuvana vakwe. kunguno vasava na vana umalaya. ⁵Kunguno umao wawo wavaga malaya na umsava uyo inamwitungo wavezyaga magamb gansonni. wayoba ndamlonde vatogiwa vana. Kunguno vampanga umkate gwana manzi, esufu yana na ekikitani, emafutagawe na evileo vyane.⁶Igisi kuzyenga ninga kuzwia inzila yakwe kuminva kuzyenga lugutukunguno yakw ili kudu ikola kupandikainzila. Umsava akuvalonda vatogiwa vakwe, kumbe iwe akarafikila. ⁷Umsava akuvakila, kumbe eve akasheavapandike, hangi akuyomba, "Nolasuve kumungosha wane wanyandanizyo, kunguno mbiyile visoga kuwana akale kukila gisi.⁸Kunguno mbiakamanyile kuva ene himwene nampa enafaka, edivai empyana emafuta, na humwewe ndinawongezezya ehela na edhahabu, izo vazitumila kumwa baali. ⁹Hivyo nkusola enataka yakwe itungo lyakwe, ndasole esafu yawe na ekitambala ichochatumika mkukumbila mvili gwakwe. ¹⁰Ehewe ndamvule mnyinda hamiso gavatogiwa vakwe, kuleve kuduhu mntu wa kumwokowa mmikono zyane. ¹¹Ndazzuiye efuraha yakwe yonse, mngiesabato zyakwe na esikukuu zyakwezyonse ezyozyatulwa. ¹²Ndaviyye emizabibu yankwe na emiti zyankwe, eyo mbiwayomba, yimyi ni emishahara iyo vatogiwa vankwe vampa. Ndavitekuva mapotu na ndimi zya migunde zilalye. ¹³Nane ndamlipizya kunguno ya esikukuuya baali, aho mbi wavatimila uubani, wipamba kupete zyakwe na avazi gankwenawe wavalonda vatogiwa vankwe, wanawwavalonda vatogiwa vankwe, wandavile lyimili hikiyombe cha mgosha. ¹⁴Igisi nkuya kumyangula mlete kwibalangu. (Nitamleta jangwani na kumwambia kwa huruma. ¹⁵Nami nitamrudishia mizabibu yake, na bonde la Akori kama mlango wa tumaini. Yeye atanijibu huko kama alivyofanya katika siku za ujana wake, kama katika siku ambazo alitoka katika nchi Misri. ¹⁶"Itakuwa katika siku hiyo" - hili ndilo tamko la Bwana - "Kwamba utaniita, 'Mume wangu, ' Na hutaniita tena mimi, 'Baal wangu.' ¹⁷Kwa maana nitaondoka majina ya Baali kinywa kwakwe; majina yao hayatakumbukwa tena." ¹⁸"Siku hiyo nitafanya agano pamoja na wanyama katika mashamba kwa ajili yao, ndege wa angani, na viru vya kutambaa chini. Nitaondoa upinde, upanga, na vita katika nchi, nami nitakufanya ulale kwa usalama. ¹⁹Nitakuwa mume wako milele. Nitakuwa mume wako katika haki, hukumumu, uaminifu wa agano, na huruma. ²⁰Nitakuwa mume wako kwa uaminifu. Nawe utanjua mimi, Bwana. ²¹Na siku ile, nitajibu, "-Hili ndilo tako la Bwana. "Nitazijibu mbingu, nao watajibu dunia. ²²Dunia itashughulikia nafaka, divai mpya na mafuta, nawatajibu Yezreeli. ²³Nitampanda mwenyewe katika nchi kwa ajili yangu, na nitamhurumia Lo Ruhama. Nami nitamwambia Lo Ami, 'wewe ni Ami Ata, 'Nao wataniambia, 'Wewe ni Mungu wangu."

Chapter 3

¹Mgosha mbiwambwili "Yoga hangi, mtogwimkima, uyo atogilwa na mgosi wakwe, kumbe eve ni malaya, Mtongwe kili ene, Mgosha ivyo wungalukila emwingu zingi na kutogwa emikate ya ezabibu." ²Hevyo namngulilaga ene msava kuvipande ikumi nitano vya hela na homeri na letheke ya shayini. ³Mbi Namuwilla, Elazima eishi hakimonane nsinku enyingi. Ukakowola kuvawimalaya ninga kuva na mntu yingi yensoyenso kunguno yiniyo nkuva hakimo ninya". ⁴Mbi namuwila elazima Esrael vakwikala kunsinku halati bila vami, amtu mkuluu, kalumbilu hingi ya mawe, etodi ninga esanamu zya mkaya. ⁵Hitungo lya hatali vantu va Israeli valasuve na kumkola Mgosha seva waona Daudi mwami wao. Na mngati na ensinko zya melo, valize wutetema hambe zya Mgosha na masoga gankwe

Chapter 4

¹Tekeleki igambo kya Mgosha, enyuvantu va Israeli, Mgosha ene emashitaka hagati ya visava chalo kunguno kuduhu ehana ninga elyaminu kuelegerano, kuduhu umanyi wa umwaseva mngati na ensi. ²Kwena mlahi ulamba, wivi na umalaya. Vantu vakaivunja ehamayonse, na mngazi kwizile ebaada ya mngazi. ³Hivyo ensi yukala, na kila mntu uyowikala mngati yankwe akufwaa edima mngati ya migunda na noni zyakwilunde, ninga esameki mngati ya ebahati zilasimwe. ⁴Kumbe eve ukizumyaga mntu yensoyenso kulete magambo mntu yensoyenso ihukumu mntu yungi kungano inyu hivene mle emakuhani awo ndimshitaki. ⁵Enyu vami mkwikumpa itungo lyalimi . na valagazi hamo valikumpe hakimo minyu uziku, nawe ndamwangamize uma yakwe. ⁶Vantu vane vawipiwa kungunoya kigayiwa masala. Kunguno vami vakanaga masala, nane ndavakane kudumuve vami vane. Kunguno walavilaga miko zyane ninga ene ndeseva wako, nane hamo ndalavile vana vako. ⁷Vami vingi mbiwongezeka mnombi vatunda edhambi hagati yawe. Mbivagaluzya, isima yao kura nsoni. ⁸Vuvilisha edhambi ya vantu vane; vasava ni vantunku kahimbi ya ukenaguzi wao. ⁹Yilave mngelamilokuvantu kiti kuvamindavape mlale wonse kumagambo genago gakuwao, ndavalipe kumagambo gawo. ¹⁰Valalye kumbe eve vakashe vikute. valite umalaya kumbe eva vakashe lyongezeka kangano vayaga hatali na Mgosha. ¹¹Vatogilwe umalaya, edivai na edivai mpya. Iyo yisolile umanyi wao. ¹²Vantu vane vakukola eushauli kuesanemu zyao zya mbao, na elfilimbizyao zya kuyambila zyurapa ulaguzi, kanguno emawazo ga umalaya gakavakonga na vakaita kiti malaya ebadala yankwe kura vaminifu kumwaseva wao. ¹³Awo vufunya kalumbilo higulya na ligulu na kutima ubani halugulu hansi ya emitalo milubua na miela, kunguno kinziminzi ni kisoga. Mingga vamki vinya vuvezya umalaya minga vamiki vinyu vakuzimi. ¹⁴Ene nkavile kuwazibu vambinti vinyulitungo wusagula kuvvrzya umalaya. Vabinti zyao itungi wuzin kunguno vagosha hamo vuvifumya na kuvawela kukinde. ¹⁵Nings eve Israeli uvezya umalaya kumbe eve asiasi Yuda, ninywe kudumunye Gilgali ninga kunelu mulinehadi Beth - Aveni, hangi kundu nifunye mulahi myombe evyo uwikala Mgosha. ¹⁶Kunguno Israeli wavezyaga kukibari, kiti ndama nseni mno. Vihemgosha ekumulisha kiti mwanawa kolo mngati na sehemu ya gele!. ¹⁷Efraimu vakava hakimo na esamam mleke. ¹⁸Ulevi wao wagalukaga kuva usungu, uwusangu edaima, vakuhi vakwe vatogilwe esoni. ¹⁹Umuyaga gwamkumbilaga kumanana gakwe nawo vakogolia kunguno ya kalumbilo kawo.

Chapter 5

¹Piliki genega, vami! vagi miso, mkaya ya Israeli! Piliki kaya ya mwami! kungano malapezyo galave higulya yinyu wonse mwakava mtego kwinuko mizpana wavu uwu usambaziwilwe higulu ya Tabori. ²Evakenaguzi vuvumaga mno mngati ya uwalagi, kumbe eve akumlapelezya wonse. ³Manyile Efraimu, na Israeli akivisilekuwane. Efraimu, egisi wavaga kiti malaya, Israeli ni ukenaguzi. ⁴Esembo zyao zikashe zivazumizya kumngahikila seva kunguno miganikoga ukenaguzi gimngati mwiwano na vakashe vamanaye Mgosha. ⁵Pulutwi ya Israeli kivawine. Hevyo Israeli na Efraim vahikumpe kuukenegazi wao. Na Yuda nawe valagwe hakimonawo. ⁶Valaye hakimo na kolo na ng'ombe zyao kumkola mgosha, kumbe eve vakashe vamuone, kunguno wisinyaga kufuma kuwao. ⁷Mbi vali vakavile evanunifu ku mgosha kunguno vakavala vana eharam agise esherehe empya ya emwenzi lammlapelizye na migunda zyao. ⁸Futa etarumbeta kwinuko Gibe, na etarumbeta kule Rama, Muzwi gwaelizi cha uhugu kule Beth Aven, kulakulonde, Benyamini!. ⁹Efraimu yilave na Ekiva nsiku zya lundoko. Mugate na Emakabila ga Israel nafanyazya magambo ago galafumile. ¹⁰Vatongelezi va mwa Yuda ni kate vale vusinya iwe iya Emipaka. Nane ndite kisila chond mwigulya yavo kate manzi, ¹¹Efraimu watagwa, watagwa kwi lapelizyo kunguno wayumba kuwatogwe kulonda esanam. ¹²¹³Hivyo ndave kiti enondo kumwa Efraimu na kiti uwole ku kaya Yimwayuda. Efraimu aho waona ulwile wakwe, Yuda. vaona ivamba lyakwe Efraimu waya, Ashura; Yuda walagikizya vakombe ku mwami mkuhi, kumbe eve akakolile kuvapezya vantu ninga kuvapezya mavamba gao. ¹⁴Hivyo ndave kiti nsimba ku mwa efrimu nakiti nsimba ya kaya yimwa Yudsa ene hii ene, ndatagike na kuya hatali ndavasole na kukashe kuve na mntuwa kuwokowa. ¹⁵Ndaye na kusuva hesehemu yane wouse vamanya ukenaguzi wao na kukola usho wane, minga vakole kungu zyawitue mngati ya lwao.

Chapter 6

¹Izi kusuve ku mgosha. Kunguno wakuvelega evipande, kumbe eve alakupizya wa kuvulazyaga. kumbe eve alakupizya wa kuvulazyaga, Kumbe eve emalonda giswe. ²Ebaada ya nsinku ivili alakuzyekulule lwinse wa utata alakwushe. na kulikale hambele yakwe. ³Ninsu kummanywa Mngosha.Kwinza kuwakwe ni hana kiti mlao. alize kuwisa kitimvula, kiti mvula ya mtuzyo iyo yuyitonyela insi. ⁴Efraimu, kwitile kii? Yuds, kwitile kii? Uaminifu wako ni kiti ilunde Iya mlao. ⁵Kiti lume ulio lutosha mlao. Hivyo namputaga evipande evipandeku milomo zya valaguzi, namuwulagaga kumagombo ga mlomo gwane. Malapezyo gako ni kiti enura eyoyumulika kalumbilo zya kutimu ⁶Malepezyo gako ni kiti enura eyo yumulika kalumbilo. zya kutime. ⁷Kili Adamu vakavunja ilagano. Mbi vakavile vaminifu kuwane. ⁸Gileadi ni chalo cha vakenaguzi vamigulu ya magari. ⁹Kili emakundi ga vivi avo vamlindilelile mntu hivyema vami vuvaga hakimo kwita emuaji kunzila ya shekemu. Vakita magambo maviga nsoni. ¹⁰Mgati na kaya ya Israeli naonjaga igambo ivi, Umalaya wa Efraimu uli hale, na israeli witanagwa mkenaguzi. ¹¹Kunguno eve, Yuda, emavuno gasagulagwa hahonkusuvyya, isalo iya vantu vane.

Chapter 7

¹Itungo iyonse iyonse aho kukola kwipzya Israeli, Ukenaguzi wa Efraimu ulakundukulwehalimo na nsembo mbi zya samaria. Kunguno vuwita ufi wivi vuwingila, na ekundilya vajambazi, lishambulia emitaa. ²Vakamanyile mnyigo zyao kura mzikile insemb zyao mbi, Gisi nsembo zyao zyuvapilima hambele ya usho wane. ³Kunguno ya ukenaguzi wao vakamwitamwami ave na utogwa, na vateni vao kwulamba wao. ⁴Wonse ni vakenaguzi, kiti etamuru eyoyitimidwe na mzyegi, uyo uleka kupembelezya moto kufuma kutosha uwufuma hadi kuwa wusase. ⁵Lwise lwa mwani wimye, mtongelezi mbivivezya walwile na udaki wa edivai. walagala mkoni gwakwe kwavo mbilivali vumbweda. ⁶Kumyigo kiti etanuri, vasava vupanga emipango yao ya wakongi, kisira chao vulala uziku wonse mlao lyovaka higulu kitimoto. ⁷Wonse vapandekila moto kiti itanura, nakuvataga avo vuwongozya. vami vao wouse vakagwa. kuduha nina oneo wao uyounitana. ⁸Efraimu uwikonga mwimikili hagati ya vantu. Efraimu ni umkate gukali gugaluziwe. ⁹Vagen valyaga enguu zyakwe, kumbe eveakamanyile. Enywele zya mi zyumwagilwa higulu lyakwe kumbe eve akamanyike. ¹⁰Mpanzila ya va Israeli chuvadageleka minga vivyo vakali isura ku gosha, seva wao nina vakamkolite nina gggwago gonse. ¹¹Efraimu nikita nkunda, ebarazuli na ewudui emasala. akumwitana iya kumisiri, nawe uruke kuya Ashura. ¹²Mbivayile, isambazya ewavu wanehi gulya yao nane, ndavagwishe kiti nonizya kwilunde. Ndavalapelezye mngati ya kuya kumbele hakimo. ¹³Nkancho vao kunguno vatagikile kufuma kuwane. Ukenaguzi vuvizila! vasava vakitenga hakimo nane! Ntogwila mkuvukonwa, kumbe eve vayoma vuti hambele yawe. ¹⁴Nina mbi vakandelelele kumwego gwao gouse. kumbe eve vuombolezya havitanda vyao. Vuvisangya kunguno ya enafaka ya echivai mpya, nawo vakitenga nane. ¹⁵Nina ivyo mbi navahembeka na kuyelamya emikono yao, igisi vupanga embavi hambele yawe. ¹⁶Vasuvile, kumbe eve akakusura kuwane uyo ndikwigulu vasava vehansi.

Chapter 8

¹Tula etarumbeta mngati ya mdomo gwako! Etaa izile higulu ya kaya yako ya Mgosha kunguno vantu vakavipya ilagano lyane na vitenga hambele ya miko yawe. ²Vundilila, seva wana, iswe m mngati kukumanyile. ³Kumbe eve Israeli wakanaga mesoga, ba wansika yakwe akumkola. ⁴Vakatule vami kumbe eve yikavile kuupange wane, vakavita vakulu kumbe eve mbikavil na mpola. Kuhela zyao na edhabu vakivezezya esanamvenikili, ili vatagilwe hatali". ⁵Endama yako yakanagwa samaria, ekisila chane chehigulya na vantu venavo. kwitungo kii valave vakenaguzi ⁶Kunguni esanamu yimyi yifunile Israeli ufundi wavezya ykavile sera' Endamaya samaria yilavelwe evipande evipande. ⁷Kunguno vantu vuhamba myaga na kwimbula kivugwe. Embiyu izyo zyimila zilinduhu mitwe, zekavile ifumya ufumambi yikomele, vageni vakulya. ⁸Israeli yimililwe egisi vulala hagati ya ensi kiti evyo kitu kigele emaana. ⁹Kunguno mbivaya Ashura kiti mpunda zya mwipolu zinene. Efraimu wakatula vatamani vatogwa kunguno yakwe msava. ¹⁰Ninga ivyo vakaiajinwa vatogivs hagati ya ensi, igisi ndavakuminge hakimo vasava valalamule kutagika kungunoya emanyanso ga vateni vahanya. ¹¹Kunguno Efraimu wongezya misengelo na kalumbilo zya ukeneguzi, kumbe eve ga smisengelo ga ukenagazi. ¹²Mbi naikowola kutona miko yaneminga emara elfu ikumi kumbe evewangeliona gisi ekitu cha kogonya kuwao. ¹³Kungano ya edhambi zya kalumbilo kawe, vufumya enyama kuyilya, kumbe eve ene Mngosha, mkashe mnzunye. Gisi kwiganika higulya ya ukenaguzi wao wa kuvalapelizya edhambi zyao. vala suve kumisri. wuta uwo ukaminika. vahanya vao valagwe. na iyi yilave nsoni. ¹⁴Israeli wakandavila ewe, seva wankwa na wakazyenga manyumba. Yuda vakagelezya kaya nyingi kumbe eve kulakilezya emto higalya ya kaya yakweyilavipye lugutu zyakwe.

Chapter 9

¹Kundu utongwe, Israeli kuitogwe kitiwa vava vangi. Kunguno mbi ukavile mkweli, wakameleka seva wako. utogilwe kulipa emshahara kuvamalaya kusiment zyonse zya enafake. ²Kumbe eve esimwenti na edivai zikashe zimulishe, Edivai mpya yilampungikile. ³Vakakowola lyindelea kwikala mngati na insiya Mngosha, ebadala yakwe, Efraimu akasura kumisri naa lwinsi lumu valalya chilya kivi mngati na Ashura. ⁴Vakeshe vamvumizye Mgosha kahumbilo na edivai, ninga vakashe vamtogishe, ikalumbilo kawo zilave kuwao kiti chilya cha ilezi wouse aro wulya valave videhaga kunguno chilya chao kilave chakuwaochi, kikaashe kingile hakaya namugosha. ⁵Ulita kii lwinsu lwa sekukuu iyo yitulilwwe erasmi lwinsi lwa sikukuu ya Yahweh?. ⁶Kunguno lola vapelaga uvipwa, misri yikuvakuminga, na Nofu yikuvavika kunguno ehakiba zyao zya hela zya mapesa zilave navo, na minvugalatulwe mmakaya gawo. ⁷Ensiku zya malapelizyo zilaize nsika zya kulipezya mavi zilize wa Ezraeli wouse vamanye magambo genaga. Mlaguzi ni mlele, na mutuuyo waletwaga ni ngaiwa masala kanguno ya ukenaguzi wako mhanya na insika hanya. ⁸Mlaguzi himwene ni katikelo wamwa seva wane higulu ya Efraimu, kumbe eve ni mtego gwanoni ni gwihigulu ya inzila zyenkwezyonse, na insika yimo mngati ya kaya ya mwaseva wane. ⁹Vakivipwa vasava keti nsiku zya Gibe. Seva akivizukizye mankena gazi gavo. ¹⁰Mgosha uyomba, "Aho naisanga Israeli mbiyile kiti kukola ezabibu mwibalanga. Kiti visimo vya nyandanizyoga emsimu gwa miti naivaonaga eva baa vinyu kumbe eve vava bael poeni, nawo vifunya mngati ne esamawa ya msoni, Mbivali wumgaisha kiti esawama iyovaitogwa. ¹¹Na kunguno yi Mwae fraimu ukulawao ulafume kiti noni, kukahse kuve na kuwuita, kuduhi mitungo, ninga wakusomba mwitungo. ¹²Ninga ivyo valetaga vawa ndavasole ili kunda isiga ninga omari. kanche wao mbimbaleke. ¹³¹⁴Monaga Efraimu, kiti isi Tiro wahabwa mngati na lugulu kumbe Efraimu alafunye vava vankwa mmta inyo alavaulage. Vape Mgosha ukuvapa kii?aa wapeenda ilo lyuvipya mwitungo na mavele ago gakavile ifunya mavele. ¹⁵Kunguno ukenagazi wao wonse inuko Gilgali ehene ahombi namya. kunguno ya msembo zyao zya nagazi, ndampezye hibala ya kaya yawe nkashe kamtogwa hangi na vakulu vao wonse ni vakenaguzi. ¹⁶Efraimu ni muilwile na mizi yao yakalile vakakoola kunta visumo ningawe vana vapendo ndavaalage. vanavao vatogiwa. ¹⁷Sera wawe alavakane kunguno kamwigilwe valve vantu va lihangaike ngati na insi.

Chapter 10

¹Israeli n emzabibubmsoga ugoguvala evisomo vyakwe. kuuwezo wakwe visomo vyakwe viliongezeka hivyeme uzyega misegelo mingi kunguno insiyakwe mbi yautiwa mno waivegelezya ehingi zyakwe. ²Mwego gwao ni mlaba, igisi vuko viwa kusoba ehaliya zyo. Mungosha akavipya misegelo gao. akavipya wa hingi zyo. ³Kungano valayombe "kukasuga mwani, kunguno kukamsanizizye Mgosha na mwana waliakikowala kukwitila kii?." ⁴Valayombe magambo gele na kwita malagano ga wif. Hevyo hawa yizile kiti emagagu ago gima esamu mngati nyingo zya eshaba. ⁵Vikazi vasamaria valogolie kunguno ya endana zya Betta Aveni vantu vakwe avo vasaya higulya yao, kiti evyo veta avo vakulu va sawama avo mbivali vatogwagwa higulu lyao wa ukulu wao, Kumbe eve vakvile koo langi. ⁶Vasava valasolwe kuya Ashuru kiti kalumbilo ka mwami mkulu. Efraimu alave na nsomi, Israeli aleve na nsoni kusanama yakwe. ⁷Mwami wa samana alaulagwe kiti echipu ya lukwi ligulya ya ushawa manzi. Esehemu zya kwigulu zya ukengazi zilivipiwe yiniye hee ezambi ya Israeli!. Miti na masaka vilakale higulya na misengelo gavo. vantu valaziwela ngulu, "Kundikile isu" na ngalu kungwile. ⁹Ee Israeli wavezyaga ezambi kufuM nsiku zya Gibe. Kwinuko wasiga vihe uhiga ulavapanelike vama ukaneguzi kwimako Gibe?.

¹⁰Aho ndakove nde mlapelizye. Insivalaungane hakimo nawo na kuvala mngati ya evifungo vya ukenaga wao hadi kaveli. ¹¹Efraimu ni ndama ya muhembe kelo ago utogwa kusola mamndege hivyo nkuitula ejozi higulu ya singo yakwe nsonga. Efraimu nkutu la ejonzi yada akumezya. Yakobo akwimbula kigomo kunafsi yakwe ¹²Ivezyezi ehaki embuli evisumo vya waminifu wa ilagano. Nsembuli ensi yinyi iyoyikali ihambwa, kunguno ni itungo lya kumkola Mgosha, hadi aho alize na kuyeasha ehaki yinyu. ¹³Mwakalima ukenaguzi, mwimbulaga mavi, mwalyaga visumo vya ulamba kunguno mbi mwasamizya mngati emipango yako na mngati katikilo vali vingi. ¹⁵Hevyo emilipuko na ulugu ulatufake hagati ya vantu vako. na kaya youse iyo yinangoma yilavipiwe yalave kiti shalmani mbi waputika evipande na vana vakwe ¹⁴kwivyo yilave kuwako, Betheli Kunguno ya ukemaguzi wako mkula hingo lyawini mwami wa Israeli elaputwe hana.

Chapter 11

¹Itungo Israeli mbi wavange msumba mtogilwe, na mbi namwitana mwana wawekufuma misri. ²Kumwezo uwu vitamwa. hevyene ivyo vauka kuwane, vavitila ukenagazi hewe vakola aumbani wa sawama. ³Kumbe eve ene himwene uyona muhembeka Efraimu kuyumba. himwewe uyo navausha ku esilaha zyao kumbe eve mbe vakamanyile kuvambi navadonoka. ⁴Na vatongelela kukugoye kuva zya vantu na ifunga ku utogwe. Enembi nche kiti muntu uyowapunguzwa ejozi ya watawa gao na kwinama na kuvalisha. ⁵Vihe vakashe isova ensi ya Misri? hangi Ashura yikashe itawala ligulya yao kunguno vukama esova kuwane?. ⁶Lupanga lulugwe ligulya ya keya zyawa kuvipya malugazyoga milango zye ndavaulage kunguno ya emipango ya vasava. ⁷Vantu vane vamwaga kundeka ninga vuitana kunyo ali ligulya, kuduha mutu lisaidia. ⁸Nukolowa vihe kukuleka Efraimu? Nukowola vihe kukuvila, Israeli? nukuwola vinhe kakuwezuya kiti seboimu? Mwego gwawe gwabadilikaga mngati yane kesa chawe chouase chongezekaga. ⁹Nkaite kisila chane kidali, ewe nkamlapelizya Efraimu hangi kunguno enende seva minga nkavile mintu ene nde msondo mgati yinyu, nane nkashe mize mngati na kisela. ¹⁰Vakundonda, Mgoshe nkuunguru kitinsimba. nane nkulila, na vantu vakunza valitetema kafumo kumweli. ¹¹Valize vakutetema kiti noni kufuma Misri, kiti nkunda kufuma insi ya Ashura ndavate wapandike iishi mngati nakaya zyao. "Lyimili huyombe wamgosha. ¹²Efraimu unzunguka kumihayo ya ulamba, na kaya ya Israeli kuwifi kumbe eva Yuda aliendelea nane. seva alimwaminifu kuwane msondo.

Chapter 12

¹Efraimu uwilishe nyaga na kulonda myaga gwa kukiya. umsave edaima akongezya ulamba a ibagula. vuwila ilagano na Ashura na usolaga emafutaga Misri. ²Mngosha hakimo ina magambo hagatiya yimwayada na akulapeleziwa Yakobo kwago wagavezyaga alamlepe kunsembo yakwe. ³Mbi washindana wa emaleilea wakinda. wahila na kulomba kuchelu chakwe. Mbi wita hidi kumwaseva. ⁴Mbi washindana na emalailea wakinda. Walila na kulomba kuchelu chakwe. Mbi wapoma na sava kua Betheli, kwimwiko seva wayomba nawe. ⁵Mwinuyo Mgosha, sera wa Emajeshi "yahweh" hilye lina lyakwe. ⁶Hewe nyumba na seva wako nachimishi uaminifu wa uwuhura wa ilagano, wa umlindile seva wako edaima. ⁷Vita ebiashara vena emzani ya ufimikono zyao. vatogilwe kulabaha. ⁸Efraimu wayomba "kuu kweli ewe ndemsari mno, Napandikaga uwusavi wa enafsi yawe. Mngeti na mlimo yawe youse vakashe vaone ukenegazi wonewonse mngati yane, chonsechonse. cho kilave edhambi" ⁹Ewe limwewe Mgosha, seva wako kutuma ahowafuma insi ya Misri nkakwita wileale henga mngeti na ehema kiti nsiku zya ekaramu eyoyatulwa. ¹⁰Navawili vilaguzi na narapaa ndoti nyingi kunguno yingu. kumkono gwamlaguzi nafumya magemelo. ¹¹Mbi kwina ukenaguzi kwimuko Gileachi hawa vantu vakafaya. Gilgali wusinza ng'ombe hamisegelo gao zilave kiti emiundo zya mewe mngati na migamba ya migunda. ¹²Yakobo wapela hadi isni ya Arama Israeli mbiwita mlimo ili apandike mkima. ¹³Mngosha wavaleta Israeli kufuma Misri kutumila valaguzi nawe wawatunza valaguzi. ¹⁴Efraimu wamdakagla mno Mngoshe hewe Mngosha walewe akulekuliya magari gakwe nawe ekumsurizya ensoni yakwe.

Chapter 13

¹Efraimu aho mbi wayomba mbikuli na nyamtitinya mbilyakula mngati na Israeli kumbe eve mbiwava na ukenaguzi kunguno a ebaada ya Baali, nawe wafwa. ²Gisi vakuvezya edhambi mno na ezaido vakuvelegezwa esanama zya chuma kutuma kuhela zyao, sewana kuuwezo wao zyonse ni milimo ya emafundi vantu vakuyomba higulya iyao "vantu venava calatole edhabihubna insune, ndama. ³kwivyo valeve kiti mdundega mlo kiti lawe ulolutonya ikingilima kiti msigazyo agogawigela na myaga kufuma kusakafu. na kiti iyonki ilolyufuma kumbomba. ⁴Kumbe eve awe himwewe Mgosha sera wako, kufumwa isni ya Misri. ukoshe ummange seva yingi ila eneminga ezaidi yane, kuduhu eim kombozi yungi. ⁵Mbi niza kuibelanga mngati na insiyo yinaukame. ⁶Itungo aho mbe uli na emalisho mbiwikuta, na itungo aho mbi wikota, mwego gwako gwashiwa kunguno yiniyo wa kandavila. ⁷Ndawe kiti nsimba kiti nsuvi ndahole kupelo ya nzila. ⁸Ndavalapelizye kitichubu eyoyapaziwagwa vane vankwe. Nawe ndatandule vikuva vyao, na kwimuko, ndavalage kiti nsimba kiti evyo ndimu zya mwiporu evyo evijeruhi mapenga mapingil. ⁹Ndavalapelizye, Israeli, nani uyoala kusaidie?. ¹⁰Ehewe ndamvule mnyinda hamiso gatogiwa vakwe, kulave kuduhu mnta wakumuwokoa mmkono zyane. ¹¹Mbi kwina ukenaguzi kwinuko Gileachi hawa vantu vakafaya. Gileachi hawa vantu vakafaya. Gilgali wusinza ng'ombe hamisegelo gao zileve kiti emiundo zya mawe mngati na migamba ya magunda. ¹²Yakobo wapela hadi insi ya arama Israeli mbiwita mlimo ili apandike mkiwa. nanwe wadema idele lya kolo ili apendike mkima. ¹³Mgosha wavaleta Israeli kufuma Misri kutumila valaguzi nawe wwatumiza valaguzi. ¹⁴Efraimu wamdakagla mno Mgoshe hewe Mgosha walewe akulekulila magari gakwe nawe ekumsuriza ensoni yakwe. ¹⁵Ninga Efraimu upandika emafaikio hageti na vadugu vakwe, myagagwa kukiya gulize, myaga gwa mngosha gulaguwe kufuma hibalinga, kasilaka manziga Efraimu kilakale, na kisima chakwe, kikashe kive na manzi vansika yakwe alive kihenge chana kila chimo cha nsao. ¹⁶Esamaria yileve na uvipya, kunguno wakamleka hambele yi mwasera wakwe. valagwe kulapanga, vawa vao vadovado valevalwe, na vakima vao vamwitungo valatandulwe.

Chapter 14

¹Israeli, suva ku Mgosha, Seva wako, kunguno wakagwa kunguno ya ukenaguzi wako. ²Soli emagambo hakimo na mumusuvile Yahweh. Muwili, "Wuka ukenanguzi wiswu wonse, ugazyumye masoga, ili kukowole kupandika visumo vya vya milomo yinsu." ³Ashuru yikasheyikokowe; akasheakahambe efarasi kuya kuliluga. Kulelakonda hangi kuivila milimo zya mikono yesu, "Anywe inyumle va Seva visu," Kunguno mntu akavile na vava upandika kisa." ⁴Ndavapizya kugeluka kwao; Nane ndavatogwa ku mwego, kunguno kisila chane kilasinike kuwakwe. ⁵Ndava kiti lume ku Israeli; alichanuwe kiti emaua na kusola emizi kiti yamekula insi ya Lebanoni. ⁶Matambi gakwe galenele; Usoga wakwe ulave kiti emizeituni, na elialufu yakwe kiti yawekula ya Lebanoni. ⁷Vantu avo valikala mugati na mtake gwakwe valasuve; valatufuliwe kiti vilya na emaua kiti emizeitun. Ukulu wakwe ulave kiti divai ya Lebanoni. ⁸Efraimu, nite kii hangi la esanamu? Ene kiti ndamjibu na kumtunzya. Ene kiti Mberoshi ya madutu gakwe ni gakijani edaima; kufuma kuwane guwiza ematunda gako." ⁹Nane wamasala ili nelewe magambo genaga? nani uelewa magambo genaga ili avamanye? Kunguno inzila zya Mgosha ni sawa, na uyo wahaki valayumbe mgati yao, kumbe eve wakatala valagwe mgati yankwe.

Amos

Chapter 1

¹Iga ho mambo gakwihusu Israeli ambago u Amosi, yumo wa vadimi mkati ni Tekoa, ndiwagapokela mkati ni uvimbule. Ndiwapokela iga magamvo mkati ni nsiku zya Uzia Mwami wa ku Yuda, ni hangi mkati nsiku zya Yeroboamu mwana lyaku Yoashi Mwami waku Israeli, miaka evili kabla ya limtitimya lya nchi. ²Ndiwayomba, "U Yahwe akagilimile kufuma m Sayuni; akaushe lyangu lyakwe kufuma ku Yerusalemu. Ga vadimi gakanumpole nasala; kumwisho lya Karmeli kilakale." ³Hivii hovyene u Yahwe ayombile: "Ku dhambi etatu zya Damaskasi, ninga ku inne, nkashi mbadilishe emasumule, kunguno vakaipula Gileadi ku viseme vya vyuma. ⁴Katwale umoto kunyumba yaku Hazaeli, na ukaiwulaga engome zya Ben Hadadi. ⁵Kagavuna emakomeo ga Damaskasi nili mtipangala kutali umntu ambaye akile mkati ni Bigati Aveni, ni hangi vele mntu adimile mlanga gwa Wami mkati ni Beth Edeni. Ni vantu vaku Shamu vakaya kuuzya vakashi vakiri, "Ayomba u Yahwe. ⁶Hivi hovyene u Yahwe ayombile: "Ku zambi etatu zya ku Gaza, ninga enne, kashimbadilishe emasumule, kunguno ndivavasola emateka vantu wonse, mkuvatula higulu lya mkono gwa Edomu. ⁷Kakutuma umoto kuigelele lya Gaza, ni mkwiteketezwa engome zyakwe. ⁸Nkamlipangile kutali vele mntu aikale mkati ni Ashdodi ni mntu adimile umlanga gwa Wami mkufuma Ashkeloni. Ni kagugaluzya umkono gwane zaidi ya Ekroni, na masigile ga Vafilisti vakafwa, "Ayomba Umgosha u Yahwe. ⁹Hivii hovyene u Yahwe ayombile: "Ku zambi etatu zya Tiro, ninga kwi nne, nkashembadili emasumule, kunguno ndivavatwalile evantu wonse vaku Edomu, vakalivama egano lyao lya udugu. ¹⁰Katwale umoto kuigelele zya Tiro, nago ukaziteketizye engome zyakwe." ¹¹Hivii u Yahwe ayombile, "Ku zambi etatu zya Edomu, ninga kwi nne, kashembadilishe emasumule, kunguno ndamlonda umduguye kulupanga ni mkulisambila kutali ekisa yonse. Kisira chakwe ndihaendelea mkuva kidaki, ni kisila chakwe cha shara milele. ¹²Nkatwale umoto higulu lya Temani, na ukaziteketezwa nyumba zya Wami zya Bozra." ¹³Hivii hovyene u Yahwe ayombile, "Ku zambi etatu zya vantu vaku amoni, ninga kwi nne, kashembadilishe emasumule, kunguno (wamewapasua wanawake Gileadi wenye mimba, ili waweze kupanua mipaka yao). ¹⁴Nitawasha moto katika kuta za Raba, nao utaziteketeza nyumba za kifalme, pamoja na kupiga kelele katika siku ya vita, pamoja na dhoruba katika siku ya kimbuka. ¹⁵Mfalme wao ataenda utumwani, yeye na maafisa wake pamoja, "asema Yahwe.

Chapter 2

¹Hivii hovyene u Yahwe ayombile: "Ku zambe etatu zya Moabu, ninga kwi nne, kashembadilishe emasumule kunguno atima umoto emafupa gaku Mwami aku Edomu hadi gava matunde.²Nkalagilizya umoto higulu lya Moabu, na ukaangamizya engome zya Keriothi. Moabu akafuma mkati ni kisila, hamoni lyangaa ni sauti ya tarumbeta. ³Kamnonange umsangi kati yakwe, na kavaulaga evana vaku Mwami hamo ni msava, "Ayombile Yahwe.⁴Hivii honyene u Yahwe Ayombile: "Ku zambi etatu zya ku Yuda, ninga kwi nne, kashembadilishe emasumule, kunguno vaikana esheria yaku Yahwe ufii wao wasababisha eyaga, ambao evaisao hangii ndivawonda. ⁵Kalagilizya umoto higulu lyaku Yuda, na ukaimila engome yaku Yerusalemu."⁶Hivii hovyene u Yahwe ayombile: "Ku zambi etatu zya Israeli, ninga kwi nne, kashembadilishe emasumule, kunguno vavaguzya vakalii ni makosa ku hela ni vapina kuijozi limwi lya mazumuni zyo.⁷Nawo kwitova higula lya mitwe vya vapina kati kwitova haulongo higulu lya nchi; vakutenka kwitulikizya. Mntu yumo nii see ndivaiyanza ni mhala yumo niivyo mkulinonanga lina lyane lya huukulu. ⁸Nawo vakulala hanchi bihi ni harutare hayenda zitulilwe dhamana, ni mkati kayaa yaku Seva wao vakuziwa edivai ya vale ambao evafumizya efaini.⁹Nkali namwangamizya Mwamori hambele yao, ambaye utali wakwe ndiuli kati utaliwa mierezi; ndali ni nguzu kati Mialoni. Ku mwisho nanonanga emayawo gake hikalula ni minzi zyakwe hanchi. ¹⁰Hangi, ndinavatimya kufuma enchi yaku Misri ni livaongozya miaka arobaini mpelo mpole mangu nmmiliki enchi ya Vamori.¹¹Navausha evalaguzi mkufuma mmiongoni mwa vana vingi vave vahembekwa kufuma vasumba vinya. Je kali vivyo, vantu vaku israeli? - Hivi hovyene u Yahwe ayomba. ¹²Lakini mwavaugula Evanadhiri kuinywa malwa ni mlivamlisha valaga zivakavezyaga ulaguzi. ¹³Linga, kamlovangizya kati limkokoteni liokile emiganda ekowile kumtova umntu. ¹⁴Umntu apolile akapata ipelelo; alini nguzu akaongeze luguzu zyakwe mwenekili; wala umshupavu kwikombola mwenekili. ¹⁵Akishe aimilile; umpili sana akashe apele; udereva wa fasari akashe aizumbule mwenekili. ¹⁶Ninga evakuiguma evashupavu vakapela uwazii mkati ni lusiku lulo - hivii hovyene u Yahwe ayombile."

Chapter 3

¹Pulikiza egambo lyaku Yahwe lilo ayombile higulya yinywe, evantu ku Israeli, higulya lya vana vinywe wose ambao ndinam fumya mchi ya Misri, ²"Namsagula emuntu kufuma mfamilia zyose zya welelo. Kwa hiyo kamlapilizye ku zambi zinyu zyonse." ³Je vavili vakovile mkuyumba hamo isipokuwa kuizumanikizya? ⁴Je ensimba enkulila mmipolu kutungo kuduhu evenda? Je mwana nsimba akalila mkaya yakwe bila edima kintu? ⁵Je enoni aligwaa hawilembo hansi kuitungo kuduhu echambii ekitulilwe kwa ajili yalyo? Je umitego agufyataka kigulu ni nchi kwitungo kuoluu kintu cha edimya? ⁶Je etarumbeta ekagumwa kujini ni vantu vakatetema? Je ejanga liwakowola kuiza kumjini likalelilwe ni Yahwe? ⁷Hakika Mgosha Yahwe akavezya kintu vinginevyo avavimbulile umpango evatumami vakwe valaguzi. ⁸Ensimba yakalila; Unani akaogohe? Umgosha Yahwe akayomba; oyiakisheala? ⁹Tangazya eli mkati ni ngome kuko ku Ashdodi, na mkati ni ngome zya nchi yam Misri; yomba, "Kunganiki kulugutu zya Msamaria na onii vile ema cha fuko evyogalimakulu kuwakwe na ni utulikiziwe uwo wiho mkati ni msava. ¹⁰Mkuva vakamanya jinsi ya evezya ehaki - hi hovyene Yahwe ayombile - vao vakutunzya enguzu ni unonange mkati ni ngome zyao." ¹¹Kwa hiyo, hivii hovyene u Yahwe ayombile, "Ansilea akaipilima enchi. Akazikwesa hansi enguzu zyako ni ngome zinyu zikatekwa nyara." ¹²Hivii hovyene Yahwe ayombile, "Kati ndimi akuzumbula migulu evili duhu kumdomo gwa nsimba, au kipingili cha itwi, hovyene vana vaku Israeli hovyene vakazumbulwe vale viikile mkati ni Samaria, hamo ni pembe ya elalila au pembe zya kitanda." ¹³Pulikiza kumtinga higulu lya kaya yaku Yakobo - hivi ho u Yahwe ayombile, u Seva wa majeshi, ¹⁴"Mkuva mkati ni nsiku ambazo ndina lapilizya zambi zyaku Israeli, hangi nkazilapilizya alutale zya Betheli. Pembe zya madhabahu zikaputwa ningwa hansi. ¹⁵Nkainona kaya mpepo hamoni kaya ya heri. Ekaya zya pembe zikafwe, ni kaya mkulu zikahafame, - hivii hovyene u Yahwe ayombile."

Chapter 4

¹Lipulikizyi egambo hii, emung'ombe wa Bashani, em vao mwimo mkati luduko lwa Samaria, emu vao mkuvatulikizya evapena, ema vao mkuvakoma vevakoli, emu mkuvawila evagosi vinyu, "Kuleteli evinywaji."
²Mgosha Yahwe alapile ku ukulu wakwe, "Linga, ensiku zikaize kuwinyu kuitungo vakavaushi ku ndovani, mwisho gwinyu ni ndovani zya zuvila ensamaki.³Mkafume kuivila mara habomoliwe higelele lya kaya, kila yumo winywe eya moja kwa moja evitila haho na mkaisamba hambele lyaku Harmono - hivii hovyene ayombile Yehwe."⁴"Yagi ku Betheli ni uvii ninga Gilgali mwaongezye ezambi, leti evipaji vinyu kila mlao, ezaka zinyu kila baada ya nsiku etatu. ⁵Mfumie esadaka zya kalumbilo hamwi ni mkate; mtangazye esadaka kwitogwa vatangazyi mkuva hili ho limpendezizye, emu vantu vaku Israeli - hivi hoo vyene ayomba Mgosha Yahwe.⁶Kumpatia usafi wa mino mkati ni kaya yinyu na iliangelilwa ni mkate mkati ni lwande zinyu zonse. Mkali ndimkasuvile kumwane hivii ho ayombile u Yahwe. ⁷Hangi naizivile ivula kufuma kumwinyu ndikwava ni miezi etatu ku mavuno. Ndinaivezya itonye higulu lya kaya ni liivezya ekato nyage mkati ni kaya zindi. Kipiliga kimwi cha nch ndiyatonya, lakini kipiliga kinginchi ambako ndiikatonyile ndihali hakazu.⁸Ndivapiliwa kaya evili au etatu mwiya mkaya yinyu mlikanywa manzi, lakini ndivakaliikee. Bado ndivakansavile enne akuyomba u Yahwe.
⁹Navaguma kuma kumalwile egakusababisha kuvu. Uwingi wa bustani, emigunda zinyu zya zabibu, emiti zinyu, ni mizaituni - mwitekelezya gonse. Mkali ndimkansuvile hivii ho Yahwe ayombile.¹⁰Natuma etauni kuminyu kati m Misri. navaulaga vana vintu kulapanga, kuisomba efarasi zinyu, niliueviza uvundo enkambi nzinyu nilingizyo kunyundo zinyu mkali nelimika usuvile enne - hivii ho ayombile u Yahwe. ¹¹Naziangamizya kaya miiiongoni aho ndaiangamizya e Sodoma ni Gomora. Ndimli kali kisinde chicho ndichanyafulwa kufuma mmoto. Mkali ndimakansavule - ayombile u Yahwe.¹²Kunguno nkavezya egambo evii (kwako, Israeli; na kwa sababu nitafanya jambo baya kwako, jiandae kukutana na Mungu, Israeli! ¹³Kwa kuwa, tazama, yeye atengenezaye milima pi ndiye aumbaye upepo, humfunulia mawazo yake mwanadamu, hufanya asubuhi kuwa gisa, na kupakanyaga mahala pa juu ya dunia. Yahwe, Mungu wa Majeshi, ndilo jina lake.")

Chapter 5

¹Pulikizyi alali egambo lilokuyomba kati maombolezo kwa ajili yinyu, kaya yaIsraeli. ²UBikira aku Israeli akagwa; akasheuka hang; akatoroka kungsi yakwe, kuduhu mntu alimuusha. ³Mkuva evi ho Yahwe ayombile: "Ekaya ambayo efumile hibala ku elfu vakashale mia, na evaile hibala mia vakashare ekumi vansawo ya kaya yaku Israeli." ⁴Mkuvaa Evii ho Yahwe ayombile ku kaya yaku Israeli: "Nkoli na mkaikale! ⁵Mkamkolaga u Betheli; wala mkiingilaga Mgilgali; mkasafiri mkaya yaku Bersheba. Mkuva Gilgali vakaya kuuzya hakika, ni Betheli ekashe eve kintu. ⁶Mkoli uvava Yahwe mkaikale, au mkavake kati moto ku kaya yaku Yusufu. Ukatetezeza na kukashekuve ni mntu ninga yumo aliguzimya mkati ni Betheli. ⁷Vale vantu vakugalizya ehaki mwiva egambo elala na niligwishe haki hansi!" ⁸Seva ndaumba Pleidezi ni Orion; abadilisha rwitii mkuva mrao; akuveza lusiku eva rwitii nani rwitii kwitanwa manzi ga epwani; mwenekili akugiita higulu lya ushwu gwa hawelelo. Yahwe ho lina lykwe! ⁹Mwenekili akuleta unonangi wa ghafla lugulya lya evali hodari ili mangu unonangi wize higulu lya ngome. ¹⁰Vakumgaya kila akuvatula sawa mkati ni mzigo hwa kaya, nawo vamgaile sana yeyote akuyomba kweli. ¹¹Kunguno mkumtova hansi umpina ni sola lwande lwa ngano kufuma kumwakwe - engawa mzyenjile enyumba zya mawe egachongilwe, mkashe mwikale mkati uyumba zizyo. Mwakapendeza ni migunda zya muzabibu, ila mkashe mnywe emalwa gakwe. ¹²Kukuvaa manyile jinsi kii ndimi makosa mingi na jinsi dhambi zinyu zili nkulu - emu vao mkuonela evatini haki, soli rushwa, na mvagaluzye vakoli kwalango gwa kaya. ¹³Kwa hiyo kila mntu alini masara akanumpara na sele kuitungo kati lilo, mleva etungo lya uvii. ¹⁴Mkole emasoga na kuli mavii, ili magu mpate likala. Vivyo ho Yahwe, Seva wa majeshi, akave nem tayari, kati vivyo mkuyomba mwenekili ho msava. ¹⁵Mgaye emavii, mwiimalishe ehaki mkati ni mlango gwa kaya. kwenda u Yahwe, Seva wa majeshi, akampe masigiro gaku Yusufu. ¹⁶Kwa hiyo, vyene Yahwe ayombile, Seva amajeshi, Mgosha, "Kukave ni malumbilizyo ku miraba zyonse, na vakayomba kumitaa zyonse, 'Ole! Ole!' Vakavitane ivalimi kuliomboleza ni vao vali hodari vailila ni niomboleza. ¹⁷Mkati ni migunda zyonse zya mizabibu kukave ni kililo, mkuva nkavite hakatikati yako, "Ayomba Yahwe. ¹⁸Ole winyu eemu vao mkwinyomya nyomya lusiku lwa Yahwe! Kuki mkuinyonya? Ekave lwitii na kali mwezi, ¹⁹mbe kati etungo umntu akwipila nsimba na itukikila dubu, au ndaingila mkati ni kaya ni tula umkono gwakwe kwigelle na alumwa ni nzoka. ²⁰Je ulusiku lwaku Yahwe lukave lwitii na kali mwezi? Emisayo na fulaha? ²¹"Nzigaille, nazilyedile isikuku zinywe, nzigaille mikungano zinyu zya dini. ²²Ninga mba mkufumiza sadaka zya ufuma, nkashe wipokela, wala lizilinga ku sadaka zya ushirika wa ndimu iziginile. ²³Mudezeze lyangu lya nyimbo zinyu; nakakuzipulilaza isauti zya vinubi vinyu. ²⁴Ebadala yakwe, leki ihaki itimie kati manzi, ni manzi kati mkondo gukumiminika nsiku zyonse. ²⁵Je mwandetala izabibu ni sadaka zya ilima halyeva kumuda gwa miaka arobaini? ²⁶Mkamuwusha Sikuthi kati Mwami winyu, Kiuni, nsonda yinyu yava vaseva - ambayo mwakaivoza kwa ajili yinyu venekili. ²⁷Kwa hiyo nkamsamya lwande lwa uvili lwa damaskasi,"Akuyomba Yahwe, ambaye lina lyakwe ni Seva amajeshi.

Chapter 6

¹Ole vao vakusherehe mkati ni Sayuni, na kuvala ambao vakaokoka mkati ni nsii ya lugulu lwa Samaria, evantu mashuhuri bora va mataifa, ambao ekaya ya Israeli vakuiza kwa ajili ya msaada! ²Eviongozi vinyu vakuyomba, "Vita mwiya kuka Kalne na mkali ugo gufuma kuko yagi hadi ku Hamath, ekaya mkulla; kisha yagi hansi ninga Gathi ya Vapalestina. Je valibora ekira Wamii zinyu evili? Je kuli mpaka mkulu ekira mpaka gwinyu?"³Ole wao vale waitulile nsiku ya majanga ni vezya uwamii eva kinyume esongera bihi. ⁴Valalile higulu lya vitanda vya mpembeni suha hamasumbi gao. Valya ni horo kufuma hidale ni ndamakufuma mluvaga. ⁵Vakwimba enyimbo kilela kumziki gwa kinubi; vakutunga ku viseme kati vyaku Daudi. ⁶Vakunywa emalwa kufuma mwibakuli na nilipaka emafuta venekili kumafuta ga marahamu, ila vakakuisailila ijuu ya mateso gaku Yusufu. ⁷Hivyo gisi vakaya kuuzya hamo ni vazya vahautongi, ni lyangu lya vao viigorolile zikavita. ⁸"Ene Mgosha Yahwe, nakara kunafsi yanne - hivi ho Mgosha Yahwe ayombile, Seva wa majeshi, kuunzila yiyo ekaya wa ku Yakobo; ngaile eboma lyakwe. Nkailezya yiyo ekaya hamo ni vyonse vili mmo." ⁹Ekaize mkuhusu kwamba kati kuli vagosi ekumi vasigila ku nyumba yimwi, vakafwe. ¹⁰Uwakati vaudugu vamntu yuyo akaize mkusola mwivili zyao - yule ambayo akuvatima ileta emaili mkati ni kaya kati akuyomba, "Ku mntu mkati ni kaya, "Je kuli mntu ali hamo nanko?" Vihe kati yule akuyomba, "Hapana." Kisha akayomba, ekara na sele, mkuva akashe alitaji lina lya Yahwe." ¹¹Linga, Yahwe akafumia iamri, ni kaya mkulu ikagumwa vipiligi piligi, kaya udogo mkuva ni nyufa. ¹²Je efarasi zikapela higulu lya mtelemko gwa migamba? Je umntu akalime kuko ng'ombe? Mkali mwagaluzya ihaki mkuva suma ni yawo lya haki mkuva elulu. ¹³Emvao mkufurahia higulu ya Lo Debari, mkuyomba, "Je ndikukasolile Karnaimu kunguzu zisu venekili?" ¹⁴Ila linga, kaniusha higulu yinyu etaifa, kayabyabIsraeli - hivii vava, ayombile Mgosha Yahwe Seva a majeshi. Kukave ni malumbilizyo ku Lebo Hamathi Araba."

Chapter 7

¹Alavi uviene Mgosha Yahwe ivyondiwanda ngisha. Linga, ndaumba idale ikulu lya nzige uwakati wa esipula kummea, na, linga, ndiguli mmagwa mwisho baada ya limbula eviliwavya Mwami. ²Kuitungu aho ndiwamalila mkulya nyenyinyenyi zya nsii uhene nayomba, "Mgosha Yahwe, tafadhali unsamehe; Je u Yakobo akaishi vihe? Mkuva msava mdoo sana." ³Yahwe apunguza kisiravkuhusu ilii. "Tkashe ifumila,"Ayomba. ⁴Alavi ho vyene Mgosha Yahwe hiivyondanda ngisha : Linga, Mgosha Yahwe ndaitana hiigulu lya moto emasumule. Nago ndigwa kazya sana, ekilindi hansi ni welelo ni kowola kwiteketezwa ense, hangi. ⁵Ila ndinayomba, "Mgosha Yahwe, leka tafadhali; Yakobo akaishi vihe? Mkuva msava mdo sana." ⁶Yahwe ndiwagaya ehusiana nihii, "Hili likashe lifumile hangi," Akuyomba Mgosha Yahwe. ⁷Alavi ho vyene u Vava ndivandagishi: Linga, Mgosha aimilile bihi ni higelele, hamo ni Uzi wa itimizya ku mkono gwakwe. ⁸Yahwe ambwila, "Amosi, umine kinani?" Nayomba, "Uuzi wa itimizi." Uhene Mgosha ayomba, "Linga, autula uuzi wa timizya mmiongoni mwa vantu vanne hai Israeli. Nkashembanonange hangi. ⁹Emahala haigula haleni seka hakanonangwe, haukulu ha Israeli hakafuma nkaake higulu lya nyumba yaku Yeroboamu ku lupanga." ¹⁰Uhene Amazia, vile mkulu wa Betheli, atuma ukombe kwa Yeroboamu, umwami aku Israeli: "Amosi avezwa enjama kwa ajili yako hakatikati ya nyumba yaku Israeli. Eunsi ikakowole mkusomba emagambo gonse ga. ¹¹Mkuve ho vyene ayombile u Amosi, 'Yeroboamu akafwa kulupanga, ni kuhakika Israeli ikaya kuuzya mkutuma kunsii yakwe.'" ¹²Amazia amuwela u Amosi, "Mwoni, yaga, peela isuvile ensi yaku Yuda, ni haho ulya ukate na ulagule. ¹³Ila ukalagulaga hangi ehaa mkati ni Betheli, mkuva haukuru hawamwii na ni kaya ya Wamii." ¹⁴Uhene u Amosi amuwela Amosi, "Eene kali mlaguzi wala mwana lyaku mlaguzi. Eene ndii ndimi wa ndimwana, na mtunzya miunyu. ¹⁵Ila u Vava ansola mkufuma kuundimiwa ndimwana na nilimbwila, 'Yaga, ukalagule kuvantu vanne ku Israeli.'" ¹⁶Agisi kumpulika egambo lya ku Vava. Eeve ukuyomba, 'Ukalagulaga ejuu yaku Israeli, na ukayombaga higulu ni nyumba ya Isaka. ¹⁷Kwa hiyo alavii hovyene Yahwe ayombile, 'Umki yako akavee maraya mkati ni kaya; evana vako evagosha ni vahara vako vakagwe ni lipanga; ensii yako ekapimwe nigaulwe; ukafwe mkati ni nsi mbii, ni Israeli hakika ekaya kuuzya mkufuma mnsii yakwe.'"

Chapter 8

¹Alaki hochene mgosha Yahwe andangishe. Lina, ekipapu cha mayawo ga hari! ²Ayomba, "Uhune kii, Amosi?" Nayomba, "Ekipapu cha mayawo ga hari." Uhene Uvava ambwile, "Kumwisho wafika ku vantu vanne Israeli; nkashembalumize hanga. ³Enyimbo zya kwisengelo zikavee kililo. Mkati ni usiku zizyo - alavi hovyene ayombile Mgosha Vava. Emai zikavee nyingi, mkati ni kila sehemu vakazisumbe kiselelese!" ⁴Lipulikizyi alali, emu vao mkuto evapena nilimuwusha mpina ansii. ⁵Vakuyomba, "Kwitungo umwezi mpya ahogukamara evyo kukowila mwiguza eviliwa kunguno nsiku ya Sabato aho ikamale mangu kwamba kuguze engano? Kukaveza ekipimo kidoo niliongeza ebei, mbekwakova kumizani zya ukovee. ⁶Alavii hovyene ambavyo kukomile eguza ngano embii kukagwa fukara ku hela, ni vipimo ku jozi emwiza kubadhi." ⁷Yahwe ampile kufahamu yaku Yakobo, "Hakika nkashe ndavile milimo zyo ninga gumwi." ⁸Hivii ensii ekasheitetema kuhi, nikile yumo aikile kuliomboleza? Gonse ga gakauke kati Mongo Naili, nago gukahangaiko higulu ni sumbwa hanga kati mongo gwaku Misri." ⁹Lukaiza lusiku ulo - ho uyombi waku Mgosha Yahwe - mkuva nkaveze eliuva lisoke uwakati wa liuvaa, na kaitula lwitii ewelelo kunguno ya liuva. ¹⁰Nkazigaluzye esiteukuu zinyu muuva maombolezo ga nyimbo zinyu zyonse mkuva minungunso. Nkavaveze wonse mzwale mienda zya magunira nikipara kira mtwe. Nkaveze ega kati maombolezo ku mwana apekee, ni lusiku lwa usungu mwisho gwakwe. ¹¹Lina, nsiku zizile akuyomba Mgosha Yahwe - kunguno nkaletе enzara mkati ni nsii, kali nzara ya mkate, au enkengu ya manzi, ila pulika emagambo gaku Yahwe. ¹²Vakahamehame kufuma mwipwani; ninga epwani; vakapele mkufuma eya kwulokela mwikola egambo lyaku Yahwe, ila vakashe valipatwa. ¹³Mkati ni lusiku lulo vasoga nani vagosha kufuma ni nzara. ¹⁴Wale waapao kwa dhambi ya Samaria wataanguka na hawatainuka tena."

Chapter 9

¹Ndinamuona Mgosha aimilile bihi ni alutaru na ayomba, "Zigume mitwe zya nguzo mangu kwamba emisingi etanganke. Vivele mapingili pingili higulu ya mutwe zyao zyonse, nane nkamnaraga kuhupanga amwisho wao. Kuduha ninga yumo wao veyo akapera, ninga mbe avasimba ku Sheoli, kuli mkono gwane aguvasora. ²Ninga mbee avatanda mwiya kumalunde kuko nkavaleta hansii. ³Ninga mbee avivisa higulu ni Karmeli, nkavakola kuko nilivasola ninga mbee avivisa kuvilindi vya eepwani nkavoonaga nkalagilizya nzoka, evalume. ⁴Ninga mbee vayee kunzya, avafyene ukeziwa ni vansilea vao mbele yao, nkaulagilizya lupanga kuko, na ukaulage. Nkaelekezye minso gane higulu lyao kuuvii kali kuusoga." ⁵Mgosha Seva amajeshi homwene agusizye ensii ni yaguluka; wonse vikile mmo vakaombolezya; gonse gakaube kati Mongo, na ekatetemela hangi kati mongo gwaku Misri. ⁶Na msava hoazizyengile enyumba zyakwa kumalunde, na nilianzisha kuba yakwe higulu lya welelo. Umsava akuitana manzi ga epwani; na niligiita higulu lya ushu gwa welelo, u Yahwe hao lina lyakwe. ⁷"Hivii eemu kali kati vantu valiikala ku mwane, evana vaku Israeli? - Alavi hoo Vava ayombile. Hivii ndika valinizye Israeli kufuma nsii yaku Misri, e Vafilisti kufuma ku Krete, ni Vashami kufuma Kiri? ⁸Linga, eminsu gaku Mgosha Yahwe gali higulu ya wami wa makosa, na nkaunonange mkufuma ku ushwu gwa welelo, esipokuwa mkuva nkashe njinonange kabisa ekaya yaku yakobo - alavi hovyene u Yahwe ayombile. ⁹Lunga, nkaamurisha, na nkaipeta enyumba yaku Israeli mmiongoni mwaomataifa gonse, kati mntu akupepete engano kalupee, alavi basi kuduha ninga chembe ya ehee yiyoikaghu hauongo. ¹⁰Evavezya makosa wonse mkati ni vantu vanne vakafwe kulupanga, vala vakuyomba, "Emavii gakashe gaku vita au mlisangya nansi. ¹¹Mkati ni lusiku lulo nkashe ekaya ya Daudi yiyondiyi gwile, niligatunga matambi gakwe. Nkagaushe emaboma gakwe, na nilizyenga hangi kati nsiku zya kale, ¹²Mkuva evamiliki masogiro gaku Edomu, na ni nsii zyonse ambazo ziitinwe kulina lyano alavi ho Vava ayombile akuvezya ega. ¹³Linga, nsiku zikaize - alavii hoo Vava ayombile - kunguno umlimi akamvita ezabibu akamvite veyo alagile mbiyu. Evigutu vikagushe edivai nsemu, na ni vigulu vyonse vikayagutuke kuveyo alinayo. ¹⁴Nkavasuvye kufuma kuuzya evantu vane Israeli. Vakazyengo emagofu ga kaya nilikala mmo, vakatage ebustani zya mizabibu ninywa divai, na vakavezye ebustani nilya mayawo gao. ¹⁵Nkaitaga mpaka kunsii yao, na vakashe vazidubula hangi kufuma kunsii yiyo ndinavapaa, "Ayomba Yahwe Seva wako.

Obadiah

Chapter 1

¹1. Emasala gaku Obadia umgosha useva akuyomba evihigovalya edomu kwakapuleka empolaifuma kumgosha, nimkombe atumilwe mkati emataifaa akuyomba woke! kuwoke edhidi yakwe evita!, ²Linga, nkavavezie vado mkati mataifa, vakambiede mmo. ³Empaka zyamwego gwako zikakusosha eve, eve uyo nde wikile mgate nikauli ya miamba, mgate ni lugolwako lwahigulu akuyomba mumwego gwako, niye akansoshe enne hanse? ⁴Ningaukwemelela higulu kate hitai naninga chale chako chekutulwa mkati ya nsonda, nkakusoshe hnse ifuma kuko, akuyomba yahweh. ⁵Mbeemwivi ndaiza kumwaka ndemwivi mbendevahiza usiku (Mbendevakuolage) ndevaka kuwola eliva evialevatoshu? mbevakukungania ezabibu mbendevakuajili, mbendevakaleta evihilya?. ⁶Vivyo esau akarezya igumwa. Eazina zizyo ndezi visilwe zitulilwe hibala! ⁷Evantuwonse evamwiyigano vako vakakufile mgate ninzela mpaka. Mulwande lwavantu vao ndevaleni ukonde hakemwi nakwe vakakusosha ni lekukinda. Valelevakulia umkate gwako vategiile hanse yako kudoho imanya mgati yakwe. ⁸Vihe! ndenkakowile isiku lelo, akuyomba mgosha elevo lumezya evantu evamasa la ifuma edomu niya ifuma. ⁹Emashuja vako vakasupe, remani, mangu kela mtu asusiwe kutale ifuma mlugulo lwa esau kwiva ¹⁰Kungono yauve ndewave ziwa kuva dugoye uyakobo, akafundekezwe ninsoni. Nanke akasusiswe kutale milele. ¹¹Isikulele ndaemelile, isiku evageni ndevasola ensaoziakwe, ni vao ndevageni mgate mzigo gwakwe. Ni goma ekura kuyerusalemu, eve ndeoleumwi wao. ¹²Ila ukitogagwa isiku liamduguyo, isiku lila kelelo chakwe, wala ukatogagwa higulu ya vantu vakuyuda ulusiku lwa uvee wakwe; mkide haga ulosiku lwa ludukolwao. ¹³Ukingelega hamuzigo gwavantu vane ikuliakelero chao. Ukatogagwa kwigoro luduko lwao isiku lia ludiko lwao lwakelelo chao, wala ukasumbekaga usavi wao isiku lia ivefya lwao. ¹⁴Ukemaga hamapandanzela. Mangu kuva sushe ukutale evalovezi vakwe na ukavafumiagamgate evalule, vakwe mgate isiku lialuduko. ¹⁵Kuguno isiku lia emataifa gose. Kate evyondezavezya kumako emagambo gako gakasuve higulu ya mtwe gwako msava. Kweevyo ndemle mgate ni lugolo lwane

umtakatifu, ¹⁶homwenne emataifa gose gakavezye kunywe nsikuzyonse. Vakanywe bi mila na yakave katevivyo ndevalehadoho. ¹⁷Ilangate logolo lwa sayuni kukave ni vale evakokoka na vakave vatakatifu; ni logo ya kokakobo vakayeemiliki emiliki zyao. ¹⁸Ulogo lwakuyakobo lukave umoto. ni logo lwa kuyusufu umwali umoto, ni logo lwa Esau yekave maulule emakzu, ano vakavalwaleke, nilevatetekezya. Kuksve kudoho evaluile kulogo lua Esau, kunguno umgosha ayomba. ¹⁹Wonse ifuma negebu vakamiliki ulogolo lwa Esau nivale evashepela vakamiliki ense ya wafilisti. Vao vakayemiliki ense Efraimu ninse eya samalia, ni Benyamini mkamiliki gileadi. ²⁰Evasamezi vavasilekale elelia vantu va Israeli vakamiliki ense ya ekanani mupaka Serepta. evasamezi vayelusalemu, aho Sefaradi, vakaye miliki ekaya ya kunegebu. ²¹Evapezi vakaye mpaka kwigolo ya lugolo usayuni itawala ense ya malugolo eya Esau. Ni mwami akave amgosha

Jonah

Chapter 1

¹Ohene igambo mgosha yona umwana aku Amithai, ²Emelela uye kuninawi. Ekaya enkulu ukafumie umuzui ikela umsava. kunguno uve wao wawoka hambeleyane. ³Ila uyona awokoka apela ifuma hambele ya mgosha niya tarifshishi. Akasoka mkayafa. Aakawona emelikebu iyo yekuya kutarishishi. Kunguno ndalepa ehela alina emerikebu iya nayo kutarishishi kutale sana na yahweh. ⁴Ila umgosha ndatuma umyaga mkulu higuluni mto ndeyava tufan higulu mto. Eve behe ndeyaoneka na emeli ndeyekukola yeputuke. ⁵Vale umto ndevaogohaa muno nakela mtu ndalela kwa seva wakwe ndasuka emiligo umto zizyo ndeile merikebuni mangu vazitungu. Uyons ndasoka eha pande zya hakati ya marikebuni, nankwe ndalala uku utulo. ⁶Basi unaodha nalamyeye amwela, kunguno ukulala? tunula! ukamlombe usevawako! hamo usevawako ukakumanya na kukasombeke. ⁷wose ndevaiwela, izii kugome mangu kumaye anamwene eguno ya uve ega gakukusanga basi vagoma ekura. Ni kula ya gwela kwa yona. ⁸Hange ndavamuwela Uyona, tafadhali kuwele unani homwene kugvano ya mave ago gaku kusanga, ukuvezya umlemoke, naufumile hee? eseyako yehe nifuma kurantu vakabila kee?. ⁹Uyona akavawela, ene nde Mhebrania, nane kumogoha umgosha, useva wamwigoro oyo ndago vezya umto ni nseekazu. ¹⁰Ohene vantu eva ndevaogoha muno vakamuwela yona, igambo kee ele wavezya? kunguno eva vantu ndevamanyile iva nakupela hambele ya mgosha kunguno ndavawelile ¹¹Uhebe vakamuwela yona, kukovezezya kee mangu umhayo guzike? kunguno umto ndegwavepaga muno. ¹²Uyona akaraweke ndimi na msumbe kumto. hange emto gukadhika kunguno yaneiva tufani eye nkulu yevapandeke. ¹³Ninga vivyo, evantu vao vakwesa emakasia kunguzu mangoisuva hanse ekazu, ila ndevakakwola ivezia vivyo evantu vao vakwesa emakasia kunguzu mangoisuva hanse ekazu, ila ndevakakowola ivezia vivyo kunguno umto ndegwavepaga muno edhidiyao. ¹⁴Basi ndevamuomba mgosha, vakayomba, kukukulomba. Mgosha, kukukulomba. Ukalekaga kulumeziwe kunguno uwikalo wa mantu alave, wala ukakutulaga ehawe, mgosha, wakarezya evyo ukovile. ¹⁵Basi vakamsola uyona vamtagela mutu, nayo umto, gwakaleka ivepe. ¹⁶Ohene evantu vakamugoha mgosha mno. vakamfumezya edhabu mgosha ni tula enadhiri ¹⁷Mgosha ndaodalia esanvi enkulu eleumila uyona, ni yona ndale mugake ya ndaa ya nsonvi nsiku itatu ni usiku wa utata

Chapter 2

¹Hange Uyona akamlomba Mgosha useve wakwe ifumamgate ndaa ya nsovii. ²Akayomba na kwitana Mgosha igulu ya luduko lwane nankwee amuwela; ifuma mda ya kuzimu ndenalela kumsada! ndewapuleka umuzwi gwane. ³Ndewansombile mgati nilina mgayamwego gwa mtoni manze gampilime; ni marembe gako gose ni gharika ndegaveta higulu yane. ⁴Nakoyomba nakasangwa hambele ya minso gako, ila nkalige hange mwigolo ya ekaluli yako takatifu. ⁵Emanze ndegangubeka ndega mpilima ebei ninsingo yane, elina ndelia mpili, mwani akakazingo umtwe gwane. ⁶Ndenaya hanse ya lugolu, ense ni baa zyakwe zilugaliywe iguluyane milele ila eve wawosha upanga wanemlina, mgosha, useva wane. ⁷uwakati umwego gwane ahondegwazi mkatiyane, ndenamwitana Mgosha; baesala yana ndeyakwizela, mgate ehkalu lwaka itakatifu. ⁸Wose hao vakuangalela emiungu zizyo zikanoga uwamini wako wawasava. ⁹Ila ene, nkakusenzele kumuzii gwaedeha; nkagatimize gago ndenavapa. Ukombolwe ukufuma kwa Mgosha!. ¹⁰Hange mgosha akayomba ni nsonvi, akamuluka Yona igulu nsee yaywa.

Chapter 3

¹Igambolya mgosha liakamwi zela Uyona ekaauevele, akayomba. ²"Woka, uye kuninawi, ekaya yelenkulu utangazyemagambo wole nkakulagelezya. ³Basi Uyona akawaka akayakuni niawi kwa kutii igambo lyamgosha itungolele ni nawi nde kaya nkulu muno, ademsenzogwa nsiku itafu. ⁴Uyona alamlala elingela mungate ya kaya, na hoziaveta emusenzi gwa isiku, akafumia muzi, akayomba, "ensiku makumi ane uninawia kalumezwe. ⁵Evantuvaninawi ndevamwamini useva na vatangazya. Ifunga wose hwaka vaaemienda zya magunele, Ifuma umkulu ninga mayunda. ⁶Mapema empola ndezyamsanga umwami waninawi. Akemelela ifuma isumbe lwakweelia enzi akazwola emienda zulalivazikwe akazuaka emagamwami wavakuuvakwe mkamlekulaga mtu ningandimu, lekaloviaga ningakemwi evasava vakaliaga ninga mwinya emanze akazuaka emagunela akikala mgati mmatunde. ⁷Ndafumia itangazo elole kuyomba, "mgate ya kaya, ninawi, kumamlaka gamwami nivakulu vakwe, mkavavuhusugu vantu wa wala lindimu eng'mbe wala idale, lekawonjaga eketuchosechochosa wala vakaliaga wala inywa emenze. ⁸Ila eventu ni vamadi evafundekezye ni magunela na valele kusauti enkulu seva. Kela mtu agaluke nileka enzela yakwe embenifuma mgati udhalimu uwo weho mmakono gakwe. ⁹Unani amanyile? useva anasuva nikava emawazo gakwe nileka emave gakwe uluno lu kususivagwa." ¹⁰Useva akawona gondekwavezya, ndevaleka enze zyao embe. Kunguno useva ndakava emasala gakwe igulu luduko agondavwela mbendavavezezya nankwe akavezizye vuvyo.

Chapter 4

¹Ilaela ndelyampa ekesila uyona nankwe agaya. ²Basi uyona akamlomba " Eeh, Mgosha. Ega gakale gale agonakayomba itungu lelonde nasuva mgate ensiyene? ahendendenavezya wanguwangu nigema ipela tarishishi kunguno ndenamanya iva eveni seva uyo ni chelu, aleni kesa alewodohu ekesila mwingi kuwaminifu, ni hughari elufu. ³Itungolele mgosha nkukulomba, undezye upanga wane, kunguno usoga kuwane ifuta kukela elikala." ⁴Mgosha akayomba vihee, visoga iva wagaya?". ⁵Hange uyohana akawuka mkaya akikala kulwande lwa kumeya wajiji. kuko ndevezya umzemgo aikala hanse yakwe mgate umtaka mangu akowole mwiwona akaya yekavevihe. ⁶Umgosha useva ndaada umelo ni legukuzya iguluya kuyona mangu avemtaka iguluni mutwe gwakwe mangu ipunguzya eluduko lwakwe Uyona ndatogagwa muno kunguno melo. ⁷Ila useva ndaiyanda idudu ikingilima umlawo ugo ndelyalya umelo nimelo gwanyala. ⁸Yeva itungo eluva ahondelwa dodomoka umlao, Useva aada umuyaga mdaki gwa kukeya hange, elyova ndeliagoma umtweywa kuyona na agwa. Hange uyona navanikalokoloko ifua aiwela visoga kuwane ifua okela elikala". ⁹Hange usera akamuwela uyona, kee visoga eveiva nikesila iguluya mgosi? "Uyona akayomba, visoga ivanagaya ninga fuue. ¹⁰Mgosha akayomba walugufuela ekesa umelo ugo ukaguvezezya umlemo walgukakulile gumelile mgate usiku nifua usiku. Kunguno ene, ndehkakukukova mufyelekesa uninawi, ¹¹emkaya nkulu, ukakulevantu vingi igana ni makumi aveleab vakamanya ukave mkatiya makono gao ega ilela ni makano gao ega kumoso kavele eng'obe nyingi.

Nahum

Chapter 1

¹Emaono iusu Ninawi. Igano lya emaono ya Nahumu, Mwelkoshi. ²E Yehova Mulungu wivuva na akulipilizya ekesasi; Yehova akulipa ekesasi na wakokala kisila; Yehova Kulipilizya ekisasi kuvaaduwi vakwe. ³Yehova wa nguzu nyingi na mkonde wa kisila; akashe ave ni namna yileka livesabila emakosa evadiwi vakwe. Yehova akwita njila yakwe kunyaga gwa kisulisuli ni zaluba, ni malunde umalongo ga migulu zyakwe. ⁴Udakaga bahari nakivezya ikale gukala malambo gakwe gose. Ni Bashani ina ulagalege ni Karmeli; angi ni madutu ga Lebanoni ina ulagalege. ⁵Ngulu zyekutetema ku myaga gwake, ningulu zikupepuka; na liwelelo zikugwa kuutongi wakwe, hana, liwelelo lyose ni vantu vakwikala mkaya yakwe. ⁶Nani akolile lyema kuutongi ya kisila chakwe? Nani akolile ikanila udakiwa kisila chakwe? Ni egadhabu yakwe yakitwa kiti emoto, ni migambo zyakaibomola kulekule. ⁷Yehova msoga eiboma lusiku lwa mavi; msava uwamiliki kuvao wakumpelela. ⁸Ila akavezye mlezyo eudui zyakwe kumafuriko ga kutisha; akavavende mugiza. ⁹Evantu vakupangi kii nguno yakwe Yehova? Msava emsava akulapizye eshida akashe auke itungo lya uvuli. ¹⁰Nguno vakave vitagaga kati mivwa; vakavipwe nguno ya moto kiti matambe gamalule. ¹¹Emntu yumwi ndauka mugati ninyu Ninawi, uyo ndapanga mavii nguno yamwa Yehova, mntu uyo ndaemilizya mavii. ¹²Evii ovyene akuyomba Yehova, "Ninga mbe valininguzu zyao zilisawa ni wingi wao alisava ninga venevyo vakasenywe, ni vantu vao vakave valiadiu angi. Kumbe eve, Yuda: Ninga evyo ndinakutesa, nkashe nkutesa angi. ¹³Agese nkaivele enila ya vantu ifuma kuwako; nkaipute eminyololo zyako. ¹⁴Yehova wafumyaga itamko igulya yako, Ninawi: "Kukashe kuva niutwa angi chisombalina lyako. Nkazidimila esanamu evyo zypunzwa nilizisiny esanamu migulu zinyu. Nkasembe emakaburi ging'we, kulinzalau kwinyu." ¹⁵Linga, igulya ya ngulu kwina migulu zya mntu uyo akuleta mpola nsoga, uyo akulazya eamani! Mutogwe esikukuu sinywe, Yuda, mutunzye enazili zinywe nguno katavi akavingilile angi; wakasinywa hana.

Chapter 2

¹Yule uyo alakuvipye evipande vipande akiza zidi yako. Linda igelele lya kaya, linda nzila, mwitulile nguzu inyu, venekele, na mkuminge emajeshi ginyu. ²Nguno Yehova akusuvya efaali yakwe Israeli, ninga vateka nyala ndivavavipya ni vipya matambi ga mzabibu zyao. ³Engao zya mashujaa vakwe vazaa, ni vantu vaodari vazwalaga myenda zyazaa; emutuka ezya vita zyatulagwa zikukelema, kunyuma yakwe itungo lya lyuva, ni makimu ga mivenze zikutangilwa mwigulya. ⁴Mutuka zya evita zikupela munzila; zikupela kuotongi ni kunyuma mugati ni nzila. Geo kiti kutunzi, na ga kupela kati radi. ⁵Uyo alakunile mapingili pingili akuvitana vaanyu vakwe; vakwikumpa kila yumoni mwiya mugati ni nyumba kwao vakwanguha ishambulia igelele lya kaya. Engao hanya yakaveziwa nguno yalikinga nivaa valishambulila. ⁶Emalango ga mmalambo gakalamulwa ilugulwa, ni kaya yakwe mtemi likugwa kuuvipye. ⁷Ehusabu wazulwaga myenda zyakwe wasolagwa; ni vatumami vakwe vakikema vakuombolezya kiti nkunda, vakuviguma vikuva vyao. ⁸ENinawi kiti ilambo lyamizye ilo lukuzwela, vantu vakwe wose hakemo vakupela kiti minze ago guzwila. Vangi vakuyomba, "Emaa, emaa, "Ila kuduhu inga uyo akugalula kunyuma. ⁹Sola enyala ya hela, kusola nyala ya zahabu, kunguno kuduhu mpelo lyakwe, kufaali ya vintu zyose visoga vya Ninawi. ¹⁰Ninawi yeho yigele nkintu yakavipiwa. Mwego gwakila mntu uyo akuyeyuka, ni magoti gakila yumo, gakwipamila amo; ni usungu weho kukila yumwi; ni sura zyao wose zyakapauka. ¹¹Igise likuhe ipugu lya nsimba, esehemu ya nsimba ndondondo zikulya aho nsimba ngosha ni nsimba nkima zikuyumba hamwi vana - vasimba, aho vakogoile inga kintu kiwmi? ¹²Nsimba ya kwana uvendi wakwe mapingili pingili ngun ya vana vakwe ndiwavanyonga evendi wakwe nguno ya vakima vakwe na kulyokazya ipugu lwakwe uvendi, wikale wakwe weku nyuma vyo zyakwanwa. ¹³"Linga, ene nde ndekinyume nabo - ili uigambo lyakwe Yehova ni majeshi. Nkagatima ni mutuka zinywe ezya vita mugati ni lyonsi, ni lupanga ukaulage zinywe ifuma muni yanee, ni sauti zya evajumbe vingwe zikashezigwe."

Chapter 3

¹Ole kukaya yokila magari! Wose wokila ufii ni nsawo zya wivii; evalozi viho kumwakwe daima. ²Ila hangi kulisauti milanga ni sauti zya livagonganisha ematajiri, farasi vakusapa ni magari ga vita kakurukaruka. ³Kuli valini va farasi vakushambulia ulupanga lukukema masamo ga kuleemakema, emalundo ga maiti, emafungo makulu ga mivili; kuduhi umwisho gwa mivili, evashambuliaji vakukumpa higulu lyakwe. ⁴Lelali likufumila kunguno ya mitendo ga tamaa ya ulava umsoga, ndalandilile ulozii, akuguzya nsii ku ulava wakwe, ni vantu kunzila ya matendo gakwe ga kilozii. ⁵"Linga, eene ndikinyume naho - alali egambo Seva amajeshi - esketi yako nkaiwoshe mmwigulu lya ushuru wako na nilizilangisha eshemu zyako zya wazii kunsii, ensoni zyako ku wamii. ⁶Nkasuvye enzoma ya likugaisha mlikuveya uve ulimvii sana; nkakuveya uli mntu ailingwa ni kila yumo. ⁷Ekave kwamba kila yumwi akukulinga akakupela niyomba, "UNinawi auonangikaga; unani akaombolezya kunguno yakwe? Na hee nkampata mntu akonde mlilehani?" ⁸Ninawi, je eee ulibora ikila u Noamoni, eguzyengilwe higulu ya Mongo Naili, gugondiguli gupimiziwe ni manzi, ambago ulinzi wakwe ndi epwani, ambavyo egelele lyakwe ndili epwani lyenekili? ⁹Ethiopia ni Misri ndizili nguzu zyakwe, ni mmisho gwakwe ndiili haduhu; Putu ni Libya ndivali vanuaniye. ¹⁰Ila u Noamoni ndasoliwa; lya kumateka; evana vakwe vadovado ndivavelagwa vipingilipingili mkati ni kila hamakao emakulu ga kipugo; cha vanska yakwe ndivaguma kura kuvantu vakwe valini heshima ni vakulu vakwe wonse ndivatungwa minyororo. ¹¹Eee hangi ukakolwe; ukageme mli visa, na ukakola mapelelo mkufuma kwa gusika yako. ¹²Engome zyako zyonse zikave kati mili ni ili lini ezipile haraka: kati mbe, zya ziategushwa, zikagwule kumulomo gwaku veyo akulya. ¹³Linga, vantu mmiongoni mwinyu na vakima; emizigo zya nsii yako ziliwanga sana kunguno ya vanskazyako; Umoto gwa kanonanga ebawaba zyakwe. ¹⁴Yaga ukadahe manzi kwiboma epilimwe; uzipange visoga engome zyako; yaga kuulongo na ulilikazyente; zipondee kunguno ya matofali. ¹⁵Umoto gukakuulaga hele ni lupanga lukaulage, ukateketeziwe kati nzige vacheche hivyo vakutegetezya kila kintu. Eemu venekili mminongelezya mve vingi kati nzige vacheche, ni vingi kati nzige evapembezu. ¹⁶Wakazidisha evasuluzi vako zaidi ekila nsonda kumalunde; lakini viho kati tunutu: vakwiva eusii ni mwisho vakupela mku ya kutali. ¹⁷Evamii vinyu viho vingi kati nzige, ni vakulu vinyu va majeshi kati edale lya madudu evakutula nkambi mkati ni gelele uwakati wa mpepo. Lakini liuva haho likuvaka vakaudumuka mwiya kutali kuko kuduhi veyo akumanyika. ¹⁸Umwami aku Ashuru, vadimi vaki valalile; vakulu vako vilazye hansii vakusuha. Evantu vako vasambalile higulu, ni lugutu na kuduhi ninga yumo alivakunganya. ¹⁹Kuduhi upizi ukolike kunguno ya vilonda vyako. ni vikulu. Evakulika bahari juu yako vakaguma emakoti kuutogwa higulu lyako. Na unani akaile zya uvii wako wa daima?

Habakkuk

Chapter 1

¹Eujumbe uwo habakuki mkombe ndapokela, ²Yahwe, kwitungo kii nkalila ni msaada, kuduhi lingwa? Nakulililaga ewe mugate na likanga, 'Masolo' kunguno ukashe umpezye. ³Nilikee umbezya ngaona mavi nniligalinga magambo mavi. Uvipya ni masola wiko mbele yane kwina mapambano, na wikindye wuwuka. ⁴Ila eisheria izaifu, ni usuga ikakumala kwitungo linga. Kunguno uvi upilimile usoga kunguno usoga wa ufii wufuma. "Yahwe" Wukumjibu habakuki ⁵"Lolaga nsii na uvagemelei nkashe gemelwe nilingililwa kunguno nina uwakika iusu ivezya nkitu mugate ni nsiku zyako kunguno ukashe wamini mukawilwe inywe. ⁶Kunguno ulinge! Negelaga livauusha Vakalidayo - ensi eikatili niya lukindo - vayumbaga ivitila ugalihe wa kaya niliziteka kaya zikale zyakuwao. ⁷Vina ofa ni vyogoha; Eukumu yao ni usoga ifuma kuwa wukuendelea. ⁸Ifarasi vyao ang zikupela sana kukindya nsuvi mbuhu sana ikindya keye empende. Farasi wasava vuvuseta nivalina farasi vasava vakwiza ifuma kule - vakulina kiti tain uyo akuwai ilya. ⁹Vose vakwiza kuudaki imakungawo ga kuya kita muyaga gwa mumbaga, na vakukunganywa emateka kiti malongo. ¹⁰Vakuvadhihaki vatemi, ni viongozi nidhihaka kunguno yao. Uwiseka kila ngome, kunguno vakulundika malongo ni lagasinya. ¹¹Ndiyo muyaga gukavita; ikendelea ivia - vantu vamakosa euwezo wao wimugate na Mulungu. "Habakuki akumuwuzya Yahwe eiswali linge" ¹²"Eve kwani ifuma iwakati wa kale, Yahwe Mulungu wave, wausoga? Iswe kukashe kuzumale. Yahwe nda vatenga kunguno ya ehukumu, ninywe, Migamba, mmeimalisha kwaajili ya kusahihisha. ¹³Minso ginywe gesafi kulinga kwigulya ya mavi, ila mkakola ilinga magambo mavi kufazila; Kunguno mukulinga kuupendeleo venevyo kwigulya avo vakusaliti? Nike mukuulika ilwakati ovi wumila vao valina usoga eizaidi yao? ¹⁴Mukuveya vantu kiti nsomba

zyamulambo, kiti vintu vikuavula bila waliviongozwa kwigulya yao.¹⁵Vasava vakuvaleta wose kundowano; vakuvasolela vantu ifuma kunyavu zya sombani nilivakunganywa ifuma kunyavu zyao. Iyii ndiyo nguno vakutogwa niguma ibubu kuutogwe wanhana. ¹⁶Ila vakufumya sadaka kunyavu zyao zizuvila na lizitima eubani kunyavu zyao, kunguno ndim nginu sehemu yawo, ni nyama yamafuta nsoga chilya chao. ¹⁷Kunguno yeneyo vakamala nyavu zyao zyakuzuwila ni lyendelea kuchicha huruma?"

Chapter 2

¹Nkwima kumgamba gwane yaulindi nilitula mwenekili kwigulya ya mnala gwa mwimelizi, na mkalinga kumakini ili iwona msava akuyomba kii kuwane ninamna kii nkagaluka ifuma kulawama yane.²Yahwe ndajibu na ndiwayomba, "Rekodi emaoni genaga ugatone dhaili igulya ya lubao ili ago aligayomba akolile ipela.³Kunguno emaono genaga gakali kuwakati wizle na akusunsumule bila igwa ninga eikukendelea akulinda kunguno ya uakika ikaile kuduhu ichelewa.⁴Linga! Uyo amu yakwe ikale nsoga mkaya yakwe ueshema kunguzu. Kunguno iwa haki akikale ku amani.⁵Kunguno ewalwa ukumpilima msumba wa mpaka nguno kuduaimelele, nguno yikuzya mpema yakwe kiti kaburi na kiti lufu, ikakole ilizika msava akwikunganila kila nsii na akukunganwa nguno yakwe vantu vose.⁶Aga gose gakishegaveziwe unyombi ni sululu maleka ni lwimbo lwinyanya mbulilwa lukumusu, 'Kache kakwe yule mtongelezi akutongelela vivii kwitungo akangezye utumbu ni mlehani evyo wasola?'⁷Vaovo vakumlinda kuwako vakashe va uke wangu? Ni vale vakukutemekela itunula? Ukave mulwile nguno yavo.⁸Nguno yalivateka vantu vingi masigazyo ga vantu valagateke ewe nguno wakita magari mingi ukulezya ni euasi kinyume cha nsii, kaya, niwose wakwikala munyumba yakwe.⁹Nkache kuyule akusongelela ipata mavi nguno ya kaya yakwe, ikolile ivezya chalyi chakwe igulya yalimtula msava usoga ya makono gamavi.¹⁰Wabunigi nsoni mukaya nguno yalivakova vantu vingi na iwtaga emakosa imingi zidi yako mwenekili.¹¹Nguno iwe likalile kusauti ifuma kwigelele, ni pao lyalubao likavajibu,¹²"Kanche kakwe uyo akazyenge kaya kumagazi, ni yule akwimilezya kaya mugati ni mavi.¹³Iyi ikakufuma kumwa Yahwe wamajeshi yakuva vantu vatumame milimo ku moto ni nsii gose gangi gaku sakala ago gakasuga ninga kimwi?¹⁴Ikale nsii ikaokale masala gau hanya Yahwe gave kiti minze gago gakoyokazyia ibahari.¹⁵"Kanche kakwe yule akuvezya mzya ngano wakwe akolwe eve uyu ukoongozya sum avavezye vakolwe ili vavezye ikolwa vavezye ilinga nsii yao.¹⁶Ukavimbelwa ni nsoni ezaidi kukindya ukulu. Kunywa vinevyo vivyone, nikundukula nsii yako mwenekili. Nikikombe cha mkono gwa mlyela Yahwe akaele mugate likugalukila eve ni nsoni ikaivimbile utungi wako.¹⁷Ngulugazi uyo ndeyakeliwa kumava Lebanoni ikakumbile ni uvipya wa ndim ulakogohwe. Nguno witaga magari ga vantu niwakavezya kuuasi nguno yayiyo nsii kaya ni wose vao vakwikala mwenumo.¹⁸Esanamu iyo yapunziwa ilikugwasha kinani? Nguno uyo waipunza yenio ayo ndaibusu nilizezya e Matari, muhembeki wa ufii; Nguno akuiamini milimo ya mikono zyakwe aho akuvezya emuungu yeniyi ngene iyomba.¹⁹"Kanche kakwe uyo alikuwila lubao, Tunula! Au kwiwe lile likuyomba, Uka!' Vintu ivi vikuembeka? Linga, hichi kwigulya nakumbulagwa kuzaabu ni hela, lakini mugate nacho chakueshema angi.²⁰Ila Yahwe aemo mugati ni kanisa lyakwe ikulu! Nsiin yose ive sele mbele yakwe.

Chapter 3

¹Emaombi gamwa Habakuki mkombe: ²Yahwe, mgagwa mpola yako, nane nuwogoha. Yahwe, kwembuzya milimo zyaki agati ni mugati; agati yitungo lenili; eta vivyo yigele; ikumbule kuva ni usoga mugati nighadhabu zyako. ³Mulungu ndaiza Temani, ni yule Mkulu ifuma Parani. Sela. Ukulu wakwe ivalikumbilaga liwelelo, ndeyokile ukulu wakwe. ⁴Mnyanga ivili ya makono gavagi ikumilika kiti emwanga, aho usoga wakwe niwawiswa. ⁵Ulwile wiulaga ndiwatongela kumbele yakwe, madha ndyalanda migulu zyakwe. ⁶Msava ndaema naliipima nsii; ndalinga na niwagatingisha emataifa. Ninga ngulu zya milele ndiyavipiwa kweli, ni ngulu zya nsii. Nzila zyakwe zya milele. ⁷Ndinaona uzyengi wa Vakushi mugati ni mateso, nivitambala zya uzyengi mugati ni Midiani vyutelema. ⁸Yahwe ndiwavagi ni kisila haho amongo? Eghadhabu yako ndavagi ezidi ya mongo, au kisila chako au dhidi ya mpola, haho ukulina igulya ya farasi ya likwesa ya kukinda kwako? ⁹Waletaga uta wako bila chivimbila; utula masumo kuupande wako! Sela. Ndazigaula nsii ni mongo. ¹⁰Ngulu ndizyakuma eve nigaluka kuupole. Minze ago ndigifwa ansi ndega igulya yao; utale wa bahari ndiwaguma ibubu. Emawimbi gakwe ndi gaula igulya. ¹¹Lyova ni mwezi ndezyema sawa igulya ya sehemu yakwe mugati ni mwanga gwa umulike wako ndiyauka haho mugati wangavu wa mwanga gwa masumo gakwe. ¹²Wayumbaga igulya ya nsii kuusungu. Mugati ni ugaye wayugalaga emataifa. ¹³Ndiwaya ibala nguno ya usoga wa vantu wako kunguno ya usoga wako euteule wako. Ewe veleganelaga mtwe gwa kaya avii itula sawa nyazyo zya hingo. Sela. ¹⁴Wagutimaga mtwe gwa vigomi vakwe kumasumo gakwe mwinekele kunguno ndiviza kiti myaga likusambazya iswe, ivuva lyao kiti mntu uyo alimtuga emasikini mugati ni wiwise. ¹⁵Wayumbaga igulya ya bahari ya farasi yako, niligavita minze mahanya. ¹⁶Ndinigwa, mkaya yane ndinatetema! milomo zyane ndinatemesha sauti. Ya uwole wizile mugati mifupa zyane, ni nsii yane msava ndinatetema kiti ndilinda kuajili ya nsiku kwisaillela kwilulija vantu vao ndivakushambulila. ¹⁷Ninga mti gukafuluma na gukakuuta kunguno ya mazabibu; kumbe iwota kwa mti gwamzaituni kukakulidhisha ninga mgunda gukakufumya chilya; ninga eikundi lyadim lyakafuma na kuduho ng'ombe mugati ni lugutu, iki ndiyo nkakivezye. ¹⁸Nkale, nkatogwe mugati Yahwe. Nkave ni utogwe kunguno yakwe Mulungu ukonde wane. ¹⁹Mngosha Yahwe ndiyo nguzu zyane na lizivezya migulu zyane kiti ya nkolongo. Ulimbezya ene njee kumbele sehemu yane yakwigulu iyonda iwlangi wa wa eimuziki, mugati ni viseme vya emuziki.

Zephaniah

Chapter 1

¹Ili wigambo lyake Yahwe eli ndeliza kumwa Sefania emwana lyake Kushi emwana lyakwe Gedalia mwana Amari mwana Hezekia, mugati ni nsiku zyakwe Yosia mwana lyake Amoni, mtemi wa mwa Yuda. ²Nkangamiza kila kintu ifuma kuushu mwaliwelelo - ili ili ndi ilapelizyo lya Mngosha mwenekili. ³Kavaulaga vantu ni madima; ngakaulaga noni zya mmalunde ni nsopani zya mmbahari, ivipya hakimo ni mavi. Nkamtangilila mntu ifuma ushu wa nliwelelo - ili ndio ilapelezyo lya Mngosha mwenekili. ⁴Nkafika kumkono gwane igulya lyakwe Yuda vose vmanyike mu Yerusalemu. Nkagatuga kule ninga ago gasigile kule mugati ni sehemu yiniyi ni mina ga ⁵vantu vao vakusalila esanamu mmoyo vya vahanya, vantu vaigulya ni nyumba evakwabudu mivili zyamuliwelelo, ni vantu vao valyabudu livapa ku Yahwe, nguno ya vao vakumpa mtemi wavo. ⁶Nkavatagila kule anga vale vakugaluka kunyuma ifuma nilimlonda Yahwe, vale anga vakumlunda Yahwe, bila ivuzya vasilikale vyalkwe. ⁷Uhuleke sele kuutongi wakwe Yahwe! kunguno nsiku zyakwe zilibehe Yahwe weyilaga muzabibu nalivagaula vageni vakwe. ⁸Nkaiza lusiku kuiamazabibu ga Mngosha, ila kavagume vakulu vavana va mtemi, nilila yumo wukumpa myenda zya vageni. ⁹Mugati ni lusiku lwenulo nkavagume wonse vale vakudumula mwigulu, ga mzigo vao vakokala mkaya yakwe Mngosha wao kukasa nalivakonga. ¹⁰Ikave mugati ni lusiku lule ati ndiyo ilagelezyo lyakwe Yahwe - yakuva kililo cha upena kikaize ifuma ku mzigo gwa nsopai, niguma ibubu ifuma mkaya ya uuli, ni sauti yalukindo hanya kungulu. ¹¹Mugume ibubu vikazi visoko lya Wilaya, kuvose vasuluzya vakave vavipiwagwa, wonse vale vao vakupima hela vakave vafutagwa kule. ¹²Ikine mugati ni lusiku lwenulo nksluhove Yerusalemu kutala nili vaguma vagosha wose vao vakuvaki vikalaga muwalwa wao niyombo muroho nsondo yawo, 'Yahwe akati echochote kisoga au kivi.' ¹³Nsavo zyao zikaize zikave zypulikiwegwa kuvao evangamizi!. Vakazyenge kaya ila vakaikale mumo nihamba mizabibu ila vakashe vagwe walwa wakwe. ¹⁴Lusiku luhanya lwebehebehe nulwakawangula wangu1 Esauti yakwe Yahwe ikave yakililo ya usungu wa ugimu! ¹⁵Lusiku lwinulu lukave lusiku lwa ghadhabu, na lusiku lwa misayo na usungu ni mangamizi, lusiku malunde ni giti.

¹⁶Ikave lusiku lwa epalapanda ni kengele zidi yangomwa mukaya ni buliji ndihu. ¹⁷Angi nkalete kutuka akungulya ya vantu, kunguno vakayumbe behe ni vagosha ni vapifu kufuma ndi vantu eazambi nguno yakwa Yahwe. Mugazi gao gakitwe kiti malongo nisehemu yao mkaya kiti mavi. ¹⁸Ninga hela zyao wala ezahabu zyao zikakole livupezya igulya ni gadhabu yamwa Yahwe. Mkaya ya moto gwivuva lyakwe liwelelo lyose likatimwa akalete usoga, emuwisho gwitisha kuwose vakwikala muwelelo."

Chapter 2

¹Mwikungunwe hamo inyu venekele kumkuto gwa azalani na mwikunganwe, na nsii alo likasuga nsoni - ²Aho akali isemzya isola emadhala ni lusiku lwenule iveta kiti makamelo aho kisila kidaki changwe. Aho gadhabu liza kwigulya yinywe. ³Mkovagi Yahwe, inyu vantu vose vakonde valimuwelelo avyo mukuzidima esezyo lyakwe! Ikovaji ukonde wakwe ukovagi ukonde amo mkalindwa mugati ni lusiku lwa kisila chakwe. Yahwe. ⁴Venevyo ukadegeleka ni Ashkeloni ukageluke kuva uvipe vakautangilila kule Ashdodi itungo lyalyuva na vakadubule Ekroni! ⁵Kanche kwavo vakwikala hampelo ni bahari, insii ya Wakerethi! Yahwe ayombile nguno yinywe ku Kanaani, kaya ya Wafilisti. Nkavaulaga ninga yumo wakwikala. ⁶Evyo nsii ya mpelo ni bahari ikave mude mezyo gavademi kumalugutu ga nkolo. ⁷Ensii ya mpelo ni bahari ikave nsowo ya masigazyo ga mkaya yakwe Yuda, vakadimile emakundi gawo kwenuko vantu vao vakalale mpindi mugati ni kaya yamwa Ashikeloni, kunguno Yahwe Mulungu wavo akavatuzye na livasuvya evafungwa.vawo. ⁸Ndenaigwa inyanyambuliwa ni Moabu ndevakuvatukila vantu vamwa Amoni aho ndivavasulumalika vantu vane nilidani hadi kumlezyo gwavo. ⁹Mbee kiti evyo, nikile - ili uesemzyo lyamwa Yahwe valindilizi vamwa Mulungu wamwa Israeli, - Moabu ikaize iva kiti Sodoma, ni Vantu vamwa Amoni kiti Gomora; esehemu ya viwawi ni shimo lya munnyu lya mbuga edaima. Lakini vantu vane vao vasigile vakadime na livateka, nivantu va nsii yane vakavasole na livamiliki vawo. ¹⁰Ili likafume mu Moabu yamwa Amoni kunguno ya mpaka zyao ifuma hao ndiva vasumalilika ni lavatukila vantu vakwe Yahwe, va vimilezi. ¹¹Valamogohe Yahwe, kunguno akaimyanya mbule migulu zyose zya mliwelelo. Kila yumwi akamsalile nakila yumwi ifuma aho ali awakwe ifuma esehemu ya mpwani. ¹²Inywe Vakushi ninywe mkazumala kulupanga lwane, ¹³nimkono gwamwa Mulungu vakaishambulie kusukuma nikuulaga Ashuru, nguno Ninawi akaulagwe ni ulagwa kuva aywa kiti mbuga. ¹⁴Uaho emakundi ga ndimu gakalale henuo kila ndimu ya nsii, zyose viluka nzela ni nkolongo zikuswe igulu ya Safu zyawo. Migamba ikave yafundukukaga. ¹⁵Iyi ukaya ya kutogwa aho wikile bila lyogoha uyo akuyomba mmwego gwakwe, "Ene."Ndeko, na kuduhi yuntu wali kola nane."Kunguno evyo wavagi ulitisha, esehemu yilala ndimu mkaya yakwe. Kula yumo uyo akuvita kuwakwe akwiganika ni tisha ngumi kuvake.

Chapter 3

¹Kanche kaya iyo yauasi! Kaya ya masole winajisiwagwa. ²Ndukaipulikezye nzwi yamwa Mulungu, ninga ndimkasolile igalani zya ifuma kumwa Yahwe. Ndi mkamanyile Yahwe vakamwegele Mulungu wakwe. ³Mwami wao ni nsimba vao vakulila mkati yao. Vapizivagwa nimbwa zyamwipolu. ⁴Vakombe vakwe valinimpaka ni vagosha vakuvagaluka emakuhani vakwe vapanajanasi esehemu nsoga vaivezagya masola ni miiko. ⁵Yahwe alina haki mugati navo. Akakola isumule. Kila ndiyo akwimeliza usoga wakwe! Akeshe iisise kumwanga, ninga vantu vao vakusuga vakamanyu uona nsoni. ⁶Naivipizye ensii ngomwa zyao zyakavipiwa nakazivezya nzila zyao mapagula, kuduhu ninga yumwi uyo akuvitila kuwakwe. Kaya zyao zyakavipiwa igese kuduhu ninga uyo akwikala. ⁷Nayomba, "Igise mkanyogoha ene. Pokelagi masavazisho ngene mkalilwe kule ifuma kuminze ginywe kugose guli ndinyapangile kwita kwinyu. Kunguno vavagi nishauku yilamla kila lusiku kwivipya magambo gose. ⁸Egese mundindile - ili ni semzyo lyake Yahwe - mpaka lwisi nkanke kunguno ya vasilika. Itamko lyane uvakunganwa ensii, lizikunganwa Mwami, ni lita igulu yao kisila chane ni usungu wane. ⁹Aho kavape milimo misoga vantu, nilivita na wonse kulina lya Mgosha nilintumamela uku vemile ivega kwi kiga. ¹⁰Ifuma kumpele ya mongo Ethiopia vakunyesengela - vantu vane vasambala vakaleta edhabihu nguno yane. ¹¹Mugate ni lusiku lwinelo akasha mtulwe kulyogoha kumagambo ginyu gose ago mwakavezya kuno yaane, ifuma itungo lilene nkasinye ifuma kuwinyu vao evakushelekea efahari yinyu, kunguno mkashe muve ni tungo ilihu lyeta li ¹²Ila nkava leke kiti vansi ezaidi ni vantu vapena, na mlapate kwipelelo mugati ni lina lyamwa Yahwe. ¹³Mwikazi wa mwa Israeli sio kwitungo iliihi akate euzalimu au iyomba ufii, na kuduhu lulimi lwa ufii ulo lukigele mumolomo gwao; wakwanda ni lala ansii, na kuduu ninga yumo uyo akavavezye lyogoha." ¹⁴Imbaa, muhala Sayuni! Gumu ibubu, Israeli. Utogwa nitogwa kumwego gwako gose, muhala wa Yerusalemu. ¹⁵Yahwe waisinyaga hamko lyako; wavasa gaga kule vagomvi vako! Yahwe mtemi wa va Israeli mugati ninyu. Hana mkushe mumugohe angi katavi! ¹⁶Mugati nilusiku zinezyo vakayomba ku Yerusalemu, "Kuduwogohe, Sayuni. Ngene uleke makono gako galegee. ¹⁷Yahwe Mulungu wako alio mugati yinyu wanguzu zyalivapizya. Akatogwe igulya yinyu kuupande wakwe. Akave ni utogwe igulya yinyu ni tongwa, ¹⁸Mugati ni lusiku lusoga eyu shelehe nkasinye lufu ifuma kuwinyu; si tungo ilihu mkashe msombe nsoni kuajili yakwe. ¹⁹Linga, ndetayari livavezezya evateso vinywe wose. Mugate nitungo lile kavapizye vao valimalile na livakunganwa avo vatagilwa kule nkavavezye muvenisifa na livabadilisha nsoni yao ive nsifa mugate ni welelo lyose. ²⁰Mugati ni tungo lile nkavatogwelela; mugati nitungo kavakunganwa hamo. Nkavezya nsii yose yaliwelelo lilikuzya na linadeha itungo nkaone vivyo nkane nakavasunywa, "Akuyomba Yahwe.

Haggai

Chapter 1

¹Mgate ya mwaka gwa wuvili wakumwami Dario, mgate ya mwezi gwa mkaga, uhisiku lwa kwanza lwa mwezi, igambo lya mgosha ndelyaiza kumkono gwa mlagugi Hagai mwiya kwa gavana wa Yuda, Uzerubabeli umwana lyaku Yehozadaki, mwiyoomba. ²Ubwana wa majeshi akuyomba, 'alava evantu vakuyomba, ukale wakate wiswe mhiya, au mwizenga enyumba yakuseva. ³Tena igambo lyaku bwana ndelyaiza kumkono gwa mlaguzi Haghai mwiyoomba. ⁴Je, wakati winywe emu vasava mlakala mgate ya nyumba ezyo zikamilike ni wakate enyumba eye yononangike? ⁵Kwa hiyo agise Ubwana wa majeshi akuyomba evi, mzigani kile enzela zinywe!. ⁶Mwakahamba embato nyingi, lakini mwakaleta emavuno madoo, Mkulyalakini mkakwita, mkunywa lakini mkoziwa ni viinywa vingwe, Mkuzwala emienda lakini mkakupandika iduta emu vasava. Ni mutu wa mshahala akupandeka ehela mtula kumfuko ugwa mina duhu. ⁷Ubwana wa majeshi akiyomba aga. ⁸Mzigamkile enzela zinywe, mline emakuguyu, Mkalote ambao, na mzenge enyamba yane, ni hangi kave lazi nakaisimiwe. Akuyomba Ubwana. ⁹Mkutegemea mwipandaevingi lakini lingi!, nduletile mkaya vido, na mzenze enyamba yane, ni hangi kave lazi na kaisimwe. Akayomba Ubwana. Mkutegemea mwipandeka evingi, lakini lingi!, nduletile mkaya vido, kavisinyee kutale kuke?- Evi hovylene akuyomba Ubwana wa majeshi kunguno enyumba yane yikikile mgate ya unonangeke, lakini kila mutu ale radhi mgate ya nyumba yakwe. ¹⁰Kunguno eye kunde lyakadimwa zikafuywa uhusangu mwijuma kuwako, ni nsi yakodimwa yekakuwata. ¹¹Nakunitanaga mwijuma liguluni nsenihigulu ni malugulu, ligulu ya nafaka ni ligulu vya mavuno ga nse, ligulu ya vantu ni ligulu vya madimu nihigulu vya milimo zyonsu ezya mikomo yako. ¹²Hange zarubabeli umwana lyakushlitali ni kuhami mhanya Joshua umwana

luaku yeho zadaki pamwi ni masahaga vantu, uwakate esauti ya Kubwana seva wao, ni magamboga mlaguzi Haghai, kunguno ubwana useva wao ndamtuma, ni vantu ndevaogoha uushuwa Kubwana.¹³Uheme Hagai umkombe lyakubwana akayomba, ukombe lyaku bwana kuvantu myombande pamui nnho, Elelo itamko lya Kubwana.¹⁴Ubwana ndatibua umwego gwa mkulu wa mkoa gwa Yudah, Zembabeli umwana lyaku sheltieli ni mwego gwa kuhanimkulu Joshua umwana lyaku Yehozadaki, ni mwegogwa masahaga vantu kiasi kiva ndevaya mwitumama umlemo mgate ya nyumba ya bwana useva wa majeshi, useva wao.¹⁵Mgate ya nsiku makumavele mmwezi gwa mkaga, mgate ya mwaka gwa utawala wa mwani Dario.

Chapter 2

¹Mgate ya mwezi gwa mpungate, uhusiku lwa makumi avele na lumu lwa niwezi, igambo lyaku bwana ndelyaiza kumkono no gwa mlagagi hagai niyomba. ²Yomba ni mkulu wa mkoa gwa Yuda, zaru babeli umwana lyaku sheliteli ni kuha ni unikulu Uyehozadaki ni kumasaliaga vantu, vawezezi. ³Unamiakasigala mgate yinywe endauwo na untu kujuwa wa agege, kenahe yakele kate yekale kintu haminso ginywe. ⁴Agase move yahodari zerubabeli ele itamko lyaku bwana na uve hodari ukuham mhanga UJoshua umwana lyaku Yehozadaki move hodari emu vantuva nse aleze ile itamko lwa Kubwana na mlemo kunguno ale pamwinawe, ela itamko lyaku bwana wa majeshi. ⁵Mwitegemela ni ahadi eyo yemo mwilagano elo ndenavezya niywe, aho ndemwajuma kumisiri, nimwego gwane, ndegwa imelela hagatega yinywe mkogahaga. ⁶Kunguno Ubwana wa majeshi akuyomba ovi kitambo kidoo ku mara yenge katengusha iwelelo ni lunde, ebahari ni nse eyaywa. ⁷Katengusha kale itaifa, na kele itaifa vakaleta eventu vya thamani kumwane, nile yokazya enyumba alayeni utukuju, akuyomba Ubwana wa majeshi. Untukufu wa nyumba alaye ukave ukulu zaidi ya utukufu wa nyumba ya kwanza akujomba Ubwana wa majeshi. ⁸Edhahabu ni hela zya kuwane, ela itamko lyaku bwana wa majeshi. ⁹Untukufu wa nyumba alaye ukave ukulu zaidi ya utukufu wa nyumba ya kwanza akuyomba ubwana wa majeshi na nkavape eamani mgate ya lwande alalu, ela itamko lyaku bwana wa majeshi. ¹⁰Mgate ya usiku lwa makumi avele ninee umwezi gwa kenda, umwaka gwauvele gwa utawala waku Dario, igambo lyaku bwana ndelyamwizela umlaguzi uhagai ni mwiyoomba. ¹¹Ubwana wa majeshi akuyomba ovi nuwezye ukuhani mwihusu esheria niyomba!. ¹²Mbe umitu osamba enyama yeyo yefu meziwe kwa bwana, mgate ya ipendo lyaa maviazia gakwe, na mbe ipendo lakakumbya umkate au ehumbo, emalwa ao emya umkate au ehumbo, emalwa ao emajuta ao echailya chochote, kenehe echailya kenaviezwa ketakatefu? ukuhani ndajibu! ayomba ate poo. ¹³Hange, uhaga ndayomba, mbe umitu mchafu, yani najisi kunguno uyalem kumya umlambo, ni ikumya evintu alavi keneli wonse vanava vachafu? ukuhani ndajibu ayomba ate eee vanava vachafu. ¹⁴Kwa hiyo uhagai ndajibu niyombo yele pamuni niva evantu, ni pamuni ni taifa lelo lele hambele yame, alaga akugayo mba Ubwana, ni hange kele nkimitu chakamala kumkono gwakwe, acha ndeva junya ndekikale kisaji nde kichafu. ¹⁵Kwa hiyo wigamke, kujumu uhusiku lwa lelo ni zya kunyuma kabla minga iwe lekale letulwe kwiwe lenge mgate ya misengelo gaku bwana. ¹⁶Nde yava yiche, kila mutu ndaiza kuvipimo makumi avelega nafaka kumbe ndekule vipimo ikumi duhu, na uyo ndaiza, ndaiza mwidahya edivai ya vipimo makumi avele duhu. ¹⁷Nele na vasusha emu ni milimo zya mikono zinywe kwi doa ni lyoga, lakini ndemkansu vele, akuyoms Ubwana. ¹⁸Mwigamike kulu siku lwa walelo ndelea, mwijuma kuhusiku lwa makumi avele na nane mgate ya mwezi. Mwezi gwa nyumba ya misengelo gakubwana mwituluwa, mwigamike genago. ¹⁹Kenahe kukale kule embigu mgate ya kehenge? umzabibu, ni mte gwa mtini ikomamanza ni mte gwa meituni ndevi kautile emayao, lakini kujuma uhusika lwa walelo nkavabariki. ²⁰Hange igambo lyako bwana lenakiza kuwawe, kwa Hagai ulasiku lwa makuni avele na nane mgate ya mwezi niyomba!. ²¹Yomba ni mkulu wa mkoa gwa Kuyuda, Zerubabeli umvalelele, Nka tengushe ilunde ni nnse. ²²Kwa hiyi kamgishe Isumbe lya wanini nonanga enzuzu zya wani ni mataifa nkagushe emagari ni vawo vakulinaga efarasi ni valina jarasi vakagwe kila umo kunguno ya lupanga kwa vachiguye. ²³Uhusiku lwenulo, hovyene akuyomba ubwana wa majeeshi, kakusole eve Zerubabeli umwana lyaku seliteli kate mtumami wane evi huvyeme ubwana akuyombo kakutume kate pete eyamuhuri gwene kunguno ene humwene ndekusagwile akayombo Ubwana wa majeshi.

Malachi

Chapter 1

¹Etamko lya egambo lya Mgosha aku Israeli kumkono gwa ku Malaki. ²"Ndenakutogwa, "Ayomba Seva. Lakini ukuyomba, "Kujinsiki ndiwakutogwa?" Esau kale mduguye Yakobo?" Akuyomba Umgosha. "Nankale mtogilwe Yakobo, ³Lakini mgaile Esau. Nazivezya emiduko zyava ni upena, na nahavezya ulithi wakwe wava mmapango galembe mlyeva." ⁴"Kati vyo Edomu akuyomba, "Kwagumwa, ila lazima kusuve kuzyenge ehanonangi lwe; "Umgosha wa Majeshi akuyomba vii, "Vakazyenge, lakini nkaigwishe hansi; na evagosha vaka vitane 'ensi ya mave,' Na ni Wantu vao ambao, u Seva ale ni kisila nao milele." ⁵Kuminso ginya mkaonalolo, na mkayomba, "Umgosha mkalu imbetezya mipaka zya Israeli." ⁶"Umwana amweshimu uise, nimzya meshim uise mbinavene ndi vava, lelehe isimalyane? na mbene ndi vava, lelehi simalyane? uMgosha amajeshi, akuyombivi kuwinyu, evakulu

va ivalazya vao nkubyeda lina lyane. Lakini mkuyomba, 'Kwalibyeda vihelina lyako?'⁷ Kwifumya emikate izikafwaya kwalutale yane na mkuyomba kwamba, kwakubyala kivihe? Kwiyomba vivyo emeza yaku Mgosha ya byedeka.⁸ Mbimwa fumya esadaka zyandimu ezikakuona, yiyo kalidhambi? Na mbimwafumya embovu nizizyo zlulile, yiyo kali dhambi? Letalali lekwa liwal akasanule ushu winyu? Akuyomba Umgosha wamka kusehemu inyu. Akasanule ushu winyu? Akuyomba Umgosha wa Majeshi. ⁹Nisana, mkugema ikola ichelu chaku Seva., Mangu ave akisa kuwutu." Na aina kuta sadaka kusehemu inyu, akasanule ushu winyu? Akuyomba umgosha wa Majeshi.¹⁰ Mbedekuve umntu veyo ndalugale enyumba ya Misengelo, ili kuka vaganimntu kwalutale lakini nduduhu ili sanamu."Akuyomba Umgosha wa Majeshi, "Na nkanshejezune esadaka yoyote ifuma mkati ni mmikono zinyu. ¹¹Ifuma kuudulelo wa lyuva mpaka kuulokelo elina lyane likavi kulu hakati ni mataifa; katika kila lwande ubani ukafumiziwe katika lina lyane, ni sadaka nsoga. Kunguno linalyane ndikulusana mkati ni mataifa, "Akuyomba Umgosha ula Majeshi. ¹²"Lakini emu mkuchafula mbemulayomba emeza ya Mgosha mku evesha ni mayao gakwe ni chailya chakwe mkukebyeda. ¹³Nanem hange mkuyomba, "Igambo alale lya kukataza, "Nemu mkulebyeda, "Akuyomba Mgosha wa Majeshi. "Murasuvya chicho nhividecha saliwa nindimu zya mwipolwau iva lema au eva satu; nau chene mkuki leta mwiva sadaka hivi sanga nje zumya ezye mmikono zinyu?" Akuyomba Mgosha. ¹⁴Alaniwe akukowewiye, veyo ali ni ndi mwani gosi mkati ni dale lyakwe na ahidi elemfumezwa, ila akala akufumya kumwane, ene Mgosha, ambae naho kiujanja ujanja mkuva ene ndi mwami mkulu, "Akuyomba Mgosha wa Majeshi, "Nilina lyane lekaogoheke mkati ni mataifa."

Chapter 2

¹Sasa, emu makuhani, eamri alaye yehokuajili ya kwenu. ²Mbemwaleka mkapulekezya, na mbimwaleka mkale sotale mmnyozinyu ni lempa utukufu kulina lyane, "Akuyomba Bwana wa Madale, baada ya haho nkatume lana kumi nakamlaani tayari kunguno ukale utule esheria mmoyo. ³Angalela, nkaudakizye uvyazi wako, na nkapakemavi kuushuwako, emavi gasdaka zinyu, na mkasoliwe hamwi nayo. ⁴Na nkamanye kativyo natumalaye amri kulinyu, kativyo iganolyane lekave ijukumu lyane ni Lawi, "Akuyomba Umgosha wa Majeshi. ⁵Igano lyane nilyakumsava ndelyavigano lya upanga ni usalama, na ndinampo vintu aalavi, katinzila yalenyeshimu. Ndanyeshimu nanda imelela ndava niwasi wasi kulina lyane. ⁶Emahembeko gakweli ndigava kumlomo gwakwe, ni uve ndiuko onike ndomo gwakwe. Ndayumba nane kuusalama ni ugodaku, nanda suvya vingi ifuma kumakosa. ⁷Kusababu emilemo zya vakulu vakutunzya ujuzi. Ni vantu vakakole maagizo ifuma kumtwe gwakwe, kusababu maagizo gaifuma kwa Mgosha wa Majeshi. ⁸Ila wa veta kutale ni nzela ya ukweli. Wasababisha evingi ivaniwasiwasi uwalyeshimu esheliya walyalika igano lyaku Lawi, "Akuyomba Umgosha wa Majeshi. ⁹Kumbe lyamvezya emu nemu ibyedeka imseya vantu, kusababu ndemkatunzya enzela zyane, ila, ebadala yakwe mkutangula emambo ginyu. ¹⁰Ensu wonse kuluduhu vava umwi? Akalivava vele umwi veyo ndakuumba wosee? Kusababuki kukwivezyezya iwuva kila mntu ni mduguye, mkulenonanga igano lya vava va vinyu? ¹¹U Yuda ndavezya iwuva na ndaonana sele kuvintu vivyo ndevyatulwa ku Israeli niku Yerusalem. Yuda ndahachafula eshemu ya misengelo egaku Mgosha haho ahatogilwe, na ndatola umkema asehemu yinde. U ¹²Mungu akusumbe ukutale ifuma kunyumba yaku Yakobo na uzao wa mntu gaga ninga veyo akuleta isadaka kwa msava wa Majeshi. ¹³Naho vezya vivyo. Ukuvimbila ulutale lwaku Mgosha andilelo, kukililo ni lwaha, kusababu akashazumye esadaka nilezipokela ifuma mmikono zyako. ¹⁴Ila akuyomba, kusababuki?" Kusababu Umgosha akaja shahidi kati yaku eve ni mke yako aujana wako, lakini wava ukali mwami nifu, ingawa umsava mwiyo mki yako wakufumauale. ¹⁵Ivi umsava ndakamvezizye mwiva hamwi? Ni ngaku lwande moyo gwakwe? Sasa naki ndava vezya emu mwiva hamwi? ¹⁶kusababu ndakutegemeipate vana evakumpuli ku Mungu. Sasa wiepushe eve msaudi mkati ni moyo gwako, na aMgosha wa Majeshi, "Sasa wilinde eve msava mkati ni moyo gwado na ukavaga mntu awego uluduhu uwaminifu." ¹⁷Mwamuzovya umsava ni mpola zinyu halafu mkiyomba, "Kwadu zovyavihe?" Kwiyoomba lya kila mntu uyomba vive kwamba msoga kuupande waku Mgosha, na aleni fulaha nao;"Au ""Alihe uvava Haki?"

Chapter 3

¹Linga, kumtuma ukombe wane, veyo akanandae nzila hambele yane. Na Mgosha, ambaye mkumkola, akaiza ghala mkati ni esengelo lyakwe; ni mkombe wa igano, uyo mkati yakwe mtogilwe, linga aizile." Akuyomba Mgosha wa Majeshi. ²Na uami akavumilie lusiku lwa liz kwakwe? Na unani akaimilile mbee ashee afumila? Umsaa ali kati mntu akuozya kumoto na kati sabuni yaikanzila. ³Akaikale ni tawala kati mwozi ahela na akamsafisha vane vaku Lawi. Na akavavezya safi kati dhahabu nihela, na wakalege esadaka zya haki kwa Mgosha. ⁴Ni sadaka ya ku Yuda ni Yerusalemu ekampendezya Mgosha, kati lusiku lwa kale, na miaka xya kale. ⁵Mwisho nkavila biho nemu mliva hukumu. Na nkava ndishahidi mbuhu zaidi ya valozi, evalava, mashahidi vaufi, ni kinyume cha ekuonale evatumami mkate ni miligo yakwe, evakuona (zya e vasimbe ni yatima, na niveyo akumsenga ugeni mkufuma ku haki yakwe, nakuvale vakakumpulika enne akuyomba Mgosha wa Majeshi. ⁶Eene Mgosha, nakubadilika; hamge nem, vantu vakua Yakobo, ndimkalumile. ⁷Mkufuma nsiku zya kuvava zinywe mwagalukila kutali ni amri zyakwe na ndimka zintu wizya mgalukile eene nane nkamsavila emianda akayomba Mgosha wa majeshinks mkayomba Mgosha wa Majeshi. Ila mkua yombo akuasuvila vihe? ⁸Ubinadamu akovile mlimwivila u Seva? Mkunyiiwira ene lakini mkuyomba, 'Kwakuivira vihee? kuzaka ni sadaka. ⁹Mwalaani ku laaaana, kulinyi ivi enne, eusii yonde yii. ¹⁰Leti ezaka kamili mkali ni kihenge mangu kwamba kiva chimo chailya mkati ni kaya yanne. Na mgeme kulilo akuyomba Mgosha wa Maeshi."Mbee kamlugulile emadilisha echelu higulu yinyu, mangu kwamba kukave ni sehemu yaitosha mkuzipokela. ¹¹Kamdakila umnonangi kumwako, mkanonanga eviliwa vinyu vya nsii yinyunnemizabibu zinyu kabla ya kipindi chakwe, "Akuyomba Mgosha wa Majeshi. ¹²Ensii zyonse vakakuitana mbali laiwa; kunguno yako ekavee nsii yaotogwa, "Kwayomba Mgosha wa Majeshi. ¹³Evivavala vinyu vyava vikaka kinyu chane, "Akuyomba Mgosha. Ila mkuyomba, "Kwayomba kinani kinyume chako?" ¹⁴Mweyomba, "kuduhu maana kutumamara u Seva. kuli faida ya namna kii mtunzya ulagilizye wakwe au mkuyumba iku mkuombolezya hambele zya Mgosha wa Majeshi? ¹⁵Na agisi kukumuitana alini mpaka mbalikiwa. Evanonangi kali ipata duhu, bali limgema unSeva nili mwihaga." ¹⁶Mwisho kuvala vakumsungamira Mgosha ndivaku mugansa yumwi baada ya yundi; Mgosha ali minso mlikupulikizya, nani kitabu cha wizukile ndicho tonwa hambele zyakwe kunguno ya vale vakumwogoha Mgosha kulilieshimu lina lyakwe. ¹⁷"Vakave vakumwane, "Akuyomba Umgosha wa Majeshi."Ekasiki zyane, mkalini nsila zizyo nkazivezya; kati mntu vivyo amtogilwe mwanee aswililile. ¹⁸Mwisho ezaidi sana kati ya haki vaki valevali ni haki ni uvii kati ya yuke akumsungamila u Seva na akaku msungamira umwenekili.

Chapter 4

¹Linga ulusiku lwizile, evaka kati etanuru ambavyo wonse valini mpaka na vanonangi vakave malule. Ulusiku ekavatime, "Akuyomba Mgosha wa Majeshi, "Ulusiku lulo ikaushe minzi au e lina. ²Ila kumwinyu vao mkuliogoha lina lyane liuva lya haki likakumulikilile ni upanga mkati ni namna gakwe. Mkadumkedumke kati ndamaziri mlavaga. ³Na nivakosefu wonse mkavatovangi, zye hansii vakave matunda hansi ni mpambara zinyu ulusiku lulo nkavezye, "Akuyomba Mgosha wa Majeshi. ⁴Ezukili mlieshimu esheria zya witumami wanee u Musa, amri ni sheria zizyondina mwamuru kukoku Horebu, ku Israeli wonse. ⁵Linga, nkamlagilizya u Eliya umlaguzi embele ya sikukuu na ya itisha yaliza ku Mgosha. ⁶Akasuvye umwego gwa kuvava kuvana ni miego zya vana kwa vava zyao; mangu kwamba nkiizanga nziulaga ensii kuunonangi wonse."

Galatians

Chapter 1

¹Ene ndi Paulo mkombe. Ene nkavu mkombe kufuma kuvantu ila kwivitila ku mwa Yesu Kristo ni Sev'a V'av'a ivi ndi wamzyukuvuvua kufuma kuvafyile. ²Hakimo na vaduguye vose nane, nugatonela misengelo ga wa Galatia. ³Chelu kive kuwig'we ni mola ya sombe ivifumile kwa Sev'a Vava mwinswe ni Mgosha Yesu Kristo, ⁴uyo ndi wifyuma kung'uno ya makosa ginswe mang'u akukombole kwitungo ile lya makosa kufuma utongwe mwa Vava mwinswe Seva. ⁵Kuwakwe uwe udehelwa milele na milele. ⁶Nukunywa nkugalukila ni mpola zinge. Nukunywa mgalukila kule kufuma kuwakwe uyo wawitata kuchelu cha mwa Kristo. ⁷Kuduhu enjili yinge, kumbe wange vantu wakuvezya mikosi(mpola) ikola isamywa injili ya mwa Kristo. ⁸Ninga mbe nsu ninga makuka kufuma mwilunde alahembeke enjili eyinge, eyo ndi kwahembeka kuwing'we, ilumbiliziwe. ⁹Kiti evyo ndi kwayomba hambuka, ni gisi ndiyombe hange, "Mbe kuli mtu awahembeke kwimwing'we enjili tofauti neyo ndi mwapokela, na alumbiliziwe." ¹⁰Viha kugise nkukola vantu ninga Seva? Nkukola lwatage zwa e vantu? Mbe nkale kuvatogezwa vantu, ene nkali mtumaini umwa Kristo. ¹¹Wadugu vane nukova mmanye enjili heyo imekafumile kuvantu. ¹²Kayipokelile kwifuma kumtu, ninga kuhembekwa. Ebadala yakwe, uufunuo umwa Yesu Kristo kuwane. ¹³Mwakigwa kuhusu mpola zyane zya kunyuma mgat'e na mapelo gao Kiyahudi, hivyo ndiwakulilyumizya ese ngelo lya Seva, ekela ipimilo lya kuwulaga. ¹⁴Ndinendeliye mgati na Mwisengele lya Kiyahudi kukila na wadugu v'ane V'akiyahudi. Nd'end'e nawitume mno mgati na mila zya v'av'a v'ane. ¹⁵Kumbe Sev'a ndiwatogeziwa kunsagula ene kufuma mnda mwa mayu. Ndiwanitana kuwilela chelu chakwe ¹⁷ndi ukamranja Mwane mgati yanu angu wamtangazwe mswawa kuv'antu wose wahaliwelelo. Ndi nkakowile uvangu wa mv'ile ni magari ¹⁶ndi katogile iya ku Yerusalemu kwao ndi v'akombe kabla yane. Ebadala yakwe ndinaya ku Varabu ni badala yakwe kusuv'a Damesika. ¹⁸Aho ndizav'ita miaka itatu ndi nasuv'a ku Yerusalemu kumyumbila Kefa, ndinikala nawe kwitungo lya nsiku ikumi ni tano. ¹⁹Kumbe ndi kawine v'akombe v'angi ila uYakobo, mduguye na V'av'a. ²⁰Linga, hambele ya mwa S'eva, n di kayombile ufi kuv'atonela enywe. ²¹Kumwisho ndi naya kumikoa zya Shamu, Kirikia. ²²Ndi kamanyika kuminso ga misengelo ga Uyahudi, ango ndigimo mmwa Kristo, ²³kumbe ndi v'akwigagwa du, "Msav'a ndi akuv'asusha, igisi akuv'a hembeka mola ya sombe ango ndi akuv'ezwa." ²⁴Ndi v'akumdeha S'eva nguno yane.

Chapter 2

¹Aho zya'eta miaka ikumi ni nne ndenaya hangi ku Yerusalemu ahikimo na Barnaba. Kavile ndinamsola Tito hakimo nane. ²Nd'enaya kunguno dewilangisha kuwakwe duukov'iwa aye. Ndinatula hamiso gao e'njiri iyo ndimehembeka kuwa watu wawelelo. (Kumbe nde nayomba kusiri v'ao ndevayombekana iv'a viongozi v'akulu). Ndinav'ezya vivyo kulilangisha ant'e d'ekakukov'a ipale, ila denapela bule. ³Niga Thito, v'eyo ndalinane hakimo, veyu ni Myunani, ndawawinywa itailiwa. ⁴Igambo e'li nd'elyafumila kukunoya udugu wa ufi, ao ndeviza kuvi visa, e'woz'elizya uhuru wuo ndele ulinalo mgati ya Kristo uYesu. Mbeva tongwa kukuv'ezya kuwe watumwa va miko. ⁵D'e kakifumizye kuvakuzya niga kwitango lya saa yimo, kuyomba injiri ya hana y'esige bila kugaluka kuwinyu. ⁶Kumbe awo mbivayombwa v'akulu v'a kafumize chosechose. Chosechose checho dev'akuv'ezya ndikiuduh'u masala kuwana uSev'a akakazumya uhegela wa v'atu. ⁷Ao ndev'aona iva na miniwa uk'u yetangazwa e'njiri ili vale vakatairiwa. ⁸D'eil'e kil'i Petro kwa ajiri ya ukombe kuvale va dev'atailwewa nda vezya milimo hangi mngat'e na nene kuvatu valiwelelo. ⁹Hitungo Yakobo, Kefa na Yohana, devamanyike ati mbiv'azyenga Isengelo, devamanyile chelu iyondena piwa ene, mbivakupokela mngati ni sang'e ene ni Barnaba. B'evav'ezya e'vi kuye kuv'atu v'a welelo wangu vakowole ukuya kuvale vatailiwe. ¹⁰Hang'e ndevakulomba iswe kuvizok'ele vapina. Ene naho nd'enav'a kutongwa ivezya e'gambo e'li. ¹¹Hitungo Kefa ndevizya Antiokia, nd'e na mguma hanahana kunguno ndevansumlaga. ¹²Aho ndevakali kwiza Yakobo, Kefa ndava akulya hakimo ni watu wa liwelelo. Kumbe ava v'atu aho ndeviza ndaleka ni wuka ifuma kav'atu valiwelelo. Ndeva akogoa watu ao nd'ewukova itailiwa. ¹³Viviyone ni Vayahudi nd'evaungana ni ufi hakimwi ni Kefa. Ematokeo gakwe d'egava na Barnaba ndawasolwa kuufi. ¹⁴Ao ndenaona vakavile kulonda e'njiri ya hana, nd'enamwila Kefa hambele ya wonse, k'eti inywe na Vayahudi kumbe mkwikala ni nsembo zya watu valimuwelelo e'tabia ya watu vana welelo ao e'nsebo zya Kiyahudi kunguno nikavalazimisha watu wa liwelelo vikale k'eti Vayahudi? ¹⁵Eswe ao kuli Vayahudi kwiwotwa yikavile v'atu wa liwelelo e'vazambi" ¹⁶umanye kuduho veyo akuvaziwa ni haki kumagambo gahaki aho vakuvaziwa e'haki kwimani mngate ya kumwaseya Kristo ndekwaiza kwimani ya mgat'e yimwa Yesu Kristo. U Yesu ili mangu kuvaziwe kuhaki kuimani mgat'e yimwa Yesu Kristo y'ekavile kunsembo yamiko kuduho mw'el'e ugo kulav'aziwe miko. ¹⁷Kumbe aho kumkov'a Sev'a kuhesabiwa e'haki yakwe mgat'e yimwa Kristo, ku kisanga isu v'enikile kul'e na makosa, vih'e uYesu nd'evaweziwa mzya wa mkanagazi? Y'ekal'e vyene! ¹⁸Kunguno ndenazyenga mbezyenge itegemeo lyana higulu ni mwiko na kalisinwa kwionela kwilangisha ene msav'a nd'emvipya mwiko. ¹⁹Kuvetila umwiko na fyaa k'umwiko, huvyene kutakiwa nikale kunguno ya mwa Sev'a. ²⁰Ulunduko hakimo na Kristo. Kavile ene kwikala kwa Kristo uyu uwikala mgati yane. E'maisha gagokwikala mgat'e mumuvile kwikala kumola ya sombe mgat'e ya Mwana umwa Seva, uyu ndatongwelwe aifumya kungumu yane. ²¹Nkakukana chelu cha ku Sev'a kunguno haki ndey'eho iwit'ela mikozya ku Kristo mbendeafua ibure.

Chapter 3

¹Inywe V'agalatia v'alele, linsok'e llelo lyakav'av'epya? Vihe uYesu nd'e mkahagelelwa kat'e udukiha mbele ya minso ginyu? ²Ene nukov'a kumanya e'le kuwinywe. Vihe nd'e mwampokela Mwego kumagambo ga miko au muamini e'cho mwigwa? ³Vihe mwev'alele ekiasi e'k'e? Nd'e mlamlile mgat'e ni mwego mangu mmale mkasi umuv'ele? ⁴Nd'emwaduka lumagambo emingi ebule, mbe kweli gal'e ga bule? ⁵Vihe akufumya U'mwego ni vezya magambo ga nguzu hakati magamba ga miko ao gakwigwa hak'emo ni ukonde? ⁶Abrahamu nda mwamini uSev'a wav'aziwa kuv'a wina haki". ⁷Ku nguno y'elene mmanye vilene ket'e vile v'akusanezya v'ana v'a ku Brahama. ⁸Uwutone ndealagula at'e uSev'a v'av'az'ezye v'aufu v'a l'eweledo ku nz'ela ya ukonde. Injili ya hubiliwa nyalundwo ya mwa Barahamu: "mgaf'e ev'e muwelelo yose(yafabarikiwa) gahalombelwe". ⁹Mangu hambele awo v'ena ukonde v'alombelwe hawem'e ni Balahamu, uyo ndew'ena ukonde. ¹⁰Awo wul'end'ela magambo ga miko ni hanselele ni numb'e. Kunguno yifonilwe, "Walapel'eziwa kuk'ela umo uyo akat'e kuya ni magambo gose gago gafonilwe mgafe na kitabu cha mwiko ml'egav'e zya gons'e." ¹¹E'ges'e gal'e ha pe kat'e uSev'a akakuv'azezya e'haki yakwe ku mwiko, kunguno uyo wena haki alikale ku ukonde". ¹²Mwiko gukal'e kufuma nu ukonde, kumbe ebadala yakwe "Uyo akuv'ezya magambo genaga mgat'e ni mwiko, alikale ku miho." ¹³U Kristo ndaluekomboa iswe kufuma mwilap'ezyo mlah'e gwa mwiko gwakwe hisungo havezyeka ilap'ezyo kunguno yiswe. Kunguno yitonilwe, "Walapeleziwa kela yuyo asag'ekwe ligulya lya mt'e." ¹⁴Ilengo nd'e l'el'e iv'a Ibrahimu mbend'e zize kuv'autu v'a l'eweledo mgate mwa Yesu Kristo, mangu kukowole ipokela e'ahadi ya Mwego kwivet'ela ukonde. ¹⁵V'ad'ugu nkuyomba kunamna ya wuntu. Ninga ifungo aho ila ilap'ezyo ninga wuntu lyaka maha ifulwa chanywa, kuduha ahowile ilyenda au lyongelezwa. ¹⁶E'ges'e ilagano zya yombwa kumwa Ibrahimu ni wuwuti wakwe. Yekal'e kuyombwa, "ku wuwuti," kwi yomba kuv'engi, aho ebadala ya kwe kuy'umo winene, "ku uwutiwako," uyo ho Kristo. ¹⁷E'ges'e kuyombe e'vi mwiko ugo gwiza miaka 430 kuutongelezi, yekakusiny'a ilagano lya kunyuma nd'el'etul'elwe ni Sev'a. ¹⁸Kunguno hul'e wusazi mbend'e wize kunz'ela yilagano. Kumbe uSev'a ndafumya e'bula umwa Ibrahimu kunz'ela yilagano. ¹⁹Kunguno miko udevyafumiwa naki miko nd'evyafumiwa? Nd'eyaongeziwa kunguno ya ukenaguzi, hevyo uwuwuti wa mwa Ibrahimu aize kuwawondaahidiwa. Miko ndeyafulwa kwishinikizo kuv'et'ela malaika kumkono gwa (upatanishi)myanguzi. ²⁰E'ges'e muyanguzi yugelan'e zya kuk'ela muntu yumo, kunguno uSev'a ali mtu yumo. ²¹Kunguno miko yel'e yele k'enyume ni ilagano lya mwa Sev'a? Laa hashu! Kunguno emiko eyo nd'e yafumiwa nd'e yema uwezo wa kuleta upanga, e'haki ya miko mbe nd'eyigele ku miko. ²²Ila kenyume chakwe ichapisho lyakwe l'efungilwe e'mambo gose has'e ya ukenaguzi. Sev'a nd'eweta ilagano lyakwe lya kukufunkola iswe ku ukonde ngat'e ni Yesu Kristo yekowole kwigela kwao wuwa amini. ²³Kumbe aho ukonde mgat'e mwa Kristo nde ukal'e kufika, n'dekwatungwa hanse ni leg'ezyo mgat'e mpaka wize ufufuo wa ukonde. ²⁴Kwa hiyo miko nd'e ya v'ezyeka ni mkulu wiswe mpaka aho Kristo nd'e wiza, mangu kuv'aziwe e'haki ni kuukonde. ²⁵E'ges'e k'uunguno ukonde wizaga kukav'ele hang'e hase ya mwangalezi. ²⁶Kunguno inywe wose mw'e v'ana v'a mwa Sev'a kuv'et'ela ukonde mgat'e mwa Kristo Yesu. ²⁷Wose awo nd'e woziwa mgat'e ni Kristo mwakamzwala Kristo. ²⁸Kuduha Umyahudi ninga Muyunani, mzya wegele wetawale, mgosha ningam'kema kunguno inywe wose mwe yumo mgate mwa Kristo Yesu. ²⁹Mbe inywe mul'e v'a Kristo, ila mw'e v'awutwa v'a mwa Ibrahimu, v'asazi kutaratibu zilagano.

Chapter 4

¹N'uyomba kuv'a madam msazihuu mwana, igeleiyegina mzya, ninga evyo nemsav'a sawozyose. ²Ebadala ya kwee, ale hanse (alehiselele) k'uwangalezi nav'etetezi mmpaka itungo elondelya tulwa na v'av'a wakwe. ³Niv'ingi hanginiswe, andikukule v'adov'ado ndekwadim'elelwa mgatenuzya wailagezo lyakwanza kulewelelo. ⁴Kumbe it'ungo isoga aholyafika, uSev'a wamlagelezya mwane muwutwa na mkema, muwutwa haseleleni lagelezyo. ⁵Ndewav'ezya v'inyo kuv'apezya v'alendevale haselele yilagelezyo mangu kwamba kupokele hali yakuva katevana. ⁶Kuguno emmlev'ana uSev'a ndamutuma umwego gwamwane mkati ya lyego ziswe, Umwego gukwetana, "V'av'a, V'ava." ⁷Kunguno e'yee ev'e ukalemzya ila ula mwana. Mbule mwana, basi eve ulempanyi mwiletela Sev'a. ⁸Nin'gahondemkale mumanye Sev'a ndemlevazya kuv'ale awonde fumo ya y'ekale ya mizimu kabisa. ⁹Kumbe egeze mumanyile uSev'a, hangi malagelezyo mav'e kambuke nagal;euduhu esamani? Viheemkola mv'ev'azya hagi? ¹⁰Mkudima kuudomonsiku malumu, kuv'ala wamyemwezi k'umajilani kumyaka. Nikogoha kungono enywe. ¹¹Nkogohakuki kwisusha. ¹²Nuvalomba v'aduguvane mv'eka tevyode ene, kungono ndekate vyomle. Ndemkambifize. ¹³Kateevyo mmanyile kunguno ya lwile wamuv'ele ndena hubirigambo kuwinyu kwitungu lambuke. ¹⁴Ningevo ehari yane yamv'ele ndeyav'a tula mwigemwa ndemkabyeleninga lakana. Ahondemwasungana kate malaika wa ku Sev'a, kateevyo Kilisto Yesu Mwenekete. ¹⁵Kweevyo yelehe elahainywe kunguno bwine kuwinywe ate, mbende yakowoleka mbemwale mdule misongingyu. ¹⁶Vivyogese na egesenav'a wasikae nywe kunguno kuv'awela yahana? ¹⁷V'akuvakola(kuhani) kukangu, ila ekale kuusonga vakukov'a v'av'a sabazye emunane mangu mv'a londe. ¹⁸Visoga sana mwiv'a (niham) kaloko lo kunguno ezyoenyoga yerale duhu itungo ahondeninywe. ¹⁹V'av'ane vado ndwile usunguku nguno yenywe hange paka Kilisto aubwe mkati yenywe. ²⁰Naletogiliwe mwiv'a kuv'e hamwi ninywe agese kumgaluzya umziwi gwane, kunguno ndeni usupu(wasiwasi) ninywe. ²¹Bweli, emu vawomkola mv'e aiselele ni miko mkakupuleka mwiko vilyogukuyomba? ²²Kunguno yetonilwe mwiv'a Ablaham ndalenivana v'ago siv'av'ele, yumo kumkema mzya niyunge kumkema akav'ilemzya(huru). ²³Ninga evyo, uyo uwamzya ndeautwakumv'e le duhu, kuleka uyo mkema ndeakajilemzya ndewautwa kuwiigwe. ²⁴Magambo alaga gakowilwe iyo mbiwa kateivyo v'akema alav'a vikolile nimalagano antele mgate yao mwifuma mlugulu lwa Sinai. Vakuu ta ev'ana v'azya. uyu Hajiri. ²⁵Agise Hajili lugulu lwa Sinai ulolule kuWalabu. Vakulokolanezya ni Yelusalemu ya luno, kunguno mzya hamoni v'ane. ²⁶Kuleka Yelusalemu yele higu(huru) witawala neyeho(mayu) nyiniswe. ²⁷Kunguno etonilwe, "Togwa, ev'e mkema mgumba, ev'e ukakuuta angula alfu ukuutogwe ev'eukalendelilemwiuta. kunguno v'anav'igi v'amgumba, kukela valeyaayo ale ni mgosha." ²⁸V'audugu, agese kate uIsaka, inywe mv'ana v'a v'ilangano. ²⁹Kwitungo elo ahomtu uyo ndautilwe kunguno ya mv'ele ndamsusha uyo ndautwa kunguno ya Mwego. Kuluno yele vilene. ³⁰Kitonwa kekuyomba jihe? "Msiny'e mkema mzya hamwi nimwane mgosi. Kunguno mwa wa mkema mzya akase apyane hakemo mkema uyo akalemzya(huru)witawala." ³¹Kumbe iswe v'audugu kukalele v'anamkemkema mzya, iswekulev'a mkema huyo akale mzya.

Chapter 5

¹Ku nguno Kristo ndakupa uhuru mangu kuv'e huru. Kwa hiyo (mweme) kwimilile visoga mkize mdimye hange mgate ni kongwa yauzya. ²Lingi, Ene Paulo, no v'awila mb'e mkatahiriwe, Kristo akashe afaidike ninywe. ³Hange, nu muona kila mgosha ayo atairiwe atakiwa mlyajibika ni sheria yose. ⁴Mwakalekwa kule ni Kristo, y'ale wonse awo mkuv'aziwa ehaki" kumpola. Mwakagwa kutale ni chelu. ⁵Maana kunz'ela ya moyo ukonde kulindile ugimu wa haki. ⁶Mgate ya Kristo Yesu mwithahiriwa m'ngileka itahiriwa kuduhu maana yoseyose. Kuguno ya ukonde wamuenga wokutumama mwiv'etila utogwe huyeme yikuleta nkintu. ⁷Nde mkuv'a mkupela visoga. Unani ndav'alasha mleyezumya ehana? ⁸Udanganyifu waiv'ezya vyenivyo ukakufuma kuwakwe msav'a uyo akuv'itana inywe. ⁹Enkantu kigasu kidoo kikunonanga idonge lyose. ¹⁰Nde mwego m'nywe mgate Mgosha kunguno mkasi mwigamike kunz'ela yose yose. Uyo kav'akonge akasombe masumule gakwe mwinikili msav'a. ¹¹Mdugu, mbe akale kuwendelea kutangazya tohara, na k'e kale nuteseka? Kwi gambo lyen'elo lyenelo elo k'epingamzi cha msalaba kakav'ipuwe. ¹²Maamuzi gane mkuv'a awo v'akav'atongelela v'akipase v'enikile. ¹³Sev'a amwitine inywe, v'adugu, mgat'e ya uhuru. Ila kautumilaga uhuru winywe keti nafasi kumv'ile. Ebadala yakwe kuutogwe mwisaidie inywe kov'inywe. ¹⁴Kunguno sheria yose yakakamilika mgati ya (amri) isemzya limo; nayo hwey'e "Lazima umtogwe jirani yako kativyo witogilwe ev'e msav'a." ¹⁵Kumbe m'nga mbe mwikume ninga mbe mwilye mwiyangalile mkiza mwinonange amv'asav'a inywe ku inywe. ¹⁶Nuyomba, yumba kumoyo, na mkale mzimale tamaa zya mv'ele. ¹⁷Kunguno muv'ele kuli tamaa hanya kukila ni Roho, yele ni tamaa kukila muv'ele. Ezi zyu wipinga kile yimo na nyiye. Matokeo gakwe mkakutumama vintu evyo mkutamani mliv'ezya. ¹⁸Lakini mb'e roho av'ato ngelile inywe, mkale hiselele ya sheria. ¹⁹Agise matendo ga mv'ele gakuvigela. Nago naga umalaya, uchafu, wiv'i, ²⁰isalelo lya sanamu, ulozi, uv'i, kasa, maya, mwiv,a nikisila, likindya, efaraka, kwigaula misengelo, ²¹iwov'a ulev,i, ulafi ni magambo inywe kati vyo kativyo nd'e nav'alesha hambwae kativyo awo v'akuv'zya magambo kifi aga v'akasi vy'aupyane utemi wa mwa Sev'a. ²²Kumbe iyawo lya Roho utogwe, furaha, mpola ya sombe, ukonde, kisa, wontu wusoga, ukonde, ²³wupole na kiasi. Kuduhu sheria ya magambo kite ago. ²⁴Awo v'ale v'a Kristo uYesu v'agulindielile mv'ele hakimo na hamu na tamaa zyamo mbi. ²⁵Mb'e kwikale na Roho, hangi kuyumbe na Roho. ²⁶Ngena kuv'e v'a maji vuno (kumdai) ngena kwifuzye kila umo na mwiye, wala ngena kwionrlr lwov'a.

Chapter 6

¹Vadungu, mbe lwa mlitu wa ndimwa mgati na mav'i, inywe awo mliwa kiroho, yukowiwa kumsuv'ya mdugu mgate na roho ya ukonde. Uku mkwilinga enywe v'enekezi mangu kudumgemelagwe. ²Mwisombele miligo, ni kwivyo mkakamisha isemzya lya mwa Kristo. ³Mbe yav'a mntu yoyote akawine uwosoga itungu ikav'ile k'intu, akwikonga msav'a. ⁴Kukila yumo agupima mlimo gwakwe. Kumbe akuv'i na kintu chakwe mwinikil'e msav'a cha kufina, bila kwigelanizwa msav'a na mntu yungi. ⁵Igano kukila mntu akasole mligo gwakwe msav'a. ⁶Umuntu ahembekilwe igambo yuko v'iwa amwegezwe muhembeki masogo gose. ⁷Kuduhumwikonge na. Sev'a akagemelagwa. Kwicho ahambile mntu, ndiohicho akimbule. ⁸Uyo ahambile mbiyu mgati kusembo mbi yakwe, akimbule mav'i, uyo ahambile mbiyu ku moyo msoga akimbule masoga kufuma kumoyo gwake. ⁹Kudukuzov'e kwiv'ezwa mgate na masoga, igano kwitungo lyakwe kulimbule mbe yav'a kuduhu kufwa moyo. ¹⁰Mbe itungo kukav'a nihagaliha kukav'ezwa masoga kukila mntu. Kuv'ezwe masoga kwawo walimkati eimani. ¹¹Lingi uhanya wa baruv'a iyo mbatonile ku mikono zyane ene msav'a. ¹²Awo v'ekukov'a kwita masoga ku mtazamo gwa muv'ele ndio v'akumsosha mtahiriwe. Wakuv'ezya hivi kunguno kuduhu wingile mmav'i ga msalaba gwa mwa Kristo. ¹³Igano ninga v'ale v'tahiriwa v'asav'a kwakakudima miko ebadala yakwe wakukov'a inywe mtahiriwe, mangu wav'ezye kufumila miv'ele zyawo. ¹⁴Kuduhu ifumile lifume ila kumsalaba gwa V'av'a winswe Yesu Kristo. Igate nawe welelo yatesekaga nguno yane nane mgate na welelo. ¹⁵Iv'a ikajalisha kutahiriwa ninga kutokutahiriwa kuv'a na kintu. Ebadala yakwe mbyalo mpya ni na chelu. ¹⁶Ku wose v'akwikala msululu gumo, v'av'e na mbola ya nsombe na chelu kiwe higulya nawo vose, na higulya ya Israeli ya mwa Sev'a. ¹⁷Ninga haha mntu kuduhuhatambulishe igano nasombaga ialama zya mwa Yesu mumuv'ili gwane. ¹⁸Chelu ya mwa V'av'a winswe Yesu Kristo iwe na holo zinswe, waudugu. Amina.

Ephesians

Chapter 1

¹Paulo, mtumami wa Kristu Yesu kuwutogwe wa mwa Sev'a, (Mulungu), kwav'o ndivaitengwa ku nguno ya mwa Sev'a(Mulungu) av'ov'eko Efeso na nawo v'aaminifu mugute ya mwa Kristu Yesu. ²Chelu kive kuwingw'e na konde kufumila kwa Sev'a(Mulungu) v'av'a winswe na Mgosha Yesu Kristo. ³Sev'a(Mulungu) na V'av'a wa Mgosha wiswe Yesu Kristu apiwe sifa. He msav'a wakulanga ku kela chelu cha mwego, mugate na sehemu zilunde mugate na Kristu. ⁴Kabla ya kuwubwa welelo, Mungu wakusogola isu av'o kuzumizye mugate ya Kristo. Wakusogola isu mangu kave v'adehelwa na kukanwa ha mbele zyake. ⁵Mugate na utogwe wa mwa Sev'a (Mulungu) wakusogola mbuk'e kutumwa keti v'ana(vayanda) v'akwe ku nzila ya mwa Yesu Kristu. We'ta v'iniv'i nguno watogeziwa kwita acho wigomelagwe. ⁶Matokeyo gakwe kuv'i Sev'a(Mulungu) aleshimiwe ku chelu ya udeheklwa wake. Ichi ndio chene wakupa bila ideni ku nzila ya utogwe wakwe. ⁷Kumbe mugate na mtogiwa v'akwe kwinaupizwa kuvitela mugazi (munoge) gwakwe, msamaha gwa izambi(makosa). Kwenalo lineni nguno ya usavi wa chele chakwe. ⁸Wavezya chelu chinichi kuv'i nywingi nguno inywe mugute na isima na masala. ⁹Sev'a(Mulungu) wavezya yemanyike kuwigwe ili hana iliyoyifisa ya igambo, kutokana ni kalokolo akokigerisha mugate ya Kristu. ¹⁰Itungo li tungo av'o lyamalizwika ku kuwumate wa igambo lyakwe, Sev'a(Mulungu) akuv'itula hakimo kila kintu cha kwilunde na cha kwigulya na welelo mugate na Kristu. ¹¹Mugate na Kristu ndi kusogolwa na kuzumiziwa ninga witungo. Iyi ndiyili kufumila ku magambo iyowitagi vintu vyonse kumpaka ya utogwe wakwe. ¹²Sev'a(Mulungu) weta vinevyo mangu kukowole kuv'i kwiho ku sifa ya udehelwa wakwe. Ndekwa v'i wa kwandi kuv'i na ugumu mugate na Kristu. ¹³Meyili ku nzila ya Kristu kumbe ndimwi gwa igambo(mihayo) lya hana, igambo(mihayo) lya upanga wing'we kunzila ya Kristu. Ndeyile mugate na msav'a hangi, k'umbe mwazunywa na ku'gumwa muhuri na Mwego Sondo uyowazumiziwa. ¹⁴Mwego hugo dhamana ya msazi wiswe mpaka apiwele ahoaligile. Yinuyi ndi sifa ya udehelwa wakwe. ¹⁵Nguno enyi, kufuma itungo ndinigwa habari zya sonde zing'we mugate na Mgosha Yesu na utogwe wing'we kuavo v'akamwa ku nguno yakwe. ¹⁶Nkalekile kumrumba sev'a(Mulungu) kunguno inyu, na kuv'akalyi mugute na maombi gane. ¹⁷Nulomba ev'i Seva(Mulungu) wa Mgosha wiswe Yesu Kristu, v'av'a wa udehelwa, akuv'apa mwego ya isima, mafundukulo ga masala gakwe. ¹⁸Nulomba kwamba minso ginyu ga mmoyo katetilwe mwanga kwing'we kumanya ki ugimu wa kuitamwa kuwing'we. Nulomba mmanye usavi wa udehelwa wa usavi wake kwao v'akanilwe ku nguno yakwe. ¹⁹Nulomba kuvi mmanye uhanya uvo ukelile nguzu zyakwe, mugate ninswe av'o kuzumiziwe. Uwu uhanya ni kutokana na kwita milemo mugate na nguzu zyakwe.

²⁰Zinezi hi nguzu azyozyita mulemo mugate ya Kristu itungo Sev'a(Mulungu) ndiwamfumbula kufumila kwav'o wafyile na kumwikazya mgate na mkono gwakwe kwa kigosha mugate na sehemu ya kwilunde. ²¹Wamwikazya Kristu higulya kule na utawala,, kupiwa, nguzu, kale, na kila lina likanilwe. Wamwikazya Yesu siyo du kwi tungo eli kwamba kwitungo ilo lizile hangi. ²²Sev'a(Mulungu) wav'itula vintu vyose hansi ya migulu zya Kristu. Wamwi tana msav'a mtwe higulwa ya vintu vyose mugate nisengelo. ²³Isengelo helo ndilo muv'ili gwake, kuzumiziwa kwakwe ayo uukozya vintu vyose mugate na nzila zyose.

Chapter 2

¹Kit'i e'nyo mb'e mle mwafwe mkat'i na maukenaguzi ginywe. ²Mb'e yile mngat'e kuv'a nyandyo mb'emyile k'ugelamizya ni tungo lya welelo yeniyi. Mb'e ml'emkwendelea kwa kulonda mteni wa kwigulya. Kwenugu do mwego ugo kwa mt'umami wa ml'emo mngati na vana v'apagani. ³E'swe wose hambok'e kwavage hamo na ao v'apagani. Kwatumamege k'unamna ya mpima mb'i ya miv'ele y'iswe kwitage w'itogwi v'a muvile na umanyi wesu. Mb'e k'uli v'a asili v'ana wa ukenaguzi kiti v'angi. ⁴K'umbe Sev'a e'na vingi wa usondo kunguno ya pola ya sombe nk'ula e'lowak'utogwa iswe. ⁵Itungo elo kwal'e kufwile mngate ya ukenaguzi wiswe, mb'e wakuleta hamo mngati ya mikalo uw'opya u'mwa Kristo Yesu. K'u chelu du k'uwa kwapiziwagwa. ⁶Sev'a wakufufua k'ihano na k'uk'uv'evya kw'ikale hamo mngate na sehemu ya kwilunde mngati na Kristo Yesu. ⁷Mb'e w'eta vinivi ili itungo lizile akowole k'uk'ulagila usavi uhanya na chelu chakwe uk'ulangia e'swe ilikunzila ya usoga wakwe mgati yi mwa Kristo Yesu. ⁸Ku'u chelu k'okolewagwa k'u'u nzila ya ukonde. N'e y'ee y'ekafumile k'uwinywe. Ni kalumbelo ka mwa Sev'a. ⁹Y'ekale kufumila na umtindo. Efumo yakwe, k'undu egela, niga umo, wa kwigamba. ¹⁰K'unguno e'swe k'uli kazi y'emwa Sev'a kwatundwa mngati y'emwa Kristo Yesu kuvezya magambo masoga. Na magambo aga ago Sev'a ah'ekapanga kufuma mboke zya kale k'uajiri yiswe, ili kuyumbe mngati nayo. ¹¹Kumbe izukile kuv'a aho mboke mb'eml'e v'antu wa v'alewelelo k'u nzila ya muvili. Muitanwa "ao vakal'i na tohara" kwicho chuwitanwa tohara ya muv'ili iyo yuv'ezewa mikono ya mntu. ¹²Kwitungu lyenile mb'e mwategwa na Kristo, mb'e mle vageni k'uvantu wa Israeli. Be' ml'evageni kwilaagano la apizo. Mb'e mwigela ukweli wa itungo lizile. Mb'e mle bila Sev'a mngati na welelo. ¹³Kunguno itungo lyinile mngati na Kristo Yesu enywe, ao hamboko mbe mwik'ule na Sev'a mwakaageziwa mb'eh'i na Sev'a k'umgazi kwa Kristo. ¹⁴Kunguno msav'a humwene ni usondo wiswe. Mb'e wita v'avili kuv'a yumo k'u muv'ile gwakwe, ugo gwa v'ipa e'gelele lya ubaguzi uo mb'e u'k'uteenganisizye na wansika wako. ¹⁵K'uv'a mb'e wakanizya miko ya konde na utaratibu ili k'uva aumbe mntu yumo mngati yakwe. Mb'e wita ukonde. ¹⁶Mb'e w'eta vinivi kuv'aunganisha madale avili ga vantu k'uv'a yumo k'umwa Sev'a k'uvitila msalaba. K'uzila ya msalaba waunlaga uvi. ¹⁷U Yesu mb'e wiza k'utangazwa mola ya sombe k'uwinyu inywe ao mwik'ula na mwego sondo kwao ao vib'eh'i. ¹⁸Kunguno ya nzile yimwa Yesu iswe wose v'av'ili kwina nafasi ya ulu Mwego gumo kwingele k'u'u mwa V'av'a. ¹⁹Mb'e vyene inywe vantu v'a liwelelo mkavile wasafiri wala vageni hangi. Ila mwiv'enyaji hakimo na v'o aov'ate gwa kunguno yimwa Sev'a na pola mngati ya kaya yi mwa Sev'a. ²⁰Mzyengilwe higulya ya nyandyo ya v'atumami na v'afumu. Kristo Yesu msava mb'e wavage iwe ikulu. ²¹Mngati yakwe igambo lyakwe lyose l'elunganishiwe hakimo kukula k'eti lisengelo mngati yimwa Sev'a. ²²Mngati yakwe e'nywe ninywe mzyengilwe hakimo k'eli sehemu ya kwikala na Sev'a mngati n a Mwego.

Chapter 3

¹Kunguno e'yi ene, Paulo, ni mtungwa waku Yesu Kristo kunguno yiswe Insi. ²Nuamini kwiv'a mwakigwa kwigulya ya mlimo gwa cheru cha mwa Sev'a uyondiwapka kunguno inywe. ³Nkuv'andikila kufumile ivyo ufundukule ivyo ndiwafundukulwa kuwane. Ugu gwa hana guv'isike ugo ndinaandika kuuguhe kwi v'alala lingi. ⁴Aho usoma mkuhusu aga, ukakola kumanya masala gane, mkati ni gwahana ugu gwiv'isile mgati na Kristo. ⁵Kuuti ivinge gwahana ugu gukav'eziwile okwilangwa kuv'ana v'a v'antu. Ninga kugisi gutulilwe hibala ku Mwego gwa Va'hemba awo v'ali mluduko na V'alaguzi. ⁶Gwahana udigwiv'isa niv'a v'antu v'a nsi niv'ashiriki vichane ni v'akombe vigisu v'a mv'ili. Vashiriki hakimo ni lagano lya mwa Kristo Yesu kuv'iti'lwa e'njili. ⁷Ni kwili nakav'ezya mtumami ku izawadi ya cheru chamwa Sev'a ndiyafumiwa kuwane kuv'itila utumami wa nguzu zyane. ⁸I Sev'a ndiwafumia izawadi iyi kuwane, ninga iv'a ene ndimtu mdoo wa wonse mkati nawo v'ali ni ludiko kunguno ya mwa Sev'a. Izawadi iyi iv'a ikumpa kuv'atangazizya insi einjili yakwe usav'i gukalikuchunguzika gumwa Kristo. ⁹yumbidi kuv'amulikila v'antu wose kwigulya yakii ni imipango gwa mwa Sev'a zya siri. Ugu ndi mpango ugo ndigwav'a guv'isilwe kumiaka mingi iyav'etile, ni Seva uyo aliviumba vintu vyose. ¹⁰Iyi ndiyav'a i'va, kuv'itila Misengelo, v'atemi ni imamlaka mkati isehemu zya ilunde v'apate imanyina, upande mwingi wa mfumo ya masala ga mwa Sev'a. ¹¹Aga mbendigafumile kuv'itila imipango zya milele ndiwakamilisha mkati na Kristo Yesu Mgosha wiswe. ¹²Kwiv'a mkati ni Kristo kuli ni usiliganzi kukoola wa kwingila kuu usilingazi ku nguno ya usondo yakwe kuwakwe. ¹³Kunguno nulomba kuduhu mkale tamaa kunguno ya kuduko gane kunguno yinywe. Aga ndio ukulu winywe. ¹⁴Kunguno e'yi mguma mayungo kumwa V'av'a. ¹⁵uyo kumwin'ekili kukila mgana mwilunde na kwiguvya na nsi hitanilwe lina. ¹⁶Nkulomba kwiv'a va'pate kufumila kuusav'i na ukulu wakwe, av'av'ezye v'iime visoga kuaguzu kuvitila Mwego gwakwe, uyo ali mkati iswe. ¹⁷Kulomba iv'a Kristo ikale mkati ya miego zinywe kuvitila usondo. ¹⁸Nulomba kuv'a mv'e ni itina na nyandio ya utogwe wakwe. Muv'e mgati na utogwe wakwe. Muv'e mgati na utogwe wakwe mangu mkoole kumanya hakimo na wose iv'uamini, ijinsi ya ugalihe ni ulihu na msimo ni ulihu wa witogwe wa mwa Kristo. ¹⁹Nulomba kuv'a mmanye uhanya ni witogwe wa Kristo, awo v'uzidi umanye. Mv'ezye aga mangu mokaziwe ni ugelanile wose wa mwa Sev'a. ²⁰Ni gisi kuwakwe msav'a akoolile kuvezya, kukila gose ago kugalomba au ago kugiganika, kuv'etila nzira zyakwe ago guv'ezeka mlimo mgati yakwe, ²¹kuwakwe msav'a kuv'e na ukulu mgati ni misengero na mkati na Kristo Yesu kuutwa wose imilele na milele. Amina.

Chapter 4

¹Kwahiyo, kumbe mbemwalugalilwa kunguno ya mwa Vava, ndivalomba muyumbe hakimo na witanwe ambao Seva alivitama. ²Mwikale kwinyenyeka na mhanya na ukonde na kuvumilia na kwisolela miligo. ³Kwaiyo mwite bidii kuutuzya umo Roho sondo mgati na kulugalelwa ku imani. ⁴Kwima muvile gumo na Roho sondo yemo kiti evyo wavagi mkitanwa mugati kwiamini na yumo waitanwe ninywe. ⁵Nde kwina Vava yumo eimani yemo kugiwa kumi, ⁶na Seva yumo na vava wa vose msava aligulya wa gose, na mugati na gose na mkaya ya gose. ⁷Kukila yumo wa kwiswe wapiwa umanyi kulingana na igemelo lya umanyi lya mwa Kristo. ⁸Kiti ivyo magambo galiyomba: "Aho ndalina mwigulya sana ndawongozwa mugati na kwituma. Ndafumya umanyi ku vantu." ⁹Nguno kii maana ya kulina kunguno kwamba ndashuka angi mkona zyose zya aliwelelo? ¹⁰Msava yuyo ndatelemka mtu mweneyuyo angi ndalina mwigulya lya muliwelelo kule wita ili kuva aheo ki vintu vyose. ¹¹Kristo ndafumya vyelu kiti kuvaemba vatanizi vadimi na vahembiki. ¹²Watumama ivi kuvasaidia vaemba kuvetila milimo zya kusaidia kunguno ya kuvezwa muvili gwa mwa Kristo. ¹³Alivezwa genaga mpaka iswe wose kufike wose na imani kumalifa ga vana va mwa Seva. Anafanya hivi hadi tuweze kukomaa kama wale waliofikia kimo kamili cha Kristo. ¹⁴Ili kudukuve vana kuluusiwe uko na kuko ili kudu kusolelwe kila aina ya muyaga na mahembeko. Kumagambo mavi gawantu mugati na usugu wa kwikonga uko wafuma. ¹⁵Badala yakwe kukagayomba ukweli mugati na utogwe na kwikala mugate na nzila zyose munyumba yakwe kumbe hu mtwe gwa mwa Kristo. ¹⁶Kristo wagaunganishaga, ku hamo muvili gose gwa vahemba mwaunganishwaga mugate na kila kiongo ili muvili gose kwikale mwenekela mugati na utogwe. ¹⁷Igise ndeyomba, ndivalomba mugati na Va'va: Ngene myumbe angi na vantu muwelelo ivyo valiyumba mugate na masala gao. ¹⁸Vakatulilwa giti mugati na miganiiko gao vapeziwa kufuma mugati na upanga wa Sev'a kuuleta ambao winao mkaya zyao. Naulambu wa myoyo zyao. ¹⁹Vakile kuona nsoni vakipa v'asav'a v'enekeli ku uchafu wa magambo mav'i mugati na magambo mavi, kukila aina ya ulya sii. ²⁰Kumbe sio vyene ivyo mwifundisha. ²¹Ndiwanini mwigagwa kuusu mwinekelwa ndaaamini kwamba mwavagi muhembekwa mugati na we kiti ivyo usoga wimugati nawe. ²²Kumbe yatakiwa ugazule magambo gose ago gakwendana na lugendo lwinye lwa kale. Wuntu wa kale ni untu wa kale kongoziwa na tamaa vya ufi. ²³Uvulagi wonti wa kale ili muv'eziwe upya mugati na moyo gwa masala ginywe. ²⁴Etagi v'inivi ili muuzwale wontu wupya, uwo wokwendana na Vava. Mwaumba mgate na masala na uhanya wa hana. ²⁵Sasa tulu, ufi musumule visoga kila yumo nu jilani yakwe. "Kunguno kulivaumini vya kila yumo nu kumwiye. ²⁶Muve na ugaye lakii kudumkenagula ezambi." Lyuva ngene liloke mugati na masala. ²⁷Njene mmpe katavi hakwikala, ²⁸Uyo akwivaga kuduaive angi. Badala yakwe lazima atumame milimo zya manufaa kumikono zyakwe, ili avezwe kumuudumia mutu uyo wima ukovi. ²⁹Magambo mav'i ngene gafume mmilomo zinywe. Badala yakwe, magambo lazima gafume mugati mlomo zinywe ago gafaile kuokovi, kuvapa faida ovo vagadeleka. ³⁰Na ngene muwile Roho Sondo ya mwa Seva kumsava watuli lwa mwatulilagwa alama kusababu ya nsiku kwipezwa. ³¹Lazima kwanza muutulu ululu kule wose na udaki na uduki kwiguma na kwitukila pamoja na masala gakiti mavi mve vakonde inywe ku iniywe. ³²Muve na ukonde nakwisaila ing'we ku kung'we kiti ivi seva mugati na Kristo ivyo ndavasaila.

Chapter 5

¹Kunguno mv'e v'atu v'akumlonda Sev'a, kate v'ana vatogiwa. ²Myumbe mgate utogwe, v'yenevi kate Kristo evyo akutogilwe iswe, ndealezya msava kujili iswe, msav'a ndav'a sadaka na ehabibu, kuv'ana harufu sogya ya kumtogeziwa Sev'a. ³Zinaa au uchafu wowote na tamaa mbaya lazima visitajwe kati yenu, kama inavyotakiwa kwa waaminio, ⁴wala mauzi ngene gayombwe esusuvyakisokesoke nimizahaza usulumaleka ezyo zikale sawa ebadala yakwe yev'ey'eho asate au shukurani lisulumaleka. ⁵Mkwolile kuv'a na hana yakuyomba kwamba kwena ulav'a, uchafu, wala kutania, uyu uwabule sanamu weuduhu isalo lyose lyose mgate na utemi wa Kristo na Sev'a. ⁶Mtu yoseyose kudu akukon ge kumagambo duu, kusababu magambo aga ukweli gamwa Sev'a yumwiza higulu ya vana ao v'akatii. ⁷Kudu uve hakimo nao. ⁸Kunguno inywe gafumi ndemwav'a mgiti, angu mwakav'a (lyanga)nuru mgati na V'av'a. Evyo yumbi kate v'ana v'a myenge. ⁹Kunguno kisumo cha myege guvaziwa visoga wose, haki na hana. ¹⁰Kuv'a echochutogeziwa kuwa V'av'a. ¹¹Kuduhu ev'e yeho sange mgate na mlemo za giti ezyo zigele ematunda(viswe) ebadala yakwe uzitule wazi. ¹²Nguno magambo ago guvezi wa nao silini ni soni sana ninga kuyombela. ¹³Magambo gose, aho gufumele na myanga, zyuv'a zile wazi, ¹⁴kunguno kuv'a kelaketu echo chaka kuduke lwa chuv'a mmyenge. Evyo myombe evyo, "Tunula, ewe uyo walile, nauka kufuma kuhembuka na Kristo ala v'ene higulu yako." ¹⁵Evimv'e vangalezi mwiwumba linyu, siyo kate evyo v'ale v'atu ao v'akale welevu bali katev'elevu welevu bali katev'elevu(umanyi). ¹⁶Gukombowi muda kunguno sik'u zya mav'i. ¹⁷Kudu mve v'alelelele, ebadala yakwe, mmanyenye kenani litogwe lya V'av'a. ¹⁸Kudumkolwe walwa, guongozya kuukenaguzi ebadara ya kwe mokaziwe na Roho M'sondo. ¹⁹Yombi kula yumo ku zaburi ukonde, na kusifa, na nyembo zya muloho esombi nakusifa naku mwego kwa ku V'av'a. ²⁰Daima sinya kalumbelo kumagambo gose mgatenarina lya Kristo Yesu V'av'a wiswe kumwa Sev'a V'av'a. ²¹Isini inywe v'asav'a kukilayomo na vange kwisima lemwa Kilisto. ²²Weka isini kuv'a gosiv'inywe, kumwa V'av'a. ²³Kunguno mgosha mtwe gwa mkema, kate Kristo evyo mtwe gwa misengelo. Ni upanga wa Mv'ele. ²⁴Kumbe kate misengelo evyo galehase ya mwa Kristo, vyenevyo v'akema lazima vyenevyo kuva gosi v'ao mgate na kila igambo. ²⁵V'agosha vatogwi v'ake vinyu kate v'ile nde ale togwa kanisa/ misengelo na ndaaisi nywa msav'a kujili ya kwee. ²⁶Ndaave'zya v'ivyo mangu av'e msondo. ndealetaisha milele kusanmanze mgate na mhanyo. ²⁷Ndeavezya vivyo magu av'ezyeli wasilisha msava mmisengelo doa(witozi) wala waa au kit'u kikolile na aga, ebadara yakwe ni usondo ukale ni ikosa. ²⁸Kuu nzila ele ne vagosha yutakiwa kuvatogwa vakevao kate miv'ele zyao. Uyo amtogilwe mkema wakwe itogilwe na msav'a. ²⁹Kuduhu ninga yumo uyo ugaya kumv'ele gwakwe. Ebadala yakwe, vuwilutubisha na kwitogwa, kate Kristo kate evyo atogilwe misengelo. ³⁰Kunguno iswe kuleva shilikiv'a mv'ele gwakwe. ³¹Kunguno yeneyo Mgosha akamleke V'av'a wakwe na nyina wakwe na vakalingana na mke wakwe, nav'ena v'av'ele vakave ³²mv'ele gumo". nugu ndegwiv'isele. Kumbe nu somba kuusu Kristo na misengelo. ³³Walakini, kila yumo winywe lazima amtogwe mkwe wakwe kate msav'a, na mkema yubidi amweshim mgosi wakwe.

Chapter 6

¹Emu vana mvapulike ivazazi vinywe mgati ni Mgosha, kuuu maana iyi ho haki. ²"Umheshimu uv'av'a wako na mama yako" (Kumaana iyi ho isemzyo lya ulonge wa kulizumilizya), ³"mangu iv'e fulaha kuwinywe mangu mwikale kumuda mlihu kuigulya lya liwelelo." ⁴Na emu iva' v'av'a, mkava uzigiv'a niliv'aletanizizya kisila, ibadala yakwe, mv'alele mgati ni mahembeko ni malagilizyo ga ku Gosha. ⁵Ema v'azya mvaheshimu iv'agosha vinyu iv'ahamalelo kuhema inkulu ni mliv'atetemekela kuov'a uwifuma kunyego zinyu mv'e v'apuliki kuuwao kati vile mwigwa uKristo. ⁶Upuliko winyu ukav'aga du hale v'agosha vinywe ghov'akumlinga mangu vamnogizye. Ibadala yakwe, mv'e ni upuliko kati vazya v'a Klisto. Mv'ezye utogwe wa ku Sev'a mkafuma mmyego zinywe, ⁷mv'alumamile ku myego zinyu zyonse, mkuvamkutumamila Mgosha na kali v'antu, ⁸mtakiwe mkumanye kwamba kali ni kila igambo isoga umntu kila ilo akulivazya akapokela ipongezi kufuma ku Mgosha, mkuva umzya mntu uyo ayagahwile. ⁹Na emu v'agosha v'ezi vivyo ne mkuv'a ivazya vinywe. Mkavaogofyaga ikummanyile kwamba umsav'a Mgosha awonse na yule ali kumalunde. Mmanyile kuwa kuduhi upendeleo mkali yakwe. ¹⁰Mwisho, gwakwe mve ni nguzu mgati ni Mgosha ni mgati ni uwezo ni nguzu ziyakwe. ¹¹Mzwake vilanga vyonse zya ku Sev'a mangu kwamba mpate ilimilila ngaluzyo ni hila zya ku shetani. ¹²Mkuv'a vita iswe ikali ya mgazi ni nyama, kuleka zaidi ya ukulu wa mwego ni utawale ni utawala wa uwe lelo wa uvii ni lwitii izaidi ya mashetani mgati ni sehuu zya kwilunde. ¹³Hivyo zwali imbego zyonse zya ku Sev'a, mangu mpate kuimilila na mwime visoga kwaajili ya mavii. Mgati kipindi chii kiivi. Ibadala ya yakumala kila kintu, mkaimilila visoga hatimaye imilili visoga. ¹⁴Vezyi ivi baada yakuv'i mwatunga mkanda mgati vihe hana ni mkifuva. ¹⁵V'ezi vivi mkuv'a mzwile uzumye mmigula zinywe zya kuenezya igambo lya ukonde. ¹⁶Mgati mbee mwasola nguzu zya ukonde, ago gakakuvezya kuzimya uta gwa mvii. ¹⁷Zwali inkofila ya ukombolwe ni upanga gwa Mwego, ambago igambo lya ku Sev'a. ¹⁸Ihamwi ni malumbizyo ni lumbo lombi ku Mwego kukila itungo kuwonekana uwo mv'ee v'aangilifu kwi tungo kuu ukonde v'onse ni malumbizyo kuvale vakuumika wonse. ¹⁹Lombi kunguno yane mangu mpiwe ukombe kaufungula mlomo gwane. Lombi mangu manyile kusiliganzi hana lyoivisike ihukasa igambo. ²⁰Igambo ene ndi mkombe uyo utungilwe iminyololo, mangu kwamba mkati yao njombe usilingazi kativyo kuulagwa kuyomba. ²¹Kumbe inywe nemmanyane magambo gane na ivyo neendeliye, Tikiko mdugu wanne mtogwa mtumami ludeva mgati ni Mgosha, mtumami ukav'imanye kukila kitu. ²²Na mtuma kiwinywe kunguno maalumu, mangu manyane imagambo ihusu ensu, akowile mkuhani myugo zinywe. ²³Ukonde uv'e kuv'a udugu, ni utogwe hamo ni ukonde mkufuma Sev'a V'av'a ni Mgosha Yesu Kristo. ²⁴Chelu na ivee hamo ninywe wonswe v'amtogilwe Mgosha Yesu Kristo kuutogwe uwo ukali wa hufwa.

Philippians

Chapter 1

¹Paulo na Timotheo, v'atumami va mwa Kristo Yesu, Kwawo watengiwe mgate ya mwa Kristo av'ov'ikalile Filipi, hakimo na vangalizi na v'atumami. ²Chelu na yive kuwing'we na konde ifumile kumwa Mlungu(Sev'a) V'av'a wiswe na Mgosha wiswe Yesu Kristo. ³Ndimulumba Sev'a(Mulungu)wane aho ndiv'isukila ingwe wose. ⁴Nsiku zyose mgate na maombi gane nguno ingwe wose, nuwi nditogwa ahondiv'alombela. ⁵Ndina shukrani nying'i ya ushirika wingwe mgate ni gambo kufuma nsiku vya mbuka ninga lelo. ⁶Nde na uhakika kuv'i msav'a wanzisha mililo misoga mgate yingwe, akundeleya kuyimala ninga itungo lya nsiku ya Mgosha Yesu Kristo. ⁷He sav'a kuwane kuigwa hev'i igulya yingwe ingwe v'ose ku nguno mbatulile mgate na mwego gwane. Kumbe ing'we mwawile wa sangizi v'ane mgate na chelu, mgate luduko lwane na mgate na mgate umalizizi wane wi gambo. ⁸Sev'a(Mulungu) le muoni wane, iv'inde, na hamu nguno ing'we v'ose mgate na undani wa utogwe wa mwa Kristo Yesu. ⁹Na ndilomba hang'i: utogwe wing'we wongezyeke hangi na hangi mgate na masala na umanye wose. ¹⁰Ndilomba nguno ya heli muv'e na magambo ago masoga sana. Hangi ndimulombela muv'e v'a sog'a kuduhukuv'i na kintu chengi mgate na nsiku zya Kristo. ¹¹Na hang'i mokaziwe na uyawo lya hana ilolyiwigela mgate ya mwa Yesu Kristo, kuv'u kulu na sifa vya Sev'a(Mulungu). ¹²Sasa v'adugu vane, nukav'a manye, magambo kafumila kuv'ane gav'ezya magambo gindelee mno. ¹³He vyenu vitungwa vyane mgate mwa Kristo, vimanyikile na v'angalizi wa ikulu yose na kila mmtu hangi. ¹⁴Na v'adugu v'angi mgate na Mgosha, nguno ya luduko lwane, nashoshiwa na kugima kujivipya igambo ninga bila nsoni(wov'a). ¹⁵Baadhi ya hana ninga v'akumtang'azwa Kristo ku mihayo mivi na kasa na v'ange ku nia nsoga. ¹⁶Av'o v'alimtangazya Kristo kuwutogwe v'amanyile kuv'i

natulwa ahanguno ya yale isadi igambo(mihayo). ¹⁷Hangi v'angi v'ali mtangazwa Kristo v'inekele na nzila mbi(uvi). V'udhani v'alilola kusababisha matatizo kuwanemgate na minyororo vyane. ¹⁸Mbe vyene? Nkakujali, ninga nzela yikuv'i na uv'i na hana Kristo atangaziwe na mgate neli nutogwa! Naam, kutogwa. ¹⁹Mbemanye yakuv'i eli lyuleta kulugulwa kuwane. Igambo eli likafumila ku nguno ya maombi ging'we nalisaidia ku Mwego gwa mwa Yesu Kristo. ²⁰Kugelanizya na matarajio gane ga hana na hana kumbe, nkaone nsoni. Ibadala yakwe, kuwugimu wose, kete ivyo nsiku zyose na lelo, manye Kristo akuwushiwa mugate na muv'ili gwane, mbe mugate na upanga, mugate na lufi. ²¹Kumbe kuv'ana ene msav'a, kwikala ni Kristo na kufya nsawo. ²²Kumbe, mbekwikala mugate na muv'ile kuwita lyawo mugate na milimo yane, kumbe nkamanya lyiha lya kusogola. ²³Vyenu nusukumwa mno na magambo aga av'ele. Ndina wosongo wa kuleka mv'ele na kuv'i hakimo na Kristu, kintu icho ni kisoga mno mno. ²⁴Ninga, kusiga mugate na muv'ile gunugu igambo la isoga mno ku nguno ying'we. ²⁵Mbe vyene ndina ukweli higulya neli, manyile nkusiga na kuv'i hakimo nigwe wose, ku nguno ya maendeleo na utogwe wa ukonde wing'we. ²⁶Na yineyi yikuleta utogwe wing'we mukomu mugate na Kristu Yesu, kunguno yane yilongezyeke, nguno ya uwizilo wane hakimo ninywe. ²⁷Yuv'elelwa kwikala maisha ging'we mugate na uye msoga kulonda igambo (mihayo) ya mwa Kristu. Eti vinevivyo nguno mbeniza kuv'awona ninga ndekekwiwa, nigwe kuv'i mwemile visoga mugate mwego gumo. nuwigomelwa kwigwa kuv'i mwena mwego gumo, mbe mwikidya usondo wa magambo (mihayo)hakimo. ²⁸Kuduhu mukang'we na kintu (chochote) inge hicho chiwetwa na v'avi v'ingwe. Hiya v'asav'a alama ya ukenaguzi kuwing'we ni alama zya upanga kufuma ku mwa Sev'a(Mulungu). ²⁹Nguno inywe ipwilye nguno ya Kristu, si kwakuzunywa du, ninga na luduko mugate yakwe. ³⁰Nguno mwina mugogoro msoga kite mwamuona kuv'ane na kwigwa

Chapter 2

¹Mb'e k'ul'ekupiwa mwego mgat'e na Kristo. Mb'e kwina s'oso songa k'ufuma mgati ya utogwe wakwe. Mbe kw'ina usange wa Mwego. Mb'e kw'ina mola na k'isa. ²Y'egalamizi mola yane k'uvi hakimo na utogwe w'omo mb'e mwa v'a hakimo ni gambo l'emo. ³K'udumw'et'e kigudugudu na kwigamba. Ila ko upole mb'e mwavaona v'angi kuw'a vasoga k'uv'eta vangi. ⁴Kila umo k'udualole ukov'i wakwe inene, y'ukowiwa amanya na ukowi wa v'angi. ⁵Muv'e na nzila songa k'ite e'vyo al'e uYesu Kristo. ⁶Niga e'vyo u'msav'a ni k'ite na Sev'a kumbe akak'ulondela kuv'a na hakimo na Sev'a na k'it'u cha kw'idimil'ela nacho. ⁷E'badala yankwe wishusha msav'a. Mb'e wiza na mv'ile kwa mt'umami. Mb'e mbewigelisha mgat'e k'umfano gwa mntu. Mb'e wigela mntu. ⁸Umsav'a mb'e wishusha na kuv'a mntii hadi lufu, lufu lya msalaba. ⁹E'vyo Sev'a wammbaliki mno. Mb'e wampa lina ik'ulu e'lo liv'etile mina gose. ¹⁰Mb'e wita vinyo kumbe mgati ya lina lya mwa Yesu kila e'yungo lazima l'esuname. Mayungo ga v'av'o v'a kwilunde na v'av'o vali hansi. ¹¹Mbe w'ita vivyo kuv'a kila l'ul'emi elazima l'uzumya kuv'a uYesu Kristo ni Sev'a, k'u'u uk'ul'u w'o mwa Sev'a Mgosha. ¹²Kumbe sasa vadugu vane vane kiti ivyo muheshimu sik'u zyose, Si odu mngati na kwigela kwaana kumbe g'ise mno mgati mnga haduh'u uwepo wane, k'utumama mpola ya sombe y'inywe vasava na kogaha na itetema. ¹³Kwiv'i ni Sev'a uyout'umama mgati yinywe ili k'usaidia magambo ga kwita ago gamtogeziya msav'a. ¹⁴T'umami magambo gose bila k'usa ya na kwing'wang'wa. ¹⁵E'ti vinivyo kumbe k'udumlaumike na kuv'a v'ana va mwa Sev'a ukonde uwo ukavile na lawama. E'ti vin'evyo ili kumbe muw'e miaga ya welelo, mgati ya uv'azi wa kuleka ukenaguzi. ¹⁶Ndimi mno muhayo kwa upanga ili kwambe e'mba na kuguno ya k'umk'uzya lwise l'umwa Kristo. Ili manye k'uv'i nk'apelile mb'elo zya gele hagi kat'esekile gele. ¹⁷Ninga mb'e nalap'il'eziwa k'iti kalambelo higulya ya kalumb'elo ya kwipa mwego e'nyu v'asav'a ndatogwe, na kutogwa hakimo ninywe wose. ¹⁸Vinivyo ninywe mtogwe, na mtogwe hakimo nane. ¹⁹Ningi nategemea mgati Sev'a Yesu k'umtuma Timotheo k'uvinyu e'vimb'ehe, hangi mbe k'oule kutulilya mwego ahondamanye magambo kinyu. ²⁰Kwivi nd'euduh'u uyunge uyo akowolile k'ulagula k'iti msav'a, uwa ni aya hana hagati yinywe. ²¹E'vangi wose ao nalik'avat'uma kuwinywe w'ok'ova magambo gao vinenedu, na sio magambob ga mwa Yesu Kristo. ²²Mb'e muimanyile usoga wakwe, mwini kil'e k'unguno k'inti mwanana umtumamila mgosha wakwe, h'evyene wat'umika hakimo name mganti ya enjiri. ²³K'unguno nutogwa k'umlagil'ezya wangu itungo e'londamanye k'ee k'elitokezya kuv'ana. ²⁴Mb'e n'ena hakika mgat'e ye mwa Sev'a kuva ene mwene k'el'e hamo ndiz'e b'el'e. ²⁵Mb'e niganika ev'azya wangu k'umleta k'u winyu Epafradito. Umsav'a ni mdugu wakwe na mtumami wa milimo mwichane na msilikale mwichane, mkumbe na mntumani winywe k'ujiri ya ukowi gane. ²⁶K'unguno mbe wali na wasiwasi nab'e watogwa k'uva hakimo ninywe wose, kunguno mb'e mwigwe kuv'ab'ewali mlwile. ²⁷K'unguno mbe wal'e mlw'ele mnomb'eh'e ya k'ufwa. Mb'e Sev'a alimsayela na masoga genago b'ekakav'ile higolwa lyakwe du, ninga higolya yane, kunguno k'udumb'e na masayohigalya ya misayo. ²⁸Kwahiyo ndamsuvye k'uwenyu mangu, mb'e mlamuone hagi mpate k'utogwa nane ndavi nasiniwagwa u'supu. ²⁹Mkaribishi Epafradito mngate na Sev'a k'u kutogwa kose. Vaheshimu e'vant'u k'ite msav'a. ³⁰Kunguno nd'eyav'a eajiri ya Kristo nd'ewegela kufwa. B'e wif'umya k'uishi ili eakokowe iswe na wavezya echo mb'ekukaloula kwita mngate' kwihudumia ene kunguno mw'ekule nane.

Chapter 3

¹Mwisho wakwe v'adugu zyane mtogwe mkati ni M'gosha. Kaona ususho kuv'aandikila hangi impola ziline. Aga magambo gakav'apa upanga. ²Mwiangalile ni mbwa. Mwiangalile ni v'av'ezya milimo miv'i. Mwiwali nawo v'oitipa miv'ili zyao. ³Kwiv'a iswe ndio puta nyunzu. Iswe hona kumwideha Sev'a kuu kumwambilizya wa Usondo. Awo kukwidaila mkati ni Kristo Yesu, ni kwao kuluduhu usiliganzi mkati ni mv'ili. ⁴Ninga ivyo mbendi kwav'a ni mutu walimtegemea mv'ili ugu, ene mbendinakoola iv'ezya ago kukila. ⁵Ila ndinaputwa nyunzu lusiku lwa mnane ndinautwa mkati ni kabila ya V'aswahili. Ndi v'akabila Iya Benjamini. Mkati ni ifikwa ihaki yi lagano ikali ni misayo zyailapilizya. ⁶Kunguzu zyane ndinav'asusha Msengelo. Kumlonde ihaki zya miko, ndinkali na mpola zya miko. ⁷Ila mkati ya mpola yakwe nd'inagaona iv'a galinifaida kuwane ene, nd'i nagesabu kati mapalala kunguno ya kummanya Kristo. ⁸K'uhana nuv'azya mihayo zyose kuhasala kufumila kusoga wa kummanya Kristo Yesu M'gosha wane kunguno yakwe nakalekana na mihayo zyose, nugesabu kati mapalala mangu mpate Kristo ⁹na nigele mkati yakwe. Nduduhu ihaki yane winene kufuma mkati ni lagano, kukila ndinazyo ihaki yile ikwigela kuu mola ya sombe mgat'e na Kristo, yufumila kumwa Sev'a msav'a homsingi mkati na ukonde. ¹⁰Igisi kukov'a kummanya msav'a ni nguzu zya upanga wakwe na widime wa usuke wakwe. Nkukov'a ngeluziwe ni Kristo mkati na mufano gwa kufwa kwakwe, ¹¹ninga nkoole iv'a na kwipa mwego mgati na upanga wa v'afwile. ¹²Ikali hana kuv'a nkoole kuipata magambo ago, au iv'a nakav'a ndinekamilifu mkati yawo. Kukila kwitahidi mangu nkoole kupata icho kupata na ichochapatikanaga na Kristo Yesu. ¹³V'adugu v'ane, nkamanyia iv'a nakav'apa mihayo izi. Ila nkuv'ezya mpola imo: nkulav'ila gakunyuma nkugaganika ga kumbele. ¹⁴Nkwitahidi kufikila aho nufikilia mangu kupandike izawadi ya kwigulya na mwito gwa mwa Sev'a mkati na Kristo Yesu. ¹⁵Wose awo ndikuli mkono gwa mlilya v'akombolwa kutatakiwa kwiganike ivi. Mbe kwav'a yungi v'iganike ku zira iyo ikali kulondana kwihusu mpola gosegose na Sev'a hangi akalifundukula ilo kuwinywe. ¹⁶Ninga ivyo, ihatua iyo nafikilaga na kulonde mkati ni nsembo iyo. ¹⁷V'adugu zyane, mdondekezye ene. Mv'alinge kumakini awo vakumlonda kumfano ivyo kuli isu. ¹⁸V'ingi vakwikala awo v'ali imara nyingi mbav'ilile, ni gisi nkuv'av'ila ku ndililo - nyingi v'a kwikala kati v'ansika v'a msalaba gwa Kristo. ¹⁹Mfumo yakwe ilav'e unonangi kwiv'a Sev'a wao inda, ni mpaka zyao zili mkati ni nsoni yao. V'akufikilia mihayo zya liwelele. ²⁰Ila ulaiya wiswe uli kwigulya uko kukumlindila mpizya wiswe Yesu Kristo. ²¹Akageruzya miv'ili ziswe zikakoola iv'a kati mvili gwakwe ni ukulu koole wene ukumv'ezya avikoole ivintu vyonse.

Chapter 4

¹Kumbe vadugu vane, avo ndevatogwa ni usoga etaji yane. Mwene imala mugati mwa Vava inywe vanwani. ²Ndikuwila ewe angi ndikuvila ewe visunywe vawitogwe na imani inito yinywe, kunguno inywe wose muvile gwiungwa na Vava. ³Kwahiyo ndivakanywa ing'we vavezaya milimo vichane, muvakwashe venava vakima kunguno vatamani vave nane mugate na kukazya igambo lya mwa Vava kuli na Kelementi na vatumami vange va mwa vava ambago mina gao gatonwa mungate na vitabu vya mwa Vava. ⁴Mungate na Vava nsiku zyose. ange nkayombe angi mola. ⁵Ukonde wing'we wigile kuvantu wose Vava alibehe. ⁶Kudu mwisumbule kwi gambo lingi badala yakwe giti magambo ginywe kunzila ya kusalela kulomba na kulumba. Ukovi wing'wi gigele kumwa ku mwa Seva. ⁷Basi iemani ya mwa Vava iyo ehanya kuliko masala gose, ikagalinda mwego gwa mawazo ginywe na kumgwasha Kristo Yesu. ⁸Vadugu vane; gafikili sana magambo ginywe gahana isima lya ukweli na usoga utogwe na gose ga mol, nsoga ga masala na gangi ago galekoviwa kudelehwa. ⁹Mgatekelezye magambo ago mwakaimbeka ago ndemwagapokelana gayaona na gangi ago ndimwagaona kuwane na Vava wiswe wa amani akave inywe. ¹⁰Nina mola hanya sana mwigulya ying'we mugate na Vava kunguno ing'we walangiwigwa na kwilangya kuwing'we mwigulya. Ukovi wane kwa kweli ambuki ndimwigomelwa kumanya wikenzi wane mbona ndamkapatila igamba lya kukwasha. ¹¹Nkalikuyomba vinivyo ili kuvetela nkintu cha okivi wane kunguno nihambekaga kuli wane kunguno nihembekaga kuli zika mugate mambo gose. ¹²Mmanyile kwikala mugate na magambo ga kupungukilwa pia na mugate na hali ya kuwa na mingi. Mungate na vipugo vyose zya genaga ene nihembekaga kutula njinsi ya kulya wagate na wikute jinsi ya kulya wakati wa nzala kumbe mingi na ukovi. ¹³Nkolile kuvezaya genega kabula ya kwisaidia nawe akuntulila nguzu. ¹⁴Ndemwavezaya kuseleganya pamoja nane mushida zyose zya kuwane. ¹⁵Inywe vafilipi manyile kuwa imbuka ya mihayo aho ndenahafuma Makedonia, ndikuduu misengelo ilo ndilyambezeza mugati na magambo ago galimbusu kumya na kupokela kunguno yinywe mwinene. ¹⁶Ninga aho na vagi ku Vatesalonike inywe ndimwantumila msada kumala yemo kunguno kumatatizo gane. ¹⁷Nkalikuyombela kuwa kugwasha kumbe ndeyembela ili msole imatunda ga faida ginywe. ¹⁸Napokelaga vintu vyose, egeze nakaziwigwa na vintu ywauryaga napokelaga vintu vinywe kufuma kwa Epafradito. Ni vitu vizuri vyenye kunukia mithiri ya manukato, vyenye kukubalika ambavyo vyote ni sadaka inayompendeza Mungu. ¹⁹Kunguno yeyeno, E Seva wane akawakazye okovi wing'we ku usavi na usondo wake mugate na Klisto. ²⁰Itungu Seva na Vava wiswe ave na usondo wa milele na milele. Amina. ²¹Impola zyane zimufikile kila msalizi mugate na Klisto Yesu vadugu vane awo ndinao hanaha valivagisha. ²²Na hangi vasazi wose hanaha valivagisha kuwose vamigana ya mwa Kaisali. ²³Nagisi chelu Vava wiswe Yesu Kristo zive na myego zinywe.

Colossians

Chapter 1

¹U Paulo, mzya aku Kristo Yesu ku utogwe wa ku Seva, ni Timotheo mdugu ywiswe, ²kunguno iv'aumini nivadugu ivaminifu mgati ni Kristo ivaliuko ku Kolosai. Iwe ku winywe, ni amani mkufuma mwa Sev'a V'av'a wiswe. ³Kukufumya kalumbelo kumwa Sev'a, V'av'a aku Mgosha wiswe Yesu Kristo, na kukumlombela kila mala. ⁴Kwakapulika i ukonde winywe mgati ni Yesu Kristo ni utogwe uo mlimao kuv'ale wonse iv'atengelwe kunguno ya ku Sev'a. ⁵Mlini utogwe iv'u kusababu ya talaja lya uhakika ilitunziwe kumalunde kunguno inyu. Ndimwapulika ihusu italaja yiyo ya uhakika aho mgati ni gambo lya ukweli, injili, ⁶ambayo izile kuinywe. Iinjili ikuuta iyawo na likwenela haweleo homse yav'a ikuvezaya vivyo mkati yinywe hangi tangu lusiku ndimwapulika niliifundisha kati cheelu ya ku Sev'a mgati ni kweli. ⁷Yiyo hona injili mwifundisizye ifuma ku Epafra, mtogiwa wiswe mtumami mwigisu, ambaye mtumami mwaminify aku Kristo kuu niaba iswe. ⁸Epafra auvezaya umanyikane kuuwiswe utogiwa winywe mgati ni Mwego. ⁹Ku sababu ya utogwe wuwo, tangu lusiku ndikwapulika vivyo, kukalekile mliv'alombela. Kwava kukulomba kwamba amokaziwa ni masala ga utogiwa wakwe mgati ni masala gonse ni umaye wakimwego. ¹⁰Kwava kukulomba kwamba amyumba kwangalifu wa kumgosha mgati ni nzila izitogiwe Kwav'a kukulomba kwamba amuuta iyawo mgati ni gambo isoga ni kwamba amv'a mgati ni masala ga ku Sev'a. ¹¹Kukulomba mpate itelelwa inguzu mgati ni uwezo kutegemea ni nguzu ni usondo wakwe mgati ni ukonde ni ukonde wonse. ¹²Kukulomba kwamba kuutogwe, mkafumya kalumbilo kwa V'av'a, uyo amv'eizizye emu mv'e ni sehemu mgati ni ihembeko lya v'aumini mgati ni uwitawale. ¹³Akukombola

kufuma mgati ni kulu wa lwiti nilisamya mgati ni uwamii wa Mwanne umtogiwa. ¹⁴Mgati ni Mwanne kuli ni ukombolwe, wa usamehewe wa makosa. ¹⁵Umwana mfano gwa ku Sev'a akakuoneka. Na muutwa akwanza wa uumbi wonse. ¹⁶Mkuva umsav'a vintu vyonse ndivyaumbika. Vivyo vilikumalunde na ni vivyo ivilihawealelo, ivintu vikuoneka ni ivikakuoneka. mkuva utukufu au ukulu au uutawa uli ni nguzu, vintu vyonse ndivya umbika kunguno yakwe. ¹⁷Umsav'a akuv'a aho aho vintu vyonse, na ni mgati ni vintu vyonse visimazye hamo. ¹⁸Ni msav'a ho mtwe gwa mvili yaani isengelo, msav'a hambuko namu utwa akwanza mkufuma mmiongoni kuvao vifwile ivyo, ali ni nafasi yahambele mmiongoni mwa vintu vyonse. ¹⁹Mkuv'a uSev'a ndatageziwa kwamba utimilifu wakwe wonse wikale mgati mwakwe, ²⁰niliv'apatanisha ivintu vyonse kuu nzila ya ku Mwannee. U Sev'a ndav'ezya ukonde mwivitila magari iga msalaba gwakwe. U Sev'a nda unganisha ivintu vyonse kuwakwe umsav'a, mwiv'a vintu vya liwelelo au vintu vya kuilunde. ²¹Neem pia, kwitungo limo ndimwav'a v'ageni kwa Sev'a na ndimwava va nsika yakwe mgati ni masala ni matendo imav'i. ²²Kumbe hangi mwavakunganya inywe kumvili gwakwe ivitila ulufu. Ndavezya ivi kuv'aleta inywe vasondo, vakali ni misayo na bila ni dosali hambele yakwe, ²³mbe mwaendelea mgati ni ukonde, ndimwa hembekwa kuva lyalole, bila ileziwa kutali mkufuma mwa taraja lya usilingazi lya injili iyondimisa pulika. Yiyo hoo injili itangaziwe kukila mtu aumbiuke handi ni lunde. Yiyo hoo injili ambalo ene, Paulo, nakava mtumami. ²⁴Hangi mutogeziwa mateso gane kunguno inywe. Nane mugavezya mgati inywe gwane ikikupungua ku mateso gaku Kristo kwajili ya mvili gwakwe, ambao isengelo. ²⁵Ene ndimtumami ahi sengelo ili sawasawa ni wajibu uwo mpiwilwe mkufuma mwa Sev'a kunguno inywe, mkulyokazya igambo lya ku Sev'a. ²⁶Uwu ukweli wa sili iyondiya viswa kuumyaka mingi ningakuva utwa. Kumbe agisi valangiziwa kuwonse ivamzumizye mgati ni Msava. ²⁷Mbekwav'o Sev'a wakov'akufundukula kukila usav'i udehelwa wasili ya hana yeni yi mgati ni Mataifa. Mbe Kristo aimo mgato ing'we, ugimiwa udehelwa uwo wizile. ²⁸Uyo mwene vumtangazya. Kuvakanizya kila mtu, kuvahembeka v'antu isima lyonse mangu kumlete kila mntu umkamilifu mgati na Kristo. ²⁹Kunguno yiniyi, enne nuutumamya na kwitaimkugelanizya na nguzu zyakwe ivyo iwita mlimo mgati muann'e kunguzu.

Chapter 2

¹Kunguno nukov'a mmanye e'vyo nakav'a ni luduko nyingi kunguno yinywe ku wose awo v'aleko ku Laodikia niku wose awo v'al'eko ku Laodikia ni ku wose e'v'akale kuona u'shu wane mgat'e ni muv'ele. ²E'v'atumami mil'emo mangu myoyo zyawo yetogwe na kuletwa hamo muutogwe ni muusav'e wose wav'engi uwo wukamilike hasa wa masala, mugat'e ni kuyemanya wuv'ese wa nhana ya ku Sev'a, uyo ni Kristo. ³Mgat'e yakwe akiba azyose vya chelu ni masal zya kav'eswa. ⁴Nuyomba e'vi kunguno umntu wose wose uyo akav'ele akav'av'ezezye uwuv'e ku uhembeki wul'e ni wuyanzi. ⁵Ning'evyo nkal'e hak'emo niny'we mgate ni mumuv'el'e, ila nd'eho ninywe mumwego. Nutogwa kwiwona umupango gwinywe musoga ni nguzu zya (wuzumye)ukonda winywe mgat'e ni Kristo. ⁶Kat'evyo mwampokela Kristo Mgosha, yumbagi mgat'e nawe. ⁷Mukuziwe mugat'e nawe, muzyengwe mgat'e, muzyengwe mgat'e ni ukonde kat'evyo mwahembelilwe, ni kufungwa mugate ni m'adeho mingi. ⁸Mwangal'ele ya kuv'a muntu wose kudu av'adimye ku umanyne ni mihayo d'u ya kuv'a hugany'a kutegemela uupokezi wa v'antu, kutegemela ekanunizya lewelelo, na yekav'ele igelan'ezyo lya upokele wa v'antu, igelanezyo lya kanuni zya lewelelo, na yekav'ele igelanezyo na Kristo. ⁹Kunguno mgat'e yakwe igemelo lyose lya mwa Sev'a wil'ule mugat'e gwa muv'el'e. ¹⁰Ninywe mwako kaziwa mgate nawe. Mwenek'ele he nufwe cha ukowole ni ukulu. ¹¹Mgat'e yakwe na nde mwatahiliwa ku tohara eyekavezivagwa ni v'antu mugat'e ni kusiniwa muv'el'e gwa nyama, hang'e mugat'e ya tohara ya Kristo. ¹²Mwazyekwa hak'emo nawe mugate ya wojiwa. Ni ku nz'ela ya ukonde mugat'e yakwe nde mwa zuwukwa ku nguzu zya ku Sev'a, uyo wa mzuwukya kufuma ku v'auf'u. ¹³Naho nde mwav'a mwafwa mu mugat'e ni ukenagule winywe wose. ¹⁴Nd'e wasiny'a e'nkumbu ya utondwe iyo nd'e ya tonwa na magemelo ago ndegal'eha upeule niswe. Ndasiny'a gosi ni kugum'elela msalabani. ¹⁵Wazisiny'a nguzu ni wukulu. Wawufula hapa na kugav'ezya gav'a miyeye ya ukindi wa nz'ela ya msalaba gwakwe. ¹⁶Hamo hene, umuntu yeyote kuduav'ahukumu inywe mugat'e ni kulya ni kunywa, ni kuhusu nsiku ya miyeye au mwezi mwandamo, au nsiku zya Sabato. ¹⁷E'zi mitaka zya magambo gizile, lakini mbuk'e uKristi. ¹⁸Muntu wa usondo wose kudu apuziwe hekima yakwe kwi tamani unyenyekevu ni kulomba umalaika. Umuntu wa hali e'yo uwing'ela mgat'e ni magambo ago agawine ni kugalulwa ni mihayo yakwe ya k'e muv'el'e. ¹⁹Umwene'k'ele akadim'el'ele mtwe. Ni kufum'ela mmutwe af'e umuv'ele kuv'et'ela viungo vya muv'ela gwakwe ni mafupa gakulungwa ni kwidim'el'eziwa ku hamo; na kukula kwi kulila gufumiwe ni Sev'a. ²⁰Mbe nde mwafya hak'emo ni Kristo ku ns'embo zya l'ewelelo, vihe m'uwikala na mkutumama mul'e welelo: ²¹"Kudumudime ninga mwiwonja, ninga kudima"? ²²Aga gose ga amuliwa ku nguno ya wononi uwizile ni utum'ele, kufuma ni welezye ni mahembeko ga v'antu. ²³Malaha gose gal'e ni hekima ya masalilo e'zyo zyav'egeleziwa ku upeke na uunyenyekevu ni kuteswa kwa muv'el'e. Lakini k'ehenge cha ukonde kuk'ela kalokoloko ka muv'ele.

Chapter 3

¹Ninga hange Sev'a av'apangatusha hakemwi ni Kristo gakov'imagambo gamwigolo v'ivyo Kristo aikile umikono zya ku Sev'a. ²Mwiganeke magambo evi gamwigolo hawebele. ³Ketevivyo mwagulala, niwikale winyu mwav'iswa hakimwi ni Kristu mgate ni Sev'a. ⁴Mgate ni Kristu gao akav'e aonekana, v'ivyo uwikele winyu, mkaone nem hange mkaonekane neyu mgate. ⁵Kuv'iyoye magav'isema gambo gago mgate hanselele ya umalaya, nzoma, kalokolo, embe, nintunko v'ivyo nihange esanamu. ⁶Kunguno ya magambo ekisila ya ku Sev'a akuiza kwigulo ya v'ana ev'akupoleka. ⁷Kunguno ya magambo ange emuhange ndemwayumba mihange ndimwikakala mkate na nao. ⁸Ange kav'ele lazima mgasinniye magambo aga gose. Hange ekisila ekisila kev'e, entusi, ange magambo emav'e gakufuma mumilomo zinyu. ⁹Mkikov'angaga mgate yinye, kunguno mwauzyula uwu mtu winyu wa kwale ni magambo gakwe. ¹⁰Mwazyala uwontu waluke, mgate ni masala kufumela daikolile niv'e yondamuhumbile. ¹¹Mgate ni masala ega kudoho Myunani Myahudi, itahiliwa mileka itailiwa ule msomi, asiye msomi, mtumwa, asiye mtumwa, lakini badala yake Kristo ni mambo yote katika yote. ¹²Kate v'asagolwa ni Sev'a, ev'asondo v'ao v'av'atogilwe, mwizyeke uwontu usoga, ekesa, eunyenyekev'u, niukonde niukonde. ¹³Mwisolele inyu kwa inyu. Mwifuelekisa ila mtu mwiye kete mtu akutopota zidi yunge. Amufuele kesa kunguno lile v'ivyo Mgosha ala kuv'asamehe inywe. ¹⁴Elyongezya magambo hega agose mv'e ni utogwe, v'ivyo ndav'ezya ekegezo kele v'isoga. ¹⁵Kumpola yasomba ya mwa Kristu maeongozya emiego zinye. Ndeyele kunguno ya mla ya sombe mwitanelwa mgate ni v'ele gumv'e ni dehelo. ¹⁶Nimhayo gwamwa Kristo gwikale mgate yinywe kuwosawi. Uekima yose, mwihebeke nikwiyangola inywekwa inye kwa Zabuli, enyembo ni nyembo zya mmwego. Kwideka miego zinye kwa Sev'a. ¹⁷Nichosechose muv'azya, mgate ni mihayo au mgate ni matendo, mv'ezye gose mgate ni lina lya Mgosha Yesu. Mpi idehelo Sev'a v'av'a kwiv'etela mwenekela. ¹⁸V'akema, mv'enyenye kele v'agosi v'inywe kate ev'iyoye etogezizye mgate ni mgosha. ¹⁹Ninywe v'a gosha mv'atogwe ev'a ke v'inywe, kodomv'e v'adakizidi ya v'enekele. ²⁰V'ana, mv'ashimu v'av'iyazi v'inywe mgate mi miha yoose, kunguno hov'iene yemtogezizye uMgosha. ²¹V'akev'av'a mkav'asezyaga v'ana v'inywe, magov'akiza vakakata etamaa. ²²V'azya, mv'ati v'ahanya v'inywe mgate nimv'ele ku mambo gose, yikav'ile ku huduma ya minso katev'antu v'akutogezya doho ilako mweho gwahana. Mmwogohe Sev'a. ²³Chosechose echomv'ezya, mv'ezye kufuma muwotogwe winye kate ku Mgosha na ekale kuv'antu. ²⁴Mmanyile yakuv'a mlapokelele eheli ya kutawala kufuma ku Mgosha. Ni Kristo Bwana uyomtumekela. ²⁵Kunguno wosewose akuvezya gegele haki alapokele ilapezyo kumatendo gegele haki agowav'ezya na kuduho uegela.

Chapter 4

¹V'agosha , mfunye kuv'azya magambo gago gale ni haki ni witaume. Mmanyile hange kati vyo mlenave mgosha wa Mmalunde.²Mwende mwiv'a ni mwego mgate ni malombezi. Mwikale minso mgate ya lelo kushukrani.³Mlombe pamwi kunguno yiswe hange, emangu uS'eva alugule emilango kunguno yigambo, mwiyoombu uwuv'ise wa ukweli wa Kristo. Ku nguno ya ele tungilwe eminyororo. ⁴Na mlombe hange pandeke mleletola hibara, kativyo kutakiwa miyomba.⁵Mye kuchelu , kuv'ale evale hibala, na muukombole umda. ⁶Emagambo ginywe na gav'e gaelielu kumuda gonse, emangu mkowole mwimanya kila evyo yikutakuva m'lemjibu kila mntu.⁷Ku magambo gago gakuhusu ene, Tikiko akagav'ezye gamanyeke kuwinywe. Umsav'a wa udugu mtogwa mtumami mwaminifu, mzya mwigisu mgate ya Mgosha. ⁸Kumtuma kuwinywe kunguno ya ele, ee mangu mmanyemagambo gakuhusu iswe ni hange mkowole mlev,apa mwego. ⁹Kumtuma pamwi ni Onesimo, mdugu wane mtogwa mwaminifu, na umwi winywe. V'akav'awe kila kintu echo ndechafumela hano.¹⁰Aristariko, mfunywa mwigisu, akuv'agisha, pamwi ni Marco mv'alaye lyako Barnaba uyo ndemwa pokela utaratibu ijuma kuwakwe, "mba iza kuwinywe, mpokeli," ¹¹Ni Yesu uyo akwitanwa Yusto. Av'a v'inene v'atohara halafu v'atumama milimo v'ichane kunguno ya wami waku Sev'a. V'ale faraja kuwane.¹²Epafrakuv'agisha. Uyu nave muikinyu na mzya lya ku Kristo Yesu. Umkola akuv'ezya ekatampa mgate ya kulomba ku nguno emangu mwimel'e kuukamilifu niliagishwa ekekamilifu mgate ya utogwe waku Sev'a. ¹³Kunguno muwine avyo akutumama milimo kukatampa kunguno yinywe, kwao y'ale ku Hierapoli. ¹⁴U Luka uyo mganga mtogwa, ni Dema v'akuvagisha.¹⁵Uv'agishe ev'adugu v'ane, ev'ale ku Laodekia, ni Nimfa, ni nis'engelo leele elele ku kukaya yakwe. ¹⁶Iv'alala alale haho likav'e lyasomwa mkati yinywe, lisomwe, lisomwe hang'e kumisengelo gawalaodekia, ninywe mwakikisha mkulisoma leele iv'ala mwifuma Laodekia. ¹⁷Yomba ku Arkipo, "Angalela yele ehuduma eyo wapokela mgate ya Mgosha mwiv'a ukutakiwa uyevezye."¹⁸Ulugisi alalu lukufuma kumkono gwene ene msav'a - Paulo. Mzizukile eeminyororo zyane. Neema yev'e kuwinywe.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹E Paulo, Silwano na Timotheo ku kanisa lya V'athesalonike mgate na Sev'a V'av'a na Mgosha Yesu Kilisito. Chelu na pola yasombe ev'eninywe.²Kufumya kalumbelo kumwa Sev'a kila mala kunguno inywe wose, itungo ahokuv'akalywa mgate na malombelogiswe. ³Kukuizukela bila izov'a habele ya ku Sev'a mlemo kautogwe ni uvumilivu wa usiligazi kunguno ya hambele mgate ya Mgosha Yesu Kiristo.⁴V'audugu aomtogilwe na Sev'a kumanyile lwitolwinywe. ⁵Nevyo igambo liswe evyondezile kuwinywe yekale kwigamboduhu, kate evyo mgateni nguzu, mgateni Mwego Msondo, ni mgate ni hana. Kunguno yeneyo mmanyile mmanyile kate kulev'atu watu vavihe mgateyinywe kunguno yinywe.⁶Ndemle watu valivela kuwiswe ni mgosha katevyondemwapokela igambo mgate ni luduko kwitogwa yakufuma kumwego yakufuma ku Mwego Msondo. ⁷Ni matokeo gakwe, mwav'a mfano kuwose mgate ya Makedonia na Akaiya aov'azumizye.⁸Kunguno mwifuma kuwinywe igambo lya ku Sev'a lyakakwela kose, nayekav'ile Mekadonia na Akaiya v'i nene. Ebadala yakwe kukela sehem kuukonde mgate na Sev'a yakenela kose. Nimatokeo gakwe, kukakukola iyomba chose chose. ⁹Mwita v'akola v'utuma kombe wizewiswe nde wavihe mgateinywe. Vakususumwa ivyonde mwa mgalukela uSev'a. Mwituma mgate ya sanamu ni lemtumamela uSev'a alempaga wa hana. ¹⁰Ndevafumya empola ate aho mlindile umwane mwifuma mwilunde uyonda zyukululwa mwifuma ku v'afwile. Uyu hu Yesu uyu akutulile(huru) wifuma kukesila.

Chapter 2

¹Kunguno emu vasava mmanyile, mdugu, kuwize wiswe kiwinyu ndiukali wa bule. ²Mmanyile kativyo hambuki ndikwalumila na ndikuvezya kunsoni kule ku Filipi ni ugimu mgati ya Sev'a mwiyoomba igambo lya mwa Sev'a ninga mgati ni shida nyingi. ³Kunguno malango giswe gakakufumila kuuvi ninga mgati nauv'i. ⁴Ibadala yakwe, kati ivyo kwazumilizwa ni Sev'a kuzumiziwa uvyene kuuyomba. Kuyomba, valikutogezya ivantu kumbe kulimgezye Sev'a. Umwenekili upima myego ziswe. ⁵Kunguno ndikukatumulile mihayo yakwitogezya itungo yoyote kativyo mmanyile, ninga mbuutumile mihayo kati ilembekezyo kati mpima uSev'a(shaidi) wiswe. ⁶Ndi kukakiv'ile udehelwa ninga kufuma kuwinywe au kuv'angi. Misindikukakowa mkutonda kati ya mkutogeziwa kati vakombeva mwa Kristo. ⁷Ibadala yakwe ndiokonde kati inywe kati mayu kativyo mayu avatogilwe ivanne kwe msava. ⁸Kunzila iyi ndikuli ni utogwe kuuwinywe ndikutogilwe ndikuzumizye mkuv'ahamo iliv'ashilikisha ni gambo lya mwa Sev'a kuleka nimaisha giswe v'asava. Kungono mwavaga v'atogiwa v'iswe. ⁹Mkuv'a vaudugu, mwizikile imilimo ziswe ni luduko lwiswe. Uzikuna lwiva v'a ndikuvezya milimo kunguno kukiza kumlalile yeyote itungo ili ndikwa vahembeka igambo ili. ¹⁰Emu mlivangalizi ni Sev'a hangi, kunsondo wanguno kii, ihaki, ni bila uv'i mtuvyo ndikwa v'ezya venekili hambele ying'we avomzumizye. ¹¹Vivyone, mmanyile kunguno kii kukila umo wing'we kitivyo v'av'a alivyo kuvaa mme ivikwavavila kuvapa mw'ego. Ndikwa iyonelela ¹²ndi yutakiwa muyekiti ivyo uwitamwe wing'we kumwa Sev'a, uyo ndiwa vitama kuntemi na kudehelwa wakwe. ¹³Kunguno yiniyo kukumdehela Sev'a itungo lyose. Kunguno ahomlipokeli kufuma kuwiswe ujumbe wa ku Sev'a uvo ndimwaigisa, mlipolekele ikalikati igambo lya mtu. Ibadala yakwe mlipokele kati kweli ivyo lilipokele kati mwa Sev'a. Igambo ili ulyene likutumama imililimo kati inywe avo mzimizye. ¹⁴Kativyo emu, v'audugu, mve vantu valivila mamisengelo gamwa Sev'a ago gali mgati ya Uyahudi mgati Kristo Yesu. Kunguno emu hangi ndimwasuka mgati magambo genago mwifuma ku vantu viinywe kativyo ndivili mwifuma kuvayahudi. ¹⁵ndivali Vayahudi hoveni ndivamuulige Mgosha Yesu pamwi ni valaguzi. Ndivayahudi avo ndivakusaga kufume hibala. Vakakumtogezya uSev'a navansika kuvantu wonse. ¹⁶Ndiva kuzuwiya kukayomba nivamuwelelo manyomba ni vamuwelelo mangu vapandike mwikombolwa. Imatokeo gakwe kumbe veendeliye ni zambi zyao. Mwisho kisila chakiiza kuu wao. ¹⁷Iswe, vandugu ndikwaasambala ninywe kumda mfupi kimvili, ikali mgati ya mwego. Ndikwavezya kuu nguzu ziswe nikwideho ikulu iyona ishu zinywe. ¹⁸Kunguno kuukova kwiza ku winywe, ene Paulo, kumala imo niyingi, lakini ushetani ndakukinga. ¹⁹Kunguno kuliadini kwiswe kulave kie kumbele, au utogwe, au itaji yalivumila hambele zya ku Mgosha wiswe Yesu itungo lyakuza mwenekili? Ivi enyu mkali mkavitile kativyo vali vangi? ²⁰Kunguno inywe imola ya chelu ni vutogwe wiswe.

Chapter 3

¹Hovy'ene aho kw'e kuka kowo lile kwi vumilia hasa, nd'e kwa wazia yal'e v'ev'e visoga kwisigala k'ule k'u Athene mw'e v'e nene. ²Ndekwaamtuma uTimotheo, m'dugu wiswe mtumami wa mwa Sev'a mgate ni injili ya Kristo, mkuv'azyenga ni kuv'aliwaza kul'engana ni ukonde wiswe. ³Nd'ekwav'ezya aga mangu hagaiwe uwa kuogoha kufum'ela/kunguno ya mateso aga, kunguno inywe v'en'ek'el'e mmayile kuv'a kwa kasagulwa kunguno ya e'l'e. ⁴Yanhana, itungo nd'e kul'e hamo ninywe, nd'e kwa tongeha kuv'elekezya at'e nd'e k'we behi kupand'eka emateso, nago gafum'ela katevyo mmayile. ⁵Kunguno e'y'e aho nde nkakowola ukwikazya hang'e, nd'enatuma k'ege'e mpand'eke kumanya igulya lya ukonde wiswe. Y'enav'a umononi anav'a kat'e av'agema ni mul'emo gwinyw'e gugaiwe usondo. ⁶Lakini uTimotheo nd'e wiza kuwiswe wafum'el'ela kuwinywe wakuletela mpola nsondo yuhusu ni ukonde hamo ni utogwe winywe. Ndewakuw'ela ate mwinayo inkumbu nsonga yuhusu iswe, mutamani mukuwone kativyo niswe kutamani ukuvawona inywe. ⁷Kunguno ey'e v'awud'ugu nde kwa togwa mno ninywe kunguno ya ukonde w'enywe, mgat'e ni luduko nu mateso giswe gose. ⁸Kug'es'e kwikile ninga mbe mw'e mil'ele imara, ⁹Kwani ideho l'ehe huajili yinywe, (kufuraha) kuwutogwe wonse uwo ulinawo uwa Sev'a kunguno yinywe? ¹⁰Kulomba sana usiku ni lyuv'a mangu kuziwonelushu zinywe nil'e wongezezya echo changole mgat'e ya ukonde winywe. ¹¹Sev'a wiswe ni V'av'a mwen'ekel'e, ni Mgosha wiswe Yesu akutongelele enz'ela yiswe kufika ku winywe. ¹²Ni Mgosha av'av'ezye mongezeke nizidi angat'e ya utogwe, mbe mwitogwa ni l'ev'atogwa v'antu wonse, kativyo kukuv'av'e zezya emu. ¹³Na av'ezye evi emangu myego yinywe yiv'e yikale bila ilalamekelwa mgat'e a usondo hambele ya ku Sev'a wiswe ni V'av'a mgat'e ya wizel'elo wa Mgoshu Yesu pamwi ni v'asondo wose ni vasoga vakwe wonse.

Chapter 4

¹Mb'e vyene, v'adugu, kuliv'apa nguzu na kuv'ayangula kumwa Yesu Kristo kil'e evyo mwalangiwa magambo kufuma kuwiswe nguno yakuya na kumtogezya Sev'a, k'uzila yenio mye na kuv'ezya hang'e. ²Kunguno mmanyile emaelekezo k'e ago kwavapa kuv'it'ela V'av'a Yesu Kristo. ³Mbe vyene aga he mawitogwe gamwa Sev'a: uhembeko wing'e muwukana umalaya, 'Kila umo wing'we amanye kuv'i na mkema wakwe msav'a mgate nsondo ne heshima. ⁴Kuduuw'e na mk'ema nguno ya mp'ema zya mv'ile (k'eti Mataifa ago gakammanya uSev'a). ⁵Kundu aweiho mmtu uyo wakukila hama na kumenwa mduguye kwigambo hili. Kunguno uV'av'a hemwene wak'ulep'elezya magambo genaga, k'et'e ivyokwatongela kuvakanizya na kwilolela. ⁶Kuguno V'av'a akakwitamile kumav'i e'bali ku nsondo. ⁷Uyo wal'ekana ile akakukana vantu, mbe vyona umkana Sev'a uyo wav'apa Mwego Sondo yakwe. ⁸Wetogwe wa ndugu, kuduuh nguno ya mntu yung'e kuv'atonela kunguno mhembekiwa na Sev'a kwitogwa ing'wening'we. ⁹Kuyalole, mwita agagose kuv'adugu awov'eko Mekadonia yose, kumbe kumyangula, vadugu, mwite ninga nagange. ¹⁰Kuvayangula mtogwe kwikala maisha masoga kwiza mil'emo zinywe, na kwita milemo kumikono zing'we k'eti ivyo kwav'ahembeka. ¹¹E'ta aga ukole kuyavisoga kwisima kwao v'alihibala ya ukonde bangukuduupunguk'elwe na ago alomba gogote. ¹²Kukamile inywe mumanye e'yoy'e kavile hana, inywe vadugu, higulya nawo valalile, mangu kudumwize msaye k'eti v'angi av'o hana kulingana ni tungo lizile. ¹³Mbe kusanizya kuv'i uYesu wafwe na kuhembuka hangi, vyene vivyo Sev'a alav'alete hakimo na uYesu av'o vafwe mgate nawe. ¹⁴Nguno ya genago kumuw'ela inywe kwa gambo limwa V'av'a, hivi iswe kwiv'apanga ao kulav'ekweho hitungo lyakwiza kuv'akwe V'av'a, hana yene kukashe kuv'atongelele av'o wafwa. ¹⁵Kwavi V'av'a msava alize kufuma kwilunde. Alize na muzwi mhanya hakimo na muzwi gumwa malaika mkulu, hakimo na muzwi kwa parapanda y'emwa Sev'a, nav'o wafya m'ngat'e yimwa Kristo walahembuke hangi. ¹⁶Iswe av'o kwiv'apanga, av'okusigile, kulisanje mgat'e na malunde hakimo nao kumsumb'ela V'av'a kwigulya kunzila y'eniy'e kulav'i na V'av'a nsiku zyose. ¹⁷Mbe vyene, mwihani inywe kuinywe kumagambo aga.

Chapter 5

¹Sasa, kunguno ya mpola ya muda ni nyakati, waudugu kuduhu ehaja mwiv'a ak'entu chonse chand'ekwe kuwinywe. ²Kunguno em v'asav'a mmanyile ku ukweli kabisa mwiv'a ulisiku lwa Mgosha lwizile kat'e mwivi ivyo akwiza usiku. ³Haho v'akuyomba mwiv'a "Kule Amani ni usalama", uhene uarona nangi wokuv'izyela ghafla. Yele kate uwusongu wa ivyo wukumwizela umayo wa mwitu tungo. V'akasiv'ayekwepe kunguno yonse. ⁴Lakini emu, v'andugu mkal'e mgiti ninga uwe lusiku uv'iz'ele kate mwiv'i. ⁵Kunguno emu wonse mle v'ana v'ana v'a v'auche ni v'ana vya v'alyuv'a. Iswe kukal'e v'ana vya usiku au v'amgiti. ⁶Kwa hiyo kukalalaga kat'e v'ange ivyo v'akulalaga. Ila kukeyule niv'a kuv'e makini. ⁷Kunguno awo v'akulala v'a kulala ulusiku ni v'awo v'a kunywa v'akukolwa v'akukolwa uusiku. ⁸Kunguno iswe kule v'ana vianyuv'a, kuv;a makini. Kuzwale engao ya imani ni utogwe, ni nkosila ya chuma, eevyo ho ukika wa wokov'u wiswe kwitungo elizile. ⁹Kunguno uSev'a ndakakusagwile kumbak'e kunguno ya kisila, ee mangu kupandike wokovu kwizela ya Mgosha uYesu Kristo. ¹⁰Umsav'a humwene ndakufwila emangu, mb'e kuv'e kul'e minso au kulalile, kwikile pamwi nankwe. ¹¹Kwe v'i kwihani ni li'zengo la inywe v'asav'a kuv'asav'a katevyo mkuv'ezyaga. ¹²V'audugu, kukuv'alomba mv'amanye v'ale awo v'akutumama mgate yinywe nao awo v'alihigulya yinywe mgate mwa Mgosha nao v'akuyangula. ¹³Kukuv'alomba mv'amanye niliv'apa isima mgate ni utogwe kunguno ya mili mo zyao. Muv'e niukonde mgate yinywe iny v'asav'a. ¹⁴Kuv'alomba, v'audugu: mv'adakile awo v'akakuya(kuupola), mv'ape mwego awo v'akikatela(tamaa) mv'ambelezye awo v'ale ni upina na muv'e v'a kondu ku wose. ¹⁵Angaleli akav'oka aleho mtu uyo akulepelezya uwov'i ko wow'i ku mtu wonse. Badala yakwe, mv'ezye ago gale masondo ko kila yumo winywe ni kuv'anto wonse. ¹⁶Mtogwe nsiku zyonse. ¹⁷Lombi bila izov'a. ¹⁸Kundehe uSev'a ko kila igambo, ku nguno uwo ho utogwe wa mwa Sev'a kuwinyune mgate mwa Yesu Kristo. ¹⁹Mkazimyaga Mwego. ²⁰Ngeha mbyede ulaguzi. ²¹Geni emagambo gose. Mledime lelo le isoga. ²²Mwilezye au mwisi nnye kukila uuwov'i. ²³Sev'a wa ukonde av'akamishe mgate ya utakatifu. Mwego, muv'ele vyengalelwe vikav'a ni maua mgate yaliza kuwakwe Mgosha wiswe Yesu Kristo. ²⁴Mkola ndav'atana ni (mwaminifu), ni mkova humwene ayo akutumama. ²⁵Waudugu, kulombeli hangi. ²⁶Mvagishe va wose ev'a udugu kulev'abusu takatifu(lemsona). ²⁷Kuv'alomba mgate ya Mgosha mwiv'a ebalov'a eye yesomwe kuv'adugu wose. ²⁸Chelu cha Mgosha wiswe Yesu Kristo yev'e hakimwi ninywe.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silwano, na Timotheo, ku misengelo lya Wathesalonike mgate ni Sev'a lya V'av'a wiswe ni Mgosha Yesu Kilisto. ²Usondo kuv'e kuwinyu ni mola ya somba yefumile kumwa Sev'a v'av'a wiswe ni kwa Mgosha Yesu Kilisto. ³Yakulazimu iswe kumudehe Seva nsiku vyose kunguno yinywe, v'adugu. Kunguno eviho yekukulazimu, kunguno ya mola ya chelu yenu yukula sana, ni utogwe winywe kukila mntu wongezeke wingi. ⁴E'vyo iswe v'en'ek'el'el'e kusunsumula ku kwideha higulya linywe mgate ya misengelo ga Sev'a. Kusunsumula ku kwideha higulya linywe mgate ya misengelo ga Sev'a. Kusunsumula mola ya zaburi yinywe na mola ya Chelu iyo mwenayo mugati ni mateso gose. Kusunsumula mola ya kusulubiwa ago mugavumilia. ⁵E'yeho dalili ya hukumu ya haki ya Sev'a. Ematokeo ga enega ni kuwa, inywe muvaziwe kuv'a mukuwiwa kwingila utemi wa ku Sev'a uwo kunguno yakwe musulubiwa. ⁶Kunguno yele haki kwa Sev'a mkuv'al'epa masulubio ku v'awo v'akuvatesa inywe, ⁸nikuv'apa usoga inywe musulubiwa hak'emo niswe. Akav'ezya evi itungo lya kufunuliwa kwakwe Mgosha Yesu kufuma kwilunde hakemo na mwego msondo ku nguzu zyakwe. ⁷Mgat'e nd'emi zya moto alav'al'epelezye kasesembe ev'en'ek'el'e awo v'akamumanyile Sev'a nao v'akakuyeshimu hubili ya Mgosha wiswe Yesu. ⁹V'alateseke kunguno ya maangamizi ga milele mbevatengwa nikuv'a veho Mgosha ne walukelwa wa nguzu yakwe. ¹⁰Alavezye utungo elo alize kwi abudiwa na v'antu v'akwe nikuv'astaajabishwa ni wose awe waamini. Kunguno ya ushuhuda wiswe kuwinywe nde wa aminiwa kuwinywe. ¹¹Kunguno ey'e kuvalombela inywe nsiku zyose. Kulomba kuv'a Sev'a wiswe av'av'azyo at'e mustahili kwitanwa. Kulomba kuv'a apandike kuv'ezya kila ukov'e msoga ni kila ml'emo kwa mola ya chelu ku nguzu. ¹²Kulomba emambo ga mangu Mgosha Yesu. Kulomba kuv'akupate kutukuzwa nawe, kunguno ya usondo wa mwa Sev'a ni ya Mgosha Yesu Kilisitu.

Chapter 2

¹Ukuiza kwa Mgosha wiswa yesu Kristo ni kunganiwa hakemo kulev'alomba ev'a ikololiane, ²kegele mkasukaga ninga mkasusiv'angwa kuboha, kwa miyego, ukombe wivalala nyuyumkana yufuma yonse, kunguno ekalekwiza ifumile kuwisu yekuyomba yate isiku ya Mgosha aizile. ³Umtu akav'adangenyaga kunguno yonge iv'a kuno ye kashe ize kav'ele ipolomoko lekafumele kwiv'a v'antu ilango lifudoko lwe kumyanda. ⁴Uyu hu mwene umkanala nawe uwiusha msav'a akumkana Sev'a na kose kose icho chorubwa mafumilo gakwe, kuvikalo mwipelelo lya Sev'a na kwilanja keti Sev'a. ⁵V'ihe mkizukilele ayondendeninyu ndinamuv'ila mwigulya lya magambo aga? ⁶Igisi mmanyile icho chumkanila nguno akowole kulanjishiwa kwitungo kamili halo linav'i lyafika. ⁷Kunguno iv'iso lya uyo mmtu msav'a kuleka kutumama milimo mpaka sasa gisi, ila du kwoho uyo umudimilila(kumkanizya) na gisi mpaka ahoakufumiwe mnzila. ⁸Ninga uyo wa kukatana aha alyafumbulwe, uyo Mgosha Yesu alamuwulage kuhewa ku mlomo gwakwe. Mgosha akamv'ezya kuv'i chosechose kuufundukulo wawizililo wakwe. ⁹Wizilo wa yuyo akukana akuv'ii ku nguno ya milimo gwa mwa shetani ku nguzu zyose, igengeleko na mawonenzo ga wufi, ¹⁰ni wufi wose wa upofi. Magambo genaga galav'i galeho kwayo v'alatagika, nguno ndiwakapokelile utogwa wa hani nguno ya kupiziwa kuv'av'o. ¹¹Kunguno yiniyo Sev'a alivatumila mlamo isav'a gwa uv'i mangu wazunywe ufi. ¹²Mafumilo gakwe ni kwamba v'ose valalapiliziwe, v'ose av'o vakazumizwe ku hana bali v'asav'a v'uwitogezya mugati na upovye. ¹³Kumbe yukuv'ezya kumdeha Sev'a itungo lyose ku nguno inywe v'adugu v'atogiwa va Mgosha. Ku nguno Mgosha ndi wawasogola inywe kiti pupa ya ukombolwe(upiziwe) kuwogiwe wa Mwego na mkonde mugate nayo hana. ¹⁴Hicho chene mbitanile, ing'we kuvetela igambo lyalole mukowola kupandika usondo wa Mgosha wiswe Yesu Kristo. ¹⁵Mbe vyene, vadugu, imileli na ywia. Muumanye ule utamaduni uv'o kwahe mbekwa,, ku magambo au kwiv'alala liswe. ¹⁶Na gisi Mgosha wiswe Yesu Kristo mwinekila na Sev'a V'av'a ayowakutogwa na kukupa faraja ya milele na ugimu kunguno ya wikal'e w'owizile kuv'itila chelu, ¹⁷akumpamwego na kwivezya isondo miayo ing'we mugate ni gambo na mlimo msoga.

Chapter 3

¹Sasa mve v'audugu, kulombeli, mwiva igambo lyako Mgsoha emangu linele ni tukuziwa, kativyo hange kuwinywe. ²Mlombe mwiv'a kokolewe mwifuma mgate ya uwov'i ni v'antu ev'atalile, kunguno yekale wonse v'ale ni imani. ³Lakini Umgosha mwaminifu, uyo akav'imarisha, enyu nilev'a linda mwifuma kwa uyo m'vi. ⁴Kule ni ugimu mgate ya Mgosha kunguno yinywe, kwamba mkuv'ezya na mkaendeleo mwiv'ezya emagambo ago kukumlagilizya mwivezya. ⁵Mgosha akonde mlewongozya emigo zinywe mgate ya utogwe na mgate ya uvumilivu wa Kristo. ⁶Agese kukuv'alagilizya, v'audugu, mgate ya lina lya Mgosha uYesu Kristo, mwiv'a mwiyeypushe ni kila mduguyo uyo uyo akile ni maisha ga uvila na kukalekuifumilila desturi ezyo ndemwazipokela muifuma ku wiswe. ⁷Kunguno emu v'asav'a mmayile mwiv'a sava kuwinywe mle kwikola iswe. Ndekukile mgate yinywe kativyo v'ale awo ndev'aliuduhu isima. ⁸Na nde kukalile chailya cha mntu yoyote bila likilipiha. Ebadala yakwe, ndekukutumama emilimo usiku ni lyuv'a, kumilimo emitumbu na kutabu, emangu kukav'a mligo na kutabu, emangu kukav'a mligo ku mtu yeyote kati yinyu. ⁹Ndekukuv'ezya ev'i kukale ku nguno ndekule uduhu emamlaka. Ebadala yakwe, ndekukuv'ezya alav'i emangu kuv'e mfano kuwinywe emangu mwikole niswe. ¹⁰Aho nde kule hamwi ninyu nde kwav'alagalizya, mwiv'a umwikati yinywe akanile mwitumama milimo akalyaga." ¹¹Kwevyo kukupolika mwiv'a evande v'ikile kwivila bila itumama milimo lakini ebadala yakwe v'ikile bila utaratibu. ¹²Sasa nao v'ena kukulagilizya ni le v'ayangula ya mgosha uYesu Kristo, kwamba lazima v'atumame milemo kuutulivu ni ilya nchailya cha ev'asav'a. ¹³Lakini emu, v'audugu, mkafwaga moyo mgate yitumama ago gali kweli. ¹⁴Mbe yav'a umtu yoyote akanilee mwizunia igambo liswe mgate ya iv'alala alale muv'e minso nawe na ngena mve ni ushirika nave pamwi nawe emange aize aone ensoni. ¹⁵Ngena mmsolele gate adui, lakini mumulangishe kate mdugu wiswe. ¹⁶Mgosha wa amani umkola av'ape e imani hitungo lyonse mgate ya nnzela zyonse. ¹⁷Umgosha av'e ninywe wonse. Uwu ho upanga wane, Paulo, kumkono hwane ene msav'a eyo ho alama mgate kila ivalala. Evi hovyene kutonaga. ¹⁸Neema ya Mgosha wiswe Yesu Kristo ikowole mwiva ninywe wose.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paulo, mhamba wumwa Kristo Yesu, kugelenezwa na isemzya lya mwa Sev'a na mpizya winswe Yesu Kristo uyo mjasiri winswe, ²Timotheo mwanawane wa hana mgate na mkonde: Chelu, rehema na mbola ya sombe ezyo zifumile kumwa Sev'a V'av'a na Kristo V'av'a winswe. ³Kite ivyo ndinakuyangula ayo ndindiho kufuma Makedonia, ubaki Efeso mangu ukowole kuv'ahambeka v'antu fulani kuduhuv'ahemba kwa mahambako gangi. ⁴Ninga kuduhu wadegeleke migani na polozya zya nasaba izyo zyigele mwisho. Aga gusababisha mabisho mno kukirowa kuv'asaidia kwendelezya mpango gwa mwa Sev'a wa mbola ya sombe. ⁵Ninga ilengo lya wautumwa uwuni utogwa mgate na horo mgate na horo nsoga, mgate na ilengo isoga na mgate na mbola ya sombe hana. ⁶Ibaadhi ya wantu v'agaiwa ilengo v'agaleka mahambeko aga na kugakila mihaya(magambo) ga kipumbafu(mav'i). ⁷V'alikola kuv'i v'ahembeki v'a ilagi lizwa, ninga v'akamanyia echowuyomba nichowatuma. ⁸ninga kumanyile kuv'i ilagilizwa isoga kele mntu akaitumila kuhana. ⁹Kumwanyile kuv'i, mbola ya sombe yigav'egeleziwe nguno ya mntu uyo mkonde, nguno ya v'antu av'o wa ziv'ela mbola ya sombe na v'akana isalika, v'antu av'o vina izambi, na awo v'igele Seva na mav'i. Yav'egeleziwa nguno ya waulagi v'av'a na mayu zyawo, nguno ya valugaji, ¹⁰nguno ya malaya, nguno ya wantu av'o wuwapuzwa na kuv'av'ezwa v'atumwa, nguno ya v'afi, nguno ya mashahidi v'a wufi, nuyo ale heke na magambo(mihayo) sunsu nsoga. ¹¹Nsunsu izi zyufumila na enjili iyo yina usondo wa mwa Sev'a msav'a kuvumbuliziwa kwago nazumiziwa. ¹²Ndimrumba Yesu Kristo V'av'a winswe. Wampa nguzu, nguno ndewa mbazya ene kuvi mtekelezwa, na wantula mgate kuv'ezwa. ¹³Ndinav'i mntu wa kukufuru, mtesaji na mntu wa kasa. Kumbe napata rehema nguno nav'e zya ulele wa kutozuniwa. ¹⁴Kumbe chelu ya mwa Sev'a winswe yokalile mbola ya sombe na witogwe uwo wimo mgate ya mwa Kristo Yesu. ¹⁵Igambo(mihayo) izi zya iyamini na yutakiwa kupokelwa na wose, vyene Kristo Yesu wiza hawebele kupizya v'a zambi. Ene ndi muvi kukila v'ose. ¹⁶Kumbe ku nguno iyi ane napiwa rehema ninga mgate muwane, mbuka gosego, Kristo Yesu ilagile utulive wose. Weta vinivyo kwigambo(mihayo) zya wose av'o valazuniwe msav'a nguno ya upanga wa milele. ¹⁷Lelo ku Mtemi ayoegele na ukomo, akakufwa, akakwigera, Sev'a msav'a du, yiwe lyeshimu na usondo wa milele na milele. Amina. ¹⁸Ndilitula igambo (mihayo) hizi ku mbele zyako Thimotheo, mwanawane. Nuwita iv'i kugalanizwa na mhambaki uyowafumiwa hambuke kukuhusu iv'e, mangu wisangwe

mkwigoma v'isoga. ¹⁹Eta v'inivyo nguno uwe na mbola ya sombe na dhamiri nsoga. Ibaazi ya v'antu waka nsoga ibaazi ya v'antu wakanile aga v'agataga ubola ya vsombe. ²⁰Kiti hivyo Himeneyo na Alekizanda ambawo numpa katari av'ahambaka kудuhu vakane.

Chapter 2

¹K'et'e ev'o yile mbuke yose, nukola maombi na edua na misengelo na karumb'eo v'etumike kunguno ya vantu wose, ²kunguno ya v'ami wose ao v'ena muzwi ninga angu kukole kwikala emaisha mbola ya sombe na utungi mngate na usondo wose na utungi. ³El'e isoga na lyuzuweziwa mbele z'e mwa Sev'a mpizya wiswe. ⁴Umsav'a ukov'a v'antu wose vap,iziwe v'apandeke kumanya hana. ⁵Kwivi kwima Sev'a umo, na myanguzi umo hagat'e yimwa Sev'a na vantu kumbe ni uKristi Yesu. ⁶Mbiwifumya mwinekili kiti efidia kuv'antu wose, kiti kuona kwitungo isoga. ⁷Kungunu yiniye ene mwinekili ndenav'a k'iti mkombe wa enjiri na mlaguzi. Noyomba ulamba. Ene nde muhembeki vantu v'a mataifa mgati ya mola ya zombe ya hana. ⁸Kumbe nukola v'agosha kila sehemu v'alombe na kuyusha mikono kuusondo bila kugaya na wasiwasi. ⁹Vinyone, nukola wakima vifyuke masalo ago gazumiliziwe, k'u utungi na kwizuia. Kudu vawe na nyele zisukilwe au e'dhahabu, niga e'lulu niga masalo gagalama nhaya. ¹⁰Hangi nukola vavywale masalo ago gukoviwa vakima aowuzumya magambo masoga mgati ya sembo nsoga. ¹¹Mkima na ilange mngati ehaki ya utungi na kutekelezya gose. ¹²Nkav'ile nkumlekela mkima kuhembeka, ninga kuv'i na utemi higalya vya v'av'a ila ikale mngati kuhali ya utungi. ¹³Kwivi Adamu mbiwaubwa nyandyo, hene Eva. ¹⁴Adamu mbe akakongilwe, ila mkima mb'iwakongwa hana mngati ya ukenagazi. ¹⁵Ninga vinivyo, alapiziwe kuvintila uuto wakwe wa v'ana, kinti v'alendeleo mngati na mbola ya sombe na utogwe na mngati ya lyoziwa na masala masoga.

Chapter 3

¹Uyombi uwu wa kwaminika: Kati mtu kwigomelwa kuv'a Mwimilizi, akwigomelwa mlimo msoga. ²Kunguno mwimilizo lazima av'e na misayo. Ila lazima av'e mgosi lya mkima yumo. Ila lazima av'e na kido, masala, av'e mkonde, wakisa. ³Hangi av'e na akoolile kuhembeka. Kuduhu av'e akunya malwa, kuduhu av'e wa masola, ila av'e mkonde av'e wa mbola ya sombe. Ila kuduhu av'e wa kutogwa ihela. ⁴Umv'ezya kuv'imilizya visoga v'antu mnyumba yakwe msav'a ni v'an'a v'akwe yuv'abidi kumwigwa kuutungi. ⁵Mbe yav'a mtu akamanya kuv'imilizya v'antu v'a kukaya yakwe, msav'a akalilela vihe misengelo lya mwa Sev'a? ⁶Akav'a msenezya upya, mangu w'a akiza aizyula nigwa mkati ni masumle kati uyo mv'i. ⁷Av'e mtu wa kwikulizya visoga kuwose vali hibala, mangu akiza akagwila kunsoni mumtego gwa mv'i. ⁸Mashemasi, vinivyo wotakiwa kuv'a ni sima, v'akav'a v'av'e ni mpola iv'ili. Vakatumila malwa kuv'ila kipimo au akav'a ni ntunku. ⁹Vakooole kulitunzya kunzira nsoga i'ya hana ya sombe iyifundukililwe. ¹⁰V'av'e v'elewike kamo hangi vakoole kutumama kunguno v'aluduhu kusaya. ¹¹V'akima hangi nao v'av'e ni isima. Vakav'a valembekezi. Vav'e na kido cha hana kumola zyose. ¹²Mashemasi va lazima v'av'e v'agosha v'a mkima yumo. Lazima v'av'ezye kuv'imilizya visoga v'ana v'ao na v'a kukaya yao. ¹³Kwiv'a v'ale v'akutumika v'isoga v'akupata imisimamo msoga ni ugimu mkulu mkati ni usondo uli mkati ni Kristo Yesu. ¹⁴Kutona magambo aga kuwako, na nina mwego kwiza kuwako aha behidu. ¹⁵Mbe yav'a kukelezya, kutona mangu upandike kumanya kugela vihe kulonde mgati ni mis'enge kaya yamwa Sev'a, ilo ni misengelo lya mwa Sev'a uyu mpanga, hingi na msaada gwa hana. ¹⁶Na ikakuziv'ilika kwiv'a ihana ukulu wafundukulilwa na muhanya: "Ndiwaoneka mkati ya mv'ili, watulwa na Mwego, ndiwigela na malaika, watangaziwaga mkati ni liwelelo, waminiwa na liwelelo na asoliwa mwigulya mkati ukulu."

Chapter 4

¹Gesu Yoho aliyomba kuhana kwamba mugate na muda gwizile baadhi ya vantu vakaileke eimani kuva miso kuudegeleka roho zikuvakonga na mahembeko ga mwahatavi ²ago galahembekwe mugati naufi na ufu. Dhamiri zinywe zilabadilishwe. ³Vakavadimilile kutola kupokela vyakulya ambavyo Sev'a wavivezya vitumike kushukulu mmyoyo zyao avo vuwamini na kumanya hana. ⁴Kunguno kila kintu ambacho vava wakivezya isoga. Kuduhu kuduhu icho kwapokela kwa asante nditakiwa kukanilwa. ⁵Kunguno nkakuswe kuv'etela igambo lya mwa Sev'a na kuvetila kulomba. ⁶Mbe ukagatule magambo genaga kumbele ya mwanduguye akave mtumami msoga kumwa Yesu Kristo. Kunguno wagakuziye kumagambo ga imani ya kuv'a mahemboko masoga ambayo wagalondaga. ⁷Kumbee zikane kalagwe muwelelo ambazyo zitogilwe na vakema vadike. Badala yakwe ihembekage eve mwenekela mugati na lugendo. ⁸Kunguno mazoezi ga uvili gafaile kidogo kumbe utauwa ufaile kumagendo maishaa gose galitunzya kumanya maisha ga gese nago gizile. ⁹Utumwa wumwui wakwami akatakiwa azumye. ¹⁰Kwakuva nguno kuteseka na kutumama milemo kuhana. Kunguno kwino usiliganzi mugati na vava mpanga ambaye mpiziya wa vantu wose kumbe kwavo vumwamini. ¹¹Ugayombaga na kuvahembeka magambo genaga. ¹²Emuntu yeyote kudu audhalau usumba wako. Badala yakwe, usumba igemelo kwavo vumwamini mugate na uyombi, kuyumba na utogwe usondo usoga. ¹³Mpaka aho akaize mugati na kuhembeka mugate kuvakanya mugate na mahembeko. ¹⁴Kudu libyede bahati iya ili mugate naho, iyo wapiwa kuvetela vahemba kutulilwa makono ya vanamala. ¹⁵Ugajali magambo genaga. Ukikale mugate ili kukula kwako kuve dhamili ya kuvantu vose. Zingatiaga sana lugendo lwako na mahembeko. ¹⁶Emilaga kumagambo genaga kunguno igano ulu muwitu venevyo ukipezya nao wadegeleka.

Chapter 5

¹Kuduhu umdakele mwana Mgosha. Kuleka kumpa mwego kate v'av'a wako. Uv'ape mwengo v'asumba v'a kigosha kate kwamba v'adugu vako. ²Uv'ape Mwego wakema v'adike kate v'a nyoko, na v'ana vakema kate v'alumbuyo ku usondo wose. ³Mv'aheshimu v'afwelwa aovafwelwa hanahana. ⁴Kumbembe mfelwa ale ni v'ana au v'izukuru, av'alekembela v'ifundisha ilagya isima kuv'a tu v'ak'ukaya yao v'asav'a. Valeke vav'alepe v'av'yazi v'ao masoga, kunguno e'l'e lyutogeziwa hambele zemwa Sev'a. ⁵Kumbe mfwelwa hana hana uyo walekwa winene. Naweutula itegemeo lyakwe kumwa Sev'a. Siku zyonse zyudumu mgate na sala malombezi uziku na lyuv'a. ⁶Ninga evyo mwana mkema uyonda ninga evy'o(alehai) mpanga. ⁷Haugatanizye genaga magambo mangu kundu v'av'e idone. ⁸Ila mbee mt'u akashe au'atuzye v'a duguye, kuhusu aov'ale nalugo yao, polayasombe na mv'ikuk'ela mtu uyo wakaamini. ⁹Na mkema atonelwe kuoloza katemfwelwa avena msimo ugonguka puguwa miaka makumi mkaga, namke mk'ema wa mtu yumo. ¹⁰L'azima av'e wakajulikana kusembo soga, mbeyav'a wakav'ajaria v'ana, au wakav'a kesa kuv'ageni, au wakakosa mgulu ya wakuaminio, wakasaidia ambao v'akav'av'uteswa, aundev'isinye kumlemo gogote msoga. ¹¹Kumbe kuv'ale v'afwelilwa v'a sumba kana kuv'a andekaka kisha kuorodha ya v'afwelwa. Kunguno mbeev'i ngela mmatanio gamv'ele zidi ya Kristo, v'akukola itolwa. ¹²Kunzela ekwingela kuhata kunguno v'uv'una kwisinye kuwao kuawali. ¹³Ni hangi v'akwingeza mmazoea gauv'ila. V'asav'a v'upilima kaya kukaya. Siodukuyomba lav'a v'ila, kumbev'uv'ayombeganya na v'aku ingelela maswa gavange. V'asav'a v'uyomba mambo ambago gakatakiwa kugayomba. ¹⁴Kunguno ene n'ukov'a v'anav'a na v'akema v'anike vatolwe, v'aut'e v'ana v'emelele mkaya zyao, nangu kuduvampe mv'i nafasi ya kukuula kwajiri yakuv'ezya ukenaguzi. ¹⁵K'usababu ebazi ya v'asava vakamgal'uk'ela Eshetani. ¹⁶Kate mkema alewamini k'uv'a mfwelwa, basi av'asaidia, ili misengelo kuduulyelemewe, ili lekuwole kuv'asaidia awo v'afwelwa hana hana. ¹⁷Sasa (v'aze)v'anamala ao vatawalile visoga v'av'aziwe kuva v'astahamili isima hadohado, aomwishugulisha kwihibeka igambo lya mwa Sev'a. ¹⁸Kunguno utolelwa ukuyombwa, "Kuduhuuifumbeke ng'ombe mlomo apulapo nafaka," na "Mtumami anastahili mshaha gwakwe." ¹⁹Kudu upokele magambo dhidi ya mwa Sev'a V'av'a kusababu kwena v'ama shahidi vavele au v'atatu. ²⁰V'akanywe vakenaguzi ku miso gavantu wose mangu vageni aovakasiga hamovalogohe. ²¹Nukulagelezya kuhaki kumiso gamwa Sev'a, na ku miso gaku Kristo Yesu, na malaika wake kwamba ugatuzye malagelezo, gose bila kubagula hohote, kuduv'ezye igambo lyose lyose kuupendeleo. ²²Kuduhu mtule mtu yoseyose mumikono wangu. Kuduhu ushiriki mav'i ga mtu yuge. Yutakiwa msafi. ²³Ndeakatakiwa kunywa minze winene. Ebadala yakwe, anywe emvinyo hado kunguno ya ndana malwile gako ga mara kwa mara. ²⁴Edhambi zya baazi ya v'atu v'umanyeka kuu wanga, na vutongela lyukumiwa lakini baazi ya ezambe zyulonda haho. ²⁵Vyenevyo ebazi ya milemo mbonga kumanyeka kuuwazi, lakini ninga zinge zikase ziv'ise.

Chapter 6

¹Kuv'ale wonse vali hanshi ni mamlaka vao kati uvene vili ni sima zyonse, vakutakiwa ivezya vivyo mangu lina lya ku Seva ni mafundisho gakatukilagwa. ²Iv'azyali vali ni iv'agosi v'ao ivakwamini vakav'abwedaga kunguno ivakola v'andugu. Ibadala yakwe, v'av'a tumamile izaidi yao. Kunguno iva kusaidiwa milimo zyao vaamini na vatogikwe. Fundishi ni mligatangazya imagambo gago. ³Ive umntu fulani akufundisha kuli vadanganya na akakugapokela imaelekezo gito v'ao kukuaminika, ambago magambo ga Mgosha wiswe uYesu Kristo, ingawa vakakulizumya ifundisho ilikuongozwa kuu sondo. ⁴Umntu uyo akwivuna na akamany chochote. Ibadala yakwe, ali fujo ni mabishano kwaajili ya magambo. Gago ga utaiuv'a ikasa, intusi, itabia imbi, ⁵ni ifujo zya mala kwa mala kati ya v'antu iva li masala igakanonangika. V'akuleka kweli. V'akufilia kwamba usondo nzila yaiv'a matajili. ⁶Agisi usondo ni ili zikani faida inkulu. ⁷Ku maana ndikuvamany chochote haweledi. Wala kukawola kusola chochote kufuma haweledi. ⁸Ibadala yakwe, kutosheke ni viliwa ni myanda. ⁹Agisi av'o v'alave ni nsavo valagwe mgati majalibu, mgati ni mitego. V'alagwe mgati ni ulele mwingi ni nkululya mbii, ni mgati ni kintu chochote ikikuv'ezya iv'antu v'azyame mgati ni maangamizi ni unonangi. ¹⁰Kwaku kuwa kutogwa hela uchene chenza cha mav'ii. Iv'antu ambao v'akutamani lilo v'akudanganywa ukutali ni imani na vakwitima v'akola kukisa kingi. ¹¹Kumbe eve mtu aku Sev'a, gapele imagambo gago. Londa ihaki, usondo uwaminifu, utogwe, usitahimilifu, ni upole. ¹²Gumaa ivita visoga ivya imani. Dimila upanga wa milele uwondi waitanwa ndiyav'a kusababu yiyo kwamba ndiwafumya ushuhuda hambele ya mashahidi vingi kukile kili kisoga. ¹³Kukupa ilapilizyo ili hambele ya ku Sev'a, akusababisha vintu vyonse vikuikala, ni hambele ya Mgosha Kristo, ayombile lilikweli kwa Ponsyo Pilato: ¹⁴itunzii iamli kuu kamilifu, ihakali ni mashaka, hadi hawizilo wa ku Mgosha wiswe uYesu Kristo. ¹⁵U Sev'a akathibitishe uwizilo wakwe kumgati sahihi- Sev'a, Mbalikiwa, nguzu pekee, Mwami uyo akutawala, Mgosha uyo akuongozwa. ¹⁶Ali umwi akushi milele na aikile mwanga igukakusunge elelwa. Kuduhu mtu akowile kumwona wala akowile ilimlingilila. Kuuwakwe iv'e heshima niukole wa milele. Amina ¹⁷V'av'alili ivatajili ivalimkati ni welelo iyi vikivunaga vakategemeaga utajili, uwo ukali wa uhakika. Ibadala yakwe, vatakiwe ili mtegemea uSev'a. Ambeye akukupa utajili wonse wa kweli mangu kufulahie. ¹⁸Vavili vavezwe masoga, vatajilike katika mlimo msoga, v'av'e v'akalimu, ni utajili waifumya. ¹⁹Mkati ni nzila yiyo vakaitulila ungingi usoga ku magambo gizile, ili kwamba v'avezwe kudima maisha halisi. ²⁰Timotheo, ulinde kile upiwiwile. Uyenguhye ni majadiliano gakilelelele ni mabishano gaipingana ambago gaufii guitanwa masala. ²¹Baadhi ya vantu vakugatangazya imagambo imani. Ichelu na ive hamo nemu.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulo mhamba wa mwa Yesu Kristo ku wutogwe wa mwa Sev'a, v'ine vyo na mlahi gwa upanga uwo wemo mgate va Kristo Yesu, ²ku mwa Timotheo mwana mtogiwa: Cheli, rehema mbola ya somba, kufuma ku mwa Sev'a V'av'a na Kristo Yesu V'av'a winswe. ³Ndi mulumba Sev'a uyo ndi muv'ezyesha magambo masoga evyowita wa v'va' v'ane, ahondiwizyukila ga mugati ilamba lyane. Uziku na ⁴lyuva nutamani kuwona, angumanye na utogwa. Ndiwizukila minsozi gako. ⁵Nav'i ndiwizukiwa angu konde yako nsoga, hiyo hi lyandwa ikala kumwa mamayo Loisi na manyu wako Yunisi. Ndi na uhakika kuv'i konde yineyo yikala mgate yako. ⁶Eyi nguno nukwizukizya kwendelezwa igambo lya mwa Sev'a eiyo yemgate yako ku nzila ya kutulelwa mikono yane. ⁷He vyene Sev'a hakakupile voho ya wov'a, ibali ya nguzu na udogwena. ⁸Kuduhu uuonele uwo iwona uwo v'av'a mwise, ninga wane ene Paulo mfugwa wako. Vyene ushiriki mateso ku nguno ya enjili vinivyo na ukowole wa mwa Sev'a. ⁹He Sev'a wakupizwa na kukwita ku witamwe msondo. Akitile hivi kulingana na milimo zinwe bali kulingana na Chelu na upanga gwakwe msav'a. Wakupa igambo (mihayo) hizi mgate ya Kristo Yesu kabla ya itungo lya kulamla. ¹⁰Kumbe vyene upanga wa mwa Sev'a wafundukulwa kwiza na mpizya winswe Kristo Yesu. Kristo ndi walukana lufu na ku kutula upanga uwo wigele mwisho ku mwanga gwa enjili. ¹¹Nguno yeneyo nasogolwa kwi muhembeki, mkombe, mhembeki. ¹²Nguno yeneyo angu nataseka, kumbe kawona aga nkuwi mmany msav'a uyondimumanyile kumzumwi. Nena uhakika kuv'i msav'a akowolile kuzitula hecho ndinampa kuwakwe ninga nsiku zile. ¹³Wizukile mfano gwi gambo lya nhana elowaligwa kufuma kuv'ane, hakimo na mbola ya somba na utogwe uwo wi mugate ya mwa Kristo Yesu. ¹⁴Gatunzwe magambo(mihayo) misoga e'yondiwakupa Sev'a kuv'itela roho ya msondo uyo uwikala mgate yinswe. ¹⁵Umanyile kuv'i, v'ose awowikalile mgate ya Asia ndiv'andeka.

Mwikundi eli v'imo Figelo na Hemogene. ¹⁶V'av'a wairehema kaya ya mwa Onesiforo kuv'i mara nyingi alitogizya na akambonelile nsoni minyororo yane. ¹⁷Ebadala yakwe, ahondiale kuvona ndiwankova kulituma nankumpata. ¹⁸Sev'a amv'ezwe kupata rehema kufuma kuv'akwe nsiku yele. Kite ivyo ndiwangunana ahonde ku Efeso, E've umanyile masoga.

Chapter 2

¹E'gis'e mwanane, utule nguzu mgati ya chelu e'yoy'emgat'e ya Kristo uYesu. ²Na magambo ago wag'eg'elwe hagat'e na v'ayanguzi vingi, uv'ape watu wakamilifu ao wakowolile kuhembeka e'vichao. ³Uwe hakimo nane hakisulubiwa k'et'e ive ule mlugalugamsoga umwa Yesu Kristo. ⁴Kuduh'u mlugaluga atumame kwitungo lyinilo na itungo lyinilo utumama shunguli zya kawaida zya maisha, ili amtogishe umkul'u wakwe. ⁵Mbe mtu uwikidya kupela, akashe apiwe e'taji ulu akaikkidye kulonda miko. ⁶Elazima kuv'a ml'emi uyo wa ukonde av'e wa nyandanizyo kupokela umgao gwa vyakula vyakwe. ⁷Igamke icho mkiyomba, kuguno Sev'a alakupe miganiko wa magambo genaga gose. ⁸Mwizuk'ele uYesu Kristo, kufuma uuti umwa Daudi, uyo mbe wa hembuka kufuma kuwafwile. Uwu ni ujumbe wane wa E'njiri, ⁹kunguno yao msulubiwa mpaka nutungwa e'minyororo k'ete nde mkenaguzi. Kumbe mmhayo gumwa Sev'a gukavile kwa kutungwa na minyororo. ¹⁰Kwiv'e navumiliga magambo gose kuajiri yao ao Sev'a wamalile kuv'asagula ili kuv'a nao v'aupandeke e'hana iyo yimngate na Kristo uyesu hakimo na udehela wa milele. ¹¹Uyombe winou wakwaminika: "Mbe kwa fwa hakimo nawe, kulikale hakimo nawe hangi, ¹²mb'e ndekwavumilia, kulalawale hakimo nawe, mbe kumkane msava, nawe alakukana iswe. ¹³mbe kuleke uwaminifu, umsav'a alasige kuv'a mwaminifu, kw'esi akaokola kwikana mw'enikil'e." ¹⁴Ukazovaga kuvizuk'ezya magambo genaga. Vakanye hambelez'e mwa Sev'a waleke kwisola mgat'e na mihayo. Kunguno kuduh'u e'manufaa nngate nel'e. Kulingana na il'e kwina ukenaguzi kwao wumdegeleka. ¹⁵E'ti e'bidii kwilang'wa kuv'a wa wazunywaga kuv'a Sev'a kit'e mtumami wa mil'emo y'ekatakiwa alumiwe. Tum'ela mahayo kwa hana. ¹⁶Iepushe na emabadiliko ga lewelelo, ago nguongozwa k'u zaidi na kwitenga. ¹⁷Umjadala gwao kite ive ipembe londa. Hagati yao na Himenayo na Fileto. ¹⁸Venav'a v'atu v'akagaiwa nh'ana vuyomba k'uwa k'uhembuka kwakigela. Wagaluza e'mani ya v'atu. ¹⁹Ninga vyene mbuk'e ya nyandyo ya mwa Sev'a yemile, yemile k'utone wenuwu, "V'av'a av'amanyile vak'uwakwe, kila yumo uyo akul'ekanywa lina lya mwa v'av'a mb'e vyene yutakiwa ikane na ukenaguzi." ²⁰Mkaya ya msavi v'ekavile vyemo viseme vya dhahabu n'e shaba du. Kwi na viseme vya mil'e na malongo ebaazi yavyo ni matumamilo gik'uzyo e'baazi yakwe gakavile matumamilo gisima. ²¹Mbe mtu akwikusa mwenikile kufuma kumatatizo gisima kumbe msav'a nikiseme cha kokuziwa akanilwe, kufaida ya mwa V'av'a, na watulagwa tayari k'umilimo misoga. ²²Zipele mp'ema zya uhausumba. Ndonde hana, ya e'mani, utongwe hakimo na mbola ya sombe hakimo nawovitanilwe na V'av'a ku mwego ngwape. ²³Kumbe ukane mav'i na mazuyo ga kilele. Ukoolile uv'ala usongani. ²⁴Mtumami u'mwa V'av'a y'ekatakiwa kwiguma e'badala yankwe yutakiwa kuv'i mkonde kuv'i k'uwantu wose uyo akowolile k'uhembeka na mkondu. ²⁵Mb'e vyene yutakiwa av'ahembeke k'uukondoav'o v'uwiguma. U Sev'a av'ape ilang'i lyakumanya hana. ²⁶V'akowole k'upandika masala hang'i na kukana mtego g'umwakatav'e, ebadala ya kuv'a vazigilwa kunguno ya witogwe wakwe.

Chapter 3

¹Ila umanye ili: mkati ni nsiku zya mwisho kulav'e ni matungo malambu. ²kunguno v'antu v'alav'e v'itogilwe v'asav'a, awo wakutogwa ihela, awo v'akwisifia, iv'ali ni litogwa v'ali nili linsulumalika v'akali kuv'aheshimu v'av'yazi v'ao v'akali na kalumb'ilo na vak'enaguzi. ³V'akali ni nfumo yawitogwe, v'akatogwa kwikala na mola ya somb'e kukila yumo, v'asonganya v'alembেকে, v'akakoola kwizivila, v'amasola, v'akatogwa masoga. ⁴Vakav'e vakwigaluka, ni mpaka, v'ali nilitogwa v'asav'a na v'atogwa mav'i na kuleka kumtogwa Sev'a. ⁵Kihibaha v'alav'e nes'ura ya kumtanizya Sev'a ila v'alaikane iguzu yakwe. Mwigaluhany'e na v'antu v'ao. ⁶Kunguno mgati yao v'imo v'agasha v'akwingila mgana zya v'antu niliv'akonga v'akima v'alele. Awo v'akima wokalile ukenaguzi ni v'ali nilondoolwa lya mpima zya kila nzila. ⁷V'akima av'a woihembeka siku zyose, ila putu v'akakoola kuufila uwelewa wa hana. ⁸Kati ivyo yane na Yambre ndi v'imilila ikinyume na Musa kunzila iyi mahembeki av'a v'a ufiwowimilila ikinyume na hana. V'antu v'av'ipiziwe mgati na kuwazia kwao, vakazumanikiwe na mora ya sombe. ⁹Ila v'akafike kule. Kwiv'a ulelelele wao ukwatulwa wangaa wa v'antu wose, kati ivyo ndiuli wa awo v'antu. ¹⁰Ila ev'e wagalondile mahembeko gane, insembo yane imakusudi gane, mola ya sombe yane, ikonde yane utogwe wane na konde yane, ¹¹luduko, usatu nago ndigigela kule Antiokia, Ikonio na Listra. Ndinagavumilia ruduko. Mgosha ndiwanyokoa mgati na gose aga. ¹²Wose v'akukov'a kwikala mgati imaisha gakumanya Sev'a mgati na uKristo Yesu v'akaduke. ¹³V'antu v'av'i ni v'afi v'akazidi iv'a v'av'i kuzidi. V'akav'adanganya v'angi. V'ene v'asav'a v'akadanganya. ¹⁴Ila ev'e wendelee mgati na magambo ago wihembekile ni ligaamini kuhakika. Kwiv'a umanyila wakifundisha kumwanani. ¹⁵Umanyile yakuv'a kufuma uyanda wako ndiugamanyile matone usombo. Aga gakoolile kukuhembeka kunguno ya upanga kunzira ya ukonde mgati ya mwa Kristo Yesu. ¹⁶Kukila utonwe utulilwe upanga na Sev'a. Lifwaile kukihembekela cha manufaa, mangu kudanganya, kwirekebisha imakosa, ni kwihembeka mkati niki. ¹⁷E'yi ni kuyomba mt'u wa Sev'a av'e akamlike, mbev'a apiwaga inyezo zyose kunguno yiv'ezya kila milimo misoga.

Chapter 4

¹Ndikutuma lenele lya utimbu ambele zya mwa Sev'a na ambele zya Yesu, uyo akavape avo vapanga na vafwile, kunguno ya kufundukulwa kwakwe na Mwami wakwe: ²Tanizyaga Igambo. U've lya ukweli kuwakati owo ufaile na uwo ukafaya. Vawelege vantu ezambe zyao dakaga, vawelage, ku upole wose na mahembeko. ³Kunguno igano lwakayomba akaize watu ambao vakasige vakashe visolele mahembeko ga ukweli. Badala yakwe vakikovele muhembeki wa kuvahembeka ku nguno mpema zyao ku nzili yeneye matwi gawo gakare matekeshwa. ⁴Vakaleke lidegeleka mahembeko gao gahana na kugaluka kalagwe. ⁵Lakini eve na nkonde mugate na magambo gose, kugavumilia malambu itaga milimo yamwa mwinjilisti; timizyaga shuguli yako. ⁶Kwi gano lyane nakamala kutulwa ku muda kwa kuvuka kwene gwafikaga. ⁷Nakindaga mugate na genaga, Safali nagumala ni imani nagulindaga. ⁸Mataji gane kutulilwe kunguno yaane ambago vava wagapaga masumle kuhana nane akampe lwisa sio kuvone. Kumbekukila mutu ava vamlindile kuham kwigela kwakwe. ⁹Witahidi liza kuwane wangu. ¹⁰Kunguno uDema wandekaga. Alitogwile liwelelo ku gisi wayaga ku Thesalonike ni Kreseni ndaaya kuva Galatia, na Tito ndaya Dalmatia. ¹¹Luka du ndio we pamoja nawe. Msole Maliko izi kuwane kuwane kunguno nawe wina umuhim kawane mugate na mulimo. ¹²Namtumaga Tikiko na Efeso. ¹³Lele ijoho ndenaleka Troa kumwa Karpo, aho ukaize, ulilete pamoja na vitabu vya nd'ele. ¹⁴Nakizada mkanza vyuma wambezezya mavi mingi. Uvava akamlipe kulingana na melemo zyakwe. ¹⁵Nahoo wiazalil nawe kwani kwani ndiwa gakana magambo giswe. ¹⁶Mugati na mapendekezyo gane gautongi kudu uyo ndaema sawasawa nane, badala yakwe kila yumo ndandeka. Uvava kudu amwesabile masumle. ¹⁷Uvava ndaema pamoja nane, ndiwampa nguzu mbetele kuwane, ili igambo leyombwe ku ukweli na welelo yose vapate kuligwa. Vanzumbula mugate na molomo gwa Nsimba. ¹⁸Uvava akansinye na magambo gose mavi na kufunya nguno ya vafalume vakwe wa kwiluya vafalme vakwe wa kwilunde. Nkulu uve kuvakwe kumpelo na mpelo. Amen ¹⁹Mugishe Pilisika, Akulya mu nyumba ya Emwasiforo. ²⁰Erasto ndasiga kunuko kuva Kolisto, lakini Trifom ndina muleka Mileto ndakuva alwalile. ²¹Itaga wangu wize kabula ya muda gwa mbeho. Eubulo alikugisha, na Pude, Lino, Claudia na dugu wose. ²²Seva awe pamoja na moyo gwako na, Neema ive naho.

Titus

Chapter 1

¹Paulo, mtumani wa mw Sev'a na mkombe wa mwa Yesu, ku imani ya v'antu awo waliv'ezwa masoga ku mwa Sev'a ni masala kwa ukweli iliyoikuleta. ²Wiho mgate ni imani ya upanga wa milele ambawo Sev'a akakowola kuyomba ufi noi waaidi kufuma mbuka. ³Ku matungo mwafaka, walifundukula igambo lyakwe mgati na mihayo ezyo wampa ene kutanizya. Ndiyabidi mbezye hiv'i kwi semzya ly'a mwa Sev'a mpizya winswe. ⁴Ku mwa Tito, mwana wa hana mgate ni imani inswe. Chelu, ukonde ni imani kufuma kumwa Sev'a V'av'a na Yesu Kristo mpizya winswe. ⁵Kunguno hivi ndinauleka Krete, iv'a ugav'egelezwe magambo gose ndigakale imala na kutula v'anamala v'a misengelo kila kaya kate hivyo nakutuma. ⁶V'anamala v'a misengelo vuwagizwa kuduhu v'av'e na mihayo, mgosha lya mkima yupo aliyo ena v'ana wakonde awo v'akakuvombelwa mav'i ninga wkawa na konde. ⁷Visoga kuv'i mwangalizi, keli mwe milezi wa kaya ya mwa V'av'a, kuduhu av'e na mihayo. Kuduhu av'e mntu wa mabubu ninga akav'ile wa kuzimba. Kuduhu av'e mbuhu wa kisira, akawa mnywi, kuduhu av'e mntu wa kupozya masola, kuduhu av'e na m'p'ema. ⁸Ebadala yakwe: av'e mntu wa kaviwu, atogwile masoga. Av'e wa masala masoga, awe wa masoga, awe msalezi ku mwa Sev'a, ave mntu walitav'ala msav'a. ⁹Akowolile kwimilizwa mahembeko gahana ago gahembekilwe, mangu av'ezwe kuwapa nguzu zya mahembeko masoga mangu akowole kuv'akinda v'ose av'o wumukana. ¹⁰Iv'a v'ihio v'atavile v'ingi, iv'a tohara. Magambo gao mav'i. Uv'akonga na kuv'alagila wantu mgate na mav'i. ¹¹Lazima kuv'akanizwa wantu kiti v'ena. Kuv'ahembeka ago gakatakiwa kufaida zya nsoni na kuv'ipya migana nzyose. ¹²Mntu wawo, wamasala nde ayomba, "Wakrete vina ufi ukari na ukomo v'a mav'i na madimu madaki, mav'ila na v'antunku." ¹³Zinizi mihayo zya hana, mbe v'yenu muv'agizye ku nguzu zyose de mangu v'akowole kuyomba ga hana mgate ni imani. ¹⁴Ev'e kuduhu wisereginye na kalagwe(migani) zikav'a zyaha na zya Kiyahudi ninga kusamzya wantu ambao wusuvya gwahana kunyuma. ¹⁵Ku wose awo wasoga, vintu vyose vyapee. Ila kuwose wachafu na awokavikuzyuywa, kuduhu kisoga kuv'awo, nguno mawazo gawo na makusudio gawo gakav'ipa. ¹⁶V'akazunywa kumumanya Sev'a, nguno ya mihayo zyawo wumkana. V'asav'a v'av'i na wakalikuzunywa. Ndiwazumiziwe ku magambo gogote masoga.

Chapter 2

¹Kumbe ev'egayombe agogitolile ni maelekezo galeamika. ²V'anamola v'av'e ninsoni ni isima ni masala, polaya sombe mngate ya utogwe ni ya uvumilivu. ³Vy'enevy'o v'akima v'adike lazima kilawa kativila vilangisha v'akola v'asav'a kate evyo v'akuiheshim na vakareni lutola. Lazima ngev'av'e v'amalwa. ⁴V'akulazimika mwihebeka egale masoga ilimlev'atearisha v'ahala nkumasala mlev'a v'av'a togwe v'agosi v'av'a wo ni v'ana v'awo. ⁵V'akutakiwa mlev'ahembeka v'av'e v'a safi, v'asungi v'asoga v'akayazyao, v'av'e ni sima nkuv'a gosi v'awo v'asav'a v'akulazimika mwivezya magambo akaga kunguno igambo lya mwa Sev'a l'ekanyateka. ⁶Kunguno nyeneyo vapimoyo vasumba vakigosha vave ni masala. ⁷Kuzila zyose mwitulele emu v'asav'a mfano kumlemo msoga; nihaho mkuhebeka langishi umoyoni sima. ⁸Lyombi epola epanga na zizyo zikalembe, ilikunguno uyoakanile aonensoni kunguno aleuduhu igambo iv'elya iyomba kuwiswe. ⁹Ev'azya v'av'a eshimu vagosha vawo kuke kitu. V'akutakiwa mle v'atogezya nakukalekulwane lo nawo nawo. Vakakutakiwa mliva. ¹⁰Ebadala yakwe, v'akutakiwa elangisha ukonde wose usoga imang'u mgate ya nzela zyose vagade hezye mafundishogiswe kuhusu Sev'a mokozi wiswe. ¹¹Nkunguno chelu cha mwa Sev'a chakigegeleka kuv'at'uwose. ¹²Yekukuhembeka mwikana mambo gakale gake Sev'a nitamazya lelo. Yekuku hembeka mukala k'umasala, nihaki, nimgate yanzela zyakev'a kwitungo ele. ¹³Ahokulindile mwipokela mwego gwiswe gwanema, wigegeleke wa ukulu wa ku Sev'a mwiswe mkulu ni Mokozi wiswe uYesu Kilisito. ¹⁴U Yesu ndaifumya msav'a kunguno yiswe ilimlekufumya mwifuma mgate ya zambe nilekuv'e zyakuv'e v'asoga, kunguno yakwe zantu aov'aleni hamu vakuru itumama mlemo msoga. ¹⁵Ugayombe kumsisitizo magambo aga. Dakaa kuukulu wako. Ngene uzumye akumntuabyende.

Chapter 3

¹Uvizukizye mliveishimu vatongelezi ni ukulu, mlivazumilizya mwiva tayali kukila mlimo msoga. ²Vizukizye valeke limvezezya mtu yeyote uvi, valeke libishanya vavape itungo ivantu vangi, mgati ya ifumya imamzu nilangisha ni langisha isima kuvantu vose. ³Kunguno niswe ndikuli na mawazo gachakacharani mpaka. ndikwasumbike na ndikwa veziwe vazyia ilunguno ya tamaa nyingu ni starehe. Ndikwikile mgati ni uva ni uvi. Nidikugaile ni ligaya. ⁴Kumbe wakati kisa cha kusi va umokozi ni utogwe wakwe kuvantu ako ndaigengeleka, ⁵ndiikalii kumatendo giswe haki ago ndikwa vezya, ila ndakukombola ku huluma yakwe. Ndakukombola mlikuozya kwaajili uwutwa upya na mgati yaiveziwa upya ni Roho Msondo. ⁶Seva ndaita Roho Msondo kuiwingi ingulu liswe ivitila uYesu Kristo mokozi wiswe. ⁷Ndavezya alavi imangu nbikwa vaziwa ihaki ku neemea yakwe, kuve vashirika mgati ya uhakika wa masiha ga milele. ⁸Uhu ho ujembe waliamianika. Nuvakova mgayombe kubila vova imambo alaga ilimanguvale vimzumizya uSeva vave ni kalokolokolo kahigulya kunguno ya mlimo msoga ugo ndagutula hambele yavo. Imambo aga masoga na gali ni faida kunguno ya vantu vonse. ⁹Nalomba mwifumye nimazungumzo ga kilelelele likisila kawikindye nilipalamila kunguno ya sheria. Imagambo alaga galuhudu imaana ninga faida. ¹⁰Mkanne mtu yeyote uyoakukola amgavanye mgati inywe. Ahondimwa ilanivizwa kakwanza nikauvili, ¹¹mmanye kuva mtu aivyo alekile inzila insoga na akuvezya imakosa akwihukumu msava. ¹²Aho nkamtume kuwako Alitemi ni Tikiko, vezya wangu wizekuwanne kono kunikopoli uko nakaa mua mlikala kipindi cha mbeho. ¹³Saula wangu namtume uZenna mtaalam mgati ni sheria, ni Apolo, bila liangililwa minga kintu. ¹⁴Ivantu viswe lazima vifundishe ni mwitumama mgati imilimo misoga izyo ukukumya imahitaji muhimu ili imangu vakiize vave vagumba ivakakuuta imayao. ¹⁵Vose avo kulinavo hamo vikukugisha uvagishe vonde vakutogilwe mgati ni ukonde. Ineema ive hamwi ninywe vonse.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo, mfungwa wa Yesu Kristo, ni md'uguye Timotheo kwa Filimoni, mtogiwa mnuni wiswe ni mtumama mil'imo pamwi nensu, ²ni kwa Afia ilumbu liswe, ni kwa Arkipas msilikale mwigisu, ni kumisengelo gago gakusangazyia kukaya yako. ³Ni kuchelu kiv'e kuwinywe ni mpola ya sombe eye kufuma kwa Sev'a V'av'a wiswe ni kwa mgosha uYesu Kristo. ⁴Itungo lyonse kumlumbila Usev'a kukukany'a kumalombezi gan'e. ⁵Nakigwa kutogwe ni mpola yasombe yeyo ulinayo kwa Mgosha uYesu ni kuguno ya v'anahemba wonse. ⁶Kulomba v'iv'e ushirika ni imani yinywe v'iv'e ni ufanisi k'o ujuzi wa kila igambo isoga el'yeho mgati yiswe pamwi ni Yesu. ⁷Vinyo nakav'a ni raha ni faraja k'unguno ya utogwe wako, k'o nguno ya utogwe wako, k'o nguno ya miego ya v'anahemba yakav'a yekupoziwa nanho, mdugu. ⁸Ni ngivyo nd'euduhu uwowa wonse kwa Kristo ml'ikutuma ev'e muitumama ch'echo ukowile mwitu mama, ⁹lakini kunguno ya utogwe kuk'ulomba - Paulo ene mnamala, nagis'e nd'imfungwa kunguno yaku Yesu Kristo. ¹⁰Nukushauri kuhusu mwana wane Onesimo, uyo ndinamwuita mgate ya vifungo vyane. ¹¹Kunguno hambuki ndakakufaile, lakini kugise akufaile pamwi nane. ¹²Nakamtuma umkola ahamoyo gwane hasa - mwisuv'a kuwako. ¹³Ndintogilwe mliendelea asigale nane, emanguatumikile ebadala yako, aho ndi mkifungo kunguno ya injili. ¹⁴Lakini ndikatogwa mwiv'ezya igambo lolote bila ruusa yako. Ndibezizye evi emangu igambo lolote isoga likav'ezekaga kungunguno nd'ina nakulazimisha, ku nguno ndutogilwe iv'e msav'a mwiv'ezya. ¹⁵Hamo kunguno nd'ev'amtenga nawe kumda, nd'eyav'a vyenivyo emangu uv'e nawe muda gose milele. ¹⁶Nmangu akav'a hangi mzya ila av'e msoga zaidi ya mzya, kativyo mdugu wane kutogilwe, hasa kuwene, ni zaidi sana kuwako, mkati ya muv'ele na mkati ya Mgosha. ¹⁷Kativyo mb'endev'asolela ene mshilika, mpokelee kati vyo mb'endewapokela ene. ¹⁸Lakini mbakaku lov'ezya mpola yoyote, au ukumdai kintu chochote, kidai kintu chenicho mwifuma kuwane. ¹⁹Ene Paulo, nuwandika kunkono gwane ene mwenebile: ene ndakulipe. Kav'ihe kuyomba kukwako ate nokutonda upanga wako hasa. ²⁰Naam mdugu, wane laka mpate ulutogwe wa mgosha kufuma kukwako: ugutogezye moyo gwane ni Kristo. ²¹B'eeli ni mani kuupande wa utii wako, nukwandikila manyil'e kuv'akuv'ezya ningakukila evyo nukulomba. ²²Itungo lyenilo tayarisha nchumba cha v'ageni kuguno yane, kunguno natumaini kuv'et'ela ulombe wako ndakuyombe itungo igehe. ²³Epafra, mfungwa mwichane mgate ni Kristo uYesu ukugisha, ²⁴katevyo uv'ezya Marco, Aristarko, Dema, Luca, v'av'ezya milimo hakimo nane. ²⁵Ee neema ya Mgosha uYesu Kristo yev'e hakimo ni moyo gwako. Amina.

James

Chapter 1

¹E Yakobo, mzya lya ku Sev'a na wa Mgoshi lya ku Yesu Kristo, kumakabila ikumina av'ele agondegagaulwa, kumola. ²Mgav'e kuv'a usoga sana v'a dugu v'ane agomv'etile mgate ematatizo mav'imav'i, ³mbemmanyile kugemelwa kuv'ana na usondo winywe kuv'apa kulendilelela. ⁴Lecki ivumiliya mgukamulishe mlemo gwakwe, kuv'a kuv'a mov'ezye kwima kekamilifu, bila ipungukelwa mgate na lyose. ⁵Katebe mtu mgate inywe uwitaji isima, ulomba kufuma ku mwa Sev'a, uyo ufumya kuuv'a na ukalimu na bila kuyomba mavi kuwose awo vulombelwa, na ukavapa isima. ⁶Kumbe lombwa ku usondo, bila eshaka, mukuv'a mgate na ni lambo/bahari, husolwa na myanga na kusumbwa ukuna uko. ⁷Kuuwakika mtu kudu afikilie kuva akapokelw'e kwiombi lyekwe kufuma ku V'ava; ⁸mtu alav'e ale alenia av'ele, zekal'e zyaywa mnzela zyakwe zyose. ⁹Mdugu mpena akutakiwa aivune mgate kwima kuwakwe higulu, ¹⁰itungo lyenilo mdugu msavi mgate na ugonde wakwe, kunguno akafumwa kateiua lya kondeni mgate ni mgunda ugo uv'etela. ¹¹Lyuv'a lidula ni duta lya kutima ikazya mimelo, nimaluv'a gakugwa ni usoga wago gufwa. Huvyenevyo watu vasavi vaka sakale mgate ya milemo zyao. ¹²Abalikiwe mtu yule akuvimilia magemelo mkuva ebadala ya ikinda igemelo elo, akapokele itaji lya upanga, elo lya kahidiwa kuv'ale v'amutogilwe Sev'a. ¹³Mtu yoseyose akatakiwa kuyomba aho ugemelwa, "Igemelo ele lyufuma kumwa Sev'a," kunguno Sev'a akakugemelwa na mav'i, na Sev'a msav'a akakumgemela yose. ¹⁴Kila mtu ugemelwa na k'ululya zyakwe mmbi zizo zikumsosha ni lemkwesa kutale. ¹⁵Ehene ebadala ya ugemelwa na ezambe isombanda, ezambe zu utwa, ebadala ya ezambe, ikomela sawasawa, gakusimela mgate na lufu. ¹⁶Vadugu vane v'autogwe, kuduhumwikonge. ¹⁷Kila ezawadi eyo soga naku kila ezawadi eyo ekamilikile yufuma kwigulu, yusuka hase ifuma kumwa Va'v'a wa enuru. Kabisa akakubadilika kate mtaka evyo gubadilikaga. ¹⁸Sev'a ndeasagula lekupa iswe upanga kwi gambo lya kwili mangu mkuv'a k'ukowole mkuv'a kate ivutwa lya kwanza mgate na vitu vyakwe. ¹⁹Mmanyile ele, vadugu vane vatogwa. Kukila yumo utakiwa kuv'a mub'uhu wakuigwa, siyo mub'uhu wa kuyomba wala kuva md'aki, ²⁰mkuva kisira cha kumtu akakowola iv'ezya haki ya mwa Sev'a. ²¹Kwa hiyo utulikule uchafu wa ezambe mb'i wose ao mwesem yoseyose, na kuu konde lepokeli igambo elolehambilwe mgate inywe, elolyena uwezo wa kuvakombola myego zinywe. ²²Lepuleki igambo, na kunduhu mlingisedu, mbemwiko nge enafsi zinywe v'asav'a. ²³Mukuv'akate wosewose kuligwe igambo bila kule tumamela milemo sawa mtu ilinge eshwe esh'u zyakwe halisi mgate na kioo. ²⁴Akwitasimini ushu wakwe, na uwenda zyakwe na ebaada ya itungo ifupe ulalela evyo vikolile. ²⁵Ekuva uyo ulangelela kuwangalezi esheli zikamlike, nayendelezwa kuuti, siyo kusababu msav'a mpulekezi uyo ulavela, uyu mtu akabalikiwe ahouv'ezya. ²⁶Mbee yav'a mtu yeyote akafikili msav'a eva ni mtu wa dini, lakini akakowola leukuutawa lulumi lwakwe, ungukonga lwakwe bule. ²⁷Edini eyo yesafi eyo ekav'ipina mbele za ku Sev'a wiswe na v'av'a uyu lev'asaidi v'afwelwa na vafuilile mgate na mateso gao, na kwilinda v'asav'a na wiv'i wa lewelo.

Chapter 2

¹Vaudugu mkailonda imani ya ku Mgosha uYesu Kristo, Mgosha waukulu, kulivapendelea ivantu fulani. ²Mbe mtu fulani mbeeangila kumi tano zinyu uzywile ipata zya dhahabu ni myenda misoga, pia mbe angila umpina azywite iyenda michafu, ³na mwalangisha ilimjali zaidi yule ali ni myienda misoga niyomba, "Tafadhali eve ikala iha haho hali hasoga" kumbe mkamuile yule umasikini, "Eve imili hale," au "Ikala hansi ya migulu zyane." ⁴Je, mkakwiiyuma emuvakolaa, nivavamzi ivali ni mawazo mavii?⁵Tegelela, vaduguvane ivatogiwa, je, Usiva ndakasagwile ivapima va haweleo ivamatajili mkati ni imani hembekwa ukulu uo ndamwahich'a ivamtogilwe? ⁶Kumbe mwavabyenda ivapina! Je kali vatajili ivamkutesa inywe, na kali vaovamkubuluta inywe, na kali vaovamkubuluta kumahama? ⁷Je, kuli matajili vaovakuliluleila ilina lile isoga ambalo mkwiitana?⁸Ninga vivyo kati mkwitimizya isheria ya kifalume kati vyo mwandikwe mkati ni malagano, "Ukamtogwa jilani yako kati vyo eve msav'a," mkuvezya visoga. ⁹Kumbe mbee mwapendela baadhi ya vantu, mkuvezya makosa, mkuhukumiwa ni shelia mkuva mlivavunja sheria,¹⁰Kwa kuva yeyote akutii shelia yonse! na bado akajikwaa katika nukta moja tu, amekuwa na hatia ya kuvunja sheria yote! ¹¹Mkuva uSev'a ayombile mkavazyaga, "Ulava," umwene pia ayombile, "Ukaulagaga." mbee uka kuzini, ukuulaga, teyali wakavunja isheria ya mwa Sev'a. ¹²Mkuva kuzunguzi ni kulonda kati vala ambao mlibihi nikuhukumiwa ni sheria ya umitawala. ¹³Mkuva imasunula gakuiza hakali ni kisa kuv'ale v'akali na kisaa. Ikisa huipa ukulu juu ya masunula. ¹⁴Kuli usoga kii, ivadugu vane, mbee mntu akuyumba ndinavo ukonde, kumbe aluduhu itabia? Je, imani yiyo inakowola kumkombola? ¹⁵Kati vaudugu va kigosi au vakikima kuifazi mienda gu icha ilya kila lisiku, ¹⁶ni kati inyu amvalila, "Yagikwa amani, mkaotele umoto na mlye visoga," mkavapa mahitaji muhimu igamvili, sasa ifaile kii? ¹⁷Hali kazalika, imani pekee, mbee ihuduhu imagambo, ikufwa. ¹⁸Akali mntu fulani akowile mkuyomba, " Uli ni imani, nane ndini magambo." Ndangishe imani lyako ihakali imagambo, nani kakulangisha ukonde wanne kumagambo gane. ¹⁹Vandugu mkuvakuli ni Sev'a yuno; uli sawasawa. Kumbe imashetani nago gakuamini vivyo nihogoha. ²⁰Je, ukukola imanya, eventumlelelele, namna ambosyo iimani yiyo hahuduhu imagambo ikafaile?²¹Je kali vava iswe Ablhamu nda vaziwa ku haki ni kumagambo aho ndamfumya mwana wakwe Isaka hiigulya ni misengelo? ²²Muwine iva imani yakwe ndiya vezya mlimo ni magambo gakwe, niku magambo gakwe. Imani yakwe ndi yafikila ikusudio lyakwe. ²³Imaagano ndiga veziwa igayombiwa, "Ablhamu ndamwamini uSeva, avakweli ni Ablhamu ndaitanwa mnywanyaye ni Sev'a. ²⁴Mwaona iva mkuva imagambo mntu akuvaziwe ihaki na kuli ku imani duhu. ²⁵Ihali kazalika, je, ndakali Rahabu yule ukahaba veyo ndavaziwa ihaki kumatendo, hahondavakalibisha ivajumbe nili nilivatwala kubalabala yingi? ²⁶Mkuva kati vile umvili igukali ni mwegu gufwile, vivyone imani hakuli ni magambo ikufwa.

Chapter 3

¹Vadugu v'ane mkav'ele v'engi v'eny'we mukowiwa muve v'alimu, mmanyile kuv'a kulapokele ehukumu nhanya sana. ²Kunguno wose kukosea mgate ni nzela nyingi. Kat'e wose wose akuv'a akakumpa mgat'e ni mihayo yakwe, uyo mntu akamilike, akowile kwangalela muv'ele gwakwe gose. ³Kumbe mbe mbekukutula lijamu zya farasi mgate ni milomo yawo wukwigwa na kukowola kuyegalula mivele yao yose. ⁴Manya kuwa meli, ning'evyo nhanya yekusukumwa ni upepo mdaki, zuywongozwa ni usukani mudo sana guya hahose mudo sana guya hohose uko akavele dereva(nahodha). ⁵Ninga vyenevyo, lul'emi kiungo kedo cha muv'el'e, kumbe chuwikumya mahanya sana. Linga ipolu ihanya evyo guna ko wola kuwashwa ku nsasendo ya moto! ⁶Ulul'emi nalo moto, lewelelo lya makosa, gutulilwe mgate mwa viungo vya muv'el'e gwiswe, ugo gukakuuvya muv'ele gose na guyefuta higulya ni moto nz'ela ya wikale ni v'enekele kufuma moto gwa kujehenamu. ⁷Aina zyose zya ma maadimu ga mwipole, manoni, chutambaa na keumba cha mwilambo(bahari) chuwango letwa nai v'antu. ⁸ula kuduhi umuntu ninga yumo uyo anakowoka kwangal'ela lul'emi, ni wononi wukakutulia, wokile sumu ya ku.wuluga. ⁹Kulul'emi kumtukuza Mgosha ni V'av'a wiswe, ni kwa ugo, kuv'apat'el'ezya v'antu awo v'atundilwe ku mufano gwa mwa Sev'a. ¹⁰Mgat'e ni mulomo gwenagog guyomba mihayo ga baaraka nilapelezyo. Vadugu v'ane magambo aga gakakulazimu kuv'a. ¹¹Vike kesima k'emo chukowola kufumya mawe masemu ni malulu? ¹²Vadugu v'ane, vihe umte gwa mtini g'ukowola kuwuta matunda ga mzeituni, au mzabibu guwuta ematunda ga mtini? Ninga chemchemu ya minze ga munyu yeka kufumya minze ga kavele na munyu. ¹³Unani mkati y'enywe al'e ni masala ni ufahamu? Leki muntu uyu na aonishe mihaho misoga mgat'e ni milemo yakwe ku utaratibu ufumile ni masala(hekima). ¹⁴Ila mbe mle ni wuv'a udaki ni nia ya kwitenga mumioyo y'enywe kudu mlinge ni kuyomba uufi mukana enhana? ¹⁵E'ye y'ekav'ele hekima eyo yu soka kufuma mwigulu, kumbe ebadala yakwe ga uwelelo, gakav'ele gak'e moyo niya lipepo. ¹⁶Kumbe aho hali ni wuv'a ni witenge kweho vunegu ni kela matendo mave ¹⁷Kumbe masala(hekima) yefumile mavi gutu, solo ni safi, hange yutogwa usalama, upole ni upani, izeye yokal'ele(rehema), masanezyo masoga ni mafu v'antu fulani, nhana. ¹⁸Ni tunda lya haki lyutagwa mgate ni wutulivu ku v'ale awo wuv'ezya matendo ga chelu.

Chapter 4

¹E'ligooma mihangoe mkuleta kuwinyu v'ifuma hee? Vikanuka ifuma mgate huloho winyu uv'e v'ivyo v'ikuleta ev'ita mgate ya? ²Mleni kalokoloko ekaiv'a chechoakalenacho v'akuiwolaga nilekesaga kele mkakekowola iv'a nacho. Mkwigoma nilitukela na mkale kupa. ³Mul'omba na mk'ale k'upokela kunguno m'ulomba kunguno ya mihayo mivi, mangu mkow'ole k'uvitumamila k'ut'unk'u yinywe mb'i. ⁴Enywe v'alav'a mkamanyile e'nywe v'ihwani na l'eweledo wansi ka zidi y'emwa V'av'a? Kwiv'a yons'eyonse amv'ezya msava wa nsika y'emwa Sev'a. ⁵Muv'a muwiganigaa mautone g'egele e'maana guyomba kuv'a mwigo ugut'ulilwe mgati iswe em'wowa kuguno yiswe? ⁶Ila Sev'a ufumya chelu mno, ndiyo maana maandiko husema, "Mungu humpinga mwenye kiburi, lakini humpa neema mnyenyekevu." ⁷Igis'e mwifunye kumwa Sev'a. Mgumi katavi nawe ak'upela mngati yinywe. ⁸E'geli mb'ehe na Sev'a, na msav'a ak'umwegela mb'eh'e ninywe. Eoze mikono yinywe, inywe v'ake kenaguzi, isafishi na mw'ego yinywe, inywe vya nd'emi iv'iwe. ⁹Sai, k'umalezizya na kul'ela! Gal'uzi na kutongwa kwiinywe kuv'a k'il'elo. ¹⁰L'esosha inywe v'asav'a k'umbele k'u Mgosha, na k'uinula k'wigulya. ¹¹K'udumwiyombe igal'ezyo lyakwe enyu kwinyu, v'adugu. Mntu uyu u'yomba igagalezyo lyakwe, mas'umle ga mndugoye, k'uyomba igalezyo na miko y'imwa Sev'a. Mb'e mwamala miko mkavile kuy'igwa miko, ninga mwamala. ¹²Ni yumo du uyo ufumywa miko na ni hakim, Sev'a, umsaya e'na uwezo wa k'ukombola, na k'uv'ipya. Ewe wenani u'yo ufumya masumle k'umwav'a k'umzengano wako? ¹³Degeliki, enywe ao ml'eyomba, "Walelo au igolo k'ulaye mngati na kayaeye, na kwikala mwaka uko, na kwita e'b'eashara, na kuv'egelezya efaida." ¹⁴U nani uyo amanyile ago kalfumile igolo, na wakale winywe ul'evih'e e'gis'e? Kwivi mwikolile kiti ik'ungugu ivyo lyuwigela kwitungo ifupi na lyutag'ika. ¹⁵Badala yankwe, mb'e mwayomba, "mbe ni utogwe wa Mgosha, k'ukwila na k'ukav'ezya e'chi au e'cho." ¹⁶Kunguno igise muwitogwa kwigulya na mipango zyao. Na kwidai kuinywe k'umav'i. ¹⁷Kunguno kuwakwe amanyile msav'a kuv'ezya masoga ila gaka'e kuv'ezya, kuwakwe mwenuyo zamb'e.

Chapter 5

¹Izi agise niywe awo mle v'asav'a mlele ku sauti ya higulu kunguno ya tabu eyo yizile ku winywe. ²Usav'i winywe wakanonangwe ni mienda yinywe manonangi. ³Edhabu zinywe ni hela zinywe zyakagaiwa ethamani, ni uwunonangi wakwe mkaowone emu ni nonanga kabisa miv'ele zinywe ku moto. Mwakituliha akiba yinywe mgate ya nsiku zya mwisho. ⁴Linga, emalipo aga v'atumama milimo-v'ale awo mkali mv'alipe mlimbala mgate ya migunda zinywe- v'akulila. Nikelelo cha v'ale ndev'aimbula emazao ginyu cha kagafikila ematwi ga Mgosha wa Majeshi. ⁵Mwakikala kulaha haliwelelo nilitogezya emu v'asav'a. Mwakazigenisha miyo zinyu ulusiku lwa isenzwa. ⁶Mwakamhukumu nili muulaga umsav'a haki uyo akakowola mlev'apinga. ⁷Kwa hiyo emu lindili, v'adugu, mpaka wizelelo wa Mgosha, kativyo umlimi akulindela mazao gathamani mwifuma mgate ya nnse. Ailndile kuuv'umilivu; kunguno yakwe, mpaka emvula zya kwanza nizile ezya nhelezyo zikutonja. ⁸Ninywe mv'e v'avumiliv'u, mzikazye emiyo zinyu, kunguno eliza lyakwe uMgosha kuleberi. ⁹V'andugu, ngena mwisaile enyu v'asav'a kuv'asav'a, mkiza mhukumiwe. Lingi, uhakimu aemelile ha mlango. ¹⁰Ku mfano, mdugu, lingi emateso ni uvumilivu wa v'alaguzi ao ndev'akuyomba kuli na lya Mgosha. ¹¹Lingi, kukuvitana v'aleev'avumilivu, "heri." Simwakigwa uvumilivu waku Ayubu, kunguno ya kii Umgosha ao kihe ekesa ni rehema. ¹²Linga gose, vad'ugu v'ane ngena mlapele, kuv'e kwilunde au kunse, au kwilapelezyo lya aina yenge. Ila hebu "eee" yinywe yev'e ni maana ya "aaa" emangu mkasi mwize mgwele muiselile ya hukumu. ¹³Kule ninga umwi mgati yinywe ale ni mateso? Lazima alombe, Je, kila mntu azamile? Na aembe ideho. ¹⁴Vihe mgate yinywe aliho umlwiha? Av'itane ee v'anamalavya misengelo, ni v'anamda v'a misengelo v'alombe, higulu lyakwe, v'akumv'ila eemafuta mgate ya lina lya Mgosha, ¹⁵ni malombezi ee hana gakampezye mlwile. Ni Mgosha akamwushe. Na mbekav'e av'eizye ezambe, eSev'a akamsamehe. ¹⁶Ku mweneyu, ungani ezambi zinywe emu v'asav'a, ni lilombela kila umo ni mwiye, emangu empeziwe, emalombezi ga ega mtu wa haki gakuuta ematokeo emakulu. ¹⁷Eliya nde mtu wa hisia kiti zinywe ndakulomba yetonye na muiv'a emvula ngano yetonye na kweli ndeyakatonyile mgate ya nse ku muda gwa miaka itatu ni miezi mkaga. ¹⁸Ni Eliya ndalomba hange, ni malunde ndegaita mv'ula higulu lya nnsi ni nnse yafumya mavuno. ¹⁹V'adugu v'ane, mbe kule mtu yeyote mgate yinywe akuyo evive mwifuma ku nhana, lakini umntu wonge amsuv'e, ²⁰hebu umanye mwiv'a ayo aku mtongela mv'ezya zambi mwifuma mgate ya nzela yakwe eya unonangi ya nzela yakwe eya unonangi akapizye enafsi yakwe mwifuma mgate ya mauti na akav'imbele uwingi wa zambi.

1 Peter

Chapter 1

¹Petro, muhamba wa mwa Yesu Kristo, ku v'ageni v'a usambalo, kuv'asoga, mgate ya Ponto yose, Galatia, Kapadokia, Asia, na Bithinia, ²kulingana na umanye wa mwa Sev'a V'av'a, kuogiwa na Mwengo Sondo, kwu uzunywe wa mwa Yesu Kristo, na kutulilwa mnoge gwake. Chelu yiv'e kuv'ing'we na ukonde wing'we wongezyeke. ³Sev'a V'av'a v'a Mgosha wonswe Yesu Kristo na kudeha. Mgata na ukomu wa rehema yakwe, wakupa iutwa hanga ku wigimu wa usazi iv'itela izyukululo mwa Yesu Kristo ifuma mgate na lufu, ⁴kuv'u savi uv'o ukagulumizya, kuduhu iv'a na uv'i ninga ipungula. Utulilwe kwilunde nguno ying'we. ⁵Ku nguzu vya mwa Sev'a muangalelwa iv'itila ukonde wa upanga ambao wi tayari kufundukulwa mgate ni tungo lya mwisho. ⁶Twogi mgate nili, ninga vyane lelo yutakiwa kuwing'we kuwona v'iwu mgate na magemelo ga aina zingizinge. ⁷Yineyi, ku nguno ukonde wing'we ukowole kugemelwa, ukonde uwo ni nswawo kukila dhahabu, heyo yetagikile mgate na moto ugo kugemela ukonde winswe. Heyi kufumila ana ukonde winswe, mpandiko kuwuta masoga, udehelwa, ni sima mgate na ufundukululo wa mwa Yesu Kristo. ⁸Mkamuwine msav'a, kumbe mintogwile. Mukamwona lelo, kumbe mzumizye mgate nawe na mwina utongwe uwo ukakawola iyombeka ku wutogwe uwo wokallile udehelwa. ⁹Vyene mkupokela ing'we v'asava matokeo ga ukonde wing'we, upanga wa nafsi zing'we. ¹⁰Vafumu v'akola na kuwuzwa visoga upanga uwu, chelu ambacho mbe ying'we. ¹¹Wakov'a kumanya nzila ya upanga uwo mbe wiza. V'akola hanga kumanya itungo ke Roho mwa Kristo uyo mugate yawo ndiakoyomba ki nawo. He ndiyili ifumila itungo ahondiuwiv'ela mapema nguno ya luduko lwa mwa Kristo na ukonde ambao mbe wamlonda. ¹²Yafundukulwa na v'afumu ndi v'ale ligav'ezya magambo aga na siyo kunguno yawo v'inekile, kumbe nguno ying'we - maganako ga magambo aga kuv'etela v'ale valileta magambo kuwing'we ku nzila Roho ya Sondo ayowatumwa kufuma kwilunde, magambo aga ninga malaika wuwigumelwa kufundukumwa kuwake. ¹³Itungi

masala ginywe mmukimbile muwe v'apole kufuma mmawazo gin'gwe. Muv'e na wugimu msoga mgate na Chelu iyo ikuletwa kuwing'we itungo lya kufundukulwa kwa Yesu Kristo. ¹⁴Kite v'ana wasoga, kuduhumtugwe v'enekele na mpema izyo mwazilonda itungo ilo ndi mwigile umanye. ¹⁵Kumbe kiti ivyo wavitana uyo msondo, ning'we hangi, muv'e vasondo mugate na nsembo zing'we zyose maisha ging'we. ¹⁶Mbevyene yitonilwe, "Muwe na sondo, nguno Ene ndi msondo." ¹⁷Na mbe mweitane "V'av'a" ayo akutunga ku hana kugelanizya na milemo zya kurugendo lwako mgate na kunywenywera. ¹⁸Mmanyile kuv'i ndikuduhu ku hela/dhahabu - vintu ivyo virivipa- hivyo mwapizwa kufuma ku nsembo zing'we zya ulele izyo mwahembekwa kufuma ku mwa v'av'a wing'we. ¹⁹Kumbe mwapiziwa kufuma kumnoge na isima lya mwa Kristo, keti nkolo iyoyugele mav'i na masoga. ²⁰Kristo wasogolwa kabla ya misingi zya welelo, kumbe vyene nsiku izi zya mwisho, mwafundukulwa nig'we. ²¹Mlimuzunywa Sev'a kuvilela msav'a uyo Sev'a wa msyukulula kufuma kwao vafyile na uyo wampa sondo nguno ya ukonde wing'we na ugumu uwe mgate na Sev'a. ²²Mwatile mwinyo zing'we kuvi misoga ku wigwe wa hana, ku idhumuni itogwa lya kidugu ilo msoga, mbe vyene itogwi kumilo msoga, mbe vyene itogwi kumoyo gwape. ²³Mwakamala imutwa hangi ka uwili siyo ku mbiyu mbovu, kumbe kufuma mgate nambiyu iyoikakuvipa mwa Sev'a ili lisigile. ²⁴Mbe vyene " mivili yose kiti madutu na sondo yakwe yose kiti ina lya idutu. Idutu lyukala, na iua lyugwa, ²⁵kumbe igambo la mwa V'av'a lyusiga herehao." H'eli hi gambo ambalyo lya sunsumulilwa kiti mihayo ying'we.

Chapter 2

¹Itungo lyinile it'ulagi ukenaguzi wose, ulambaha, ufi, iwov'a na l'ufusano. ²K'iti v'ana v'acheche, mutogwa mav'ele masoga ga usondo, ili kuv'a mkow'ole kukula mngat'e ya upanga, ³mb'e mwalauszize k'uva Mngosha ni msoga. ⁴Izii k'uv'akwe uyu ni iwe ipanga e'lo likalile e'lo lyananya na v'antu ila lin'ilo lyakasagulwa na Sev'a na lyahana kabisa kuw'akwe. ⁵Inywe niywe ni kint'i mawe ago guishi agogazwengilwe hii gulya na kaya ya usondo, ili uw'e msondo uyo ufumya dhabihu zya usondo e'zyozyukubalika na Sev'a kuv'itila uYesu Kristo. ⁶Utona w'oyomba e'hi, "Lole, nat'ulaga mngati iwe lya kumnpelo, ik'ulu na lyasagulilwe na usoga, e'v'e utaninzya mngati msav'a akashe aone e'nsoni". ⁷H'evyo isima ni lyakuwinywe e'nyu aw'o ml'etaminzya. Ila, "Iweilo lyakanwa na v'afundi, ile, lyakav'a iwe ik'ulu lya k'upelo"- ⁸na, "iwe lya kwikumpa mngamba kwa kwikumpa." V'asav'a w'ovikumpa, aw'ow'og'ukana umuhayo, kunguno hangi mb'e wasag'ulwa kwigambo e'le. ⁹Ila inywe ni igongo e'lolyasang'ulwa na mtemi mk'ulu e'ns'e sondo, ya vant'u utemi w'omwa Sev'a, kumbe mkole kuhembeka magambo ga nsoni ga mnyo uyo wamwitama mngati ya giti kwiza k'uwinyu mwanga gwa nsoni. ¹⁰Enyu mbuk'i mb'emkav'ile v'ant'u, ila itungo lyimil'i v'av'aga v'antu v'a mwa Sev'a. Enyu mkapandikile mola ya sombe, ila kwitungo e'li mwapandekaga mola ya sombe. ¹¹Vatogiwa, namwitanaga k'uva mwivageni na uwazurujaji kwiima kufuma kutamaa embi ya ukenagazi, e'nzyo lyny'eguma e'vita na myego y'iswe. ¹²Mkoviwa muwe na sembo nsoga hagati na liwelelo, mbe, k'iti v'a k'umyomba k'eti ivyo mwitaga magambo ga u'vi vak'udimil'ela milemo yinywe e'soga na kumpongezya Sev'a - mgati ya sik'u ya kwiza kuwakwe. ¹³E'shimu utemi wose v'a v'ant'u k'ujiri ya Mngosha, mb'e mtemi kiti mkulu, ¹⁴mbe vatemi aov'atumwa mk'uvadhibu v'av'ezya makosa na k'uvatangazwa aw'o wowita magambo. ¹⁵K'unguno ni utogwe u'mwa Sev'a, k'uv'a kwita masoga muhul'ekya e's'ue's'u ya kuz'alau ya vant'u v'alele. ¹⁶K'eti vant'u viyagauleli, kudumu ut'umile wiyagauliwe winyu k'iti mfuniko gwa ukenaguzi, ila mwit'ek'ite v'aat'umani vamwa Sev'a. ¹⁷Isima k'uvant'u wose. Vatogwi v'adugu. Mogohi Sev'a. Mmweshema mtemi. ¹⁸Vibal'uwa v'amweshimu wagosha v'ao kwisima lyose yikal'e d'u wagosha aw'o v'asoga na v'atungi, ila nao v'akenaguzi. ¹⁹Kw'ivi ni e'sifa mb'e yos'eyos'e ak'uvumilia, mausatu kw'itungo ah'o usulibiwa bila kuvi na ehaki kunguno ya mpola yakwe Sev'a. ²⁰N'e faida k'ii eyo yiho be mwikala kuv'evya mankenaguzi hang'i mwendelea kugumwa? Ila mbe mwitaga masoga hene msulubiwe na kuhukumiwa, yiniy'e ni sifa sondo kumwa Sev'a. ²¹Kw'ele mb'emwitanwa, kunguno Kristo nawe wasulubiwa k'unguno yinywe, wakamlekela umfano k'uwenyu k'ulonda mpambala zyakwe. ²²Umsav'a ak'itile ukenaguzi, wala akigelile na u'lulunganwa wo,se wo'se mamalomo gwakwe. ²³Itungo u'nsava ah'ombe watumwa, akas'uvizye matusi, ahomb'ewateseka, akogohile ila mbe vif'umya mwin'ekile u'nsava asulubiwe atungwe k'u hana. ²⁴Mwinikili msava mb'e vakasomba mankenaguzi g'iswe mgati na muv'ele gwakwe hamt'i ngumo kudukuv'e na ieneo lingi mgati na mankenaguzi, kwikale kunguno ya hana. ²⁵K'ugumwa kuwakwe inywe mwapil'a. Wose mb'e mli'ukataka k'et'e nk'olo e'yoyatag'ika, kumbe vyene mwasuv'a k'u md'emi na mwangalizi wa mny'wego.

Chapter 3

¹Kunzira ey'i inyu awo vinekili mkulobwa mkwifumya ku v'agosha vinyu vinikili, mangu, ninga mb'e mkati yao valalisanizi zye igambo, kuvitila is'embe zya v'aki v'ao vakukoola kukweswa kukila mpola, ²kunguno v'asav'a v'akuv'a v'aonaga is'embo yao nsoga hakimo na isima.³E'yi e'veziwe ikali kumasanamu ya hibala--kusuka nyele, mwitogwa zahabu, ninga kumienda zya umtindo. ⁴Kunguno ibadala yakwe iv'eziwe ku mntu wa mgati na mwego, na kukila mkati na msoga kuutungi na upole wa mwego, awo kumfumo zya mwa Sev'a. ⁵Kwiv'a v'akima v'a usondo ndiv'ipang'a iv'asav'a kuzila e'yi. Ndiv'ali na mwego mgati na Sev'a na ndiv'av'eshimu v'agosi v'ao v'asav'a. ⁶Kunzira ey'i usala ndiwa mweshimu ulbrahimu nilimwitana msav'a "mgosha" gwakwe. Inyu agisi mliv'ana v'akwe kati mkav'ezya ago masoga na mbemkakogoha mavi. ⁷Ku nzira y'iniyo, inyu vagosha mkulobwa mwikale na v'aki v'inywe mmanye iv'a v'asav'a v'ichinye v'a kikima v'azaifu, mv'amanye vasav'a kati v'asumb'eli v'igiswe v'a izawadi zya upanga. Mv'ezye ivi kwiv'a kulomba kwinywe kuduhumgazivile. ⁸Kumwisho gwakwe inyu wose, mv'e na nzira yimo, mli ni kisaa, utogwe kati mdugu, usondo wa utungi. ⁹Kuduhu mlipe iv'e kwii'v'e au itusi kwi tusi. Igalulo lyakwe, mwendeyee kulumba, kunguno ndimwitanwa, mangu mv'e v'a kupyana cheru. ¹⁰"Oyo akakutogwe kwikala na kuona nsiku nsoga ukoviwa aluzivile uluhumi ku v'av'i na miromo zyakwe kwi yomba iv'a. ¹¹Ageluke ni leka mav'i ni v'ezya igali masoga. Akov'e mora ya mwasombe na kwilonda. ¹²Minso ga Mgosha gumwona uyo ali ni ihaki na matwi gakwe guigwa malombezi gakwe. Kunguno ushu umwa Mgosha uli kinyume na wo v'akuv'ezya mav'i. ¹³Unani akav'avipwa inyu mbeyav'a muigomwelwa ago gali masoga? ¹⁴Kunguno mbeyav'a muteseka kuhaki, moziwa kuduhu mogohe ago gali v'asav'a v'akuogoha. Kuduhu mv'e ni wov'a. ¹⁵Ibadala yakwe, mumtule Kristo Mgosha mgati ni miego zyao kati msondo. Ku kila itugo Mgosha tiari limjibu kila mntu akuv'auzya inyu kukimli mkwipa mwego mkati ni Sev'a. V'ezi ivi kuukonde ni nisima. ¹⁶Mv'e ni makusudio masoga mangu v'antu v'akukukana kwikala kwinyu kusoga mgati na Kristo vakoole kupala nsoni kunguno v'akuyomba kwigalilo lyakwe mkate yinywe kati kuyomba ndimuvezya mav'i. ¹⁷Visoga kuzidi, iv'a Sev'a akutamani, iv'a mkuteseka kwiv'ezya masoga kukila w'ezya mav'i. ¹⁸U Kristo nawe ndaleseka kukamo kunguno ya mav'i. Msav'a uyo ndi msav'a haki ndateseka kunguno iswe, awo ndikukali ni masoga mangu akulete kumwa Sev'a. Ndiwafwa mgati na mv'ili, ila ndav'ezya mpanga mkati ya usondo. ¹⁹Mkati na ukonde ndayaa na kutanizya usondo uwo igisi zyeke kutugwa. ²⁰Ndizikali nkonde kwitungo ukonde wamwa Sev'a ndiwav'a ulindii'le itungo lya umwanga, nsiku zya kuzyenga isafina, na Sev'a ndiwafunkola v'antu v'adoo--nafsi nane--kufuma mgati ya minzi. ²¹Il'i idone lya wogiwa uwo uv'afunkola inywe igisi, ikali kati kuozya uv'i kufuma kumv'ili ila kati kulomba usondo Msoga kumwa Sev'a, kuv'itila kupembuka umwa Yesu Kristo. ²²Msav'a alikumkono gwa mgosha gwa mwa Sev'a. Ndiweya kwilunde. Iv'a malaika, ulemi, ni inguzu kulazima v'amlonde msav'a.

Chapter 4

¹Kunguno kuva Kilisito ndateseka mugati na muvili, muzwike kilunga zya mwenekili uyo ndateseka mugati na muvili wahafu maga na dhambe. ²Mtu mwenayo kudu kuendelea angi kwikala mugate na mpema zya muvili kumbe kuosoga wa mwa Sev'a, kumaisha ago gakasiga. ³Kunguno itungo lyavetile kuvezeka magambo ambago vantu vokova kuvezya mola mbii mavi kukolwa ulya sivi magambo gakilele badaya ya masanam zya kuvagaili. ⁴Vanafiki visoga ulu muwisinya kwita magambo mavi pamoja nave ni kili ivyo, vavezya mavi mwigulwa yao. ⁵Vakafumye eesabu kuwakwe uyo alisawa kulipisha masumle ipanga na wafwile. ⁶Kunguno kusudi linili maembeko lyatafisiliwa kuwao ovo vamala kufwa kumbe aho ikale kuva vamala kuli pishwa masumle mugate na mivili yao kiti vantu ili vakole kwikala kulingana na Seva mugate na roho. ⁷Nkumpelo kwa magambo gose aizile kwani muve na kumanya uho ulisalama na muve na moyo msoga kunguno ya magambo ginywe. ⁸Kabula ya magambo ginywe gose muve na libidisha mugati na utogwe kulia yumo, kunguno utogwe ukafumila utogwe wa vangi. ⁹Ulangye usoga kukila yumo bila kusaya. ¹⁰Kiti kila yomo wing'we ivyo walipokela kalama aitumamile mugate na kwisaidia, kiti vimilezi vasoga na vamasala mingi izyo zyafulumiwa halali na Seva. ¹¹Mbe kiti mtu ayombe, naive kiti ulangi wa mwa Seva, na mbe kila mtu mbe atumame na iwe kiti kukola uwo wapiwa na Vava, ili kila igambo Seva, apate kumndeitela kuvetila kwa Yesu Kristo. Ulukulu na kuvezya vina Msava mpelo na mpelo. Ame. ¹²Vadugu ndene ugavazye ndene mgavazye magumbo ago gizile kuvagemela kuvetila kintu kigeni, kunguno kwina nkintu kigeni icho cha tumamelagwe ku winywe. ¹³Ivyo muzidi kusola mazoezi ga uzoefu na mateso ga mwa Kristo, mfulaiye ili mpate kushangilia mugate nakufunuliwa na ukulu wakwe. ¹⁴Mbe vamtukila kulina vya mwa Kristo mwakadehelwa kunguno Roho sondo ya uhanya na Roho ya mwa Seva yuwikala mwigulya ninywe. ¹⁵Lakini kudu aigele ninya yomo wakuvatesa kiti muulagi, msambo muvezya mavi au uyo akwitumamela na magambo gangi. ¹⁶Lakini mbe mtu akuteswa kite Kristo kudu awone soni kumbe amndehele Seva mugate na lina lenelo. ¹⁷Kwakuva itungo lyafikaga kulapeleziwa kwandya mugate mukaya mumwa Seva. Mbe ikuandizya kuwiswe ikave vine kwao wakali kumn'dehela Seva? ¹⁸Na mbe "mtu msoga akapiziwe kuvetila malambu ikave vie ku mtu uyo wigele osoga wa zambe?" ¹⁹Kunguno wose avovaleteseka kuvetila usoga wa mwasea vakabizi myoyo zyao kumuvezya masoga uhanya ili vavezya masoga.

Chapter 5

¹Ndenav'ayangula vanamola adv'emo mowinywe ene na unamola mwichao na umashahidi wa luduko lumwa Kiristo, uyo ale v'ilev'ile na msangi mgate na mola ya chelu ugo gukamanyeka. ²Kunguno, nuv'apa mwego inywe v'anamola, lesungi idale lemwa Sev'a elolele mgate ninywe enywe. Lelingi, kusababu molazimika kunguno emwa Sev'a. Lelingeleli siomkutongwa sao zya nsoni, kusababu yakutogwa. ³Kudu mwiv'ezye v'agosha higulu ya v'atu awov'ehas'e ya wangalezi winywe, lakini guv'e mfano mgate ni dale. ⁴Aho mdemi mkulu aho akav'azibitishе, mkapokele itaji lya mola ya chelu eyoekataga usamani wakwe. ⁵Vilene, nyinywe vasumba v'ado v'ado, mwinyenyeke kuv'ahanya v'iny'we. Inyw'e wose, uzwali unyenyekevu kukwasha iny'we kuinywe, kunguno Sev'a uv'atetea, awo v'ebеhi kube uv'apachelu vanyenyekev'u (ukonde). ⁶Kwa hiyo kondi hase ya mikono lya mwa Sev'a uwo ulena uhodali mangu av'aushe kwitungo lyakwe. ⁷Mtul'el'i fadhaa zimy'e higulu ya kwe kunguno uve kungany'a. ⁸E'v'e masala, ev'e niwang'al'еzi. Uyomv'e wa winywe, shetani, kateesimba uunguluma akuvenda, akukola mtu wale mlya. ⁹Emeleli kenyumе chakwe. Muv'e na nguzu mkati v'adugu v'inywe awov'eho mlewelelo, wuv'etela luduko kate ago. ¹⁰Aho wateseka kumda mhanya, Sev'a wa chelu chose, uyonde av'itana mgate na (utawa) ukuru wa milele mgate na Kisto, Akava'akamilishe, alav'aimarishe na kuv'apa nguzu. ¹¹Enzi ev'e kuwakwe milele na milele. Amen. ¹²Kumsamini Silwano kate mdugu wakuamika, nav'atonela inywe kuufupe ev'etela kuwakwe. Nuv'apa mwego na nushu hudia echondenav'aandek'e la inywe kuukweli umwa Sev'a emeleli mkati yakwe. ¹³V'aamini aov'aleko ku Babeli, ndev'asongolwa hakimo ninywe, v'akuv'agisha na Mariko mwana wane, uvagisha. ¹⁴Igishi inywe kuinywe kubusala na utogwe. Na ukonde uv'e mlema ate ya Kilisito.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petro, Muzya ni mkembe wa Yesu Kristo, K'u v'ale nd'ev'ayepokela ukonde wa thamani kat'evyo kwayepokela iswe, ukonde we mgate ni haki ya ku Sev'a ni mwokozi wiswe Yesu Kristo. ²Chelu k'ev'e kuwinywe, upanga wongezeke kwiv'et'ela masala ga mwa Sev'a ni Mgosha wiswe Yesu. ³Kuv'et'ela masala ga Sev'a kwa kapand'eka mihayo yakwe yose kunguno ya uchaji wa kwihala, Kufuma kumwa Sev'a uyo wakwifana kunguno ya usoga wa uwanya wakwe. ⁴Ku nz'ela ey'e nd'e wakwahidia tumaini nhanya ya galama. Wav'ezya el'e kul'ekuv'ezya v'asazi wa mbuk'e ya Sev'a, kadiri evyo kuendelea kul'ewuleka wononi wa l'ewelelo e'le. ⁵Kunguno ey'e, muvezye ebidi mulyongezya uusiga ku nz'ela ya ukonde wao, kunguno ya usoga, masala. ⁶Kwi v'et'ela masala, kiasi na kuv'et'ela kiasi saburi ni kuv'et'ela saburi, ulawulage. ⁷Kuv'et'ela kuwulaga wutogwe wa wud'ugu na kuv'ete'la utogwe wa wudu'ugu, wutogwe. ⁸Katevyo magambo aga gemo mugat'e y'enywe, gweudelea kukula mugate yenywe, hevyo ninywe mkakowile kuv'a v'agumba au v'antu v'akakuwuta matunda mgat'e ni masala ga Mgosha wiswe Yesu Kilisto. ⁹Kumbe yeyote akal'e na magambo aga, ugaona magambo gal'e mb'ehi du, mwenek'el'e mpofu. wakalav'ela uwojiwa wa makosa gakwe ga kale. ¹⁰Ho vyene, v'ad'ugu v'ane, muv'ezye bidii kwihakikisha wuteule ni lwito kuguno yinywe. Mbe mlagav'ezye aga mliashе mkumpe. ¹¹Kumbe mlipat'ele wingi mzigo gwa kwing'elela mgat'e ni wami wa milele gwa Mgosha wiswe na mp'ezya Yesu Kilisto. ¹²Hivyo ene ndav'e nde tayali ml'ev'ezuk'etazya magambo aga kela itungo, ninga mbe mgamanyile, ni g'es'e mwav'aga hodari mgat'e ni lole. ¹³Kwigan'ek'ela at'e ndeko msaliti mliv'atunuzya ni kuwakumbusha ligulu ni magambo aga, nkal'e nd'emo mgat'e ni teuri el'e. ¹⁴Kunguno manyile ate yekav'ele itungo ilihu ndayesiny'e itenti lyane, kativyo Mgosha Yesu Kilisto evyo ndambonyisizye. ¹⁵Nditahidi ku bidii kunguno yenywe mangu mwizu kele magambo aga ndav'e mbe nawuka baadaye. ¹⁶Kunguno iswe ndekukalondile nsunsu ezyo zing'ezwa kuwufundihale ndekwa v'ew'eta kuhusu nguzu nilizihilisha kwa Mgosha wiswe Yesu Kristo, iswe nd'e kwav'a v'alelezi wa wutukufu wakwe. ¹⁷Mwen'ek'ele ndapokela ukulu ni utukufu kufuma kwa Sev'a v'av'a aho sauti ndiyapul'ekwa kufuma mugat'e ukulu muhanya yuyomba, uyu ho mwanawane, mtogwa wane uyo natogeziwa nawe." ¹⁸Nde kwigwa muzwi gufumile kwigulu(mbinguni)aho ndehul'e nawe ha lugulu msondo. ¹⁹Kw'enalo el'e igambo lya ulaguzi uwe wakazumiwa, elo uzumiwe vizoga kul'el'ezyenga. Yelehat'e tala yu v'aka mgiti mpaka mkumcha ni nsonda zya uchele uziku zyuwigela mgate ya myego yinywe. ²⁰Mmanyе aga ya kuv'a kuduhu ulaguzi uwo wuwa nd'ekwa ku nguno ya kwigan'ek'ela ku mlaguzi mkola. ²¹Kunguno kud'uhu mlaguzi uwo wiza ku utogwe wa muntu, ila isipokuwa v'antu nde v'em'elelwa ni Mwenzo Msondo uyo ude wayomba kufuma kwa Sev'a.

Chapter 2

¹V'alaguzi vaufi ndev'aifumezuya ev'a Izilaeli, ni valim va ufi vakaize ni kuwinye kuwivisa v'akalete ema. Hembeko ega ufi nao v'akamkane Mgosha huyo ndav'agula. Vakwiletela unonangi wawango wango kuv'akola v'asav'a. ²Ev'ingi vakakalonde enzela zyao zyansoni namwiv'etela ev'asav'a vakayefuse enzela ehana. ³Kuwemba v'akaonke ev'antu mwiv'etela magambo ga ufii Ehukum yao ekaseekendele, unonangi ukav'alonde. ⁴Kunguno uSev'a ndakav'alekile uv'a malaika ao ndev'akengeuka. Ila ndav'asumba ukuzimu manguv'atumwe minyololo mpaka ehukumu ao ekaviyzile. ⁵Wala Sev'a ndakauv'ili ya uwelelo wa kale. Ila ndamtunzya uNuhu, umsav'a ulwetolwa haki, pamwi ni v'ange mpungate, ao ndalekolela egalika igulo ya lewelelo ilo ndelyatala. ⁶Sev'a ndaeukum ekaya zya Sodom ni Gomola mpaka zya v'a matunde niunonangi emango gov'e mfano kunguno ya v'ano nangi mgat'e ya siko zya hambele⁷Lakini ao ndav'ezya ven'ev'o ndamokowa uLutu mtu wa hana, uyo ndasa ishwa ni nsembombe zya aondev'akakulonda emiko zya mwa Sev'a. ⁸Kunguno uyu mtu wa hanaa, ndaikile nao nsiku kunsiku nda esusha enafisi yakwe kunguno ya gale agonda gigwa nilegaona. ⁹Kunguno Mgosha amanyile ennamna ya lev'akombola ev'antu v'akwe nitungo lya luduko ni namna yale v'av'umiliya ev'av'e kunguno ya hukumu mgate ya lusiko lwa mwisho. ¹⁰Kohohaka uwuhouwaka nihana kovale v'ao ev'endeliye mgate ya tamaa zya mv'ile ugunile ubweda ukulu. Ev'antu v'aev'e valeniu gumu mgate yaniya zyao, V'akakogoha mlev'afusa ev'akulo. ¹¹Ningivyo v'ale ni uwezo ni nguzu mwiweta ev'a mna welelo, lakini v'akakoholile mwileta hukumu ezaidi yao kwa Mgosha. ¹²Lakini ezi endimu ezile udoho emasala ziv'egeleziwe ku asili ya kudimwa ni liyangamizya ni liyangamizya. ¹³Ev'akuvulaziwa kumalipo ga uv'i wao. Lwov'a lyose v'akwikala msitele. Wokile ezomani uv'e. V'atogilwe sitale zya udanganyifu v'akushelekeya nao. ¹⁴Minso gao gav'imbilwe ni umalaya v'akakotosheka ni vezya zambe. V'akuv'asanganya ni lev'a gwisha ev'asalezi ev'apondo mgate ya zambe. V'ale ni miego izwo zwokile ao v'alombelile. ¹⁵Vakaeleka enzela ya hana. V'akasumbeka na v'akalonda enzela ya Balaham umwana Beoli, uyonda togilwe mwipata emalipo gauve. ¹⁶Lakini ndandakelwa kunguno ya ukosa iwakwe. Empunda eyonde yeka kuyomba(bubu) ndeyayomba kete sauti ya mtu, ndazuwia usazi wa mlaguzi. ¹⁷Evantu av'a v'ale valekate nsimbo ziyozile udoho manze. Gale kate malunde ego gakuleziwa myaga. Ilunde itimbu letolilewe kunguno yao. ¹⁸Akoyomba kungahani zyose kumwala gonse. v'akakogoha ev'antu kukalokokolo kamv'ele. V'akov'asosha ev'antu v'ao v'akugema mlev'apela v'ale ev'ikile mgate yaunonangi. ¹⁹V'akulagana ni v'antu ev'akatawaliwe itungo nao ev'asav'a v'azyav'a zambe ya w'iv'i. Kunguno mnawelelo akuv'eziwa mwiv'amzya wake ntu ekemtawalile. ²⁰Emkola aisinne ni nzoma ya hawelelo mwitomela emasala ga Mgosha ni mokozi uYesu Kristu, alafu ana suv'ela hange ezyoma, aheli yakwe yekuv'ambe sana kukela eya kale. ²¹Yale yefaille ev'antu wenaombendev'akaemanya ezela eya hana kukela mleye manya alafu hange mle galeka malagezwo emasondo agondev'apiwa. ²²Ekamgani alaka kakuv'a ni hana kuwao. "embwa yekugasowela malosigayo. Ni ngolov'a eye kusilwe yekusov'a ange mtope."

Chapter 3

¹Sasa, kukwandekela ev'e, mtogwa ele iv'alala lya wovili mlekutunuzuza mgati ni masala, ²ee mangu mwizukila emagambo endegayombwa kunyuma ni v'afumu v'atakatifu mwihusu ilagizyo lya Mgosha wiswe ni mukozi mwitumila ev'akombe. ³Umanyembuke, mwiv'a ev'achonganishi v'akaize mgate ya siku zya mwisho mlev, asongannya inyu, v'akav'e v'akuyumba sawasawa nivyo v'akov'ile ev'asav'a. ⁴Na v'akuyomba "Yele ne eahadi eya isov'a? Ev'ansinyu ndev'afwa, Lakini evinyu vyose ndev'ile ivyo ndev'ile tangu ya kuumba. ⁵Ndev'aivezuya mwilav'ela mwiv'a nns'e ni lunde ndevyanzizye muifumelela ni manz'e niv'etela minze ekale na kale, kwi gambo lya mwa Sev'a, ⁶niv'a mwiv'etela igambo lyakwe ni minze gav'a lewelelo kwi itungo elo ndeyaokile kwi itungo elo ndeyaokile eminze, ndeyav'ipile. ⁷Lakini agisi ilunde ni nnse zya katunzwa kunguno yi gambo lyenelo kunguno ya moto. Vikatunzwa kung'uno ya lusiku lwa hukumu ni mangamizi ga ev'ale v'a Sev'a ⁸Eye yekasi yekwepe ukombe wako, v'atogwa, kulusiku lomo kwa Mgosha kate miaka elfu yemwi. Ni miaka yemwi kate lusiku lomwi. ⁹Ye kale Mgosha, akuv'ezya hadohado mwitimizya eahadi, kativyo yikwiganikilwa mwiv'a, lakini umkola mvumilivu kunguno yinywe, umkola akutamani ninga yumwi alumile, Lakini akutamani mwifuma muda emangu wonse v'apate mwituba. ¹⁰Ni ngivyo, nnsiku zya Mgosha zika ize kate mwivi, ilunde likav'ate muiloloma. evintu vyonse vikateketezwe ni moto. Nnse ni vintu vyonse evyo vyemo vikafundukulwe uwanga. ¹¹Kunguno evintu vyonse vikateketezwe kunzela eye. Vihe ukav'e mntu avihe? Wikale eketakatifu ni maisha ga gakiseva. ¹²Ukutakiwa umanye ni linzukila wangu wangu wizelelo wa siku zya mwa Sev'a. Ulusiku lwenulo ilunde likateketezwe kumoto. Ni vintu vikayugutulwe mgate ni iduta idaki. ¹³Lakini mwifumelila kunguno ya ahadi yakwe, kukalindele ilunde ipya awo v'ale ni haki v'akikale ¹⁴Evyo v'uhame kukutegemela evintu evi, wita hidi mwiva maini ni lalamikilwa ni mwiv'a ni amani pamwi nawe. ¹⁵Na uzingatele uvumilivu wa Mgosha mgate ya wokovu, kativyo mdugu mkulu wiswe uPaulo, ivyo ndav'andikile emu, kufumilila ni hekima eyo ndapiwa. ¹⁶U Paulo akugumiza ago gose mgate ya mav'alala gakwe, kule evintu vivyo vilambu mlevimanya ev'antu v'awo v'ale uduhu eadabu ni wimara v'akavinonanga evin'tu vivyo vivyo, kate ivyo v'akuv'ezya kumaandiko. Mwiyelelwa emaangamizi gawo. ¹⁷Kwa hiyo, v'aduguv'ane mgamanyile genago. Mwilinde emu v'asav'a emangu mkiza msumbeki mwiv'etela ev'adanganyifu ni valaghai ni v'awo v'akusumba uwaminifu. ¹⁸Lakini mkule mgat'e ya chelu ni uumanyi wa Mgosha ni mwokozi Yesu Kristo. Ni agise ni ukulu ule ni mkola agise na milele. Amina.

1 John

Chapter 1

¹Kele hechondichiho kufuma mbuke-kele kwigwa, kele kwakiwona kuminso g'winswe, kele kwakilola na kukidima kumikono-zinswe ng'uno ya Igambo lya u'panga. ²Na wole u'panga w'etwa kumaneka lwazi, na k'uwona na kwikonwa na kuwatangazizwa u'panga wa imelele, u'wo ndiweho ku mwa Vava na wetwa umaneke kuwinswe. ³Kele kwakiona na kukig'wa kwa kitang'azwa kuwing'we nguno mkowole kwisanja hakimo ninswe, na ushirika winswe hakimo na Vava na Mwane Yesu Kristo. ⁴Na kuvatonela magambo haga ninywe nguno witongwe wing'we uwe msoga. ⁵Inyi hi mpola kwa nyigwa kufuma kuwakwe na kuwatang'azizwa: U Sev'a muru na mg'ate muwakwe kudahug'iti ning'a kido. ⁶Ninga kuyombe nguno kwina ushirika nawe na kuyumba mgiti, kwikonga na kukakuwenzwahana. ⁷Ang'u ulu kuyombe mg'ate na inuru kati yelivyene mg'ate inuru, kwite hakimo inswe ku winswe na mgazi(mnoge) gwa mwa Yesu, imwane vukuvezwa kufume ku zambi zyose. ⁸Ning'a kuyombe kwigele zambi, kwikong'a ywinswe wazava, na hana yemiduhu mugati ywiswe. ⁹Ang'u mbekusung'ame zambi ziswe, mwinikile(msava) msonga na ihaki kukusamehe zambi zinswe na kukozya mavi gose. ¹⁰Kuyombe ang'u kukavezwi izambi, kumuv'ezwa musava kuwi mufi, na igambo lyakwe lyihaduhu mugati nywinswe.

Chapter 2

¹V'ana v'ane v'asondo, namtondaga magambo genaga k'uwinyu mangu ukav'ezyaga e'zamb'e. E'va kati isw'e yumu e'v'ezya e'zamb'e, kw'inawe mwangal'ezi alihakimo na V'av'a, uYesu Kristo msav'a pola ya sombe. ²Mkola uv'e ni myanguzi k'uzamb'e ziswe, niv'a e'kal'e ku'zamb'e ziswe zin'en'e, e'va kuliwelelo lyose. ³Kw'eli kwamanya ku'mnye mw'in'ik'il'e mb'e ku'lazituze isemzya lyakwe. ⁴Mwimkil'i uyomba, "Ammanyile kuv'e," ev'a ndakazidimile isemuzya lyakwe, ni mlamba, na hana y'emnduh'u mgat'e yankwe. ⁵E've k'ukila yumo uyo adimile impola yankwe, hana magi mtu mwene inautongwe umwa Sev'a wagelanilaga. Mgati nilekumanyile k'uva kwimgati. ⁶Aho akuyomba aikalile mgati mwa Sev'a akutakiwa umsav'a atumame kati ivyo msav'a uYesu e'vyombia kutumama. ⁷Vichene nkakumwandikila ilagano ipya, lakini ilagano lya kale ilo tayari mlinalyo kufuma mbok'i. Ilagano lya kale igambo l'elo mwaligilwe. ⁸Niga vinivyo k'uvandikila mywe ilagano ya Kristo ninywe, kwa ukweli yivilile, ni mwangaza kwa ukweli kali tayari gukwangaza. ⁹Uyo akuyomba kuv'a ndimwangaza na amgaile mduguye ali mgati ya giti mgawalelo. ¹⁰Uyo amtogilwe umduguye aikile mkati ya mwangaza kuduh'u igambo lyoselyose likowohile limkwamisha. ¹¹Uyo amgaile mduguye ali mgiti na akuyumba mgiti; Umsav'a akamanya uko ayile, kunguno giti yakampofuzya miso gakwe. ¹²Kuv'atonela inywe, vana mbatogilwe kunguno mwasamehewa makosa ginwe kunguno ya lina lakwe. ¹³Kuvatonele inywe v'av'a, kunguno mmanyile msav'a uyo wakutuma mbok'e. Kuvatonele inywe vasumba kunguno mwakamkinda mnonangi. Nakavatonele inywe v'ayanda v'adov'ado kunguno mmanyile Uv'av'a. ¹⁴Na kavatonela inywe v'av'a, kunguno mmanyile msava kuvuma mboki. Na kavandikila inywe kwigambo lyamwa Sev'a likalile mgate yinywe na mwakamkinda mnonagi. ¹⁵Ngena muy'etongwe welelo niga magambo ago gimuliwelelo. Uyo aitogilwe welelo utongwe wale mtongwa uV'av'a uli mdohu mgati yakwe. ¹⁶Kunguno kila kitu kalimuwelelo hamu ya mvile na hamu vikavumile kwa V'av'a lakini vifumile kuli welelo. ¹⁷Iliwelelo ni tamaa zyakwe zivitile. Ila uyo akutumama kuntogwe wa ku Sev'a nikale itugo ikulu. ¹⁸Vanike vadovado, uwakati wa mwisho. Kati ivyo mwapolikaga mwiva uyo akumkana Kristo aizile, niga walelo v'akumkana Kristo vizaga kwilungo ile kwamanya kulemu wakati wa helezyo. ¹⁹Ndiv'aya kaye mwifuma kuwiswe, kunguno devakaliwiswe, mb'ev'akav'a viswe mb'evakav'e pamwinesu. Aondevaya kaye ichoo ndekengengeleka ndev'akali viswe. ²⁰Nkunguno mwakapakwa maguta nuyo mwelukilwa ninywe wose muyimanyile hana. ²¹Kamtonelile inywe kangano mkayimanyile hana, ila kunguno mnyimanyile na kuguno kuduh'uufi iyona. ²²Unani mfi uyoaikanile mkuv'a uYesu ni Kristo? Uyu mtu amkanile kristo, aho amkanile Uv'av'a ni Mwana. ²³Kuduhu uyo amkanile Mwana mwiva av'e ni V'av'a. Uyo amzumizye Mwana alinawe ni V'av'a. ²⁴Kunguno inywe icho ndemwigilwe ifuma mbok'e leki kikale mkati yimye. Kati ivyo mbimwigilwe kufuma mbok'e mkikale nacho muwinywe hangi mkikale mngati ya Mwana ni V'av'a. ²⁵Nili hoilomelo ilondakupa iswe ni upanga wa milele. ²⁶Na kuvandikila anga inywe mwiv'ambav'akav'atongelele e'nywe mngati ya unonangi. ²⁷Na kunguno inywe ago mafuta ago mbimwapokela mkufuma kuv'akwe gakwikala mkati inywe, na mkakukov'a mtu yeyote kuvahembek'e. Ili mb'e mafuta gakwe agogakuv'ahembeka magambo gose lakini gahana na gakali ga ufi, ni gambekakav'ahembeka yikale mgati yakwe. ²⁸Na gise wana v'ana mbatogilwe mwikale mgati yakwe kunguno ahoakav'eavumile kukav'aniwov'a na sio io na sio inona soni hambele yakwe halizya lyakwe. ²⁹Mbi mmanyile mwiv'a umsava humsav'a haki, mmanyile mwiva kila umo akuv'ezyaga e'haki autilwe nawe.

Chapter 3

¹Muone litogwa lya vihe i'v'a akupile U'v'av'a, kuv'e kukwitanwa v'ana v'a mwa Sev'a, n'evi ivy'ene kul'i. Kug'uno il'i il'iwelelo lik'akwele wa iv'a nd'il'ikammanyile mw'in'ekil'i. ²V'atogiwa iswe gisi gwiv'ana v'a mwa Sev'a, na ikamanyika ikali ivyo kukov'ile. Kwakamanyika iv'a iKristo aho aligele, kulikole na nawe, iv'a kulamuone kati ivyo al'i. ³Ni k'ukila yumo ali ni ujasili ihusu itungo lizile ndiv'elekezya k'uwakwe, kwiozya mwenek'il'i kati ivyo al'i usondo. ⁴Kukila mt'u oyo aendeliye itenda izamb'i akuvunja i'sheria. Kug'uno i'zamb'e iv'ela i'shelia. ⁵Mmanyire i'Kristo ndaziilishwa mangu azifumye izambi kabisa. Ni mgate muwakwe mduhu i'zamb'i. ⁶Kuduhu ninga yumo akadumu mgate ya mw'inik'i ni kwendelea itenda i'zambi. Kuduhu mntu ninga yumo uyo akudumu mgate ni zamb'e iv'a amuwine au l'immanya mw'in'ekili. ⁷V'ana v'atogiwa, kudumzumve ipotos'hwa ni mtu yoyote. Uyo uv'ezya masondo w'ia masondo, kat'e ivyo iKristo ivyo w'ina masondo. ⁸Uyo uwita izambi shetani, ku nguno i'shetani mtu wa kw'ita izamb'i kufuma mbuki. Kuguno iyi Mwaana lya mwa Sev'a ndiwamanyika mangu av'ezye kuziv'ipwa m'il'imo zya mwa shetani. ⁹Mt'u yoyote autilw'e ni Sev'a akakuv'ezya izambi, kunguno imb'iyu ya mwa Sev'a yuikala mgat'e yakwe. Akakoola iv'ezya zamb'i kunguno autilwe ni Sev'a. ¹⁰Kwil'i v'ana v'amwa Sev'a na v'a mwa shetani v'amanyikile. Mtu yoyote akav'ezyaga inkintu cha usondo akali wa mswa Sev'a, wala oyo akal'i kumtogwa mduguye. ¹¹Kuk'ii ndio muhayo ndigwahusika ifuma mbunk'ii, iv'a kukulombwa l'itogwa iswe wose, ¹²ikali kati Kaini ndio nd'i mv'indio nda muulaga umduguye. Na kuk'i ndamuulanga? K'unguno imatendo gakwe ndigav'ile masoga iv'a liwelelo liv'agaye. ¹³Ndugu zangu, msishangae, endapo ulimwengu utawachukia. ¹⁴Kwamanyika kwakafuma lifu ni l'yingila upanga, kunguno kuv'atongilwe v'audugu, mt'u yoyote uyo aluduha utogiwa akudumu mgati ni lufu. ¹⁵Mtu oyo akumgaya mduguye, sanga muulagi. Na mmanyile iv'a upangawa milele ukikile mkati mkati ya muulagi. ¹⁶Mgati n'e kumanyile itogwa, kunguno iKristo akufumya upanga wakwe kunguno yakwe. Niswe yukupaswa imaisha giswe kuguno ya mdugu. ¹⁷Iv'a yoyote uyo alini vintu, na amuwine mduguye ukov'a, iv'a yuziv'ila mwego gwakweguv'e n'e kisaa kuguno yakwe; kunguno ya witogwe wa mwa Sev'a uwikala vihe mkati yakwe? ¹⁸V'ana v'a mwa Sev'a witogwe, kukitogwa kumilomo ninga kumpoladu mgati ni matendo masoga. ¹⁹Mgati n'ili kumanyile iv'a iswe kuli mgati hana usondo wiswe limanyikile mgati nawe. ²⁰Mbe iv'e usondo wiswe yapisha masumule, Sev'a ni mkulu kuzidi usondo wiswe, ni msav'a amanyile mihayo yiswe. ²¹V'atogiwa, kati usondo wiswe ikakukupisha masumule, kulinao akali mov'a kumwa Sev'a. ²²Ni vyovyote icho kukukilomba kukukipokela ifuma kuwakwe, kunguno kukuzidima isemzya lyakwe na kukuzivezezya imihayo zitogeziwe kumbele yakwe. ²³N'iyi hona isemzya lyakwe- ya iv'ayukuv'ezya kumwamini mgati ni lina lya mwanne i'Yesu Kristo na kwitogwe iswe kwiswe kati ivyo ndakupile isemzya lyakwe. ²⁴Anayezitii amri zake hudumu ndani yake, na Mungu hukaa ndani yake. Ni kunguno iyi kwamaya iv'a kukwikala mkati iswe, Kuyo Usondo akupile.

Chapter 4

¹Vadugu, vane kudumwamini mwego, zigemelagi myego muzione mbezele mbezifumile na Mulungu, kunguno vakombe vingi va ufi vafumile mulelo. ²Kuleneli mkagumanya mwego kila mwego gukumanya kuwa Yesu Kristo wizaga mugate na muvili gwa mwa Mulungu, ³na kila mwego ugo gukumanya Yesu sio gwa mwa Mulungu. gunugu umwego kumpenga kristo, ambago mwagigagwa kuwa aizile wakati wenue tayari aliaweilelo. ⁴Inywe wose vamwa Mulungu, na vana vadugu vane mwamalaga kuvakinda kunguno mwenekeli ali mngati niswe mhanya kuliko menekeli ali mugate na welelo. ⁵Vasava vamwa mulungu kunguno icho valikiyomba cha uliwelelo na welelo yuvadegeleka. ⁶Iswe va mwa Mulungu. Ukudegelekaga iswe na mwenekeli aki mwa Mulungu hakakola kukudegeleka mugati na linile kumanyile mwego gwa ukweli na mwego gwa ufi. ⁷Vadugu, kwitogwe iswe ku iswe kunguno utogwe wamwa Mulungu, wukila yumo uyo amtagwile wantagwa na Mulungu na ku mmanyanya Mulungu. ⁸Uyo akamtogwa akammanyanya Mlungu kunguno ndio witogwe. ⁹Mugati nili utogwe wa mwa Mulungu lyafumuliwa mmyoyo ziswe kwa Mulungu wamtuma mwane azi muwelelo ili kwikale kuvetela. ¹⁰Mungati nuvu witogwe, siyo kwamba kwamtogwa Mulungu, lakini mwenekili wakutogwa na wamtuma Mwaneave faida ya zambe ziswe. ¹¹Vadugu vane, ulu Mulungu wakutogwa iswe vilevile yukupasa kulitogwe iswe ku iswe. ¹²Kuduhu ninga yumo uhu wamuona Mulungu mbe kwitogwe iswe ku iswe uMulungu akwikala mkaya na witogwe wakwe wakamilikaga mukaya ziswe. ¹³Mugati nale akumanyile kuwa kwikile mukaya yakwe na mwenekili mukaya ziswe, kunguno wakupanga Mwego gwakwe. ¹⁴Na kwaonaga na kwashuhudiaga kuwa Uvava wamtumaga Mwane kuwa mpezya wa mliwelelo. ¹⁵Kila aliganika kuwa Yesu ndi Mwana wa mwa Mulungu akwikala mkaya ziswe na msava mugate mumwa Mulungu. ¹⁶Nakumanyile na kwamini utogwe uwo alinao Mulungu mukuyaziswe na Mulungu wina utogwe, na msava akwikala mukaya ya utogwe akwikala mkaya ya mwa Mulungu nu Mulungu huwikalaga mukaya yakwe. ¹⁷Katika utogwe wahili lyamala kuvezeka kati yiswe, kunguno kuve na ujasili ili lwisi lwa kulikumiwa kunguno kiti msava evyo ali nswe yeniyi kuli mgate na welelo yeniyi. ¹⁸Kuduhu kugoha utogwe ya utogwe lakini utogwe kamili utaga fofu ibala kunguno kunguno ofu yuusaaaga na ukumi. Lakini uyo akogohe akakamilishwa mgate na utogwe. ¹⁹Kutogilwe kunguno Mulungu wakutogwa kwanza. ²⁰Ikava yumo wayomba asante, "Namtogagwa Mulungu" lakini akumgaya mduguye sanga mufii. Kusababu uyo akamtogwa mduguye uyo amuwine akakola kumtogwa Mungu uyo akamuona. ²¹Na yeniyi nyene iamri iyene kwinayo kufuma kuwakwe yeyote uyo amtogilwe Mulungu yutakiwa mtogwa mduguye hana.

Chapter 5

¹Gosegose agog'u wamika k'umwa Yesu Kilisito wautwa na Sev'a. Na gosegose ambago agatogilwe namsav'a ay'oafumil'e k'umwa Sev'a na av'atogilwe v'ana v'akwe. ²K'uly'enele k'umanyile kuv'atogwa v'anavamwasev'e -- ahokutogwa Sev'a uvezya ilag'elezyo lyakwe. ³Evi huv'yene k'umutogilwe uSev'a kwamba k'uledimile ilagelezyo lyakwe. Nilagelezyo lyakwe ib'uhu. ⁴K'ukila uyoautilwena na Sev'a humwene udima lewelelo. Na uluholukindi lwa kukinda lewelelo, ku imani yiswe. ⁵Nani walekindalewelelo? Uyo uwamini kuv'a Yesu Mwana lemwa Sev'e. ⁶Uyu howiza k'uminze na magari- Yesu Kilisito. Ndeakizile kumzed'u bali wiza kumize na magari. ⁷K'unguno v'eho v'atat'u v'akuona: ⁸Eloho, minz'e na magari. Av'av'a tatu wowizumanekezya. (Dimelela: Mihayo ezi "V'av'a, Mhayo, na Roho Ns'ondo" gakakwigela mgatena k'umb'u soga zya kale). ⁹Mb'ek'uwo pola wigengeleko wa mutu wigengeleko wamwa S'eva wuhanya kukela uwo. Kunguno wigengeleko wa mwa Sev'a wuhanya kukela uwo-kunguno wigengeleko wa mwa Sev'a uwu k'usababu alenao wigengeleko kuhusu na mwane. ¹⁰Uyo umudehela mwanelya mwa Sev'a alenidehelo mgateya kwemsav'a. Uyo akale kumudeha Sev'a wakam'vazya kuv'a mfi, kunguno akalek'umdeha ago Sev'a kusababu ya Mwane. ¹¹Na widehe howu -- uSev'a h'u wampa ga wa milele, na upangawa uwo wimkati na Mwane. ¹²Uyo we nawe Mwane wena upanga. Uyowigele nawe weudohu upanga wa Mwane wa mwa Sev'a weuduhu upanga. ¹³Nav'atonela aga mang'u mmanye mowupanga wa milele -- inywi aomozumya k'ulina lya mwa Seva. ¹⁴N'uw'u ugimu uwokwenao hambele zyakwe, angumbe kwa lombamba kituchosechose y'ele sawa niutogwe wakwe ukwigwa. ¹⁵Mbek'umanyile ate ukwigwa -- chosechose icho kumlomba kumanye ate kwinacho echokwa mlomba. ¹⁶Mbe mtu mamuwine mduguye uv'ezya ezamb'e eyo ekamfilela lufu, uyumbidi alombe ni Sev'a akampa upanga. Nuyomba kuwose awo ev'ambe yao ekav'a filela kulufu -- Kwena embe eyo yufilela kulufu -- nkale kuyomba akalekulomba kujiliya zambe eyo. ¹⁷Kuhasikose zambe -- lakini kule zambe eyoyufilela lufu. ¹⁸Kumanyile kuv'a uyu wamya lwana Sev'a akakuv'azya zambe. Ila uyo wautwa na va Sev'a usugwa nawe salama daima, nawe uyo muovu akakowola kumzulu. ¹⁹K'umanyile iswekulev'a mwa Sev'a na kumanyile ate lewelelo lyos'ev'e l'el'e kase ya utemimi wa mav'i. ²⁰Lakini k'umanyile ate Umwana lya ma Sev'a aizaga nawakupa masala, atek'umanyile uyo ale wahana ndate kule mgate k'ule mgate yakwe uyo wa hana hana ningamgate ya Mwane uYesu Kilisito. U Sev'a wa hana na upanga wa milele. ²¹Vana vatogwa, mwikenge na isanamu.

2 John

Chapter 1

¹Kufuma kwa manamala kuya ku mk'ema msogolwa ni vana vakwe, awo mbatogilwe mgate ni hana y'ekavele ene du, ila na wose vale awo vamanyile mana, ²k'unguno ya nhana eyo yelemgate yiswe eyo yeladumu hak'emo niswe emilele. ³Eneema, ni lehema, vya upanga zikava niswe kufuma kuma Mulungu V'av'a ni kufuma ku mwa Yesu Kilisito, Mwana wa mwa V'av'a, mgate ni nhaha nitogwa. ⁴Natogwa sana nakuv'a nag'undula mgate ni vana awo wuya mgate ni nhaha, kativyo nd'e kwa yepokela isemuzyo e'l'e kufuma ku mwa V'av'a. ⁵Nag'es'e nukuhana ev'e mk'ema y'ekav'ele nukwand'ekela ilag'el'ezyo ifya, ila e'yo nd'ekul'e nayo kufuma hambuk'e, angu kukov'e wa kwitogwe iswe n'uwu ho utogwe, uwo kukov'ewa kuye nago kaf'evyo ilagano lyakwe. ⁶Eny'e ho ilagano e'yo mwayigwa kufuma hambuk'e, afe mukov'ev'a kuya mgat'e nayo. ⁷K'u nguno e'v'afi v'engi v'alemaliwetelo, na wakal'e kuzumya at'e uYesu Kilisito wiza mgat'e ni mumuv'el'e. Uyu chofi akamzumizye uKilistu. ⁸Mwilinge v'en'ek'el'e ate mkakus'umba magambo ago kwaz'ezizye mil'emo, kunguno mangu mkowole mliy'epokela idehelo lya lole. ⁹Wosewose ayile kumbele akakowolile kuv'a mgat'e l'ihembekok lya mwa Kristo, w'egele Sev'a. I'fo mwene alikale mgat'e ni hembeko ale ni V'av'a ni Mwana nawe. ¹⁰Mbe umntu uwiza kuwivy'e na akaletile ihembeko e'l'e, kudii mmpokele mnyumba zinywe kud'u mmgishe. ¹¹K'u nguno uyo umgisha w'e hakimo mgat'e ni magambo gakwe mav'e. ¹²Nd'e ni mihayo/magambo mingi gate kwa nd'ek'ela, nd'enkatengwa l'egand'ewa mkalatasi ni wino. Ila nd'e nilipa mwego gwa kwizia kuwinywe nsunsumule wushu kwa w'usu, at'e itogwa linywe lisage tezeziwe kweli. ¹³V'ana v'a kwilumbu linywe mdehelwa wuv'agisha.

3 John

Chapter 1

¹Ummamala, kumwa Gayo mtogiwa, v'eyo mtogilwe mgate nihanna. ²Mtogiwa, n'kukulombela upand'eke veyo magambo gose niv'a ni afya nsondo k'et'e vi'le mwego gwako evyo gukufanikiwa. ³Emana ndenatogwa itaniva uwakati aho n'denaw'elwa niv'audogo v'aond'ev'aiza iona kete ya hana yako, ketevil'e vivyo ukoya k'et'e hana. ⁴Ndodoho utogwe ukulo kate alaye mwipoleka ev'amavane v'akuyumba mgate ya hana. ⁵Mwichane ukuyumba ku wangakifu aho ukuv'atmamela ev'audugu niv'ageni, ⁶awo v'akahona utogwe wako hambe ya misengelo. Ukuv'ezya v'isoga mle v'atwala msafavi zyao kunze ya lel'ongezya Sev'a. ⁷Kusababu ya lele lina ndev'aya ningiso la kentu chonse chonse ifuma kuv'antu v'ana Welelo. ⁸Vivyo, nkokov'a elev'apokela ev'antu kate v'awo kuv'ezya emilemo. ⁹Ndenalyamdekela idale igambo lemwi kunguno Diotrofre, v'eyo atogilwe kuv'a mtongelezi mmwego gwane, akakuzuma nezya niswe. ¹⁰V'iyoy, kate nizile nkagizukela magambo gakwe gago akov'ezya v'inyo akuyomba empola embe ekenyume niswe. Akale alizike nimagambo alaga umsav'a akakuv'apokela ev'a udogo. Akuv'a anav'alesha ev'ange awo v'akumyomwa akuv'a v'akumyomwa akuv'a akuv'akalibisha ev'e udogo na akuve saga vefume mgate nidale. ¹¹Mtogwa, ukiwelaga ekev'e ila wiwele ekesoga, uyo akuv'ezya emasoga gamwasev'a nuyu akuv'ezya emav'e akale amwone uSev'a. ¹²U Demetliyo akaonwa ni wonse hana yene kele nensu ndekwa wona naumanyile mwiv'a ndekwaona. ¹³Ndenago magambo mingi galekutonela, lakini katogwa mle kwamwandekela kukalamu ya wino. ¹⁴Ila nkutegemela mbe doho nakonkayombe nanho ana kwa ana. ¹⁵Emola ya chelu nive pamwi naho. Vanuni vanne v'akugisha. V'agishev'e nmwaniyo kila umo kulina lyakwe..

Jude

Chapter 1

¹U Yuda, mzya aku Yesu Klisto, ni mduguye uYakobo, kuvale ambao viyimwe, ivatogiwa katika uSeva uVava, na nivatunziva kwa ajili ya ku Yesu Klisto: ²irehema ni amani ni upendo viongoziwe kuwinyu. ³Ivatogiva uwakati haho ndi nkuva nkuvezya kila ijuhudi ilivandikila enyu ihusu usondo niswe wose, ndiyandazimu ilivandikila kwa ajili ya ilivashauli ili mshindanile kwa uwaminifu iimani ambayo ndiyava ndiyakabiziwa kamwi tu kuva umini. ⁴Ku sababu ivantu flani ndivaingizya kusili kati inyu - ivantu ambao ndivatelelelwa alama kwa ajili ya masumule - ivantu ivaluduhu vakanlage vao vakugalizya na ineema ya ku Seva wizwe iva msambo na ilimkana Mgosha wiswe apekee na Mgosha uYesu Klisto. ⁵Sasa natogwa ilimkumbusha emu ingawa kuli uwakati ndimwamanya kuwa uukamilifu kwamba Umgosha ndavakombola ivantu ifuma insi ya kumisili, lakini bandaye nda vaangamizya vale ambao ndivakakuamini. ⁶Ni malaika ambao ndivakalindile ienzi yao ivasava lakini valeka imakao gao maalumu uSeva avatula katika imiyororo zya milele, mkati ni giza, kwa ajili ya masumule ga lusiku lule lukulu. ⁷Kati vile iSodoma ni Gomola ni kaya zizyo nchizipilime, pia ndizyai ngilivizya inzava katika uwashelati na valonda itamaa ikali ya asili. Ndivalangishwa kati mifano zya vale ambao vakuteseka katika masumule ga moto gwa milele. ⁸Na vingivingi kunjia ilene valota indonti vaopia vakuchafula imivili zyao, na vakana imamlaka, na vakuyomba ufii izaidi ya utukufu. ⁹Lakini ninga Mikaeli umalaika umkulu uwakati hahondakushindana ni uibilisi niliuzya nakwe kwa sili ya mvili gwa ku Musa, ndiakagemile ileta ihukumu ya ufii zaidi yakwe ndiwayomba mgosha ibadala yakwe ndiwayomba, "Mgosha akudakizye!" ¹⁰Lakini ivantu va vakute ufii idhidi ya chochote chicho vakakimya chile chaiva sawa ni ndima zikali ni masala imanya kwa isilika yiyo uyene yavahalibu. ¹¹Ole vao! Kwa kuwa vayumbile katika inzila ya ku Kaini, na mlililonda inasa lya ku Balaamu. Ndiva teketeziwa katika uasi wa Kora. ¹²Iva migamba katika sherehe zinyu zya upendo, mbevasherehe lukeabila nsoni, mbevailisha duhu ivakola na marunde igakali ni manzi igakusombwa ni myaga na miti ikakuputika ikali ni matunda yiyo ifuile mala mbili, ing'olilwe imizi. ¹³Na mawimbi ga bahali igaiva gali ni kilele chailezya insoni zyao ivasava, Ni nsonda izikusampansampa ambavyo uwafii wa giza ulunzivu kwajili yao milele. ¹⁴Enoko asaba katika orodha ya ku Adamu, ndialagula ihusu ivakolaa akuyomba, "Lingi! Mgosha azile ni maelufu ga vatakatifu vakwe, ¹⁵ili mangu avezye ihukumu ya kila mutu na hitia hatia wonse ivavakumlonda uSeva ijunya matendo gao gonse vao vakavezya katika inzila zikali zya kitauwa na kwa imaneno gonse ga udakile kulunduko lwakwe." ¹⁶Iva hovale ivakusa, valiki misayo avo vakulonda mno avo ku faida zyao vukuvangizya vangi. ¹⁷Lakini enu, ivalogiwa, izukili magambo ambago ndigayombiwa ikale ni vanahemba vaku Mgosha uYesu Klisti. ¹⁸Ndivayomba kuwinyu, "Ngati uwakati gwa helezio kulave ni vantu vao vakugema ambao vakulonda itama zyao ikali zya utauwa." ¹⁹Ivantu vao vakutenisha vakata waliwa ni tamaa zya asili, na valuduhu Umwego. ²⁰Lakini enyu, ivalogiwa, kati vyo mkwizyensa mgati ni imani zinyu msondo sana, na ikati ivyomkulomba Roho Msondo, ²¹kwituzye mgati ni utogwe wa ku Seva, na kulindila irehema zya kumgosha wisu uYesu Kristo ambao ukukupi upanga wajumla.

²²Langishi ilehema kuvao vali ni wasiwasi. ²³Vapizyi ni vandi kuli valezya kwilambi lya moto. Kuvandi langishi ikisa ihali ni uova mbe mwagaya ninge mwenda guteliluu idoa ni mvili. ²⁴Sasa kuwakwe akowile ilivalinda mkakumpaga ilivasababishia mwimilile hambele ya ukulu wakwe, bila ya shida yonsee ni ifulaha nkulu, ²⁵kukwake uSeva apeeke ipilia uYesu Kristo Mgosha wiswe, ukulu uve kuwakwe, ukulu ni uwezo ni nguzu ikabla ya matungo gonsee ni lelo ni hangi ni milele. Amina